
Informe Anual Integrat 2014

Manolo Quejido.

Baab.

1999.

240 x 200 cm.

Oil on canvas.

Museu d'Art Contemporani
(MAC) de Gas Natural
Fenosa.

Aquest informe reproduïx obres
d'art pertanyents a la col·lecció del
Museu d'Art Contemporani (MAC)
de Gas Natural Fenosa. Entreu a la
pàgina web escanejant aquest codi
QR amb el dispositiu mòbil.

Informe Anual Integrat 2014

Sumari

Magnituds bàsiques 06

Carta del President 12

Sobre l'Informe Anual Integrat 14

Model de negoci i creació de valor 20

Missió i Visió 22

Un model de negoci present al món 26

Un model de negoci competitiu i integrat 29

Estratègia 38

Bases estratègiques 40

Actualització estratègica per negoci 42

Govern Corporatiu 50

Model de Govern Corporatiu 52

Junta General d'Accionistes 53

Consell d'Administració 54

Comitè de Direcció 57

Política de remuneracions 58

Riscos i oportunitats 60

Un model que s'anticipa a l'evolució de l'entorn 62

Principals riscos 63

Principals oportunitats 65

Resultat de l'exercici 66

Compromís amb els resultats 68

Orientació al client 75

Medi ambient 79

Interès per les persones 84

Seguretat i salut 87

Compromís amb la societat 90

Integritat 95

Informe d'auditoria, comptes anuals consolidats i informe de gestió consolidat de Gas Natural Fenosa 98

Informe d'Auditoria 100

Balanç de Situació Consolidat 103

Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat 104

Estat Consolidat de Resultat Global 105

Estat de Canvis en el Patrimoni Net Consolidat 106

Estat de Fluxos d'Efectiu Consolidat 107

Memòria Consolidada 108

Informe de Gestió Consolidat 246

Situació de l'entitat 248

Evolució i resultat dels negocis 250

Sostenibilitat 283

Principals riscos i incerteses 288

Evolució previsible del grup 292

Activitats de R+D+i 295

Informe Anual de Govern Corporatiu 296

Accions pròpies 297

Fets posteriors 297

Dades Consolidats 2010-2014 382

Estadístiques d'explotació 384

Estadístiques financeres 386

Estadístiques borsàries 387

Aquest informe reproduïx obres d'art pertanyents a la col·lecció del Museu d'Art Contemporani (MAC) de Gas Natural Fenosa. Entreu a la pàgina web escanejant aquest codi QR amb el dispositiu mòbil.

Magnituds bàsiques

Manuel Ángeles Ortiz.
Albaicín.
1958.
54,2 x 66,5 cm.
Oli sobre llenç.
Museu d'Art
Contemporani (MAC)
de Gas Natural Fenosa.

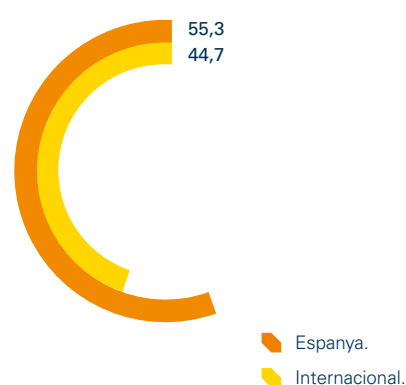
Acompliment financer (milions d'euros)

	2014	2013	2012
Import net de la xifra de negocis	24.742	24.322	24.379
Ebitda ¹	4.853	4.849	4.702
Benefici net atribuïble	1.462	1.445	1.441
Inversions totals	4.389	1.597	1.347
Deute financer net	16.942	14.252	15.493

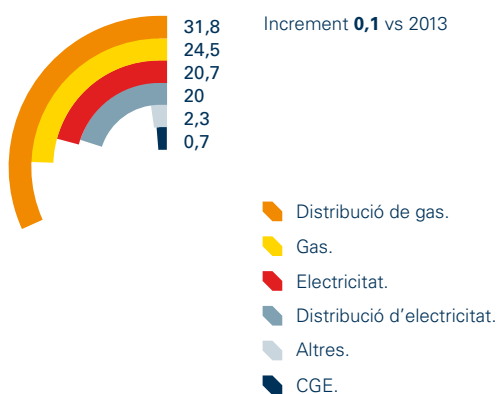
¹ Ebitda: Benefici d'exploració+Amortitzacions+Provisions operatives-Altres resultats

Diversificació geogràfica i per negocis i inversions centrades en els negocis amb creixement

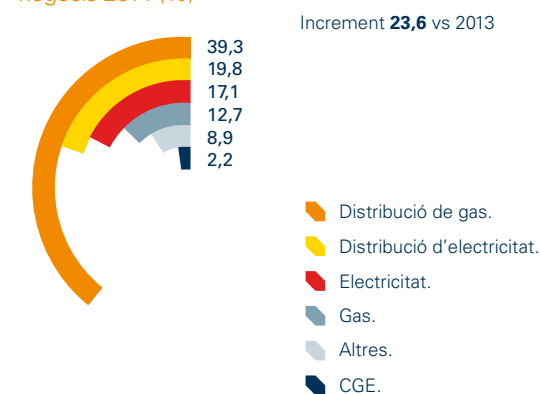
Ebitda per zona geogràfica 2014 (%)

Ebitda per negocis 2014 (%)

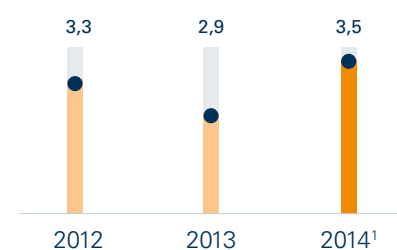
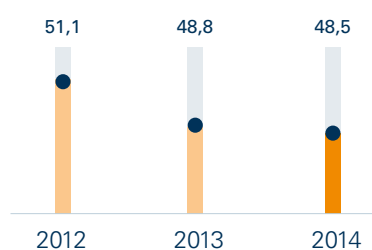

Inversions tangibles i intangibles per negocis 2014 (%)

Ràtios financeres sòlides basades en una estructura de capital forta

Deute net/ebitda

Endeutament² (%)

¹ La ràtio proforma estimada de 2014, considerant que la presa de control de CGE s'hagués realitzat amb efectes d'1 de gener de 2014, ascendiria a 3,2x.

² Deute financer net/(Deute financer net+Patrimoni net).

Nota sobre la informació comparativa 2013 i 2012: amb data d'1 de gener de 2014, Gas Natural Fenosa ha aplicat la NIIF 11 "Acords conjunts" reexpressant les dades corresponents a l'exercici 2013 i 2012 a efectes comparatius.

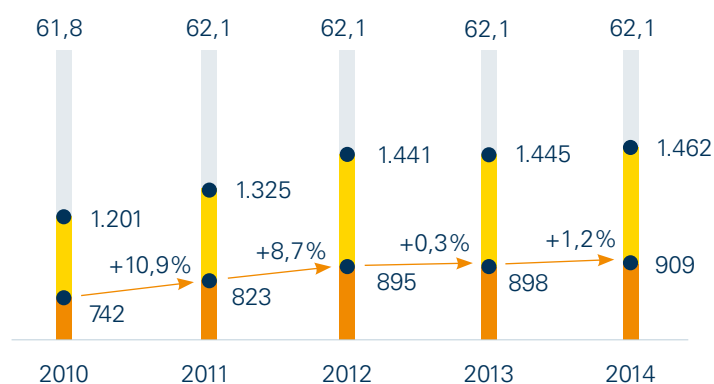
Informació borsària i remuneració a l'accionista

	2014	2013	2012
Nombre mitjà d'accions (milers)	1.000.689	1.000.689	996.402
Cotització al tancament (euros)	20,81	18,69	13,58
Capitalització borsària a 31/12 (milions d'euros)	20.824	18.708	13.589
Benefici per acció (euros)	1,46	1,44	1,45
Pay out (%)	62,1	62,1	62,1
Dividend total ¹ (milions d'euros)	909	898	895
Dividend per acció (euros)	0,91	0,90	0,89

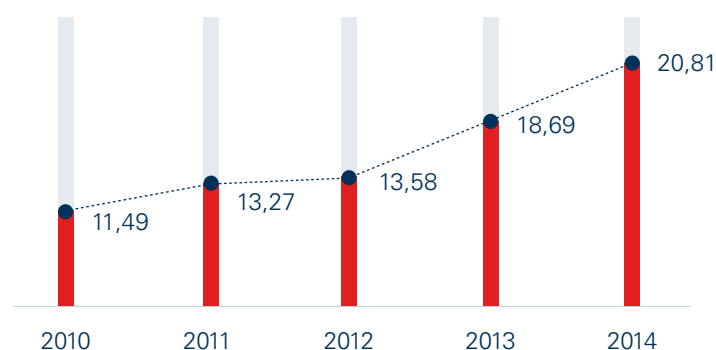
¹ Considerant l'import total equivalent destinat a dividends. En 2014, inclou dividend complementari per 512 milions d'euros pendent d' aprovació per la Junta General d'Accionistes.

Compromís amb la remuneració sostenible i la creació de valor per a l'accionista

Evolució del dividend (milions d'euros)

Cotització al tancament (euros)

Rendibilitat total per a l'accionista del 16,1% en 2014

Acompliment operatiu de l'activitat

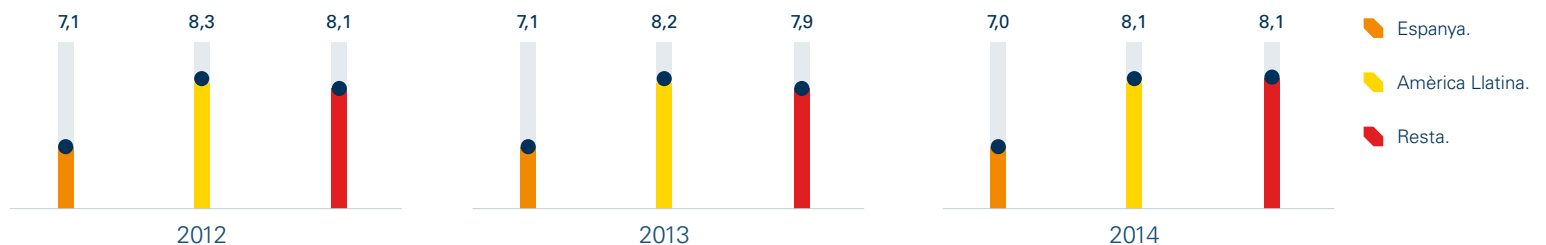
Distribució	2014	2013	2012
Distribució de gas (GWh)	424.290	422.352	408.375
Distribució d'electricitat (GWh)	51.412	51.247	53.871
Punts de subministrament de gas (en milers)	12.869	11.948	11.663
Punts de subministrament d'electricitat (en milers)	10.415	7.439	8.206
Xarxa de distribució de gas (km)	135.113	123.689	120.760
Longitud de línies de distribució i transport d'electricitat (km)	228.808	231.978	238.915

Gas	2014	2013	2012
Subministrament de gas Espanya (GWh)	198.117	210.506	213.032
Subministrament de gas Resta (GWh)	120.560	97.504	89.608
Subministrament de gas total (GWh)	318.677	308.010	302.640

Electricitat	2014	2013	2012
Capacitat instal·lada Espanya (MW)	12.122	12.088	12.187
Capacitat instal·lada internacional (MW)	2.663	2.429	2.429
Capacitat instal·lada total (MW)	14.785	14.517	14.616
Producció neta Espanya (GWh)	30.542	32.897	35.180
Producció neta internacional (GWh)	17.740	18.183	17.325
Producció neta total (GWh)	48.282	51.080	52.505

Operativa enfocada a l'excel·lència del servei i la millora contínua

Satisfacció dels clients (Escala d'1 a 10)

Nota sobre la informació comparativa 2013 i 2012: amb data 1 de gener de 2014, Gas Natural Fenosa ha aplicat la NIIF 11 "Acords conjunts" reexpressant les dades corresponents a l'exercici 2013 i 2012 a efectes comparatius.

Acompliment ambiental i social

Medi ambient	2014	2013	2012
Emissions de CO ₂ evitades (Mt CO ₂ eq)	14,5	15,0	15,8
Generació de residus peril·losos (t)	7.171	8.212	5.126
Interès per les persones	2014	2013	2012
Nombre d'empleats	21.961	14.415	16.071
Homes/dones (%)	73/27	72/28	72/28
Seguretat i salut	2014	2013	2012
Nombre d'accidents amb baixa	118	152	157
Índex de freqüència	3,93	5,07	4,96
Compromís amb la societat i integritat	2014	2013	2012
Valor econòmic distribuït (milions d'euros)	23.469	22.708	22.947
Nombre de comunicacions rebudes per la Comissió del Codi Ètic	89	79	47

Compromesos amb el medi ambient i la reducció d'emissions

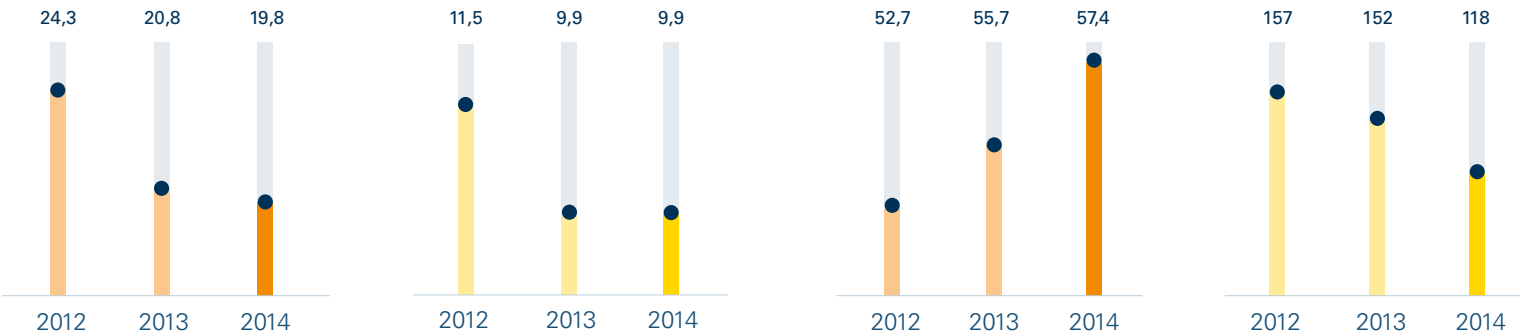
Apostant per la formació i la seguretat

Emissions de GEH*
(milions de tones de CO₂ eq)

Emissions de metà en distribució
de gas (t CO₂ eq/km xarxa)

Hores de formació per empleat

Núm. d'accidents amb baixa

*GEH: gasos d'efecte hivernacle.

Nota sobre la informació comparativa 2013 i 2012: amb data 1 de gener de 2014, Gas Natural Fenosa ha aplicat la NIIF 11 "Acords conjunts" reexpressant les dades corresponents a l'exercici 2013 i 2012 a efectes comparatius.

Carta del President

Senyores i Senyors Accionistes,

Tinc el plaer de posar a la seva disposició un nou informe integrat de Gas Natural Fenosa, en què els mostrem l'exercici de la nostra companyia en l'àmbit econòmic, social, ambiental i de govern corporatiu, corresponent a 2014 i amb projecció per als propers anys.

En aquest exercici, vam obtenir uns resultats que podem qualificar de molt raonables i estables, tenint en compte l'entorn complex en què operem des dels últims anys. Vam aconseguir un benefici net de 1.462 milions d'euros, un 1,2% més que el 2013, i un ebitda consolidat de 4.853 milions d'euros, que significa un increment del 0,1%.

El bon comportament de les activitats internacionals, que ja representen el 44,7% de l'ebitda total, i la solidesa financera del grup, van contribuir de manera destacada a la consecució d'aquests resultats globals, tot i la situació econòmica i reguladora d'Espanya, que ha afectat, el nostre compte de resultats; el deteriorament de la nostra participació a la planta de regasificació d'Egipte; i el desfavorable tipus de canvi de les divises.

Aquestes magnituds demostren, doncs, l'encert en la revisió del pla estratègic, que vam fer amb la finalitat d'adaptar-lo al nou context energètic i econòmic. Estem complint els objectius que ens marquem i ens preparem, com podran observar al llarg de les pàgines d'aquest informe, per a assolir els objectius de 2015 i accelerar el creixement a partir d'ara.

La disciplina financera imposada en els últims anys ha donat al grup una fortalesa que el mercat ha sabut valorar. Això ens ha facilitat la reestructuració del deute, la reducció del qual continua sent un objectiu prioritari. En 2014, vam aconseguir situar el nivell d'endeutament en el 48,5% i vam mantenir una eficient estructura financera, cosa que va resultar un factor clau en la creació de valor malgrat l'exigent context financer.

En aquestes circumstàncies és, precisament, la nostra eficiència i el rigorós compliment d'aquestes metes financeres el que ens situa en una immillorable posició per a aprofitar les oportunitats de creixement que tenim davant nostre i que traslladarem al nostre nou pla estratègic.

Tenim potencial per a abordar nous projectes, com vam demostrar ja el 2014 amb l'adquisició del grup CGE, que ha facilitat la nostra entrada en el mercat energètic de Xile des d'una posició de lideratge; amb la creació de Global Power Generation (GPG), per a impulsar el negoci de la generació internacional; amb l'activa presència en els mercats d'Europa; o amb les noves adjudicacions de distribució de gas a Mèxic.

Tot això ha permès mantenir el compromís de Gas Natural Fenosa amb tots vostès, a través d'una sòlida política de dividend en efectiu, compatible amb els objectius de creixement i reducció de deute previstos. Hem mantingut el *pay out* entorn del 62%, i els hem ofert una rendibilitat total del 16,1% en 2014, tenint en compte la revaloració de l'acció i la rendibilitat per dividend.

Menció especial mereixen també els nostres compromisos en matèria de responsabilitat corporativa, seguretat i salut, R+D+i i integritat, que formen part de l'ADN de Gas Natural Fenosa i ens diferencien dels nostres competidors. Aquests senyals d'identitat, juntament amb els resultats obtinguts, han permès mantenir el reconeixement dels principals índexs de sostenibilitat, des de Dow Jones Sustainability Index i FTSE4Good, passant per Carbon Disclosure Project, o de rànquings del caire de Fortune.

En nom del Consell d'Administració, els reitero el meu agraïment per la seva confiança en Gas Natural Fenosa, i els convido a aprofundir en aquest informe integrat, en el qual podran comprovar els diferents àmbits de creació de valor de la nostra companyia.

Salvador Gabarró i Serra
President del Consell
d'Administració

Informe Anual Integrat 2014

Sobre
l'Informe Anual Integrat

Esteban Vicente.

Sin título.

1988.

56 x 112 cm.

Collage sobre llenç.

Museu d'Art

Contemporani (MAC)

de Gas Natural Fenosa.

Sobre l'Informe Anual Integrat

Aquest Informe Anual Integrat ha estat elaborat d'acord amb el marc d'informació <IR> publicat per l'International Integrated Reporting Council (IIRC). Així mateix, per als aspectes no financers, s'ha tingut en compte la Guia per a l'Elaboració de l'Informe de Sostenibilitat del Global Reporting Initiative (GRI), versió 4.

L'objectiu de l'informe integrat és oferir una visió completa dels aspectes financers i no financers que regeixen l'actuació del grup de manera que faciliten la comprensió del seu model de negoci i creació de valor, de l'estratègia i dels riscos als quals està exposat.

Per elaborar-lo, s'ha constituït un comitè de treball per assegurar l'aplicació correcta dels principis del marc (enfocament estratègic, orientació futura, connectivitat, relació amb els grups d'interès, materialitat, concisió, fiabilitat, integritat, consistència i comparabilitat) i garantir-ne l'alineació amb la resta d'informació publicada per la companyia.

Determinació de continguts segons enfocament de materialitat del marc <IR> de l'IIRC

Basada en una anàlisi interna i externa per a la qual s'han considerat:

Expectatives dels grups d'interès: principals aspectes definits per GRI G4, analitzant la informació de prescriptors considerats rellevants.

Expectatives dels inversors: *feedback* dels inversors i analistes ESG¹ rebuts durant els diferents *roadshows* de l'any 2014.

Anàlisi de bones pràctiques: a partir d'una selecció d'empreses reconegudes pel seu avenç en matèria d'informe integrat.

Identificació d'aspectes rellevants

Avaluació de materialitat dels aspectes identificats

Assignació als aspectes identificats del grau de rellevància que comporten per a Gas Natural Fenosa en funció del seu possible impacte, tant positiu com negatiu.

Segons el grau de rellevància, s'obtenen aquells aspectes que seran considerats com a part del contingut de l'Informe Anual Integrat.

Priorització de continguts

Un cop determinats els continguts de l'informe, es prioritzen d'acord amb la seva magnitud per centrar-lo en aquells continguts que resulten més rellevants.

¹ Environmental, Social and Governance.

Abast

Les dades financeres i no financeres de Gas Natural Fenosa presentades en aquest informe són consolidades i fan referència a totes les activitats dutes a terme per Gas Natural Fenosa durant l'any 2014 com a operador global de gas i electricitat, encara que existeixen particularitats en alguns capítols.

En l'àmbit de recursos humans, la informació reportada correspon als països en els quals Gas Natural Fenosa és present i té constituïdes societats amb personal contractat adscrit a aquests països, i on la companyia realitza una gestió centralitzada de les seves polítiques de recursos humans.

La informació inclosa en l'apartat de medi ambient fa referència únicament a aquelles societats o activitats amb participació igual o superior al 50%, que tenen capacitat d'influència en la gestió ambiental o impacte significatiu sobre les dades ambientals, considerant les dades globals.

La relació completa d'empreses que integren Gas Natural Fenosa a 31 de desembre de 2014 figura en l'Annex I "Societats de Gas Natural Fenosa" dels Comptes Anuals Consolidats.

Amb data d'1 de gener de 2014, Gas Natural Fenosa ha aplicat de manera retrospectiva la NIIF 11 "Acords conjunts" com a conseqüència de la qual els negocis conjunts (aquells en què els participants tenen drets únicament sobre els actius nets de les participades) passen a consolidar-se pel mètode de la participació en lloc de pel mètode d'integració proporcional.

Com a conseqüència de la seva aplicació, s'han reexpressat les dades contingudes en aquest informe relatives als exercicis 2012 i 2013, i s'han adaptat al nou mètode de consolidació. D'aquesta manera, les magnituds reportades no consideren les dades corresponents a les societats que es consoliden pel mètode de la participació.

Excepte per l'aplicació de la NIIF 11, per a l'exercici 2014 no hi ha hagut reformulacions significatives que afectin la comparació amb les dades d'anys anteriors. Quan per algun indicador puntual s'ha canviat la metodologia de càlcul, s'explica clarament en el mateix gràfic i/o taula.

Altres informes

El lector disposa també d'altres informes, als quals es pot accedir a www.gasnaturalfenosa.com.
Cadascun conté informació addicional d'utilitat per a un enteniment complet de les actuacions de la companyia:

Informació pública						Facilitar la lectura de l'informe	
Informe integrat Elaborat segons el marc (IR) de l'International Integrated Reporting Council (IIRC).							Aquesta icona indica referències internes dins del mateix document.
Informes Anuals							
Informe financer Elaborat segons NIIF i auditat externament.	Informe de Responsabilitat Corporativa Elaborat segons la guia del Global Reporting Initiative (GRI) i verificat externament.	Informe de Govern Corporatiu Elaborat segons model de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV).	Informe de la Comissió d'Auditoria i Control Elaborat segons les normes establertes en la Comissió d'Auditoria i Control.	Informe sobre remuneracions dels membres del Consell d'Administració Elaborat segons l'article 541 de la Llei del Mercat de Valors.			
							Aquesta icona indica altres informes específics on es pot trobar informació relacionada d'interès.
Altres informes							
Informe de biodiversitat	Informe d'empremta de carboni		Informes trimestrals de resultats				
Informació a la web corporativa							
La companyia.	Activitats.	Accionistes i inversors.	Sala de premsa.	Reputació i responsabilitat corporativa.	Recursos humans.		Aquesta icona indica on es pot trobar més informació sobre l'acompliment de la companyia a la pàgina web de Gas Natural Fenosa.

Feedback

Ens agradaria conèixer la teva opinió i suggeriments per assegurar-nos que comuniquem sobre els aspectes que t'importen. Escriu-nos a reporting.integrado@gasnatural.com.

Model de negoci i creació de valor

Missió i Visió 22

Un model de negoci present al món 26

Un model de negoci competitiu i integrat 29

Fernando Babío.
Paisaje en la niebla 2.
1978.
38 x 47 cm.
Oli sobre llenç.
Museu d'Art
Contemporani (MAC)
de Gas Natural Fenosa.

Missió i Visió

Gas Natural Fenosa és un grup multinacional líder en el sector energètic, pioner en la integració del gas i l'electricitat. Els seus esforços s'orienten a conèixer i satisfer les necessitats dels seus clients, per tal de proporcionar els millors productes i serveis. El seu principal objectiu és proveir d'energia la societat per maximitzar-ne el desenvolupament i el benestar, tenint com a base la innovació, l'eficiència energètica i la sostenibilitat.

Gas Natural Fenosa va néixer el 1843 i, després de més de 170 anys d'història, roman intacte el seu esperit innovador, que continua sent el motor de la seva activitat, i el compromís amb totes les persones que estan vinculades, d'una manera o d'altra, al grup.

La Missió de Gas Natural Fenosa és atendre les necessitats energètiques de la societat, proporcionant als seus clients serveis i productes de qualitat respectuosos amb el medi ambient, als seus accionistes una rendibilitat creixent i sostenible, i als seus empleats, la possibilitat de desenvolupar les seves competències professionals.

Visió de Gas Natural Fenosa

La Visió de Gas Natural Fenosa se centra en els sis pilars següents:

Ser un grup energètic i de serveis líder i en creixement continu, amb presència multinacional.

Proporcionar una qualitat de servei excel·lent als seus clients.

Proporcionar una rendibilitat sostinguda als seus accionistes.

Proporcionar oportunitats de desenvolupament professional i personal als seus empleats.

Proporcionar una contribució positiva a la societat.

Actuar amb un compromís de ciutadania global.

Partint d'aquesta Visió, Gas Natural Fenosa defineix uns objectius i unes línies estratègiques que s'actualitzen de forma periòdica, adaptant-se a la conjuntura actual i futura i tenint en compte les especificitats de les diferents línies de negoci que componen la companyia.

Gas Natural Fenosa: creació de valor i gestió sostenible

Gas Natural Fenosa disposa de capital essencials per desenvolupar el seu model de negoci, que es basa en una gestió responsable i sostenible de tots els recursos de què se serveix.

El compromís amb la creació de valor a llarg termini i la gestió sostenible es concreta en la política de responsabilitat corporativa, aprovada pel Consell d'Administració el 2008 i actualitzada el 2013, que resulta clau en termes de creació de confiança en els grups d'interès i de consecució dels objectius estratègics. Aquesta política assumeix set compromisos amb els seus *stakeholders*, que guien la seva manera d'actuar: compromís amb els resultats, orientació al client, protecció del medi ambient, interès per les persones, seguretat i salut, compromís amb la societat, i integritat. Aquests compromisos són transversals, estan presents en tot el procés de negoci de la companyia, basat en la generació de riquesa econòmica, social i ambiental, i estan alineats amb els objectius del pla estratègic.

La responsabilitat corporativa, com a forma i eina de gestió dels impactes de l'activitat de la companyia, permet crear valor de manera global, així com formalitzar el compromís de Gas Natural Fenosa amb la societat, i es converteix en un avantatge competitiu i un element crític per vetllar per la sostenibilitat.

Al llarg de la cadena de valor, el model de negoci de Gas Natural Fenosa es diferencia per ser líder en el sector del gas, ser un referent en el sector elèctric, proporcionar una àmplia oferta de serveis de valor afegit i ser garantia

d'un subministrament regular de gas i electricitat essencial per prestar un servei de qualitat i per al compliment de la funció social de la companyia.

Les bases de la gestió del negoci de Gas Natural Fenosa es troben en un model de gestió de riscos que busca garantir la predictibilitat de l'acompliment de la companyia en tots els aspectes rellevants per als seus grups d'interès, un sistema de govern corporatiu basat en les pràctiques globals més avançades, i el compromís amb una estratègia clara, realista i sostenible, basada en la fortalesa del model de negoci.

Una gestió sostenible de tots els recursos...

Els nostres recursos

Financers

Inversions: 4.389 M€.
Finançament: 16.942 M€ deute financer net.
Patrimoni: 18.020 M€ patrimoni net.

Naturals

Contractes de proveïment: ~30 bcm.
Consum de combustibles i matèries energètiques.

Industrials

Capacitat de generació: 14,8 GW.
Infraestructura de distribució de gas.
Infraestructura de distribució d'electricitat.
Nou vaixells metaners, dos gasoductes i plantes de liqüefacció i regasificació.

Humans

Empleats: 21.961.
Gestió del talent.
Universitat Corporativa i formació.
Seguretat i salut.
Codi Ètic.

Intel·lectuals

Desenvolupament i millora de productes i serveis.
Experiència i excel·lència operativa.
Eficiència dels processos i millora contínua.
Innovació tecnològica i inversió en R+D+i.

Socials

Inversió social: 12 M€.
Relació i diàleg amb grups d'interès.

Què ens diferencia al llarg de la cadena de valor?

Com gestionem el nostre negoci?

Els nostres compromisos de responsabilitat corporativa

Resultats

Solidesa i disciplina financera.
Remuneració accionista.
Capacitat de creixement.

Clients

Millora contínua de productes i serveis.
Excel·lència.
Innovació.

Medi ambient

Desenvolupament sostenible.
Ús responsable i eficient de l'energia.
Lluita per fer front al canvi climàtic.

Persones

Gestió del talent.
Formació.
Diversitat.

Seguretat i salut

Tolerància zero als accidents.

...que permet crear valor de manera global

Els nostres resultats

Financers

Ebitda: 4.853 M€.
Endeutament: 48,5%.
Pay out: 62,1%.

Naturals

Emissions indirectes de GEH¹: 19,8 MtCO₂.
Emissions CO₂/generació: 406 tCO₂/GWh.

Industrials

Producció neta: 48.282 GWh.
Distribució de gas: 424.290 GWh.
Distribució d'electricitat: 51.412 GWh.
Subministrament de gas: 318.677 GWh.

Humans

Rotació voluntària: 3,3%.
Plantilla formada: 97,1%.
Índex de freqüència d'accidents: 3,93%.
Comunicacions al Codi Ètic: 89.

Intel·lectuals

Excel·lència i qualitat de servei.
Satisfacció del client.
Extensió dels principis operatius de Gas Natural Fenosa a la cadena de valor.

Socials

Valor econòmic distribuït: 23.469 M€.
Presència en més de 30 països.
Respecte als drets humans.
Reconeixements internacionals.

¹ Gasos d'efecte hivernacle.

Societat

Creació de valor.
Acció social.
Relació amb les comunitats.

Integritat

Codi Ètic.
Drets humans.

Per a més informació sobre els compromisos de responsabilitat corporativa del grup veure l'Informe de Responsabilitat Corporativa 2014.

Un model de negoci present al món

Gas Natural Fenosa és present a més de 30 països amb més de 23 milions de clients i més del 50% dels seus empleats treballant en altres geografies fora d'Espanya. La seva presència internacional garanteix una posició privilegiada per capturar el creixement de noves regions en el procés de desenvolupament econòmic, de manera que es converteix en un dels principals operadors del món.

- Flux de gas.
- 🔥 Planta de liqüefacció.
- 🏠 Planta de regasificació.
- 🏠 Planta de regasificació arrendada.
- 📄 Contractes de gas a llarg termini.
- Gasoducte Magrib-Europa (Empl).
- Gasoducte Medgaz.

Puerto Rico
Infraestructura GN/GNL (planta de regasificació) i generació.

República Dominicana
Generació (198 MW, fuel).

Mèxic
Distribució de gas (deu estats del país incloent-hi Mèxic DF i 1,4 milions de clients) i generació (2.035 MW, cicles combinats i 234 MW, eòlica).

Costa Rica
Generació (51 MW, hidràulica).

Panamà
Distribució d'electricitat (Panamá Centre, Oest, Interior, Chiriquí i 0,6 milions de clients), i generació (22 MW, hidràulica i 11 MW, fuel).

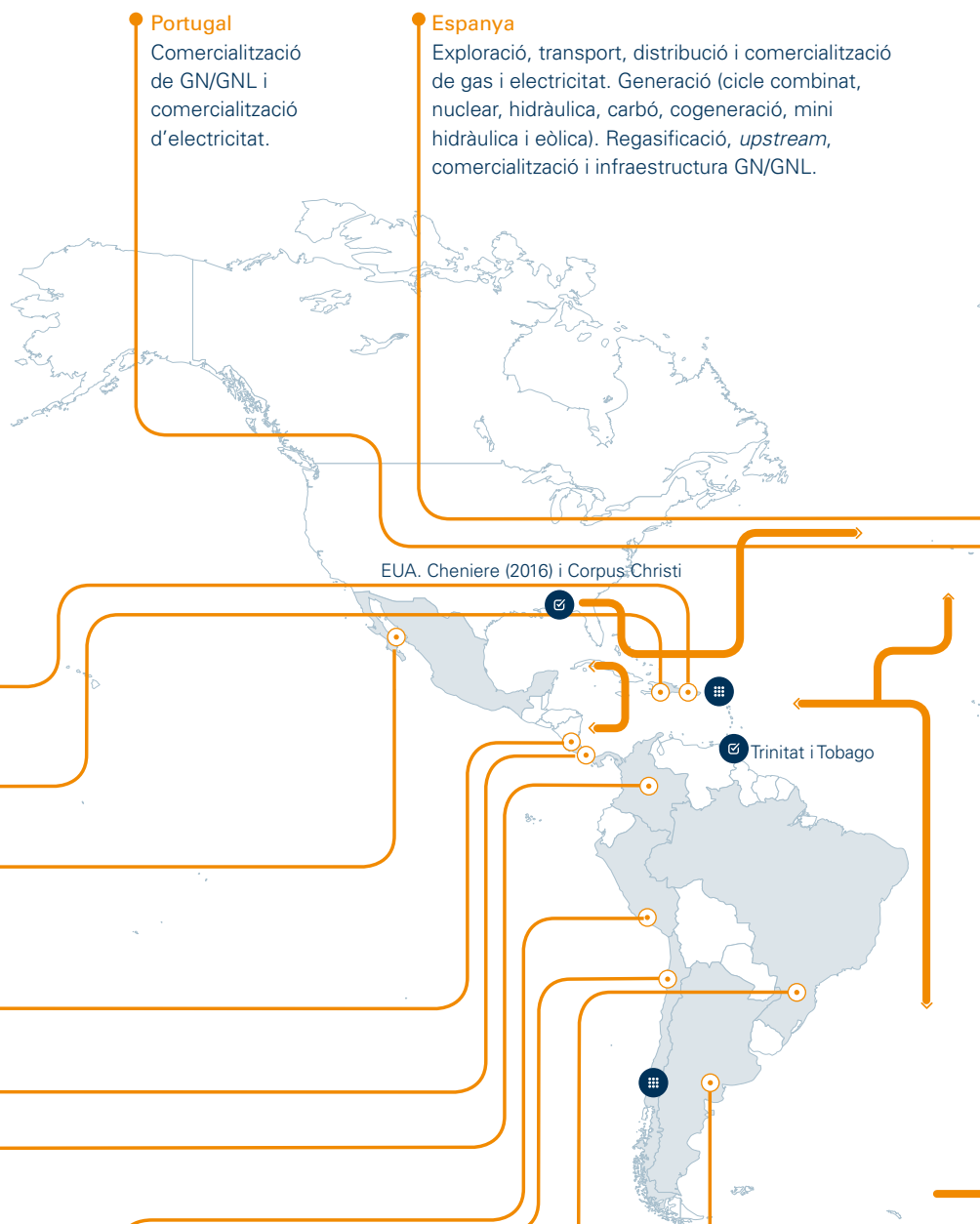
Colòmbia
Distribució de gas (Bogotà, Soacha i 2,6 milions de clients), distribució de GLP i distribució d'electricitat (Costa Atlàntic, 2,5 milions de clients).

Perú
Distribució de gas. Inici de la gasificació (Arequipa i zona sud-oest).

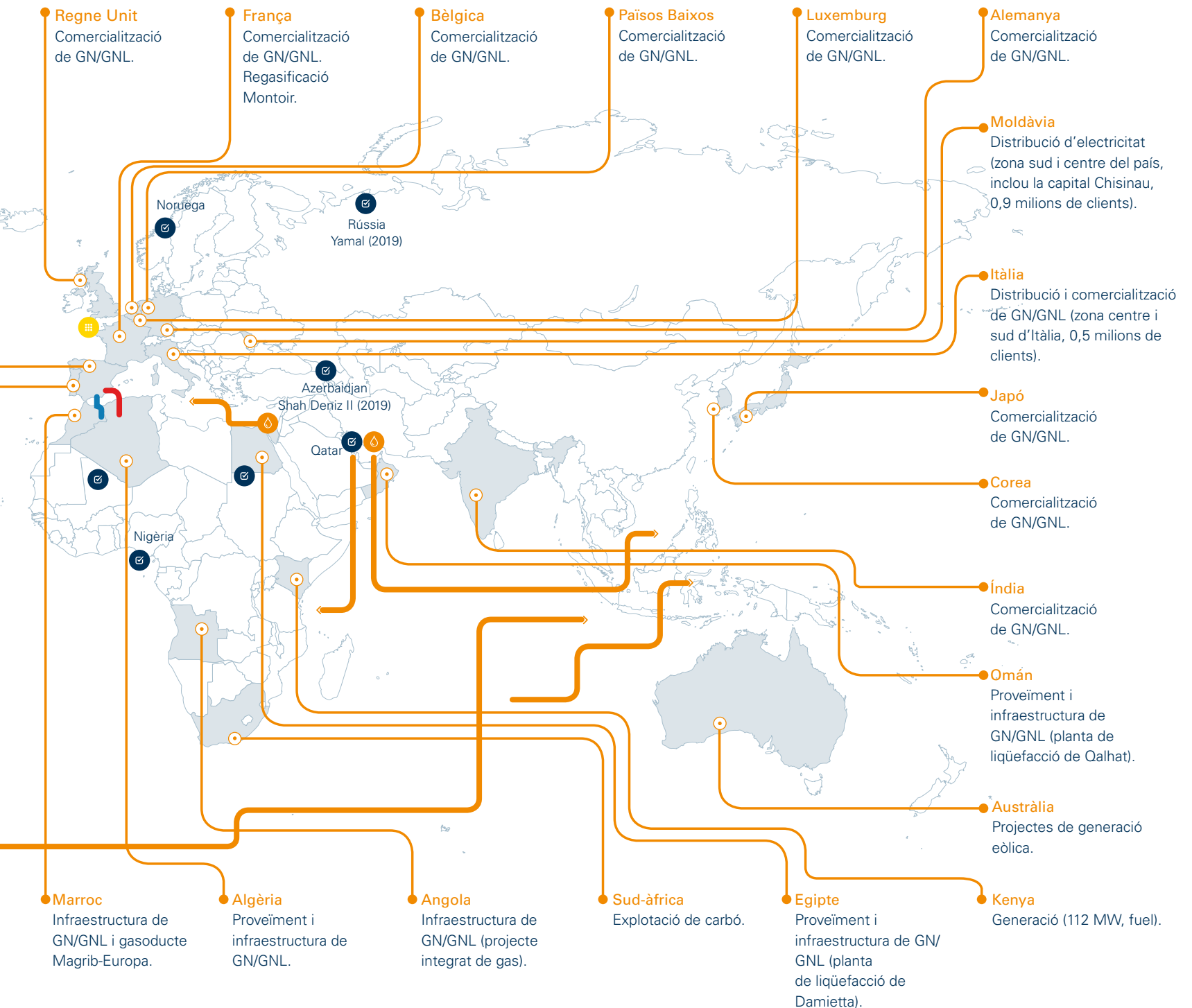
Xile
Distribució de gas (18 províncies i 0,6 milions de clients), venda i distribució de GLP, i distribució i transport d'electricitat (13 províncies i 2,6 milions de clients) i infraestructura de GN/GNL (Planta GNL Quintero).

Brasil
Distribució de gas (Estat de Rio de Janeiro, São Paulo Sud i 0,9 milions de clients). Comercialització GN/GNL.

Argentina
Distribució de gas (30 municipis de la zona nord i oest de la província de Buenos Aires 1,8 milions de clients) i distribució d'electricitat. Comercialització de GN/GNL.

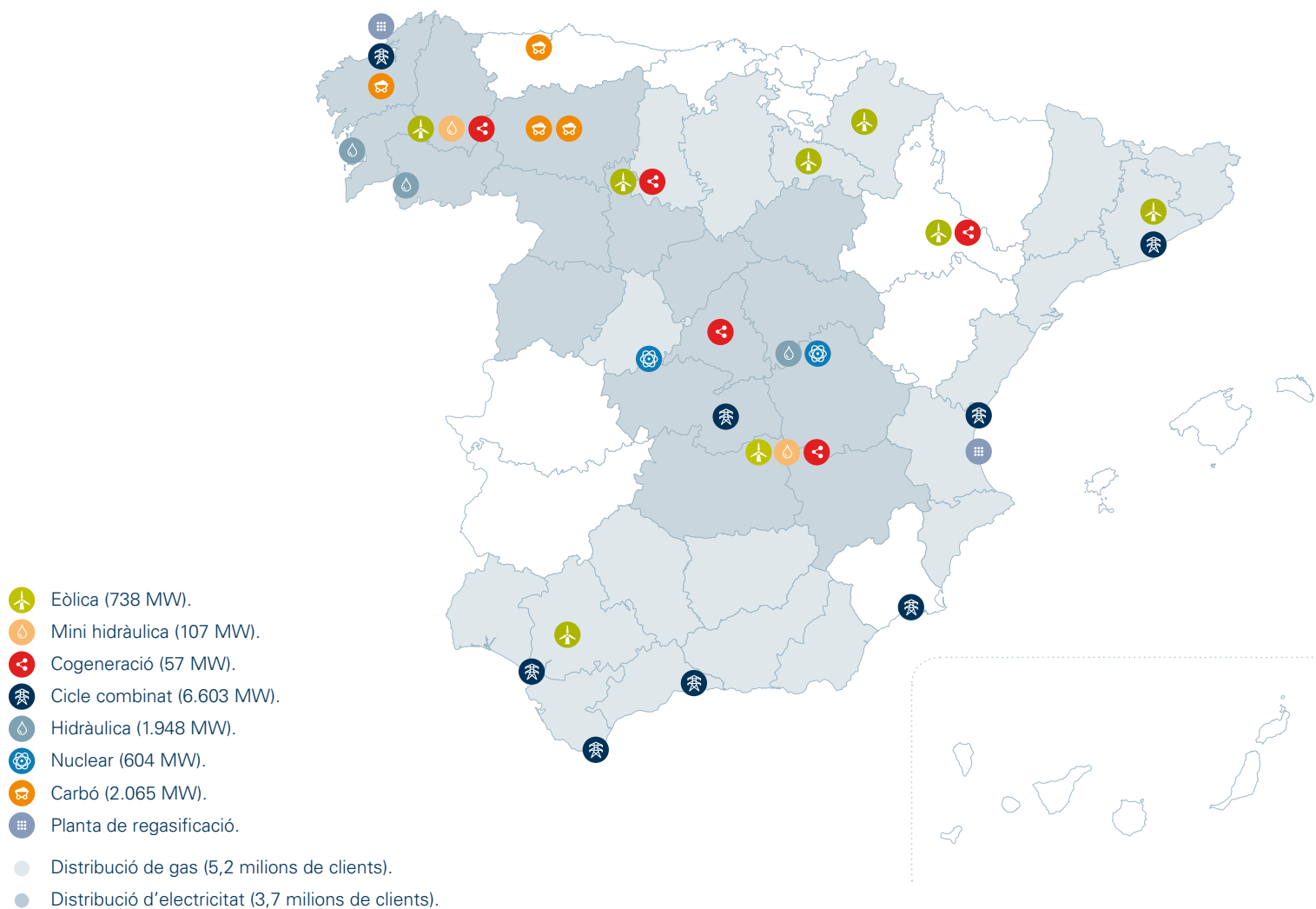
Per a més informació sobre l'estructura societària per negocis del grup, veure l'Annex I dels Comptes Anuals Consolidats de l'exercici 2014.

Gas Natural Fenosa a Espanya

- Exploració, transport, distribució i comercialització de gas i electricitat.
- Generació (cicle combinat, hidràulica, nuclear, carbó, eòlica, mini hidràulica i cogeneració).
- Regasificació, *upstream*, comercialització i infraestructura de GN/GNL.

Un model de negoci competitiu i integrat

Gas Natural Fenosa és un grup d'energia integrada que subministra gas i electricitat a més de 23 milions de clients. El seu negoci se centra en el cicle de vida complet del gas, i en la generació, distribució, i comercialització d'electricitat. A més, desenvolupa altres línies de negoci, com els serveis energètics,

que afavoreixen la diversificació de les activitats i els ingressos, s'anticipa a les noves tendències del mercat, atén les necessitats específiques dels clients i ofereix un servei integral no centrat únicament en la venda d'energia.

El model de negoci de Gas Natural Fenosa es desenvolupa a través d'un ampli nombre d'empreses bàsicament a Espanya, a la resta d'Europa, a l'Amèrica Llatina i a Àfrica, i es recolza en els grans negocis següents:

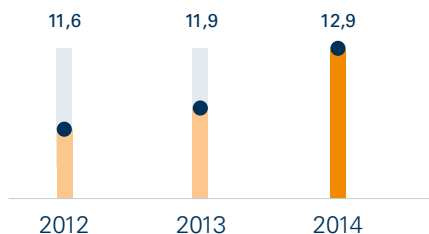
- Distribució de gas (Espanya, resta d'Europa i Amèrica Llatina).
- Distribució d'electricitat (Espanya, resta d'Europa i Amèrica Llatina).
- Gas (infraestructures, proveïment i comercialització, i Unión Fenosa Gas).
- Electricitat (Espanya i Global Power Generation).
- Compañía General de Electricidad CGE, (grup xilè adquirit al novembre de 2014, operador líder de les activitats de distribució i transmissió elèctrica i de distribució de gas natural i gas natural liquat del petroli (GLP) a Xile).

Lideratge en el negoci de gas

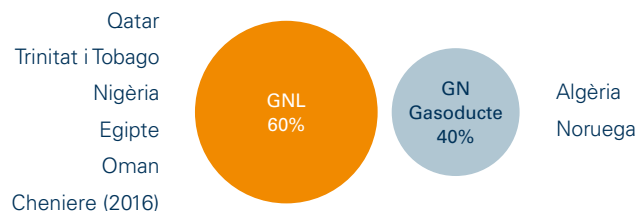
La seva presència al llarg de tota la cadena de valor del gas dota Gas Natural Fenosa d'un avantatge competitiu i converteix la companyia en líder d'aquest sector

	Negoci de distribució de gas	Negoci de gas			
	Distribució	Proveïment			
	• 12,9 milions de punts de subministrament. • 135.113 km de xarxa.	• ~ 30 bcm¹ de cartera de subministrament.			
El nostre posicionament	Espanya i resta Europa Companyia líder a Espanya: distribució de gas natural a més de 1.100 municipis en nou comunitats autònomes i 5,2 milions de clients. Sòlida presència a Itàlia: distribució de gas natural a 223 municipis amb 0,5 milions de clients.	Amèrica Llatina i CGE Primera distribuïdora de l'Amèrica Llatina, on subministra a més de 7,2 milions de clients. Presència a Argentina, Brasil, Colòmbia, Xile i Mèxic i en set de les deu principals ciutats llatinoamericanes.	Principal operador de GNL a la conca atlàntica.	Gas Natural Fenosa té contractes de proveïment amb proveïdors a tot el món, tant en estat gasós (GN) com en forma de gas natural líquid (GNL).	
La nostra fortalesa	Gas Natural Fenosa manté una posició de lideratge en els mercats on opera, cosa que li permet aprofitar les oportunitats de creixement orgànic, tant per la captació de nous clients en municipis amb gas, com per l'expansió de xarxes a zones no gasificades.		Gas Natural Fenosa té una cartera de proveïment flexible en destinació, diversificada en origen i competitiva en preu.		
			La relació amb els subministradors i l'establiment de contractes estables i a llarg termini assegura un proveïment regular.		
En el futur	Gas Natural Fenosa preveu potencial de creixement orgànic en distribució de gas, tant a Europa com a l'Amèrica Llatina, en els propers anys (veure pàg. 43).			Nous contractes a partir de 2016 i següents: Cheniere (Sabine Pass i Corpus Christi), Yamal i Shah Deniz II (veure pàg. 47).	

Evolució dels punts de subministrament de gas (milions)

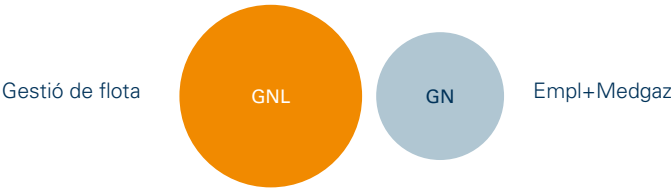
Origen i mix del gas

¹ Billion cubic metres.

Infraestructures de transport

Subministrament a clients (%)

Referent en el negoci elèctric

Negoci de distribució d'electricitat Distribució

- 10,4 milions de punts de subministrament.
- 228.808 km de xarxa.

El nostre posicionament

Espanya i resta d'Europa

Tercer operador en el mercat espanyol on distribueix electricitat a 3,7 milions de clients.

Líder a Moldàvia amb 0,8 milions de clients.

Amèrica Llatina i CGE

Presència a Panamà, Colòmbia, Argentina i Xile (5,9 milions de clients), on es considera l'operador líder.

La nostra fortalesa

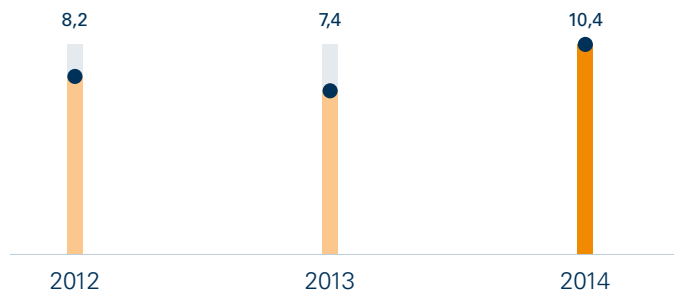
Gas Natural Fenosa és un dels operadors més eficients en termes de costos d'operació i manteniment del negoci de distribució elèctrica.

En el futur

Tot i que es preveu un estancament de la demanda elèctrica a Europa, Gas Natural Fenosa confia que continuarà havent oportunitats per créixer en la distribució d'electricitat en l'àmbit internacional (veure pàg. 45).

Evolució punts de subministrament electricitat (milions)

La capacitat de gestió i experiència en electricitat, amb la seva posició única al mercat del gas, converteix la companyia en referent en aquest sector

Negoci d’electricitat
Generació

Comercialització d’electricitat

• 14,8 GW de capacitat de generació.

• 34,7 TWh comercialitzats.

Espanya

Capacitat 12,1 GW amb presència rellevant en cinc tecnologies: 6,6 GW CCC, 1,9 GW hidroelèctrica, 2,1 GW carbó, 0,9 GW renovables, 0,6 GW nuclear.

La quota de mercat de Gas Natural Fenosa és del 18,7% en generació no renovable i del 2,1% en generació renovable.

Internacional (Global Power Generation)

Capacitat 2,7 GW: 2,1 GW CCC (Mèxic i Puerto Rico), 0,3 GW fuel (República Dominicana, Panamà i Kenya), 0,1 GW hidroelèctrica (Costa Rica i Panamà), 0,2 GW renovables (Mèxic).

Negoci altament regulat i totalment contractat (acords de compravenda d’energia).

Líder en els segments de gran consum i residencial amb una quota del mercat total a Espanya del 14,5%.

Un dels agents de *trading* principals del mercat espanyol.

Oferta combinada d’energia dual fuel i àmplia gamma de serveis de valor afegit.

La companyia té un ampli coneixement en totes les tecnologies de generació i compta amb una infraestructura capaç d’ajustar-se a les necessitats de cada model energètic i a la realitat de cada país. El proveïment d’un gas competitiu i flexible permet a la companyia obtenir millors marges en la gestió dels seus cicles combinats enfront dels seus competidors.

Gas Natural Fenosa controla i opera el parc de cicles combinats més eficient d’Espanya i en ubicacions òptimes.

Gas Natural Fenosa disposa d’una doble cobertura per a la generació elèctrica: subministrament de gas competitiu i negoci de comercialització atractiu.

La posició de lideratge en la comercialització combinada de gas natural i electricitat presenta avantatges importants com a un menor cost de servei, un servei integrat al client i menys costos d’adquisició, sense oblidar la consecució de més vinculació amb els clients.

 Es preveu la necessitat de nova capacitat de generació en l’àmbit internacional, on es vol potenciar el negoci de generació (veure pàg. 49).

 Gas Natural Fenosa confia en el creixement en els seus mercats de serveis energètics (veure pàg. 49).

Capacitat de generació elèctrica (%)

Subministrament a clients (%)

Garantia de subministrament

La garantia d'oferir un subministrament regular de gas i electricitat als clients de Gas Natural Fenosa és essencial per prestar un servei de qualitat i per al compliment de la funció social de la companyia.

En l'àmbit del proveïment de gas, el model de negoci de Gas Natural Fenosa es basa a disposar d'una cartera de gas equilibrada, amb prop del 40% dels subministraments en forma de gas natural i un 60% en forma de gas natural liquat (GNL). El gas natural aporta una gran flexibilitat des del punt de vista de volum, i el GNL ofereix una gran flexibilitat des del punt de vista de la destinació on es vol posicionar el gas.

El proveïment està diversificat en els diferents orígens amb diversos països productors, entre d'altres, Algèria, Noruega, Nigèria, Trinitat i Tobago, Qatar, i diferents proveïdors.

La diversificació garanteix que, en cas que es generi qualsevol possible incidència en algun d'aquests, l'efecte en el *mix* de proveïments del grup sigui relatiu.

Gas Natural Fenosa articula la seva relació amb els subministradors sobre contractes estables i de llarg termini amb l'objectiu d'assegurar un proveïment regular. L'ús del mercat spot es limita a ocasions puntuals i, bàsicament, per aprofitar oportunitats del mercat.

Per tal de mantenir aquest portfoli de proveïments, Gas Natural Fenosa estableix negociacions contínues amb els principals proveïdors, de manera que arriba regularment a nous acords de subministrament, com els signats amb els EUA, Rússia i Azerbaidjan.

D'altra banda, Gas Natural Fenosa disposa de contractes per a l'ús d'emmagatzematges subterranis en la major part dels països on opera, per fer front a variacions a curt termini de la demanda o incidents en l'oferta. Addicionalment en el cas d'Espanya, Gas Natural Fenosa és una empresa activa en el desenvolupament d'emmagatzematges subterranis, i té en operació el de Marismas.

Quant a la producció elèctrica, Gas Natural Fenosa disposa de capacitat pròpia en les diferents tecnologies que operen en el sistema espanyol, la qual cosa li permet mantenir un *mix* de producció

flexible per fer front a variacions de preu de les matèries primeres, bàsicament gas i carbó, i de les fonts energètiques no gestionables (aigua i vent).

A causa de la gran flexibilitat que aporta la cartera de proveïment de gas i carbó, les plantes de cycle combinat de gas i, en menor mesura, les plantes tèrmiques de carbó, serveixen de *backup* de les energies renovables no gestionables, i aporten seguretat de subministrament al sistema nacional.

Finalment, l'àmplia xarxa de distribució de gas i d'electricitat i l'excel·lència en l'operació i manteniment d'aquesta, permet assolir uns nivells molt elevats de fiabilitat, la qual cosa repercuteix directament en la qualitat del servei ofert als clients.

El model de negoci de Gas Natural Fenosa té com a objectiu essencial oferir un subministrament regular de gas i electricitat als seus clients. La garantia de subministrament es basa en tres pilars:

- Cartera de subministrament de gas diversificada, equilibrada, flexible i amb contractes estables i a llarg termini.
- *Mix* de producció elèctrica flexible que serveix de *backup* i aporta seguretat al sistema nacional.
- Fiabilitat de la xarxa de distribució de gas i d'electricitat.

Els pilars de la garantia de subministrament són la nostra cartera de gas, el *mix* de producció elèctrica i la fiabilitat de la xarxa de distribució

Oferta de serveis de valor afegit

Coneixement de les necessitats del client

Utilitzant les eines de què disposa la companyia per escoltar les necessitats dels seus clients es configura una oferta comercial que es caracteritza per una

àmplia varietat de productes i serveis i se segmenta per a cada perfil de client en funció dels seus requeriments particulars.

Els productes oferts per Gas Natural Fenosa van més enllà de l'àmbit del subministrament de gas i electricitat, i abasten altres facetes de la llar, dels negocis i de les petites i grans empreses. Per a això, disposa de tarifes

domèstiques, tarifes per a petites i mitjanes empreses, serveis integrals per al transport sostenible i eficiència energètica, serveis de gestió energètica i assessorament, venda, lloguer o finançament d'equipaments energètics. La segmentació dels clients permet oferir-li la màxima adaptació de productes i aportar el màxim valor.

Productes i serveis innovadors

L'oferta de productes bàsica contempla la combinació dels subministraments d'energia de gas i electricitat, de manera que, segons el volum de necessitats, hi hagi una estructura òptima de tarifa. Així el client pot seleccionar les tarifes de gas adaptades al seu consum i al seu equipament, les quals són: Bàsica (cuina i aigua calenta), Òptima (inclou calefacció) i Gran Família (per a cases grans). Totes són combinables amb la tarifa Òptima de Llum per accedir al Pla Energia Dual.

La principal novetat d'aquest any és el llançament de la Tarifa Plana, tant per a gas com per a llum. Aquesta modalitat és un servei que ofereix una garantia d'import igual cada mes, incloent-hi per tant un preu i un volum compromès que assegura estabilitat, amb independència de les fluctuacions del petroli i de les climatològiques.

Adicionalment, Gas Natural Fenosa ofereix productes de manteniment per a les instal·lacions de gas, les d'electricitat, els electrodomèstics i la llar en general. La combinació d'aquests serveis amb els contractes de subministrament d'energia fa que tant els plans duals com els d'una energia es puguin estendre a una àmplia gamma d'ofertes.

De manera complementària, des d'octubre de 2013, els clients poden contractar la valoració de la qualificació energètica del seu habitatge i obtenir-ne el certificat corresponent.

Durant 2014, s'ha llançat un nou servei anomenat Servicontrol destinat a controlar el consum energètic de la llar. Servicontrol permet conèixer en tot moment el consum elèctric des de la pàgina web, tauletes o *smartphones*. D'altra banda, s'ha creat un servei anomenat Protecció Pagament Factures destinat a cobrir el pagament d'energia de la llar durant 12 o 24 mesos en cas que les condicions laborals deixin de ser les normals, i com a contribució a la lluita contra la pobresa energètica.

A fi de maximitzar la seva oferta comercial i fidelitzar els seus clients, Gas Natural Fenosa ofereix productes i serveis de valor afegit. El desenvolupament i la promoció d'aquests nous productes s'emmarca en un nou concepte fonamentat en el respecte al medi ambient, l'eficiència energètica i el desenvolupament de serveis i solucions energètiques innovadores.

La gamma de productes innovadors s'ha continuat expandint aquests anys, entre ells destaquen:

- Productes de gestió energètica basats en gas natural, energia geotèrmica, biomassa i bomba de calor.
- Productes de mobilitat basats en el gas natural vehicular ja siguin instal·lacions de gas natural vehicular (GNV), com nous vehicles de GNV, o conversió de vehicles existents.
- Productes integrals a mida que cobreixen gestió de l'energia, il·luminació, manteniment, subministraments i serveis complementaris.

Comunicació i transparència amb el client

L'adaptació dels canals de comunicació i gestió dels contractes amb els clients és un procés en millora contínua. Així, es continua potenciant la web del mercat de *retail*, tant per a clients residencials com per a negocis i empreses (abans pimes), en la qual disposen d'una "Àrea Privada" que engloba les possibles necessitats per a les seves gestions en línia. D'altra banda, s'ha creat un servei específic per a comunitats de propietaris i clients amb multipunts de subministrament.

Un altre punt destacat en l'evolució de la web és la disponibilitat d'un mòdul per completar la contractació *online* d'un producte. Encara que continua disponible el *click to call* per trucar i fer les gestions per telèfon, la fórmula *online*

permet al client contractar 24 hores del dia i els dies festius. Addicionalment, els telèfons d'emergències de Servigas i Servielectric disposen de tota l'oferta de serveis que oferim i, per tant, poden realitzar contractacions o modificacions de contractes, tot i que el client no hagi fet aquests serveis abans.

D'altra banda, el 2014, s'han continuat potenciant els canals en xarxes socials (Twitter i Facebook), on el client pot dirigir-se a Gas Natural Fenosa, que respondrà com si realitzés la seva consulta per correu electrònic o telèfon. Els nous espais han permès estendre la comunicació proporcionant una nova manera de conèixer els productes i d'interactuar amb la companyia.

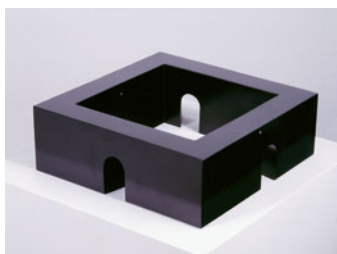
Productes i serveis adaptats a les necessitats del client

Llar	Negocis	Grans clients
Gas natural i electricitat	Gas natural i electricitat	Productes: gas, electricitat, GNL
Serveis	Serveis	Eficiència i sostenibilitat
Equipament	Equipament	Servei de valor afegit
Estalvi i eficiència energètica	Estalvi i eficiència energètica	Gestió personalitzada
	Solucions energètiques	

Estratègia

Bases estratègiques 40

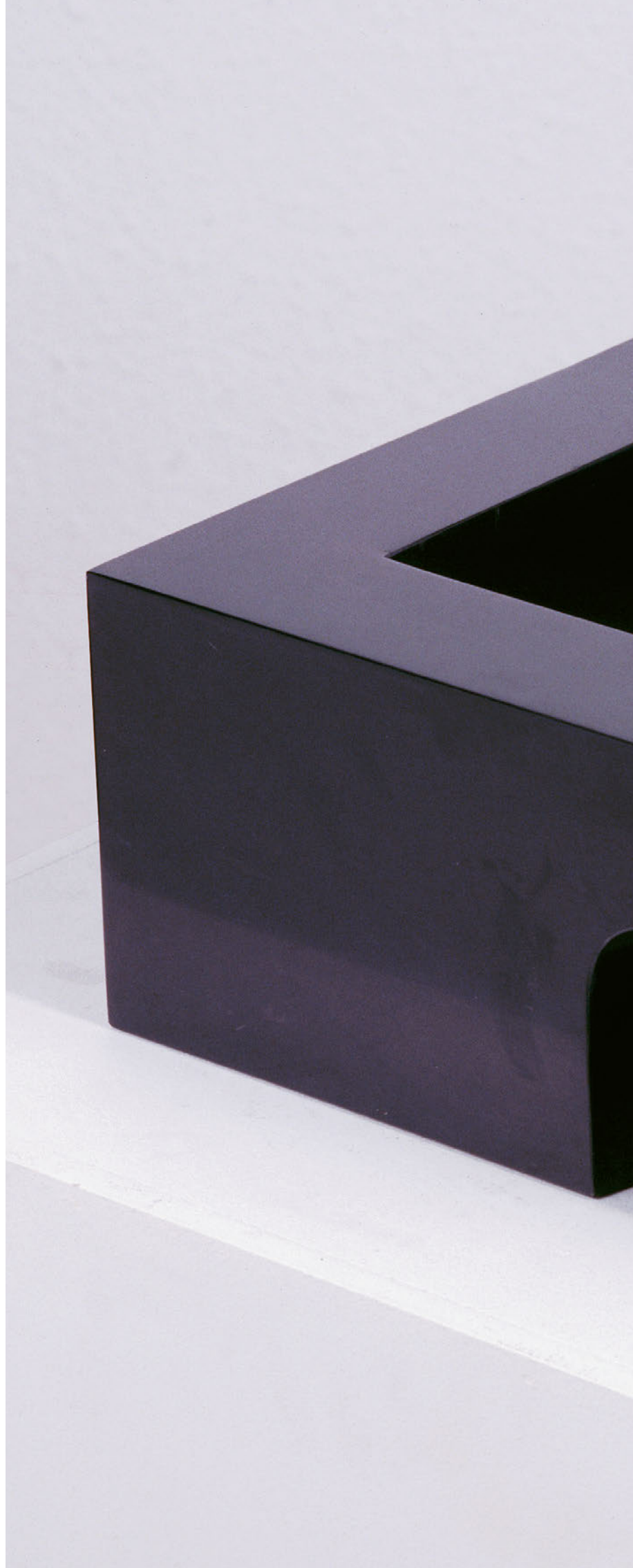
Actualització estratègica per negoci 42

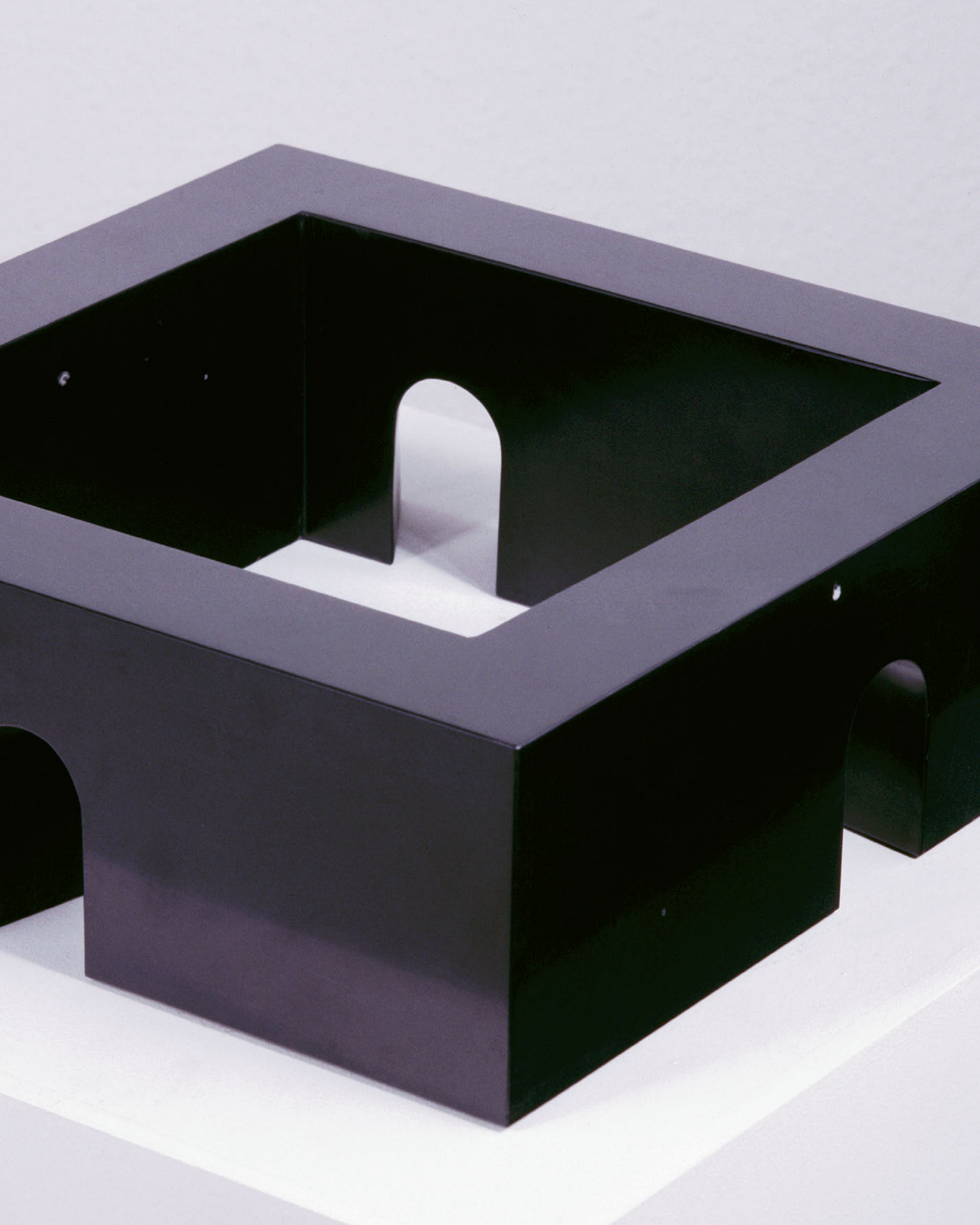

Adrián Carra.
Children's corner.
1989.
36 x 36 x 12 cm.
Pedra de Calatorao.
Museu d'Art
Contemporani (MAC)
de Gas Natural Fenosa.

Bases estratègiques

Actualització del Pla estratègic 2013-2015

Presentat al novembre de 2013, l'actualització estratègica 2013-2015 i visió 2017 defineix les prioritats estratègiques del grup, les prioritats financeres i senta les bases del creixement després del 2015.

Prioritats estratègiques

Les prioritats estratègiques establertes pel grup són:

1. Execució del "Pla d'eficiència"

S'estableix un nou pla d'eficiència de costos amb l'objectiu d'estalviar 300 milions d'euros el 2015.

Les principals àrees afectades són les d'operació i manteniment (35%), comercialització (30%) i corporació (35%). Aquest pla està concretat en més de 300 iniciatives agrupades en 90 projectes.

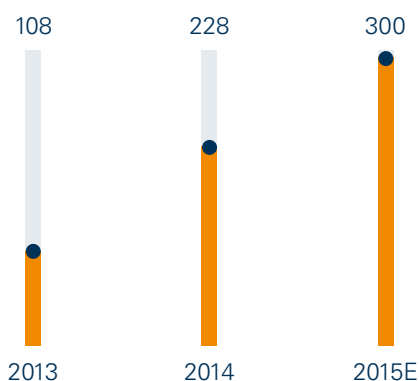
2. Gestionar cada línia de negoci d'acord amb les condicions de mercat

Els objectius de cadascuna de les línies de negoci s'estableixen, per a l'any 2015, d'acord amb l'entorn de mercat i la situació reguladora. En els següents apartats d'aquest capítol es desenvolupa l'estratègia per línia de negoci de Gas Natural Fenosa.

3. Gestionar la cartera de negoci segons encaix estratègic

Després de l'esforç en desinversions realitzat, la situació de palanquejament és raonable per la qual cosa no resulten necessàries desinversions per motius financers. No obstant això, es preveu reavaluar de forma contínua el portfoli de negoci i el seu encaix estratègic.

"Pla d'eficiència". Estalvi en costos en ebitda 2013-2015 (milions d'euros)

228 milions d'euros assolits a finals de 2014, d'acord amb els objectius del "Pla estratègic 2013-2015".

Iniciatives clau en 2013-2014

- Reducció de serveis i costos discrecionals.
- Racionalització de costos comercials i operatius.
- Optimització de costos en les àrees corporatives.

Objectius definits per a 2015 (dades en milions d'euros)

Ebitda 2015	> 5.000
Benefici net	~ 1.500
Dividend (pay out) (%)	~ 62
Deute net/ebitda 2015	~ 3,0x

Prioritats financeres

Gas Natural Fenosa porta a terme una política financera que permet el creixement i el pagament del dividend.

Les prioritats financeres que guiaran les línies estratègiques definides són:

- Manteniment d'una estricta disciplina financera.
- Flexibilitat per augmentar inversions per al creixement futur.
- Compromís de dividend en efectiu.

Vectors de creixement després de 2015

El pla estratègic estableix que, a partir de 2015, Gas Natural Fenosa preveia l'entrada en nous mercats, centrant el focus d'inversió i l'estratègia de creixement en els negocis següents en l'àmbit internacional:

- *Midstream gas*.
- Generació internacional.
- Distribució internacional.

El novembre de 2014, es completa l'adquisició del grup xilè GCE, *utility* de primer nivell a l'Amèrica Llatina, número u en distribució i transport d'electricitat a Xile, principal distribuïdor de gas natural al país, amb àmplia presència en el sector de GLP, així com a Colòmbia i Argentina.

Aquesta inversió no va ser identificada originalment però es va considerar dins de les opcions d'expansió, amb objectius financers encaix.

Encaix de CGE en l'estratègia corporativa de Gas Natural Fenosa d'acord amb les expectatives per a 2017

1

Contribució a resultats respectant els objectius de disciplina financera.

Consolidant més presència de Gas Natural Fenosa a l'Amèrica Llatina:

2

- Entrada en un nou mercat clau amb accés immediat a una posició líder de mercat.
- Augmenta la diversificació geogràfica de Gas Natural Fenosa i contribueix a un perfil de negoci/risc més equilibrat.
- Reforça el lideratge de Gas Natural Fenosa en la distribució de gas a les principals ciutats de l'Amèrica Llatina.

3

Un desenvolupament equilibrat de dos dels tres vectors de creixement del pla (distribució internacional i *midstream gas*).

4

Estableix una base de creixement atractiva en el tercer vector (generació internacional).

Gas Natural Fenosa manté el seu compromís de compliment dels objectius del "Pla estratègic 2013-2015" i treballarà en un pla estratègic nou durant 2015

Actualització estratègica per negoci

Distribució de gas

Entorn de mercat

Millora de l'entorn macroeconòmic a Espanya

Les dades macroeconòmiques de 2014 d'Espanya mostren signes de millora, després que el PIB de 2014 tanqués amb un increment de l'1,4%*.

*Font: Institut Nacional d'Estadística (INE).

Evolució de la demanda de gas a Espanya

Encara que no es preveu un creixement significatiu de la demanda de gas, el mercat de distribució de gas ofereix oportunitats d'expansió atès que Espanya presenta menys gasificació que altres països europeus.

Expectatives de creixement continuat a l'Amèrica Llatina

Es mantenen les perspectives de creixement de la demanda de gas a l'Amèrica Llatina, cosa que implica oportunitats importants d'increment de negoci per al grup. Així mateix, es calcula un creixement estable i continuat del PIB.

Situació reguladora a Espanya

El 5 de juliol de 2014, va entrar en vigor el Reial Decret-Llei 8/2014 que inclou mesures que afecten el sector del gas. La nova regulació aporta més estabilitat i predictibilitat al negoci.

S'estableix el principi d'estabilitat financera, amb mesures que eviten l'aparició de futurs dèficits de tarifa, així com un període de 15 anys per recuperar, a través dels costos del sistema, el dèficit acumulat a finals de 2014.

Proporciona predictibilitat com per fixar períodes reglamentaris de sis anys, la primer que acaba l'any 2020.

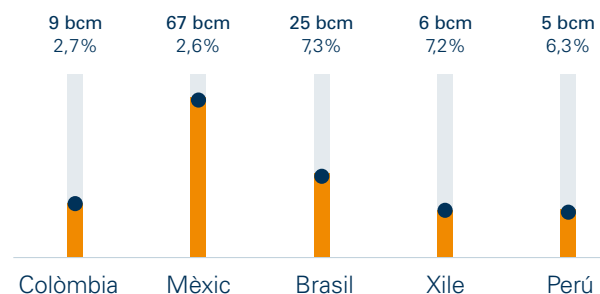
La remuneració de la distribució continua basant-se en una fórmula paramètrica, la qual incorpora un incentiu al creixement enfocat tant en aquells consumidors amb més volums com en l'expansió de les xarxes per gasificació de nous municipis.

La nova regulació redueix la remuneració de les activitats regulades, tant en distribució com en transport. L'impacte que ha comportat per a Gas Natural Fenosa en la segona meitat de l'any 2014 comporta una disminució de la retribució conjunta d'aproximadament 48 milions d'euros.

Evolució de la demanda de gas a Espanya (TWh)

Demanda de gas i perspectives de creixement a l'Amèrica Llatina

Font: IHS CERA 2011-2017.

Situació reguladora a l'Amèrica Llatina

En els països en què opera Gas Natural Fenosa hi ha marcs reguladors i tarifaris que es caracteritzen per l'absència de riscos de preu de *commodities*, transport, inflació local i marc legal que puguin afectar la generació de fluxos de caixa prevista.

Per a més informació sobre el marc regulador, veure la "Nota 2" dels Comptes Anuals Consolidats 2014.

Principals variables

- Punts de subministrament.
- Penetració.
- Despeses operatives.
- Inversió per punt de subministrament.
- Regulació.

Prioritats estratègiques

- Capturar el potencial de creixement orgànic tant a Europa com a l'Amèrica Llatina.
- Continuar gestionant els aspectes reguladors del negoci.

Reptes i claus 2015

Europa

- La inversió en distribució de gas a Espanya genera demanda addicional que redueix el dèficit de tarifa.
- Expansió mantenint un pla d'inversions moderat.
- S'espera que continuï el creixement de punts de subministrament basat en els motors de creixements següents:
  - Competitivitat del gas *versus* combustibles substitutius.
  - Substitució de calderes.
  - Saturació a la zona consolidada.
  - Accés a noves poblacions.

Amèrica Llatina

- Posicionament per explotar l'atractiu potencial de creixement orgànic en el mercat residencial de les zones de distribució del grup a l'Amèrica Llatina.
- Distribuïdor de gas líder a l'Amèrica Llatina amb presència en els principals centres urbans.
- Oportunitats per créixer en noves licitacions distribució de gas.

Perspectives de futur

- Desenvolupament de la licitació a Arequipa (sud del Perú; 20 anys, 60.000 punts de subministrament), tenint com a objectiu començar a prestar servei en la segona meitat de 2015.
- Adjudicació, l'últim trimestre del 2014, del servei de gas natural a dues zones de distribució noves a Mèxic: nord-oest (que abarca poblacions dels estats de Sonora i Sinaloa) i Sinaloa. El mercat potencial conjunt d'ambdues licitacions es calcula en quasi un milió d'habitatsges a llarg termini. Es preveu iniciar el subministrament a partir del tercer trimestre de 2016.

Distribució d'electricitat

Entorn de mercat

Evolució estable de la demanda elèctrica a Espanya

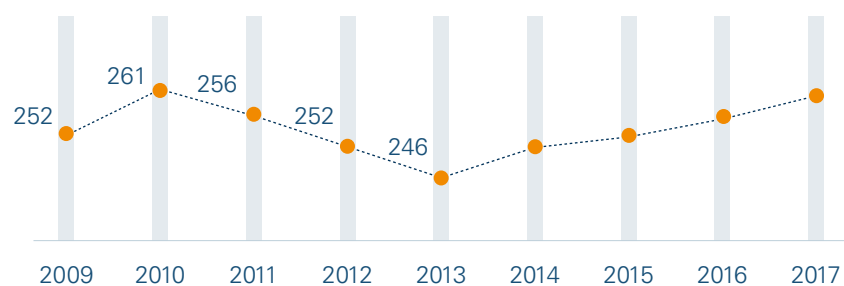
L'evolució positiva de les dades macroeconòmiques no repercuteix en un creixement significatiu de la demanda d'electricitat en els propers anys, però sí es produeix un trencament de la tendència negativa i una estabilització d'aquesta.

Expectatives de creixement a l'Amèrica Llatina

A l'Amèrica Llatina es preveuen augments en la demanda d'electricitat, cosa que representa un potencial significatiu de desenvolupament de negoci en la regió avalat per les expectatives macroeconòmiques de creixement continuat i sostenible.

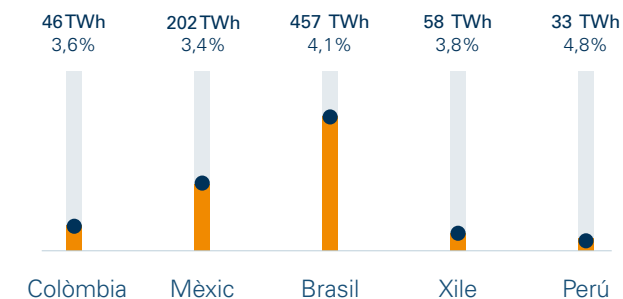

Evolució de la demanda elèctrica a Espanya (Demanda elèctrica peninsular (TWh))

Font: CNMC i elaboració Gas Natural Fenosa.

Demanda d'electricitat i perspectives de creixement a l'Amèrica Llatina

Font: IHS CERA 2011-2020.

Situació reguladora a Espanya

El marc retributiu vigent queda establert pel Reial Decret-Llei 9/2013, de 12 de juliol, que modifica la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric. S'hi estableix una taxa de retribució dels actius lligada al rendiment de les obligacions de l'estat a deu anys (que representa el cost financer per a una activitat sense risc) més un diferencial específic.

Situació reguladora a l'Amèrica Llatina

En els països en què opera el grup, hi ha marcs reguladors i tarifaris estables que defineixen els procediments i tràmits necessaris per a la revisió periòdica de tarifes i marges de distribució. La revisió tarifària es duu a terme amb una periodicitat d'entre quatre i cinc anys.

Per a més informació sobre el marc regulador, veure la "Nota 2" dels Comptes Anuals Consolidats 2014.

Principals variables

- Demanda d'electricitat.
- Base d'actius regulats (BAR).
- Eficiència en inversió i despeses operatives.
- Nous desenvolupaments en el futur (*smart grids*, etc.).
- Pèrdues d'energia.

Prioritats estratègiques

- Reduir l'impacte de la reforma reguladora a Espanya mitjançant les accions del pla d'eficiència.
- Gestionar la inversió del negoci d'acord amb criteris de rendibilitat.

Reptes i claus 2015

Europa

- Negoci amb flux de caixa estable i recurrent.
- Rendiment financer estable malgrat l'entorn econòmic.
- Execució del "Pla d'eficiència" en curs per reduir l'impacte regulador.
- Gestió de la inversió de manera consistent amb la rendibilitat obtinguda i mantenint la qualitat de la xarxa.

Amèrica Llatina

- Coneixement dels mercats amb potencial de creixement en consum d'electricitat.
- Gestió de pèrdues d'energia i cobrament.

Perspectives de futur

- Desenvolupament de l'activitat de distribució a Xile després de l'adquisició de CGE, operador principal en el país, el novembre de 2014.

Gas

Entorn de mercat

Evolució atractiva del mercat global de gas

S'espera un creixement sostingut del mercat global de gas en els propers anys, amb un clar potencial de creixement en els mercats asiàtics i un manteniment de l'increment en els mercats de l'Amèrica Llatina i Orient Mitjà. En mercats madurs com Europa, el creixement previst és més moderat.

Situació atractiva dels mercats de GNL

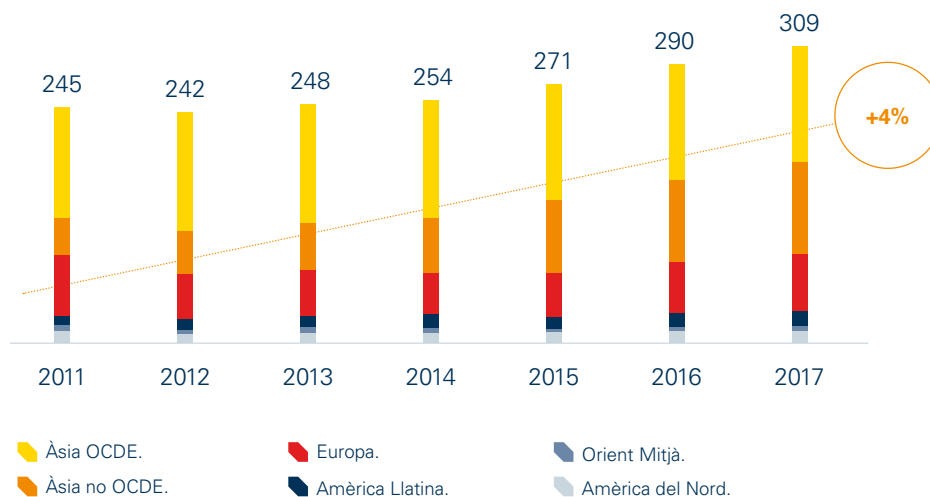
S'espera una situació molt atractiva de la demanda de gas natural liquat (GNL) amb un creixement acumulat anual d'un 4% motivat per la flexibilitat del gas i la competitivitat del seu preu. Aquest creixement serà més acusat en els mercats asiàtics, que representen un 70% de la demanda mundial de GNL.

Evolució dels preus internacionals

En el mig termini, es preveu certa convergència entre els preus en els mercats europeus i asiàtics reduint el diferencial de preus actual, però encara s'espera que es mantinguin diferències respecte als preus del mercat nord-americà. Per tant, hi continuarà havent oportunitats en el mercat de GNL.

Perspectives de creixement de la demanda de gas natural liquat (GNL) (milions d'euros)

Font: IHS CERA, Wood Mackenzie GNL Service.

Potencial de creixement del mercat de serveis energètics a Espanya

El mercat de serveis energètics a Espanya ha crescut un 16% anual des de 2005 i encara té potencial de creixement davant d'altres països.

Principals variables

- Durada dels contractes a llarg termini, diversificació d'origen i destinació i contractes nous.
- Relació entre els preus del gas i la indexació en contractes.
- Volum de la demanda a llarg termini.
- Disponibilitat de capacitat per als enviaments, flexibilitat contractual i renegociació de preus.
- Eficiència energètica.
- Cost del servei de comercialització.

Prioritats estratègiques

- Augmentar la quota de negoci internacional.
- Aprofitar la plataforma de GNL per capturar oportunitats de creixement.
- Continuar capturant oportunitats de dual fuel, serveis energètics i eficiència energètica.
- Gestionar l'eficiència del procés comercial.

Reptes i claus 2015

- Mantenir una cartera de gas diversificada, competitiva i flexible.
- Posició integrada a tota la cadena de valor del gas, des de contractes a llarg termini fins al client final.
- Continuar la internacionalització del negoci per aprofitar oportunitats globals.
- Èmfasi en les oportunitats a l'Àsia i l'Amèrica Llatina.
- Estratègia de servei multiproducte i dual fuel.
- Promoció de serveis de valor afegit.
- Oportunitats de serveis energètics.
- Exportar el model de negoci multiproducte/multiservei a altres països.

Perspectives de futur

- El 2016, inici del subministrament del contracte amb Cheniere (Sabine Pass, EUA) de 5 bcm de GNL amb lliure destinació i una durada de 20 anys.
- El 2019, inici del subministrament del contracte amb Yamal LNG (Rússia) de 3,2 bcm de GNL.
- El 2019, inici del subministrament del contracte amb Shah Deniz II (Azerbaidjan) d'1 bcm de gas natural lliurat per tub a Itàlia.
- El 2019, inici del subministrament d'un altre contracte addicional amb Cheniere (Corpus Christi, EUA) de 2 bcm de GNL amb lliure destinació i una durada de 20 anys prorrogables.

Electricitat

Entorn de mercat

Necessitat d'inversions significatives en generació en mercats emergents a causa del creixement de la demanda

S'estima la instal·lació de més de 3.000 GW de nova capacitat a causa del creixement de la demanda. Els creixements esperats més significatius es localitzen a Àsia (principalment a la Xina) així com a l'Orient Mitjà i l'Amèrica Llatina.

Situació reguladora a Espanya

Les nostres activitats es desenvolupen dins del marc regulador establert per la Llei 24/2013 del sector elèctric, que garanteix l'estabilitat financera del sistema i estableix mesures per evitar la generació de déficits futurs.

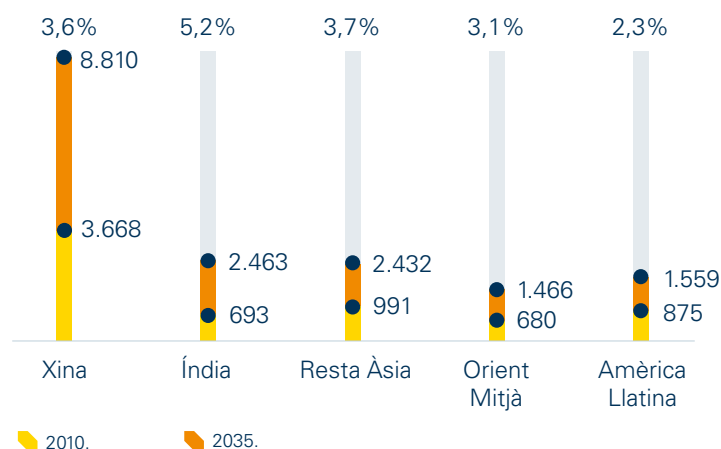
El dèficit de tarifa de 2013 es va titularitzar al desembre de 2014 després de l'autorització del govern.

L'any 2014 hauria de significar el final de la incertesa reguladora a Espanya.

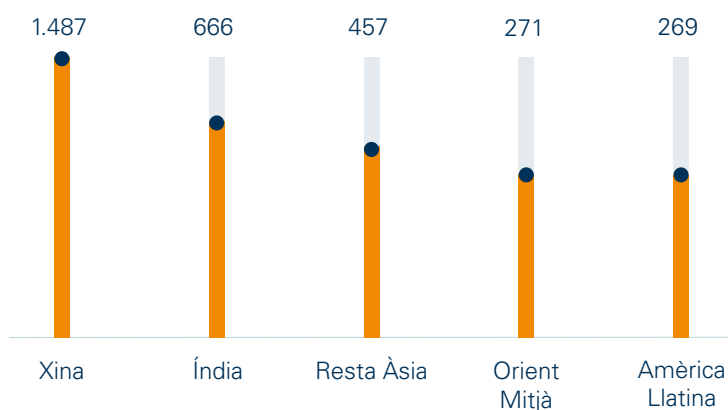

Per a més informació sobre el marc regulador, veure la "Nota 2" de Comptes Anuals Consolidats 2014.

Demanda total d'electricitat (TWh) per regió en 2012-2035

Nova capacitat de generació (GW) per regió¹ en 2012-2035

Font: creixement 2010-2035. World Energy Outlook 2012 (Global Energy Trends).

¹ Inclou tots els tipus de tecnologies de generació.

Principals variables

- Evolució de la demanda energètica.
- Factors de càrrega, eficiència i disponibilitat.
- Evolució del preu del *pool* i dels pagaments per capacitat.
- Regulació.
- Desenvolupament de nous projectes internacionals.

Prioritats estratègiques

- Reduir l'impacte de la reforma reguladora a Espanya mitjançant les accions del "Pla d'eficiència".
- Gestionar la cobertura de la generació i la comercialització elèctrica.
- Desenvolupar noves oportunitats en generació internacional.

Reptes i claus 2015

Europa

- Solució al dèficit de tarifa elèctric a Espanya.
- Execució del "Pla d'eficiència" en curs per compensar els impactes reguladors.
- Optimització de la política de manteniment.
- Gestió de la generació i comercialització com a negoci integral, optimitzant la posició de cobertura mitjançant l'arbitratge dels diferents mecanismes de mercat.

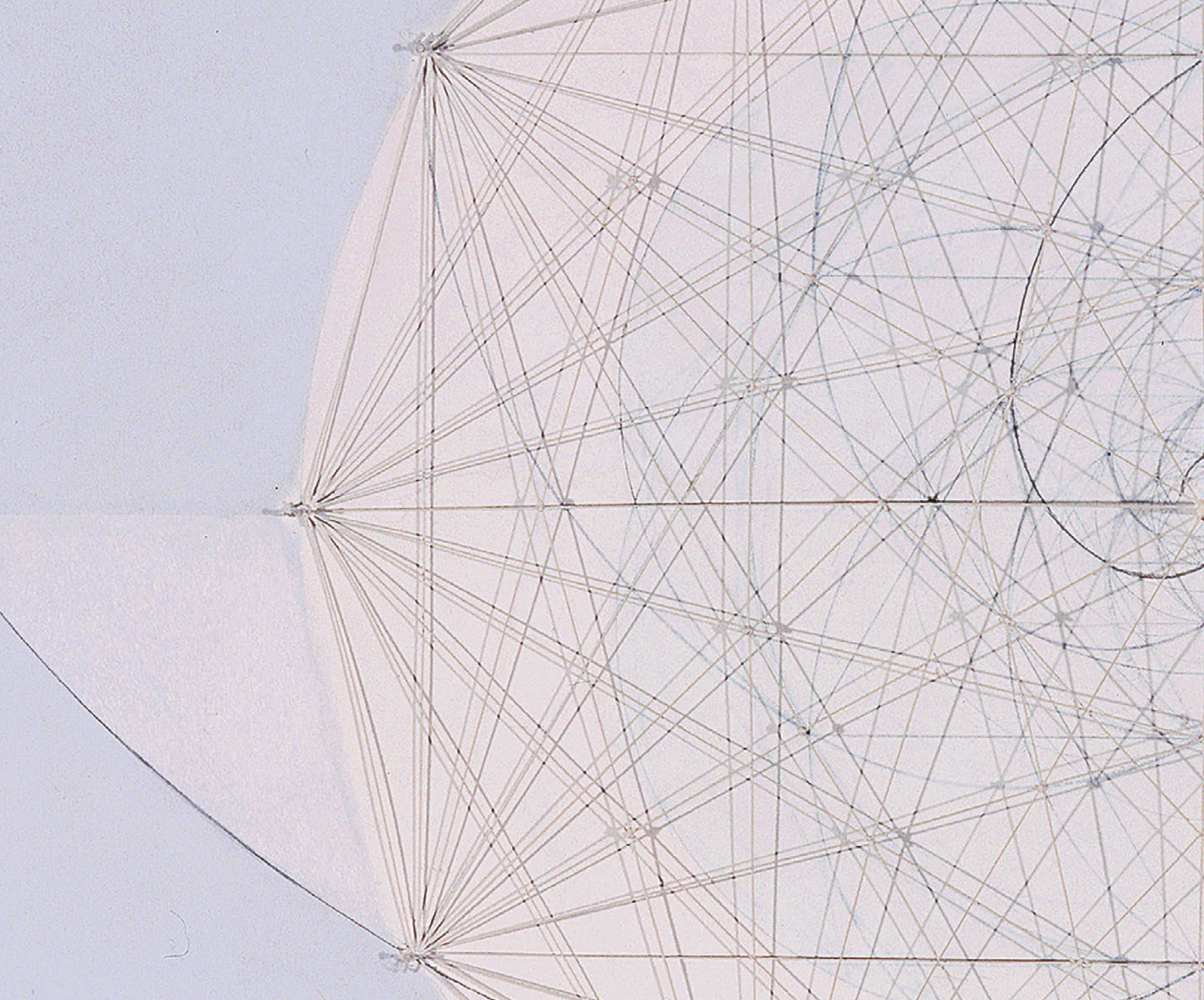
Amèrica Llatina

- Oportunitats de creixement internacional degudes a l'increment esperat de la demanda elèctrica i a les necessitats de nova capacitat instal·lada.
- Model de negoci internacional basat en Power Purchase Agreements (PPA) operant en mercats que garanteixen el 100% dels costos fixos.
- Contrastada experiència en totes les tecnologies.

Perspectives de futur

- En 2014, s'ha creat la societat Global Power Generation (GPG), per impulsar el negoci de generació internacional i obrir-lo a nous mercats, en què s'aglutinen els actius i negocis de generació elèctrica internacional del grup. GPG respon a l'interès de potenciar el creixement d'aquest negoci i valorar inversions en nous mercats fora d'Europa, en els quals es preveu que es concentrin les necessitats de nova generació en el futur pròxim.
- El 2015, entrarà en funcionament la central hidràulica de Torito, a Costa Rica, de 50 MW, circumstància que converteix el grup en el productor d'electricitat privat més gran del país centreamericà.
- Addicionalment, destaca l'entrada en funcionament, el 2014, del parc eòlic de Bií Hioxo (Mèxic) amb una capacitat instal·lada de 234 MW.

Informe Anual Integrat 2014

Govern Corporatiu

Model de Govern Corporatiu 52

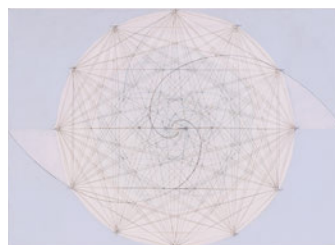
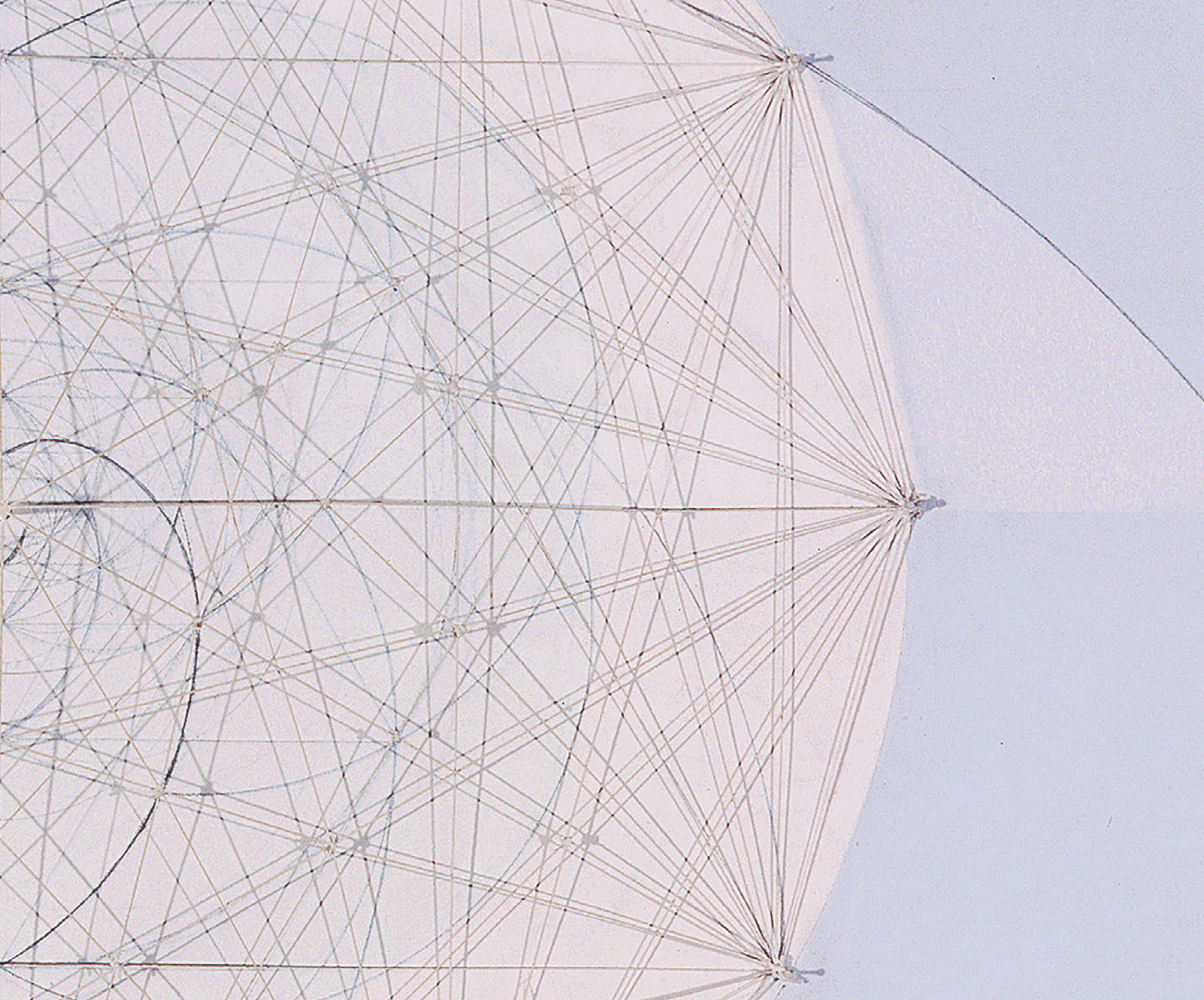
Junta General d'Accionistes 53

Consell d'Administració 54

Comitè de Direcció 57

Política de remuneracions 58

José María de Labra.
Galaxia espiral.
1976.
50 x 71 x 6 cm.
Tècnica mixta sobre taula.
Museu d'Art
Contemporani (MAC)
de Gas Natural Fenosa.

Model de Govern Corporatiu

El govern a Gas Natural Fenosa es regeix segons els principis d'eficàcia i transparència establerts d'acord amb les principals recomanacions i estàndards existents, assumint, per a això, pràctiques avançades de govern corporatiu.

Gas Natural Fenosa desenvolupa i manté actualitzades de manera continuada les seves normes de govern corporatiu, amb l'objectiu d'implantar les recomanacions i millors pràctiques de bon govern.

Gas Natural Fenosa ha continuat potenciant el seu compromís amb la transparència i les bones pràctiques, en el desenvolupament de les quals participen la Junta General d'Accionistes, el Consell d'Administració i les seves comissions: Comissió Executiva, Comissió de Nomenaments i Retribucions, i Comissió d'Auditoria i Control. També el Comitè de Direcció té un paper rellevant.

En el Butlletí Oficial de l'Estat de data 4 de desembre de 2014, es va publicar la Llei 31/2014, de 3 de desembre, per la qual es modifica la Llei de Societats de Capital per a la millora del govern corporatiu. En l'exposició de motius de la llei indicada s'afirma que el bon govern corporatiu és un factor essencial per a

la generació de valor en les empreses, la millora de l'eficiència econòmica i el reforç de la confiança en els inversors. Per aquest motiu, la companyia està duent a terme un important esforç per tal d'adaptar les seves normes internes als dictats de la nova normativa.

Aquest conjunt normatiu està format per

Estatuts socials.

Reglament de la Junta General d'Accionistes.

Reglament del Consell d'Administració i les seves comissions.

Codi Intern de Conducta en matèria relativa als Mercats de Valors.

Codi Ètic.

Compromisos de Responsabilitat Corporativa.

Política de Drets Humans.

Més informació sobre les normes de govern es pot trobar a la pàgina web www.gasnaturalfenosa.com.

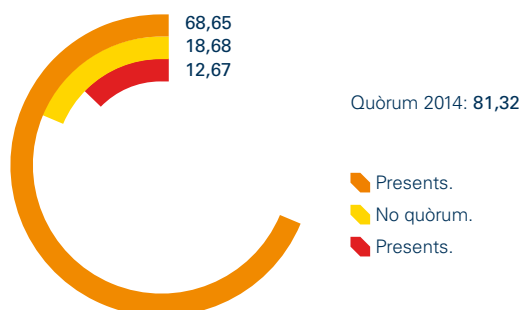
Una descripció més detallada de pràctiques del Consell d'Administració es pot consultar a l'Informe Anual de Govern Corporatiu 2014.

Junta General d'Accionistes

Tenen dret a assistir-hi físicament els accionistes que, de manera individualitzada o agrupadament amb altres, siguin titulars de 100 accions, sempre que les tinguin inscrites en el registre comptable corresponent amb cinc dies d'antelació.

Quòrum assistència a la Junta General d'Accionistes (%)

Consell d'Administració

Entre les decisions més rellevants del Consell d'Administració el 2014, en destaca l'aprovació de l'operació de compra del grup xilè CGE, que va significar el llançament d'una oferta pública d'adquisició completada el mes de novembre de 2014

Resum de les funcions i facultats del Consell d'Administració i les seves comissions

Consell d'Administració

És l'òrgan de representació de l'entitat i, al marge de les decisions reservades a la Junta General, és el màxim òrgan de decisió de Gas Natural Fenosa. En particular, és de la seva competència:

- Determinar les orientacions estratègiques i els objectius econòmics.
- Supervisar i verificar que els membres del primer nivell de direcció compleixen amb l'estratègia i els objectius.
- Assegurar la viabilitat futura de la societat i la seva competitivitat.
- Aprovar els codis de conducta.

Comissió Executiva: òrgan delegat del Consell d'Administració encarregat del seguiment continu de la gestió de la companyia.

Comissió d'Auditoria i Control: supervisa els sistemes i l'eficàcia del control intern i dels sistemes de gestió de riscos de la societat; l'elaboració de la informació financera i els serveis d'auditoria interna.

Comissió de Nomenaments i Retribucions: proposa els criteris de retribució dels consellers i la política general de remuneracions de la direcció. D'altra banda, revisa l'estructura i la composició del consell, supervisa el procés d'incorporació de nous membres i estableix les directrius per al nomenament de directius.

Composició del Consell d'Administració i les diferents comissions (a 31 de desembre de 2014)

Consell d'Administració		Comissió Executiva	Comissió d'Auditoria i Control	Comissió de Nomenaments i Retribucions	Naturalesa del càrrec
President	Sr. Salvador Gabarró i Serra	President			Dominical
Vicepresident	Sr. Antonio Brufau i Niubó			Vocal	Dominical
Conseller delegat	Sr. Rafael Villaseca i Marco	Conseller delegat			Executiu
Vocal	Sr. Ramón Adell Ramón		President		Independent
Vocal	Sr. Enrique Alcántara-García Irazoqui	Vocal			Dominical
Vocal	Sr. Xabier Añoberos Trías de Bes				Independent
Vocal	Sr. Demetrio Carceller Arce	Vocal			Dominical
Vocal	Sr. Santiago Cobo Cobo			Vocal	Independent
Vocal	Sr. Nemesio Fernández-Cuesta Luca de Tena	Vocal			Dominical
Vocal	Sr. Felipe González Márquez				Independent
Vocal	Sr. Emiliano López Achurra	Vocal			Independent
Vocal	Sr. Carlos Losada Marrodán	Vocal	Vocal		Independent
Vocal	Sr. Juan María Nin Génova	Vocal			Dominical
Vocal	Sr. Heribert Padrol Munté				Dominical
Vocal	Sr. Juan Rosell Lastortras				Dominical
Vocal	Sr. Luis Suárez de Lezo Mantilla		Vocal		Dominical
Vocal	Sr. Miguel Valls Maseda			President	Independent
Secretari no conseller	Sr. Manuel García Cobaleta	Secretari	Secretari	Secretari	

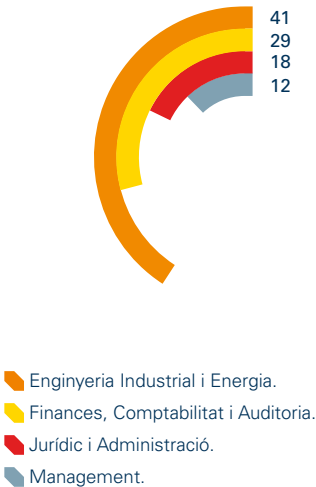
El president ha assistit a totes les reunions del Consell d'Administració

Perfil del Consell d'Administració (%)

Naturalesa del càrrec

Competències

Activitats i exercici del Consell d'Administració

Nombre de reunions del Consell d'Administració i les seves comissions

	Consell d'Administració	Comissió Executiva	Comissió d'Auditoria	Comissió de Nomenaments i Retribucions
2014	12	3	7	6
2013	12	4	5	9

Comitè de Direcció

El Comitè de Direcció duu a terme la coordinació de les àrees de negoci i corporatives. Entre les seves funcions principals hi ha les d'estudiar i proposar

els objectius, el pla estratègic i el pressupost anual, així com elevar als màxims òrgans de govern les propostes de les actuacions que puguin afectar la consecució del "Pla estratègic" de la companyia. Així mateix, tots els membres del Comitè de Direcció participen en la confecció del Mapa de

Riscos Corporatiu, a través de reunions de treball en les quals aporten la seva visió sobre les incerteses principals i els efectes eventuais en els negocis.

El Comitè de Direcció està constituït de la manera següent:

Sr. Rafael Villaseca i Marco
Conseller delegat

Sr. Carlos J. Álvarez Fernández
Direcció General
Econòmic-Financer

Sr. Sergio Aranda Moreno
Direcció General
de Llatinoamèrica

Sr. Antoni Basolas Tena
Direcció General d'Estratègia i
Desenvolupament

Sr. José Mª Egea Krauel
Direcció General de
Planificació Energètica

Sr. Manuel Fernández Álvarez
Direcció General de Negocis
Majoristes d'Energia

Sr. José Javier Fernández Martínez
Direcció General Global Power
Generation

D. Antonio Gallart Gabás
Direcció General
de Recursos

Sr. Manuel García Cobaleda
Director General de Serveis
Jurídics i Secretaria del
Consell

Sr. Jordi Garcia i Tabernero
Direcció General de Comunicació
i Gabinet de Presidència

Sr. Daniel López Jordà
Direcció General de Negocis
Minoristes d'Energia

Sr. Antoni Peris Mingot
Direcció General de
Negocis Regulats

Política de remuneracions

Consell d'Administració

L'Informe Anual sobre la remuneració dels consellers es va presentar com a punt separat de l'ordre del dia i amb caràcter consultiu a la Junta General d'Accionistes celebrada el 2014.

La retribució dels consellers, per la seva pertinença al Consell i les seves comissions, està composta exclusivament per unes assignacions fixes que es determinen en funció dels càrrecs exercits.

El Consell d'Administració, previ informe favorable de la Comissió de Nomenaments i Retribucions, va acordar mantenir, sense variació per a l'exercici 2014, les mateixes retribucions per la pertinença al consell i les seves comissions que s'han aplicat des de 2007.

Retrobució per pertinença al Consell d'Administració i les seves comissions (euros/anuals)

President del Consell d'Administració	550.000
Conseller	126.500
President de la Comissió Executiva	550.000
Membre de la Comissió Executiva	126.500
Membre de la Comissió de Nomenaments i Retribucions	12.650
Membre de la Comissió d'Auditoria i Control	12.650

La política de retribució respecte al conseller delegat, per les seves funcions executives, es fonamenta en els aspectes següents:

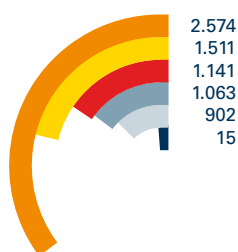
Concepte	Objectiu	Criteris
Retrobució fixa	Retrobucir el nivell de responsabilitat d'aquestes funcions.	S'assegura que la retribució sigui competitiva respecte de l'aplicada per les companyies comparables.
Retrobució variable anual	Vincular la retribució amb els resultats de la companyia a curt termini.	Es calcula valorant la consecució d'objectius de l'exercici: econòmics (ebitda, resultat net, fons de maniobra operatiu/xifra de negocis), d'eficiència (consecució de sinergies), de creixement de negoci (increment net de punts de subministrament gas i vendes GNL a l'exterior) i de qualitat, seguretat i sinistralitat (índex de sinistralitat i satisfacció clients).
Retrobució variable plurianual	Enfortir el compromís en la consecució dels objectius establerts en els plans estratègics.	Es calcula aplicant el grau d'assoliment d'objectius econòmics d'optimització i disciplina financera (ebitda, deute net/ebitda, capitalització borsària i valor empresa/ebitda) cadascun amb una ponderació del 25%. Es troben vigents els programes de retribució 2012-2014, 2013-2015 i 2014-2016.
Altres conceptes	Garantir les prestacions assistencials i generals de la companyia.	Assegurances de salut i vida. Bonificació d'energia.

Adicionalment, la retribució es complementa amb aportacions al pla de pensions i a l'assegurança d'estalvi col·lectiu.

D'altra banda, el Consell d'Administració de 27 febrer de 2015 va acordar, a proposta de la Comissió de Nomenaments i Retribucions, aprovar que els imports que percebrà el conseller delegat l'any 2015, com a retribució fixa per les funcions executives diferents de les de supervisió o decisió col·legiada, ascendiran a 1.142 milers d'euros.

Retribució agregada del Consell d'Administració meritada el 2014 per tipus de retribució (milers d'euros)

Total: **7.206** milers d'euros, que corresponen al 0,5% del benefici atribuït a la societat dominant.

- Per pertinença al Consell.
- Per pertinença a les comissions del Consell.
- Retribució variable curt termini.
- Retribució fixa.
- Retribució variable plurianual.
- Altres conceptes.

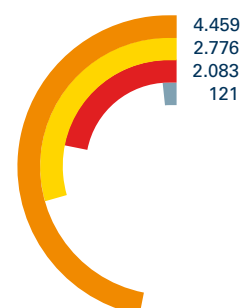
Comitè de Direcció

La retribució dels membres del Comitè de Direcció és determina pel Consell d'Administració a proposta de la Comissió de Nomenaments i Retribucions.

El model retributiu té els mateixos components que els anteriorment indicats pel que fa al conseller delegat per les seves funcions executives.

La valoració del grau de compliment d'objectius va ser aprovada pel Consell d'Administració de 30 de gener de 2015.

Retribució agregada del Comitè de Direcció i del director d'Auditoria Interna¹ meritada el 2014 per tipus de retribució (milers d'euros)

Total: 9.439 milers d'euros.

- Retribució fixa.
- Retribució variable curt termini.
- Retribució variable plurianual.
- Altres conceptes.

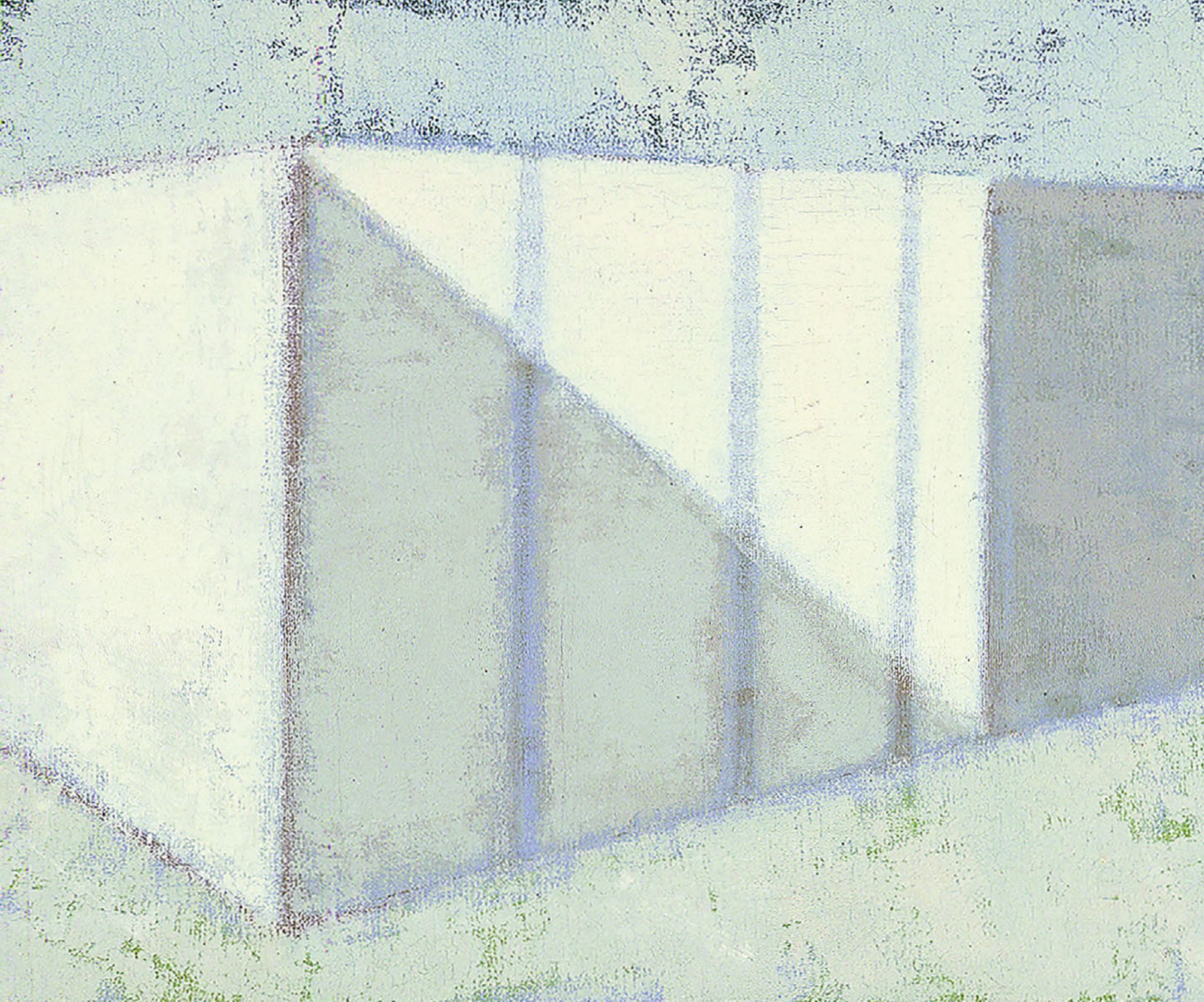
¹ D'acord amb la Circular 5/2013 de la CNMV les retribucions de l'alta direcció han d'incloure els directius que tenen dependència directa del primer executiu de la companyia i també el director d'Auditoria Interna.

Per a més informació sobre la política de remuneracions es pot consultar l'Informe Anual sobre remuneracions dels membres del Consell d'Administració 2014 així com l'Informe Anual de Govern Corporatiu 2014.

Gas Natural Fenosa considera que el seu model retributiu estableix incentius per assegurar la creació sostenible de valor a curt, mig i llarg termini

Informe Anual Integrat 2014

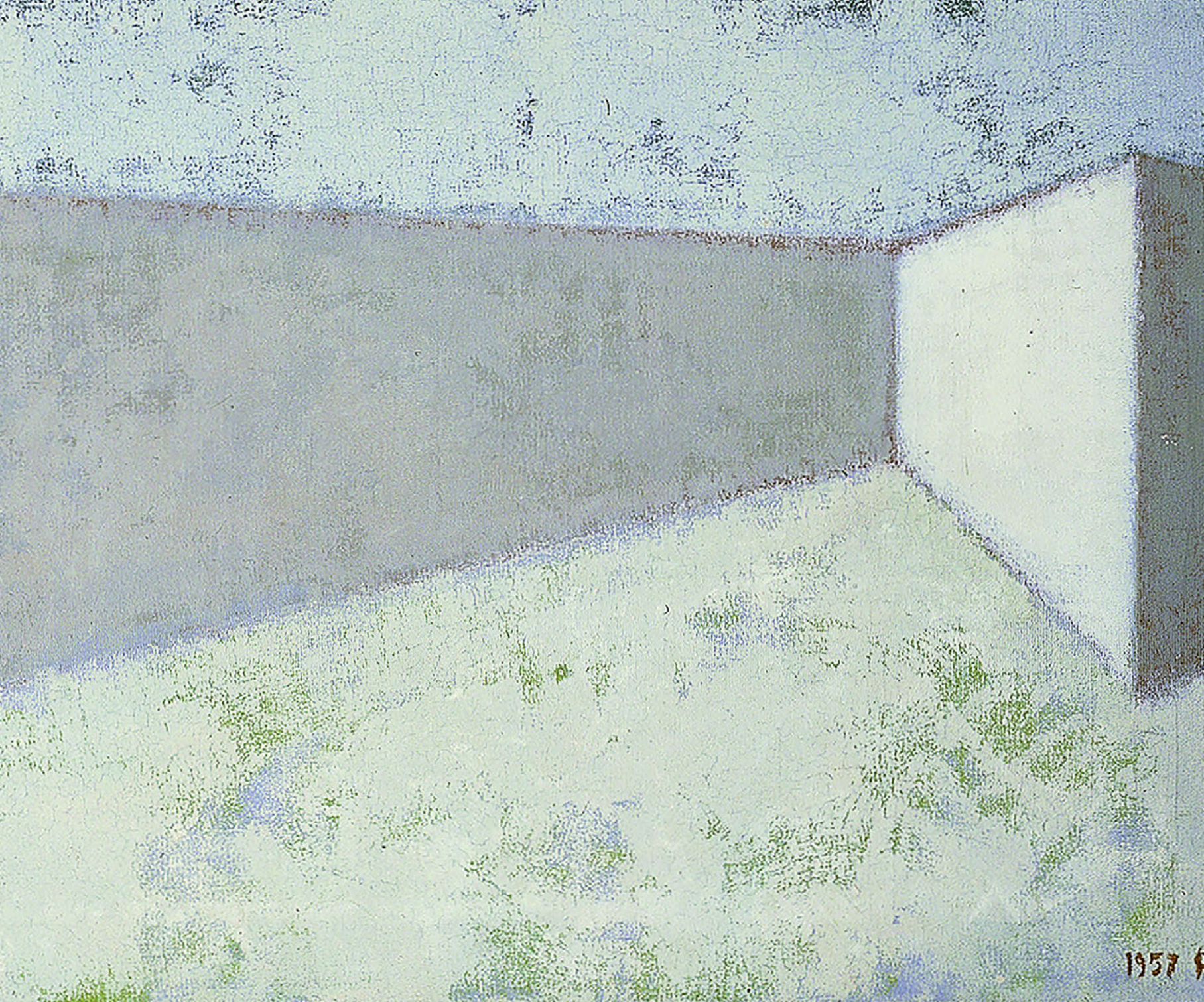
Riscos i oportunitats

Un model que s'anticipa
a l'evolució de l'entorn 62

Principals riscos 63

Principals oportunitats 65

Gerardo Rueda.
Composición (Paisaje) II.
1957.
40 x 130 cm.
Oli sobre llenç.
Museu d'Art Contemporani
(MAC) de
Gas Natural Fenosa.

Un model que s'anticipa a l'evolució de l'entorn

El model de gestió del risc de Gas Natural Fenosa busca garantir la predictibilitat de l'acompliment de la companyia en tots els aspectes rellevants per als seus grups d'interès. Això requereix establir la tolerància al risc a través de la fixació de límits per a les categories de risc més rellevants. Amb això, la companyia pot anticipar-se a les conseqüències de la materialització de certs riscos, i és percebuda en els mercats com una companyia sòlida i estable, amb tots els beneficis que això comporta.

Gas Natural Fenosa analitza el seu perfil global de risc de manera contínua, a través de la identificació, caracterització i mesura dels riscos de major rellevància pel seu impacte potencial sobre els estats financers de la companyia. Amb això, es determina el màxim nivell acceptat d'exposició al risc, així com els límits admissibles per a la seva gestió. Aquests límits s'assignen per a cada categoria de risc i també en termes globals, constituint així el perfil global de risc objectiu.

Cada unitat de negoci té informació específica dels principals tipus de riscos que la poden afectar. Amb això, es busca facilitar el procés de presa de decisions, la qual cosa, al seu torn, redunda de manera

positiva en la companyia, ja que millora la seva rendibilitat, la predictibilitat en el seu comportament i la seva eficiència.

El sistema inclou fonamentalment tres categories de risc:

- **Risc de mercat**, entès com la incertesa relacionada amb els preus de les matèries primeres, tipus de canvi i tipus d'interès, els quals poden incidir sobre els balanços de la companyia, els costos de proveïment o la capacitat de finançament en els mercats de capitals. El focus del mesurament és doble: de curt termini orientat al compte de resultats, i de llarg termini orientat al valor de la companyia, incorporant la capacitat de generació de recursos de l'actiu i l'estabilitat d'aquests, la variabilitat de l'estructura financera exigible i la volatilitat de factors de descompte aplicables.
- **Risc de crèdit**, entès com el risc de solvència financera de la cartera comercial de la companyia. Addicionalment, incorpora la mesura a curt termini de les rendibilitats

obtingudes en la col·locació d'excedents en entitats financeres, orientat a seleccionar carteres més eficients.

- **Risc operacional asegurable**, entès com la possible ocurrència de pèrdues financeres originades per errors en processos, sistemes interns o altres factors. Permet l'objectivació del risc, determinant en la presa de consciència en la companyia i la millor gestió de la seva exposició, claus en la percepció del mercat reassegurador en relació amb l'excel·lència operativa a Gas Natural Fenosa.

Una descripció més detallada del model de gestió de riscos es pot consultar en l'Informe Anual de Govern Corporatiu 2014.

Principals riscos

Tipus de risc		Descripció	Gestió	Mètrica	Tendència
Riscos de mercat					
Preu matèries primeres	Gas	Volatilitat en els mercats internacionals que determinen el preu del gas.	Cobertures físiques i financeres.	Estocàstica.	Desacoblements entre els contractes de llarg termini i els preus en <i>hubs</i> .
	Electricitat	Volatilitat en els mercats d'electricitat a Espanya i Portugal.	Cobertures físiques i financeres. Optimització del parc de generació.	Estocàstica.	Penetració de renovables amb cost marginal zero i producció intermitent.
Tipus de canvi		Volatilitat en els mercats internacionals de divisa.	Diversificació geogràfica i macroeconòmica a través de les taxes d'inflació. Cobertures mitjançant finançament en moneda local i derivats.	Estocàstica.	Creixement continuat a l'Amèrica Llatina.
Tipus d'interès		Volatilitat en els tipus de finançament.	Cobertures financeres. Diversificació de les fonts de finançament.	Estocàstica.	Increment de la fortalesa financera, en un context de despallanquejament àgil.
Risc de crèdit					
Crèdit		Espanya. Potencial increment de la morositat, condicionat a l'evolució de l'entorn macroeconòmic.	Anàlisi de solvència de clients per definir condicions contractuals específiques. Procés de recobriment. Sistematització del càlcul del capital econòmic.	Estocàstica.	S'espera una recuperació lenta a Espanya, d'acord amb la seva normalització macroeconòmica.
		L'Amèrica Llatina. Taxes de morositat condicionades a nivells baixos de desenvolupament econòmic.	Bases d'actualització específiques per països. Seguiment de clients.	Escenaris.	Agilització de tràmits amb l'administració pública.

Tipus de risc	Descripció	Gestió	Mètrica	Tendència	
Riscos operatius					
Regulador	Exposició a la revisió dels criteris i nivells de rendibilitat reconeguda per a les activitats regulades.	Intensificació de la comunicació amb organismes reguladors. Ajust d'eficiències i inversions a les taxes reconegudes.	Escenaris.	Diferents unitats de negoci amb diferents nivells de maduració.	
Volum	de gas	Desajust entre l'oferta i la demanda de gas.	Optimització de contractes i actius globalment.	Estocàstica.	Atonia conjuntural de la demanda a Espanya.
	d'electricitat	Reducció del buit tèrmic disponible.	Optimització balanç comercialització-generació.	Estocàstica.	Atonia de la demanda a Espanya, de manera que es tensa el buit tèrmic davant de l'increment de participació de renovables.
Operacional: riscos assegurables	Accidents, danys o indisponibilitats en els actius de Gas Natural Fenosa.	Plans de millora contínua. Optimització del cost total del risc.	Estocàstica.	Desenvolupament d'unitats específiques de supervisió.	
Operacional: imatge i reputació	Deteriorament de la percepció de Gas Natural Fenosa des de diferents grups d'interès.	Identificació i seguiment de potencials esdeveniments reputacionals. Transparència en la comunicació.	Escenaris.	Estabilització de les puntuacions de l'índex RepTrak.	
Operacional: medi ambient	Danys a l'entorn natural i/o social. Evolució de la regulació ambiental.	Plans d'emergència en instal·lacions amb risc d'accident ambiental. Pòlisses d'assegurança específiques. Gestió integral ambiental.	Escenaris.	Implantació d'un Sistema Integrat de Gestió, certificat i auditat anualment per Aenor.	

Tipus de risc	Descripció	Gestió	Mètrica	Tendència
Riscos operatius				
Operacional: canvi climàtic	Evolució de factors ambientals a conseqüència del canvi climàtic. Regulació orientada a combatre'l.	Participació en Mecanismes de Desenvolupament Net. Comunicació freqüent amb organismes reguladors.	Escenaris/ Estocàstica.	Incertesa sobre les polítiques a desenvolupar orientades al foment de l'eficiència energètica.
Operacional: exposició geopolítica	Presència d'actius propis o contractes de subministrament en àrees geogràfiques d'estabilitat política delicada.	Diversificació entre països i àrees geogràfiques. Pòlisses d'assegurança específiques (expropiació, CBI).	Escenaris/ Estocàstica.	Estancament de la situació al Pròxim Orient/Magrib.

Mètriques emprades:
Estocàstica: generació de camins d'evolució de les magnituds més rellevants, prenent com a risc la màxima desviació respecte a l'escenari de referència, d'acord amb un nivell de confiança predeterminat. Les magnituds esmentades són, típicament, ebitda, benefici després d'impostos, *cash flow* o valor.
Escenaris: anàlisi de l'impacte respecte a l'escenari de referència d'un nombre limitat de possibles incidències.

Principals oportunitats

Les principals oportunitats que té Gas Natural Fenosa són:

- **Mix de generació:** el parc de generació de Gas Natural Fenosa, dominat per CCC compta amb la flexibilitat necessària per adaptar-se a diferents situacions de mercat, de manera que resulta un actiu valuós en l'aprofitament d'oportunitats relacionades amb la volatilitat dels preus i volums demandats en els mercats de gas i electricitat.
- Evolució dels mercats de CO₂: els diferents mecanismes proposats per la Comissió Europea orientats a incrementar el cost dels drets d'emissió tenen per objecte desincentivar l'ús de tecnologies més contaminants per contrarestar així l'efecte del canvi climàtic. En aquesta situació, el parc de CCC de Gas Natural Fenosa seria més competitiu davant del carbó i podrien aflorar, addicionalment, oportunitats en el mercat d'emissions.
- Portfoli de proveïment de GN/GNL: la gestió d'infraestructures de transport, la participació en plantes i la flota de vaixells metaners permet cobrir les necessitats dels diferents negocis del grup de manera flexible i diversificada, de manera que s'optimitzen per als diferents escenaris energètics. Concretament, la flota de vaixells metaners converteix Gas Natural Fenosa en un dels majors operadors de GNL al món i referent a la conca atlàntica i mediterrània.
- Equilibrada posició estructural en negocis i àrees geogràfiques, molts d'aquests amb fluxos estables, independents del preu de les *commodities*, que permeten optimitzar la captura dels creixements esperats de la demanda energètica a partir de 2015, i maximitzar les oportunitats de nous negocis en nous mercats.

Resultat de l'exercici

Compromís amb els resultats 68

Orientació al client 75

Medi ambient 79

Interès per les persones 84

Seguretat i salut 87

Compromís amb la societat 90

Integritat 95

David Lista Ranha.
**16 pedestais para
25 monumentos.**
1997.
111 x 126 x 126 cm (16 uds.).
Ferro, plom, bombetes i
goma.
Museu d'Art
Contemporani (MAC) de
Gas Natural Fenosa.

Compromís amb els resultats

El nostre repte

Els mercats energètics viuen un procés constant d'integració, globalització i augment de la competència. En aquest context, Gas Natural Fenosa manté la seva estratègia de negoci, basada en la integració dels negocis de gas i electricitat en una única companyia, amb capacitat de competir de manera eficient, i que aprofiti les sinergies d'ambdós. La fortalesa del model de negoci permetrà complir amb els objectius establerts en el pla estratègic per al 2015.

El compromís de Gas Natural Fenosa es materialitza en els reptes següents:

- Mantenir la fortalesa i solidesa del model de negoci que permet el creixement i els objectius de dividend, i que resulti atractiu per a accionistes i inversors.
- Continuar amb la sòlida trajectòria demostrada amb el compliment sostingut dels objectius marcats i complir amb l'actualització estratègica 2013-2015 i les seves prioritats financeres.

Principals fites 2014

- D'acord amb les línies estratègiques establertes de gestió de la cartera de negocis segons el seu encaix estratègic, al juny de 2014 es va acordar la venda de la societat Gas Natural Fenosa Telecomunicaciones, S.A., així com la cessió dels préstecs concedits a aquesta societat, per un import de 510 milions d'euros. Aquesta operació va generar una plusvàlua consolidada abans d'impostos de 252 milions d'euros.
- Amb data d'1 d'octubre de 2014, Gas Natural Fenosa va crear la societat Global Power Generation per tal d'impulsar el seu negoci de generació internacional en línia amb els objectius del pla estratègic, a través del desenvolupament de projectes de generació, especialment a l'Amèrica Llatina i Àsia.
- A l'octubre de 2014, va entrar en funcionament el parc de generació eòlica de Bii Hioxo, a Mèxic, amb una capacitat instal·lada de 234 MW.
- Adjudicació del servei de gas natural en dues noves zones de distribució a Mèxic: nord-oest (que comprèn poblacions dels estats de Sonora i Sinaloa) i Sinaloa. L'inici del subministrament està previst a partir del tercer trimestre de 2016.
- Al juny de 2014, es va signar un nou acord amb la nord-americana Cheniere per al subministrament de 2 bcm anuals de gas natural liquat, a partir de 2019, i durant 20 anys, prorrogables 10 anys més.
- D'altra banda, al maig de 2014, es va subscriure un contracte de venda de gas natural liquat a llarg termini de 0,5 bcm anuals, a partir de 2016, amb la companyia xilena Minera Escondida, operada per BHP Billiton.

Adquisició de CGE

El novembre de 2014, Gas Natural Fenosa tanca amb èxit la compra del 96,72% de la societat xilena Compañía General de Electricidad, S.A. (CGE) per un import de 2.519 milions d'euros. CGE ha aportat 36 milions d'euros a l'èbitda consolidat de l'exercici.

Anàlisi dels resultats econòmics 2014

Consolidar i mantenir l'acompliment sostenible de la companyia

Resultats (milions d'euros)

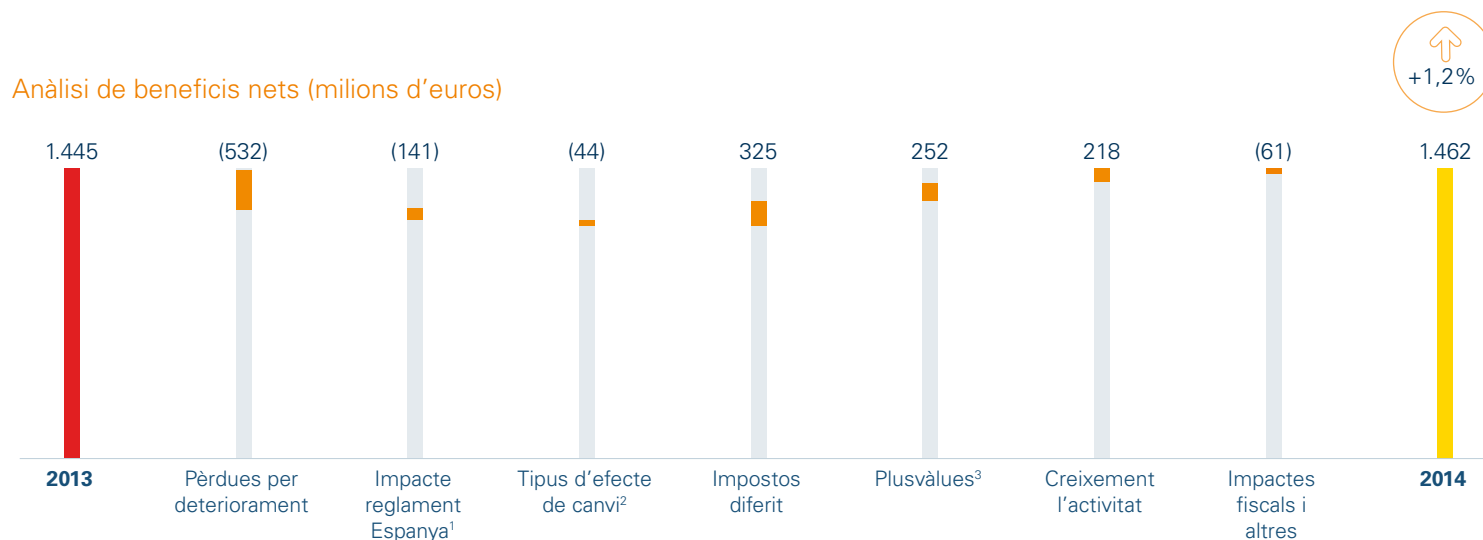
	2014	2013	2012
Import net de la xifra de negocis	24.742	24.322	24.379
Ebitda	4.853	4.849	4.702
Benefici d'explotació	3.190	3.022	2.884
Benefici net atribuïble	1.462	1.445	1.441

El benefici net de l'exercici 2014 incrementa un 1,2% respecte al de l'any anterior i se situa en 1.462 milions d'euros. Aquest resultat inclou les plusvàlues

de la venda de Gas Natural Fenosa Telecomunicaciones, S.A. i les seves participades per 252 milions d'euros, i deterioraments d'immobilitzat i inversions

pel mètode de participació per 532 milions d'euros, així com el corresponent efecte fiscal. D'altra banda, inclou l'impacte positiu de la reducció del tipus de gravamen general de l'impost sobre societats que estableix la Llei 27/2014, de 27 de novembre, per 325 milions d'euros. Aplicant aquests efectes, el benefici net ajustat disminuiria en un 2,8% a causa dels impactes del Reial Decret-Llei 9/2013 i del Reial Decret-Llei 8/2014 i de l'impacte de la depreciació de les monedes, fonamentalment llatinoamericanes, en la translació comptable d'aquestes a euros en el procés de consolidació.

Anàlisi de beneficis nets (milions d'euros)

¹ Menys 48 milions d'euros en gas per RDL 8/2014 i menys 93 milions d'euros en electricitat per la RDL 9/2013.

² Menys 70 milions d'euros en ebitda, més 26 milions per sota de l'ebitda.

³ Plusvàlues per la venda d'actius de telecomunicacions.

Descomptant els efectes del deteriorament d'actius i de revaloritzacions per impostos diferits el benefici net creixeria ~15%

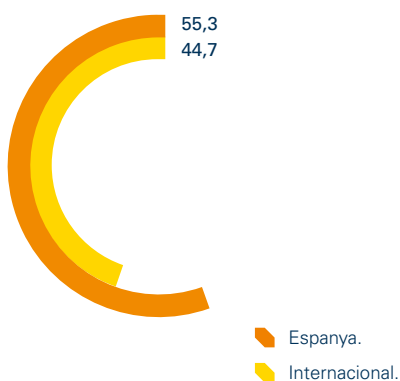

L'ebitda consolidat de l'exercici 2014 arriba als 4.853 milions d'euros, amb un augment del 0,1% respecte al de l'exercici anterior. Tot això, malgrat la significativa contenció de la despesa, en un entorn macroeconòmic, energètic i regulador molt exigent, pels impactes del Reial Decret-Llei 9/2013 en l'activitat elèctrica a Espanya i del Reial Decret-Llei 8/2014 a l'activitat de distribució de gas, i la depreciació de les monedes en la translació comptable d'aquestes a euros.

Els impactes diferencials respecte a l'any anterior de les mesures reguladores del Reial Decret-Llei 9/2013, que afecta les activitats de distribució i generació d'electricitat a Espanya (que va entrar en vigor el 14 de juliol de 2013 i no va tenir impacte en el primer semestre de 2013), així com del Reial Decret-Llei 8/2014 que afecta les activitats regulades del gas amb efectes des del dia 5 de juliol de 2014, ascendeixen a 141 milions d'euros a l'ebitda.

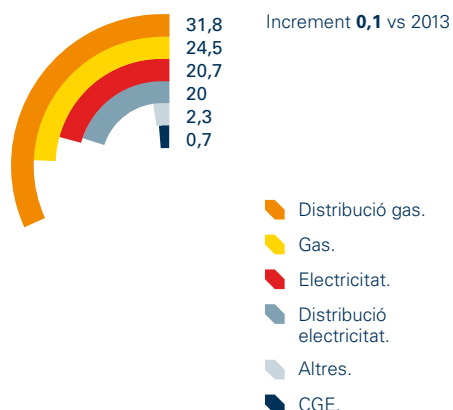
Així mateix, la depreciació de les monedes en la translació d'aquestes a euros ha tingut un impacte negatiu en l'ebitda de l'any 2014 de 70 milions d'euros respecte al de 2013, i ha estat causat, fonamentalment, per la depreciació del real brasiler i del peso colombià.

Ebitda per zona geogràfica 2014 (%)

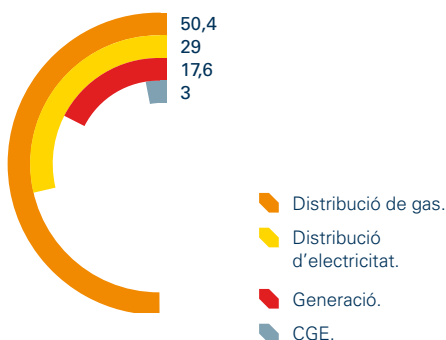
L'ebitda de les activitats internacionals de Gas Natural Fenosa augmenta en un 3,7% i representa un 44,7% del total consolidat, davant el 43,2% de l'any anterior. Per contra, l'ebitda provinent de les operacions a Espanya baixa un 2,7% i redueix el seu pes relatiu en el total consolidat fins al 55,3%.

Ebitda per negocis 2014 (%)

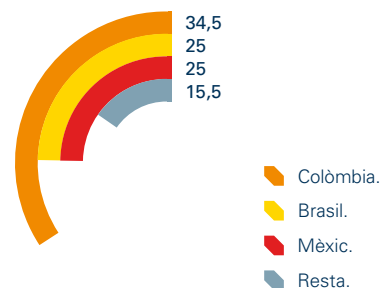

De l'ebitda internacional, el 55,4% procedeix de l'Amèrica Llatina i representa un 24,8% del total consolidat. A continuació es mostra la contribució de l'ebitda de l'Amèrica Llatina per activitat i per país.

Ebitda Amèrica Llatina per activitat 2014 (%)

Ebitda Amèrica Llatina per país 2014 (%)

Per obtenir més informació sobre l'evolució dels diferents negocis del grup veure l'Informe de Gestió Consolidat 2014.

Inversions (milions d'euros)

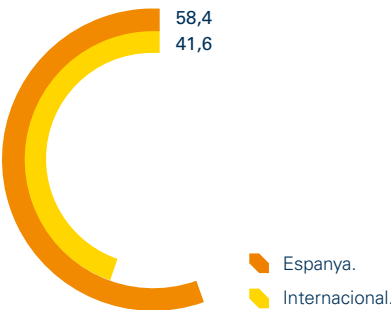
	2014	2013	2012
Inversions materials i immaterials	1.799	1.455	1.319
Inversions financeres	2.590	142	28
Total inversions	4.389	1.597	1.347

El principal focus inversor se situa en l'activitat de distribució de gas, que augmenta en un 45,1% i representa el 39,4% del total consolidat. Pel que fa a distribució d'electricitat, es mantenen a nivells similars a l'any passat i destaca el creixement de l'1,4% a Espanya. L'activitat de gas arriba al 12,7% de la xifra total per la incorporació d'un nou vaixell metaner a la flota de Gas Natural Fenosa.

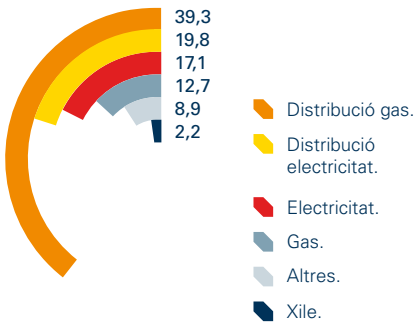
En l'àmbit geogràfic, les inversions a Espanya augmenten un 25,6% i les inversions a l'exterior s'incrementen un 20,9%. Aquest increment es deu, en bona mesura, al registre en l'últim trimestre de 2014 de part dels compromisos, per al període 2014-2016, en la distribució de gas al Brasil.

Desglossament de les inversions materials i immaterials

Desglossament geogràfic (%)

Inversions per activitat (%)

Inversió centrada en vectors de creixement futur: en les xarxes de gas Europa i els negocis Amèrica Llatina

Deute financer (milions d'euros)

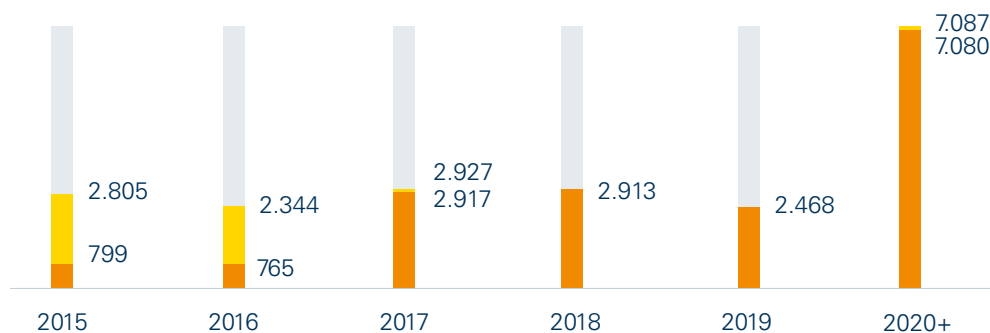
	2014	2013	2012
Deute financer net	16.942	14.252	15.493
Deute financer net/ebitda	3,5x ²	2,9x	3,3x
Ebitda/resultat financer	6,1x	6,0x	5,6x
Endeutament ¹ (%)	48,5	48,8	51,1

¹ Deute financer net/(deute financer net+patrimoni net).

² La ràtio proforma estimada de 2014, considerant que la presa de control de CGE s'hagués realitzat amb efectes d'1 de gener de 2014, ascendiria a 3,2x.

El 31 de desembre de 2014, el deute financer net arriba als 16.942 milions d'euros i situa la ràtio d'endeutament en el 48,5%, vs. 48,8% en 2013, a pesar de la incorporació de més deute per l'adquisició de CGE a Xile.

Les ràtios de deute net/ebitda i ebitda/resultat financer se situen, a 31 de desembre de 2014, en 3,5x (3,2x si s'incorpora l'ebitda de CGE del període gener a novembre de 2014) i en 6,1x, respectivament.

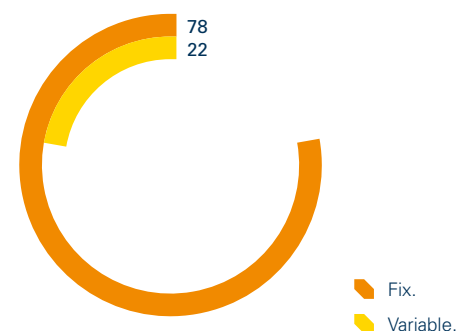
■ Deute net: 16.942 milions d'euros.

■ Deute brut: 20.544 milions d'euros.

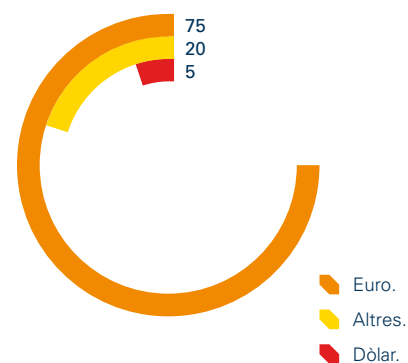
El gràfic anterior mostra el calendari de venciments del deute net de Gas Natural Fenosa, a 31 de desembre de 2014.

Quant a la distribució de venciments del deute financer net, el 95,3% té venciment igual o posterior a l'any 2016. La vida mitjana del deute net se situa al voltant de cinc anys.

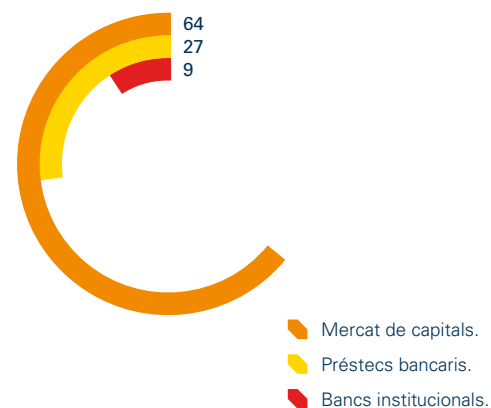
Majoria de deute a tipus fix obtingut a nivells molt competitius (%)

Política conservadora d'exposició al tipus de canvi (%)

Fonts de finançament diversificades (%)

Considerant l'impacte de les cobertures financeres contractades, el 78% del deute financer net està a tipus d'interès fix i el 22% restant a tipus variable. El 4,7% del deute financer net té venciment a curt termini i el 95,3% restant a llarg termini.

A 31 de desembre de 2014, l'efectiu i altres actius líquids equivalents, juntament amb el finançament bancari

disponible totalitzen una liquiditat de 10.951 milions d'euros, fet que implica la cobertura de venciments superior als 24 mesos.

Adicionalment, es disposa de capacitat per emetre deute no utilitzat per import de 5.312 milions d'euros, tal com es detalla anteriorment.

Factor d'eficacç estructura financera com a clau en la creació de valor, malgrat l'entorn financer exigent

Qualificació creditícia del deute de Gas Natural Fenosa a curt i llarg termini

	Llarg termini	Curt termini
Fitch	BBB+	F2
Moddy's	Baa2	P-2
Standard & Poor's	BBB	A-2

	2014	2013	2012
Accionistes (milers)	73	77	84
Nombre mitjà d'accions (milers)	1.000.689	1.000.689	996.402
Cotització al tancament (euros)	20,81	18,69	13,58
Capitalització borsària a 31/12 (milions d'euros)	20.824	18.708	13.589
Benefici per acció (euros)	1,46	1,44	1,45
Pay out (%)	62,1	62,1	62,1
Dividend total ¹ (milions d'euros)	909	898	895
Dividend per acció	0,91	0,90	0,89
Relació cotització-benefici (PER)	14,2x	12,9x	9,4x

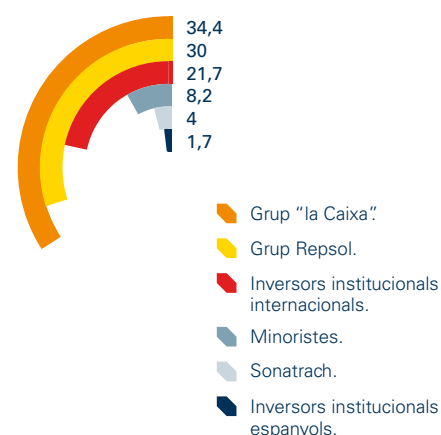
¹ Considerant l'import total equivalent destinat a dividends. En 2014, inclou dividend complementari per 512 milions d'euros pendent d'aprovació per la Junta General d'Accionistes.

Informació borsària i remuneració a l'accionista

Pel que fa a l'evolució borsària de la companyia, les accions de Gas Natural Fenosa van tancar l'exercici de 2014 a un preu de 20,81 euros i una capitalització borsària de 20.824 milions d'euros, fet que comporta una revaloració de l'11,3% amb respecte al tancament de l'any anterior, superior a la registrada per l'Ibex 35, principal índex de la borsa espanyola, que va ser del 3,7%.

El volum d'accions negociat durant l'any 2014 va ser de 713 milions (795 milions l'exercici anterior). El volum efectiu negociat va suposar 15.044 milions d'euros, un 23,7% més que l'aconseguit en l'exercici anterior.

Accionistes i inversors de Gas Natural Fenosa (% a 31 de desembre de 2014)

Compromís i relació continua amb els accionistes

L'aplicació del resultat de l'exercici 2013, aprovada per la Junta General d'Accionistes celebrada l'11 d'abril de 2014, va destinar 898 milions d'euros en efectiu a dividends, que representen un *pay out* del 62,1% i una rendibilitat del 4,8%, prenent com a referència la cotització a 31 de desembre de 2013 de 18,69 euros per acció.

Segons el nombre d'accions en circulació, es va distribuir un dividend brut total de 0,90 euros per acció, del qual es va abonar un dividend a compre de 0,393 euros per acció a 8 de gener de 2014, i un dividen complementari de 0,504 euros per acció a 1 de juliol de 2014.

El dividend previst per a 2014 ascendeix a 909 milions d'euros i comporta un *pay out* del 62,1% i una rendibilitat del 4,4% prenent com a referència la cotització a 31 de desembre de 2014 de 20,81 euros per acció.

La rendibilitat total per a l'accionista en 2014 ascendeix al 16,1% considerant la rendibilitat per dividend i la revalorització de l'acció

Indicadors de canals de comunicació

La companyia també va continuar amb el programa de comunicació amb analistes i inversors, per reforçar, amb la major transparència, la informació econòmico-financera que els permeti el seguiment del projecte empresarial de Gas Natural Fenosa.

	2014	2013	2012
Reunions amb inversors i analistes	397	491	498

Presència en índex d'inversió socialment responsable i reconeixements externs

Des de fa deu anys, Gas Natural Fenosa forma part, de manera ininterrompuda, del Dow Jones Sustainability Index (DJSI). El 2014, va continuar sent la companyia líder del sector de distribució de gas. Així mateix, com en anys anteriors, va ser inclosa, per novena vegada, en la variant europea de l'índex, el DJSI Europe. També va ser reconeguda com a líder mundial en sostenibilitat en el seu sector, segons

l'Anuari de la Sostenibilitat 2015, que publica anualment Robeco SAM i ha rebut la distinció Gold Class.

	2014	2013	2012
Evolució de la qualificació Gas Natural Fenosa en el DJSI	86	88	86

De la mateixa manera, Gas Natural Fenosa ha mantingut la seva presència en el FTSE4Good, al qual pertany des dels seus inicis, l'any 2001.

Addicionalment, durant 2014, Gas Natural Fenosa ha ampliat la seva presència en nous índexs de sostenibilitat com són els índexs Euronext Vigeo, dels quals la companyia forma part de les variants World 120, Europe 120 i Eurozone 120, cosa que la situa com una de les 120 empreses líders en sostenibilitat d'Amèrica, Europa i Àsia-Pacífic.

També forma part del MSCI Global Climate Index, que inclou companyies líders en la mitigació de factors que contribueixen al canvi climàtic, en el curt i en el llarg termini.

Gas Natural Fenosa, reconeguda pels seus resultats econòmics, socials, ambientals i de govern

Gas Natural Fenosa és l'energètica espanyola més admirada al món, segons l'edició 2014 del rànquing World's Most Admired Companies, que elabora anualment la revista nord-americana Fortune. La nostra companyia, que arriba a una nota de 6,6, com la quarta energètica en l'àmbit mundial, juntament amb una altra companyia del sector, i és una de les dues úniques empreses espanyoles que apareixen en el rànquing.

Orientació al client

El nostre repte

Gas Natural Fenosa busca diferenciar-se mitjançant el desenvolupament de productes i serveis adaptats a les necessitats dels seus clients, que constitueixin una aposta innovadora i que siguin un complement dels productes tradicionals. A més, per a Gas Natural Fenosa és clau estendre la cultura de la companyia a la cadena de subministrament, transmetent l'objectiu d'excel·lència en el servei i els principis de responsabilitat corporativa d'aquesta.

El compromís de Gas Natural Fenosa es materialitza en els reptes següents:

- Oferir als clients un servei excel·lent.
- Satisfer les necessitats dels clients mitjançant la innovació permanent de serveis.
- Incrementar la satisfacció dels clients a través de l'eficiència dels processos i la millora constant de la qualitat.
- Estendre els principis d'operació de Gas Natural Fenosa a la seva cadena de valor.

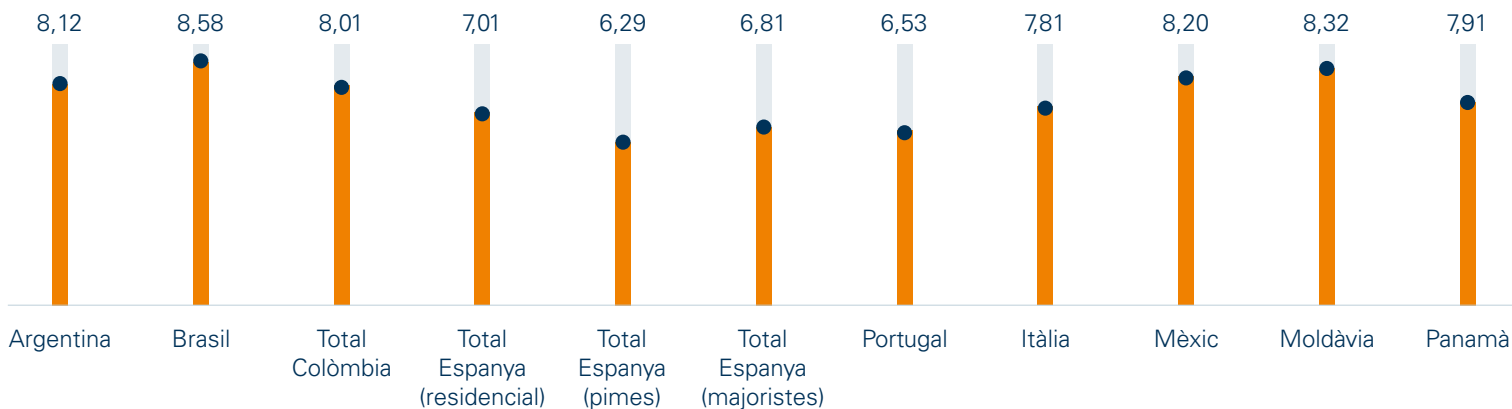
Fites 2014

- Millorar els nivells de satisfacció a través de l'anàlisi de l'experiència del client en les seves interaccions amb la companyia.
- Impulsar el canal *online*, com a alternativa a altres canals convencionals de màrqueting directe, i obrir nous espais en xarxes socials.
- Continuar aprofundint en la inclusió de criteris de responsabilitat corporativa en els processos d'avaluació i selecció de proveïdors.

Anàlisi dels resultats 2014
Oferir als clients un servei excel·lent

Satisfacció de la qualitat del servei global

De nou, en 2014, Gas Natural Fenosa va continuar com a líder en satisfacció en el segment minorista a Espanya, on l'índex global va ser de 7,01 en l'àmbit residencial (en escala de 0-10), i de 6,29 en pimes, cosa que representa una diferència positiva enfront de la mitjana de la competència, que s'ha situat en 6,47 i 5,92, respectivament. En el segment majorista, l'índex de satisfacció global es va posicionar en 6,81, davant de la mitjana de la competència que va ser de 6,45.

Satisfer les necessitats dels clients mitjançant la innovació permanent de serveis i productes

Gas Natural Fenosa centra les seves activitats d'innovació en les línies tecnològiques definides pel "Pla de tecnologia". A més de projectes

d'innovació, es desenvolupen activitats de transferència i vigilància tecnològica, i de foment de la cultura innovadora.

	2014	2013	2012
Inversió total (milions d'euros)	13,7	12,5	11,3

Les principals línies tecnològiques per les quals aposta la companyia són: transport i distribució d'electricitat, energia i gas renovable, eficiència i serveis energètics, tecnologies avançades de generació, solucions avançades de xarxa de gas, i mobilitat sostenible.

En l'àmbit del transport i distribució d'electricitat, les principals activitats durant 2014 van continuar centrant-se en el desenvolupament de les xarxes intel·ligents i l'emmagatzematge d'energia.

En el cas de xarxes intel·ligents, s'ha continuat treballant en el desenvolupament de projectes de tecnologies noves per mitjà de l'automatització de l'operació i el manteniment de les infraestructures elèctriques. "Projecte inspecció intel·ligent de línies" (I2L); "Projecte sistema expert de probabilitat i severitat d'incidents en xarxa" (SEPS); "Projecte operador virtual de microxarxes" (OVI-RED); i "Projecte Price". A més, s'ha llançat el "Projecte Osiris" amb el qual es volen optimitzar les funcionalitats aportades per les xarxes intel·ligents, aprendre de les incidències en les comunicacions dels equips de telegestió i millora de la qualitat de subministrament elèctric davant avaries.

En l'àmbit del gas renovable destaquen els projectes dirigits a produir biometà, a partir de biomassa, per a la seva injecció a la xarxa de gas natural o per a ús com

a combustible per al sector del transport. En aquest sentit, s'han llançat diferents iniciatives relacionades amb aquesta tecnologia, entre les quals destaquen el "Projecte de biogàs" procedent de l'abocador de Góngora (Navarra, Espanya); el "Projecte Renovagas"; i la producció de biometà a partir de gasificació de biomassa.

Pel que fa a l'eficiència i serveis energètics, la companyia continua treballant en diversos pilots de sistemes de gestió energètica en els sectors residencial i pimes, amb l'objectiu d'ampliar els serveis comercials que ajudin els nostres clients a controlar i reduir el seu consum energètic. En aquest àmbit, cal esmentar el "Projecte europeu DC4Cities", l'objecte del qual és optimitzar la gestió energètica de centres de dades, minimitzant-ne els consums i millorant-ne l'alimentació mitjançant energies renovables.

Una altra de les línies prioritàries se centra en tecnologies avançades de generació, amb projectes dirigits a millorar l'explotació dels actius existents i reduir l'impacte ambiental d'aquests, com per exemple el "Projecte Menys H₂O", centrat en l'estudi d'alternatives per a la reducció, la reutilització i el reciclatge d'aigua a les centrals de cycle combinat.

Finalment, en mobilitat sostenible, Gas Natural Fenosa s'ha centrat principalment en projectes per al transport marítim i terrestre. S'ha continuat amb els projectes "Gas an Alternative for Road Transport" (GARneT) i "LNG Bluecorridors", per demostrar els avantatges de l'ús de gas natural líquid (GNL) com a combustible net per als vehicles pesants de llarg recorregut per carretera. Pel que fa a la mobilitat sostenible marítima, Gas Natural Fenosa està desenvolupant el "Projecte

Abel Matutes" per a la instal·lació del primer motor a gas natural al ferri de passatgers del mateix nom.

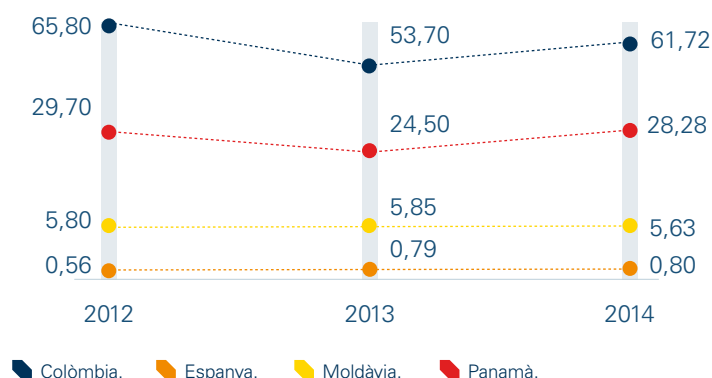
Augmentar la satisfacció dels clients mitjançant l'eficiència dels processos i la millora permanent de la qualitat

La companyia porta a terme un seguiment continu de la qualitat percebuda i tracta de millorar els indicadors que empra per gestionar la qualitat en el servei prestat als seus clients. Entre altres indicadors de subministrament elèctric, el TIEPI mostra la qualitat en el servei proporcionat.

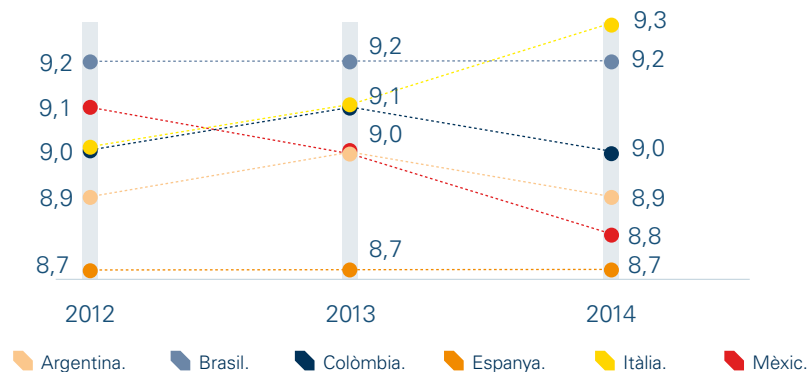
Per a més informació sobre innovació, veure el capítol "Innovació sostenible" de l'Informe de Responsabilitat Corporativa 2014.

Temps d'interrupció equivalent de la potència instal·lada (TIEPI) (hores)*

*Dades relatives al negoci de distribució d'electricitat.

Índex de satisfacció amb la continuïtat del subministrament de gas (/10)*

*Dades relatives al negoci de distribució de gas.

El Projecte Smile

El “Projecte Smile” neix amb un clar objectiu: augmentar la satisfacció d’empleats i clients a través de la millora dels processos.

Té una durada de tres anys, en els quals s’aniran homogeneïtzant, globalitzant i agilitant els processos i sistemes de distribució i comercialització, integrant-hi la visió dels nostres clients i l’experiència de tots els empleats que formen part de Gas Natural Fenosa.

Així, amb la col·laboració de tots, es persegueix millorar el dia a dia dels treballadors i dels clients, aconseguint un important avantatge competitiu en el sector.

Estendre els principis d’operació de Gas Natural Fenosa a la seva cadena de valor

Gas Natural Fenosa realitza una gestió amb els proveïdors basada en la competitivitat, via eficiència i reducció de les despeses recurrents, combinada amb la valoració del seu acompliment, que inclou aspectes com la seguretat, la qualitat o la gestió de recursos ambientals.

Gas Natural Fenosa té un nombre de proveïdors elevat, cosa que fa necessari estandarditzar els processos de selecció per minimitzar els riscos de contractació i assegurar la garantia del subministrament. Per a això, la companyia té una Norma General de Contractació Externa que estableix els principis generals per a totes les contractacions d’obres, béns i serveis, garantint un model de procés de compres homogeni, eficient i de qualitat.

A més, manté un procés formalitzat per detectar riscos en la seva cadena de subministrament. En aquest sentit, realitza una verificació sistematitzada del compliment dels requisits legals i exigeix a tots els seus potencials proveïdors l’empenament d’un qüestionari que analitza aspectes legals, econòmico-financers, de solvència, experiència, estructura empresarial, referències, així com criteris de qualitat, seguretat, medi ambient i responsabilitat corporativa.

El 2014, Gas Natural Fenosa va avaluar un total de 5.608 proveïdors d’acord amb criteris ambientals, socials i de pràctiques laborals, durant el procés d’homologació i/o contractació.

La planificació estratègica 2015-2016 de la gestió de la cadena de subministrament inclou la qualificació de proveïdors i la gestió de riscos per família de compres,

considerant la variable país en cada família i l’avaluació de Riscos ESG (ambientals, socials i de bon govern), i complementa un mapa de riscos i criticitat per als proveïdors.

	2014	2013	2012
Volum total de compres adjudicat ¹ (milions d’euros)	2.956	2.930	2.785

¹ No inclou proveïment de matèries primeres.

L’any 2014, Gas Natural Fenosa va continuar la seva implicació en la iniciativa internacional Bettercoal, formada per un grup de grans empreses energètiques europees (Dong Energy, EDF, Enel, E.On, GDF Suez, RWE i Vattenfall, entre d’altres) que treballa per a la millora contínua de la responsabilitat corporativa en la cadena de subministrament del carbó.

El codi Bettercoal, basat en els estàndards de mineria ja existents, reconeix les millors pràctiques que actualment hi ha al sector i estableix els principis ètics, socials i ambientals sobre els quals els membres de la iniciativa han d’alinejar la seva cadena de subministrament de carbó.

Entre els avenços aconseguits en 2014, destaca la identificació de 162 proveïdors de carbó dels quals, fins a finals de l’exercici, 50 havien completat el qüestionari d’autoavaluació i un havia rebut una avaluació *in situ*.

Per a més informació sobre el compromís amb els clients, veure el capítol “Orientació al client” de l’Informe de Responsabilitat Corporativa 2014.

Medi ambient

El nostre repte

Gas Natural Fenosa desenvolupa la seva activitat prestant especial atenció a la protecció de l'entorn i a l'ús eficient dels recursos naturals que necessita per satisfer la demanda energètica. En aquest sentit, actua més enllà del compliment normatiu, i involucra també els proveïdors i altres grups d'interès.

Les actuacions relacionades amb el medi ambient es concreten en els reptes següents:

- Prevenir la contaminació: mitjançant l'optimització de la gestió ambiental, la minimització dels riscos ambientals i la participació activa dels empleats.
- Minimitzar l'impacte ambiental: reduir les emissions dels processos de combustió, la càrrega contaminant dels abocaments i la generació de residus.
- Mitigar el canvi climàtic: ser un referent en la gestió del canvi climàtic i un exemple en el compliment de les obligacions legals.
- Protegir la biodiversitat: minimitzar els efectes adversos sobre els ecosistemes i fomentar la conservació de la biodiversitat.

Principals fites 2014

- Líder amb la màxima puntuació possible (A-100) en la classificació mundial de Global 500 Climate Change Report (CDP), que avalua l'acompliment i transparència de les companyies respecte a les seves polítiques i gestió davant del canvi climàtic.
- Definició d'una estratègia de l'aigua, l'objectiu de la qual és integrar les diferents polítiques i mesures encaminades a un major coneixement i a la millora de la gestió del recurs hídic en les instal·lacions de la companyia.
- Continuació de la implantació d'iniciatives de foment i protecció de la biodiversitat.

Anàlisi dels resultats 2014

Prevenir la contaminació

El model de gestió ambiental de Gas Natural Fenosa està basat en la norma internacional UNE-EN-ISO 14001, i forma part fonamental del sistema integrat de gestió de qualitat, medi ambient, seguretat i salut de la companyia.

(%)	2014	2013	2012
Activitat amb certificació ambiental UNE-EN ISO 14001	100	99,4	99,4

La planificació ambiental es troba englobada en el “Pla de qualitat, medi ambient, seguretat i salut.” Aquest pla es compon d’estratègies i línies d’acció que defineixen les pautes de treball per a cada període. Durant 2014, es van definir 144 objectius de medi ambient en l’àmbit del sistema integrat de gestió.

En el cas d’instal·lacions amb risc ambiental considerable, l’avaluació d’aquest es realitza emprant com a referència la norma UNE 150008. A través dels plans d’autoprotecció i els seus procediments corresponents s’identifiquen i es recullen les respostes en els accidents potencials i situacions d’emergència, per tal de prevenir i reduir el seu impacte ambiental.

La formació ambiental és una eina bàsica per prevenir i reduir els impactes i millorar el control operacional ambiental en les nostres activitats. Durant 2014, es van formar més de 5.500 empleats i es van impartir prop de 22.000 hores de formació.

Minimitzar l’impacte ambiental

El 2014, es va registrar un augment de les emissions absolutes de SO₂ a l’atmosfera a causa del funcionament de les centrals tèrmiques de carbó, i de les emissions absolutes de NO_x, com a conseqüència també del funcionament de les instal·lacions de carbó i de la modificació en la metodologia de càlcul d’aquestes emissions en les centrals de cicle combinat de Mèxic, per tal d’adequar-la al de la resta de la companyia.

Emissions atmosfèriques totals (milers de tones)

	2014	2013	2012
SO ₂	22,35	17,52	23,53
NO _x	31,00	30,32	40,92
Partícules	1,59	1,83	1,96

Les emissions absolutes de partícules han disminuït gràcies a l’aplicació de millors tècniques de captació a les nostres instal·lacions.

Pel que fa als residus, en 2014, la generació dels no perillosos va augmentar en un 25% respecte al 2013, tenint en consideració els més significatius. Les principals causes van ser la inclusió dels llots provinents del rentat del carbó a la mina de Kangra, a Sud-àfrica, que no s’incloïen anteriorment.

Per contra, la generació de residus perillosos més significatius es va reduir en un 12,7%.

Respecte a la gestió de l’aigua, s’ha produït una disminució del 12,3% del volum consumit.

En relació amb la utilització de materials, durant 2014, va disminuir el seu consum en un 20% respecte de l’any anterior.

Mitigar el canvi climàtic

L'estratègia en canvi climàtic de Gas Natural Fenosa se centra a:

- Donar un valor afegit a la gestió del carboni.
- Identificar les opcions i solucions, per fer front a l'obligació de complir amb les restriccions sobre les emissions de gasos d'efecte hivernacle al menor cost.

- Minimitzar els riscos derivats de futures restriccions en l'emissió de gasos d'efecte hivernacle d'acord amb l'evolució legislativa i política.
- Desenvolupar oportunitats de negoci per la necessitat de mitigar l'escalfament global.

Aquesta estratègia s'articula a través de quatre eixos principals: la millora de l'ecoeficiència, la gestió del carboni, la R+D+i i la conscienciació de la societat.

	2014	2013	2012
Emissions directes de GEH (milions de t CO ₂ eq)	19,8	20,8	24,3
Factor d'emissió (t CO ₂ /GWh)	406	399	454
Emissions evitades ¹ (Mt CO ₂ eq/any)	14,5	15,0	15,8
Emissions evitades ¹ per projectes MDN (Mt CO ₂ eq/any)	1,0	0,9	1,0
Emissions per fuites en xarxes de gas (t CO ₂ eq/km xarxa)	9,9	9,9	11,5
Capacitat instal·lada lliure d'emissions (%)	20,7	19,5	19,4
Producció neta lliure d'emissions (%)	14,0	13,2	7,8

¹ Les reduccions d'emissions s'han calculat d'acord amb les metodologies i eines de Nacions Unides per als Mecanismes de Desenvolupament Net.

En la gestió dels recursos fòssils, els cicles combinats de gas són la tecnologia més eficient per produir electricitat a partir de combustibles fòssils i amb menors emissions de CO₂ associades, fet que els converteix en una de les millors solucions per a la reducció de gasos d'efecte hivernacle. Durant 2014, Gas Natural Fenosa va evitar l'emissió de 9,8 Mt CO₂ a causa del menor factor d'emissió dels cicles combinats, respecte als *mix* tèrmics dels sistemes elèctrics d'Espanya i Mèxic.

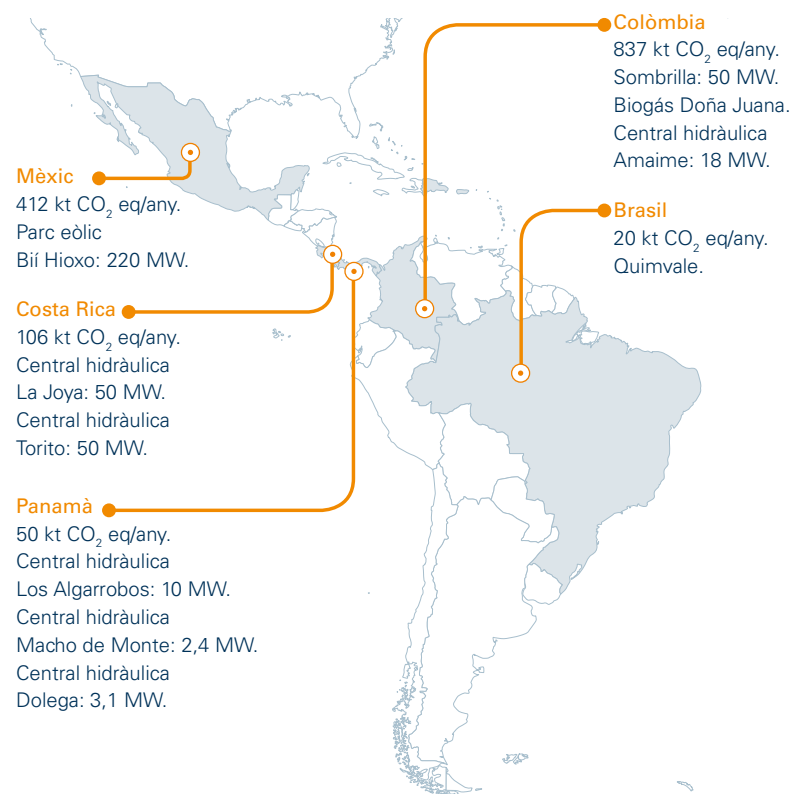
Pel que fa a la gestió dels recursos renovables, el 2014 destaca la construcció i posada en operació del parc eòlic Cordal de Montouto, de 14 MW, a Galícia (Espanya), i el parc eòlic de Bif Hioxo, de 234 MW, a Oaxaca (Mèxic). La producció d'electricitat a través de tecnologies renovables va permetre evitar l'emissió de 1,7 Mt CO₂.

En relació amb les actuacions d'estalvi i eficiència energètica, es continua apostant per les accions en les pròpies instal·lacions de la companyia i en l'ús final de l'energia en instal·lacions dels clients, cosa que ha permès evitar l'emissió de 2 Mt CO₂.

En matèria de Mecanismes de Desenvolupament Net (MDN), emmarcats dins dels mecanismes de flexibilitat del Protocol de Kyoto, l'any 2014, la totalitat de projectes MDN registrats per Gas Natural Fenosa van produir unes reduccions d'1 Mt CO₂.

Projectes registrats

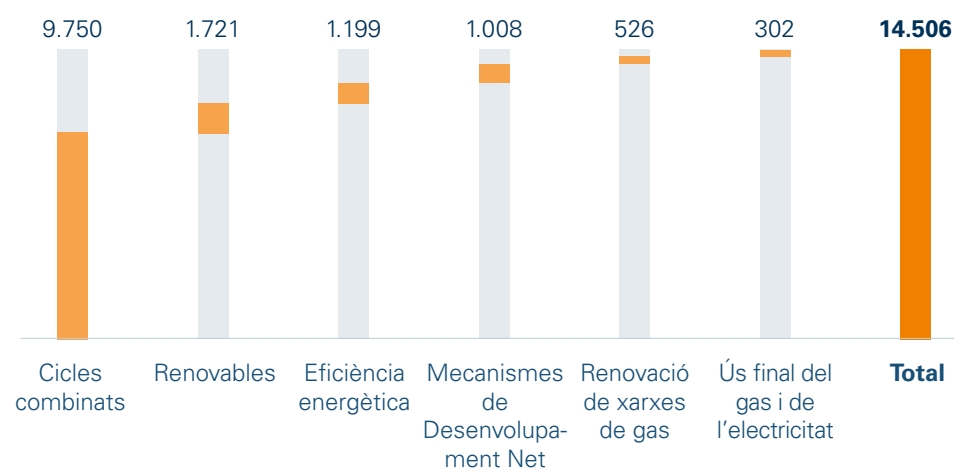
A Gas Natural Fenosa, els riscos i oportunitats associats al canvi climàtic estan incorporats dins del Mapa de Riscos Corporatius de la companyia. La seva quantificació permet la integració dins de l'estratègia corporativa i l'establiment d'objectius per tal de minimitzar els riscos i maximitzar les oportunitats.

Protegir la biodiversitat

El compromís amb la protecció de la biodiversitat es materialitza a través del "Pla d'acció en biodiversitat 2013-2016", en el qual s'enquadren les diferents iniciatives que la companyia porta a terme per garantir una adequada protecció del medi natural, especialment en les àrees en les que hi pugui haver més risc potencial d'afecció.

Per a això, es desenvolupen eines i mètodes de treball que proporcionen més coneixement dels espais naturals en què s'ubiquen les instal·lacions, com a tasca prèvia per al posterior disseny i implementació de les mesures de conservació més adequades en cada cas. Així mateix, la companyia té en consideració l'opinió dels grups d'interès que persegueixen la conservació de la biodiversitat dels llocs on es desenvolupen les activitats i projectes.

Iniciatives per a reduir emissions de GEH (kt CO₂).

La companyia porta a terme múltiples i variades actuacions a favor de la conservació de la biodiversitat, algunes d'aquestes en resposta als requisits establerts per les autoritats ambientals i altres de caràcter voluntari.

- Estudis de l'entorn: especialment en l'àmbit de les instal·lacions de generació elèctrica, per tal de diagnosticar l'estat ecològic dels medis terrestre i aquàtic de les centrals tèrmiques i hidràuliques.

- Actuacions sobre el medi natural, orientades a la conservació d'espècies i espais naturals, ja sigui amb caràcter voluntari o com a resposta als requeriments de les autoritats ambientals derivats de l'execució dels projectes, de l'operació de les instal·lacions, o del cessament de la seva activitat. Aquestes accions es duen a terme, generalment, a l'entorn de les instal·lacions de la companyia.

- Accions d'educació i conscienciació: tenen per objecte sensibilitzar ambientalment als empleats de la companyia, així com a altres grups d'interès externs, especialment clients i consumidors, i també a la població en edat escolar.
- Convenis i aliances amb tercers: s'estableixen diferents acords de col·laboració amb tercers, especialment amb organitzacions conservacionistes i també amb administracions públiques, que proporcionen el coneixement tècnic necessari per assegurar l'eficàcia de les actuacions realitzades.

Aquestes actuacions es poden consultar en detall a través del mapa d'iniciatives, publicat a www.sostenibilidady biodiversidad.gasnaturalfenosa.com.

Per a més informació sobre el compromís amb el medi ambient, veure el capítol "Medi ambient" de l'Informe de Responsabilitat Corporativa 2014.

Interès per les persones

El nostre repte

El 2014, s'ha redissenyat la proposta de valor a l'empleat amb l'objectiu d'atreure talent extern i impulsar el reconeixement internament. Com a resultat d'aquest procés, es van identificar els atributs diferenciadors -organització amb presència internacional, on el talent troba reptes, amb un gran ambient de treball i compromesa amb la societat- i que millor descriuen l'essència i l'entorn de treball de Gas Natural Fenosa.

El compromís de Gas Natural Fenosa es materialitza en els reptes següents:

- Atreure i retenir el millor talent professional, oferint una carrera professional atractiva i estimulante.
- Oferir una formació adequada a les necessitats de cada empleat i de cada un dels negocis.
- Tenir empleats amb un elevat nivell de motivació i sentiment de pertinença, garantint la igualtat d'oportunitats i promovent i respectant la diversitat.

Fites 2014

- Expansió de la Universitat Extendida per a proveïdors a Itàlia, Moldàvia i Panamà.
- Ampliació de l'abast dels itineraris formatius en l'àmbit internacional.
- Desenvolupament del "Projecte Prefectures", que ha implicat 3.000 persones de tot el grup.
- Implantació del Centre de Serveis Compartits en l'àmbit internacional.

Anàlisi dels resultats 2014

Al tancament de l'exercici 2014, la companyia comptava amb la implicació directa de 21.961¹ persones, de les quals un 39,3% desenvolupa la seva activitat a Europa, un 56,4% a Amèrica i el restant 4,3% en altres continents.

La plantilla estava formada per un 27% de dones i un 73% d'homes, l'edat mitjana dels quals se situava en els 42 anys, amb una mitja d'antiguitat de 12 anys.

En relació amb els indicadors relacionats amb el personal, el 2014 s'incorpora la plantilla procedent del grup CGE, de manera que alguns indicadors com l'índex de rotació o la proporció d'homes i dones experimenten variacions significatives respecte a l'exercici anterior.

Atreure i retenir el millor talent professional

La gestió del talent de Gas Natural Fenosa aposta pel desenvolupament individual i l'evolució en la carrera professional, que contribueixen a definir de manera controlada i consistent l'aprenentatge dels nostres professionals per assegurar que el seu desenvolupament estigui alineat amb els objectius de la companyia. L'aposta de Gas Natural Fenosa pel desenvolupament individual i l'evolució en la carrera professional dels seus empleats es materialitza en el Model de Gestió del Talent de la companyia.

Aquest s'assenta sobre un Model de Lideratge únic per a tots els empleats i integrat per competències orientades a aconseguir un creixement sòlid i equilibrat del negoci. El 2014, el Model de Lideratge es va implementar en comandaments intermedis, integrat en el conjunt del "Projecte Prefectures", que persegueix millorar el compromís i la motivació d'aquest col·lectiu i incrementar la qualitat, evitant possibles errors en la cadena de valor de Gas Natural Fenosa, augmentant la seguretat en les operacions i optimitzant els costos operatius.

Així mateix, el Model de Lideratge inclou un nou procés per a la segmentació del talent, com a base per al desenvolupament i la successió, que permet oferir oportunitats als professionals en funció del seu potencial i perfil.

¹ 22.652 considerant al 100% els empleats en operacions conjuntes. A més d'aquesta xifra de plantilla, 2.774 empleats no estan inclosos perquè pertanyen a societats de control conjunt (normativa NIIF).

(%)	2014	2013	2012
Índex de rotació voluntària*	3,3	2,3	2,1

* Baixes voluntàries/plantilla mitjana.

Oferir formació adequada a les necessitats de cada empleat i de cada un dels negocis

	2014	2013	2012
Plantilla formada (%)	97,1	97,1	94,3
Hores de formació per empleat	57,4	55,7	52,7
Inversió en formació per persona (euros)	874,2	764,5	605,1
Grau de satisfacció amb la formació (/10)	8,9	9,0	8,7

Durant 2014, en tot l'àmbit de la Universitat Corporativa, es van sumar més de 755.000 hores de formació amb un total de 133.519 assistents.

Al llarg de l'any, s'ha continuat amb la implantació dels itineraris d'aprenentatge sobre els quals avui s'assenten les carreres professionals de les persones de la companyia. Aquests itineraris permeten aprofitar les sinergies de la formació i cobrir les necessitats de desenvolupament de col·lectius més amplis de persones, en tot l'àmbit de la companyia i d'una manera més ordenada, completa, estable i sostenible en el temps. Cada itinerari està format per tres blocs: coneixements de context, coneixements funcionals i competències.

Des de 2012, la Universitat Extendida s'ha implementat a Mèxic, Brasil, Colòmbia i Espanya i, el 2014, es va ampliar a l'Argentina, Itàlia i Moldàvia. La Universitat Extendida ofereix formació adreçada a les nostres empreses col·laboradores i a altres agents que formen part de la nostra cadena de valor, i contribueix a l'establiment d'un model comú de planificació i gestió.

Al llarg de 2014, la Universitat Extendida va proporcionar al voltant de 126.300 hores de formació a 14.192 persones d'empreses col·laboradores. La tasca de la Universitat Extendida té un impacte immediat en els indicadors de negoci.

Tenir empleats amb un elevat nivell de motivació i sentiment de pertinença

El comportament ètic, la promoció i el respecte de la igualtat, i la prevenció i la seguretat en el treball, són part fonamental del compromís assumit per Gas Natural Fenosa amb els seus empleats. Aquests principis es reflecteixen en la gestió diària de la companyia a través del Codi Ètic, del I Conveni Col·lectiu Gas Natural Fenosa, el "Pla d'Igualtat" o el Protocol de prevenció i actuació davant l'assetjament laboral, sexual i per raó de sexe. El 2014, s'han realitzat avenços en el "Pla d'Igualtat", especialment en termes de comunicació, sensibilització, cultura i lideratge.

Gas Natural Fenosa promou la conciliació de la vida professional i personal gràcies a l'important conjunt de mesures de flexibilització laboral, serveis i beneficis adaptats a les necessitats dels empleats. D'aquesta manera, els nostres professionals poden configurar les seves diferents opcions vitals en congruència amb els seus plans de desenvolupament i els interessos de l'empresa.

(%)	2014	2013	2012
Índex d'integració persones amb discapacitat. Espanya	2,3	2,1	1,6
Diversitat homes/dones	73/27	71/29	70/30
Dones en càrrecs de direcció	24	25,3	24,2

Gas Natural Fenosa aposta per la diversitat i la inclusió. Un clar exemple en són els programes “Capacitas” i “Aflora”, tots dos impulsats amb l'objectiu de normalitzar la integració laboral de professionals amb discapacitat. Des del començament de la implantació d'aquests projectes, un total de 105 persones amb necessitats especials han gaudit d'ajudes dirigides a la inserció laboral.

La comunicació interna és una eina clau per a la implicació dels empleats i la creació d'un genuí sentiment de pertinença i una alta motivació. En aquest sentit, durant 2014, es van seguir desenvolupant campanyes de sensibilització amb l'objectiu de donar a conèixer projectes clau de la companyia, com el programa de *branding* intern. A més, es va continuar amb l'organització d'activitats i iniciatives per fomentar la participació i l'aportació d'idees innovadores.

Finalment, es va consolidar el “Programa Dialoga” com a eina clau per potenciar la proximitat amb la direcció a través de la comunicació directa.

“Programa de *branding* intern”: la marca Gas Natural Fenosa està construïda sobre els principis de benestar, proximitat, innovació, eficiència i seguretat, valors que es troben en la naturalesa de totes les persones que formen part de l'empresa i que la converteixen en una gran companyia. L'objectiu del projecte de *branding* intern és traslladar aquests principis inspiradors a tots els equips, ja que constitueixen l'essència de Gas Natural Fenosa, i estan dins de cadascun dels seus empleats.

Aquests principis es transmeten a través del seu comportament i de la seva manera de fer les coses, contribuint a enfortir la marca i convertint Gas Natural Fenosa en sinònim de confiança i, els seus empleats, en un gran equip. Un equip que marca la diferència.

Englobat dins del “Projecte Prefectura”, el “Programa Savia” s’ha dissenyat per contribuir a enfortir les capacitats de les prefectures, que han de ser els agents del canvi en la implantació global dels nous processos que afronta la companyia. Persegueix millorar el

compromís i la motivació d’aquest col·lectiu i incrementar la qualitat de la producció, evitant possibles errors en la cadena de valor de Gas Natural Fenosa, augmentar la seguretat en les operacions i optimitzar els costos operatius. Combina formació presencial i *online*, i se centra en l’excel·lència en les operacions i la gestió d’equips. Es completa amb un “Pla d’acció individual” que persegueix traslladar els coneixements adquirits al lloc de treball. El “Programa Savia” s’adreça als prop de 2.500 professionals de Gas Natural Fenosa amb persones al seu càrrec (empleades o externes), de les quals 1.400 es troben a Espanya.

Per a més informació sobre el compromís amb els empleats, vegeu el capítol “Interès per les persones” de l’Informe de Responsabilitat Corporativa 2014.

Seguretat i salut

El nostre repte

La creació d'un entorn segur i saludable és una responsabilitat de totes les persones que integren Gas Natural Fenosa. Aquest compromís està liderat per l'alta direcció i és assumit de manera proactiva per tota l'organització i els seus proveïdors.

El compromís de Gas Natural Fenosa es materialitza en els reptes següents:

- Assolir una sòlida cultura de seguretat i salut mitjançant el desenvolupament i la implantació del "Pla de Compromís de Seguretat i Salut".
- Desenvolupar els quatre eixos d'actuació que guiaran la transformació cultural.

Anàlisi dels resultats 2014

Assolir una cultura de seguretat i salut sòlida

La visió de Gas Natural Fenosa és aconseguir transformar i madurar la cultura de seguretat de la nostra empresa, de manera que tots aquells que treballen en el desenvolupament de l'activitat de Gas Natural Fenosa (personal propi i empreses col·laboradores) interioritzin que la seguretat és una prioritat de primer nivell i que la tolerància cap als actes insegurs ha de ser zero.

El "Pla de Compromís de Seguretat i Salut", iniciat el 2012, ha continuat avançant i desenvolupant-se el 2014 amb activitats orientades a la formació, informació, conscienciació i sensibilització en matèria de seguretat i salut, a tots els nivells i en tota la companyia.

El 2014, va destacar la tasca orientada a tres àmbits d'actuació:

- **Accidentalitat:** àrea clau de gestió que reflecteix la preocupació de la companyia per fer les coses bé a la primera. La companyia ha desenvolupat plans d'acció específics per eliminar la sinistralitat.
- **Formació i sensibilització:** la formació de personal propi en lideratge facilita el canvi cultural en seguretat i salut. Es van formar més de 14.000 empleats de la companyia i es van iniciar programes de sensibilització a les empreses col·laboradores mitjançant la promoció de tallers de lideratge i sensibilització.
- **Comunicació:** mitjançant campanyes per a tot el grup. El 2014, van destacar les específiques en matèries com ergonomia, seguretat viària i empreses col·laboradores.

Principals fites 2014

- Desenvolupament i implantació d'eines per a la gestió integrada de la seguretat.
- Llançament de l'Observatori de Seguretat, que a través d'experiències pròpies i de tercers contribueix a crear una veritable cultura de la seguretat.
- Llançament del "Pla de seguretat viària".
- Implantació en l'àmbit internacional de la sistemàtica establerta per a la formació en matèria de seguretat i salut.

01

Res no és més important que la seguretat i la salut

02

Tot accident es pot evitar

03

La seguretat és una responsabilitat de la Direcció

04

La seguretat és una responsabilitat individual

05

Totes les feines s'han de planificar i executar pensant en la seguretat

Quatre eixos per al canvi a Gas Natural Fenosa

El “Pla de Compromís de Seguretat i Salut” es basa en el desenvolupament de quatre eixos d’actuació: lideratge, empleats, empreses col·laboradores i instal·lacions i processos, que són les palanques que guiaran la transformació cultural de Gas Natural Fenosa i permetran una extensió i cobertura més gran del seu compromís amb la seguretat i salut.

1. Lideratge

La gestió eficaç de la seguretat requereix que el compromís s’integri en tots els nivells de l’organització. Per això, la direcció de Gas Natural Fenosa té un paper transcendental en la construcció i el desenvolupament d’aquest compromís de seguretat, marcant el nivell d’exigència, homogeneïtzant la implantació de la nova cultura i assumint la responsabilitat de l’èxit d’aquest pla.

El lideratge és el motor del canvi cultural a la companyia. Comporta un esforç a tots els nivells organitzatius i és promogut des de la direcció, amb un compromís visible, sòlid i ferm en totes les preses de decisió empresarials, que sempre tenen en compte la seguretat.

Convençuda de que el lideratge en matèria de seguretat i salut proporciona la base més estable per construir una nova cultura, Gas Natural Fenosa ha apostat per una formació de qualitat en aquest àmbit, liderada per personal amb responsabilitat en la companyia i dirigida a tots els seus empleats.

2. Cultura de seguretat i salut entre els empleats

El canvi cultural perseguit requereix de l’aplicació d’uns estàndards de seguretat i salut mínims d’obligat compliment per a tots els àmbits de la companyia. En aquest sentit, s’ha treballat en la definició de diversos estàndards de seguretat i salut d’aplicació a tots els processos i activitats, i que contribueixen a la promoció d’un entorn laboral sostenible i segur.

A més d’estàndards homogenis, la identificació, l’avaluació de riscos i la planificació de l’activitat preventiva són la base per a la gestió eficaç de la seguretat i la salut en el treball. El 2014, es va implantar una eina informàtica per a la gestió global de la prevenció en la companyia i es van definir i aprovar les línies vermelles de seguretat, d’obligada notificació per part de tots els empleats en cas d’incompliment.

Indicadors de sinistralitat

	2014	2013	2012
Accidents amb baixa (nombre) ¹	118	152	157
Dies perduts ²	3.035	4.184	3.547
Víctimes mortals (nombre) ³	1	0	2
Índex de freqüència (Nombre d’accidents amb baixa/10 ⁶ hores treballades) ⁴	3,93	5,07	4,96
Índex de gravetat (Nombre de jornades perdudes/10 ³ hores treballades) ⁵	0,10	0,14	0,11
Índex d’incidència (Nombre d’accidents de treball/10 ³ hores treballades) ⁶	8,32	10,56	10,25
Taxa d’absentisme (%) ⁷	1,86	1,70	2,14

¹ Accidents amb baixa: nombre d’accidents de treball que causen una baixa laboral.
² Dies perduts: jornades en què no s’ha treballat a causa de baixes per accidents de treball. Es calculen des del dia següent al de la recepció de la baixa i es consideren els dies naturals.
³ Víctimes mortals: nombre d’empleats que han mort per accidents de treball.
⁴ Índex de freqüència: nombre d’accidents amb baixa ocorreguts durant la jornada de treball per cada milió d’hores treballades.
⁵ Índex de gravetat: nombre de jornades perdudes a conseqüència dels accidents de treball per cada 1.000 hores treballades.
⁶ Índex d’incidència: nombre d’accidents de treball per cada 1.000 empleats.
⁷ Taxa d’absentisme: absència dels empleats dels seus llocs de treball.

La formació i la sensibilització són aspectes clau per a la consecució dels objectius plantejats. El 2014, Gas Natural Fenosa va realitzar un treball important d'homogeneïtzació de mètodes i dinàmiques de gestió de la formació en seguretat i salut. En conjunt, la companyia va impartir 214.874 hores de formació en seguretat i salut, per a 51.578 assistents i en 3.605 actuacions formatives. El nombre mitjà d'hores de formació en l'àmbit de la seguretat i la salut per empleat va pujar a 15,15 hores.

La formació en lideratge en seguretat és una de les claus per assolir l'èxit del "Pla de Compromís de Seguretat i Salut" en tots els nivells de l'organització. Es realitza en cascada per potenciar el compromís individual. El 2013, es va impartir aquest programa a directius, caps intermedis i personal amb capacitat de lideratge sobre personal propi o d'empreses col·laboradores. Al llarg de l'any 2014, també es va desplegar a la resta de col·lectius de l'organització.

La salut laboral forma part del compromís de Gas Natural Fenosa d'oferir als seus empleats un ambient de treball saludable i de benestar. El 2014, va ser la primera companyia energètica d'Espanya que va accedir a la certificació com a empresa saludable. Aquest certificat reconeix les organitzacions compromeses amb els principis i recomanacions internacionals sobre empreses saludables i que volen promoure i protegir la salut, la seguretat

i el benestar dels empleats, així com la sostenibilitat de l'ambient de treball propi, dels seus familiars i de la comunitat en la qual es desenvolupa l'activitat empresarial.

3. Implicació de les empreses col·laboradores

Gas Natural Fenosa entén que una cultura de seguretat només s'aconseguirà quan el compromís amb aquesta hagi estat també assumit per les empreses col·laboradores. El 2014, es van registrar 3.947 empreses col·laboradores, amb un total de 56.022.695 hores treballades entre contractistes i subcontractistes.

Gas Natural Fenosa està evolucionant cap a un model de contractació que potencia, encara més, la seguretat i la salut com a element clau en la relació contractual amb les seves empreses col·laboradores. Des de la fase de selecció, es té en compte el compromís d'aquestes amb la seguretat i la salut. En l'adjudicació d'un contracte, la seguretat i la salut són excloents i diferenciadores.

Per a les empreses col·laboradores se celebren sessions informatives i de sensibilització, se'ls aplica normativa homogènia per a tot el grup i es desenvolupen plans d'actuació específics en aquells negocis i països amb més accidentabilitat. Addicionalment, s'avalua el seu acompliment en matèria de seguretat i salut a través d'indicadors específics.

4. Seguretat en les instal·lacions i processos

La gestió de riscos de les instal·lacions industrials té com a principals objectius, la seva detecció i minimització en activitats, productes i serveis que puguin afectar de manera significativa les instal·lacions de la companyia o al seu entorn, i ocasionar danys des del punt de vista econòmic, ambiental i social.

Aquesta gestió es recolza en diverses eines: un mapa de riscos de les instal·lacions; la realització d'auditories de seguretat; la investigació d'incidents i accidents; desenvolupament de formació a partir de les lliçons apreses; i activitats de divulgació i suport.

Finalment, cal destacar que el compromís amb la seguretat i la salut s'estén també als nostres clients a través de campanyes de difusió de consells sobre l'ús segur del gas i l'electricitat.

Per a més informació, veure el capítol "Seguretat i salut" de l'Informe de Responsabilitat Corporativa 2014.

Compromís amb la societat

El nostre repte

Gas Natural Fenosa aposta per la seva integració positiva en la societat dels països en els quals opera, avaluant l'impacte social de la seva activitat, respectant la cultura, les normes i l'entorn. Per aconseguir-ho, la companyia col·labora amb organitzacions no governamentals, comunitat local i altres agents socials en tots els països en què desenvolupa la seva activitat.

El compromís de Gas Natural Fenosa es materialitza en els reptes següents:

- Contribuir al desenvolupament econòmic i social dels països en els quals està present.
- Acció social: consolidar la vinculació de les principals línies d'acció social amb l'estratègia de Gas Natural Fenosa.
- Impacte social: dialogar amb les comunitats locals i contribuir al desenvolupament d'aquestes.

Principals fites 2014

- Continuació de la implantació dels plans d'acció derivats de les avaluacions d'impacte social desenvolupades per la companyia.
- Continuació dels projectes d'accés a l'energia per a barris de baixos recursos.
- Llançament de la iniciativa Cinergia, dirigida al públic general i vinculada a la difusió de l'eficiència energètica i l'ús responsable de l'energia a través del cinema.

L'empresa maximitza els recursos que la societat i l'entorn posen a la seva disposició, proporcionant un subministrament d'energia fiable i segur

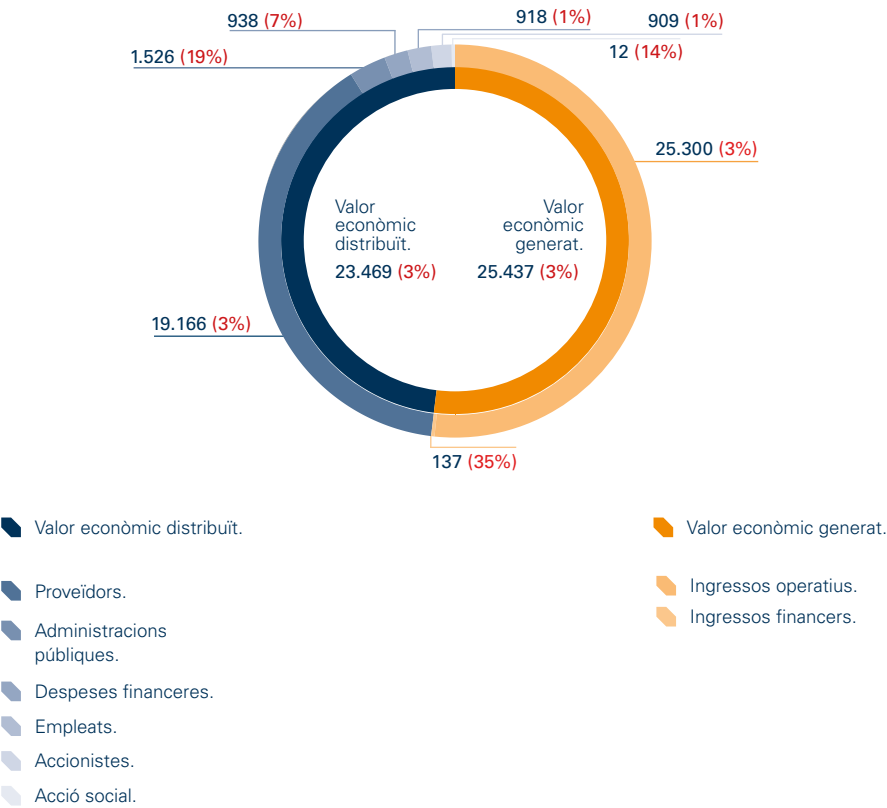

Anàlisi dels resultats 2014

Contribuir al desenvolupament econòmic i social dels països on és present

(Nombre)	2014	2013	2012
Valor econòmic distribuït	23.469	22.708	22.947

Valor econòmic distribuït. Detall per grups d'interès (milions d'euros)

Variació respecte de 2013
Valor econòmic retingut: 1.968 (5%)

Polítiques fiscals i gestió del risc fiscal

Gas Natural Fenosa té el compromís d'actuar amb responsabilitat fiscal en la gestió dels seus negocis i complir les seves obligacions fiscals en tots els territoris en què opera, mantenint relacions adequades amb les administracions tributàries corresponents.

Per això, des de l'exercici 2010, Gas Natural Fenosa està adherida al "Codi de Bones Pràctiques Tributàries", elaborat pel Fòrum de Grans Empreses juntament amb l'administració tributària espanyola. Aquesta iniciativa, impulsada pel Govern d'Espanya, té l'objectiu de promoure la transparència, bona fe i cooperació amb l'Agència Estatal de l'Administració Tributària en la pràctica fiscal empresarial, així com la seguretat jurídica en l'aplicació i interpretació de les normes tributàries.

En aquest sentit, la companyia s'ha compromès expressament a evitar estructures de caràcter opac amb finalitats tributàries, a col·laborar amb les administracions tributàries, a informar regularment al Consell d'Administració sobre les polítiques fiscals aplicades i tenir en compte els criteris fiscals d'acord amb la doctrina administrativa i la jurisprudència.

Per garantir que les pràctiques tributàries de Gas Natural Fenosa estan basades en aquests principis, el grup té un Procediment General de Bones Pràctiques Tributàries.

D'altra banda, Gas Natural Fenosa disposa d'un mapa de riscos en el qual s'identifiquen específicament els riscos fiscals i les controvèrsies sobre la interpretació o l'aplicació del marc jurídic fiscal.

En el cas d'operacions rellevants o singulars s'informa al Consell d'Administració de quines són les conseqüències fiscals d'aquestes quan constitueixen un factor rellevant. La creació o adquisició de participacions en entitats domiciliades en països o territoris que tinguin la consideració de paradisos fiscals ha de ser informada al Consell d'Administració, a través de la Comissió d'Auditoria i Control.

Segons la normativa espanyola que determina els països que tenen la consideració de paradisos fiscals (Reial Decret 1080/1991, de 5 de juliol i Reial Decret 116/2003, de 31 de gener), Gas Natural Fenosa manté cinc participacions en societats constituïdes en aquests territoris:

- Les participacions del 95% en Buenergía Gas & Power, Ltd, del 47,5% en Ecoeléctrica Holding, Ltd. i del 47,5% en Ecoeléctrica Limited, totes domiciliades a les Illes Caiman. Es tracta de societats tenidores directament i indirecta d'una única

participació industrial que desenvolupa l'activitat de generació elèctrica per cycle combinat de gas a Puerto Rico (Ecoeléctrica, L.P.), les rendes de la qual tributen en aquest país i no aporten cap avantatge fiscal per a Gas Natural Fenosa.

- Les participacions del 31,1% en Gasoducto del Pacífico (Cayman), Ltd. i del 54,8% en Gasco Grand Cayman, Ltd., ambdues domiciliades a les Illes Caiman. Es tracta de societats sense activitat incorporades al grup com a conseqüència de l'adquisició del grup CGE i que no aporten cap avantatge fiscal per a Gas Natural Fenosa.

Les operacions intragrup realitzades amb aquestes entitats corresponen a dividendes percebuts per la quantitat de 17.581.000 euros.

Pel que fa a subvencions de capital, cal destacar que durant l'exercici 2014, l'empresa va rebre ajuts oficials per import de 12,5 milions d'euros corresponents principalment a convenis de gasificació o electrificació municipis, per a les quals Gas Natural Fenosa ha complert totes les condicions establertes.

Contribució fiscal

Gas Natural Fenosa és conscient de la seva responsabilitat en el desenvolupament econòmic de les societats en què realitza la seva activitat. Per això, presta una atenció prioritària al compliment de la seva obligació de pagar els impostos que, d'acord amb les normes aplicables, resultin deguts en cada territori.

El pagament de tributs té una importància econòmica considerable i implica un elevat esforç de compliment per les obligacions formals i col·laboració amb l'administració tributària.

Per obtenir més informació, vegeu Informe de gestió consolidat 2014 i l'Informe Anual de Govern Corporatiu de 2014.

(milions d'euros)	2014	2013	2012
Espanya	2.759	2.746	1.904
Tributs propis ¹	940	896	418
Tributs de tercers ²	1.819	1.850	1.486
Amèrica Llatina	663	556	583
Tributs propis ¹	480	296	304
Tributs de tercers ²	183	260	279
Resta	319	248	201
Tributs propis ¹	106	93	100
Tributs de tercers ²	213	155	101
Total	3.741	3.550	2.688

¹ Inclou bàsicament els pagaments per l'impost sobre beneficis, tributs ambientals, tributs locals i seguretat social per la quota empresarial.

² Inclou bàsicament l'impost sobre el valor afegit net, impostos especials, retencions a treballadors i seguretat social per la quota de l'empleat.

La contribució fiscal total de Gas Natural Fenosa va ascendir en l'exercici 2014 a 3.741 milions d'euros (3.550 milions d'euros en l'exercici 2013). En la taula següent es mostra el total dels tributs pagats per Gas Natural Fenosa, segmentat entre aquells que comporten una despesa efectiva per al grup (anomenats tributs propis), i aquells que retenen o repercuteixen al contribuent final (anomenats tributs de tercers).

D'altra banda, el desglossament dels tributs efectivament pagats en l'exercici 2014 per categories és el següent:

País (milions d'euros)	Tributs propis					Tributs de tercers				
	Impost sobre beneficis ¹	Tributs energètics	Tributs locals	Altres ²	Total	IVA	Impostos sobre hidrocarburs	Altres ³	Total	Total
Espanya	402	257	145	136	940	1.257	356	206	1.819	2.759
Argentina	7	6	1	23	37	9	1	15	25	62
Brasil	86	-	13	53	152	67	-	3	70	222
Colòmbia	84	-	24	72	180	9	-	26	35	215
Xile ⁴	5	-	-	-	5	4	-	2	6	11
Mèxic	51	-	-	3	54	30	-	9	39	93
Panamà	32	-	1	6	39	-	-	3	3	42
Resta de l'Amèrica Llatina	12	-	1	-	13	2	-	3	5	18
Itàlia	26	-	-	5	31	37	28	5	70	101
Resta	10	1	-	64	75	120	17	6	143	218
Total	715	264	185	362	1.526	1.535	402	278	2.215	3.741

¹ Correspon a l'impost sobre beneficis efectivament pagat en l'exercici. No inclou quantitats meritades. La informació sobre la conciliació entre l'impost sobre beneficis registrat i el que resultaria d'aplicar el tipus nominal de l'impost vigent en el país de la societat dominant (Espanya) sobre el resultat abans d'impostos es detalla en la Nota 20. Situació fiscal dels Comptes Anuals Consolidats.

² Inclou bàsicament la seguretat social per la quota empresarial i altres tributs propis específics de cada país.

³ Inclou bàsicament retencions a empleats i seguretat social per la quota de l'empleat.

⁴ Correspon al període de desembre de 2014 com a conseqüència de la combinació de negocis realitzada en data 30 de novembre de 2014.

Acció social

Gas Natural Fenosa maximitza els recursos que la societat i l'entorn posen a la seva disposició, proporcionant-ne un servei bàsic: el subministrament fiable i segur d'energia. En el desenvolupament de la seva activitat també destina recursos a projectes d'inversió social, amb l'objectiu de preservar l'entorn ambiental i contribuir al progrés de les comunitats on és present.

La companyia té quatre línies d'actuació prioritàries relacionades amb les seves activitats clau per reforçar el seu compromís amb la societat:

- Accés a l'energia, dirigida a proveir i facilitar aquest servei bàsic a les poblacions de baixos recursos en àrees on la companyia realitza la seva activitat.
- Relació amb les comunitats, l'objectiu de la qual és garantir un diàleg fluid i conèixer l'impacte social que l'activitat de la companyia produeix.
- Acció social, a través del Centre Operatiu Integrat de l'Amèrica Llatina (COIL), per la forta presència de la companyia en aquest entorn. S'han definit tres programes model d'acció social que busquen, d'una banda, estar alineats amb l'activitat de negoci de la companyia i, de l'altra, atendre els diferents grups d'interès amb els quals es relaciona. Els programes desenvolupats a través del COIL es dirigeixen a la formació tècnica i empresarial de proveïdors, amb l'objectiu d'integrar-los en la cadena de valor de la companyia; una segona tipologia de programes està dirigida a la

sensibilització i educació per fer un ús segur i responsable de l'energia entre nens i adults; i finalment, el programa "Formació per liderar" està dirigit a fills i famílies d'empleats i en promou la formació i inserció laboral.

- Patrocini, mecenatge i donacions, mitjançant les quals la companyia dóna suport a projectes i iniciatives que generin valor per a la societat i

ahora reforcin el seu compromís social. Els valors sobre els quals s'assenten aquests programes són el suport a la cultura, les causes socials i el medi ambient. L'adopció d'aquests valors es canalitza a través de les diferents iniciatives de patrocini i de l'activitat, tant de la Fundació Gas Natural Fenosa, com del Museu d'Art Contemporani.

(milions d'euros)	2014	2013	2012
Aportacions econòmiques	12	14	13

Per a ampliar la informació sobre la fundació, veure www.fundaciongasnaturalfenosa.org.

Per a més informació, veure el capítol "Compromís amb la societat" de l'Informe de Responsabilitat Corporativa 2014.

Integritat

El nostre repte

Des dels seus inicis, el creixement que ha assolit Gas Natural Fenosa s'ha fonamentat en els principis de l'ètica i l'honestetat, que constitueixen pilars fonamentals de la seva declaració de Missió i Visió de la companyia.

El compromís de la companyia es materialitza en els reptes següents:

- Garantir el compliment del Codi Ètic a tots els nivells, en l'àmbit intern i extern.
- Fer efectiva i garantir el compliment de la Política de Drets Humans.

Principals fites 2014

- Aprovació de la Política Anticorrupció i actualització de la normativa del grup en temes de frau i corrupció.
- Adaptació de la Política de Drets Humans als Principis Rectors de les Nacions Unides.

Anàlisi dels resultats 2014

Garantir el compliment del Codi Ètic a tots els nivells, en l'àmbit intern i extern

El Codi Ètic, formulat i aprovat pel Consell d'Administració, constitueix l'instrument fonamental de Gas Natural Fenosa per actuar d'una manera íntegra, responsable i transparent.

Des de 2005, any en què es va aprovar, el codi ha estat renovat periòdicament per adaptar-lo a les noves realitats a les quals s'enfronta la companyia. El 2014, el Codi Ètic de Gas Natural Fenosa va ser actualitzat a fi d'adaptar-se als canvis en la regulació i les lleis que afecten el grup, els canvis en la normativa i procediments interns, així com a les millors pràctiques de responsabilitat corporativa. S'hi

recullen els compromisos assumits per la companyia en matèria de bon govern, responsabilitat corporativa i qüestions relacionades amb l'ètica i el compliment normatiu.

Al seu torn, aquest any va ser aprovada la nova Política Anticorrupció del grup, que suposa una extensió del Capítol 4.7 sobre "Corrupció i Suborn" del Codi Ètic. Amb això, Gas Natural Fenosa avança cap a les millors pràctiques, establint, a través de la Política Anticorrupció, els principis que han de guiar la conducta de tots els empleats i administradors de les empreses del grup pel que fa a la prevenció, detecció, investigació i remei de qualsevol pràctica corrupta en el si de l'organització.

Gas Natural Fenosa té, a més, un Model de Gestió del Codi Ètic, liderat per la Direcció d’Auditoria Interna, els objectius del qual són vetllar pel seu coneixement, aplicació i compliment.

Aquest Model de Gestió té els components següents: el mateix Codi Ètic, la Comissió del Codi Ètic i els sistemes de salvaguarda; i mecanismes per vetllar per la difusió i el compliment del Codi Ètic. Aquests mecanismes són: el canal de denúncies, a través del qual tots els empleats i proveïdors poden realitzar consultes o notificar incompliments del

codi, de bona fe, de manera confidencial i sense por a represàlies; el procediment de declaració anual i el curs de formació sobre els aspectes inclosos en el codi, d’obligat compliment per a tots els empleats.

La Comissió del Codi Ètic és responsable de vetllar per la divulgació i el compliment del codi mitjançant la supervisió i el control dels sistemes de salvaguarda. Té comissions locals a l’Argentina, el Brasil, Colòmbia, Itàlia, Mèxic, Moldàvia i Panamà.

(Nombre)	2014	2013	2012
Comunicacions rebudes per la Comissió del Codi Ètic	89	79	47

Fer efectiva i garantir el compliment de la Política de Drets Humans

(Nombre)	2014	2013	2012
Persones formades en la Política de Drets Humans	12.568	11.360	9.681

Des del 2011, Gas Natural Fenosa té una Política de Drets Humans aprovada pel Comitè de Direcció i a la qual es va arribar després d'un període de consultes amb organitzacions del tercer sector especialitzades en la matèria. Aquesta política permet mitigar i gestionar de manera adequada els riscos principals en matèria de drets humans detectats en la companyia.

La política cobra tot el seu sentit en aquelles ubicacions en les quals la legislació local no ofereix un nivell adequat de protecció dels drets humans. En aquests casos, Gas Natural Fenosa es compromet a garantir una protecció equivalent a la de la resta d'àrees en què desenvolupa la seva activitat.

Durant 2014, es va realitzar una exhaustiva anàlisi de la política per tal d'assegurar-ne la completa alineació amb els Principis Rectors de les Nacions Unides sobre Empresa i Drets Humans. En aquest sentit, en el mig termini es treballarà en reforçar el canal de denúncies per incompliments de la política, per garantir la gestió d'aquestes per part d'un tercer independent.

La Política de Drets Humans formalitza deu compromisos

- 1 Evitar pràctiques discriminatòries o que menyscaben la dignitat de les persones.
- 2 Eradicar l'ús del treball infantil.
- 3 Facilitar la llibertat d'associació i negociació col·lectiva.
- 4 Protegir la salut de les persones.
- 5 Oferir una ocupació digna.
- 6 Compromís amb les persones vinculades a proveïdors, contractistes i empreses col·laboradores.
- 7 Donar suport i promoure públicament el respecte als drets humans.
- 8 Respectar les comunitats indígenes i les formes de vida tradicionals.
- 9 Protegir les instal·lacions i les persones des del respecte als drets humans.
- 10 Contribuir a combatre la corrupció.

Per a més informació, veure el capítol "Integritat" de l'Informe de Responsabilitat Corporativa.

Informe d'auditoria, comptes anuals consolidats i informe de gestió consolidat de Gas Natural Fenosa

Informe d'Auditoria 100

Balanç de Situació Consolidat 103

Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat 104

Estat Consolidat de Resultat Global 105

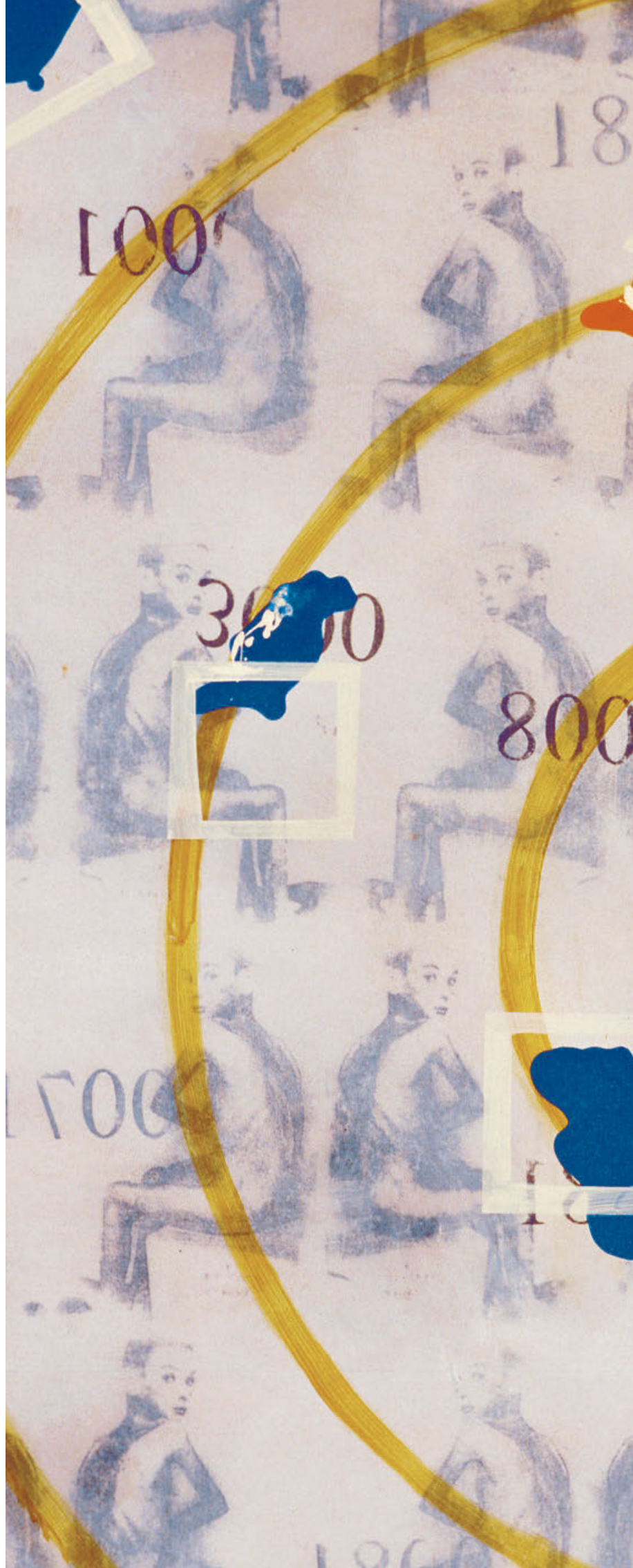
Estat de Canvis en el Patrimoni Net Consolidat 106

Estat de Fluxos d'Efectiu Consolidat 107

Memòria Consolidada 108

Javier Tercero.
**Diana II (de la serie
Hombre-hambre).**
2003.
180 x 160 cm.
Tècnica mixta sobre taula.
Museu d'Art Contemporani
(MAC)
Gas Natural Fenosa.

Gas Natural SDG, S.A., i subsidiàries

Informe d'auditoria independent

Comptes anuals consolidats al 31 de desembre de 2014 i

Informe del Director de 2014

INFORME D'AUDITORIA INDEPENDENT DE COMPTES ANUALS CONSOLIDATS

Als Senyors Accionistes de Gas Natural SDG, S.A.:

Informe sobre els comptes anuals consolidats

Hem auditat els comptes anuals consolidats adjunts de Gas Natural SDG, S.A. i societats dependents, que comprenen el balanç de situació consolidat a 31 de desembre de 2014, el compte de pèrdues y guanys consolidats, l'estat del resultat global consolidat, l'estat de canvis en el patrimoni net consolidat, l'estat de fluxos d'efectiu consolidat i la memòria consolidada corresponents a l'exercici finalitzat en aquesta data.

Responsabilitat dels Administradors en relació amb els comptes anuals consolidats

Els Administradors de la Societat dominant són responsables de formular els comptes anuals consolidats adjunts, de forma que expressin la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats consolidats de Gas Natural SDG, S.A. i societats dependents, de conformitat amb les Normes Internacionals d'Informació Financera, adoptades per la Unió Europea, i demés disposicions del marc normatiu d'informació financera aplicable al Grup a Espanya, i del control intern que considerin necessari per a permetre la preparació de comptes anuals consolidats lliures d'incorrecció material, deguda a frau o error.

Responsabilitat de l'auditor

La nostra responsabilitat és expressar una opinió sobre els comptes anuals consolidats adjunts basada en la nostra auditoria. Hem dut a terme la nostra auditoria de conformitat amb la normativa reguladora de l'auditoria de comptes vigent a Espanya. Aquesta normativa exigeix que complim els requeriments d'ètica, així com que planifiquem i executem l'auditoria a fi d'obtenir una seguretat raonable que els comptes anuals consolidats estan lliures d'incorreccions materials.

Una auditoria requereix l'aplicació de procediments per a obtenir evidència d'auditoria sobre els imports i la informació revelada en els comptes anuals consolidats. Els procediments seleccionats depenen del judici de l'auditor, inclosa la valoració dels riscos d'incorrecció material en els comptes anuals consolidats, deguda a frau o error. En efectuar aquestes valoracions del risc, l'auditor té en compte el control intern rellevant per a la formulació per part dels Administradors de la societat dominant dels comptes anuals consolidats, a fi de dissenyar els procediments d'auditoria que siguin adequats en funció de les circumstàncies, i no amb la finalitat d'expressar una opinió sobre l'eficàcia del control intern de l'entitat. Una auditoria també inclou l'avaluació de l'adequació de les polítiques comptables aplicades i de la raonabilitat de les estimacions comptables realitzades per la direcció, així com l'avaluació de la presentació dels comptes anuals consolidats presos en el seu conjunt.

Considerem que l'evidència d'auditoria que hem obtingut proporciona una base suficient i adequada per a la nostra opinió d'auditoria.

PricewaterhouseCoopers Auditores, S.L., Avda. Diagonal, 640, 08017 Barcelona, España
Tel.: +34 932 532 700 / +34 902 021 111, Fax: +34 934 059 032, www.es

R. M. Madrid, hoja 87 250-1, folio 75, tomo 9.267, libro 8.054, sección 3ª.
Inscrita en el R.O.A.C. con el número S0242 - CIF: B-79 031290

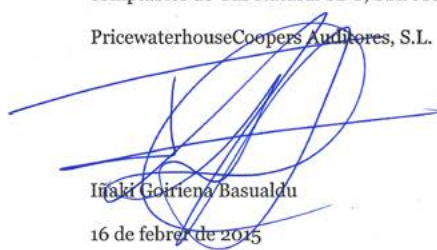
Opinió

Segons la nostra opinió, els comptes anuals consolidats adjunts expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni consolidat i de la situació financera consolidada de Gas Natural SDG, S.A. i societats dependents a 31 de desembre de 2014, així com dels seus resultats consolidats i fluxos d'efectiu consolidats corresponents a l'exercici anual finalitzat en aquesta data, de conformitat amb les Normes Internacionals d'Informació Financera, adoptades per la Unió Europea, i demés disposicions del marc normatiu d'informació financera que resulten d'aplicació a Espanya.

Informe sobre altres requeriments legals i reglamentaris

L'informe de gestió consolidat adjunt de l'exercici 2014 conté les explicacions que els administradors de la societat dominant consideren oportunes sobre la situació de Gas Natural SDG, S.A. i societats dependents, l'evolució dels seus negocis i sobre altres assumptes i no forma part integrant dels comptes anuals consolidats. Hem verificat que la informació comptable que conté l'esmentat informe de gestió concorda amb la dels comptes anuals consolidats de l'exercici 2014. El nostre treball com a auditors es limita a la verificació de l'informe de gestió consolidat amb l'abast esmentat en aquest mateix paràgraf i no inclou la revisió d'informació diferent de l'obtinguda a partir dels registres comptables de Gas Natural SDG, S.A. i societats dependents.

PricewaterhouseCoopers Auditores, S.L.

Iñaki Goñiena Basualdu

16 de febrer de 2015

Balanç de Situació Consolidat

(milions d'euros)

	31/12/14	31/12/13 ¹	01/01/13 ¹
Actiu			
Immobilitzat intangible (Nota 5)	10.783	7.968	8.273
Fons de comerç	4.959	4.495	4.568
Altres immobilitzat intangible	5.824	3.473	3.705
Immobilitzat material (Nota 6)	24.267	20.363	21.180
Inversions comptabilitzades pel mètode de la participació (Nota 7)	2.034	2.393	2.513
Actius financers no corrents (Nota 8)	1.289	1.418	962
Actiu per impost diferit (Nota 20)	1.134	1.026	1.029
Actiu no corrent	39.507	33.168	33.957
Existències (Nota 9)	1.077	783	803
Deutors comercials i altres comptes a cobrar (Nota 10)	5.701	5.138	4.877
Clients per vendes i prestacions de serveis	4.892	4.504	4.353
Altres deutors	513	500	432
Actius per impost corrent	296	134	92
Altres actius financers corrents (Nota 8)	471	250	1.259
Efectiu i altres actius líquids equivalents (Nota 11)	3.572	4.172	4.325
Actiu corrent	10.821	10.343	11.264
Total actiu	50.328	43.511	45.221
Patrimoni net i passiu			
Capital	1.001	1.001	1.001
Prima d'emissió	3.808	3.808	3.808
Reserves	8.466	7.931	7.402
Resultat de l'exercici atribuït a la societat dominant	1.462	1.445	1.441
Dividend a compte	(397)	(393)	(391)
Ajustos per canvis de valor	(199)	(348)	–
Operacions de cobertura	1	1	(19)
Diferències de conversió	(200)	(349)	19
Patrimoni net atribuït a la societat dominant	14.141	13.444	13.261
Participacions no dominants	3.879	1.523	1.579
Patrimoni net (Nota 12)	18.020	14.967	14.840
Ingressos diferits (Nota 13)	832	919	868
Provisions no corrents (Nota 14)	1.560	1.467	1.567
Passius financers no corrents (Nota 15)	17.740	15.091	17.530
Deutes amb entitats de crèdit i obligacions	17.660	14.927	17.300
Altres passius financers	80	164	230
Passiu per impost diferit (Nota 20)	2.798	2.000	2.082
Altres passius no corrents (Nota 17)	955	710	693
Passiu no corrent	23.885	20.187	22.740
Provisions corrents (Nota 14)	128	134	143
Passius financers corrents (Nota 15)	2.804	3.351	2.291
Deutes amb entitats de crèdit i obligacions	2.609	3.155	2.060
Altres passius financers	195	196	231
Creditors comercials i altres comptes a pagar (Nota 18)	4.641	4.143	4.433
Proveïdors	3.825	3.472	3.901
Altres creditors	756	642	454
Passius per impost corrent	60	29	78
Altres passius corrents (Nota 19)	850	729	774
Passiu corrent	8.423	8.357	7.641
Total patrimoni net i passiu	50.328	43.511	45.221

¹ Amb data 1 de gener de 2014 Gas Natural Fenosa ha aplicat la NIIF 11 "Acords conjunts", reexpressant els Balanços de Situació Consolidats a 1 de gener de 2013 i a 31 de desembre de 2013 a efectes comparatius (Nota 3.3).

Les notes 1 a 36 són part integrant d'aquests Comptes Anuals Consolidats.

Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat

(milions d'euros)

	2014	2013 ¹
Import net de la xifra de negoci (Nota 21)	24.742	24.322
Proveïments (Nota 22)	(17.368)	(16.892)
Altres ingressos d'explotació (Nota 23)	255	201
Despeses de personal (Nota 24)	(832)	(827)
Altres despeses d'explotació (Nota 25)	(2.291)	(2.221)
Amortització i pèrdues per deteriorament d'immobilitzat (Notes 5 i 6)	(1.619)	(1.612)
Imputació de subvencions d'immobilitzat i d'altres (Nota 13)	45	40
Altres resultats (Nota 26)	258	11
Resultat d'explotació	3.190	3.022
Ingressos financers	137	211
Despeses financeres	(922)	(1.022)
Variacions de valor raonable en instruments financers	(2)	8
Diferències de canvi	(14)	–
Resultat financer (Nota 27)	(801)	(803)
Resultat d'entitats valorades pel mètode de la participació (Nota 7)	(474)	(62)
Resultat abans d'impostos	1.915	2.157
Impost sobre beneficis (Nota 20)	(257)	(499)
Resultat de l'exercici procedent d'operacions continuades	1.658	1.658
Resultat consolidat de l'exercici	1.658	1.658
Atribuïble a		
Societat dominant	1.462	1.445
Participacions no dominants (Nota 12)	196	213
Benefici en euros per acció bàsic i diluït d'activitats continuades atribuïble als accionistes de la societat dominant (Nota 12)	1,46	1,44
Benefici en euros per acció bàsic i diluït atribuïble als accionistes de la societat dominant (Nota 12)	1,46	1,44

¹ Amb data 1 de gener de 2014 Gas Natural Fenosa ha aplicat la NIIF 11 "Acords conjunts", reexpressant el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat a 31 de desembre de 2013 a efectes comparatius (Nota 3.3).

Les notes 1 a 36 són part integrant d'aquests Comptes Anuals Consolidats.

Estat Consolidat de Resultat Global

(millones de euros)

	2014	2013 ¹
Resultat consolidat de l'exercici	1.658	1.658
Altres resultats globals reconeguts directament en el patrimoni net	159	(471)
Partides que no es traspassaran a resultats		
Per guanys i pèrdues actuàries i altres ajustos	(10)	3
Efecte impositiu	3	(1)
Partides que poden traspassar-se posteriorment a resultats		
Per valoració d'actius financers disponibles per a la venda	–	–
Per cobertures de flux d'efectiu	(4)	(27)
Diferències de conversió	128	(442)
Efecte impositiu	(5)	8
De societats comptabilitzades pel mètode de la participació	47	(12)
Per cobertures de flux d'efectiu	1	6
Diferències de conversió	46	(16)
Efecte impositiu	–	(2)
Transferències al Compte de Pèrdues i Guanys	6	38
Per valoració d'actius financers disponibles per a la venda	–	–
Per cobertures de flux d'efectiu	5	41
Diferències de conversió	(1)	2
Efecte impositiu	–	(11)
De societats comptabilitzades pel mètode de la participació	2	6
Per cobertures de flux d'efectiu	2	6
Diferències de conversió	–	–
Efecte impositiu	–	–
Altres resultats globals de l'exercici	165	(433)
Resultat global total de l'exercici	1.823	1.225
Atribuïble a		
Societat dominant	1.600	1.094
Participacions no dominants	223	131

¹ Amb data 1 de gener de 2014 Gas Natural Fenosa ha aplicat la NIIF 11 "Acords conjunts", reexpressant l'Estat Consolidat de Resultat Global a 31 de desembre de 2013 a efectes comparatius (Nota 3.3).

Les notes 1 a 36 són part integrant d'aquests Comptes Anuals Consolidats.

Estat de Canvis en el Patrimoni Net Consolidat

(en milions d'euros)

	Patrimoni atribuïble als accionistes de la Societat						
	Capital Social	Prima d'emissió i Reserves	Resultat de l'exercici	Ajustos per canvis de valor	Subtotal	Participacions no dominants	Total Patrimoni net
Balanç a 01/01/13	1.001	10.819	1.441	–	13.261	1.618	14.879
Ajust aplicació NIIF 11	–	–	–	–	–	(39)	(39)
Balanç a 01/01/13¹	1.001	10.819	1.441	–	13.261	1.579	14.840
Resultat global total de l'exercici	–	(3)	1.445	(348)	1.094	131	1.225
Distribució de dividends	–	544	(1.441)	–	(897)	(190)	(1.087)
Combinacions de negoci (Nota 29)	–	–	–	–	–	–	–
Altres variacions	–	(14)	–	–	(14)	3	(11)
Balanç a 31/12/13¹	1.001	11.346	1.445	(348)	13.444	1.523	14.967
Resultat global total de l'exercici	–	(11)	1.462	149	1.600	223	1.823
Distribució de dividends	–	544	(1.445)	–	(901)	(234)	(1.135)
Combinacions de negoci (Nota 29)	–	–	–	–	–	1.385	1.385
Altres variacions	–	(2)	–	–	(2)	982	980
Balanç a 31/12/14	1.001	11.877	1.462	(199)	14.141	3.879	18.020

¹ Amb data 1 de gener de 2014 Gas Natural Fenosa ha aplicat la NIIF 11 "Acords conjunts", reexpressant l'Estat de Canvis en el Patrimoni Net Consolidat a 1 de gener de 2013 i a 31 de desembre de 2013 a efectes comparatius (Nota 3.3).

Les notes 1 a 36 són part integrant d'aquests Comptes Anuals Consolidats.

Estat de Fluxos d'Efectiu Consolidat

(milions d'euros)

	2014	2013 ¹
Resultat abans d'impostos	1.915	2.157
Ajustos del resultat	2.523	2.347
Amortització i pèrdues per deteriorament d'immobilitzat	1.619	1.612
Altres ajustos del resultat net	904	735
Canvis en el capital corrent	(229)	(104)
Altres fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació	(1.401)	(1.095)
Pagament d'interessos	(784)	(768)
Cobrament d'interessos	43	95
Cobraments de dividends	55	34
Pagaments per impostos sobre beneficis	(715)	(456)
Fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació (Nota 28)	2.808	3.305
Pagaments per inversions	(4.208)	(2.448)
Empreses del grup, associades i unitats de negoci	(2.428)	(47)
Immobilitzat material i intangible	(1.353)	(1.381)
Altres actius financers	(427)	(1.020)
Cobraments per desinversions	1.076	1.280
Empreses del grup, associades i unitats de negoci	506	55
Immobilitzat material i intangible	16	16
Altres actius financers	554	1.209
Altres fluxos d'efectiu d'activitats d'inversió	66	104
Altres cobraments/(pagaments) d'activitats d'inversió	66	104
Fluxos d'efectiu d'activitats d'inversió	(3.066)	(1.064)
Cobraments/(pagaments) per obligacions perpètuas subordinades	993	–
Emissió (Nota 12)	993	–
Adquisició	–	–
Cobraments/(pagaments) per instruments de passiu financer	(105)	(1.222)
Emissió (Nota 15)	5.672	5.261
Devolució i amortització (Nota 15)	(5.777)	(6.483)
Pagaments per dividends (Nota 12)	(1.125)	(1.057)
Altres fluxos d'efectiu d'activitats de finançament	(85)	(73)
Fluxos d'efectiu de les activitats de finançament	(322)	(2.352)
Efecte de les variacions dels tipus de canvi	(20)	(42)
Variació d'efectiu i equivalents	(600)	(153)
Efectiu i equivalents a l'inici de l'exercici (Nota 11)	4.172	4.325
Efectiu i equivalents al final de l'exercici (Nota 11)	3.572	4.172

¹ Amb data 1 de gener de 2014 Gas Natural Fenosa ha aplicat la NIIF 11 "Acords conjunts", reexpressant l'Estat de Fluxos d'Efectiu Consolidat a 31 de desembre de 2013 a efectes comparatius (Nota 3.3).

Les notes 1 a 36 són part integrant d'aquests Comptes Anuals Consolidats.

Notes explicatives als Comptes Anuals Consolidats de Gas Natural Fenosa de l'exercici 2014

Nota 1. Informació general

Gas Natural SDG, SA és una societat anònima constituïda l'any 1843 i que té el domicili social a la Plaça del Gas, número 1, de Barcelona. Gas Natural SDG, SA i les seves filials (en endavant, Gas Natural Fenosa) és un grup que té per objecte principal les activitats d'exploració i producció, líquefacció, regasificació, transport, emmagatzematge, distribució i comercialització de gas, així com les activitats de generació, distribució i comercialització d'electricitat.

L'adquisició del grup xilè Compañía General de Electricidad, SA (CGE) en l'exercici 2014 (Notes 3.4.1 i 29) ha suposat un avanç significatiu en el desenvolupament internacional de Gas Natural Fenosa.

Gas Natural Fenosa opera principalment a Espanya i fora del territori espanyol, especialment a Amèrica Llatina, la resta d'Europa i Àfrica.

En la Nota 4 s'inclou informació financera per segments d'operació i sobre àrees geogràfiques.

En l'Annex I es relacionen les empreses participades per Gas Natural Fenosa a la data de tancament.

Les accions de Gas Natural SDG, SA estan admeses a cotització en les quatre borses espanyoles, cotitzen en el mercat continu i formen part de l'Ibex35.

Nota 2. Marc Regulador

2.1. Regulació del sector del gas natural a Espanya

Principals característiques del sector del gas natural a Espanya

El sector gasista espanyol està regulat per la Llei 34/1998, de 7 d'octubre, del Sector d'Hidrocarburs, reformada per la Llei 12/2007, de 2 de juliol, i pel Reial Decret-Llei 8/2014 de 4 de juliol, tramitat posteriorment com a Llei 18/2014 i per la seva normativa de desenvolupament, entre la qual destaca per la seva importància el Reial Decret 1434/2002, de 27 de desembre i el Reial Decret 949/2001, de 3 d'agost.

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme (MINETUR) és l'organisme competent per a la regulació dels sectors de gas i electricitat, mentre que la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (d'ara endavant CNMC) és l'autoritat reguladora que té encomanades les tasques de mantenir i assegurar la competència efectiva i el funcionament transparent dels sectors energètics espanyols. Fins a la publicació de la Llei 3/2013, de 4 de juny, aquestes funcions eren realitzades per la Comissió Nacional d'Energia (d'ara endavant CNE) que s'ha integrat en la CNMC. Les Conselleries corresponents de les Comunitats Autònomes tenen competències, tant de desenvolupament normatiu, com d'execució de la normativa.

Així mateix, el Gestor Tècnic del Sistema, Enagás, SA, és responsable del funcionament adequat i de la coordinació del sistema gasista. En aquest sentit, cal tenir en compte que la Llei 12/2007 limita la participació a Enagás, SA a un màxim del 5% del capital, l'exercici dels drets de vot a un 3% amb caràcter general, l'1% en el cas dels subjectes que exerceixen activitats gasistes i, en tot cas, la suma de la participació dels accionistes que exerceixin activitats en el sector del gas no pot superar el 40%.

A grans trets, el sector gasista espanyol té les característiques principals següents:

- És un sector on conviuen activitats regulades i no regulades. Les activitats regulades són el transport (incloent-hi la regasificació, l'emmagatzematge i el transport en sentit estricte) i la distribució de gas natural, i les activitats no regulades són la producció, el proveïment i el subministrament de gas natural realitzat per les comercialitzadores.
- El sector del gas natural és gairebé totalment dependent dels subministraments exteriors de gas natural, que significa gairebé el 99,9% del gas natural subministrat a Espanya.
- Seguint les directrius establertes per la normativa comunitària (Directives 2003/55/CE, de 26 de juny, i 98/30/CE, de 22 de juny), el subministrament de gas natural a Espanya està completament liberalitzat, tots els consumidors espanyols són qualificats i poden triar lliurement proveïdor de gas natural des de l'1 de gener de 2003. El procediment liberalitzador del sector s'ha vist reforçat de manera substancial amb la desaparició des de l'1 de juliol de 2008 del subministrament regulat a tarifa per les empreses distribuïdores i l'obligació consegüent de tots els consumidors de participar en el mercat liberalitzat (encara que, com s'indica més endavant, s'ha mantingut una tarifa d'últim recurs pels consumidors de menys volum).

La regulació de les activitats de gas natural a Espanya

Les activitats del sector del gas natural es classifiquen en: 1) activitats regulades: transport (que inclou l'emmagatzematge, la regasificació i el transport pròpiament dit) i la distribució de gas natural; i 2) activitats no regulades: la producció, el proveïment i la comercialització de gas natural.

2.1.1. Activitats Regulades

Les activitats regulades es caracteritzen per:

- Necessitat d'autorització administrativa prèvia: la realització de les activitats regulades requereix una autorització administrativa prèvia de caràcter reglat, per a l'obtenció de la qual el sol·licitant bàsicament ha de demostrar la seva capacitat legal, tècnica i econòmica per a l'exercici d'aquesta activitat. Aquesta autorització concedeix un monopoli legal per a un determinat territori.
- Remuneració establerta normativament: les directrius generals per les quals s'estableix la remuneració d'aquestes activitats es regulen en la Llei 18/2014 i el Reial Decret 949/2001, mentre que la remuneració concreta a percebre s'actualitza anualment per mitjà d'Ordre ministerial.

Així, el marc econòmic d'aquestes activitats persegueix incentivar el desenvolupament de les xarxes i permetre a les empreses que les fan recuperar els recursos invertits, tant les inversions realitzades, com els costos d'operació.

El marc regulador del sector del gas natural a Espanya regula un procediment de liquidacions per a la redistribució entre les empreses regulades del sector de la facturació de peatges obtinguda neta d'altres costos, de manera que cada empresa percebi la retribució que li ha estat reconeguda per les seves activitats regulades.

- Submissió a obligacions específiques: l'exercici de les activitats regulades està sotmès a obligacions específiques per tal de permetre assegurar el desenvolupament de la competència en la fase de comercialització. Les dues obligacions principals en aquest sentit consisteixen a permetre l'accés de tercers a les xarxes de transport (incloent-hi regasificació i emmagatzematge) i distribució, i l'obligació de mantenir separades les activitats regulades i les no regulades.

El Reial Decret 949/2001 regula l'accés dels tercers en la xarxa, determinant els subjectes amb dret d'accés, com realitzar la sol·licitud, els terminis d'aquesta, les causes de denegació d'accés, així com els drets i les obligacions de cada un dels subjectes relacionats amb aquest sistema. Els titulars de les xarxes de transport i distribució tenen dret a percebre uns peatges i cànons com a compensació per aquest accés, que s'actualitzen anualment per Ordre ministerial.

La normativa estableix un deure de separació funcional, que implica no només una separació comptable per tal d'evitar els subsidis creuats i incrementar la transparència del càlcul de tarifes, peatges i cànons i jurídica, per mitjà de societats separades, sinó el deure de funcionament autònom de les societats filials regulades respecte de la resta de societats del grup en què s'integra.

2.1.1.1. Transport

L'activitat de transport comprèn la regasificació, l'emmagatzematge i el transport del gas en sentit estricte a través de la xarxa de transport bàsica de gas d'alta pressió:

- Regasificació: el gas natural és importat a Espanya via gasoducte (en forma gasosa) i via vaixells metaners (en forma líquida, referit com a gas natural líquid). La regasificació és l'activitat que comprèn la conversió del gas natural en estat líquid, emmagatzemat en tancs criogènics generalment de les plantes de regasificació, a l'estat gasós i la introducció d'aquest dins de la xarxa nacional de gasoductes.
- Transport: un cop el gas natural és importat o produït i, si cal, regasificat, s'injecta en forma gasosa en la xarxa de transport d'alta pressió. La xarxa de transport travessa la major part de les regions espanyoles i trasllada el gas natural als grans consumidors, com les plantes de producció d'electricitat i grans clients industrials, i als distribuïdors locals.

La xarxa de transport és propietat principalment d'Enagás, SA, encara que altres empreses, entre les quals hi ha diverses participades de Gas Natural Fenosa, tenen una petita proporció de la mateixa.

- Emmagatzematge: les instal·lacions d'emmagatzematge estan compostes fonamentalment per dipòsits subterranis, necessaris per a assegurar que hi ha un subministrament constant de gas natural que no es veu afectat pels canvis estacionals i altres pics en la demanda. Aquestes instal·lacions serveixen també per a complir amb l'obligació establerta en el Reial Decret 1766/2007, de 28 de desembre, de mantenir unes existències mínimes de seguretat. La normativa actual preveu que hi pugui haver instal·lacions d'emmagatzematge subterrani no regulats, amb accés de tercers negociats i prèvia autorització de l'Administració central, tot i que en aquest moment no hi ha cap instal·lació així.

El 4 d'octubre es va publicar el Reial Decret-Llei 13/2014, de 3 d'octubre, pel qual s'adopten mesures urgents en relació amb el sistema gasista i la titularitat de centrals nuclears. En relació amb el sector gasista, el Reial Decret-Llei té per objecte donar solució a la complexa situació tècnica existent en l'emmagatzematge de gas natural Castor i resoldre la renúncia a la concessió presentada pel seu titular (Escal UGS, SL), de manera que se'n garanteix l'interès general. En concret, s'estableix la hibernació d'aquestes instal·lacions i alhora s'aprova l'extinció de la concessió d'explotació de l'emmagatzematge i l'assignació de l'administració i manteniment de les instal·lacions a Enagás, SA, que s'encarregarà durant la hibernació del seu manteniment i operativitat, i els costos associats a l'administració de les instal·lacions retribuïts pel sistema gasista. Finalment, reconeix 1.351 milions d'euros a Escal UGS, SL pel valor de la inversió, import que ha de ser abonat per Enagás, SA la qual ha de tenir com a contrapartida un dret de cobrament del sistema gasista durant els propers trenta anys, de manera que pot cedir aquests drets a tercers.

2.1.1.2. Distribució

El gas natural és transportat de la xarxa de transport d'alta pressió al consumidor final a través de la xarxa de distribució de mitjana i baixa pressió.

De conformitat amb el Reial Decret-Llei 5/2005, d'11 de març, l'exercici de l'activitat de distribució es basa en un règim d'autoritzacions administratives que concedeixen l'exclusivitat al distribuïdor sobre la seva zona. A més, amb l'entrada en vigor de la Llei 12/2007, el distribuïdor d'una zona té preferència per a obtenir les autoritzacions de les zones limítrofes a la seva.

Fins a l'1 de juliol de 2008 el distribuïdor tenia l'obligació de subministrar el gas als consumidors que s'acol·lissin a la tarifa regulada, per la qual cosa també es trobava dins dels mercats de subministrament minorista. No obstant això, des d'aquesta data, l'activitat de les distribuïdores es limita a l'expansió i la gestió de les xarxes de distribució, i són, si escau, les comercialitzadores de cada grup les encarregades del subministrament d'últim recurs, que s'esmenta en l'apartat 2.1.2.2.

El 31 de març de 2012 es va publicar el Reial Decret-Llei 13/2012, de 30 de març, pel qual es transposen directives en matèria de mercats interiors d'electricitat i gas i en matèria de comunicacions electròniques, i pel qual s'adopten mesures per a la correcció de les desviacions per desajustos entre els costos i ingressos dels sectors elèctric i gasista. En relació amb el sector del gas, les mesures dirigides a corregir les desviacions es refereixen en particular a la suspensió de les autoritzacions administratives de gasoductes a excepció dels subjectes a compromisos internacionals, i de les autoritzacions de noves plantes de regasificació, així com al retard en la retribució dels emmagatzematges subterranis.

El 5 de juliol de 2014 es va publicar el Reial Decret-Llei 8/2014, de 4 de juliol, pel qual s'aproven mesures urgents per al creixement, la competitivitat i l'eficiència, que posteriorment es va tramitar com a Llei 18/2014, publicada el 17 d'octubre, i els principals aspectes de la qual en l'àmbit del sistema de gas natural són:

- S'estableix el principi de sostenibilitat econòmica i financera del sistema gasista, en virtut del qual, qualsevol mesura normativa en relació amb el sector que comporti un increment de cost per al sistema gasista o una reducció d'ingressos ha d'incorporar una reducció equivalent d'altres partides de costos o un increment equivalent d'ingressos que assegurï l'equilibri del sistema.
- El principi de sostenibilitat econòmica i financera s'ha d'entendre de manera que els ingressos generats per l'ús de les instal·lacions satisfaci la totalitat dels costos del sistema. Els ingressos del sistema gasista seran destinats exclusivament a sostenir les retribucions pròpies de les activitats regulades destinades al subministrament de gas.
- Es limiten els desajustos anuals entre costos i ingressos del sistema de manera que la quantia d'aquests no podrà superar el 10 per cent dels ingressos liquidables de l'exercici i la suma del desajust anual i les anualitats reconegudes pendents d'amortitzar no podrà superar el 15 per cent. En cas de sobrepassar-los es preveu una actualització automàtica dels peatges. La part del desajust que, sense sobrepassar els límits, no es compensi per la pujada de peatges i cànons serà finançada pels subjectes del sistema de liquidació, de manera proporcional a la retribució que els correspongui i tindran dret a cobrar les aportacions per desajust durant els cinc anys següents i s'ha de reconèixer un tipus d'interès en condicions equivalents a les del mercat.
- En les metodologies retributives regulades en el sector del gas natural es consideraran els costos necessaris per a realitzar l'activitat per una empresa eficient i ben gestionada sota el principi de realització de l'activitat al menor cost per al sistema.
- Es fixen períodes reguladors de sis anys per a establir la retribució de les activitats regulades, amb la possibilitat d'ajustos cada tres anys dels paràmetres retributius del sistema (entre d'altres els valors unitaris de referència per clients i vendes, costos d'operació i manteniment, etc.) en cas que es produeixin variacions significatives de les partides d'ingressos i costos. El primer període regulador finalitza el 31 de desembre 2020.
- El sistema retributiu per a les instal·lacions de transport, regasificació i emmagatzematge s'estableix sota principis homogenis: adopció del valor net de l'actiu com a base per al càlcul de la retribució a la inversió, incorporació d'una retribució variable en funció del gas vehiculat, regasificat o emmagatzemat segons el tipus d'actiu i l'eliminació de qualsevol procediment de revisió automàtica de valors i paràmetres retributius en funció d'índexs de preus.
- Pel que fa a les noves instal·lacions de transport secundari s'estableix que la seva retribució passa a estar inclosa dins de la metodologia retributiva de les instal·lacions de distribució, de manera que s'associa la seva retribució al creixement de clients i a la nova demanda generada.
- En relació amb les instal·lacions de distribució es manté la retribució per a cada empresa distribuïdora per al conjunt de les seves instal·lacions en funció dels clients connectats a aquestes i el volum de gas subministrat. No obstant això s'eliminen les actualitzacions automàtiques en funció de l'Índex de Preus al Consum (IPC) i Índex de Preus Industrials (IPRI), i es modifica la fórmula paramètrica de retribució actual de manera que es distingeix, en la categoria de retribució de subministraments a pressions igual o inferior a 4 bar, entre consumidors amb consum anual inferior a 50 MWh i els que tenen un consum superior, a fi de garantir la suficiència d'ingressos per al sistema en tots els graus de consum, tenint en compte els ingressos per peatges de cada un d'aquests. Es manté la retribució establerta en l'Ordre IET/2446/2013 de 27 de desembre per al període comprès entre l'1 de gener de 2014 i l'entrada en vigor d'aquest Reial Decret-Llei 8/2014.
- Per tal d'incentivar l'extensió de les xarxes a zones no gasificades i ajustar-ne la retribució al cost real incorregut per part de les empreses, es consideren valors unitaris diferenciats segons si els clients i el consum es trobin en termes municipals de gasificació recent.
- En relació amb el dèficit acumulat del sistema gasista a 31 de desembre de 2014, que està sent suportat pels subjectes del sistema de liquidacions, es procedeix al reconeixement d'aquest, si bé, la quantificació se'n realitzarà en la liquidació definitiva corresponent a l'exercici 2014. Aquest dèficit serà finançat pels titulars de les instal·lacions durant un període de 15 anys, l'anualitat s'inclourà com un cost del sistema i es reconeixerà un tipus d'interès en condicions equivalents a les del mercat.

- S'introdueix com a nou cost del sistema el desviament corresponent a la retribució del gas natural destinat al mercat a tarifa procedent del contracte d'Algèria i subministrat a través del gasoducte del Magrib, com a conseqüència del Laude dictat per la Cort Internacional d'Arbitratge de París el dia 9 d'agost de 2010. L'import a recaptar puja a 164 milions d'euros, i s'ha de pagar a partir de l'any 2015 en cinc anys, i se'n reconeix un tipus d'interès en condicions equivalents a les del mercat.

L'Ordre IET/2355/2014, de 12 de desembre, ha establert la retribució de les activitats regulades del sector gasista per al segon període de 2014, en aplicació del Reial Decret-Llei 8/2014 i posterior Llei 18/2014.

L'Ordre IET/2445/2014, de 19 de desembre ha establert la retribució de les activitats regulades del sector gasista per al 2015. Addicionalment mitjançant aquesta ordre, s'actualitzen els peatges i cànon associats a l'accés de tercers a les instal·lacions gasistes.

2.1.2. Activitats no regulades

2.1.2.1. Proveïment

Considerant l'escassa rellevància de la producció de gas natural al nostre país, aquesta secció se centrarà en el proveïment internacional del gas natural.

El proveïment de gas natural a Espanya es realitza majoritàriament mitjançant operadors de gas com Gas Natural Fenosa a través de contractes a llarg termini amb productors de gas. Aquest proveïment, encara que és una activitat no regulada, està sotmès a dos tipus de limitacions, l'objectiu de les quals consisteix bàsicament a assegurar la diversificació del subministrament i la introducció de competència en el mercat: 1) cap país pot ser l'origen de més del 60% del gas introduït a Espanya, i 2) des de l'1 de gener de 2003 cap subjecte o grup empresarial podrà aportar en el seu conjunt gas natural pel seu consum a Espanya en una quantia superior al 70% del consum nacional, exclosos els autoconsums.

2.1.2.2. Comercialització

Des de l'1 de juliol de 2008, de conformitat amb la Llei 12/2007 i la seva normativa de desenvolupament, entre les quals destaquen el Reial Decret 1068/2007, de 27 de juliol, i l'Ordre 2309/2007 de 30 de juliol, el gas natural va passar a ser subministrat exclusivament pels comercialitzadors, i va desaparèixer el subministrament a tarifa, que fins llavors era realitzat per les empreses distribuïdores, i es va reconèixer el dret dels consumidors connectats a menys de 4 bar que no superaven un determinat llindar de consum (3 GWh, encara que es va anar reduint progressivament fins als 50 MWh/any actuals) a ser subministrats a un preu màxim que s'anomena tarifa d'últim recurs (d'ara endavant TUR).

Per a facilitar el canvi de comercialitzador, la Llei 12/2007 va ordenar la creació de l'oficina de canvis de subministrador -"Oficina de Cambios de Suministrador, SA (OCSUM)"- que estava participada pels principals operadors gasistes i elèctrics. Des de juliol de 2014 les seves funcions han estat assumides per la Comissió Nacional del Mercat i la Competència.

D'acord amb la legislació, per al càlcul de la TUR s'han de tenir en compte de manera additiva el cost de la matèria primera, els peatges d'accés que corresponguin, els costos de comercialització i els costos derivats de la seguretat de subministrament.

El Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme va dictar l'Ordre ITC/1506/2010 de 8 de juny, en la qual s'estableix que les revisions de la tarifa d'últim recurs de gas natural s'han de realitzar mitjançant resolució de la Direcció General de Política Energètica i Mines (DGPEM). Els termes fixos i variables de les tarifes s'han actualitzar en el moment en què es produeixi alguna modificació en els termes fixos i variables dels peatges i cànon d'accés al sistema o en els coeficients de minves en vigor. El terme variable s'ha d'actualitzar amb caràcter trimestral, des del dia 1 dels mesos de gener, abril, juliol i octubre de cada any, sempre que el cost de la matèria primera experimenti una variació a l'alça o a la baixa superior al 2%.

El 28 de desembre de 2012 es va publicar la Llei 15/2012, de 27 de desembre, de mesures fiscals per a la sostenibilitat energètica, els principals aspectes de la qual pel que fa al gas corresponen a la modificació de la imposició sobre hidrocarburs, de manera que s'estableix un tipus impositiu al gas natural utilitzat com carburant en motors estacionaris, així com, al gas natural destinat a usos diferents dels de carburant (consum). No obstant això, s'estableix una imposició reduïda al gas natural per a usos professionals sempre que no s'utilitzi en processos de generació i cogeneració elèctrica.

En matèria d'eficiència energètica, el Reial Decret-Llei 8/2014, de 4 de juliol, que posteriorment es va tramitar com a Llei 18/2014, estableix el següent:

- Es crea el sistema nacional d'obligacions d'eficiència energètica en virtut del qual s'assignarà a les empreses comercialitzadores de gas i electricitat, als operadors de productes petrolífers a l'engròs, i als operadors de gasos líquids del petroli a l'engròs una quota anual d'estalvi energètic (obligacions d'estalvi). Les obligacions d'estalvi de manera agregada equivalen a l'objectiu assignat a Espanya en la Directiva 2012/27/UE.
- Es crea el Fons Nacional d'Eficiència Energètica, sense personalitat jurídica, que permetrà la posada en marxa de mecanismes de suport econòmic i financer, assistència tècnica, formació i informació o altres mesures encaminades a augmentar l'eficiència energètica en els diferents sectors, necessàries per a la consecució dels objectius establerts en la Directiva d'Eficiència Energètica.
- L'equivalència financera de les obligacions d'estalvi es determinarà amb base en el cost mitjà d'aquests mecanismes de suport, incentius i mesures necessaris per a mobilitzar les inversions que es requereixen per a complir l'objectiu d'estalvi anual a través de les actuacions del Fons Nacional, d'acord amb els resultats de l'anàlisi tècnica de l'Institut per a la Diversificació i l'Estalvi Energètic.
- Així mateix, s'habilita el Govern per a l'establiment i desenvolupament d'un sistema d'acreditació d'estalvis d'energia final, mitjançant l'emissió de Certificats d'Estalvi Energètic (CEE), que un cop en marxa permetrà progressivament a les empreses donar compliment a les seves obligacions d'estalvi mitjançant la promoció directa d'actuacions de millora de l'eficiència energètica que reuneixin totes les garanties necessàries.

Durant l'exercici 2014 la TUR no ha patit variacions en les revisions d'abril, juliol i octubre a causa que la variació del cost d'energia ha estat inferior al límit del 2% establert en la metodologia de càlcul.

El 22 d'octubre de 2014 la DGPEM va dictar la Resolució per la qual s'aproven paràmetres de la subhasta per a l'adquisició de gas per a la tarifa d'últim recurs de gas natural durant el període comprès entre l'1 de gener i el 30 de juny de 2015.

El 30 de desembre de 2014 es va publicar la Resolució de 26 de desembre de 2014, de la DGPEM, que preveu una baixada de la TUR del 3,3%, aplicable a partir de l'1 de gener de 2015.

2.2. Regulació del sector del gas natural a l'Amèrica Llatina

Al Brasil, Colòmbia i Mèxic existeixen marcs reguladors i tarifaris estables que defineixen els procediments i tràmits necessaris per a la revisió periòdica de tarifes i de marges de distribució. La revisió tarifària es porta a terme amb periodicitat quinquennal mitjançant la presentació davant dels ens reguladors corresponents dels expedients tarifaris.

Al Brasil el 30 de desembre de 2013, el regulador de l'estat de Rio de Janeiro va aprovar les noves tarifes, que s'apliquen des de l'1 de gener de 2014 i fins a final de 2017. En termes agregats l'ingrés unitari de l'activitat es manté.

A Colòmbia està previst que s'aprovin les noves tarifes de distribució i comercialització a mitjans del 2015.

A Mèxic es preveu que durant 2015 s'aprovin noves tarifes per a totes les zones, en concloure la revisió tarifària que hi ha actualment en marxa.

A l'Argentina, com a conseqüència de la crisi de 2001, es va produir una congelació i pesificació de les tarifes, pal·liat en part per revisions a l'alça en compensació a l'augment de preus per inflació. A finals de 2012 l'Administració argentina va aprovar la incorporació a tarifa, i per a tots els clients, d'un nou càrrec fix destinat (FOCEGAS), a través d'un sistema de fideïcomís, a noves inversions en xarxes i a l'explotació i manteniment de les existents. Aquest càrrec fix addicional s'ha mantingut en 2013 i 2014, i està previst que continuï en 2015. Addicionalment, a l'abril de 2014 es va aprovar pel regulador la Resolució 2843/2014 que estableix nous quadres tarifaris i implica un important augment de la tarifa, que afecta sobretot al terme d'energia, que la distribuïdora traspasa als clients, però també a les retribucions de transport i de distribució.

A Xile, la regulació de distribució de gas natural es limita als aspectes tècnics. Les tarifes són lliurement establertes pel distribuïdor, que també és el que comercialitza. La Llei preveu la possibilitat que s'estableixin tarifes obligatòries per als clients de menor consum si es demostrés, pel Tribunal de Defensa de la Lliure Competència, situació de monopoli. Fins al moment aquesta circumstància no s'ha donat.

2.3. Regulació del sector del gas natural a Itàlia

A Itàlia, l'activitat de subministrament de gas natural està completament liberalitzada des de l'1 de gener de 2003. No obstant això, per als clients residencials (clients que no superen un llindar de consum de 2 Gwh l'any) que no han optat per un nou subministrador, el preu de subministrament de gas natural continua sent fixat per l'Autorità per Energia Elettrica e il Gas (AEEG). En canvi, per als clients residencials que hagin triat un nou subministrador de gas natural al mercat, l'AEEG estableix, sobre la base dels costos efectius de servei, preus de referència que les empreses subministradores, en el marc de les obligacions de servei públic, han d'incloure dins de la pròpia oferta comercial.

A la Regió de Sicília, la liberalització de les activitats de subministrament de gas natural es va completar l'1 de gener de 2010, data des de la qual tots els consumidors tenen llibertat d'elecció del subministrador.

El subministrament de gas natural només pot ser efectuat per part d'empreses que no exerceixin cap altra activitat en el sector del gas natural, llevat d'activitats d'importació, exportació, producció i venda a l'engròs. Existeix igualment una separació jurídica obligatòria de l'operador del sistema de distribució, així com unes limitacions en els percentatges màxims de proveïment i de comercialització per a afavorir la competència i l'entrada de nous operadors.

Mitjançant la Delibera núm. 573 de desembre de 2013, el Regulador italià va publicar les tarifes per al període 2014-2019, sense canvis de fons en la seva metodologia.

2.4. Regulació del sector elèctric a Espanya

Principals característiques del sector elèctric a Espanya

La regulació del sector elèctric a Espanya es va reformar al llarg de l'exercici 2013 mitjançant la publicació de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del Sector Elèctric, que adaptava la Llei anterior (Llei 54/1997, de 27 de novembre) a les circumstàncies tant de l'economia com del sector elèctric i energètic a Espanya.

La nova Llei, que va entrar en vigor el 28 de desembre de 2013, mantenia l'estructura administrativa i de competències establerta en la regulació anterior. Així, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme és l'organisme competent per a la regulació dels sectors de gas i electricitat, mentre que la CNMC és l'autoritat reguladora que té encomanades les tasques de mantenir i assegurar la competència efectiva i el funcionament transparent dels sectors energètics espanyols. Les Conselleries corresponents de les Comunitats Autònomes tenen competències, tant de desenvolupament normatiu, com d'execució de la normativa. El Consell de Seguretat Nuclear exerceix competències específiques sobre les instal·lacions que utilitzen aquesta tecnologia.

Així mateix, l'Operador Tècnic del Sistema, Red Eléctrica de España, SA (REE), té com a funció principal garantir la continuïtat i seguretat del subministrament elèctric i la correcta coordinació del sistema de producció i transport. En aquest sentit, cal tenir en compte que la Llei estableix una separació jurídica estricta entre l'operador del sistema i les activitats de generació o de comercialització d'energia elèctrica.

El sector elèctric té les característiques principals següents:

- És un sector on conviuen activitats regulades i no regulades, en el qual les activitats regulades són el transport i la distribució d'electricitat (així com l'operació del sistema i l'operació del mercat); i les activitats no regulades són la generació i la comercialització d'electricitat.

Seguint les directrius establertes per la normativa comunitària (Directives 2009/72/CE), tots els consumidors espanyols són qualificats i poden triar lliurement el proveïdor d'electricitat. Des de l'1 de juliol de 2009, hi ha un sistema de tarifa d'últim recurs aplicable als consumidors amb potència contractada inferior a 10 kW. Aquesta tarifa d'últim recurs consisteix en un preu d'energia determinat per l'Administració, més el peatge que correspongui per la potència contractada. A partir de l'1 de gener de 2014, aquesta tarifa regulada passa a anomenar-se Preu Voluntari per al Petit Consumidor (PVPC), i la tarifa d'últim recurs com el preu regulat aplicable als consumidors que tinguin la condició de vulnerables i aquells que, sense complir els requisits per a l'aplicació del preu voluntari per al petit consumidor, transitòriament no disposin de comercialitzador en el mercat lliure.

- L'electricitat consumida a Espanya es produeix majoritàriament en el territori nacional, ja que les interconnexions internacionals amb França i Portugal tenen capacitat reduïda.
- Des de l'1 de juliol de 2007 va entrar en funcionament el Mercat Ibèric de l'Energia Elèctrica (MIBEL) entre Espanya i Portugal de manera efectiva, que ha significat la integració dels sistemes elèctrics d'ambdós països (tot i que aquesta integració encara no és perfecta).
- El sistema elèctric no ha estat autosuficient en els darrers anys, i s'ha generat un dèficit anual, que han hagut de finançar les empreses elèctriques convencionals, entre les quals hi ha Gas Natural Fenosa.

A fi d'eliminar el dèficit del sector, s'han anat adoptant al llarg dels últims anys diverses disposicions amb importants mesures i ajustos sobre les diferents activitats del sector elèctric, tal com es recull a continuació:

- El 24 de desembre de 2010 es va publicar el Reial Decret-Llei 14/2010, de 23 de desembre, pel qual s'estableixen mesures urgents per a la correcció del dèficit tarifari del sector elèctric, els principals aspectes del qual són els següents:
  - Les empreses han de finançar el bo social fins a 2013 i assumir el cost de les polítiques d'estalvi i eficiència energètica durant el període 2011-2013.
  - Totes les empreses generadores d'electricitat, tant en règim ordinari com les d'energies renovables i cogeneració, han de pagar un peatge de 0,5 euros/MWh.
  - Es limitaven durant tres anys les hores amb dret a prima de les plantes fotovoltaïques, igual que ha passat amb altres sectors com l'eòlic i el termosolar.
  - Es modificaven els límits màxims del dèficit de tarifa en 2010, 2011 i 2012 per adequar-los a les desviacions, i es manté l'any 2013 com a moment en què s'ha d'arribar a la suficiència tarifària.
- El 31 de març de 2012 es va publicar el Reial Decret-Llei 13/2012, de 30 de març, pel qual es transposaven directives en matèria de mercats interiors d'electricitat i gas i en matèria de comunicacions electròniques, i pel qual s'adoptaven mesures per a la correcció de les desviacions per desajustos entre els costos i ingressos dels sectors elèctric i gasista. Els ajustos inclosos per a la reducció del dèficit del sector elèctric van comportar una reducció dels costos del sistema de 1.764 milions d'euros, procedents, entre d'altres, d'una reducció del 10% de la retribució de l'activitat de distribució, un 75% de reducció dels costos de gestió comercial de les distribuïdores, una reducció del 10% dels pagaments per capacitat, el volum de producció amb carbó nacional i el servei de disponibilitat, alhora que es recuperaven i s'incorporaven al sistema elèctric determinats saldos romanents de la CNE i de l'Institut per a la Diversificació i Estalvi d'Energia.
- El 14 de juliol de 2012 es va publicar el Reial Decret-Llei 20/2012, de 13 de juliol, de mesures per a garantir l'estabilitat pressupostària i de foment de l'activitat amb l'objectiu d'equilibrar el sector elèctric, introduint nous ajustos, principalment sobre la retribució de l'activitat de transport i la generació en els sistemes insulars i extrapeninsulars.

Dins del marc de les mesures encaminades a la reforma del sector elèctric, el Reial Decret-Llei 2/2013, d'1 de febrer, de Mesures Urgents en el Sistema Elèctric i en el Sector Financer que, pel que fa al sector elèctric, va introduir noves mesures per a corregir els desajustos entre els costos del sistema elèctric i els ingressos obtinguts a partir dels preus regulats. Els aspectes principals d'aquest Reial Decret-Llei són:

- Substitució de l'índex d'actualització dels costos del sector elèctric, de manera que, amb efectes a partir de l'1 de gener de 2013, les retribucions, tarifes i primes s'actualitzaran prenent com a referència l'IPC a impostos constants sense aliments no elaborats ni productes energètics (IPC subjacent), que substitueix la referència a l'IPC prevista en la normativa del sector elèctric.

Posteriorment, el Consell de Ministres de 12 de juliol de 2013 va aprovar un paquet de mesures denominat reforma energètica que comprèn el Reial Decret-Llei 9/2013, pel qual s'adopten Mesures Urgents per a garantir l'Estabilitat Financera del Sistema Elèctric (que va donar lloc a la Llei 24/2013, del Sector Elèctric) i les mesures principals són les següents:

- Retribució activitat de transport i distribució elèctrica:
  - Des de l'1 de gener de 2013 fins al 14 de juliol de 2013 va mantenir la retribució actual amb caràcter definitiu.
  - Des del 14 de juliol de 2013 fins al 31 de desembre de 2013 es va referenciar la taxa de retribució al rendiment de les Obligacions de l'Estat a deu anys incrementat amb 100 punts bàsics.
  - A partir de l'1 de gener de 2014 la taxa de retribució es referenciarà al rendiment de les Obligacions de l'Estat a deu anys incrementat amb 200 punts bàsics.
- Règim especial:
  - Es va establir un nou règim econòmic per a les instal·lacions de producció a partir de fonts d'energia renovable, cogeneració i residus que es basa en la retribució per venda de l'energia generada valorada al preu de mercat.
  - Es va establir una retribució addicional a la del mercat, en cas que resultés necessari, per a recuperar els costos d'inversió i d'operació basats en paràmetres estàndards per tecnologia fins que s'arribi a percebre una rendibilitat raonable, que per a les instal·lacions existents es fixarà en el rendiment de les Obligacions de l'Estat a 10 anys incrementat amb 300 punts bàsics.
  - Es podran establir incentius especials per a la producció insular i extrapeninsular.
  - Aquest nou règim econòmic s'ha de revisar cada 6 anys.
- Dèficit de tarifa:
  - Es va incrementar el límit total d'aval de l'Estat per a cobrir els 4.000 milions d'euros del dèficit addicional de 2012.
- Finançament de l'extracost de generació als territoris insulars i extrapeninsulars:
  - Es van limitar al 50% aquests costos addicionals de 2013 que es finançaran a través dels Pressupostos Generals de l'Estat de 2014.
- Incentiu a la inversió:
  - Des del 14 de juliol de 2013 la quantia corresponent a l'incentiu a la inversió en capacitat a llarg termini per a les instal·lacions de producció va passar de 26.000 euros/MW/any a 10.000 euros/MW/any.
  - Es cobra durant el doble d'anys que restin per a cobrir el període actual de 10 anys de percepció.
- Bo Social:
  - El cost del bo social ha de ser assumit per les matrius dels grups que desenvolupin simultàniament les activitats de producció, distribució i comercialització d'electricitat.

- El percentatge de repartiment s'ha de calcular anualment de manera proporcional a la suma dels punts de subministrament i clients de les distribuïdores i comercialitzadores.
- Fins a l'aprovació de l'Ordre Ministerial de fixació de percentatges, el cost del bo social serà cobert amb càrrec al sistema. L'11 de març de 2014 es va publicar l'Ordre IET/350/2014 per la qual es fixen els percentatges de repartiment de les quantitats a finançar relatives al bo social corresponents a 2014.
- S'han de revisar les característiques per a concedir el bo social a partir de l'1 de juliol de 2014.

- Peatges d'accés:

- S'habilita el Govern perquè revisi els peatges trimestralment.
- Es preveu una actualització en el termini d'un mes amb una pujada del 6,5% cosa per la qual el 15 de juliol de 2013 el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme va remetre a la Comissió Nacional d'Energia la Proposta d'Ordre per a l'elaboració de l'informe preceptiu.

Pel que fa al finançament del bo social a consumidors desfavorits, el 22 de març de 2012, el Tribunal Suprem va dictar una Sentència per la qual va declarar inaplicable el mecanisme de finançament del bo social per les empreses generadores previst en el Reial Decret-Llei 6/2009, ja que era contrari a la Directiva 2003/54 de mercat interior de l'electricitat. Tal com es detalla anteriorment, el Reial Decret-Llei 9/2013 obliga de nou les mateixes empreses a finançar el bo social, cosa que està sent objecte de recurs pels mateixos motius.

Finalment, el 27 de desembre es va publicar la Llei 24/2013 del Sector elèctric, del 26 de desembre, les principals novetats eren les següents:

- Respecte al principi de sostenibilitat econòmica i financera del sistema:

- Els paràmetres per a l'establiment de les retribucions tenen una vigència de sis anys i per a la seva revisió, que s'ha de dur a terme abans del començament del període regulador, es té en compte la situació cíclica de l'economia, de la demanda elèctrica i d'una rendibilitat adequada per a aquestes activitats.
- Es distingeix entre els peatges d'accés a les xarxes de transport i distribució i els càrrecs que són necessaris per a cobrir altres costos de les activitats del sistema que corresponguin, que s'han de fixar d'acord amb la metodologia que estableixi el Govern, de manera que es revisen amb caràcter general peatges i càrrecs anualment, o quan es produeixin circumstàncies que afectin de manera rellevant els costos regulats o els paràmetres utilitzats per a calcular-los.
- Es regulen els preus voluntaris per al petit consumidor, que han de ser únics a tot el territori espanyol. Aquests preus es defineixen, en línia amb les anteriorment denominades tarifes d'últim recurs, com els preus màxims que podran cobrar els comercialitzadors de referència als consumidors que s'hi acullin. La tarifa d'últim recurs queda com el preu regulat aplicable als consumidors que tinguin la condició de vulnerables i aquells que, sense complir els requisits per a l'aplicació del preu voluntari per al petit consumidor, transitòriament no disposin de comercialitzador en el mercat lliure.
- El règim jurídic del cobrament i la liquidació dels peatges, els càrrecs, els preus i les retribucions regulades estableix que les liquidacions d'ingressos i costos del sistema elèctric s'han de realitzar, amb caràcter general, mensualment i amb la mateixa periodicitat.
- Es limiten els desajustos per dèficit d'ingressos de tal manera que la seva quantia no podrà superar el 2 per cent dels ingressos estimats per a aquest exercici i el deute acumulat per desajustos no podrà superar el 5 per cent d'aquests ingressos. En el cas que no es compleixin aquests límits s'han de revisar els peatges o càrrecs que corresponguin. La part del desajust que no es compensi per pujada de peatges i càrrecs serà finançada pels subjectes del sistema de liquidació de manera proporcional als drets de cobrament per l'activitat que realitzen. Les quantitats aportades per aquest concepte s'han de retornar en les liquidacions corresponents als cinc anys següents i se'n reconeix un tipus d'interès. Pel que fa als superàvit d'ingressos que poguessin resultar es destinaran a compensar desajustos d'anys anteriors i mentre existeixin deutes pendents d'anys anteriors, els peatges d'accés o càrrecs no es poden revisar a la baixa.

- Per a l'any 2013 es reconeixia l'existència d'un dèficit d'ingressos de liquidacions del sistema elèctric per import màxim de 3.600 milions d'euros que genera drets de cobrament que consisteixen en el dret a percebre un import de la facturació mensual durant els quinze anys successius a comptar des l'1 de gener de 2014 fins que se satisfaci.

- S'amplia l'obligació de portar comptabilitat separada no només de les activitats elèctriques de les que no ho siguin sinó també separar la comptabilitat de l'activitat de producció amb retribució regulada i lliure. Aquesta obligació s'amplia a tots els productors amb retribució regulada.

- Producció d'energia elèctrica:

- Es regula el tancament temporal d'instal·lacions de producció, el qual ha d'estar sotmès al règim d'autorització administrativa prèvia.

- Es regulen els aprofitaments hidràulics necessaris per a la producció d'energia elèctrica i, el sistema d'ofertes en el mercat diari, amb la particularitat que totes les unitats de producció han de realitzar ofertes al mercat, incloses les del règim especial extint.

- Es regula la demanda i la contractació de l'energia, els drets i les obligacions dels productors d'energia elèctrica, així com el registre de règim retributiu específic.

- Gestió econòmica i tècnica del sistema:

- Es regulen les funcions de l'operador del sistema i de l'operador del mercat, així com els procediments de certificació de l'operador del sistema per la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, i d'autorització i designació com a gestor de la xarxa de transport pel Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, que s'han de notificar a la Comissió Europea, així com el de certificació en relació amb països no pertanyents a la Unió Europea.

- Es regula l'accés i la connexió a les xarxes, i es defineixen clarament els conceptes de dret d'accés i dret de connexió així com els permisos d'accés i connexió, el procediment i els requisits per a la seva concessió i els subjectes encarregats de concedir a l'empara d'uns criteris tècnics i econòmics que s'han d'establir reglamentàriament.

- Activitat de transport d'energia elèctrica:

- S'introdueix expressament el requisit d'estar inclòs en la planificació per al reconeixement de la retribució de les noves instal·lacions.

- Es recullen les funcions que ha de desenvolupar el transportista, anteriorment disperses en normes de rang legal i reglamentari.

- Distribució d'energia elèctrica:

- S'introdueix la definició d'instal·lacions de distribució.

- Es recullen les obligacions i funcions de les empreses de distribució d'energia elèctrica distingint entre aquelles que són executades com a titulars de les xarxes de distribució i aquelles que són realitzades com a empreses gestores de la xarxa de distribució.

- Règim d'inspeccions, infraccions i sancions:

- Es revisa la tipificació d'infraccions i la inclusió de noves infraccions, ja que s'han identificat determinades conductes que no havien estat previstes en la Llei 54/1997, de 27 de novembre, i que tenen un impacte negatiu en la sostenibilitat econòmica i en el funcionament del sistema elèctric.

- Es revisa la quantia de les sancions, s'amplien les sancions accessòries existents, i es modifica la competència per a la imposició de sancions.

La regulació de les activitats del sector elèctric a Espanya

Les activitats del sector elèctric es classifiquen entre: 1) activitats regulades: transport i la distribució d'electricitat; i 2) activitats no regulades: la generació i la comercialització d'electricitat.

2.4.1. Actividades Reguladas

Les activitats regulades es caracteritzen pel fet que l'accés a aquestes està sotmès a autorització administrativa, la remuneració d'aquestes s'estableix normativament i l'exercici està sotmès a una sèrie d'obligacions específiques:

- Necessitat d'autorització administrativa prèvia: la realització de les activitats regulades requereix una autorització administrativa prèvia de caràcter reglat, per a l'obtenció de la qual el sol·licitant bàsicament ha de demostrar la seva capacitat legal, tècnica i econòmica per a l'exercici d'aquesta activitat. Aquesta autorització concedeix un monopoli legal per a un determinat territori.
- Remuneració establerta normativament: les directrius generals per les quals s'estableix la remuneració d'aquestes activitats es regulen pel Reial Decret-Llei 9/2013. Així mateix, el Reial Decret 1047/2013, de 27 de desembre, i el Reial Decret 1048/2013, de 27 de desembre, estableixen les metodologies retributives de l'activitat de transport i distribució i pretenen assegurar una adequada remuneració de l'exercici d'aquestes activitats i el desenvolupament de les xarxes. No obstant això, aquestes metodologies no són aplicables fins que no es publiquin les Ordres Ministerials que estableixin els valors unitaris de costos d'inversió, operació i manteniment. La remuneració a percebre per l'exercici d'aquestes activitats s'actualitza anualment per mitjà d'ordre ministerial.

El marc regulador del sector elèctric a Espanya regula un procediment de liquidacions per a la redistribució entre les empreses del sector de la facturació obtinguda, de manera que cada empresa percebi la retribució que li ha estat reconeguda per les seves activitats regulades.

- Submissió a obligacions específiques: l'exercici de les activitats regulades està sotmès a obligacions específiques per tal de permetre assegurar el desenvolupament de la competència en la fase de comercialització. Les dues obligacions principals en aquest sentit consisteixen a permetre l'accés de tercers a les xarxes de transport i distribució i l'obligació de mantenir separades les activitats regulades i les no regulades.

El Reial Decret 1955/2000 regula l'accés dels tercers en la xarxa, s'hi determinen els subjectes amb dret d'accés, com ara realitzar la sol·licitud, els terminis d'aquesta, les causes de denegació d'accés, així com els drets i les obligacions de cada un dels subjectes relacionats amb aquest sistema. Els titulars de les xarxes de transport i distribució tenen dret a percebre una retribució com a compensació per aquest accés, que s'actualitzen anualment per ordre ministerial.

La normativa estableix un deure de separació funcional, que implica no només una separació comptable, per tal d'evitar els subsidis creuats i incrementar la transparència del càlcul de tarifes i peatges, i jurídica per mitjà de societats separades, sinó també el deure de funcionament autònom de les societats filials regulades respecte de la resta de societats del grup en què s'integra.

2.4.1.1. Transport

El transport d'electricitat uneix els centres de producció amb les xarxes de distribució i els clients finals específics. La xarxa de transport és propietat principalment de REE, encara que la societat de Gas Natural Fenosa, Unión Fenosa Distribución, SA, té una petita proporció de la xarxa de transport secundari.

La retribució de l'activitat de transport s'estableix reglamentàriament, fixant una quantia per a cada subjecte que té en compte els costos acreditats d'inversió, d'operació i manteniment de les instal·lacions de cada empresa, més un incentiu a la seva disponibilitat.

El marc retributiu vigent està determinat per l'esmentat Reial Decret-Llei 9/2013, de 12 de juliol (Nota 2.4).

El 30 de desembre de 2013 es va publicar el Reial Decret 1047/2013, de 27 de desembre, pel qual s'estableix la nova metodologia per al càlcul de la retribució de l'activitat de transport d'energia elèctrica. Aquest Reial Decret no és aplicable fins que no es publiqui l'Ordre Ministerial que estableixi els valors unitaris dels costos d'inversió, operació i manteniment, mantenint-se el marc donat pel Reial Decret-Llei 9/2013.

2.4.1.2. Distribució

La distribució d'energia elèctrica comprèn totes aquelles activitats que tenen la funció de fer arribar l'energia des de la xarxa de transport d'alta tensió fins als consumidors finals. Fins a l'1 de juliol de 2009 els distribuïdors eren alhora titulars de les instal·lacions de distribució, gestors de la xarxa de distribució i subministradors a tarifa de consumidors finals.

No obstant això, a partir de l'1 de juliol de 2009, l'activitat de les distribuïdores ha quedat restringida a la titularitat i gestió de les xarxes de distribució, i són, si s'escau, les comercialitzadores de cada grup les encarregades del subministrament d'últim recurs que s'esmenta en l'apartat 2.4.2.2.

El marc retributiu vigent està determinat per l'esmentat Reial Decret-Llei 9/2013, de 12 de juliol (Nota 2.4).

L'1 de febrer de 2014 es va publicar l'Ordre Ministerial IET/107/2014, de 31 de gener, per la qual es revisen els peatges d'accés d'energia elèctrica per a 2014.

El 30 de desembre de 2013 es va publicar el Reial Decret 1048/2013, de 27 de desembre, pel qual s'estableix la metodologia per al càlcul de la retribució de l'activitat de distribució d'energia elèctrica. Aquest Reial Decret no és aplicable fins que no es publiqui l'Ordre Ministerial que estableixi els valors unitaris dels costos d'inversió, operació i manteniment, mantenint-se el marc donat pel Reial Decret-Llei 9/2013.

2.4.2. Activitats no regulades

2.4.2.1. Generació d'electricitat

D'acord amb la Llei 54/1997, vigent fins al 27 de desembre de 2013, l'activitat de generació d'energia elèctrica comprèn la producció de generació d'energia elèctrica en règim ordinari i l'activitat de generació d'energia elèctrica en règim especial.

El règim especial estava reservat per a les plantes de fins a 50 MW de potència instal·lada que utilitzen energies renovables com a font d'energia, residus i la cogeneració. En règim ordinari produeixen la resta de plantes de generació d'energia elèctrica, és a dir, aquelles que tenen una potència superior a 50 MW i/o utilitzen una font primària diferent de les anteriors com ara energia nuclear, gas natural o carbó. No obstant això, aquesta distinció entre règim especial i ordinari ha desaparegut en la nova Llei 24/2013, del Sector Elèctric, de manera que les noves instal·lacions que utilitzin energies renovables han d'acudir al mercat en igualtat de condicions que les instal·lacions convencionals; si bé, les instal·lacions de generació amb energies renovables mantenen com a principals avantatges un règim retributiu específic, i la prioritat de despatx, a igualtat de condicions econòmiques.

La retribució de l'activitat de generació es realitza d'acord als preus del mercat de producció elèctrica. L'energia produïda en el sistema es ven en el mercat majorista de producció d'energia elèctrica, regulat pel Reial Decret 2019/1997, bé en el mercat organitzat spot o pool elèctric, o bé mitjançant contractes bilaterals, físics i financers, i la contractació a termini.

Des de l'any 2006 fins a l'1 de juliol de 2009 la normativa va establir l'obligació sobre generadors de minorar, dels ingressos de generació, l'import equivalent al valor dels drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle assignats prèviament i gratuïtament.

El Reial Decret-Llei 6/2009, de 30 d'abril, va contemplar que el finançament dels costos de gestió de residus radioactius i del combustible gastat en les centrals nuclears a partir de la constitució d'ENRESA com a entitat pública empresarial s'ha de realitzar mitjançant el pagament d'una taxa directament proporcional a l'energia generada, per part de les empreses titulars de les centrals en explotació.

El 2 d'octubre de 2010 es va publicar el Reial Decret 1221/2010 pel qual es modifica el Reial Decret 134/2010 que va crear un mecanisme de restriccions per garantia de subministrament de centrals de carbó autòcton, en què es contempla un preu regulat per a retribuir aquesta energia. El mecanisme de resolució de restriccions per garantia de subministrament estarà vigent únicament fins a finals de 2014.

L'Ordre ITC/3127/2011, de 17 de novembre de 2011, regula la retribució en concepte de pagament per capacitat, incloent-hi l'incentiu a la inversió en capacitat a llarg termini i el servei de disponibilitat a mig termini, modificant la retribució de l'incentiu a la inversió en capacitat que estableix l'Ordre ITC/2794/2007, de 27 de setembre, i regulant el servei de disponibilitat a mig termini d'aplicació a les tecnologies marginals del mercat diari, és a dir, les centrals de fueloil, les centrals de cicle combinat i les de carbó, de manera que es pot aplicar de la mateixa manera per a les instal·lacions hidràuliques de bombament pur, bombament mixt i embassament.

En l'exercici 2013 va entrar en vigor la Llei 15/2012, de 27 de desembre, de mesures fiscals per a la sostenibilitat energètica els principals aspectes de la qual referents a l'activitat de generació d'electricitat són:

- Estableix un impost sobre el valor de la producció de l'energia elèctrica, de caràcter directe i naturalesa real, que grava la realització d'activitats de producció i incorporació al sistema elèctric d'energia elèctrica en el sistema elèctric espanyol. L'impost s'ha d'aplicar a la producció de totes les instal·lacions de generació al tipus del 7%.
- Regula dos impostos nous: l'impost sobre la producció de combustible nuclear gastat i residus radioactius que resulten de la generació d'energia nucleoeelèctrica i l'impost sobre l'activitat d'emmagatzematge de combustible nuclear gastat i residus radioactius en instal·lacions centralitzades per tal de compensar la societat per les càrregues que ha de suportar com a conseqüència d'aquesta generació.
- D'altra banda, la Llei revisa el tractament fiscal aplicable als diferents productes energètics utilitzats per a la producció d'electricitat. Per a les activitats de generació d'electricitat a partir de combustibles fòssils se suprimeixen determinades exempcions per a sotmetre a gravamen els productes energètics utilitzats per a la generació combinada de calor i electricitat. En aquest mateix sentit, per a donar un tractament anàleg a la producció d'electricitat a partir de fonts d'energia fòssil, s'eleva el tipus de gravamen sobre el carbó, i alhora, es creen tipus específics que graven els fuels i els gasosils destinats a la producció d'energia elèctrica o la cogeneració d'electricitat i calor útil.
- Estableix un nou cànon als béns de domini públic a la utilització o aprofitament de les aigües continentals per a l'explotació hidroelèctrica d'aquestes.

Els ingressos derivats d'aquests impostos minoren el dèficit d'activitats regulades del sistema elèctric.

El 19 d'octubre de 2013 es va publicar el Reial Decret 815/2013, de 18 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament d'emissions industrials i de desenvolupament de la Llei 16/2002, d'1 de juliol, de prevenció i control integrats de la contaminació. Amb la publicació d'aquest Reial Decret es completa la transposició de la Directiva d'Emissions Industrials.

El 30 d'octubre de 2013 es va publicar la Llei 16/2013, de 29 d'octubre, per la qual s'estableixen determinades mesures en matèria de fiscalitat mediambiental i s'adopten altres mesures tributàries i financeres, es modifica entre d'altres l'Impost sobre la producció de combustible nuclear gastat i residus radioactius creat per la Llei 15/2012 de mesures fiscals per a la sostenibilitat energètica, així com alguns aspectes de la Llei 38/1992 d'Impostos especials relatius a la gestió de l'Impost especial sobre el gas i les exempcions en l'Impost elèctric.

L'1 de novembre de 2013 es va publicar l'Ordre IET/2013/2013 per la qual es regula el mecanisme competitiu d'assignació del servei de gestió de la demanda d'interrumpibilitat. S'hi estableix un procediment de subhastes, per a l'assignació d'aquest servei, que serà gestionat per l'Operador del Sistema i supervisat per la CNMC. Posteriorment, aquesta Ordre va ser modificada per l'Ordre IET/346/2014.

El Règim retributiu específic per a la generació amb energies renovables, cogeneració i residus es va establir en el Reial Decret 413/2014, de 6 de juny i els principals aspectes del qual són:

- Les instal·lacions es classifiquen en instal·lacions tipus (en funció de la tecnologia, potència, antiguitat, etc.) i obtenen de cada una la retribució concreta a partir dels paràmetres retributius de les instal·lació tipus que li correspongui.

- Durant la vida útil reguladora les instal·lacions han de percebre el preu de mercat i una retribució específica. La retribució específica ha de ser suficient perquè les instal·lacions tipus puguin obtenir una rendibilitat adequada amb referència a la instal·lació tipus aplicable. Aquesta rendibilitat ha de girar, abans d'impostos, sobre el rendiment mitjà en el mercat secundari de les Obligacions de l'Estat a deu anys aplicant el diferencial adequat (300 punts bàsics per a les instal·lacions existents).
- Per a instal·lacions futures, com a norma general van a mercat i, excepcionalment, si existís una obligació de compliment d'objectius o en altres circumstàncies excepcionals, s'establiria un mecanisme de concurrència.

El 20 de juny de 2014 se va publicar l'Ordre IET/1045/2014, de 16 de juny, per la qual s'aproven els paràmetres retributius de les instal·lacions, els tipus aplicables a determinades instal·lacions de producció d'energia elèctrica a partir de fonts d'energia renovables, cogeneració i residus.

El 4 d'octubre es va publicar el Reial Decret-Llei 13/2014, de 3 d'octubre, pel qual s'adopten mesures urgents en relació amb el sistema gasista i la titularitat de centrals nuclears segons el qual es realitza l'adaptació de la titularitat de les centrals nuclears al que disposa la Llei 25/1964 sobre energia nuclear. El Reial Decret-Llei 13/2014 estableix que, si a la data de l'entrada en vigor d'aquest la titularitat de l'autorització d'explotació d'una central nuclear no s'hagués adaptat al que estableix la Llei 25/1964 aquesta titularitat s'entendrà transferida a l'entitat que en aquesta data tingui encomanada l'explotació de la central nuclear per part dels titulars de l'autorització d'explotació. Quedaran amb això sense efecte els plans d'adaptació que, si escau, es trobin en tramitació.

2.4.2.2. La comercialització d'electricitat

L'activitat de comercialització es basa en els principis de llibertat de contractació i elecció de subministrador pel client. La comercialització, com a activitat liberalitzada, té una retribució pactada lliurement entre les parts.

Com s'ha esmentat anteriorment, des de l'1 de juliol de 2009 els consumidors amb potència contractada superior a 10 kW han de ser subministrats per un comercialitzador en el mercat lliure, mentre que els que tenen una potència igual o inferior a 10 kW tenen l'opció de continuar consumint sota un subministrament de preu regulat (tarifa d'últim recurs). A partir de la nova Llei 24/2013 aquesta tarifa regulada passa a anomenar-se Preu Voluntari per al Petit Consumidor (PVPC), i la tarifa d'últim recurs queda com el preu regulat aplicable als consumidors que tinguin la condició de vulnerables i aquells que, sense complir els requisits per a l'aplicació del preu voluntari per al petit consumidor, transitòriament no disposin de comercialitzador en el mercat lliure.

Mitjançant successives disposicions s'han anat regulant els criteris per a l'establiment de la tarifa de subministrament d'últim recurs. D'acord amb la legislació, la tarifa d'últim recurs i posteriorment el PVPC ha de recollir tots els costos del subministrament de manera additiva, incloent-hi els costos de producció de l'energia, els peatges d'accés i els costos de comercialització.

El 29 de març de 2014 es va publicar el Reial Decret 216/2014, de 28 de març, pel qual s'estableix la metodologia de càlcul del PVPC d'energia elèctrica i el seu règim jurídic de contractació. S'hi determina l'estructura dels preus voluntaris per al petit consumidor, que s'han d'aplicar als consumidors de baixa tensió amb potència contractada fins a 10 kW. Així mateix, es fixa el procediment de càlcul del cost de producció d'energia elèctrica que inclourà el preu voluntari per al petit consumidor.

Fins ara, l'esmentat cost de producció s'ha calculat a partir del mètode de càlcul previst en la normativa anterior prenent com a referència el resultat de la subhasta que a aquest efecte se celebrava (subhastes CESUR). La subhasta CESUR celebrada el 19 de desembre de 2013 no va ser validada per la CNMC com a entitat supervisora d'aquesta, de manera que, el preu voluntari per al petit consumidor per al primer trimestre de 2014 es va establir per mitjà del Reial Decret-Llei 17/2013, de 27 de desembre.

Amb el reial decret 216/2014 esmentat s'estableix que la determinació del cost de producció s'ha de realitzar amb base en el preu horari del mercat diari durant el període a què correspongui la facturació. La facturació s'ha d'efectuar pel comercialitzador de referència amb base en lectures reals i considerant els perfils de consum excepte per a aquells subministraments que tinguin equips de mesura amb capacitat per telemesura i telegestió, i efectivament integrats en els corresponents sistemes, en què la facturació es realitzarà considerant els valors horaris de consum.

Així mateix es preveu com a alternativa que el consumidor pugui contractar amb el comercialitzador de referència un preu fix de l'energia durant un any.

2.5. Regulació del sector d'electricitat internacional

2.5.1. Generació

Gas Natural Fenosa és present com a generador a Mèxic, Panamà, Costa Rica, la República Dominicana, Kenya i Puerto Rico.

A Costa Rica, Kenya i Puerto Rico la generació del grup està sota règim de contractes de compromís de capacitat (Power Purchase Agreement o PPA) amb les entitats nacionals del sector, Instituto Costarricense de Electricidad (ICE), Kenya Power and Lighting Company (KPLC) i Puerto Rico Electric Power Authority (PREPA) respectivament, les tres empreses públiques verticalment integrades i responsables de manera exclusiva de transmissió, distribució i comercialització.

A Mèxic també hi ha generació en el mateix règim de PPA, venent l'energia a la Comissió Federal d'Electricitat (CFE), i addicionalment es va posar en marxa, durant 2014, el parc eòlic de Bii Hioxo, que ven la seva energia mitjançant contractes bilaterals a clients finals.

A Panamà i la República Dominicana la venda de l'energia elèctrica generada es realitza mitjançant contractes bilaterals amb les distribuïdores.

En tots els països esmentats, la regulació del sector elèctric és coneguda i estable, i es desenvolupa i administra per reguladors independents.

2.5.2. Distribució

Als països en els que Gas Natural Fenosa està present com a distribuïdor d'electricitat, Xile, Colòmbia, Moldàvia i Panamà, l'activitat de distribució està regulada. Les distribuïdores tenen la funció de transportar l'energia des de la xarxa de transport als punts de consum dels clients i a més la funció de subministrar energia, a tarifes regulades, als clients regulats, els quals pel seu nivell de consum no poden triar subministrador. Pel que fa als clients no regulats, que opten per comprar l'energia a un altre subministrador, han de pagar el peatge o tarifa regulada de distribució per l'ús de les xarxes.

Les tarifes s'ajusten periòdicament i de manera automàtica, per reflectir les variacions del preu de compra de l'energia i de la tarifa de transport, així com la variació dels indicadors econòmics.

En aquests països hi ha marcs reguladors i tarifaris estables que defineixen els procediments i tràmits necessaris per a la revisió periòdica de tarifes i de marges de distribució. La revisió tarifària es porta a terme amb una periodicitat d'entre quatre i cinc anys mitjançant la presentació davant dels ens reguladors corresponents dels expedients tarifaris.

A Panamà es va aprovar, el juliol de 2014, la retribució reconeguda a la distribució per als següents quatre anys.

L'activitat de distribució i transmissió elèctrica a Xile està regulada segons un marc conegut i estable estant subjecta a la normativa prevista en la Llei General de Serveis Elèctrics (DFL núm. 4-2006 del Ministeri d'Economia, Foment i Turisme). Aquesta Llei estableix un marc regulador amb criteris objectius per a la fixació de preus, de manera que el resultat de la seva aplicació sigui l'assignació econòmicament eficient de recursos en el sector elèctric. Les tarifes s'actualitzen anualment per reflectir les variacions en els índexs de costos, i es revisen quadriennalment.

Nota 3. Bases de presentació i polítiques comptables

3.1. Bases de presentació

Els Comptes Anuals Consolidats de Gas Natural Fenosa corresponents a l'exercici 2013 van ser aprovats per la Junta General d'Accionistes celebrada l'11 d'abril de 2014.

Els Comptes Anuals Consolidats corresponents a l'exercici 2014, que han estat formulats pel Consell d'Administració de Gas Natural SDG, SA amb data 30 de gener de 2015, s'han de sotmetre, igual que les de les societats participades, a l'aprovació de les respectives Juntes Generals, i s'estimen que seran aprovats sense cap modificació.

Els Comptes Anuals Consolidats de Gas Natural Fenosa de l'exercici 2014 han estat preparats a partir dels registres de comptabilitat mantinguts per Gas Natural SDG, SA i la resta de societats integrades en el grup, d'acord amb el que estableixen les Normes Internacionals d'Informació Financera adoptades per la Unió Europea (d'ara en endavant "NIIF-UE"), de conformitat amb el Reglament (CE) núm. 1606/2002 del Parlament Europeu i del Consell.

Per a la preparació d'aquests Comptes Anuals Consolidats s'ha utilitzat l'enfocament del cost històric, encara que modificat pels criteris de registre a valor raonable dels actius financers disponibles per a la venda, els instruments financers derivats i les combinacions de negoci.

Aquests Comptes Anuals Consolidats mostren la imatge fidel del patrimoni consolidat i de la situació financera consolidada de Gas Natural Fenosa a 31 de desembre de 2014, dels resultats consolidats de les seves operacions, dels canvis en l'estat consolidat de resultat global, dels canvis en el patrimoni net consolidat i dels fluxos d'efectiu consolidats, que s'han produït en Gas Natural Fenosa en l'exercici acabat en aquesta data.

Les xifres contingudes en aquests Comptes Anuals Consolidats es mostren en milions d'euros, excepte el que s'indica expressament en una altra unitat.

3.2. Noves normes NIIF-UE i interpretacions CINIIF

Com a conseqüència de l'aprovació, publicació i entrada en vigor l'1 de gener de 2014 s'han aplicat les normes i modificacions següents:

- NIIF 10, "Estats financers consolidats";
- NIIF 11 "Acords conjunts";
- NIIF 12, "Revelació de participacions en altres entitats";
- NIC 27 (Modificació), "Estats financers separats";
- NIC 28 (Modificació), "Inversions en associades i en negocis conjunts";
- NIC 32 (Modificació) "Instruments financers: Presentació—Compensació d'actius financers i passius financers";
- NIC 36 (Modificació), "Deteriorament del valor dels actius" (adoptada de forma anticipada en l'exercici 2013);
- NIC 39 (Modificació) "Instruments financers: Reconeixement i valoració—Novació de derivats i continuació de la comptabilitat de cobertures";
- NIIF10, NIIF11 i NIC 27 (Modificació), "Entitats d'Inversió";
- "Guia de transició", Modificacions de la NIIF 10, NIIF 11 i NIIF 12.

L'aplicació de les anteriors normes i modificacions no ha significat cap impacte significatiu en els Comptes Anuals Consolidats, excepte pel que fa a la NIIF 11, que es detalla en la Nota 3.3.

D'altra banda, la Unió Europea ha adoptat en 2014 les normes, interpretacions i modificacions següents amb entrada en vigor per als exercicis iniciats l'1 de gener de 2015, que no han estat adoptades anticipadament:

- CINIIF 21 "Gravàmens";
- Millores anuals de les NIIF, Cicle 2011–2013;
- Millores anuals de les NIIF, Cicle 2010–2012;
- NIC 19 (Modificació), "Plans de prestacions definides: aportacions dels empleats".

De l'anàlisi d'aquestes noves normes comptables i interpretacions a aplicar en els exercicis que s'iniciïn a partir de l'1 de gener de 2015 i següents, Gas Natural Fenosa no espera que la seva aplicació tingui efectes significatius sobre els Comptes Anuals Consolidats.

3.3. Comparació de la informació

Tal com s'indica en la Nota 3.2 amb data d'1 de gener de 2014 Gas Natural Fenosa ha aplicat la NIIF 11 "Acords conjunts" com a conseqüència de la qual els negocis conjunts (aquells en els quals els participants no tenen drets sobre els seus actius i obligacions pels seus passius, sinó que ostenten drets únicament sobre els actius nets de les participades) passen a consolidar-se pel mètode de la participació en lloc de pel mètode d'integració proporcional. Per això, les magnituds corresponents a l'exercici acabat a 31 de desembre de 2013, que es presenten a efectes comparatius, han estat reexpressades.

Com a conseqüència de l'aplicació de la NIIF 11, els acords conjunts que han estat classificats com negocis conjunts d'acord amb el que estableix la Nota 3.4.1 han canviat el mètode de consolidació d'integració proporcional al mètode de la participació. Les entitats de negocis conjunts són bàsicament, Unión Fenosa Gas, EcoEléctrica LP (central de cicle combinat situada a Puerto Rico), Nueva Generadora del Sur, SA (central de cicle combinat situada a Espanya), Eléctrica Conquense, SA i Barras Eléctricas Galaico Asturianas, SA (societats de distribució elèctrica) i diverses societats conjuntes que exploten instal·lacions de producció d'energia elèctrica a partir de fonts d'energia renovables i cogeneració (Desarrollo de Energías Renovables de Navarra, SA, Molinos del Cidacos, SA, Cogeneración del Noroeste, SA, Molinos de la Rioja, SA i altres).

En l'anàlisi realitzada per a la classificació dels acords conjunts no han sorgit supòsits que hagin requerit d'un judici complex per a classificar-los, havent-se basat en la representació de Gas Natural Fenosa en el Consell d'Administració i la participació en les decisions significatives.

D'altra banda, els acords conjunts que han estat classificats com a operacions conjuntes d'acord amb el que estableix la Nota 3.4.1 corresponen, en la major part, a entitats sense personalitat jurídica amb les que Gas Natural Fenosa comparteix la propietat amb altres propietaris. Les entitats d'operacions conjuntes són bàsicament, Comunidad de bienes Central Nuclear de Trillo (Grupo I), Comunidad de bienes Central Nuclear de Almaraz (Grupo I i II), Comunidad de bienes Central Térmica de Anllares i Comunidad de bienes Central Térmica de Aceca.

En l'apartat 2 de l'Annex I es detallen totes les entitats de negocis conjunts incloent-hi els percentatges de participació i l'activitat. En l'apartat 3 de l'Annex I es detallen totes les entitats d'operacions conjuntes incloent-hi els percentatges de participació i l'activitat.

A continuació es detallen els impactes derivats d'aquesta reexpressió en el Balanç de Situació Consolidat a 31 de desembre de 2013 i a 1 de gener de 2013, el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat de l'exercici 2013, l'Estat Consolidat de Resultat Global de l'exercici 2013 i l'Estat de Fluxos d'Efectiu Consolidat de l'exercici 2013:

Balanç de Situació Consolidat a 31 de desembre de 2013

	31/12/13	Aplicació NIIF 11	31/12/13 reexpressat
Actiu			
Immobilitzat intangible	10.245	(2.277)	7.968
Immobilitzat material	21.411	(1.048)	20.363
Inversions comptabilitzades pel mètode de la participació	96	2.297	2.393
Actius financers no corrents	1.457	(39)	1.418
Actius per impost diferit	1.051	(25)	1.026
Actiu no corrent	34.260	(1.092)	33.168
Existències	864	(81)	783
Deutors comercials i altres comptes a cobrar	5.316	(178)	5.138
Altres actius financers corrents	253	(3)	250
Efectiu i altres actius líquids equivalents	4.252	(80)	4.172
Actiu corrent	10.685	(342)	10.343
Total Actiu	44.945	(1.434)	43.511
Patrimoni net i passiu			
Patrimoni net atribuït a la societat dominant	13.444	–	13.444
Participacions no dominants	1.566	(43)	1.523
Patrimoni net	15.010	(43)	14.967
Ingressos diferits	932	(13)	919
Provisions no corrents	1.564	(97)	1.467
Passius financers no corrents	15.508	(417)	15.091
Passiu per impost diferit	2.562	(562)	2.000
Altres passius no corrents	842	(132)	710
Passiu no corrent	21.408	(1.221)	20.187
Provisions corrents	134	–	134
Passius financers corrents	3.403	(52)	3.351
Creditors comercials i altres comptes a pagar	4.230	(87)	4.143
Altres passius corrents	760	(31)	729
Passiu corrent	8.527	(170)	8.357
Total patrimoni net i passiu	44.945	(1.434)	43.511

Balanç de Situació Consolidat a 1 de gener de 2013

	01/01/13	Aplicació NIIF 11	01/01/13 reexpressat
Actiu			
Immobilitzat intangible	10.764	(2.491)	8.273
Immobilitzat material	22.308	(1.128)	21.180
Inversions comptabilitzades pel mètode de la participació	100	2.413	2.513
Actius financers no corrents	983	(21)	962
Actius per impost diferit	1.036	(7)	1.029
Actiu no corrent	35.191	(1.234)	33.957
Existències	897	(94)	803
Deutors comercials i altres comptes a cobrar	5.106	(229)	4.877
Altres actius financers corrents	1.259	–	1.259
Efectiu i altres actius líquids equivalents	4.434	(109)	4.325
Actiu corrent	11.696	(432)	11.264
Total Actiu	46.887	(1.666)	45.221
Patrimoni net i passiu			
Patrimoni net atribuït a la societat dominant	13.261	–	13.261
Participacions no dominants	1.618	(39)	1.579
Patrimoni net	14.879	(39)	14.840
Ingressos diferits	878	(10)	868
Provisions no corrents	1.665	(98)	1.567
Passius financers no corrents	18.046	(516)	17.530
Passiu per impost diferit	2.688	(606)	2.082
Altres passius no corrents	834	(141)	693
Passiu no corrent	24.111	(1.371)	22.740
Provisions corrents	144	(1)	143
Passius financers corrents	2.386	(95)	2.291
Creditors comercials i altres comptes a pagar	4.560	(127)	4.433
Altres passius corrents	807	(33)	774
Passiu corrent	7.897	(256)	7.641
Total patrimoni net i passiu	46.887	(1.666)	45.221

Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat de l'exercici 2013

	2013	Aplicació NIIF 11	2013 reexpressat
Import net de la xifra de negoci	24.969	(647)	24.322
Proveïments	(17.228)	336	(16.892)
Altres ingressos d'explotació	213	(12)	201
Despeses de personal	(861)	34	(827)
Altres despeses d'explotació	(2.274)	53	(2.221)
Amortització i pèrdues per deteriorament d'immobilitzat	(1.907)	295	(1.612)
Imputació de subvencions d'immobilitzat i d'altres	40	–	40
Altres resultats	11	–	11
Resultat d'explotació	2.963	59	3.022
Resultat financer	(838)	35	(803)
Resultat d'entitats valorades pel mètode de la participació	7	(69)	(62)
Resultat abans d'impostos	2.132	25	2.157
Impost sobre beneficis	(468)	(31)	(499)
Resultat de l'exercici procedent d'operacions continuades	1.664	(6)	1.658
Resultat consolidat de l'exercici	1.664	(6)	1.658
Atribuïble a			
Societat dominant	1.445	–	1.445
Participacions no dominants	219	(6)	213
	1.664	(6)	1.658
Benefici en euros per acció bàsic i diluït d'activitats continuades atribuïble als accionistes de la societat dominant	1,44	–	1,44
Benefici en euros per acció bàsic i diluït atribuïble als accionistes de la societat dominant	1,44	–	1,44

Estat Consolidat de Resultat Global de l'exercici 2013

	2013	Aplicació NIIF 11	2013 reexpressat
Resultat consolidat de l'exercici	1.664	(6)	1.658
Altres resultats globals reconeguts directament en el patrimoni net	(473)	2	(471)
Partides que no es traspassaran a resultats			
Per guanys i pèrdues actuàries i altres ajustos	3	–	3
Efecte impositiu	(1)	–	(1)
Partides que poden traspassar-se posteriorment a resultats			
Per valoració d'actius financers disponibles per a la venda	–	–	–
Per cobertures de flux d'efectiu	(21)	(6)	(27)
Diferències de conversió	(460)	18	(442)
Efecte impositiu	6	2	8
De societats comptabilitzades pel mètode de la participació	–	(12)	(12)
Transferències al compte de Pèrdues i Guanys	38	–	38
Per valoració d'actius financers disponibles per a la venda	–	–	–
Per cobertures de flux d'efectiu	48	(7)	41
Diferències de conversió	2	–	2
Efecte impositiu	(12)	1	(11)
De societats comptabilitzades pel mètode de la participació	–	6	6
Altres resultats globals de l'exercici	(435)	2	(433)
Resultat global total de l'exercici	1.229	(4)	1.225
Atribuïble a			
Societat dominant	1.094	–	1.094
Participacions no dominants	135	(4)	131

Estat de Fluxos d'Efectiu Consolidat de l'exercici 2013

	2013	Aplicació NIIF 11	2013 reexpressat
Resultat abans d'impostos	2.132	25	2.157
Ajustos del resultat	2.608	(261)	2.347
Amortització i pèrdues per deteriorament d'immobilitzat	1.907	(295)	1.612
Altres ajustos del resultat net	701	34	735
Canvis en el capital corrent	(119)	15	(104)
Altres fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació	(1.162)	67	(1.095)
Pagament d'interessos	(789)	21	(768)
Cobrament d'interessos	95	–	95
Cobraments de dividends	8	26	34
Pagaments per impostos sobre beneficis	(476)	20	(456)
Fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació	3.459	(154)	3.305
Pagaments per inversions	(2.485)	37	(2.448)
Empreses del grup, associades i unitats de negoci	(47)	–	(47)
Immobilitzat material i intangible	(1.417)	36	(1.381)
Altres actius financers	(1.021)	1	(1.020)
Cobraments per desinversions	1.280	–	1.280
Empreses del grup, associades i unitats de negoci	55	–	55
Immobilitzat material i intangible	16	–	16
Altres actius financers	1.209	–	1.209
Altres fluxos d'efectiu d'activitats d'inversió	105	(1)	104
Altres cobraments/(pagaments) d'activitats d'inversió	105	(1)	104
Fluxos d'efectiu d'activitats d'inversió	(1.100)	36	(1.064)
Cobraments/(pagaments) per instruments de patrimoni	–	–	–
Emissió	–	–	–
Adquisició	–	–	–
Cobraments/(pagaments) per instruments de passiu financer	(1.349)	127	(1.222)
Emissió	5.221	40	5.261
Devolució i amortització	(6.570)	87	(6.483)
Pagaments per dividends	(1.057)	–	(1.057)
Altres fluxos d'efectiu d'activitats de finançament	(91)	18	(73)
Fluxos d'efectiu de les activitats de finançament	(2.497)	145	(2.352)
Efecte de les variacions dels tipus de canvi	(44)	2	(42)
Variació d'efectiu i equivalents	(182)	29	(153)
Efectiu i equivalents a l'inici de l'exercici	4.434	(109)	4.325
Efectiu i equivalents al final de l'exercici	4.252	(80)	4.172

3.4. Polítiques comptables

Les principals polítiques comptables utilitzades per a l'elaboració d'aquests Comptes Anuals Consolidats han estat les següents:

3.4.1. Consolidació

a) Dependents

Es consideren societats dependents aquelles entitats controlades per Gas Natural Fenosa. Gas Natural Fenosa controla una entitat quan, per la seva implicació en ella, està exposada o té dret, a uns rendiments variables i té la capacitat d'influir en aquests rendiments a través del poder que hi exerceix.

Les dependents es consoliden pel mètode d'integració global a partir de la data en què es transfereix el control a Gas Natural Fenosa, i s'exclouen de la consolidació en la data en què aquest cessa.

Per a comptabilitzar l'adquisició de dependents s'utilitza el mètode d'adquisició. El cost d'adquisició és el valor raonable dels actius lliurats, dels instruments de patrimoni emesos i dels passius incorreguts o assumits en la data d'intercanvi, i de qualsevol contraprestació addicional que depengui d'esdeveniments futurs (sempre que sigui probable i es pugui valorar amb fiabilitat).

Els actius intangibles adquirits mitjançant una combinació de negocis es reconeixen separatament del fons de comerç si es compleixen els criteris de reconeixement d'actius, és a dir, si són separables o tenen el seu origen en drets legals o contractuals i quan el seu valor raonable es pot calcular de manera fiable.

Els actius identificables adquirits i els passius o passius contingents incorreguts o assumits com a resultat de la transacció, es valoren inicialment al seu valor raonable a la data d'adquisició, amb independència del percentatge de les participacions no dominants.

Per a cada combinació de negocis, Gas Natural Fenosa pot optar per reconèixer qualsevol participació no dominant en l'adquirida pel valor raonable o per la part proporcional de la participació no dominant dels imports reconeguts dels actius nets identificables de l'adquirida.

Els costos relacionats amb l'adquisició es reconeixen com a despeses en l'exercici en què s'hi incorre.

L'excés de cost de l'adquisició respecte al valor raonable de la participació de Gas Natural Fenosa en els actius nets identificables adquirits es registra com a fons de comerç. Si el cost d'adquisició és menor que el valor raonable dels actius nets de la dependent adquirida, es reconeix la diferència directament en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat.

El període de valoració de les combinacions de negoci s'inicia en la data d'adquisició i finalitza quan Gas Natural Fenosa conclou que no pot obtenir més informació sobre els fets i circumstàncies que existien a la data d'adquisició. Aquest període, en cap cas, supera un any des de la data d'adquisició. Durant el període de valoració la combinació de negocis es considera provisional i es reconeixen ajustos de l'import provisional, si escau, com si la comptabilització de la combinació de negocis hagués estat completada en la data d'adquisició.

En una combinació de negocis realitzada per etapes, Gas Natural Fenosa valora la seva participació prèvia en el patrimoni de la societat adquirida pel seu valor raonable en la data de control, i reconeix els guanys o les pèrdues resultants en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat.

En el procés de consolidació, s'eliminen les transaccions, els saldos i els guanys no realitzats entre societats de Gas Natural Fenosa. Les pèrdues no realitzades també s'eliminen, excepte si la transacció proporciona evidència d'una pèrdua per deteriorament de l'actiu transferit.

La participació dels accionistes minoritaris en el patrimoni i en els resultats de les societats dependents es presenta de manera detallada en els epígrafs “Participacions no dominants” en el Balanç de Situació Consolidat i de “Resultat atribuïble a participacions no dominants” en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat.

En relació amb les adquisicions o vendes sense pèrdua de control, la diferència entre el preu pagat o rebut i el seu valor net comptable es registra com transaccions patrimonials, sense generar ni fons de comerç ni resultat.

Les opcions de venda atorgades a accionistes minoritaris de societats dependents en relació amb participacions en aquestes societats, es valoren al valor actual de l'import a reemborsar, és a dir, el seu preu d'exercici, i es presenten en l'epígraf “Altres passius”.

b) Acords conjunts

En un acord conjunt les parts es troben vinculades a través d'un acord contractual que atorga a dues o més d'aquestes parts el control conjunt de l'acord. Hi ha control conjunt quan les decisions sobre les activitats rellevants requereixen el consentiment unànim de totes les parts que comparteixen el control.

Un acord conjunt es classifica com a operació conjunta si les parts ostenten drets sobre els actius d'aquest i tenen obligacions pels seus passius o com a negoci conjunt si els participants tenen drets únicament sobre els actius nets de les participades.

Les participacions en operacions conjuntes es consoliden pel mètode d'integració proporcional i les participacions en negocis conjunts es consoliden pel mètode de la participació.

Sota el mètode de la participació, els interessos en negocis conjunts es reconeixen inicialment al seu cost i s'ajusta a partir de llavors per a reconèixer la participació de Gas Natural Fenosa en els beneficis i les pèrdues posteriors a l'adquisició i moviments en un altre resultat global.

En cada data de presentació d'informació financera, Gas Natural Fenosa determina si hi ha alguna evidència objectiva que s'hagi deteriorat el valor de la inversió en un negoci conjunt. Si aquest fos el cas, Gas Natural Fenosa calcula l'import de la pèrdua per deteriorament del valor com la diferència entre l'import recuperable del negoci conjunt i el seu import en llibres i reconeix l'import en l'epígraf “Resultat d'entitats valorades pel mètode de la participació” en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat.

Els actius i passius assignats a les operacions conjuntes es presenten en el Balanç de Situació Consolidat classificats d'acord amb la seva naturalesa específica i al percentatge de participació de Gas Natural Fenosa. De la mateixa manera, els ingressos i despeses amb origen en operacions conjuntes es presenten en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat d'acord amb la seva pròpia naturalesa i al percentatge de participació de Gas Natural Fenosa.

c) Associades

Associades són totes les entitats sobre les quals Gas Natural Fenosa exerceix influència significativa, capacitat de participar en les decisions financeres i operatives, però no té control que, generalment, ve acompanyat per una participació d'entre un 20% i un 50% dels drets de vot.

Les inversions en associades es comptabilitzen pel mètode de la participació.

d) Perímetre de consolidació

En l'Annex I s'inclouen les societats participades directament i indirectament per Gas Natural Fenosa que han estat incloses en el perímetre de consolidació.

En l'Annex II s'inclouen les principals variacions en el perímetre de consolidació produïdes en els exercicis 2014 i 2013, i les més rellevants són les següents:

Exercici 2014

En l'exercici 2014 les principals variacions produïdes en el perímetre de consolidació corresponen a l'alienació, el juny de 2014, de la societat Gas Natural Fenosa Telecomunicaciones, SA (Nota 26) i a l'adquisició, el novembre de 2014, del 96,72% del grup xilè Compañía General de Electricidad, SA (CGE) dedicat, principalment, a la distribució i transmissió d'electricitat, gas natural i gas líquat del petroli (Nota 29).

Exercici 2013

En l'exercici 2013 les principals variacions produïdes en el perímetre de consolidació van correspondre a l'alienació, en febrer de 2013, de les participacions del 83,7% en las empreses de distribució d'electricitat a Nicaragua, Distribuidora de Electricidad del Norte, SA i Distribuidora de Electricidad del Sur, SA (Nota 26).

3.4.2. Transaccions en moneda estrangera

Les partides incloses en els Comptes Anuals Consolidats de cadascuna de les entitats de Gas Natural Fenosa es valoren utilitzant la moneda de l'entorn econòmic principal en què l'entitat opera. Els Comptes Anuals Consolidats es presenten en euros, que és la moneda de presentació de Gas Natural Fenosa.

Les transaccions en moneda estrangera es converteixen a la moneda funcional utilitzant els tipus de canvi vigents en les dates de les transaccions. Les pèrdues i els guanys en moneda estrangera que resulten de la liquidació d'aquestes transaccions i de la conversió als tipus de canvi de tancament dels actius i passius monetaris denominats en moneda estrangera es reconeixen en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat.

Els resultats i la situació financera de totes les entitats de Gas Natural Fenosa (cap de les quals té la moneda d'una economia hiperinflacionària) que tenen una moneda funcional diferent de la moneda de presentació es converteixen a la moneda de presentació de la manera següent:

- Els ingressos i les despeses de cada Compte de Pèrdues i Guanys es converteixen als tipus de canvi mitjans mensuals, llevat que aquesta mesura no sigui una aproximació raonable de l'efecte acumulatiu dels tipus existents en les dates de la transacció, cas en el qual els ingressos i les despeses es converteixen en la data de les transaccions.
- Totes les diferències de canvi que en resulten es reconeixen a l'Estat Consolidat de Resultat Global i l'import acumulat es registra en l'epígraf de "Diferències de conversió" del Patrimoni net.

Els ajustos al fons de comerç i al valor raonable que sorgeixen de l'adquisició d'una entitat estrangera es tracten com a actius i passius de l'entitat estrangera i es converteixen al tipus de canvi de tancament.

Els tipus de canvi respecte de l'euro (EUR) de les principals divises de les societats de Gas Natural Fenosa a 31 de desembre de 2014 i 2013 han estat els següents:

	31 de desembre de 2014		31 de desembre de 2013	
	Tipus de Tancament	Tipus mitjà acumulat	Tipus de Tancament	Tipus mitjà acumulat
Dòlar nord-americà (USD)	1,21	1,33	1,38	1,33
Pes Argentí (ARS)	10,32	10,71	8,97	7,26
Real Brasiler (BRL)	3,22	3,12	3,23	2,87
Pes Colombià (COP)	2.905	2.651	2.657	2.483
Pes Xilè (CLP)	738,35	756,80	–	–
Pes Mexicà (MXN)	17,89	17,65	18,02	16,96
Balboa Panameny (PAB)	1,21	1,33	1,38	1,33
Lei Moldau (MDL)	18,95	18,61	17,95	16,68

3.4.3. Immobilitzat intangible

a) Fons de comerç

El fons de comerç representa l'excés del cost d'adquisició sobre el valor raonable de la participació en els actius nets identificables de la dependent, controlada conjuntament, o associada adquirida, en la data d'adquisició. El fons de comerç relacionat amb adquisicions de dependents s'inclou en immobilitzat intangible i el relacionat amb adquisicions d'associades o controlades conjuntament s'inclou en inversions comptabilitzades aplicant el mètode de la participació.

El fons de comerç que es deriva de les adquisicions realitzades abans de l'1 de gener de 2004 es registra per l'import reconegut com a tal en els Comptes Anuals Consolidats a 31 de desembre de 2003 preparats sota els principis comptables espanyols.

El fons de comerç no s'amortitza i es revisa anualment per a analitzar les possibles pèrdues per deteriorament del seu valor, de manera que es registren en el Balanç de Situació Consolidat al seu valor de cost menys les pèrdues per deteriorament acumulades.

Les pèrdues per deteriorament del fons de comerç no són reversibles.

b) Concessions i similars

En aquest epígraf es recull el cost d'adquisició de les concessions si s'adquireixen directament a un organisme públic o similar, el valor raonable atribuït a la concessió corresponent, en cas d'adquirir-se com a part d'una combinació de negocis o el cost de construcció i millora de les infraestructures destinades a concessions, d'acord amb la CINIIF 12 "Acords de concessió de serveis".

Els actius afectes a l'esmentada CINIIF 12, que són aquells en què el concedent controla els serveis que Gas Natural Fenosa (operador) ha de prestar i la participació residual significativa en la infraestructura al final de la vigència de l'acord, es registren com a actiu financer si l'operador té un dret incondicional a percebre efectiu del concedent i com a actiu intangible si l'operador no té aquest dret, sinó que té el dret a cobrar als usuaris del servei. Els ingressos i les despeses corresponents als serveis de construcció o millora de les infraestructures es registren pel seu import brut. Atès que els acords de concessió no especifiquen la retribució corresponent a aquests conceptes, el valor raonable dels ingressos s'estima per referència a les despeses incorregudes sense marge.

Els actius inclosos en aquest epígraf s'amortitzen linealment durant el període de durada de cada una de les concessions, excepte en el cas del gasoducte Magrib-Europa que, per a reflectir adequadament el patró de consum esperat dels beneficis econòmics futurs, es basa en el volum de gas transportat durant la vida del dret d'ús, cosa que comporta una amortització acumulada que no és menor que la que s'obtindria en utilitzar un mètode d'amortització lineal.

Així mateix, les concessions de distribució i transmissió elèctrica a Espanya i Xile, així com les concessions de distribució de gas a Xile, adquirides bàsicament com a part d'una combinació de negocis, no tenen límit legal ni de cap altre tipus. En conseqüència, com que es tracta d'actius intangibles de vida indefinida, no s'amortitzen, si bé s'analitza el seu possible deteriorament amb periodicitat anual d'acord amb el que es descriu en la Nota 3.4.5.

c) Aplicacions informàtiques

Els costos directament relacionats amb la producció de programes informàtics que sigui probable que generin beneficis econòmics superiors als costos, es reconeixen com a immobilitzat intangible. Els costos directes inclouen les despeses del personal que desenvolupa els programes informàtics.

Els costos d'aplicacions informàtiques reconeguts com a actius s'amortitzen linealment durant un període de quatre anys des del moment en què estan disponibles per a l'entrada en explotació de l'aplicació.

d) Despeses de recerca

Les despeses de recerca es reconeixen com a despesa en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat quan es produeixen.

e) Altre immobilitzat intangible

En altre immobilitzat intangible principalment s'inclouen els conceptes següents:

- El cost de l'adquisició dels drets de regasificació en exclusiva de la planta de regasificació de Peñuelas (Puerto Rico), que s'amortitza linealment fins a la data d'extinció dels drets (2025).
- El cost de les llicències d'explotació de parcs de generació eòlica, bàsicament adquirits com a conseqüència de combinacions de negocis, que s'amortitzen en 20 anys una vegada posats en funcionament.
- Els contractes de proveïment de gas i altres drets contractuals adquirits com a part d'una combinació de negocis, que es valoren a valor raonable i s'amortitzen linealment en la durada d'aquests, que no difereix significativament del patró de consum esperat.

No hi ha immobilitzats intangibles amb una vida útil indefinida diferents del fons de comerç, de les esmentades concessions de distribució i transmissió d'electricitat i de les concessions de distribució de gas.

3.3.4. Immobilitzat material

a) Cost

Els béns compresos en l'immobilitzat material es valoren al preu d'adquisició o al cost de producció o al valor atribuït a l'actiu en cas que s'adquireixin com a part d'una combinació de negocis.

Formen part de l'immobilitzat material els costos financers corresponents al finançament dels projectes d'instal·lacions tècniques durant el període de construcció, fins a la preparació de l'actiu per al seu ús.

Els costos de renovació, ampliació o millora són incorporats a l'actiu com a major valor del bé exclusivament quan impliquen un augment de la seva capacitat, productivitat o prolongació de la seva vida útil.

Els costos de reparacions importants s'activen i s'amortitzen durant la vida útil estimada d'aquests (generalment, de 2 a 6 anys), mentre que les despeses recurrents de manteniment s'imputen als resultats de l'exercici en què es produeixen.

Els imports relacionats amb els treballs efectuats per l'empresa per a l'immobilitzat material corresponen al cost directe de producció.

Es registra com a immobilitzat material el gas no extraïble precis per a l'exploració dels emmagatzematges subterranis de gas natural (gas matalàs), amortitzats en el període de vida útil de l'emmagatzematge subterrani.

Les despeses derivades de les actuacions empresarials encaminades a la protecció i millora del medi ambient es comptabilitzen com a despesa de l'exercici en què es produeixen.

Quan impliquen incorporacions a l'immobilitzat material, l'objectiu del qual sigui la minimització de l'impacte mediambiental i la protecció i millora del medi ambient, es comptabilitzen com a major valor de l'immobilitzat.

Els costos futurs als quals Gas Natural Fenosa ha de fer front en relació amb el tancament de determinades instal·lacions s'ha d'incorporar al valor de l'actiu pel valor actualitzat, i recollir la corresponent provisió (Nota 3.4.16).

Els beneficis i les pèrdues en vendes es determinen per comparació del preu de venda amb els valors comptables i es registren en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat.

b) Amortització

Els actius s'amortitzen linealment, durant la seva vida útil estimada o, en cas de ser menor, durant la durada de la concessió. Les vides útils estimades són:

	Anys de vida útil estimada
Construccions	33-50
Vaixells per al transport de gas natural líquid	25-30
Instal·lacions tècniques (xarxa de distribució i transport de gas)	20-40
Instal·lacions tècniques (centrals hidràuliques)	14-65
Instal·lacions tècniques (centrals de carbó)	25-40
Instal·lacions tècniques (centrals de cicle combinat)	25
Instal·lacions tècniques (centrals nuclears)	40
Instal·lacions tècniques (parcs eòlics)	20
Instal·lacions tècniques (xarxa de transport elèctrica)	30-40
Instal·lacions tècniques (xarxa de distribució elèctrica)	18-40
Equips informàtics	4
Elements de transport	6
Altres elements	3-20

Les centrals hidràuliques estan subjectes al règim de concessió administrativa temporal. A l'acabament dels terminis establerts per a les concessions administratives, les instal·lacions han de revertir a l'Estat en condicions de bon ús, cosa que s'aconsegueix gràcies als programes de manteniment d'aquestes.

En el càlcul de la dotació de l'amortització de les centrals hidràuliques es diferencien els diversos tipus d'elements que les integren, distingint-hi les inversions en obra civil (el termini d'amortització de les quals es determina en funció del període de la concessió), l'equip electromecànic (40 anys) i la resta de l'immobilitzat (14 anys), en qualsevol cas atenent a l'ús de la central i amb el límit màxim del termini de la concessió (entre els anys 2022 i 2063).

Gas Natural Fenosa amortitza les seves centrals nuclears en una vida útil de 40 anys que correspon a la vida teòrica dels seus components principals. El permís d'exploració d'aquestes instal·lacions sol comprendre períodes successius de 10 anys, sense que pugui sol·licitar-se'n la renovació fins a un moment proper a la finalització de cada un. No obstant això, considerant l'òptim rendiment d'aquestes instal·lacions, així com els programes de manteniment d'aquestes, es considera que la renovació d'aquests permisos podrà ser obtinguda, almenys, fins a assolir el període de 40 anys de vida útil.

Els valors residuals i les vides útils dels actius es revisen, ajustant-los, si escau, a la data de cada Balanç de situació.

Quan el valor comptable d'un actiu és superior al seu import recuperable estimat o quan ja no és útil, a causa, per exemple, de desplaçaments a la xarxa de distribució, el seu valor es redueix de manera immediata fins al seu import recuperable (Nota 3.4.5).

c) Operacions d'exploració i producció

Gas Natural Fenosa registra les operacions d'exploració de gas i carbó d'acord amb el mètode d'exploració amb èxit, el tractament del qual és el següent:

- Costos d'exploració

Els costos d'exploració (despeses de geologia i geofísica, costos associats al manteniment de les reserves no provades i altres costos relacionats), excloent els costos de perforació, es carreguen a resultats en el moment en què es produeixen.

Si, com a conseqüència dels sondejos d'exploració, es troben reserves provades, els costos són traspassats a Inversions en zones amb reserves. No obstant això, si no es troben reserves provades que justifiquin el seu desenvolupament comercial, els costos de perforació inicialment capitalitzats són carregats en resultats.

- Inversions en zones amb reserves

Els costos d'adquisició de nous interessos en zones amb reserves, els costos de desenvolupament per a extracció, tractament i emmagatzematge, així com el valor actual estimat dels costos d'abandonament, es capitalitzen i s'amortitzen al llarg de la vida comercial estimada del jaciment en funció de la relació existent entre la producció de l'any i les reserves provades a l'inici del període d'amortització.

A la data de tancament o sempre que hi hagin indicis de que pugui haver un deteriorament en el valor dels actius, es compara el valor recuperable d'aquests amb el seu valor net comptable.

3.4.5. Pèrdues per deteriorament de valor dels actius

Els actius es revisen, per analitzar les possibles pèrdues per deteriorament, sempre que algun esdeveniment o canvi en les circumstàncies indiqui que el valor net comptable pot no ser recuperable. Addicionalment es revisa com a mínim anualment per als fons de comerç i els immobilitzats intangibles que, o bé no estan en explotació, o tenen vida indefinida.

Quan l'import recuperable és menor que el valor net comptable de l'actiu, es reconeix en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat una pèrdua per deteriorament per la diferència entre tots dos. L'import recuperable es calcula com el major entre el valor raonable de l'actiu menys els costos per a la venda i el seu valor d'ús pel procediment del descompte dels fluxos d'efectiu futurs. Gas Natural Fenosa està considerant com a import recuperable el valor en ús, per al càlcul del qual s'usa la metodologia que es descriu a continuació.

A efectes d'avaluar les pèrdues per deteriorament del valor, els actius s'agrupen al nivell més baix per al qual és possible identificar fluxos d'efectiu independents. Tant els actius com els fons de comerç s'assignen a aquestes unitats generadores d'efectiu (UGE).

Les UGE s'han definit seguint els criteris següents:

- Distribució de gas:
  - Distribució de gas Espanya. Es gestiona de manera conjunta el desenvolupament, l'operació i el manteniment de la xarxa de distribució de gas.
  - Distribució de gas a l'Amèrica Llatina. Es considera que hi ha una UGE per a cada país en el qual s'opera (Argentina, Brasil, Colòmbia i Mèxic), ja que es tracta de negocis subjectes a diferents marcs reguladors.
  - Distribució de gas Resta. Correspon als actius de distribució de gas a Itàlia.
- Distribució d'electricitat:
  - Distribució d'electricitat Espanya. Es gestiona de manera conjunta el desenvolupament, l'operació i el manteniment de la xarxa de distribució d'electricitat.
  - Distribució d'electricitat a l'Amèrica Llatina. Es considera que hi ha una UGE per a cada país en el qual s'opera (Colòmbia i Panamà), ja que es tracta de negocis subjectes a diferents marcs reguladors.
  - Distribució d'electricitat Resta. Correspon als actius de distribució d'electricitat a Moldàvia.
- Gas. Inclou les UGE d'Infraestructures de gas, de Proveïments i comercialització i la participació a Unión Fenosa Gas, que s'analitza per a deteriorament de forma independent.
- Electricitat:
  - Electricitat Espanya. El parc de generació d'electricitat a Espanya d'entitats controlades es gestiona d'una manera conjunta i centralitzada, en funció de les condicions de la demanda, on totes les centrals de diferents tecnologies tenen un paper rellevant, complementari i necessari davant diferents situacions de mercat, proporcionant l'electricitat demandada pels clients en cada moment. En conseqüència es considera que hi ha una única UGE per a la generació (incloent-hi les diferents tecnologies) i la comercialització d'electricitat a Espanya. Addicionalment, cada entitat de generació d'electricitat no controlada, com és el cas de Nueva Generadora del Sur, SA, s'analitza per a deteriorament de forma independent.
  - Global Power Generation (GGP). Es considera que hi ha una UGE a cada país en què s'opera, ja que es tracta de negocis subjectes a diferents marcs reguladors i gestionats de manera independent. El parc de generació d'electricitat de GPG està situat a l'Amèrica Llatina (Costa Rica, Mèxic, Puerto Rico, Panamà i República Dominicana) i Resta (Kenya i Austràlia).
- CGE: correspon a la Compañía General de Electricidad, consolidada des del 30 de novembre de 2014 (Nota 29), que es gestiona de manera independent respecte de la resta de negocis de l'Amèrica Llatina. Inclou les UGE de distribució i transmissió elèctrica, distribució de gas natural i gas líquat del petroli (GLP).
- Altres. Inclou les UGE de jaciment de carbó a Sud-àfrica i de fibra òptica (fins a 30 de juny de 2014).

Per a aquelles UGE que han requerit l'anàlisi de possibles pèrdues per deteriorament, els fluxos d'efectiu s'han basat en el Pla Estratègic aprovat per Gas Natural Fenosa, ampliat fins a cinc anys, en funció de la regulació i de les expectatives per al desenvolupament del mercat d'acord amb les previsions sectorials disponibles i de l'experiència històrica sobre l'evolució dels preus i els volums produïts.

Els fluxos d'efectiu posteriors al període projectat s'extrapolen utilitzant les taxes de creixement estimades per UGE que, en cap cas, superen el tipus de creixement mitjà a llarg termini per al negoci i país on operen i que són, en tots els casos, inferiors als creixements del període del Pla Estratègic. Així mateix, per estimar els fluxos d'efectiu futurs en el càlcul dels valors residuals, s'han considerat totes les inversions de manteniment i, si escau, les inversions de renovació necessàries per a mantenir la capacitat productiva de les UGE.

Les taxes de creixement nominals emprades per a cada UGE o grup d'UGE són les següents:

	Creixement 2014 (%)	Creixement 2013 (%)
Distribució de gas Resta d'Europa	1,0	1,0
Distribució de gas Amèrica Llatina	1,0	1,0
Distribució d'electricitat Espanya	0,6	0,6
Distribució d'electricitat Resta d'Europa	1,8	1,8
Distribució d'electricitat Amèrica Llatina	1,2-3,0	1,2-3,0
Unión Fenosa Gas	1,4	1,4
Electricitat Espanya	1,8	1,8
GPG	1,0-4,9	1,0-4,9

Les taxes de descompte abans d'impostos utilitzades per a calcular el valor recuperable de cada UGE o grup d'UGE són les següents:

	Taxes 2014 (%)	Taxes 2013 (%)
Distribució de gas Resta d'Europa	7,3	9,0
Distribució de gas Amèrica Llatina	17,0-18,0	12,0-13,0
Distribució d'electricitat Espanya	6,2	8,5
Distribució d'electricitat Resta d'Europa	14,4	15,8
Distribució d'electricitat Amèrica Llatina	9,1-15,5	10,7-15,0
Unión Fenosa Gas	11,7	12,8
Electricitat Espanya	6,5	9,0
GPG	7,0-11,8	7,3-14,4

Els paràmetres considerats per a la composició de les taxes de descompte anteriors han estat:

- Bo lliure de risc: bo a 10 anys del mercat de referència de l'UGE.
- Prima de risc de mercat: estimació de renda variable de cada país a 10 anys.
- Beta despallanquejada: segons mitjana de cada sector en cada cas.
- *Swap* de tipus d'interès moneda local: *swap* a 10 anys.
- Proporció patrimoni net-deute: mitjana sectorial.

Al marge de les taxes de descompte, els aspectes més sensibles que s'inclouen en les projeccions utilitzades i que es basen en les previsions sectorials i l'experiència històrica són les següents:

- Distribució de gas i electricitat Amèrica Llatina i Resta
  - Evolució de les tarifes. Valoració de les tarifes en cada un dels països, en funció de les condicions reguladores existents i les revisions tarifàries tenint en consideració l'experiència derivada de les anteriors revisions tarifàries a cada país.
  - Cost de l'energia. Estimats segons els models predictius desenvolupats d'acord amb el coneixement dels mercats energètics de cada país.
  - Cost d'operació i manteniment. Estimats a partir dels costos històrics de la xarxa gestionada.
  - Inversions. Considerant les inversions necessàries per a mantenir l'ús regular de la xarxa i la qualitat del subministrament.

- Distribució d'electricitat Espanya:

- Retribució regulada. Import i creixement de la retribució aprovada pel regulador considerant els impactes reguladors del Reial Decret-Llei 9/2013 i la Llei 24/2013 (Nota 2.4.2.1) i Reial Decret 1048/2013 (Nota 2.4.1.2).
- Cost d'operació i manteniment. Estimats a partir dels costos històrics de la xarxa gestionada.
- Inversions. Considerant les inversions necessàries per a mantenir l'ús regular de la xarxa.

- Unión Fenosa Gas:

- Cost dels proveïments de gas. D'acord amb els preus dels contractes a llarg termini subscrits per Unión Fenosa Gas.
- Volums de gas a obtenir de cada font de proveïment.
- Preu de venda del gas natural. Valorat amb els models predictius d'acord amb l'evolució prevista de les corbes de preus i l'experiència en els mercats en què opera Unión Fenosa Gas.

- Electricitat Espanya:

- Electricitat produïda. L'evolució de la demanda s'ha estimat d'acord amb el consens de diversos Organismes internacionals. La quota de participació s'ha estimat en funció de la quota de mercat de Gas Natural Fenosa a cada tecnologia i de l'evolució que s'espera de la quota de cada tecnologia en el mercat total. S'han considerat els impactes reguladors del Reial Decret-Llei 2/2013, el Reial Decret-Llei 9/2013, la Llei 24/2013 i Reial Decret 413/2014 (Nota 2.4. i 2.4.2.1).
- Preu de l'electricitat. Els preus de l'energia en el mercat empleats s'han calculat amb els models que creuen la demanda esperada amb les previsions de l'oferta, considerant l'evolució previsible del parc de generació a Espanya, d'acord amb les previsions sectorials.
- Cost dels combustibles. Estimat segons els contractes a llarg termini de proveïment subscrits per Gas Natural Fenosa i l'evolució prevista de les corbes de preus i l'experiència en els mercats on opera.
- Cost d'operació i manteniment. Estimats a partir dels costos històrics del parc gestionat.
- Impacte dels tributs establerts per la Llei 15/2012 (Nota 2.4.2.1).

- GPG:

- La generació d'electricitat internacional es realitza a l'empara de contractes de compravenda d'energia que determinen models de negoci estables i no estan subjectes a riscos de fluctuació en funció de variables de mercat.

L'experiència i els resultats obtinguts en el passat han demostrat la fiabilitat i l'alta qualitat de les projeccions realitzades. Les desviacions observades durant l'exercici 2014 pel que fa a les projeccions utilitzades per a l'anàlisi de deteriorament a 31 de desembre de 2013 han estat positives en el seu conjunt, excepte, bàsicament, les desviacions negatives per menors expectatives del proveïment de gas d'Egipte a Unión Fenosa Gas i de producció d'electricitat de Nueva Generadora del Sur, SA, com a conseqüència de les noves circumstàncies descrites en la Nota 7.

Com a resultat del procés anterior, en els exercicis 2014 i 2013, els valors recuperables dels actius de les UGE, calculats d'acord amb el model anterior són, excepte per a les participacions a Unión Fenosa Gas i Nueva Generadora del Sur, SA (Nota 7), superiors als valors nets comptables registrats en aquests Comptes Anuals Consolidats.

Per a la resta de les UGE, Gas Natural Fenosa estima que les variacions desfavorables que, d'acord amb l'experiència històrica, raonablement puguin patir els esmentats aspectes sensibles en què s'ha basat la determinació de l'import recuperable de les diferents UGE, no farien variar les conclusions obtingudes respecte que l'import recuperable és superior al seu valor en llibres. En concret, les anàlisis de sensibilitat més rellevants que s'han dut a terme, han estat les següents:

	Augment	Disminució
Taxa de descompte	50 puntos básicos	–
Electricitat produïda	–	5%
Preu de l'electricitat	–	5%
Costos combustibles i proveïment de gas	5%	–
Evolució tarifa/retribució	–	5%
Costos d'operació i manteniment	5%	–
Inversions	5%	–

3.4.6. Actius i passius financers

Inversions financeres

Les adquisicions i alienacions d'inversions es reconeixen en la data de negociació, és a dir, la data en què Gas Natural Fenosa es compromet a adquirir o vendre l'actiu, i es classifica l'adquisició en les categories següents:

a) Crèdits i comptes a cobrar

Són actius financers no derivats amb cobraments fixos o determinables que no cotitzen en un mercat actiu, i sobre els quals no hi ha intenció de negociar a curt termini. S'inclouen en actius corrents, excepte per venciments superiors a dotze mesos des de la data del Balanç de situació que es classifiquen com a actius no corrents.

Es registren inicialment al seu valor raonable i posteriorment al seu cost amortitzat, utilitzant el mètode d'interès efectiu.

S'efectuen les correccions de valor necessàries per deteriorament de valor quan existeix evidència objectiva que no es cobraran tots els imports que es deuen. L'import de la provisió és la diferència entre el valor en llibres de l'actiu i el valor actual dels fluxos d'efectiu futurs estimats, descomptats al tipus d'interès efectiu.

b) Actius financers mantinguts fins al venciment

Són valors representatius de deute amb cobraments fixos o determinables i venciment fix que Gas Natural Fenosa té la intenció efectiva i la capacitat de mantenir fins al seu venciment. Els criteris de valoració d'aquestes inversions són els mateixos que per als crèdits i comptes a cobrar.

c) Actius financers a valor raonable amb canvis a resultats

Són actius que s'adquireixen amb el propòsit de vendre'ls a curt termini. Els derivats es consideren en aquesta categoria excepte en el cas que estiguin designats com a instruments de cobertura. Aquests actius financers es valoren, tant en el moment inicial com en valoracions posteriors, pel seu valor raonable, imputant els canvis que es produeixin en aquest valor en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat de l'exercici.

d) Actius financers disponibles per a la venda

Són els valors representatius de deute i instruments de patrimoni, no derivats, que no es classifiquen en cap de les categories anteriors.

Es reconeixen pel seu valor raonable, les pèrdues i els guanys no realitzats que sorgeixen de canvis en el valor raonable es reconeixen en el patrimoni net. Quan es venen o pateixen pèrdues per deteriorament del valor, els ajustos acumulats en la reserva per ajustos per valoració s'inclouen en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat.

Els valors raonables de les inversions que cotitzen es basen en el valor de cotització. En el cas de participacions en societats no cotitzades s'estableix el valor raonable emprant tècniques de valoració que inclouen l'ús de transaccions recents entre parts interessades i degudament informades, referències a altres instruments substancialment iguals i l'anàlisi de fluxos d'efectiu futurs descomptats. En cas que cap tècnica esmentada pugui ser utilitzada per a fixar el valor raonable, es registren les inversions al seu cost d'adquisició minorat per la pèrdua per deteriorament, si escau.

Les valoracions a valor raonable realitzades es classifiquen utilitzant una jerarquia de valor raonable que reflecteix la rellevància de les variables utilitzades per a dur a terme aquestes valoracions. Aquesta jerarquia consta de tres nivells:

- Nivell 1: valoracions basades en el preu de cotització d'instruments idèntics en un mercat actiu. El valor raonable es basa en els preus de cotització de mercat en la data de Balanç.
- Nivell 2: valoracions basades en variables que siguin observables per l'actiu o passiu. El valor raonable dels actius financers inclosos en aquesta categoria es determina usant tècniques de valoració. Les tècniques de valoració maximitzen l'ús de dades observables de mercat que estiguin disponibles i es basen en la menor mesura possible en estimacions específiques realitzades per Gas Natural Fenosa. Si totes les dades significatives requerides per a calcular el valor raonable són observables, l'instrument s'inclou en el Nivell 2. Si una o més dades de les significatives no es basen en dades de mercat observables, l'instrument s'inclou en el Nivell 3.
- Nivell 3: valoracions basades en variables que no estiguin basades en dades de mercat observables.

Els actius financers es donen de baixa quan els drets contractuals sobre els fluxos d'efectiu de l'actiu han vençut o s'han transferit, i és necessari que s'hagin transferit de manera substancial els riscos i beneficis inherents a la seva propietat. No es donen de baixa els actius financers i es reconeix un passiu per un import igual a la contraprestació rebuda en les cessions d'actius en què s'han retingut els riscos i beneficis inherents a aquest.

Gas Natural Fenosa ha subscrit contractes de cessió de comptes a cobrar durant els exercicis 2014 i 2013, que han estat considerats factoring sense recurs, ja que han traspassat els riscos i beneficis inherents a la propietat dels actius financers cedits.

Efectiu i altres actius líquids equivalents

L'efectiu i altres actius líquids equivalents inclouen l'efectiu en caixa, els dipòsits a la vista en entitats de crèdit i altres inversions a curt termini de gran liquiditat amb un venciment original de no més de tres mesos.

Deutes financers

Els deutes financers es reconeixen inicialment al seu valor raonable, net dels costos de la transacció en què s'haguessin incorregut. Qualsevol diferència entre l'import rebut i el seu valor de reemborsament es reconeix en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat durant el període d'amortització del deute financer, utilitzant el mètode del tipus d'interès efectiu.

Els deutes financers es classifiquen com a passius corrents a menys que el seu venciment tingui lloc a més de dotze mesos des de la data del Balanç, o incloguin clàusules de renovació tàcita a exercici de Gas Natural Fenosa.

Creditors comercials i altres comptes a pagar

Els creditors comercials i altres comptes a pagar corrents són passius financers a curt termini que es valoren a valor raonable, no meriten explícitament interessos i es registren pel seu valor nominal. Es consideren deutes no corrents els de venciment superior a dotze mesos.

3.4.7. Derivats i altres instruments financers

Els derivats financers es reconeixen al seu valor raonable en la data de contracte, recalculant-se successivament al valor raonable. El mètode pel reconeixement del guany o la pèrdua depèn de si es classifica el derivat com un instrument de cobertura i, en aquest cas, la naturalesa de l'actiu objecte de la cobertura.

Per a cada operació de cobertura Gas Natural Fenosa documenta la relació entre l'instrument de cobertura i l'element cobert, la naturalesa del risc a cobrir i la mesura de l'eficàcia de l'instrument de cobertura. Addicionalment, de manera periòdica es revisen objectius de la gestió de riscos i l'estratègia de cobertura.

Una cobertura es considera altament eficaç quan els canvis en el valor raonable o en els fluxos d'efectiu dels elements objecte de cobertura es compensen amb el canvi en el valor raonable o en els fluxos d'efectiu de l'instrument de cobertura amb una efectivitat compresa en un rang del 80% al 125%.

El valor de mercat dels diferents instruments financers es calcula mitjançant els procediments següents:

- Per als derivats cotitzats en un mercat organitzat, per la seva cotització al tancament de l'exercici.
- En el cas dels derivats no negociables en mercats organitzats, pel descompte de fluxos de caixa, basant-se en les condicions de mercat a data de tancament de l'exercici o, en el cas d'elements no financers, en la millor estimació de les corbes futures de preus d'aquests elements.

Els valors raonables en absència de risc obtingut, s'ajusten per l'impacte esperat del risc de crèdit observable de la contrapart en els escenaris de valoració positiu i l'impacte del risc de crèdit propi observable en els escenaris de valoració negatiu.

Els derivats implícits en altres instruments financers o en altres contractes principals són comptabilitzats separatament com a derivats, només quan les seves característiques econòmiques i els riscos inherents no estan relacionats estretament amb els instruments en els quals es troben implícits i el conjunt estigui sent comptabilitzat a valor raonable amb canvis a través del Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat.

A efectes de la seva comptabilització, les operacions es classifiquen de la manera següent:

1. Derivats que qualifiquen per a la comptabilitat de cobertures

a) Cobertura del valor raonable

Els canvis en el valor raonable dels derivats designats, que compleixen les condicions per a classificar-se com a operacions de cobertura del valor raonable, es reconeixen en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat, juntament amb qualsevol canvi en el valor raonable de les partides cobertes.

b) Cobertura de fluxos d'efectiu

La part efectiva de canvis en el valor raonable dels derivats designats i qualificats com a cobertura de fluxos d'efectiu es reconeix en el patrimoni net. El guany o la pèrdua corresponent a la part no efectiva es reconeix immediatament en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat.

Els imports acumulats en el patrimoni net es traspassen al Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat en l'exercici en què la partida coberta afecta el guany o la pèrdua.

c) Cobertures d'inversió neta a l'estranger

La seva operativa comptable és similar a la cobertura de fluxos d'efectiu. Les variacions de valor de la part efectiva de l'instrument de cobertura es recullen en el Balanç de Situació Consolidat en l'epígraf "Diferències de conversió". La pèrdua o el guany relativa a la part no efectiva es reconeix immediatament en l'epígraf "Diferències de canvi" del Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat. L'import acumulat de la valoració registrat en "Diferències de conversió" es traspasa al Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat, en la mesura que s'aliena la inversió a l'estranger que les ha ocasionat.

2. Derivats que no qualifiquen per a la comptabilitat de cobertura

Certs derivats no compleixen el criteri per a poder aplicar la comptabilitat de cobertura. Els canvis en el valor raonable de qualsevol derivat que no qualifiqui per a la comptabilitat de cobertura es reconeixen immediatament en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat.

3. Contractes de compra i venda d'energia

En el curs normal dels seus negocis Gas Natural Fenosa disposa de contractes de compra i venda d'energia que en la majoria dels casos inclouen clàusules take or pay, en virtut de les quals el comprador assumeix l'obligació de pagar el valor de la quantitat d'energia contractada amb independència de que la rebi o no. Aquests contractes se celebren i es mantenen amb el propòsit de fer front a les necessitats de recepció o lliurament físic d'energia previstes per Gas Natural Fenosa d'acord amb les estimacions periòdiques de compra i venda d'energia, el seguiment de les quals es fa de manera sistemàtica i que sempre s'ajusten mitjançant lliurament físic. En conseqüència, es tracta de contractes per a "ús propi" i, per tant, es troben fora de l'abast de la NIC 39.

3.4.8. Actius no corrents mantinguts per a la venda i activitats interrompudes

Gas Natural Fenosa classifica com a actius mantinguts per a la venda tots els actius i passius vinculats per als quals s'han iniciat gestions actives per a la seva venda i s'estima que aquesta es duu a terme dins dels dotze mesos següents.

Addicionalment, Gas Natural Fenosa considera activitats interrompudes els components (unitats generadores d'efectiu o grups d'unitats generadores d'efectiu) que representen una línia de negoci o una àrea geogràfica de l'explotació, que sigui significativa i que es pugui considerar separada de la resta, que s'han venut o s'ha disposat d'aquestes per una altra via o bé que reuneixen les condicions perquè es classifiquen com a mantingudes per a la venda. Així mateix, es consideren activitats interrompudes aquelles entitats adquirides exclusivament amb la finalitat de revendre-les.

Aquests actius es presenten valorats al menor import d'entre el seu valor comptable i el valor raonable minorat pels costos necessaris per a l'alienació d'aquests, i no estan subjectes a amortització des del moment en què es classifiquen com a actius no corrents mantinguts per a la venda.

Els actius no corrents mantinguts per a la venda es presenten en el Balanç de Situació Consolidat de la manera següent: els actius en un únic epígraf anomenat "Actius no corrents mantinguts per a la venda" i els passius també en un únic epígraf anomenat "Passius vinculats a actius no corrents mantinguts per a la venda". Els resultats després d'impostos de les activitats interrompudes es presenten en una sola línia del Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat anomenada "Resultat després d'impostos d'activitats interrompudes".

3.4.9. Existències

Les existències es valoren al menor d'entre el cost o el seu valor net realitzable. El cost es determina pel cost mitjà ponderat.

El cost de les existències inclou el cost de les matèries primeres i aquells costos directament atribuïts a la seva adquisició i/o producció, incloent-hi també els que s'incorren en traslladar les existències a la seva ubicació actual.

El combustible nuclear es valora d'acord amb els costos realment incorreguts en l'adquisició i elaboració posterior d'aquest. El consum del combustible nuclear s'imputa a resultats en funció de la capacitat energètica consumida.

El valor net realitzable és el preu de venda estimat en el curs normal del negoci, menys els costos variables de venda aplicables. Per al cas de les matèries primeres s'avalua si el valor net de realització dels productes acabats als quals s'incorpora és superior al cost de producció d'aquests.

3.4.10. Capital social

El capital social està representat per accions ordinàries.

Els costos d'emissió de noves accions o opcions, nets d'impostos, es dedueixen del patrimoni net, com menors reserves.

Els dividends sobre accions ordinàries es reconeixen com a menor valor del patrimoni quan són aprovats.

Les adquisicions d'accions pròpies es registren pel seu valor d'adquisició, minorant el patrimoni net fins al moment de la seva alienació. Els beneficis i les pèrdues obtinguts en l'alienació d'accions pròpies es registren en l'epígraf "Reserves" del Balanç de Situació Consolidat.

3.4.11. Benefici per acció

El benefici bàsic per acció es calcula com el quocient entre el Resultat consolidat del període atribuïble a la societat dominant i el nombre mitjà ponderat d'accions ordinàries en circulació durant aquest període, sense incloure el nombre mitjà d'accions de la societat dominant en poder del grup.

El benefici per acció diluït es calcula com el quocient entre el Resultat consolidat del període atribuïble als accionistes ordinaris ajustat per l'efecte atribuïble a les accions ordinàries potencials amb efecte dilutiu i el nombre mitjà ponderat d'accions ordinàries en circulació durant el període, ajustat per la mitjana ponderada de les accions ordinàries que serien emeses si es convertissin totes les accions ordinàries potencials en accions ordinàries de la societat dominant. A aquests efectes es considera que la conversió té lloc al començament del període o en el moment de l'emissió de les accions ordinàries potencials, si aquestes s'haguessin posat en circulació durant el mateix període.

3.4.12. Deute financer i instruments de patrimoni

El deute financer i els instruments de patrimoni emesos per Gas Natural Fenosa són classificats d'acord amb la naturalesa de l'emissió efectuada.

Gas Natural Fenosa considera com a instrument de patrimoni qualsevol contracte que posi de manifest una participació residual dels actius nets de l'entitat.

Els costos d'emissió d'instruments de patrimoni es presenten com una deducció en el patrimoni net.

3.4.13. Participacions preferents i obligacions perpètuas subordinades

Les emissions de participacions preferents i obligacions perpètuas subordinades es consideren instruments de patrimoni si i només si:

- No inclouen l'obligació contractual de recompra per part de l'emissor, en condicions d'import i data determinades o determinables, o un dret del tenidor a exigir el seu rescat.
- El pagament d'interessos és discrecional per a l'emissor.

En el cas d'emissions realitzades des d'una societat filial del grup, i que compleixen les condicions anteriors, l'import rebut es classifica en el Balanç de Situació Consolidat dins de l'epígraf de "Participacions no dominants".

3.4.14. Ingressos diferits

En aquest epígraf s'inclouen bàsicament:

- Les subvencions oficials rebudes, corresponents principalment a Convenis amb Comunitats Autònomes per a la gasificació o electrificació de municipis i altres inversions gasistes o elèctriques, per a les quals Gas Natural Fenosa ha complert totes les condicions establertes i que es valoren per l'import concedit.
- Ingressos rebuts per a la construcció d'instal·lacions de connexió a la xarxa de distribució de gas o electricitat, que es registren per l'efectiu rebut, així com cessions rebudes de les instal·lacions, que es registren d'acord amb el que estableix la CINIIF 18 pel seu valor raonable, ja que es considera que tant l'efectiu, com les instal·lacions, es reben en contrapartida a un servei continu d'accés a la xarxa durant la vida de les instal·lacions.
- Ingressos rebuts per desplaçament de xarxa a càrrec de tercers.

Els imports imputats en l'epígraf de "Ingressos diferits" es reconeixen en resultats de manera sistemàtica en funció de la vida útil de l'actiu corresponent, compensant d'aquesta manera la despesa per la dotació de l'amortització.

En cas de substitució de l'actiu corresponent, els ingressos per desplaçaments de xarxa a càrrec de tercers s'imputen a resultats per l'import del valor net comptable dels actius substituïts. L'import restant es reconeix en resultats de manera sistemàtica en funció de la vida útil de l'actiu corresponent.

3.4.15. Provisions per obligacions amb el personal

a) Obligacions per pensions i similars

- Plans d'aportació definida

Gas Natural SDG, SA, juntament amb altres empreses del grup, és promotora d'un pla de pensions de promoció conjunta de sistema d'ocupació, que és d'aportació definida per a la jubilació i de prestació definida per a les denominades contingències de risc, les quals es troben assegurades.

Adicionalment, hi ha un pla d'aportació definida per a un col·lectiu de directius, en el qual Gas Natural Fenosa es compromet a realitzar aportacions a una pòlissa d'assegurances, garantint a aquest col·lectiu una rendibilitat del 125% de l'IPC de les aportacions realitzades a l'assegurança. Tots els riscos estan transferits a la companyia d'assegurances, ja que aquesta fins i tot assegura la garantia indicada anteriorment.

Les aportacions realitzades han estat registrades en l'epígraf de "Despeses de personal" del Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat.

- Plans de prestació definida

Per a determinats col·lectius existeixen compromisos de prestació definida en relació amb el pagament de complements per pensions de jubilació, mort i invalidesa, d'acord amb les prestacions acordades per l'entitat i que han estat exterioritzats en el cas d'Espanya mitjançant la formalització de contractes d'assegurança de primes úniques d'acord amb el Reial Decret 1588/1999 de 15 d'octubre pel qual s'aprova el Reglament sobre la instrumentació dels compromisos per pensions de les empreses.

El passiu reconegut respecte dels plans de prestacions definides és el valor actual de l'obligació en la data del Balanç menys el valor raonable dels actius afectes al pla. L'obligació per prestacions definides es calcula anualment per actuaris independents d'acord amb el mètode de la unitat de crèdit projectada. El valor actual de l'obligació es determina descomptant els fluxos d'efectiu futurs estimats a tipus d'interès de bons denominats en la moneda en què es pagaran les prestacions i amb terminis de venciment similars als de les obligacions corresponents.

Les pèrdues i els guanys actuaries que sorgeixen per canvis en les hipòtesis actuaries o per diferències entre les hipòtesis i la realitat es reconeixen íntegrament en el període en què tenen lloc directament en patrimoni en l'epígraf "Un altre resultat global".

Els costos per serveis passats es reconeixen immediatament en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat en l'epígraf "Despeses de personal".

b) Altres obligacions posteriors a la jubilació

Algunes companyies de Gas Natural Fenosa ofereixen prestacions posteriors a la jubilació als seus empleats. El dret a aquest tipus de prestacions normalment està condicionat a la permanència de l'empleat en l'empresa fins a la seva jubilació i durant un mínim determinat d'anys. Els costos esperats d'aquestes prestacions es meriten durant la vida laboral dels empleats d'acord amb un mètode comptable similar al dels plans de pensions de prestacions definides. Les pèrdues i els guanys actuaries que sorgeixen de canvis en les hipòtesis actuaries es carreguen o s'abonen en l'epígraf "Reserves".

c) Indemnitzacions

Les indemnitzacions per cessament es paguen als empleats com a conseqüència de la decisió de rescindir el seu contracte de treball abans de l'edat normal de jubilació o quan el treballador ho accepta voluntàriament a canvi d'aquestes prestacions. Gas Natural Fenosa reconeix aquestes prestacions quan s'ha compromès de manera demostrable a cessar en la seva feina els treballadors actuals, d'acord amb un pla formal detallat sense possibilitat de retirada, o proporcionar indemnitzacions per cessament. En cas que sigui necessari el mutu acord, únicament es registra la provisió en aquelles situacions en què Gas Natural Fenosa ha decidit que donarà el seu consentiment a la baixa dels empleats, una vegada aquests l'hagin sol·licitada.

d) Pla d'adquisició d'accions

En l'exercici 2012 es va posar en marxa un Pla d'adquisició d'accions 2012-2013-2014 dirigit a empleats de Gas Natural Fenosa que compleixin determinats requisits i s'adhereixin voluntàriament a aquest, que permet rebre part de la seva retribució en accions de Gas Natural SDG, SA, amb un límit màxim anual de 12.000 euros. El cost de les accions adquirides i lliurades als empleats del grup com a part de la seua retribució es registra en l'epígraf "Despeses de personal" del Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat.

3.4.16. Provisions

Es reconeixen les provisions quan Gas Natural Fenosa té una obligació present, ja sigui legal o implícita, com a resultat de successos passats, i hi ha més probabilitats que hagi de ser necessària una sortida de recursos per a liquidar l'obligació que en cas contrari; i l'import s'ha estimat de manera fiable. No es reconeixen provisions per pèrdues d'exploatació futures.

Es valoren les provisions al valor present de l'import necessari per a liquidar l'obligació a la data del Balanç de situació, segons la millor estimació disponible.

Quan s'espera que part del desemborsament necessari per a liquidar la provisió sigui reemborsat per un tercer, el reemborsament es reconeix com un actiu independent, sempre que sigui pràcticament segura la recepció d'aquest.

Gas Natural Fenosa té l'obligació de desmantellar determinades instal·lacions en finalitzar la seva vida útil, així com de dur a terme la restauració mediambiental de l'emplaçament on aquestes s'ubiquen. Amb aquesta finalitat es registra en l'immobilitzat material el valor present del cost que comportarà realitzar aquestes tasques que, en el cas de les centrals nuclears, abasten fins al moment en què l'entitat pública empresarial ENRESA es fa càrrec del desmantellament i la gestió dels residus, amb contrapartida en provisions per a riscos. Aquesta estimació es revisa anualment de manera que la provisió reflecteixi el valor present dels costos futurs augmentant o disminuint el valor de l'actiu. La variació de la provisió originada per la seva actualització financera es registra amb càrrec a l'epígraf "Despeses financeres".

En aquells contractes on les obligacions assumides comporten uns costos inevitables superiors als beneficis econòmics que s'espera percebre d'ells, es reconeix la despesa i la provisió corresponent per l'import del valor present de la diferència existent.

En el cas que Gas Natural Fenosa no tingui els drets d'emissió CO₂ suficients per a complir les seves quotes d'emissió, es registra en provisions el dèficit valorat al cost d'adquisició per drets comprats i el valor raonable per als drets pendents de compra.

3.4.17. Arrendaments

1) Arrendaments financers

Els arrendaments on l'arrendatari té substancialment tots els riscos i els avantatges derivats de la propietat dels actius es classifiquen com a arrendaments financers.

Gas Natural Fenosa actua com a arrendatària en diversos contractes d'arrendament financer. Aquests arrendaments es reconeixen a l'inici del contracte al menor d'entre el valor raonable de l'actiu i el valor actual dels pagaments per l'arrendament, inclosa, si s'escau, l'opció de compra. Cada pagament per arrendament es desglossa entre la reducció del deute i la càrrega financera, de manera que s'obtingui un tipus d'interès constant sobre el deute pendent d'amortitzar. L'obligació de pagament derivada de l'arrendament, neta de la càrrega financera, es reconeix en el passiu del Balanç de Situació Consolidat. La part d'interès de la càrrega financera s'imputa al Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat durant el període de vigència de l'arrendament per tal d'obtenir un tipus d'interès periòdic constant sobre el deute pendent d'amortitzar en cada període. L'immobilitzat material adquirit sota contractes d'arrendament financer s'amortitza durant la vida útil de l'actiu.

2) Arrendaments operatius

Els arrendaments en els quals l'arrendador conserva una part important dels riscos i els avantatges derivats de la titularitat es classifiquen com a arrendaments operatius.

Els pagaments en concepte d'arrendament operatiu es carreguen en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat sobre una base lineal durant el període d'arrendament.

3.4.18. Impostos sobre beneficis

La despesa meritada de l'impost sobre beneficis inclou la despesa per l'impost diferit i la despesa per l'impost corrent, entès aquest com la quantitat a pagar (o recuperar) relativa al resultat fiscal de l'exercici.

Els impostos diferits es registren per comparació de les diferències temporàries que sorgeixen entre les bases fiscals dels actius i passius i els seus imports comptables en els Comptes Anuals Consolidats utilitzant els tipus impositius que s'espera que estiguin en vigor quan els actius i passius es realitzin. Pels beneficis no distribuïts de les filials no es reconeixen impostos diferits quan Gas Natural Fenosa pot controlar la reversió de les diferències temporals i sigui probable que no revertissin en un futur previsible.

Els impostos diferits originats per càrrecs o abonaments directes en comptes de patrimoni es comptabilitzen també amb càrrec o abonament al patrimoni.

Els actius per impostos diferits i els crèdits fiscals es reconeixen únicament en la mesura que és probable que s'hagi de disposar de beneficis fiscals futurs amb els quals poder compensar les diferències temporàries i fer efectius els crèdits fiscals.

Quan es produeix un canvi en els tipus impositius es procedeix a reestimar els imports d'impostos diferits d'actiu i passiu. Aquests imports es carreguen o s'abonen contra el resultat consolidat o contra l'epígraf de "Un altre resultat global de l'exercici" de l'Estat Consolidat de Resultat Global, en funció del compte al qual es va carregar o abonar l'import original.

3.4.19. Reconeixement d'ingressos i despeses i liquidacions per activitats regulades

a) General

Les vendes de béns es reconeixen quan els productes han estat lliurats al client i el client els ha acceptat, encara que no s'hagin facturats, o, quan sigui aplicable, els serveis han estat prestats i la probabilitat de cobrament dels comptes corresponents a cobrar està raonablement assegurada. La xifra de vendes de l'exercici inclou l'estimació de l'energia subministrada que es troba pendent de facturació.

Les despeses es reconeixen atenent a la meritació d'aquestes, de manera immediata en el supòsit de desemborsaments que no hagin de generar beneficis econòmics futurs o quan no compleixen els requisits necessaris per a registrar-les comptablement com a actiu.

Les vendes es valoren netes d'impostos i descomptes i s'eliminen les transaccions entre companyies de Gas Natural Fenosa.

b) Ingressos de l'activitat de gas i liquidacions per activitats regulades

En la Nota 2.1 es descriuen els aspectes fonamentals de les regulacions del sector gasista que són d'aplicació.

El marc regulador del sector gasista a Espanya preveu un procediment de liquidacions per a la redistribució entre les empreses del sector de la facturació obtinguda neta, de manera que cada empresa percebi la retribució que li ha estat reconeguda per les seves activitats regulades.

La retribució de l'activitat regulada de distribució de gas es fixa per a cada empresa distribuïdora per al conjunt de les seves instal·lacions en funció dels clients connectats a aquestes i del volum de gas subministrat.

La retribució de l'activitat regulada de transport de gas es fixa en concepte de disponibilitat i continuïtat de subministrament de les empreses titulars d'actius de transport.

La retribució de l'activitat regulada de distribució i transport de gas es registra com a ingrés per l'import assignat a l'Ordre Ministerial que la determina cada any.

A la data de formulació d'aquests Comptes Anuals Consolidats no s'han publicat les liquidacions definitives dels exercicis 2012 i 2013, però no s'espera que de les liquidacions definitives es derivin diferències significatives respecte a les estimacions realitzades.

El Reial Decret-Llei 8/2014, de 4 de juliol (Nota 2.1.1.2) estableix, entre altres mesures, el reconeixement del dèficit acumulat del sistema gasista a 31 de desembre de 2014 que es determinarà en la liquidació definitiva de 2014. Els subjectes del sistema de liquidacions, entre els quals es troba Gas Natural Fenosa, tenen dret a recuperar aquest dèficit durant un període de quinze anys, amb anualitats que s'inclouen com un cost del sistema i en què es reconeix un tipus d'interès en condicions equivalents a les de mercat. D'altra banda, els desajustos temporals produïts entre els ingressos i costos del sistema gasista són finançats pels subjectes del sistema de liquidacions, entre els quals es troba Gas Natural Fenosa, de manera que es genera un dret a la seva recuperació durant els cinc anys següents reconeixent un tipus d'interès en condicions de mercat. En conseqüència, el finançament del dèficit d'ingressos del sistema gasista es registra com un actiu financer d'acord a que, segons aquesta regulació, hi ha el dret a percebre el seu reintegrament sense que es trobi subjecte a factors contingents futurs.

La xifra d'ingressos inclou l'import tant de les vendes d'últim recurs com de les vendes realitzades en el mercat liberalitzat, ja que tant el comercialitzador d'últim recurs com el comercialitzador lliure es consideren un agent principal i no un comissionista del subministrament realitzat.

Els intercanvis de gas que no tinguin un valor diferent i no comportin costos que produeixin diferències de valor no es consideren transaccions que produeixen ingressos ordinaris i no s'inclouen, per tant, en la xifra d'ingressos.

c) Ingressos per les activitats d'electricitat i liquidacions per activitats regulades

En la Nota 2.4 es descriuen els aspectes fonamentals de les regulacions del sector elèctric que són d'aplicació.

El marc regulador del sector elèctric a Espanya regula un procediment de liquidacions per a la redistribució entre les empreses del sector de la facturació obtinguda neta, de manera que cada empresa percebi la retribució que li ha estat reconeguda per les seves activitats regulades.

La retribució de les activitats regulades de transport i distribució elèctrica es registren com a ingressos per l'import assignat en l'Ordre Ministerial que la determina cada any.

La retribució de l'energia generada a les centrals de carbó autòcton subjectes al mecanisme de restriccions per garantia de subministrament es registra com a ingressos pel preu determinat en el Reial Decret 134/2010.

A la data de formulació d'aquests Comptes Anuals Consolidats no s'han publicat les liquidacions definitives dels exercicis 2010 a 2013, però no s'espera que de les liquidacions definitives es derivin diferències significatives respecte a les estimacions realitzades.

En els exercicis compresos entre 2006 i 2013, els ingressos recaptats per les empreses del sector elèctric espanyol no van ser suficients per a retribuir les diferents activitats regulades i costos del sistema. Les empreses generadores, entre les quals es trobava Gas Natural Fenosa, es van veure obligades a finançar aquest dèficit d'ingressos, fins que es financi definitivament.

Durant l'exercici 2008 es va subhastar la totalitat del dèficit de l'exercici 2007 havent rebut tant el principal finançat com els interessos del període. Durant els exercicis 2012 i 2013, el dèficit dels anys 2006, 2008, 2009, 2010, 2011 i 2012 va quedar totalment recuperat amb les emissions del fons de titulització i de les liquidacions del sistema, i va quedar pendent únicament la recuperació d'un romanent del dèficit generat en 2012, a través de les últimes liquidacions de 2013, que s'ha realitzat en el primer trimestre de 2014.

Pel que fa al dèficit de l'exercici 2013, el 15 de desembre de 2014 es va realitzar una cessió privada sense recurs de la totalitat dels drets pendents de cobrament. Amb aquesta cessió s'ha tancat el procés de titulització del dèficit del sistema elèctric havent titlitzat o cedit tot el dèficit reconegut a 31 de desembre de 2013.

Després de la publicació de la Llei 24/2013 del sector elèctric del 26 de desembre (Nota 2.4), els desajustos temporals produïts entre els ingressos i els costos del sistema elèctric són finançats pels subjectes del sistema de liquidacions, entre els quals es troba Gas Natural Fenosa, i es genera un dret a la seva recuperació durant els cinc anys següents reconeixent un tipus d'interès en condicions de mercat. En conseqüència, el finançament del dèficit d'ingressos del sistema elèctric per Gas Natural Fenosa es registra com un actiu financer d'acord a que, segons aquesta regulació, hi ha el dret a percebre el seu reintegrament sense que es trobi subjecte a factors contingents futurs.

La xifra d'ingressos inclou l'import tant de les vendes d'electricitat en el mercat PVPC com de les vendes realitzades en el mercat liberalitzat, ja que tant el comercialitzador d'últim recurs com el comercialitzador lliure es consideren un agent principal i no un comissionista del subministrament realitzat. En conseqüència, es registren per l'import total les vendes i les compres d'energia. No obstant això, les compres i vendes d'energia realitzades al pool per les empreses de generació i comercialització del grup realitzades en el mateix tram horari s'eliminen en el procés de consolidació.

d) Altres ingressos i despeses

Gas Natural Fenosa manté contractes de cessió de capacitat de generació d'energia elèctrica per a les seves centrals de cycle combinat a Mèxic amb la Comissió Federal d'Electricitat (CFE), la durada del qual és de 25 anys des de la data d'inici de la seva operació comercial. Aquests contractes estableixen un calendari de cobraments preestablerts per la cessió de la capacitat de subministrament d'energia. Atès que Gas Natural Fenosa té la capacitat d'operar i dirigir les centrals, ven l'energia a preus de mercat i manté els beneficis i riscos de l'explotació adoptant les decisions rellevants que afectaran els fluxos d'efectiu futurs, aquests contractes consisteixen en la prestació de serveis pel que es comptabilitzen d'acord amb el mètode de percentatge de realització.

En la comptabilització dels ingressos derivats dels contractes de prestació de serveis s'utilitza el mètode del percentatge de realització en el qual, quan els ingressos poden ser estimats de manera fiable, aquests són registrats en funció del grau d'avanç en l'execució del contracte a la data de tancament, calculat com la proporció que representen els costos incorreguts en la data sobre l'estimació dels costos necessaris per a l'execució del contracte.

Si els ingressos del contracte no poden ser estimats de manera fiable, els costos (i l'ingrés corresponent) es registren en el període en què es produeixen sempre que els primers siguin recuperables. No es registra el marge del contracte fins al moment en què es té certesa d'aquest, d'acord amb la planificació de costos i ingressos.

En el cas que els costos totals superin els ingressos del contracte, aquesta pèrdua es reconeix immediatament en el Compte de Pèrdues i Guany Consolidat de l'exercici.

Els ingressos i les despeses per interessos es reconeixen utilitzant el mètode del tipus d'interès efectiu.

Els ingressos per dividends es reconeixen quan s'estableix el dret a rebre el cobrament.

3.4.20. Estat de fluxos d'efectiu

L'estat de fluxos d'efectiu consolidat ha estat elaborat utilitzant el mètode indirecte, i en el mateix s'utilitzen les expressions següents amb el significat que s'indica a continuació:

- a) Activitats d'explotació: activitats que constitueixen els ingressos ordinaris del grup, així com altres activitats que no poden ser qualificades com d'inversió o finançament.
- b) Activitats d'inversió: activitats d'adquisició, alienació o disposició per altres mitjans d'actius no corrents i altres inversions no incloses en l'efectiu i els seus equivalents.
- c) Activitats de finançament: activitats que produeixen canvis en la grandària i composició del patrimoni net i dels passius que no formen part de les activitats d'explotació.

3.4.21. Estimacions i hipòtesis comptables significatives

La preparació dels Comptes Anuals Consolidats requereix la realització d'estimacions i hipòtesis. Es relacionen a continuació les normes de valoració que requereixen una quantitat d'estimacions major:

- a) Immobilitzat intangible i material (Notes 3.4.3 i 3.4.4)

La determinació de les vides útils de l'immobilitzat intangible i material requereix d'estimacions respecte al nivell d'utilització dels actius, així com respecte a l'evolució tecnològica esperada. Les hipòtesis respecte al nivell d'utilització, marc tecnològic i el seu desenvolupament futur impliquen un grau significatiu de judici, en la mesura que el moment i la naturalesa de futurs esdeveniments són difícils de preveure.

- b) Deteriorament de valor dels actius (Nota 3.4.5)

El valor recuperable estimat de les UGE aplicat a les proves de deteriorament ha estat determinat a partir dels fluxos d'efectiu descomptats basats en les projeccions realitzades per Gas Natural Fenosa, que històricament s'han complert substancialment.

- c) Derivats o altres instruments financers (Nota 3.4.7)

El valor raonable dels instruments financers que es comercialitzen en mercats actius es basa en els preus de mercat en la data de Balanç de Situació Consolidat. El preu de cotització de mercat que s'utilitza per als actius financers és el preu corrent comprador.

El valor raonable dels instruments financers que no cotitzen en un mercat actiu es determina usant tècniques de valoració.

Gas Natural Fenosa utilitza una varietat de mètodes i realitza hipòtesis que es basen en les condicions del mercat existents en cada una de les dates del Balanç. Per a determinar el valor raonable de la resta d'instruments financers s'utilitzen altres tècniques, com la de fluxos d'efectiu descomptats estimats. El valor raonable de les permutes de tipus d'interès es calcula com el valor actual dels fluxos futurs d'efectiu estimats. El valor raonable dels contractes de tipus de canvi a termini es determina usant els tipus de canvi a termini cotitzats en el mercat en la data del Balanç. El valor raonable dels derivats de preus de *commodities* es determina utilitzant les corbes futures de preus cotitzats en el mercat en la data de Balanç.

S'assumeix que l'import en llibres menys la provisió per deteriorament de valor dels comptes a cobrar i a pagar s'aproxima al seu valor raonable. El valor raonable dels passius financers a efectes de la presentació d'informació financera s'estima descomptant els fluxos contractuals futurs d'efectiu al tipus d'interès corrent del mercat del qual pot disposar Gas Natural Fenosa per a instruments financers similars.

- d) Provisions per obligacions amb el personal (Nota 3.4.15)

El càlcul de la despesa per pensions, altres despeses de prestacions posteriors a la jubilació o altres passius posteriors a la jubilació, requereix l'aplicació de diverses hipòtesis. Gas Natural Fenosa estima al tancament de cada exercici la provisió necessària per tal de fer front als compromisos per pensions i obligacions similars, d'acord amb l'assessorament d'actuaris independents. Els canvis que afecten aquestes hipòtesis poden donar com a resultat diferents imports de despeses i passius comptabilitzats. Les hipòtesis més importants per

a la valoració del passiu per pensions o prestacions posteriors a la jubilació són el consum d'energia dels beneficiaris en el seu període de passius, l'edat de jubilació, la inflació i la taxa de descompte utilitzada. A més, les hipòtesis de la cobertura de la seguretat social són essencials per a determinar altres prestacions posteriors a la jubilació. Els canvis futurs en aquestes hipòtesis tindran un impacte sobre les despeses i passius futurs per pensions.

e) Provisions (Nota 3.4.16)

Gas Natural Fenosa fa una estimació dels imports a liquidar en el futur, incloent-hi els corresponents a obligacions contractuals, litigis pendents, costos futurs per al desmantellament i tancament de determinades instal·lacions i restauració de terrenys o altres passius. Aquestes estimacions estan subjectes a interpretacions dels fets i circumstàncies actuals, projeccions d'esdeveniments futurs i estimacions dels efectes financers d'aquests esdeveniments.

f) Impost sobre beneficis (Nota 3.4.18)

El càlcul de la despesa per l'impost sobre beneficis requereix la interpretació de normativa fiscal en les jurisdiccions on opera Gas Natural Fenosa. La determinació de desenllaços esperats respecte a controvèrsies i litigis pendents, requereix la realització d'estimacions i judicis significatius. Gas Natural Fenosa avalua la recuperabilitat dels actius per impostos diferits d'acord amb les estimacions de resultats fiscals futurs i a la capacitat de generar resultats suficients durant els períodes en els quals siguin deduïbles aquests impostos diferits. Els passius per impostos diferits es registren d'acord amb les estimacions realitzades dels actius nets que en un futur no seran fiscalment deduïbles.

g) Reconeixement d'ingressos i liquidacions per activitats regulades (Nota 3.4.19)

Els ingressos per subministrament d'energia són reconeguts quan el bé ha estat lliurat al client d'acord amb les lectures periòdiques del comptador i inclouen la meritació estimada pel valor del bé consumit des de la data de la lectura del comptador fins al tancament del període. El consum diari estimat es deriva dels perfils històrics de client ajustats estacionalment i altres factors que poden mesurar i que afectin el consum. Històricament, no s'ha realitzat cap ajust material corresponent als imports registrats com a ingressos no facturats i no s'espera tenir-los en el futur.

Determinades magnituds del sistema elèctric i gasista, incloent-hi les corresponents a altres empreses que permeten estimar la liquidació global del sistema elèctric que haurà de materialitzar-se en les liquidacions definitives corresponents, podrien afectar la determinació de l'import corresponent al dèficit de les liquidacions de les activitats regulades elèctriques i gasistes a Espanya.

Nota 4. Informació financera per segments

Un segment d'operació és un component que desenvolupa activitats de negoci per les quals pot obtenir ingressos ordinaris i incórrer en despeses, els resultats d'explotació de les quals són revisats de manera regular pel Consell d'Administració de Gas Natural SDG, SA en la presa de decisions d'explotació de l'entitat, per a decidir sobre els recursos que s'han d'assignar al segment i avaluar-ne el rendiment, i en relació amb el qual es disposa d'informació financera diferenciada.

Amb data 1 d'octubre de 2014 Gas Natural Fenosa ha creat la societat Global Power Generation, SAU amb la finalitat d'impulsar el seu negoci de generació internacional i agrupar els actius i negocis de generació elèctrica de Gas Natural Fenosa fora d'Europa. Per aquest motiu es reordena la informació de gestió interna, es crea el negoci Global Power Generation i es presenta la resta de negocis de l'Amèrica Llatina dins del seu segment d'activitat.

a) Informació per segments

Els segments d'operació de Gas Natural Fenosa són:

- Distribució de gas. Engloba el negoci regulat de distribució de gas a Espanya, Itàlia i l'Amèrica Llatina.

El negoci de distribució de gas a Espanya inclou l'activitat regulada distribució de gas, els serveis d'accés de tercers a la xarxa, a més de les activitats relacionades amb la distribució.

La distribució de gas a Itàlia consisteix en la distribució regulada de distribució i comercialització de gas.

El negoci de distribució de gas a l'Amèrica Llatina (Argentina, Brasil, Colòmbia i Mèxic) inclou l'activitat regulada de distribució de gas i les vendes a clients a preus regulats.

- Distribució d'electricitat. Engloba el negoci regulat de distribució d'energia elèctrica a Espanya, Moldàvia i l'Amèrica Llatina.

El negoci de distribució d'electricitat a Espanya inclou l'activitat regulada de distribució d'electricitat, les actuacions de serveis de xarxa i altres actuacions associades a l'accés de tercers a la xarxa de distribució.

El negoci de distribució d'electricitat a Moldàvia consisteix en la distribució regulada d'electricitat i comercialització a tarifa d'aquesta en l'àmbit del país.

El negoci de distribució d'electricitat a l'Amèrica Llatina correspon a l'activitat regulada de distribució d'electricitat i vendes a clients a preus regulats a Colòmbia, Nicaragua (fins a l'11 de febrer de 2013) i Panamà.

- Gas. Inclou l'activitat derivada de les infraestructures de gas, l'activitat de proveïment i comercialització i la d'Unión Fenosa Gas.

El negoci d'infraestructures inclou les activitats d'exploració i de producció de gas des del moment de la seva extracció fins al procés de líquefacció. També recull les activitats de la cadena de valor de Gas Natural Liqueat (GNL) des de la seva sortida dels països exportadors (plantes de líquefacció) fins als punts d'entrada dels mercats finals, incloent-hi el transport marítim del GNL i el procés de regasificació. També inclou l'operació del gasoducte Magrib-Europa.

El negoci de Proveïment i Comercialització inclou les activitats de proveïment i comercialització de gas natural a clients majoristes i minoristes del mercat liberalitzat espanyol, a més del subministrament de productes i serveis relacionats amb la comercialització minorista. Així mateix, inclou les vendes de gas natural a clients fora d'Espanya.

El negoci d'Unión Fenosa Gas inclou les activitats de líquefacció a Damietta (Egipte), de transport marítim, de regasificació a Sagunt i de proveïment i comercialització de gas, gestionades de manera conjunta amb un altre soci.

- Electricitat. Inclou la generació d'electricitat i comercialització a Espanya i les activitats de Global Power Generation.

El negoci d'electricitat a Espanya inclou les activitats de generació d'electricitat mitjançant centrals de cicle combinat, tèrmiques, nuclears, hidràuliques, cogeneració i parcs de generació eòlica, així com altres tecnologies renovables, el subministrament d'electricitat en mercats majoristes i la comercialització majorista i minorista d'electricitat en el mercat liberalitzat espanyol.

El negoci de Global Power Generation inclou principalment les activitats de generació internacional del grup a l'Amèrica Llatina (Mèxic, Costa Rica, Puerto Rico, República Dominicana i Panamà) i Resta (Kenya i Austràlia).

- CGE. Inclou les activitats de distribució i transmissió elèctrica, distribució de gas natural i gas liqueat del petroli (GLP) des del 30 de novembre de 2014.
- Altres. Inclou l'explotació del jaciment de carbó de la societat Kangra Coal (Proprietary), Ltd a Sud-àfrica, les activitats relacionades amb fibra òptica (fins al 30 de juny de 2014) i la resta de les activitats.

El Resultat financer net i l'Impost sobre beneficis no s'assignen als segments d'explotació atès que tant les activitats de finançament com els efectes fiscals de l'Impost sobre societats es gestionen de manera conjunta.

Els resultats i les inversions per segments per als períodes de referència són els següents:

Informació financera per segments – Compte de Pèrdues i Guany

2014	Distribució de gas				Distribució d'electricitat				Gas				Electricitat			GCE	Altres	Elimina-cions	Total
	Espanya	Itàlia	Amèrica Llatina	Total	Espanya	Moldàvia	Amèrica Llatina	Total	Infra-estructures	Proveïm. i Comerc	UF GAS	Total	Espanya	Global Power Generation	Total				
Import net de la xifra de negocis consolidat	1.057	88	3.451	4.596	778	235	2.194	3.207	71	10.735	–	10.806	4.695	927	5.622	272	239	–	24.742
Import net xifra negocis entre segments	143	–	–	143	46	–	–	46	243	1.072	–	1.315	1.127	19	1.146	–	389	–	3.039
Import net xifra de negocis segments	1.200	88	3.451	4.739	824	235	2.194	3.253	314	11.807	–	12.121	5.822	946	6.768	272	628	(3.039)	24.742
Proveïments segments	(20)	–	(2.513)	(2.533)	(2)	(182)	(1.622)	(1.806)	(8)	(10.617)	–	(10.625)	(4.229)	(619)	(4.848)	(197)	(271)	2.912	(17.368)
Despeses de personal net	(71)	(11)	(86)	(168)	(93)	(6)	(52)	(151)	(4)	(62)	–	(66)	(145)	(31)	(176)	(21)	(250)	–	(832)
Altres ingressos/despeses d'explotació	(238)	(11)	(247)	(496)	(144)	(10)	(172)	(326)	(14)	(226)	–	(240)	(666)	(75)	(741)	(18)	5	127	(1.689)
Ebitda	871	66	605	1.542	585	37	348	970	288	902	–	1.190	782	221	1.003	36	112	–	4.853
Altres resultats	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	258	–	258
Amortització i pèrdues per deteriorament d'immobilitzat	(292)	(27)	(104)	(423)	(215)	(6)	(62)	(283)	(90)	(22)	–	(112)	(553)	(104)	(657)	(16)	(128)	–	(1.619)
Dotació a provisions	(7)	–	(16)	(23)	–	–	(160)	(160)	–	(83)	–	(83)	(31)	–	(31)	–	(5)	–	(302)
Resultat d'explotació	572	39	485	1.096	370	31	126	527	198	797	–	995	198	117	315	20	237	–	3.190
Resultat financer net	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	(801)
Resultat mètode participació	–	–	1	1	3	–	–	3	–	–	(492)	(492)	(27)	38	11	1	2	–	(474)
Resultat abans d'impostos	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1.915
Impost sobre beneficis	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	(257)
Resultat de l'exercici	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1.658

2013 ¹	Distribució de gas				Distribució d'electricitat				Gas				Electricitat			GCE	Altres	Elimina-cions	Total
	Espanya	Itàlia	Amèrica Llatina	Total	Espanya	Moldàvia	Amèrica Llatina	Total	Infra-estructures	Proveïm. i Comerc	UF GAS	Total	Espanya	Global Power Generation	Total				
Import net de la xifra de negocis consolidat	1.162	94	3.224	4.480	791	242	2.121	3.154	123	10.529	–	10.652	4.690	920	5.610	–	426	–	24.322
Import net xifra negocis entre segments	121	–	–	121	35	–	–	35	190	1.272	–	1.462	1.151	8	1.159	–	183	–	2.960
Import net xifra de negocis segments	1.283	94	3.224	4.601	826	242	2.121	3.189	313	11.801	–	12.114	5.841	928	6.769	–	609	(2.960)	24.322
Proveïments segments	(26)	(3)	(2.202)	(2.231)	–	(188)	(1.559)	(1.747)	(32)	(10.671)	–	(10.703)	(4.181)	(616)	(4.797)	–	(258)	2.844	(16.892)
Despeses de personal net	(75)	(11)	(96)	(182)	(100)	(7)	(57)	(164)	(4)	(55)	–	(59)	(156)	(22)	(178)	–	(244)	–	(827)
Altres ingressos/despeses d'explotació	(265)	(11)	(241)	(517)	(151)	(12)	(165)	(328)	(19)	(188)	–	(207)	(742)	(70)	(812)	–	(6)	116	(1.754)
Ebitda	917	69	685	1.671	575	35	340	950	258	887	–	1.145	762	220	982	–	101	–	4.849
Altres resultats	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	11	–	11
Amortització i pèrdues per deteriorament d'immobilitzat	(288)	(25)	(109)	(422)	(212)	(6)	(65)	(283)	(98)	(19)	–	(117)	(566)	(98)	(664)	–	(126)	–	(1.612)
Dotació a provisions	(8)	–	(20)	(28)	(6)	–	(93)	(99)	–	(65)	–	(65)	(37)	–	(37)	–	3	–	(226)
Resultat d'explotació	621	44	556	1.221	357	29	182	567	160	803	–	963	159	122	281	–	(11)	–	3.022
Resultat financer net	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	(803)
Resultat mètode participació	–	–	–	–	4	–	–	4	–	–	(98)	(98)	(9)	40	31	–	1	–	(62)
Resultat abans d'impostos	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2.157
Impost sobre beneficis	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	(499)
Resultat de l'exercici	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1.658

¹ Imports reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Informació financera per segments – Actius, Passius i Inversions

2014	Distribució de gas				Distribució d'electricitat				Gas			Electricitat			GCE	Altres	Elimina-cions	Total	
	Espanya	Itàlia	Amèrica Llatina	Total	Espanya	Moldàvia	Amèrica Llatina	Total	Infra-estructures	Proveim. i Comerç	UF GAS	Total	Espanya	Global Power Generation					Total
Actius (a)	3.569	512	2.466	6.547	5.149	163	2.092	7.404	1.067	2.752	–	3.819	9.076	1.941	11.017	7.120	1.238	(735)	36.410
Inversions mètode de la participació	–	–	10	10	98	–	–	98	–	–	1.295	1.295	248	286	534	75	22		2.034
Passiu (a)	(919)	(29)	(675)	(1.623)	(1.005)	(27)	(808)	(1.840)	(62)	(1.686)	–	(1.748)	(887)	(158)	(1.045)	(593)	(1.121)	760	(7.210)
Inversió immobilitzat Intangible (b)	19	24	246	289	22	–	4	26	4	2	–	6	48	–	48	4	111	–	484
Inversió immobilitzat Material (c)	316	1	102	419	196	15	119	330	188	34	–	222	94	166	260	35	49	–	1.315
Combinacions de negoci (Nota 29)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2.519	–	–	2.519

2013 ¹	Distribució de gas				Distribució d'electricitat				Gas				Electricitat			GCE	Altres	Elimina-cions	Total
	Espanya	Itàlia	Amèrica Llatina	Total	Espanya	Moldàvia	Amèrica Llatina	Total	Infra-estructures	Proveim. i Comerç	UF GAS	Total	Espanya	Global Power Generation	Total				
Actius (a)	3.603	537	2.138	6.278	5.272	143	1.990	7.405	981	2.552	–	3.533	9.702	1.690	11.392	–	1.650	(810)	29.448
Inversions mètode de la participació	–	–	8	8	95	–	–	95	–	–	1.799	1.799	240	226	466	–	25	–	2.393
Passiu (a)	(733)	(56)	(448)	(1.237)	(973)	(26)	(759)	(1.758)	(69)	(2.184)	–	(2.253)	(809)	(186)	(995)	–	(1.216)	831	(6.628)
Inversió immobilitzat Intangible (b)	40	28	94	162	11	–	1	12	3	–	–	3	48	–	48	–	89	–	314
Inversió immobilitzat Material (c)	239	–	87	326	204	14	127	345	10	27	–	37	127	245	372	–	61	–	1.141
Combinacions de negoci (Nota 29)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

¹ Imports reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

a) A continuació es detalla la conciliació entre “Actius d'explotació” i “Passius d'explotació” amb “Total Actiu” i “Total Passiu” consolidats:

	2014	2013
Actius d'explotació	36.410	29.448
Fons de Comerç	4.959	4.495
Inversions comptabilitzades mètode de la participació	2.034	2.393
Actius financers no corrents	1.289	1.418
Actius per impost diferit	1.134	1.026
Instruments financers derivats (Nota 10)	24	6
Administracions públiques (Nota 10)	139	169
Actius per impost corrent	296	134
Altres actius financers corrents	471	250
Efectiu i altres actius líquids equivalents	3.572	4.172
Total Actiu	50.328	43.511
	2014	2013
Passius d'explotació	(7.210)	(6.628)
Patrimoni net	(18.020)	(14.967)
Passius financers no corrents	(17.740)	(15.091)
Passiu per arrendament financer (Nota 17 i 19)	(631)	(438)
Passiu per impost diferit	(2.798)	(2.000)
Passius financers corrents	(2.804)	(3.351)
Instruments financers derivats (Nota 17, 18 i 19)	(47)	(13)
Dividend a pagar (Nota 19)	(419)	(405)
Administracions públiques (Nota 18)	(599)	(589)
Passius per impost corrent	(60)	(29)
Total Passiu	(50.328)	(43.511)

(b) S'inclou la inversió en “Immobilitzat intangible” (Nota 5) detallada per segments d'operació.

(c) S'inclou la inversió en “Immobilitzat material” (Nota 6) detallada per segments d'operació.

b) Informació per àrees geogràfiques

L'import net de la xifra de negoci de Gas Natural Fenosa assignat segons el país de destinació es detalla en el quadre següent:

	2014	2013 ¹
Espanya	12.828	13.824
Resta d'Europa	2.231	2.132
Amèrica Llatina	8.104	7.272
Altres	1.579	1.094
Total	24.742	24.322

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Els actius de Gas Natural Fenosa, que inclouen els actius d'explotació segons descripció anterior i les inversions comptabilitzades aplicant el mètode de la participació assignats, segons la ubicació d'aquests, són els següents:

	A 31/12/14	A 31/12/13 ¹
Espanya	22.318	23.661
Resta d'Europa	1.120	1.152
Amèrica Llatina	13.866	6.081
Altres	1.140	947
Total	38.444	31.841

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Les inversions en immobilitzats materials i intangibles de Gas Natural Fenosa assignades segons la ubicació dels actius són:

	A 31/12/14	A 31/12/13 ¹
Espanya	1.050	836
Resta d'Europa	44	45
Amèrica Llatina	679	549
Altres	26	25
Total	1.799	1.455

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Nota 5. Immobilitzat intangible

El moviment produït en els exercicis 2014 i 2013 en l'immobilitzat intangible és el següent:

	Concessions i similars	Aplicacions informàtiques	Altre immobilitzat intangible	Subtotal	Fons de comerç	Total
Cost brut	3.906	650	1.173	5.729	4.568	10.297
Fons d'amortització i pèrdues per deteriorament	(1.362)	(428)	(234)	(2.024)	–	(2.024)
Valor net comptable a 01/01/13¹	2.544	222	939	3.705	4.568	8.273
Inversió (Nota 4)	129	139	46	314	–	314
Desinversió ²	–	(1)	(63)	(64)	(22)	(86)
Dotació a l'amortització i pèrdues per deteriorament	(119)	(84)	(68)	(271)	–	(271)
Diferències de conversió	(210)	(1)	(3)	(214)	(51)	(265)
Reclassificacions i altres	12	2	(11)	3	–	3
Valor net comptable a 31/12/13¹	2.356	277	840	3.473	4.495	7.968
Cost brut	3.701	786	1.143	5.630	4.495	10.125
Fons d'amortització i pèrdues per deteriorament	(1.345)	(509)	(303)	(2.157)	–	(2.157)
Valor net comptable a 01/01/14	2.356	277	840	3.473	4.495	7.968
Inversió (Nota 4)	270	149	65	484	–	484
Desinversió ³	(1)	–	(144)	(145)	(20)	(165)
Dotació a l'amortització i pèrdues per deteriorament	(108)	(99)	(68)	(275)	–	(275)
Diferències de conversió	33	–	1	34	71	105
Combinacions de negoci (Nota 29)	2.013	25	242	2.280	413	2.693
Reclassificacions i altres	(8)	(7)	(12)	(27)	–	(27)
Valor net comptable a 31/12/14	4.555	345	924	5.824	4.959	10.783
Cost brut	6.066	946	1.309	8.321	4.959	13.280
Fons d'amortització i pèrdues per deteriorament	(1.511)	(601)	(385)	(2.497)	–	(2.497)
Valor net comptable a 31/12/14	4.555	345	924	5.824	4.959	10.783

¹ Saldos reexpressats a 1 de gener de 2013 i a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

² Inclou principalment la venda de les participacions en les distribuïdores elèctriques de Nicaragua (Nota 26).

³ Inclou principalment la venda de Gas Natural Fenosa Telecomunicaciones, SA (Nota 26) i el lliurament de drets d'emissió.

En la Nota 4 s'inclou el detall de les inversions en immobilitzat intangible per segments.

En l'exercici 2014 s'inclou en "Dotació a l'amortització i pèrdues per deteriorament", dins de l'epígraf "Altre immobilitzat intangible", un import de 14 milions d'euros corresponent a la pèrdua per deteriorament del valor total d'actius diversos.

En l'epígraf "Concessions i similars" s'inclou principalment:

- El valor de les concessions que es consideren actius intangibles d'acord amb la CINIIF 12 "Acords de concessió de serveis" (Nota 30) per un import net de 1.579 milions d'euros (1.405 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).
- La concessió del gasoducte Magrib-Europa (Nota 30), per un import de 246 milions d'euros a 31 de desembre de 2014 (243 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).

- Les concessions de distribució elèctrica a Espanya que tenen una vida útil indefinida per import de 684 milions d'euros (684 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).
- Les concessions a Xile de distribució i transmissió elèctrica per import de 1.085 milions d'euros i de distribució de gas per import de 943 milions d'euros, totes elles de vida útil indefinida (Nota 29).

L'epígraf "Altres immobilitzat intangible" inclou principalment:

- Llicències d'explotació de parcs de generació eòlica que ascendeixen a 112 milions d'euros a 31 de desembre de 2014 (138 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).
- El cost de l'adquisició dels drets de regasificació en exclusiva de la planta de regasificació de Peñuelas (Puerto Rico) que ascendeixen a 31 milions d'euros a 31 de desembre de 2014 (36 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).
- Els drets d'emissió de CO₂ adquirits per 44 milions d'euros a 31 de desembre de 2014 (48 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).
- Un altre immobilitzat intangible adquirit com a conseqüència de la combinació de negocis de CGE per un import de 251 milions d'euros i com a conseqüència de la combinació de negocis d'Unión Fenosa per un import de 449 milions d'euros a 31 de desembre de 2014 (527 milions d'euros a 31 de desembre de 2013), que inclou bàsicament contractes de proveïment de gas i altres drets contractuals.

Es presenta a continuació l'assignació del fons de comerç per UGE o grups d'UGEs:

31 de desembre de 2014						
	Distribució de gas	Distribució d'electricitat	Electricitat	CGE	Altres	Total
Espanya	–	1.070	2.694	–	–	3.764
Amèrica Llatina	50	123	415	420	–	1.008
Resta	143	13	16	–	15	187
	193	1.206	3.125	420	15	4.959

31 de desembre de 2013 ¹						
	Distribució de gas	Distribució d'electricitat	Electricitat	CGE	Altres	Total
Espanya	–	1.070	2.694	–	–	3.764
Amèrica Llatina	54	108	366	–	–	528
Resta	143	13	14	–	33	203
	197	1.191	3.074	–	33	4.495

¹Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Les proves de deteriorament s'han realitzat el 31 de desembre de 2014 i 2013. De l'anàlisi del deteriorament del fons de comerç i dels actius intangibles de vida útil indefinida realitzada no es va deduir que fos probable que sorgís cap deteriorament en un període futur (Nota 3.4.5).

L'immobilitzat intangible inclou, a 31 de desembre de 2014, elements en ús totalment amortitzats per un import de 358 milions d'euros.

Nota 6. Immobilitzat material

El moviment durant els exercicis 2014 i 2013 en les diferents comptes d'immobilitzat material i de les seves corresponents amortitzacions acumulades i provisions ha estat el següent:

	Terrenys i construccions	Instal·lacions tècniques de gas	Instal·lacions tècniques de generació elèctrica	Instal·lacions tècniques de transport i distribució elèctrica	Vaixells transport de gas	Altres immobilitzat	Immobilitzat	Total
Cost brut	en curs	8.037	11.359	6.523	516	1.238	817	29.148
Fons d'amortització i pèrdues per deteriorament	(121)	(4.158)	(2.181)	(916)	(140)	(452)	–	(7.968)
Valor net comptable a 01/01/13¹	537	3.879	9.178	5.607	376	786	817	21.180
Inversió (Nota 4)	30	311	58	208	–	43	491	1.141
Desinversió ²	(10)	(8)	(39)	(82)	–	(4)	(75)	(218)
Dotació a l'amortització i pèrdues per deteriorament	(19)	(337)	(617)	(273)	(19)	(76)	–	(1.341)
Diferències de conversió	(12)	(47)	(54)	(162)	–	(34)	(31)	(340)
Reclassificacions i altres	4	23	148	156	–	1	(391)	(59)
Valor net comptable a 31/12/13¹	530	3.821	8.674	5.454	357	716	811	20.363
Cost brut	664	8.264	11.389	6.506	516	1.189	811	29.339
Fons d'amortització i pèrdues per deteriorament	(134)	(4.443)	(2.715)	(1.052)	(159)	(473)	–	(8.976)
Valor net comptable a 01/01/14	530	3.821	8.674	5.454	357	716	811	20.363
Inversió (Nota 4)	26	412	38	234	177	23	405	1.315
Desinversió ³	(7)	(3)	(8)	(13)	–	(205)	(42)	(278)
Dotació a l'amortització i pèrdues per deteriorament	(21)	(387)	(564)	(260)	(27)	(85)	–	(1.344)
Diferències de conversió	–	(7)	144	(49)	–	46	23	157
Combinacions de negocis (Nota 29)	288	1.588	49	1.669	–	104	335	4.033
Reclassificacions i altres	5	76	354	183	–	52	(649)	21
Valor net comptable a 31/12/14	821	5.500	8.687	7.218	507	651	883	24.267
Cost brut	965	10.353	11.924	8.479	693	1.067	883	34.364
Fons d'amortització i pèrdues per deteriorament	(144)	(4853)	(3.237)	(1.261)	(186)	(416)	–	(10.097)
Valor net comptable a 31/12/14	821	5.500	8.687	7.218	507	651	883	24.267

¹ Saldos reexpressats a 1 de gener de 2013 i a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

² Inclou principalment la venda de les participacions en les distribuïdores elèctriques de Nicaragua (Nota 26).

³ Inclou principalment la desinversió per l'alienació de la societat Gas Natural Fenosa Telecomunicaciones, SA (Nota 3.4.1 i 26).

En la Nota 4 s'inclou el detall de les inversions en immobilitzat material per segments.

Al març de 2014 es va incorporar un nou vaixell metaner en règim d'arrendament financer per import de 177 milions d'euros. D'altra banda, Gas Natural Fenosa ha subscrit contractes que comportaran la incorporació de quatre vaixells metaners de nova construcció durant el període 2016-2017 en règim de time-charter (Nota 33).

A l'octubre de 2014 s'ha iniciat l'operació del parc eòlic Bii Hioxo (Mèxic) amb 234 MW de potència instal·lada.

En l'exercici 2014, s'inclou en "Dotació a l'amortització i pèrdues per deteriorament", dins l'epígraf "Altres immobilitzats", un import de 8 milions d'euros que correspon a la pèrdua per deteriorament del valor total d'actius diversos.

Les despeses financeres activades en l'exercici 2014 en projectes d'immobilitzat durant la seva construcció ascendeixen a 23 milions d'euros (18 milions d'euros el 2013). Les despeses financeres capitalitzades en l'exercici 2014 representen el 2,6% del total dels costos financers per endeutament net (2,0% per a l'exercici 2013). La taxa mitjana de capitalització durant els exercicis 2014 i 2013 ha ascendit a 4,1% i 3,7% respectivament.

En l'epígraf "Instal·lacions tècniques de generació elèctrica" s'inclouen les illes de potència de les centrals de cicle combinat de Palos de la Frontera i Sagunt adquirides en règim d'arrendament financer (Nota 15).

En l'epígraf de "Vaixells transport de gas" s'inclou el valor actual, en el moment de l'adquisició, dels pagaments compromesos per al noliejament de 4 vaixells metaners en règim d'arrendament financer (Nota 17). El 2014 es va tancar l'acord, emmarcat dins de l'operació de venda del negoci de gas natural líquid del grup Repsol, que van signar Gas Natural Fenosa i Shell en el qual es van adjudicar l'ús en exclusiva de cada un dels dos vaixells que estaven contractats conjuntament per Gas Natural Fenosa i el grup Repsol.

En l'epígraf "Altres immobilitzats" es recull a 31 de desembre de 2014 el valor net comptable d'Inversions a zones amb reserves per 350 milions d'euros (369 milions d'euros a 31 de desembre de 2013), entre les quals s'inclouen bàsicament les inversions en el jaciment de carbó de la societat Kangra Coal (Proprietary), Ltd a Sud-àfrica, i costos d'exploració per 32 milions d'euros (47 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).

L'immobilitzat en curs a 31 de desembre de 2014 inclou bàsicament inversions realitzades en:

- Desenvolupament recurrent de la xarxa de distribució de gas per 172 milions d'euros i d'electricitat per 287 milions d'euros.
- Infraestructures de gas per 63 milions d'euros.
- Centrals de generació elèctrica a l'Amèrica Llatina per import de 105 milions d'euros.

A 31 de desembre de 2014 Gas Natural Fenosa no disposava d'immobles d'inversió de valor significatiu.

L'immobilitzat material inclou, a 31 de desembre de 2014, elements en ús totalment amortitzats per un import de 1.722 milions d'euros.

És política de Gas Natural Fenosa contractar totes les pòlisses d'assegurances que s'estimin necessàries per a donar cobertura als possibles riscos que poguessin afectar els elements d'immobilitzat.

Gas Natural Fenosa manté a 31 de desembre de 2014 compromisos d'inversió per 786 milions d'euros, bàsicament per al desenvolupament de la xarxa de distribució i altres infraestructures de gas, el desenvolupament de la xarxa de distribució d'electricitat i la construcció de quatre vaixells metaners (Nota 33).

Nota 7. Inversions en societats

Associades i negocis conjunts

El detall de les Inversions registrades pel mètode de la participació és el següent:

	A 31/12/14	A 31/12/13 ¹
Associades	45	36
Negocis conjunts	1.989	2.357
Total	2.034	2.393

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

El moviment dels exercicis 2014 i 2013 de les inversions comptabilitzades pel mètode de la participació, detallant les participacions més significatives, és el següent:

	Unión Fenosa Gas	EcoEléctrica, L.P.	Altres negocis conjunts	Total Negocis conjunts	Associades	Total
Valor de la participació a 01/01/13¹	1.896	219	359	2.474	39	2.513
Inversió	–	–	–	–	–	–
Participacions en el resultat	(99)	40	(4)	(63)	1	(62)
Combinacions de negoci (Nota 29)	–	–	–	–	–	–
Dividends rebuts	–	(26)	(24)	(50)	(3)	(53)
Diferències de conversió	(2)	(11)	(3)	(16)	–	(16)
Un altre resultat global	4	4	4	12	(1)	11
Reclassificacions i altres	–	–	–	–	–	–
Valor de la participació a 31/12/13¹	1.799	226	332	2.357	36	2.393
Inversió	–	–	25	25	–	25
Participacions en el resultat	(492)	38	(22)	(476)	2	(474)
Combinacions de negoci (Nota 29)	–	–	70	70	5	75
Dividends rebuts	(24)	(16)	(1)	(41)	–	(41)
Diferències de conversió	11	35	–	46	–	46
Altres resultat global	1	3	(1)	3	–	3
Reclassificacions i altres	–	–	5	5	2	7
Valor de la participació a 31/12/14	1.295	286	408	1.989	45	2.034

¹ Saldos reexpressats a 1 de gener de 2013 i a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

En l'Annex I es relacionen totes les empreses associades i negocis conjunts participats per Gas Natural Fenosa indicant-ne l'activitat i el percentatge de participació de control i patrimonial.

En l'exercici 2014, s'inclou en "Participacions en el resultat" un import de 510 milions d'euros que correspon a la pèrdua per deteriorament de la participació a Unión Fenosa Gas (485 milions d'euros) i a Nueva Generadora del Sur, SA (25 milions d'euros). En l'exercici 2013, s'inclou en "Participacions en el resultat" un import de 70 milions d'euros corresponents a la pèrdua per deteriorament de la participació a Unión Fenosa Gas.

Unión Fenosa Gas és una participada conjuntament amb un altre soci al 50%, consolidada per integració proporcional fins a l'exercici 2013 i, en aplicació de la NIIF 11, integrada pel mètode de la participació el 2014 (Nota 3.3).

En l'exercici 2013 s'inclou un deteriorament de 70 milions d'euros corresponent a la pèrdua per deteriorament del valor total assignat a la combinació de negocis d'Unión Fenosa als drets de processament de gas que manté Gas Natural Fenosa a través d'Unión Fenosa Gas en la planta de líquuefacció de Damietta (Egipte), com a conseqüència de l'aturada temporal de l'activitat d'aquesta planta per la suspensió de lliuraments per part del subministrador de gas natural Egyptian Natural Gas Holding. Unión Fenosa Gas va iniciar en l'exercici 2013 accions legals en defensa dels seus drets contractuals, i va arribar a subscriure un acord transitori amb el subministrador per al restabliment del subministrament.

De l'anàlisi de deteriorament realitzada en l'exercici 2013, que considerava la represa dels lliuraments de gas en els nous terminis acordats amb el subministrador, no es deriva cap deteriorament addicional d'Unión Fenosa Gas.

Com a conseqüència de que en l'exercici 2014 s'ha produït un incompliment substancial d'aquests acords per part del subministrador egipci, s'ha posat de manifest la necessitat d'actualitzar l'anàlisi de deteriorament per a la globalitat de la inversió en la participada, seguint els criteris de càlcul detallats en la Nota 3.4.5. En l'anàlisi de deteriorament realitzada s'han considerat les hipòtesis següents:

- Un retard de la data de represa del subministrament de gas d'Egipte, sense perjudici de les diferents accions legals iniciades;
- Un major cost eventual del subministrament de gas per la utilització de fonts de subministrament alternatives a les d'Egipte;
- Una taxa de descompte abans d'impostos de l'11,7%;
- Una taxa de creixement posterior del negoci de l'1,4%.

El resultat de l'anàlisi del deteriorament realitzada en l'exercici 2014 ha posat de manifest la necessitat de dotar un deteriorament de la participació a Unión Fenosa Gas per import de 485 milions d'euros.

Nueva Generadora del Sur, SA és una societat de generació elèctrica participada conjuntament amb un altre soci al 50% que opera la central de cicle combinat del camp de Gibraltar. Com a conseqüència d'una sentència del Tribunal Superior de Justícia d'Andalusia que ha ordenat el desmantellament de la línia d'evacuació d'energia s'ha produït una aturada temporal de l'activitat d'aquesta central, i s'han iniciat les actuacions encaminades a l'obtenció d'un traçat alternatiu. En conseqüència, s'ha posat de manifest la necessitat d'actualitzar l'anàlisi de deteriorament per a la globalitat de la inversió en la participada, seguint els criteris de càlcul detallats en la Nota 3.4.5. En l'anàlisi de deteriorament realitzada s'han considerat les hipòtesis següents:

- Un retard de la data de represa de la situació de disponibilitat de la central;
- Una taxa de descompte abans d'impostos del 6,5%;
- Una taxa de creixement posterior del negoci de l'1,8%.

El resultat de l'anàlisi de deteriorament realitzada en l'exercici 2014 ha posat de manifest la necessitat de dotar un deteriorament de la participació a Nueva Generadora del Sur, SA per import de 25 milions d'euros.

El detall d'actius, passius, ingressos i resultats de les principals participacions en negocis conjunts de Gas Natural Fenosa és el següent (segons percentatge de participació):

	A 31/12/2014		A 31/12/2013	
	Unión Fenosa Gas	EcoEléctrica, L.P.	Unión Fenosa Gas	EcoEléctrica, L.P.
% de participació	50,0	47,5	50,0	47,5
Actiu no corrent	1.836	286	2.336	278
Actiu corrent	351	109	410	67
Efectiu i altres mitjans líquids equivalents	140	45	162	10
Passiu no corrent	(731)	(72)	(773)	(99)
Passius financers no corrents	(211)	(69)	(298)	(84)
Passiu corrent	(161)	(37)	(174)	(20)
Passius financers corrents	(31)	(22)	(39)	(8)
Actius nets	1.295	286	1.799	226
Deute financer net ¹	102	46	175	82

¹ Deute financer net: Passius financers no corrents + Passius financers corrents-Efectiu i altres mitjans líquids equivalents.

	2014		2013	
	Unión Fenosa Gas	EcoEléctrica, L.P.	Unión Fenosa Gas	EcoEléctrica, L.P.
Resultat explotació	(92)	43	(116)	48
Import net de la xifra de negocis	909	158	1.031	147
Despeses d'explotació	(821)	(91)	(908)	(81)
Dotació a l'amortització	(180)	(24)	(239)	(18)
Participació en el resultat	(492)	38	(99)	40
Resultat de l'exercici procedent d'operacions continuades	(95)	38	(99)	40
Deteriorament participació	(485)	–	–	–

No hi ha passius contingents de les participacions en negocis conjunts. Els compromisos contractuals de les participacions en negocis conjunts són els compromisos per a la compra de gas d'Unión Fenosa Gas i EcoEléctrica LP de 8.808 milions d'euros a 31 de desembre de 2014 (12.327 milions d'euros a 31 de desembre de 2013), els compromisos de venda de gas d'Unión Fenosa Gas per import de 5.585 milions d'euros, dels compromisos per prestació de serveis per la cessió de capacitat de generació elèctrica d'EcoEléctrica LP per import de 273 milions d'euros (271 milions d'euros a 31 de desembre de 2013) i els compromisos de pagament d'arrendaments operatius pels vaixells de transport de gas d'Unión Fenosa Gas per import de 143 milions d'euros a 31 de desembre de 2014 (150 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).

D'altra banda, determinats projectes d'inversió de les participacions en negocis conjunts han estat finançats amb estructures específiques (finançament de projecte) que inclouen la pignoració de les accions d'aquests projectes. El saldo viu d'aquest tipus de finançament a 31 de desembre de 2014 ascendeix a 369 milions d'euros (407 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).

Operacions conjuntes

Gas Natural Fenosa participa en diferents operacions conjuntes que compleixen les condicions indicades en la Nota 3.4.1.b i que es detallen en l'apartat 3 de l'Annex I. Les participacions rellevants en operacions conjuntes a 31 de desembre de 2014 i 2013 són les següents:

	2014 (%)	2013 (%)
Comunidad de Bienes Central Nuclear de Almaraz	11,3	11,3
Comunidad de Bienes Central Nuclear de Trillo	34,5	34,5
Comunidad de Bienes Central Térmica de Aceca	50,0	50,0
Comunidad de Bienes Central Térmica de Anllares	66,7	66,7

L'aportació de les operacions conjuntes als actius, passius, ingressos i resultats de Gas Natural Fenosa és la següent:

	A 31/12/2014	A 31/12/2013
Actius no corrents	611	627
Actius corrents	67	189
Actius	678	816
Passius no corrents	63	39
Passius corrents	81	103
Passius	144	142
Actius nets	534	674

	2014	2013
Ingressos	197	233
Despeses	210	228
Resultat de l'exercici procedent d'operacions continuades	(13)	5

Nota 8. Actius financers

El detall dels actius financers, excloent-hi els inclosos en els epígrafs "Deutors comercials i altres comptes a cobrar" (Nota 10) i "Efectius i altres actius líquids equivalents" (Nota 11), a 31 de desembre de 2013 i 2014, classificats per naturalesa i categoria és el següent:

A 31 desembre 2014	Disponibles per la venda	Préstecs i partides a cobrar	Inversions mantingudes fins al venciment	Derivats de cobertura	Valor raonable amb canvi a resultats	Total
Instruments de patrimoni	145	–	–	–	–	145
Derivats (Nota 16)	–	–	–	30	–	30
Altres actius financers	–	1.112	2	–	–	1.114
Actius financers no corrents	145	1.112	2	30	–	1.289
Derivats (Nota 16)	–	–	–	–	–	–
Altres actius financers	–	470	1	–	–	471
Actius financers corrents	–	470	1	–	–	471
Total	145	1.582	3	30	–	1.760

A 31 desembre 2013	Disponibles per la venda	Préstecs i partides a cobrar	Inversions mantingudes fins al venciment	Derivats de cobertura	Valor raonable amb canvi a resultats	Total
Instruments de patrimoni	149	–	–	–	–	149
Derivats (Nota 16)	–	–	–	2	–	2
Altres actius financers	–	1.266	1	–	–	1.267
Actius financers no corrents¹	149	1.266	1	2	–	1.418
Derivats (Nota 16)	–	–	–	8	9	17
Altres actius financers	–	233	–	–	–	233
Actius financers corrents¹	–	233	–	8	9	250
Total¹	149	1.499	1	10	9	1.668

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

La classificació dels actius financers registrats a valor raonable a 31 de desembre de 2014 i a 31 de desembre de 2013, és la següent:

Actius financers	31 de desembre de 2014				31 de desembre de 2013 ¹			
	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3	Total	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3	Total
Disponibles per a la venda	–	–	145	145	–	–	149	149
Derivats de cobertura	–	30	–	30	–	10	–	10
Valor raonable amb canvi a resultats	–	–	–	–	–	9	–	9
Total	–	30	145	175	–	19	149	168

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Actius financers disponibles per a la venda

El moviment en els exercicis 2014 i 2013 dels actius financers disponibles per a la venda en funció del mètode emprat per al càlcul del seu valor raonable és el següent:

	2014				2013 ¹			
	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3	Total	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3	Total
A 1 de gener	–	–	149	149	–	–	73	73
Augments	–	–	–	–	–	–	90	90
Diferències de conversió	–	–	(1)	(1)	–	–	(8)	(8)
Traspassos i altres	–	–	(3)	(3)	–	–	(6)	(6)
A 31 de desembre	–	–	145	145	–	–	149	149

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

La partida més significativa correspon a una participació del 14,9% a la societat Medgaz, SA per import de 90 milions d'euros (90 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).

La principal variació de l'exercici 2013 corresponia a l'adquisició el gener de 2013 a Sonatrach d'una participació del 10,0% de Medgaz, SA per 54 milions d'euros i el juliol de 2013 una participació addicional del 4,9% a Gaz de France International, SAS per import de 36 milions d'euros.

Préstecs i partides a cobrar

La composició a 31 de desembre de 2014 i 2013 es mostra a continuació:

	A 31/12/14	A 31/12/13 ¹
Crèdits comercials	133	105
Finançament del dèficit d'ingressos sistema elèctric	–	452
Finançament del dèficit d'ingressos sistema gasista	177	–
Fiances i dipòsits	139	141
Deutors ingressos capacitat	35	–
Altres crèdits	628	568
Préstecs i partides a cobrar no corrents	1.112	1.266
Crèdits comercials	56	91
Finançament del dèficit d'ingressos sistema elèctric	183	33
Finançament del dèficit d'ingressos sistema gasista	139	–
Dividend a cobrar	13	7
Altres crèdits	79	102
Préstecs i partides a cobrar corrents	470	233
Total	1.582	1.499

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

El desglossament per venciments a desembre de 2014 i 2013 és el següent:

Venciments	A 31/12/14	A 31/12/13
Abans d'1 any	470	233
Entre 1 any i 5 anys	456	343
Més de 5 anys	656	923
Total	1.582	1.499

El valor raonable i el valor comptable d'aquests actius no difereixen de manera significativa.

En l'epígraf "Crèdits comercials" s'inclouen, principalment, crèdits per la venda d'instal·lacions de gas i electricitat. Els tipus d'interès corresponents (entre 5% i 11% per crèdits d'entre 1 a 5 anys) s'ajusten als tipus d'interès del mercat per a préstecs d'aquesta classe i durada.

En l'apartat "Finançament dèficit d'ingressos sistema elèctric" s'inclouen, a 31 de desembre de 2014, els desajustos temporals produïts entre els ingressos i els costos del sistema elèctric per als exercicis iniciats des de 2014 finançats per Gas Natural Fenosa d'acord amb la Llei 24/2013, de 26 de desembre (Nota 2.4) i que generen el dret a la seva recuperació en els cinc anys següents i es reconeix un tipus d'interès en condicions equivalents a les de mercat. L'import d'aquest finançament ha estat registrat íntegrament a curt termini ja que s'entén que es tracta d'un desajust temporal que serà recuperat a través de les liquidacions del sistema en el termini d'un any.

En l'apartat "Finançament del dèficit d'ingressos sistema elèctric" s'inclou a 31 de desembre de 2013 el dret de cobrament que mantenia Gas Natural Fenosa corresponent a l'exercici 2013. En data 15 de desembre de 2014, Gas Natural Fenosa a l'empara del que disposa la Llei 24/2013 del sector Elèctric ha procedit a la cessió irrevocable del dret de cobrament del dèficit del sistema Elèctric corresponent a l'exercici 2013, a favor de diverses entitats financeres, per un import de 457 milions d'euros.

En l'apartat "Finançament del dèficit d'ingressos sistema gasista" s'inclouen, a 31 de desembre de 2014, els desajustos temporals produïts entre els ingressos i els costos del sistema gasista acumulat de l'exercici 2014 finançats per Gas Natural Fenosa d'acord amb el Reial Decret-Llei 8/2014, de 4 de juliol (Nota 2.1.1.2) i que generen el dret a la seva recuperació en els quinze anys següents per la part que es consideri dèficit definitiu de 2014 i en els cinc anys següents per la resta que s'hagi finançat, i es reconeix un tipus d'interès en condicions equivalents a les de mercat. L'import d'aquest finançament ha estat registrat en el llarg termini i en el curt termini d'acord amb el termini estimat de recuperació a través de les liquidacions del sistema.

A 31 de desembre de 2013 els desajustos temporals produïts entre els ingressos i els costos del sistema gasista es registraven en l'epígraf de "Deutors comercials i altres comptes a cobrar", atès que el marc regulador vigent exigia procedir a incrementar els peatges i cànons d'accés de l'any següent a fi de la seva recuperació. Com a conseqüència de l'esmentada nova regulació, a data 30 de juny de 2014 s'ha traspassat a aquest epígraf l'import acumulat corresponent de l'epígraf "Deutors comercials i altres comptes a cobrar" per un import de 161 milions d'euros.

En l'apartat "Fiances i dipòsits" s'inclouen fonamentalment els imports dipositats en les Administracions Públiques competents, d'acord amb la legislació que així ho estableix, per les fiances i dipòsits rebuts dels clients en el moment de la contractació com a garantia del subministrament d'electricitat i gas natural (Nota 17).

En l'apartat "Deutors ingressos capacitat" es recullen els ingressos pendents de facturar reconeguts per la linealització en el període de vigència dels contractes de compromís de capacitat de generació a Mèxic.

En l'apartat "Altres crèdits", s'inclou bàsicament:

- un crèdit de 217 milions d'euros (236 milions d'euros a 31 de desembre de 2013) pel finançament a ContourGlobal La Rioja, SL, per la venda de la central de cicle combinat d'Arrúbal (La Rioja) que es va produir a data 28 de juliol de 2011. Aquest crèdit està garantit per les accions d'aquesta companyia i per altres actius, merita un interès anual de mercat i té venciment el 2021.
- el valor de les concessions que es consideren crèdits, d'acord amb la CINIIF 12 "Acords de concessió de serveis" (Nota 3.4.3.b i Nota 30) per un import de 240 milions d'euros (157 milions d'euros a 31 de desembre de 2013), dels quals 21 milions d'euros estan classificats en l'actiu corrent (16 milions d'euros en 2013). Aquests crèdits es classifiquen en aquest epígraf "Préstecs i partides a cobrar" ja que es tracten d'un dret incondicional a rebre efectiu amb imports fixos o determinables.
- l'import a cobrar que resulta del desviament corresponent a la retribució del gas natural destinat al mercat a tarifa procedent del contracte d'Algèria i subministrat a través del gasoducte del Magrib, com a conseqüència del Laude dictat per la Cort Internacional d'Arbitratge de París el 9 d'agost de 2010, segons l'article 15 del Reial Decret-Llei 6/2000, i que s'ha de liquidar a partir de l'any 2015 en 5 anys reconeixent un tipus d'interès de mercat, en els termes que estableix el Reial Decret-Llei 8/2014 (Nota 2.1.1.2), per import de 132 milions d'euros en l'epígraf "Altres actius financers no corrents" (157 milions d'euros a 31 de desembre de 2013) i per import de 33 milions d'euros en l'epígraf "Altres actius financers corrents".

Derivats de cobertura

Les variables en què es basa la valoració dels derivats de cobertura recollits en aquest epígraf són observables en un mercat actiu (Nivell 2).

En la Nota 16 es recull el detall dels instruments financers derivats.

Nota 9. Existències

El desglossament de les existències és el següent:

	A 31/12/14	A 31/12/13 ¹
Gas natural i gas natural líquat	701	477
Carbó i fueloil	169	189
Gas líquat del petroli	33	–
Combustible nuclear	64	66
Materials i altres existències	110	51
Total	1.077	783

¹ Saldos reexpresados a 31 de diciembre de 2013 por la aplicación de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Les existències de gas inclouen bàsicament les existències en els emmagatzematges subterranis, en trànsit marítim, en plantes i en gasoductes.

Nota 10. Deutors comercials i altres comptes a cobrar

La composició d'aquest epígraf és la següent:

	A 31/12/14	A 31/12/13 ¹
Clients	5.682	5.211
Comptes a cobrar d'empreses vinculades (Nota 31)	150	137
Provisió per depreciació de deutors	(940)	(844)
Clients per vendes i prestacions de serveis	4.892	4.504
Administracions públiques	139	169
Pagaments anticipats	87	51
Instruments financers derivats (Nota 16)	24	6
Deutors varis	263	274
Altres deutors		500
Actiu per impost corrent	296	534
Total	5.701	5.138

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

El valor raonable i el valor comptable d'aquests actius no difereixen de manera significativa.

Amb caràcter general, les facturacions pendents de cobrament no meriten interessos, el venciment de les quals està establert en un període mitjà de 18 dies.

El moviment de la provisió per depreciació de deutors és el següent:

	2014	2013 ¹
A 1 de gener	(844)	(826)
Dotació neta de l'exercici (Nota 25)	(302)	(226)
Baixes	178	159
Diferències de conversió i altres	28	49
A 31 de desembre	(940)	(844)

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Nota 11. Efectiu i altres actius líquids equivalents

L'Efectiu i altres actius líquids equivalents a l'efectiu inclou:

	A 31/12/14	A 31/12/13 ¹
Tresoreria	2.376	1.586
Altres actius líquids equivalents (Espanya i Resta d'Europa)	916	2.400
Altres actius líquids equivalents (Internacional)	280	186
Total	3.572	4.172

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Les inversions en "Altres actius líquids equivalents" vencen en un termini inferior a 3 mesos i meriten un tipus d'interès efectiu ponderat de 0,8% a 31 de desembre de 2014 (1,0% a 31 de desembre de 2013).

Nota 12. Patrimoni

Els principals components del Patrimoni es detallen en els apartats següents:

Capital social i Prima d'emissió

Les variacions durant els exercicis 2014 i 2013 del nombre d'accions i els comptes de Capital social i Prima d'emissió han estat les següents:

	Nombre d'accions	Capital social	Prima d'emissió	Total
A 31 de desembre de 2012	1.000.689.341	1.001	3.808	4.809
Variacions	–	–	–	–
A 31 de desembre de 2013	1.000.689.341	1.001	3.808	4.809
Variacions	–	–	–	–
A 31 de desembre de 2014	1.000.689.341	1.001	3.808	4.809

Totes les accions emeses estan totalment desemborsades i amb els mateixos drets polítics i econòmics.

La Llei de Societats de Capital permet expressament la utilització del saldo de la “Prima d’emissió” per a ampliar capital i no estableix cap restricció específica quant a la disponibilitat d’aquest saldo.

Durant l’exercici 2014 s’han adquirit 1.128.504 accions pròpies per import de 23 milions d’euros (3.447.535 accions pròpies per import de 52 milions d’euros durant l’exercici 2013) de les quals 174.998 accions per import de 3 milions d’euros (163.279 accions per import de 3 milions d’euros a 31 de desembre de 2013) es van lliurar als empleats del grup com a part de la seva retribució de l’exercici 2014 derivada del Pla d’Adquisició d’Accions 2012-2013-2014 (Nota 3.3.15.d) i la resta van ser totalment alienades per import de 20 milions d’euros (50 milions d’euros a 31 de desembre de 2013). Al tancament de l’exercici 2014 i de l’exercici 2013, Gas Natural Fenosa no tenia accions pròpies en autocartera.

Les participacions més rellevants en el capital social de Gas Natural SDG, SA a 31 de desembre de 2014, d’acord amb la informació pública disponible o amb la comunicació realitzada a la mateixa societat, són les següents:

	Participació en el capital social (%)
Grup “la Caixa”	34,4
Grup Repsol	30,0
Sonatrach	4,0

La totalitat de les accions de Gas Natural SDG, SA estan admeses a cotització en les quatre Borses Oficials espanyoles, cotitzen en el mercat continu i formen part de l’Ibex35.

La cotització al final de l’exercici 2014 de les accions de Gas Natural SDG, SA es va situar en 20,81 euros (18,69 euros a 31 de desembre de 2013).

Reserves

L’epígraf “Reserves” inclou les reserves següents:

	2014	2013
Reserva legal	200	200
Reserva estatutària	100	100
Reserva de revaloració RD 7/96	225	225
Reserva de fons de comerç	893	715
Reserva voluntària	6.458	6.226
Altres reserves	590	465
	8.466	7.931

Reserva legal

En compliment del que disposa la Llei de Societats de Capital s'ha de destinar una xifra igual al 10% dels beneficis a aquesta reserva fins que representi, com a mínim, el 20% del capital social. La reserva legal es pot utilitzar per a augmentar el capital en la part que superi el 10% del capital ja augmentat.

Excepte per a la finalitat esmentada, i sempre que no superi el 20% del capital social, la reserva legal únicament es pot utilitzar per a compensar pèrdues i sempre que no hi hagi altres reserves disponibles suficients per a aquest fi.

Reserva estatutària

En virtut dels Estatuts Socials de Gas Natural SDG, SA, el 2% del benefici net de l'exercici s'ha d'assignar a la reserva estatutària fins que aquesta assoleixi, almenys, el 10% del capital social.

Reserva de revaloració

La Reserva de revaloració pot destinar-se a l'eliminació de resultats comptables negatius, o a l'ampliació del capital social o reserves de lliure disposició, sempre que la plusvàlua monetària hagi estat realitzada. S'entendrà realitzada la plusvàlua en la part corresponent a l'amortització comptabilitzada quan els elements patrimonials actualitzats hagin estat transmesos o quan hagin estat donats de baixa en els llibres de comptabilitat.

Reserva per fons de comerç

D'acord amb l'article 273 de la Llei de Societats de Capital, Gas Natural SDG, SA ha de dotar una reserva indisponible equivalent al fons de comerç que aparegui en l'actiu del seu Balanç, i destinar anualment almenys una xifra que representi el 5% de l'import del fons de comerç. Si no hi hagués benefici, o aquest fos insuficient, es podrà utilitzar la Prima d'emissió o les Reserves de lliure disposició.

Guanys per acció

Els guanys bàsics per acció es calculen dividint el benefici atribuïble a Accionistes de la societat dominant entre el nombre mitjà ponderat de les accions ordinàries en circulació durant l'any.

	A 31/12/14	A 31/12/13
Benefici atribuïble a accionistes de la societat dominant	1.462	1.445
Nombre mitjà ponderat d'accions ordinàries en circulació	1.001.689.341	1.001.689.341
Guanys per acció de les activitats continuades (en euros)		
Bàsics	1,46	1,44
Diluïts	1,46	1,44
Guanys per acció de les activitats discontinues (en euros)		
Bàsics	–	–
Diluïts	–	–

La societat dominant no té emissions d'instruments financers que puguin diluir el benefici per acció.

Dividends

A continuació es detallen els pagaments de dividends efectuats durant els exercicis 2014 i 2013:

	31/12/14			31/12/13		
	% sobre nominal	Euros per acció	Import	% sobre nominal	Euros per acció	Import
Accions ordinàries	90	0,90	897	89	0,89	895
Restat d'accions (sense vot, rescatables, etc.)	–	–	–	–	–	–
Dividends totals pagats	90	0,90	897	89	0,89	895
a) Dividends amb càrrec a resultats	90	0,90	897	89	0,89	895
b) Dividends amb càrrec a reserves o prima d'emissió	–	–	–	–	–	–
c) Dividends en espècie	–	–	–	–	–	–

Adicionalment, l'import de dividends pagats a participacions no dominants en l'exercici 2014 ascendeix a 228 milions d'euros (162 milions d'euros en 2013). Veure apartat "Participacions no dominants".

Exercici 2014

Inclou el pagament del dividend a compte del resultat de l'exercici 2013 de 0,393 euros per acció, per un import total de 393 milions d'euros acordat el 29 de novembre de 2013 i pagat el dia 8 de gener de 2014.

Així mateix, la proposta d'aplicació del resultat de l'exercici 2013 aprovada per la Junta General d'Accionistes celebrada l'11 d'abril de 2014 va incloure el pagament d'un dividend complementari de 0,504 per acció, per un import total de 504 milions d'euros, pagat l'1 de juliol de 2014.

El Consell d'Administració de Gas Natural SDG, SA va acordar, en la reunió del 28 de novembre de 2014, distribuir un dividend a compte amb càrrec als resultats de l'exercici 2014 de 0,397 euros per acció, per un import total de 397 milions d'euros, a pagar a partir del dia 8 de gener de 2015.

La societat dominant comptava, a la data d'aprovació del dividend a compte, amb la liquiditat necessària per a procedir al seu pagament d'acord amb els requisits establerts en la Llei de Societats de Capital. L'estat comptable de liquiditat provisional de la societat dominant formulat pels administradors a 28 de novembre de 2014 és el següent:

Resultat després d'impostos	721
Reserves a dotar	(53)
Quantitat màxima distribuïble	668
Previsió de pagament del dividend a compte	397
Liquiditat de tresoreria	2.924
Emissió de deute i línies de crèdit no disposades	6.696
Liquiditat total	9.620

Amb data 30 de gener de 2015, el Consell d'Administració aprova la proposta que ha d'eleva a la Junta General d'Accionistes de distribució del benefici net de Gas Natural SDG, SA corresponent a l'exercici 2014 que és la següent:

Base de repartiment	
Pèrdues i guanys	1.083
Distribució	
A Reserva per fons de comerç	53
A Reserva voluntària	121
A Dividend	909

Aquesta proposta d'aplicació del resultat formulada pel Consell d'Administració perquè la Junta General d'Accionistes l'aprovi inclou el pagament d'un dividend complementari de 0,511 per acció, per un import total de 512 milions d'euros a pagar a partir del dia 1 de juliol de 2015.

Exercici 2013

Inclou el pagament del dividend a compte de 0,391 euros per acció, per un import total de 391 milions d'euros acordat el 30 de novembre de 2012 i pagat el dia 8 de gener de 2013.

Així mateix, la proposta d'aplicació del resultat de l'exercici 2012 aprovada per la Junta General d'Accionistes celebrada el 16 d'abril de 2013 va incloure el pagament d'un dividend complementari 0,503 euros per acció per un import total de 504 milions d'euros, pagat l'1 de juliol de 2013.

Ajustos per canvi de valor

En l'epígraf de "Diferències de conversió" s'inclouen les diferències de canvi descrites en la Nota 3.4.2 com a conseqüència de la variació del tipus de canvi de l'euro respecte a les principals divises de les societats estrangeres de Gas Natural Fenosa.

Participacions no dominants

	Participacions no dominants
Saldo a 01/01/13¹	1.579
Resultat global total de l'exercici	131
Distribució de dividends	(190)
Combinacions de negoci (Nota 29)	–
Altres variacions	3
Saldo a 31/12/13¹	1.523
Resultat global total de l'exercici	223
Distribució de dividends	(234)
Combinacions de negoci (Nota 29)	1.385
Emissió obligacions perpètuas subordinades	993
Altres variacions	(11)
Saldo a 31/12/14	3.879

¹ Amb data 1 de gener de 2014 Gas Natural Fenosa ha aplicat la NIIF 11 "Acords conjunts", reexpressant l'Estat de Canvis en el Patrimoni Net Consolidat a 1 de gener de 2013 i a 31 de desembre de 2013 a efectes comparatius (Nota 3.3).

Els moviments més significatius corresponents a l'exercici 2014 corresponen a:

- La combinació de negocis de CGE (Nota 29).
- Obligacions perpètuas subordinades.

El 18 de novembre de 2014 Gas Natural Fenosa Finance, BV va tancar una emissió d'obligacions perpètuas subordinades amb garantia de Gas Natural SDG, SA per un import de 1.000 milions d'euros. El tipus d'emissió s'ha fixat en el 99,49% del seu valor nominal el que suposa una emissió neta de 993 milions d'euros. Les obligacions meriten un interès definit com un tipus d'interès de referència més un marge. El tipus d'interès de referència serà el tipus swap a 8 anys (equivalent en el moment inicial al 0,77%) revisable cada 8 anys.

El marge inicial és el 3,35% i es manté els 10 primers anys, el 3,60% entre 2024 i 2042 i el 4,35% posteriorment. En conseqüència, el tipus d'interès inicial és el 4,12%.

Els interessos meritats per aquestes obligacions no seran exigibles, sinó que seran acumulatius, si bé Gas Natural Fenosa haurà de fer front al seu pagament en el cas que reparteixi dividendes o decideixi exercir l'opció de cancel·lació anticipada.

Encara que aquestes obligacions no tenen establert venciment contractual, Gas Natural Fenosa Finance, BV té l'opció d'amortitzar anticipadament el 18 de novembre de 2022 i, posteriorment, en cada data de pagament de l'interès.

Gas Natural Fenosa, després d'analitzar les condicions d'aquesta emissió, d'acord amb la NIC 32, ha procedit a comptabilitzar l'efectiu rebut amb abonament a l'epígraf "Participacions no dominants" inclòs dins del patrimoni net del Balanç de Situació Consolidat a 31 de desembre de 2014, per considerar que l'emissió no compleix les condicions establertes perquè es consideri com a passiu financer, atès que Gas Natural Fenosa Finance, BV no manté el compromís contractual de lliurament d'efectiu o un altre actiu financer, ni una obligació d'intercanvi d'actius o passius financers, estant les circumstàncies que l'obliguen a això enterament a discreció de Gas Natural Fenosa Finance, BV.

Els interessos meritats des de l'emissió de les obligacions, per un import de 5 milions d'euros, s'han registrat en l'epígraf "Participacions no dominants" del Compte de Pèrdues i Guanyos Consolidat corresponent a l'exercici anual acabat a 31 de desembre de 2014.

- Al mes de juny de 2014 es va fer efectiva la venda de la societat Gas Natural Fenosa Telecomunicaciones, SA (Nota 3.4.1 i 26). Gas Natural Fenosa tenia participacions minoritàries a través d'aquesta societat, cosa que va comportar la baixa de les participacions no dominants associades per valor de 3 milions d'euros.
- Al mes de juliol de 2014 Gas Natural Fenosa va adquirir el 20% d'Iberafrica Power, Ltd a la societat Kenya Power and Lighting Company, Ltd per 3 milions d'euros i va aconseguir així un percentatge del 89,59% de la participació.
- Com que es tracta d'una participació no dominant es va registrar com una transacció patrimonial que implica una disminució de l'epígraf "Participacions no dominants" per import de 4 milions d'euros.

Els moviments més significatius corresponents a l'exercici 2013 corresponen a:

- Al mes de febrer de 2013 es va fer efectiva la venda de les societats de distribució d'electricitat a Nicaragua, Distribuidora de Electricidad del Norte, SA i Distribuidora de Electricidad del Sur, SA de les quals Gas Natural Fenosa tenia un percentatge de participació del 83,7% (Notes 3.4.1 i 26), cosa que va comportar la baixa de les participacions no dominants associades per valor de 4 milions d'euros.
- Al mes de juny de 2013 Gas Natural Fenosa va adquirir el 10% de Gas Navarra, SA a la societat del grup "la Caixa" Hiscan Patrimonio II, S.L.U per 10 milions d'euros de manera que va aconseguir un percentatge de participació del 100%. Com que es tracta d'una adquisició de participacions no dominants es va registrar com una transacció patrimonial, suposant una disminució de l'epígraf "Participacions no dominants" per import de 3 milions d'euros i una disminució de l'epígraf de "Reserves" per un import de 7 milions d'euros.

En l'exercici 2005 la societat Unión Fenosa Preferentes, SA va realitzar una emissió d'accions preferents per import nominal de 750 milions d'euros, que es va comptabilitzar en l'epígraf "Participacions no dominants". Les principals característiques són:

- Dividend: variable i no acumulatiu; fins al 30 de juny de 2015 serà l'Euribor a tres mesos més un diferencial de 0,65%; a partir d'aquesta data, serà l'Euribor a tres mesos més un diferencial de l'1,65%.
- Pagament de dividend: s'ha de pagar per trimestres naturals vençuts, condicionat a l'existència de benefici distribuïble de Gas Natural Fenosa, considerant com a tal el menor entre el benefici net declarat de Gas Natural Fenosa i el benefici net de Gas Natural SDG, SA com a garant.
- Termini: perpètua, amb opció per a l'emissor d'amortitzar en tot o en part les participacions amb data posterior al 30 de juny de 2015. En cas d'amortització s'ha d'efectuar pel seu valor nominal.
- Retribució: el pagament del dividend ha de ser preferent i no acumulatiu i està condicionat a l'obtenció de benefici distribuïble de Gas Natural SDG, SA i al pagament de dividend als seus accionistes ordinaris. L'emissor té l'opció però no l'obligació d'abonar als titulars de les participacions una remuneració en espècie mitjançant l'increment del valor nominal de les participacions preferents.
- Drets polítics: no en tenen.

Els detalls corresponents a les participacions no dominants més significatives són els següents:

Societat	2014			2013		
	Patrimoni net atribuït	Resultat consolidat de l'exercici	Dividends rebuts	Patrimoni net atribuït	Resultat consolidat de l'exercici	Dividends rebuts
Metrogas, SA	996	1	–	–	–	–
Companhia Distribuidora de Gás do Rio de Janeiro, SA	167	47	84	167	54	54
Gasco, SA	102	–	–	–	–	–
Empresa de Distribución Eléctrica Metro Oeste, SA	94	20	–	81	16	–
Kangra Coal (Proprietary), Ltd	81	1	1	86	3	7
Electrificadora del Caribe, SA, ESP	73	4	–	80	4	–
Gasmar, SA	67	–	–	–	–	–
Gas Natural Mexico, SA de CV	51	5	–	51	5	–
Europe Maghreb Pipeline, Ltd.	50	43	39	57	40	46
Ceg Río, SA	39	14	28	41	19	19
Gas Natural, SA ESP	22	34	64	60	37	44
Altres societats	389	15	11	150	29	14
Subtotal	2.131	184	227	773	207	184
Accions preferents	750	7	7	750	6	6
Obligacions perpètuas subordinades	998	5	–	–	–	–
Altres instruments de patrimoni	1.748	12	7	750	6	6
Total	3.879	196	234	1.523	213	190

L'import de dividends pagats a participacions no dominants en l'exercici 2014 ascendeix a 228 milions d'euros (162 milions d'euros en 2013).

La informació financera corresponent a les participacions no dominants més significatives és la següent (imports al 100%):

Societat	31 de desembre 2014			31 de desembre 2013		
	Actius totals	Passiu no corrent	Passiu corrent	Actius totals	Passiu no corrent	Passiu corrent
Metrogas, S.A.	2.331	(787)	(75)	–	–	–
Companhia Distribuidora de Gás do Rio de Janeiro, S.A.	878	(261)	(229)	784	(191)	(188)
Gasco, S.A.	415	(116)	(72)	–	–	–
Empresa de Distribución Eléctrica Metro Oeste, S.A.	755	(196)	(244)	569	(122)	(158)
Kangra Coal (Proprietary), Ltd	452	(107)	(10)	448	(132)	(11)
Electricadora del Caribe, S.A. ESP	1.797	(636)	(541)	1.791	(662)	(452)
Gasmar, S.A.	159	(41)	(23)	–	–	–
Gas Natural Mexico, S.A. de CV	755	(153)	(206)	727	(249)	(121)
Europe Maghreb Pipeline, Ltd.	268	(31)	(12)	281	(1)	(17)
Ceg Río, S.A.	317	(57)	(155)	204	(14)	(72)
Gas Natural, S.A. ESP	349	(107)	(106)	416	(117)	(66)

En l'Annex I s'inclou el detall de societats participades per Gas Natural Fenosa indicant la seva activitat i percentatge de participació de control i patrimonial.

En l'anàlisi realitzada per determinar que Gas Natural Fenosa exerceix el control sobre les entitats consolidades no han sorgit supòsits que hagin requerit d'un judici complex per a la seva determinació, atès que Gas Natural Fenosa té dret a rendiments variables procedents de la seva implicació en la participada i té capacitat d'influir en aquests rendiments a través del seu poder a la participada, havent-se basat en la representació de Gas Natural Fenosa en el Consell d'Administració de la filial i la participació en les decisions significatives. D'altra banda, en termes generals, no hi ha restriccions significatives, com ara drets protectors, sobre la capacitat de Gas Natural Fenosa per accedir als actius o utilitzar-los, així com per liquidar els seus passius.

Nota 13. Ingressos diferits

El detall i els moviments produïts en aquest epígraf durant els exercicis 2014 i 2013 han estat els següents:

	Subvencions oficials	Ingressos per escomeses	Ingressos per desplaçament de xarxa amb càrrec a tercers	Altres	Total
A 01/01/13¹	175	472	111	110	868
Import rebut	17	75	4	17	113
Aplicacions a resultats	(11)	(17)	(11)	(1)	(40)
Diferències de conversió	(2)	–	(1)	(9)	(12)
Traspassos i altres	(10)	2	–	(2)	(10)
A 31/12/13¹	169	532	103	115	919
Import rebut	13	46	7	1	67
Aplicacions a resultats	(16)	(17)	(11)	(1)	(45)
Desinversions ²	–	–	–	(114)	(114)
Diferències de conversió	3	–	–	2	5
Traspassos i altres	(13)	6	–	7	–
A 31/12/14	156	567	99	10	832

¹ Saldos reexpressats a 1 de gener de 2013 i a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

² Inclou principalment la desinversió per l'alienació de la societat Gas Natural Fenosa Telecomunicaciones, SA (Nota 3.4.1 i 26).

Nota 14. Provisions

El detall de les provisions a 31 de desembre de 2014 i 2013 és:

	A 31/12/14	A 31/12/13 ¹
Provisions per obligacions amb el personal	740	695
Altres provisions	820	772
Provisions no corrents	1.560	1.467
Provisions corrents	128	134
Total	1.688	1.601

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Provisions per obligacions amb el personal

Tot seguit s'inclou un desglossament de les Provisions relatives a les obligacions amb el personal:

	2014			2013 ¹		
	Pensions i altres obligacions similars	Altres obligacions amb el personal	Total	Pensions i altres obligacions similars	Altres obligacions amb el personal	Total
A 1 de gener	688	7	695	778	7	785
Dotacions amb càrrec a resultats	41	9	50	38	8	46
Pagaments en l'exercici	(56)	–	(56)	(82)	–	(82)
Diferències de conversió	(22)	–	(22)	(50)	–	(50)
Variacions reconegudes directament en patrimoni	10	–	10	(3)	–	(3)
Combinacions de negocis (Nota 29)	72	–	72	–	–	–
Traspassos i altres aplicacions	(2)	(7)	(9)	7	(8)	(1)
A 31 de desembre	731	9	740	688	7	695

¹ Saldos reexpressats a 1 de gener de 2013 i a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Pensions i altres obligacions similars

El desglossament de les provisions per pensions per país és el següent:

Desglossament per país	A 31/12/14	A 31/12/13	A 01/01/13
Espanya (1)	374	364	380
Colòmbia (2)	238	269	330
Brasil (3)	36	42	65
Xile (4)	67	–	–
Resta	16	13	3
Total	731	688	778

1) Plans de pensions i altres prestacions posteriors a la relació laboral a Espanya.

La major part dels compromisos postocupació de Gas Natural Fenosa a Espanya consisteixen en l'aportació de quantitats definides a plans de pensions del sistema d'ocupació. No obstant això, a 31 de desembre de 2014 i 31 de desembre de 2013, Gas Natural Fenosa tenia en vigor els compromisos de prestació definida següents per a determinats col·lectius:

- Pensions per a pensionistes jubilats, persones discapacitades, vídues i orfes pertanyents a determinats col·lectius.
- Compromisos de pagament de complements de pensions de prestació definida amb el personal passiu de l'antic grup Unión Fenosa jubilat amb anterioritat a novembre de 2002 i una part residual del personal actiu.
- Cobertura de jubilació i mort a favor de determinats empleats.
- Subsidi de gas per a personal actiu i passiu.
- Energia elèctrica per al personal actiu i passiu.
- Compromís amb empleats jubilats anticipadament fins que arribin a l'edat de jubilació i plans de jubilació anticipada.
- Complementos salarials i cotitzacions a la seguretat social per a un col·lectiu de prejubilats fins al moment d'accés a la jubilació ordinària.
- Assistència sanitària i altres prestacions.

2) Plans de pensions i Altres prestacions posteriors a la relació laboral a Colòmbia.

A 31 de desembre de 2014 i 2013 existeixen els compromisos següents per a determinats empleats de la societat colombiana Electricadora del Caribe, SA ESP:

- Compromisos per pensions causades per al personal passiu.
- Energia elèctrica per al personal actiu i passiu.
- Assistència sanitària i altres ajuts postjubilació.

3) Plans de pensions i Altres prestacions posteriors a la relació laboral al Brasil.

A 31 de desembre de 2014 i a 31 de desembre de 2013, Gas Natural Fenosa té en vigor les prestacions següents per a determinats empleats al Brasil:

- Pla de prestacions definides posteriors a la relació laboral, amb cobertura per a la jubilació, mort durant el treball i pensions per discapacitat i quantitats globals.
- Pla d'assistència sanitària posterior a la finalització de la relació laboral.
- Altres plans de prestacions definides posteriors a la relació laboral que garanteix pensions temporals, pensions de vida i quantitats globals depenent dels anys de servei.

4) Plans de pensions i Altres prestacions posteriors a la relació laboral a Xile.

A 31 de desembre de 2014, com a conseqüència de l'adquisició del grup CGE (Nota 29), Gas Natural Fenosa té en vigor les prestacions següents per a determinats empleats a Xile:

- Indemnització per cessament de la relació laboral per a determinats empleats amb motiu de la seva jubilació, cessament, o mort, calculada en funció de l'antiguitat del treballador a l'empresa.
- Complements de pensió per als empleats contractats amb anterioritat a 1992 d'algunes de les empreses de distribució d'electricitat
- Premis d'antiguitat que es satisfan en el moment de complir 5, 10, 15, 20, 25 i 30 anys de servei.

El detall de les provisions per a pensions i obligacions similars, desglossat per països, reconegudes en el Balanç de Situació Consolidat, així com el moviment del valor actual de les obligacions i del valor raonable dels actius del pla és el següent:

	2014				2013 ¹			
	Espanya	Colòmbia	Brasil	Xile	Espanya	Colòmbia	Brasil	Xile
Valor actual de les obligacions								
A 1 de gener	1.174	269	140	–	1.213	330	201	–
Cost del servei de l'exercici	5	–	–	–	4	–	1	–
Cost d'interessos	36	19	15	–	42	13	16	–
Variacions reconegudes en patrimoni	105	(2)	(10)	–	2	(2)	(32)	–
Beneficis pagats	(80)	(26)	(10)	(3)	(90)	(32)	(11)	–
Diferències de conversió	–	(22)	–	–	–	(39)	(35)	–
Combinacions de negocis (Nota 29)	–	–	–	72	–	–	–	–
Traspassos i altres	–	–	3	(2)	3	(1)	–	–
A 31 de desembre	1.240	238	138	67	1.174	269	140	–
Valor raonable d'actius del pla								
A 1 de gener	810	–	98	–	833	–	136	–
Rendiment esperat	24	–	12	–	28	–	11	–
Aportacions	2	–	6	–	22	–	7	–
Variacions reconegudes en patrimoni	91	–	(7)	–	(7)	–	(21)	–
Prestacions pagades	(61)	–	(10)	–	(69)	–	(11)	–
Diferències de conversió	–	–	–	–	–	–	(24)	–
Traspassos i altres	–	–	3	–	3	–	–	–
A 31 de desembre	866	–	102	–	810	–	98	–
Provisions per a pensions i obligacions similars	374	238	36	67	364	269	42	–

¹ Saldos reexpressats a 1 de gener de 2013 i a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Les quantitats reconegudes en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat per a tots els plans de prestació definida esmentats anteriorment són les següents:

	2014				2013 ¹			
	Espanya	Colòmbia	Brasil	Xile	Espanya	Colòmbia	Brasil	Xile
Cost de servei de l'exercici	5	–	–	–	4	–	1	–
Cost d'interessos	36	19	15	–	42	13	16	–
Rendiment esperat dels actius del pla	(24)	–	(12)	–	(28)	–	(11)	–
Càrrec total en Compte de Pèrdues i Guanys	17	19	3	–	18	13	6	–

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Les prestacions a pagar en els propers anys dels compromisos anteriors són les següents:

	2014				2013 ¹			
	Espanya	Colòmbia	Brasil	Xile	Espanya	Colòmbia	Brasil	Xile
De 1 a 5 anys	13	–	–	20	21	–	–	–
De 5 a 10 anys	28	238	–	16	46	269	–	–
Más de 10 anys	333	–	36	31	297	–	42	–
Provisions per a pensions i obligacions similars	374	238	36	67	364	269	42	–

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

El moviment en el passiu reconegut en el Balanç de Situació Consolidat és el següent:

	2014				2013 ¹			
	Espanya	Colòmbia	Brasil	Xile	Espanya	Colòmbia	Brasil	Xile
A 1 de gener	364	269	42	–	380	330	65	–
Dotació a pèrdues i guanys	17	19	3	–	18	13	6	–
Contribucions pagades	(21)	(26)	(6)	(3)	(43)	(32)	(7)	–
Variacions reconegudes en patrimoni	14	(2)	(3)	–	9	(2)	(11)	–
Traspassos	–	–	–	(2)	–	(1)	–	–
Diferències de conversió	–	(22)	–	1	–	(39)	(11)	–
Combinacions de negocis	–	–	–	71	–	–	–	–
Altres	–	–	–	–	–	–	–	–
A 31 de desembre	374	238	36	67	364	269	42	–

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

L'import acumulat dels guanys i les pèrdues actuàries reconeguts directament en patrimoni és negatiu en 189 milions d'euros per a l'exercici 2014 (Espanya: 57 milions d'euros en negatiu, Colòmbia: 98 milions d'euros en negatiu, Brasil: 33 milions d'euros en negatiu i Altres: 1 milió d'euros en negatiu).

La variació reconeguda en el patrimoni es correspon amb les pèrdues i els guanys actuarials que es deuen, fonamentalment, a variacions en:

	2014				2013			
	Espanya	Colòmbia	Brasil	Xile	Espanya	Colòmbia	Brasil	Xile
Hipòtesis financeres	33	1	(4)	–	69	(11)	(24)	–
Hipòtesis demogràfiques	–	–	–	–	–	–	(4)	–
Experiència	(20)	(3)	(3)	–	(56)	9	7	–
Limitació d'actius	1	–	4	–	(4)	–	10	–
A 31 de desembre	14	(2)	(3)	–	9	(2)	(11)	–

Les categories principals dels actius del pla, expressades en percentatge sobre el valor raonable total dels actius són les següents:

% sobre total	2014				2013			
	Espanya	Colòmbia	Brasil	Xile	Espanya	Colòmbia	Brasil	Xile
Títols	–	–	14	–	–	–	15	–
Bons	100	–	77	–	100	–	75	–
Immobles i altres actius	–	–	9	–	–	–	10	–

El rendiment real sobre actius del pla durant l'exercici 2014, corresponent a Espanya i Brasil, ha estat de 36 milions d'euros (39 milions d'euros en 2013).

Les hipòtesis actuarials van ser les següents:

	A 31/12/14				A 31/12/13			
	Espanya	Colòmbia	Brasil	Xile	Espanya	Colòmbia	Brasil	Xile
Tipus de descompte ¹	0,4 a 2,5	8,0	11,7	1,7	0,7 a 3,6	8,0	11,4	–
Rendiment esperat actius pla ¹	0,4 a 2,5	–	11,7	–	0,7 a 3,6	–	11,4	–
Incrementos futurs en salari ¹	2,0	4,0	7,7	1,9	2,5	2,5	7,7	–
Incrementos futurs en pensió ¹	2,0	3,0	5,5	N/A	2,5	2,5	5,5	–
Tipus d'inflació ¹	2,0	3,0	5,5	N/A	2,5	2,5	5,5	–
Taula de mortalitat	PERMF 2000	RV08	AT-83	RV-2009	PERMF 2000	RV08	AT-83	–
Esperança de vida:								
Home								
Jubilat en exercici 2014	22,4	18,5	18,1	19,6	22,3	18,5	18,1	–
Jubilat en exercici 2034	42,4	36,7	35,1	20,5	42,2	36,7	35,1	–
Dona								
Jubilat en exercici 2014	26,9	22,2	21,5	29,1	26,8	22,2	21,5	–
Jubilat en exercici 2034	48,4	40,4	39,7	29,8	48,3	40,4	39,7	–

¹ Anual.

Aquestes hipòtesis són aplicables a tots els compromisos de manera homogènia amb independència de l'origen dels seus convenis col·lectius.

Els tipus d'interès per al descompte de les obligacions postocupació són aplicats en funció dels terminis de cada compromís i la corba de referència es calcula a partir dels tipus observables de bons corporatius d'alta qualitat creditícia (AA), emesos a la zona euro.

L'import de les prestacions a pagar i les estimacions de les contribucions a realitzar per a l'exercici 2015, en milions d'euros són :

	Prestacions				Contribucions			
	Espanya	Colòmbia	Brasil	Xile	Espanya	Colòmbia	Brasil	Xile
Postocupació	64	–	4	–	16	21	5	4
Postocupació mèdiques	–	–	–	–	3	3	2	–
Llarg termini	–	–	–	–	–	–	–	–
A 31 de desembre	64	–	4	–	19	24	7	4

El quadre següent recull l'efecte d'una variació d'un 1% en el tipus d'inflació, d'un 1% en la taxa de descompte i d'un 1% en el cost de l'assistència sanitària sobre les provisions i els costos actuariais:

	Inflació +1%	Descompte +1%	Assistència sanitària +1%
Valor actual de les obligacions	112	(93)	18
Valor raonable d'actius del pla	–	(78)	–
Provisions per a pensions	112	(15)	18
Cost de servei de l'exercici	2	(1)	–
Cost d'interessos	4	8	1
Rendiment esperat dels actius del pla	–	(6)	–

Altres obligacions amb el personal

Gas Natural Fenosa té implantat un sistema de retribució variable plurianual que té com a finalitat enfortir el compromís dels directius en la consecució d'objectius econòmics del grup directament relacionats amb els establerts en els Plans Estratègics vigents, aprovats pel Consell d'Administració i comunicats als mercats financers i el compliment dels quals, juntament amb la seva permanència en el grup, atorga el dret a la percepció d'una retribució variable en metàl·lic en el primer trimestre de l'exercici següent al de la seva finalització.

A 31 de desembre de 2014 s'inclou una provisió corresponent als programes de retribució 2012-2014, 2013-2015 i 2014-2016 per import de 18 milions d'euros (16 milions d'euros a 31 de desembre de 2013), dels quals 9 milions d'euros es troben classificats com a no corrents en 2014 (7 milions d'euros en 2013).

Altres provisions corrents i no corrents

El moviment de les provisions corrents i no corrents és el següent:

	Provisions no corrents			Provisions corrents	Total
	Per costos de tancament d'instal·lacions	Altres provisions per a riscos i despeses	Total		
A 01/01/13¹	360	422	782	143	925
Dotacions/reversions amb càrrec a resultats					
Dotacions per actualització financera	14	9	23	–	23
Dotacions amb càrrec a altres resultats	–	41	41	52	93
Reversions	–	(14)	(14)	–	(14)
Dotacions/reversions amb càrrec a immobilitzat	(3)	–	(3)	–	(3)
Pagaments	(4)	(15)	(19)	(69)	(88)
Combinacions de negoci (Nota 29)	–	–	–	–	–
Diferències de conversió	(1)	(16)	(17)	(2)	(19)
Traspassos i altres ²	7	(28)	(21)	10	(11)
A 31/12/13¹	373	399	772	134	906
Dotacions/reversions amb càrrec a resultats					
Dotacions per actualització financera	12	7	19	–	19
Dotacions amb càrrec a altres resultats	–	29	29	41	70
Reversions	–	(14)	(14)	–	(14)
Dotacions/reversions amb càrrec a immobilitzat	19	–	19	–	19
Pagaments	(2)	(17)	(19)	(52)	(71)
Combinacions de negoci (Nota 29)	–	17	17	–	17
Diferències de conversió	1	–	1	5	6
Traspassos i altres	–	(4)	(4)	–	(4)
A 31/12/14	403	417	820	128	948

¹ Saldos reexpressats a 1 de gener de 2013 i a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

² Inclou una disminució en l'epígraf de "Provisions no corrents" per 18 milions d'euros corresponents a les empreses de distribució d'electricitat a Nicaragua alienades (Nota 3.4.1 i 26).

En l'epígraf de "Provisions no corrents per costos de tancament d'instal·lacions" s'inclouen les provisions per a fer front a obligacions derivades del desmantellament, la restauració i altres costos relacionats amb les instal·lacions bàsicament de generació elèctrica.

En l'epígraf "Altres provisions no corrents" s'inclouen, principalment, les provisions constituïdes per fer front a obligacions derivades principalment de reclamacions, litigis i arbitratges. La informació sobre la naturalesa de les disputes més rellevants amb tercers i la posició de l'entitat per a cada una d'aquestes es detalla en l'apartat "Litigis i arbitratges" de la Nota 33.

En l'epígraf "Provisions corrents" s'inclou, principalment, l'estimació d'emissions de CO₂ de l'exercici per import de 41 milions d'euros a 31 de desembre de 2014 (52 milions d'euros en 2013) (Nota 25).

A 31 de desembre de 2014 i 2013 no s'havia considerat necessari dotar cap provisió per contractes onerosos.

L'estimació de les dates de pagament d'aquestes obligacions provisionades en aquest epígraf és de 323 milions d'euros entre un i cinc anys, 120 milions d'euros entre cinc i deu anys i 371 milions d'euros a més de deu anys.

Nota 15. Deute financer

La composició del deute financer a 31 de desembre de 2014 i 2013 és la següent:

	A 31/12/14	A 31/12/13 ¹
Emissions d'obligacions i altres valors negociables	11.478	10.360
Deute financer amb entitats de crèdit	6.125	4.537
Instruments financers derivats	57	30
Altres passius financers	80	164
Deute financer no corrent	17.740	15.091
Emissions d'obligacions i altres valors negociables	1.772	2.531
Deute financer amb entitats de crèdit	800	617
Instruments financers derivats	37	7
Altres passius financers	195	196
Deute financer corrent	2.804	3.351
Total	20.544	18.442

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

La classificació dels passius financers registrats a valor raonable a 31 de desembre de 2014 i a 31 de desembre de 2013, és la següent:

Passius financers	31 de desembre de 2014				31 de desembre de 2013 ¹			
	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3	Total	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3	Total
Valor raonable amb canvi a resultats	–	–	–	–	–	–	–	–
Derivats de cobertura	–	94	–	94	–	37	–	37
Total	–	94	–	94	–	37	–	37

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

El valor comptable i el valor raonable del deute financer no corrent és el següent:

	Valor comptable		Valor raonable	
	A 31/12/14	A 31/12/13 ¹	A 31/12/14	A 31/12/13 ¹
Emissió d'obligacions i altres valors negociables	11.478	10.360	13.195	11.433
Deute Financer amb entitats de crèdit i altres passius financers	6.205	4.701	6.226	4.737

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

El valor raonable de les emissions d'obligacions cotitzades s'estima d'acord amb la seva cotització (Nivell 1). El valor raonable de deutes amb tipus d'interès fixos s'estima sobre la base dels fluxos de caixa descomptats sobre els terminis restants d'aquest deute. Els tipus de descompte es van determinar sobre els tipus de mercat disponibles a 31 de desembre de 2014 i a 31 de desembre de 2013 sobre deute financer amb característiques de venciment i crèdit similars. Aquestes valoracions es basen en la cotització d'instruments financers similars en un mercat actiu o en dades observables d'un mercat actiu (Nivell 2).

El moviment del deute financer ha estat el següent:

	2014	2013 ¹
A 1 de gener	18.442	19.821
Combinacions de negoci (Nota 29)	2.116	–
Augment de deute financer	5.672	5.261
Disminució de deute financer	(5.777)	(6.483)
Diferències de conversió	85	(171)
Traspassos i altres	6	14
A 31 de desembre	20.544	18.442

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Les taules següents descriuen el deute financer per instrument a 31 de desembre de 2014 i a 31 de desembre de 2013 i el seu calendari de venciments, considerant l'impacte de la cobertura dels derivats.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020 i següents	Total
A 31 de desembre de 2014							
Emissió d'obligacions i altres valors negociables							
Fixa	1.091	1.031	1.436	1.567	1.238	6.103	12.466
Variable	681	–	34	–	69	–	784
Bancs institucionals i altres entitats financeres							
Fixa	139	231	228	189	179	432	1.398
Variable	57	55	69	90	50	137	458
Bancs comercials i altres passius financers							
Fixa	351	155	374	503	263	2	1.648
Variable	485	872	786	564	669	414	3.790
Total fixa	1.581	1.417	2.038	2.259	1.680	6.537	15.512
Total variable	1.223	927	889	654	788	551	5.032
Total	2.804	2.344	2.927	2.913	2.468	7.088	20.544

	2014	2015	2016	2017	2018	2019 i següents	Total
A 31 de desembre de 2013¹							
Emissió d'obligacions i altres valors negociables							
Fixa	2.386	789	999	1.399	1.522	5.469	12.564
Variable	146	–	–	37	–	144	327
Bancs institucionals i altres entitats financeres							
Fixa	126	141	246	181	123	492	1.309
Variable	68	64	52	101	101	150	536
Bancs comercials i altres passius financers							
Fixa	186	219	94	174	9	19	701
Variable	439	253	768	207	1.139	199	3.005
Total fixa	2.698	1.149	1.339	1.754	1.654	5.980	14.574
Total variable	653	317	820	345	1.240	493	3.868
Total	3.351	1.466	2.159	2.099	2.894	6.473	18.442

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

En cas de no considerar l'impacte dels derivats en el deute financer, el deute financer a tipus fix ascendiria a 12.813 milions d'euros a 31 de desembre de 2014 (12.787 milions d'euros a 31 de desembre de 2013) i a tipus variable a 7.637 milions d'euros a 31 de desembre de 2014 (5.618 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).

Les taules següents descriuen el deute financer brut nominat per monedes a 31 de desembre de 2014 i a 31 de desembre de 2013 i el seu calendari de venciments, considerant l'impacte de la cobertura dels derivats:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020 i següents	Total
A 31 de desembre de 2014							
Deute denominat en euros	1.908	1.589	1.730	2.571	2.153	5.925	15.876
Deute denominat en moneda estrangera							
Dòlar nord-americà	246	78	342	21	179	9	875
Pes xinès	274	445	395	159	55	1.152	2.480
Pes mexicà	144	–	57	81	–	–	282
Real brasiler	49	105	128	16	–	–	298
Pes colombià	174	123	274	65	81	2	719
Pes argentí	9	4	1	–	–	–	14
Total	2.804	2.344	2.927	2.913	2.468	7.088	20.544

	2014	2015	2016	2017	2018	2019 i següents	Total
A 31 de desembre de 2013¹							
Deute denominat en euros	2.892	977	1.929	1.651	2.760	6.356	16.565
Deute denominat en moneda estrangera							
Dòlar nord-americà	187	147	90	318	21	40	803
Pes xilè	–	–	–	–	–	–	–
Pes mexicà	61	141	–	–	81	–	283
Real brasiler	64	36	57	9	5	–	171
Pes colombià	140	165	83	121	27	77	613
Pes argentí	7	–	–	–	–	–	7
Total	3.351	1.466	2.159	2.099	2.894	6.473	18.442

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

El deute financer en euros ha suportat en l'exercici 2014 un tipus d'interès efectiu mitjà de 4,01 % (4,02 % en l'exercici 2013) i el deute financer en moneda estrangera ha suportat un tipus d'interès efectiu mitjà en l'exercici 2014 del 6,31 % (5,91 % en l'exercici 2013), incloent-hi els instruments derivats assignats a cada transacció.

A 31 de desembre de 2014, Gas Natural Fenosa té línies de crèdit per una quantitat total 8.014 milions d'euros (7.672 milions d'euros a 31 de desembre de 2013), de les quals 7.379 milions d'euros no estan disposades (7.307 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).

Deutes financers amb entitats de crèdit per import de 2.241 milions d'euros (1.116 milions d'euros a 31 de desembre de 2013) es troben subjectes al compliment de determinades ràtios financeres.

A la data de formulació d'aquests Comptes Anuals Consolidats, Gas Natural Fenosa no es troba en situació d'incompliment de les seves obligacions financeres o de qualsevol tipus d'obligació que pogués donar lloc a una situació de venciment anticipat dels seus compromisos financers.

D'altra banda, determinats projectes d'inversió han estat finançats amb estructures específiques (finançament de projecte) que inclouen la pignoració de les accions d'aquests projectes. El saldo viu d'aquest tipus de finançament a 31 de desembre de 2014 ascendeix a 26 milions d'euros (153 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).

Tot seguit es descriuen els instruments de finançament més rellevants:

Emissió d'obligacions i altres valors negociables

En l'exercici 2014 i en l'exercici 2013 l'evolució de les emissions dels valors representatius de deute ha estat el següent:

	A 01/01/2014	Emissions	Recompres o reemborsaments	Combinacions de negoci	Ajustos per tipus de canvi i altres	A 31/12/2014
Emesos en un estat membre de la Unió Europea que han requerit el registre d'un fullet informatiu	12.156	2.822	(3.714)	–	(18)	11.246
Emesos en un estat membre de la Unió Europea que no han requerit el registre d'un fullet informatiu	–	–	–	–	–	–
Emesos fora d'un estat membre de la Unió Europea	735	41	(41)	1.260	9	2.004
Total	12.891	2.863	(3.755)	1.260	(9)	13.250

	A 01/01/2013	Emissions	Recompres o reemborsaments	Combinacions de negoci	Ajustos per tipus de canvi i altres	A 31/12/2013
Emesos en un estat membre de la Unió Europea que han requerit el registre d'un fullet informatiu	9.937	3.754	(1.535)	–	–	12.156
Emesos en un estat membre de la Unió Europea que no han requerit el registre d'un fullet informatiu	–	–	–	–	–	–
Emesos fora d'un estat membre de la Unió Europea	986	333	(556)	–	(28)	735
Total	10.923	4.087	(2.091)	–	(28)	12.891

Programa ECP

El 23 de març de 2010 Gas Natural Fenosa va formalitzar la signatura d'un programa Euro Commercial Paper (ECP) per un import de 1.000 milions d'euros, l'emissor del qual era la societat dependent Gas Natural Fenosa Finance BV (abans Unión Fenosa Finance BV). Durant l'exercici 2014 es van continuar efectuant emissions sota aquest programa, emissions per un import total de 2.122 milions d'euros (1.604 milions d'euros durant l'exercici 2013). A 31 de desembre de 2014 la quantitat disposada d'aquest programa era de 554 milions d'euros (146 milions d'euros a desembre de 2013), sent el disponible 446 milions d'euros (854 milions d'euros a desembre de 2013).

Programa EMTN

Gas Natural Fenosa manté, a través de les societats dependents Gas Natural Capital Markets, SA i Gas Natural Fenosa Finance BV (abans Unión Fenosa Finance BV), un programa d'European Medium Term Notes (EMTN) a mig termini. Aquest programa es va establir el 1999 i permetia emetre fins a un principal total de 2.000 milions d'euros. Després de diverses ampliacions, l'última de les quals va ser el novembre de 2013, el límit del Programa és de 14.000 milions d'euros (14.000 milions d'euros a 31 de desembre de 2013). A 31 de desembre de 2014 s'havia disposat un principal total de 10.755 milions d'euros (12.055 milions d'euros a 31 de desembre de 2013). L'import pendent d'utilització és 3.245 milions d'euros. El detall del saldo nominal emès és el següent:

Emissió	Nominal	Venciment	Cupó (%)
Juliol 2009	500	2019	6,375
Novembre 2009	1.000	2016	4,375
Novembre 2009	750	2021	5,125
Gener 2010	850	2020	4,500
Gener 2010	650	2015	3,375
Gener 2010	700	2018	4,125
Febrer 2011	600	2017	5,625
Maig 2011	500	2019	5,375
Febrer 2012	750	2018	5,000
Setembre 2012	800	2020	6,000
Octubre 2012	500	2017	4,125
Gener 2013	600	2023	3,875
Gener 2013 ¹	204	2019	2,125
Abril 2013	750	2022	3,875
Abril 2013	300	2017	2,310
Juliol 2013 ²	101	2023	3,974
Octubre 2013	500	2021	3,500
Març 2014	500	2024	2,875
Maig 2014	200	2023	2,625
10.755			

¹ El valor nominal és de 250 milions de francs suïssos.

² El valor nominal és de 800 milions de corones noruegues.

Participacions Preferents

El maig de 2003, la societat dependent Unión Fenosa Financial Services USA, Llc., va emetre per un import nominal de 609 milions d'euros participacions preferents amb les característiques següents:

- Dividend: variable i no acumulatiu; fins al 20 de maig de 2013 era l'Euribor a tres mesos més un diferencial de 0,25% amb un màxim del 7% i un mínim de 4,25%; a partir d'aquesta data, serà l'Euribor a tres mesos més un diferencial del 4%.
- Termini: perpètua, amb opció per a l'emissor d'amortitzar de manera anticipada total o parcialment les participacions a partir del 20 de maig de 2013. En cas d'amortització s'ha d'efectuar pel seu valor nominal.
- Retribució: el pagament del dividend ha de ser preferent i no acumulatiu i està condicionat a l'obtenció de beneficis consolidats o al pagament de dividend a les accions ordinàries.
- Drets polítics: no en tenen.

Amb data 16 d'abril de 2013 el Consell d'Administració de Gas Natural Fenosa va aprovar la realització d'una oferta de compra d'aquestes participacions preferents. Es va oferir la compra en efectiu d'aquestes participacions al 93% del seu valor nominal i, el 16 de maig de 2013, un cop finalitzat el termini d'acceptació, l'import nominal agregat respecte del qual es van cursar les acceptacions corresponents va ser de 539 milions d'euros, un 88,56% de l'import nominal total de l'emissió, de manera que queden en circulació la resta.

Obligacions Negociables i Certificats Borsaris

La societat dependent Empresa de Distribución Eléctrica Metro-Oeste, SA, situada a Panamà, va formalitzar durant el mes de Maig de 2010 un programa d'emissió de Valors Comercials Negociables de fins a 50 milions de dòlars nord-americans (41 milions d'euros). L'import disposat a 31 de desembre de 2014 era de 41 milions d'euros amb venciment en 2015, emesos durant l'exercici 2014 (16 milions d'euros a desembre de 2013).

Per la seva banda, a data 3 de maig de 2011 Gas Natural Fenosa, a través de la seva societat dependent Gas Natural México SA de CV, va registrar un Programa de Certificats Borsaris a la Borsa Mexicana de Valors per import de 10.000 milions de pesos mexicans (560 milions d'euros). A l'empara d'aquest Programa, el 20 de maig de 2011 es va tancar una emissió de deute a terminis de quatre i set anys, per un import agregat de 4.000 milions de pesos mexicans (224 milions d'euros), l'import disposat del qual és a 31 de desembre de 2014 de 224 milions d'euros amb la garantia de Gas Natural SDG, SA (222 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).

Durant l'exercici 2012, la societat dependent Gas Natural SA ESP, situada a Colòmbia, va signar un programa de Bons Ordinaris per 500.000 milions de pesos colombians (172 milions d'euros) en el mercat de capitals local; en el mes d'Octubre de 2012 va col·locar sota aquest programa dues emissions per import de 100.000 milions de pesos colombians (35 milions d'euros) i 200.000 milions de pesos colombians (69 milions d'euros) amb venciment 5 i 7 anys respectivament. El saldo disponible a 31 de desembre de 2014 sota aquest programa és de 200.000 milions de pesos colombians (68 milions d'euros).

Després de l'adquisició del grup CGE, s'ha incorporat deute en mercat de capitals per un import de 932.073 milions de pesos xilens (1.261 milions d'euros) emès sota un programa d'emissió a Xile per 1.832.183 milions de pesos xilens (2.477 milions d'euros). El saldo disponible a 31 de desembre de 2014 sota aquest programa és de 900.110 milions de pesos xilens (1.216 milions d'euros).

Deute financer amb entitats de crèdit

Deute amb entitats de crèdit a Europa (bancs comercials/institucionals)

A 31 de desembre de 2014, el deute financer amb entitats de crèdit inclou préstecs bancaris per un import de 2.550 milions d'euros (2.236 milions d'euros a 31 de desembre de 2013) i línies de crèdit disposades per 217 milions d'euros (216 milions d'euros a 31 de desembre de 2013). A més, es mantenen deutes contrets amb l'Institut de Crèdit Oficial (ICO) per un import total de 249 milions d'euros formalitzats mitjançant préstecs amb venciment màxim 2018 (305 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).

Així mateix, el Banc Europeu d'Inversions (BEI) manté atorgat finançament a Gas Natural Fenosa per un import de 1.538 milions d'euros (1.364 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).

Deute amb entitats de crèdit a l'Amèrica Llatina (bancs comercials/institucionals)

A 31 de desembre de 2014, el deute a l'Amèrica Llatina va ascendir a 2.553 milions d'euros (1.058 milions d'euros a 31 de desembre de 2013) amb diverses entitats financeres. El desglossament geogràfic d'aquests deutes és el següent:

País	2014	2013
Xile	1.223	–
Colòmbia	559	500
Brasil	298	171
Panamà	268	159
Mèxic	71	199
Altres	25	29
	2.444	1.058

Del total del deute amb entitats de crèdit de l'Amèrica Llatina a 31 de desembre de 2014, el 98% del deute correspon a finançament amb bancs comercials i el restant 2% a deute amb bancs institucionals.

Deutes amb entitats de crèdit a altres països (bancs comercials/institucionals)

A 31 de desembre de 2014, el deute amb entitats de crèdit d'altres països ascendeix a 21 milions d'euros (21 milions d'euros a 31 de desembre de 2013) i pertanyen bàsicament a les àrees geogràfiques de Moldàvia i Kenya.

Altres passius financers

En l'epígraf "Altres passius financers" s'inclouen bàsicament els contractes d'arrendaments financers amb entitats de crèdit corresponents a les illes de potència de les centrals de cicle combinat de Palos de la Frontera i Sagunt, amb una vigència de 10 anys, signats respectivament en els exercicis 2005 i 2007 (Nota 6).

El detall dels pagaments mínims pels contractes d'arrendament financer són els següents:

	A 31/12/14			A 31/12/13		
	Valor nominal	Descompte	Valor actual	Valor nominal	Descompte	Valor actual
Menys d'1 any	82	(5)	77	75	(5)	70
Entre 1 i 5 anys	88	(8)	80	173	(18)	155
Total	170	(13)	157	248	(23)	225

Nota 16. Gestió del risc i Instruments financers derivats

La gestió del risc

Gas Natural Fenosa compta amb una sèrie de normes, procediments i sistemes orientats a la identificació, mesurament i gestió de les diferents categories de risc que defineixen els principis bàsics d'actuació següents:

- Garantir que els riscos més rellevants siguin correctament identificats, avaluats i gestionats.
- Segregació a nivell operatiu de les funcions de gestió del risc.
- Assegurar que el nivell d'exposició al risc assumit per Gas Natural Fenosa en el desenvolupament dels seus negocis sigui congruent amb el perfil global de risc objectiu.
- Assegurar una adequada determinació i revisió del perfil de risc per part del Comitè de Riscos, proposant límits globals per categoria de risc, i la seva assignació entre les Unitats de Negoci.

Risc de tipus d'interès

Les variacions dels tipus d'interès modifiquen el valor raonable d'aquells actius i passius financers que acrediten un tipus d'interès fix, així com els fluxos d'efectiu dels actius i passius financers indexats a un tipus d'interès variable, per la qual cosa, afecten tant el patrimoni com el resultat respectivament.

L'objectiu de la gestió del risc de tipus d'interès és mantenir un equilibri entre el deute variable i fix que permeti reduir els costos del deute financer dins dels paràmetres de risc establerts.

Gas Natural Fenosa utilitza permutes financeres per a gestionar la seva exposició a fluctuacions en els tipus d'interès canviant deute a interès variable per deute a tipus fix.

L'estructura de deute a 31 de desembre de 2014 i 2013 (Nota 15), un cop considerades les cobertures a través dels derivats contractats, és la següent:

	A 31/12/14	A 31/12/13
Tipus d'interès fix	15.512	14.574
Tipus d'interès variable	5.032	3.868
Total	20.544	18.442

La taxa d'interès variable està subjecta principalment a les oscil·lacions de l'Euribor, el Libor i els tipus referenciats de Mèxic, Brasil, Colòmbia, Argentina i Xile.

La sensibilitat del resultat i del patrimoni (Ajustos per canvis de valor) a la variació dels tipus d'interès és la següent:

	Increment/descens en el tipus d'interès (punts bàsics)	Efecte en el resultat abans d'impostos	Efecte en el patrimoni abans d'impostos
2014	+50	(25)	43
	-50	25	(43)
2013	+50	(19)	25
	-50	19	(25)

Risc de tipus de canvi

Les variacions de tipus de canvi poden afectar el valor raonable de:

- Contravalor dels fluxos d'efectiu associats a compravenda de matèries primeres denominats en moneda diferent a la moneda local o funcional.
- Deute denominat en moneda diferent a la moneda local o funcional.
- Operacions i inversions en monedes diferents de l'euro, pel que fa al contravalor del patrimoni net aportat i resultats.

Per mitigar aquests riscos Gas Natural Fenosa finança, tant com és possible, les seves inversions en la moneda local. Així mateix, s'intenten fer coincidir, sempre que sigui possible, els costos i ingressos indexats en una mateixa divisa, així com els imports i el venciment d'actius i passius que es deriven de les operacions denominades en divises diferents de l'euro.

Per a les posicions obertes els riscos en monedes que no siguin la moneda funcional són gestionats, si es considerés necessari, mitjançant la contractació de permutes financeres i assegurances de canvi dins dels límits aprovats d'instruments de cobertura.

La divisa diferent de l'euro en què més opera Gas Natural Fenosa és el dòlar nord-americà. La sensibilitat del resultat i del patrimoni (Ajustos per canvis de valor) de Gas Natural Fenosa a una variació del 5% (increment i decrement) del tipus de canvi del dòlar davant de l'euro és la següent:

Increment/descens en el tipus de canvi		Efecte en el resultat abans d'impostos	Efecte en el patrimoni abans d'impostos
2014	+5%	–	22
	-5%	–	(19)
2013	+5%	–	20
	-5%	–	(19)

Risc de preu de *commodities*

Una part important de les despeses d'explotació de Gas Natural Fenosa està vinculada a la compra de gas per al subministrament d'aquesta a clients o per a la generació d'energia elèctrica a les plantes de cicle combinat. Per tant, Gas Natural Fenosa es troba exposat al risc de variació del preu de gas, la determinació del qual està subjecta bàsicament als preus del cru i els seus derivats. Addicionalment, en el negoci de generació d'electricitat, Gas Natural Fenosa es troba exposat al risc de variació del preu dels drets d'emissió de CO₂ i del preu de venda d'electricitat.

L'exposició a aquests riscos es gestiona i mitiga a través del seguiment de la posició respecte a aquestes *commodities*, tractant d'equilibrar les obligacions de compra i subministrament i la diversificació i gestió dels contractes de subministrament. Quan no és possible aconseguir una cobertura natural es gestiona la posició, dins de paràmetres de risc raonables, contractant ocasionalment derivats per a reduir l'exposició al risc de preu, designant-se generalment com a instruments de cobertura.

En les operacions de trading d'electricitat i de drets d'emissió de CO₂ realitzades per Gas Natural Fenosa, el risc és poc significatiu a causa del volum reduït d'aquestes operacions i dels límits establerts, tant en import com en venciment temporal.

La sensibilitat del resultat i del patrimoni (Ajustos per canvis de valor) a la variació del valor raonable dels derivats contractats per a cobrir el preu de *commodities* és la següent:

	Increment/descens en el preu de compra de gas	Efecte en el resultat abans d'impostos	Efecte en el patrimoni abans d'impostos
2014	+10%	–	18
	-10%	–	(18)
2013	+10%	–	4
	-10%	–	(4)
	Increment/descens en el preu de compra de gas	Efecte en el resultat abans d'impostos	Efecte en el patrimoni abans d'impostos
2014	+10%	(17)	16
	-10%	17	(16)
2013	+10%	(1)	2
	-10%	1	(2)

Risc de crèdit

El risc de crèdit derivat de la fallida d'una contrapart està controlat a través de polítiques que assegurin que les vendes a l'engròs de productes es facin a clients amb un historial de crèdit adequat, respecte dels quals s'estableixen les corresponents anàlisis de solvència i d'acord als quals s'assignen els límits de crèdit corresponents.

Per això s'han dissenyat diversos models de mesurament de la qualitat creditícia. A partir d'aquests models es pot mesurar la probabilitat d'impagament d'un client, i es pot controlar la pèrdua esperada de la cartera comercial.

Els principals tipus de garanties que es negocien són avals, fiances i dipòsits. A 31 de desembre de 2014, Gas Natural Fenosa havia rebut garanties per 46 milions d'euros per a cobrir el risc de clients industrials de gran consum (44 milions d'euros a 31 de desembre de 2013). Durant l'exercici 2014, s'han executat avals per un import d'1 milió d'euros (10 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).

Així mateix, els imports de deutes comercials es reflecteixen en el Balanç de Situació Consolidat nets de provisions d'insolvències (Nota 10), estimades per Gas Natural Fenosa en funció de l'antiguitat del deute i l'experiència d'exercicis anteriors d'acord amb la prèvia segregació de carteres de clients i de l'entorn econòmic actual.

A 31 de desembre de 2014 i 2013, Gas Natural Fenosa no tenia concentracions significatives de risc de crèdit.

Per a mitigar el risc de crèdit derivat de posicions financeres, la contractació de derivats i la col·locació d'excedents de tresoreria es realitza en bancs i institucions financeres d'alta solvència d'acord amb la qualificació creditícia de Moody's i S&P.

Igualment, la gran majoria dels comptes per cobrar no provisionats tenen una elevada qualitat creditícia d'acord amb les valoracions de Gas Natural Fenosa, basades en l'anàlisi de solvència i dels hàbits de pagament de cada client.

L'anàlisi d'antiguitat dels actius financers en mora però no considerats deteriorats a 31 de desembre de 2014 i 2013 és la següent:

	A 31/12/14	A 31/12/13 ¹
Menys de 90 dies	467	431
90-180 dies	120	141
Més de 180 dies	7	5
Total	594	577

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Els actius financers deteriorats estan desglossats en la Nota 10.

Risc de liquiditat

Gas Natural Fenosa manté unes polítiques de liquiditat que assegurin el compliment dels compromisos de pagament adquirits, diversificant la cobertura de les necessitats de finançament i els venciments del deute. Una gestió prudent del risc de liquiditat incorpora el manteniment de suficient efectiu i actius realitzables i la disponibilitat de fons d'import adequat per a cobrir les obligacions de crèdit.

A 31 de desembre de 2014 les disponibilitats de liquiditat són les següents:

Font de liquiditat	Disponibilitat 2014
Línies de crèdit disponibles (Nota 15)	7.379
Efectiu i altres mitjans líquids equivalents (Nota 11)	3.572
Total	10.951

Adicionalment, es disposa de capacitat per a emetre deute no utilitzat per import de 5.312 milions d'euros detallat anteriorment (Nota 15).

El detall dels venciments dels passius financers existents a 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020 i següents	Total
A 31 de desembre de 2014							
Creditors comercials i altres comptes a pagar	(4.641)	–	–	–	–	–	(4.641)
Préstecs i altres deutes financers	(3.131)	(2.962)	(3.494)	(3.411)	(2.876)	(7.975)	(23.849)
Derivats financers	(90)	(47)	(40)	(34)	130	18	(63)
Altres passius	(60)	(126)	(54)	(50)	(47)	(368)	(705)
Total¹	(7.922)	(3.135)	(3.588)	(3.495)	(2.793)	(8.325)	(29.258)
	2014	2015	2016	2017	2018	2019 i següents	Total
A 31 de desembre de 2013							
Creditors comercials i altres comptes a pagar	(4.143)	–	–	–	–	–	(4.143)
Préstecs i altres deutes financers	(4.080)	(2.092)	(2.702)	(2.580)	(3.297)	(7.211)	(21.962)
Derivats financers	(14)	(7)	(1)	3	(1)	(13)	(33)
Altres passius	(44)	(43)	(110)	(43)	(44)	(453)	(737)
Total¹	(8.281)	(2.142)	(2.813)	(2.620)	(3.342)	(7.677)	(26.875)

¹ Els imports inclosos són els fluxos de caixa contractuals sense descomptar, motiu pel qual difereixen dels imports inclosos en el Balanç de Situació Consolidat i en la Nota 15.

Gestió del capital

L'objectiu principal de la gestió del capital de Gas Natural Fenosa és assegurar una estructura financera que optimitzi el cost de capital mantenint una posició financera sòlida, per compatibilitzar la creació de valor per a l'accionista amb l'accés als mercats financers a un cost competitiu per a cobrir les necessitats de finançament.

Gas Natural Fenosa considera com a indicadors dels objectius fixats per a la gestió del capital mantenir un nivell de palanquejament aproximat del 50% a llarg termini.

La classificació creditícia del deute de Gas Natural Fenosa a llarg termini és la següent:

	2014	2013
Moody's	Baa2	Baa2
Standard & Poor's	BBB	BBB
Fitch	BBB+	BBB+

La ràtio de palanquejament és la següent:

	2014	2013
Deute financer net	16.942	14.252
Deute financer no corrent (Nota 15)	17.740	15.091
Deute financer corrent (Nota 15)	2.804	3.351
Efectiu i altres mitjans equivalents (Nota 11)	(3.572)	(4.172)
Derivats (Nota 16)	(30)	(18)
Patrimoni net	18.020	14.967
Dels accionistes de la societat dominant (Nota 12)	14.141	13.444
De participacions no dominants (Nota 12)	3.879	1.523
Palanquejament (Deute financer net/(Deute financer net+Patrimoni net)	48,5	48,8

Instruments financers derivats

El detall dels instruments financers derivats per categories i venciments és el següent:

	A 31/12/14		A 31/12/13	
	Actiu	Passiu	Actiu	Passiu
Instruments financers derivats de cobertura	30	60	2	30
Cobertura fluxos d'efectiu				
Tipus d'interès				
Preu de <i>commodities</i>	4	50	2	30
Cobertura valor raonable	-	3	-	-
Tipus d'interès i tipus de canvi				
Altres instruments financers				
Tipus d'interès i tipus de canvi	26	7	-	-
Instruments financers derivats no corrents	30	60	2	30
Instruments financers derivats de cobertura	22	54	10	19
Cobertura fluxos d'efectiu				
Tipus d'interès	-	3	-	7
Tipus de canvi	8	-	-	7
Preu de <i>commodities</i>	14	15	1	5
Cobertura valor raonable				
Tipus d'interès i tipus de canvi	-	1	-	-
Tipus de canvi	-	35	9	-
Altres Instruments financers	2	27	13	1
Preu de <i>commodities</i>	2	27	13	1
Tipus d'interès	-	-	-	-
Instruments financers derivats corrents	24	81	23	20
Total	54	141	25	50

El valor raonable dels derivats es determina sobre la base de variables observables en un mercat actiu (Nivell 2).

S'inclouen en l'epígraf "Altres instruments financers" els derivats no designats comptablement de cobertura.

L'impacte en el Compte de Pèrdues i Guanyos Consolidat dels instruments financers derivats és el següent:

	2014		2013	
	Resultat explotació	Resultat financer	Resultat explotació	Resultat financer
Cobertura fluxos d'efectiu	14	(12)	(17)	(24)
Cobertura valor raonable	(7)	(12)	2	(10)
Altres instruments financers	5	(28)	60	(6)
Total	12	(52)	45	(40)

El detall dels instruments financers derivats a 31 de desembre de 2014 i 2013, el valor raonable d'aquests i el desglossament per venciments dels valors nocionals és el següent:

	Valor raonable	31/12/14 Valor nocional						
		2015	2016	2017	2018	2019	Posteriors	Total
Cobertura de tipus d'interès								
Cobertura de fluxos d'efectiu								
Permutes financeres (EUR)	(18)	555	705	434	–	–	–	1.694
Permutes financeres (USD)	(5)	205	3	194	–	–	–	402
Permutes financeres (MXN)	(1)	75	–	–	–	–	–	75
Permutes financeres (CHF)	(5)	–	–	–	–	204	–	204
Permutes financeres (NOK)	(16)	–	–	–	–	–	101	101
Permutes financeres (COP)	(3)	28	28	143	–	–	–	199
Permutes financeres (CLP)	(1)	6	4	4	4	4	2	24
Cobertura de tipus de canvi								
Cobertura de fluxos d'efectiu								
Assegurança de canvi (USD)	8	427	–	–	–	–	–	427
Cobertura de valor raonable								
Permutes financeres (CLP)	19	–	–	–	–	722	160	882
Permutes financeres (MXN)	(1)	80	–	–	–	–	–	80
Assegurança de canvi (BRL)	–	25	–	–	–	–	–	25
Assegurança de canvi (USD)	(35)	818	–	–	–	–	–	818
Assegurança de canvi (DHN)	–	7	–	–	–	–	–	7
Cobertura de <i>commodities</i>								
Cobertura de fluxos d'efectiu								
Derivats preus de <i>commodities</i> (EUR)	(18)	231	41	–	–	–	–	272
Derivats preus de <i>commodities</i> (USD)	14	32	–	–	–	–	–	32
Altres								
Derivats preus de <i>commodities</i> (EUR)	(25)	247	21	–	–	–	–	268
Derivats preus de <i>commodities</i> (USD)	–	1	–	–	–	–	–	1
Total	(87)	2.737	802	775	4	930	263	5.511

	Valor raonable	2014	2015	2016	2017	2018	Posteriors	Total
31/12/13 Valor nocional								
Cobertura de tipus d'interès								
Cobertura de fluxos d'efectiu								
Permutes financeres (EUR)	(12)	450	555	255	684	–	–	1.944
Permutes financeres (USD)	(8)	4	4	3	172	–	–	183
Permutes financeres (MXN)	(1)	67	74	–	–	–	–	141
Permutes financeres (CHF)	(6)	–	–	–	–	–	204	204
Permutes financeres (NOK)	(8)	–	–	–	–	–	101	101
Cobertura de tipus de canvi								
Cobertura de fluxos d'efectiu								
Assegurança de canvi (USD)	(7)	384	–	–	–	–	–	384
Cobertura de valor raonable								
Assegurança de canvi (BRL)	–	25	–	–	–	–	–	25
Assegurança de canvi (USD)	9	728	–	–	–	–	–	728
Assegurança de canvi (DHN)	–	6	–	–	–	–	–	6
Cobertura de <i>commodities</i>								
Cobertura de fluxos d'efectiu								
Derivats preus de <i>commodities</i> (EUR)	–	101	1	–	–	–	–	102
Derivats preus de <i>commodities</i> (USD)	(3)	216	–	–	–	–	–	216
Derivats preus de <i>commodities</i> (ZAR)	(1)	36	–	–	–	–	–	36
Altres								
Derivats preus de <i>commodities</i> (EUR)	12	183	162	6	–	–	–	351
Derivats preus de <i>commodities</i> (USD)	–	22	8	30	–	–	–	60
Total	(25)	2.222	804	294	856	–	305	4.481

Nota 17. Altres passius no corrents

La composició d'aquest epígraf a 31 de desembre de 2014 i 2013 es mostra a continuació:

	A 31/12/14	A 31/12/13 ¹
Deute per contractes d'arrendament financer (1)	571	398
Deute ingressos capacitat (2)	11	12
Fiances i dipòsits (3)	248	199
Instruments financers derivats (Nota 16)	3	–
Altres passius (4)	122	101
Total	955	710

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

No hi ha diferències significatives entre els valors comptables i els valors raonables en els conceptes inclosos en aquest epígraf "Altres passius no corrents".

1) Deute per contractes d'arrendament financer

El 2003, Gas Natural Fenosa va adquirir dos vaixells per al transport de gas natural liquat amb una capacitat de 276.000 m³ a través de contractes de *time-charter* amb una durada de 20 anys, amb venciment en 2023.

El 2007 i 2009 es van adquirir dos vaixells de 138.000 m³ a través de contractes de *time-charter* amb una durada de 25 anys cada un d'ells, ampliable per períodes consecutius de 5 anys, i que representava una inversió conjunta de 162 i 142 milions d'euros respectivament corresponent al valor actual dels pagaments compromesos per Repsol (50%) i Gas Natural Fenosa (50%). En 2014 Gas Natural Fenosa i Shell signen un acord, emmarcat dins de l'operació de venda del negoci de gas natural liquat del grup Repsol, segons el qual s'adjudiquen l'ús en exclusiva de cada un dels dos vaixells, de manera que Gas Natural Fenosa es queda el vaixell adquirit el 2009 amb venciment a 2029, ampliable per períodes consecutius de 5 anys.

Al març de 2014, Gas Natural Fenosa ha adquirit un vaixell per al transport de gas natural liquat amb una capacitat de 173.000 m³ en règim d'arrendament financer amb una durada de 18 anys i venciment a 2032.

El detall dels pagaments mínims per aquests contractes d'arrendament financer és el següent:

	A 31/12/14			A 31/12/13		
	Valor nominal	Descompte	Valor actual	Valor nominal	Descompte	Valor actual
Menys d'1 any	64	(4)	60	42	(2)	40
Entre 1 i 5 anys	255	(49)	206	170	(33)	137
Més de 5 anys	663	(298)	365	454	(193)	261
Total	982	(351)	631	666	(228)	438

El Deute per contractes d'arrendament financer ha suportat a 31 de desembre de 2014 un tipus d'interès efectiu mitjà del 6,5% (6,5% a 31 de desembre de 2013).

2) Deute ingressos capacitat

Recull els ingressos facturats per capacitat de generació elèctrica, pendents de reconèixer en ingressos, per la linealització d'aquests en el període de vigència dels contractes de compromís de capacitat a Mèxic.

3) Fiances i dipòsits

En l'apartat "Fiances i dipòsits" s'inclouen fonamentalment els imports rebuts dels clients en el moment de la contractació com a garantia del subministrament d'electricitat i gas natural i que, d'acord amb la legislació que així ho estableix, han estat dipositats en les Administracions Públiques competents (Nota 8), així com els imports rebuts dels clients com a garantia del subministrament de gas liquat del petroli.

4) Altres passius

S'inclou el compromís de recompra sense prima atorgat el 22 de setembre de 2008 a Sinca Inbursa, SA de CV. (Inbursa) corresponent al 14,125% de Gas Natural México, SA de CV i al 14% de Sistemas de Administración, SA de CV, amb un venciment inicial que finalitzava el mes de maig de 2013, i que va ser renovat fins al mes de maig de 2016, en què Inbursa podrà oferir totes les accions que tinguí en aquell moment a Gas Natural Fenosa, que tindrà l'obligació d'adquirir-les. El preu d'adquisició serà determinat pel major entre la valoració a mercat de cada acció, d'acord amb els resultats de les participades, o el capital invertit actualitzat per interessos financers. Com a conseqüència d'aquest compromís segueix assignant-se a la societat dominant el percentatge de compromís de recompra. El passiu registrat en aquest epígraf a 31 de desembre de 2014 ascendeix a 69 milions d'euros i equival al valor actual de l'import a reemborsar (67 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).

Nota 18. Creditors comercials i altres comptes a pagar

El detall a 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent:

	A 31/12/14	A 31/12/13 ¹
Creditors comercials	3.739	3.387
Creditors comercials empreses vinculades (Nota 31)	63	80
Creditors comercials empreses associades	23	5
Proveïdors	3.825	3.472
Administracions públiques	599	589
Instruments financers derivats (Nota 16)	24	13
Remuneracions pendents de pagament	113	40
Altres creditors	20	–
Altres creditors	756	642
Passius per impost corrent	60	29
Total	4.641	4.143

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

El valor raonable i el valor comptable d'aquests passius no difereixen de manera significativa.

Informació sobre els ajornaments de pagaments efectuats a proveïdors. D.A 3a “Deure d’informació” de la Llei 15/2010, de 5 de juliol

L'import total de pagaments realitzats als proveïdors de l'exercici, amb detall dels terminis de pagament, d'acord amb els terminis màxims legals de pagament establerts en la Llei 15/2010, de 5 de juliol, per la qual s'estableixen les mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials, és el següent:

	2014		2013 ¹	
	Import	%	Import	%
Pagaments realitzats en l'exercici dins del termini màxim legal	13.408	100,0	10.601	99,9
Resta de pagaments realitzats en l'exercici	6	–	4	0,1
Total pagaments exercici	13.414	100,0	10.605	100
Termini mitjà ponderat dels pagaments excedits (dies)	14		8	
Ajornaments que al tancament de l'exercici excedeixen el termini màxim legal	–		–	

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

El termini mitjà de pagament a proveïdors de Gas Natural Fenosa és de 27 dies.

Nota 19. Altres passius corrents

El detall a 31 de desembre de 2014 i 2013 és el següent:

	A 31/12/14	A 31/12/13 ¹
Dividend a pagar	419	405
Despeses meritades i no pagades	312	236
Passiu per arrendament financer (Nota 17)	60	40
Instruments financers derivats (Nota 16)	20	–
Altres passius	39	48
Total	850	729

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Nota 20. Situació fiscal

Gas Natural SDG, SA és la societat dominant del grup consolidat fiscal 59/93, en el qual s'integren totes aquelles societats residents a Espanya, participades, directament o indirectament, en almenys el 75% per la societat dominant i que compleixin determinats requisits, cosa que implica la determinació de manera conjunta del resultat fiscal del grup i les deduccions i bonificacions a la quota. El grup consolidat fiscal per a l'exercici 2014 s'indica en l'Annex III.

La resta de societats de Gas Natural Fenosa tributen de manera individualitzada d'acord amb els seus respectius règims, llevat el cas de diverses societats dependents a Itàlia que tributen en un grup consolidat fiscal propi.

La conciliació entre l'“Impost sobre beneficis” registrat i el que resultaria d'aplicar el tipus nominal de l'Impost vigent en el país de la societat dominant (Espanya) sobre el “Resultat abans d'impostos” per als exercicis 2014 i 2013 és la següent:

	2014	%	2013 ¹	%
Resultat abans d'impostos	1.915	–	2.157	–
Impost teòric	575	30,0	647	30,0
Efecte resultats nets mètode participació	142	7,4	19	0,9
Aplicació tipus impositius entitats estrangeres	(40)	(2,1)	(45)	(2,1)
Deduccions fiscals	(72)	(3,8)	(15)	(0,7)
Revaluació impostos diferits	(345)	(18,0)	–	–
Actualització de balanços	–	–	(109)	(5,1)
Altres conceptes	(3)	(0,1)	2	0,1
Impost sobre beneficis	257	13,4	499	23,1
Desglossament de la despesa corrent/diferida				
Impost corrent	733	–	–	518
Impost diferit	(476)	–	–	(19)
Impost sobre beneficis	257	–	–	499

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Principals partides de la conciliació de l'exercici 2014

El 27 de novembre de 2014 es va aprovar la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'Impost sobre Societats, en la qual s'estableix una disminució del tipus de general de gravamen del 30% al 28% per a l'exercici 2015 i al 25% a partir del exercici 2016. No obstant això, s'ha incorporat una deducció per reversió de mesures temporals per tal de neutralitzar el cost econòmic de la reducció del tipus de gravamen per als contribuents que s'han vist afectats per la limitació del 30% a la deducció de les amortitzacions o s'han acollit a l'actualització de balanços, previstes les dues mesures en la Llei 16/2012 de 27 de desembre, per la qual s'adopten diverses mesures tributàries dirigides a la consolidació de les finances públiques i a l'impuls de l'activitat econòmica. Finalment, la Llei 27/2014 ha establert un règim d'exempció en la transmissió de participacions significatives en entitats residents que elimina les diferències temporàries imposables existents per aquest concepte.

Com a conseqüència d'aquesta reducció del tipus de gravamen general i de la resta de modificacions incorporades per la Llei 27/2014 s'ha procedit a revaluar els actius i passius per impostos diferits en funció del seu període estimat de reversió, i s'han registrat els impactes següents:

- menys despesa en l'epígraf "Despesa per Impost sobre beneficis" del compte de resultats consolidat per un import de 325 milions d'euros.
- un càrrec a l'epígraf "Altres resultats globals de l'exercici" de l'Estat Consolidat de resultat global reconegut directament en patrimoni net per un import de 8 milions d'euros, per la revaluació relacionada amb partides prèviament carregades o acreditades en els comptes de patrimoni.
- una disminució dels epígrafs "Actius per impostos diferits" per import de 40 milions d'euros (8 milions d'euros amb contrapartida a patrimoni) i de "Passius per impostos diferits" per import de 357 milions d'euros del Balanç de situació.

El 23 de desembre de 2014 es va aprovar a Colòmbia la Llei 1739 de reforma tributària, per la qual es va establir un increment en el tipus impositiu de l'Impost sobre la renda per als anys 2015, 2016, 2017 i 2018, de manera combinada amb l'Impost sobre la renda per a l'equitat (CREE).

Com a conseqüència d'aquest increment del tipus de gravamen general s'ha procedit a revaluar els actius i passius per impostos diferits en funció del seu període estimat de reversió, i s'han registrat els impactes següents:

- menys despesa en l'epígraf de "Despesa per Impost sobre beneficis" del compte de resultats consolidat per un import de 20 milions d'euros.
- un abonament a l'epígraf "Altres resultats globals de l'exercici" de l'Estat Consolidat de resultat global reconegut directament en patrimoni net per un import de 2 milions d'euros, per la revaluació relacionada amb partides prèviament carregades o acreditades en els comptes de patrimoni.
- un augment de l'epígraf "Actius per impostos diferits" per import de 22 milions d'euros del Balanç de Situació Consolidat.

Les deduccions fiscals de l'exercici 2014 corresponen, bàsicament, a la deducció per reinversió de beneficis extraordinaris per la plusvàlua obtinguda en l'alienació de Gas Natural Fenosa Telecomunicaciones, SA.

Principals partides de la conciliació de l'exercici 2013

El mes de juny de 2013 les Juntes d'Accionistes d'algunes societats del grup van aprovar acollir-se a l'actualització de balanços d'acord amb la Llei 16/2012, de 27 de desembre de 2012, amb efectes retroactius, comptables i fiscals, des de l'1 de gener de 2013. L'import de l'actualització sobre l'"Immobilitzat material" en els Balanços individuals formulats sota el Pla General Comptable (PGC) va ascendir a 438 milions d'euros. Per a acreditar el dret a deduir fiscalment en un 30% les futures amortitzacions d'aquesta actualització per import de 131 milions d'euros, es va ingressar, conjuntament amb la declaració de l'Impost sobre Societats de l'exercici 2012, un gravamen únic del 5% per import de 22 milions d'euros.

Atès que, excepte en els casos de combinacions de negocis, Gas Natural Fenosa aplica el criteri del cost històric per a la valoració de l'“Immobilitzat material” d'acord amb les NIIF-UE, aquesta actualització no va comportar cap augment del valor comptable consolidat dels actius, encara que sí del seu valor fiscal, per la qual cosa va generar un crèdit pel dret a la seva deducció fiscal futura. A causa de l'estreta connexió existent entre el gravamen únic i el crèdit fiscal generat per l'augment del valor fiscal dels actius, tots dos es van comptabilitzar amb contrapartida a l'epígraf “Impost sobre beneficis” del Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat, per un import net de 109 milions d'euros.

Les rendes acollides a la deducció per reinversió de beneficis extraordinaris prevista en l'article 42 del Text Refós de la Llei de l'Impost sobre Societats, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 4/2004, de 5 de març (TRLIS) i les inversions en què s'han materialitzat en exercicis passats es detallen en els comptes anuals dels exercicis corresponents. El detall corresponent als últims sis anys, juntament amb el del mateix exercici 2014, és el següent:

Any Venda	Import obtingut de la venda	Import reinvertit
2008	152	152
2009	788	788
2010	873	873
2011	856	856
2012	39	39
2013	1	1
2014	225	225
Total	2.934	2.934

La reinversió s'ha realitzat en elements patrimonials de l'immobilitzat afectes a activitats econòmiques, després d'haver estat efectuada tant per la mateixa societat dominant com per la resta d'empreses del grup fiscal en virtut del que disposa l'article 75 del TRLIS.

El detall de l'efecte impositiu corresponent a cada component de l'apartat “Altres resultats globals de l'exercici” de l'Estat Consolidat de Resultat Global és el següent:

	A 31/12/14			A 31/12/13		
	Brut	Efecte Impositiu	Net	Brut	Efecte Impositiu	Net
Valoració actius financers disponibles venda	–	–	–	–	–	–
Cobertures de fluxos d'efectiu	4	(5)	(1)	26	(5)	21
Diferències de conversió	173	–	173	(456)	–	(456)
Guanys i pèrdues actuàries i altres ajustos	(10)	3	(7)	3	(1)	2
Total	167	(2)	165	(427)	(6)	(433)

El moviment i la composició dels epígrafs d'impostos diferits és la següent:

Impostos diferits d'actiu	Provisions obligacions personal	Provisions insolvències i altres provisions	Crèdits fiscals ⁴	Diferències amortització	Valoració actius i instruments financers	Altres	Total
A 01/01/13¹	235	268	197	109	51	169	1.029
Creació/(reversió) ²	(9)	1	(195)	233	(1)	(21)	8
Combinacions de negoci	–	–	–	(1)	–	–	(1)
Moviments lligats ajustos patrimoni	(1)	–	–	–	(4)	–	(5)
Diferències de conversió	(10)	(21)	2	(7)	13	(5)	(28)
Traspassos i altres	–	6	25	(1)	–	(7)	23
A 31/12/13¹	215	254	29	333	59	136	1.026
Creació/(reversió) ³	(20)	(16)	7	81	(1)	(37)	14
Combinacions de negoci (<i>Nota 29</i>)	12	22	63	5	–	33	135
Moviments lligats ajustos patrimoni	2	–	–	–	(4)	–	(2)
Diferències de conversió	(3)	(10)	7	(2)	(12)	1	(19)
Traspassos i altres	(2)	(14)	–	(1)	1	(4)	(20)
A 31/12/14	204	236	106	416	43	129	1.134

¹ Saldos reexpressats a 1 de gener de 2013 i a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

² L'increment en l'apartat "Diferències d'amortització" inclou bàsicament l'aplicació de la limitació temporal del 30% a la deducció de les amortitzacions en virtut del que disposa la Llei 16/2012 i l'actualització de balanços que s'esmenta en esta Nota.

³ L'increment en l'apartat "Diferències d'amortització" inclou bàsicament l'aplicació de la limitació temporal del 30% a la deducció de les amortitzacions en virtut del que disposa la Llei 16/2012. També s'inclou l'impacte de la revaluació dels actius per impostos diferits derivada de les reformes tributàries esmentades.

⁴ A 31 de desembre de 2014 la major part dels crèdits fiscals corresponen a bases imposables negatives que procedeixen de diverses societats del Grupo CGE. Aquests crèdits s'han generat bàsicament per l'aplicació d'un incentiu fiscal de depreciació accelerada. La recuperació d'aquests crèdits està raonablement assegurada per no tenir termini de venciment i correspondre a societats que han vingut obtenint històricament beneficis de manera recurrent.

Impostos diferits de passiu	Diferències amortització	Plusvàlues diferides	Valoració combinació de negocis ³	Valoració actius i instruments financers	Altres	Total
A 01/01/13¹	521	259	1.151	–	151	2.082
Creació/(reversió)	–	–	(10)	–	(1)	(11)
Combinacions de negoci	–	–	–	–	–	–
Moviments lligats ajustos patrimoni	–	–	–	–	–	–
Diferències de conversió	(22)	–	(9)	–	–	(31)
Traspassos i altres	(1)	–	(25)	–	(14)	(40)
A 31/12/13¹	498	259	1.107	–	136	2.000
Creació/(reversió) ²	(112)	(49)	(225)	1	(77)	(462)
Combinacions de negoci (Nota 29)	650	–	529	3	34	1.216
Moviments lligats ajustos patrimoni	–	–	–	2	(2)	–
Diferències de conversió	8	–	38	–	–	46
Traspassos i Altres	(1)	–	(1)	–	–	(2)
A 31/12/14	1.043	210	1.448	6	91	2.798

¹ Saldos reexpressats a 1 de gener de 2013 i a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

² S'inclou l'impacte de la revaluació dels passius per impostos diferits derivada de les reformes tributàries esmentades.

³ En l'apartat de "Valoració combinació de negocis" s'inclou l'efecte fiscal de la part de la diferència de fusió conseqüència de l'absorció d'Unión Fenosa, SA per Gas Natural SDG, SA realitzada en l'exercici 2009 assignada a actius nets adquirits que s'estima que no tindrà efectes fiscals. També s'inclou l'efecte fiscal de l'assignació del preu d'adquisició de CGE per Gas Natural Fenosa (Nota 29) i de diverses adquisicions prèvies realitzades per CGE.

A 31 de desembre de 2014 els crèdits fiscals pendents de registrar ascendien a 23 milions d'euros (38 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).

Al maig de 2013 es va tancar definitivament el procés d'inspecció seguit davant Gas Natural SDG, SA per l'Impost sobre societats com capçalera del grup fiscal, exercicis del 2006 a 2008 i pel que fa a altres impostos a nivell individual per als exercicis 2007 i 2008. No es van posar de manifest aspectes rellevants, regularitzant deduccions per activitats exportadores per import de 5 milions d'euros, sense impacte en el Compte de Pèrdues i Guanyos Consolidat ja que estan íntegrament provisionades en exercicis anteriors (Nota 33).

Al juny de 2014 s'han iniciat actuacions inspectores davant Gas Natural SDG, SA i Gas Natural Internacional SDG, SA per l'Impost sobre Societats (exercicis 2009 i 2010) i l'Impost sobre el Valor Afegit (exercici 2010). No es preveu que d'aquestes actuacions inspectores es derivin impactes significatius per a Gas Natural Fenosa. Per a la resta d'impostos, el grup fiscal de Gas Natural SDG, SA té oberts a inspecció els exercicis 2010 i següents.

Amb caràcter general, en el cas de la resta de societats Gas Natural Fenosa, els períodes oberts a inspecció són els següents:

País	Període
Argentina	2009-2014
Brasil	2009-2014
Colòmbia	2012-2014
Xile	2011-2014
Itàlia	2010-2014
Mèxic	2009-2014
Panamà	2008-2014

La informació sobre les actuacions principals amb transcendència fiscal i la posició de l'entitat per a cada una d'elles es detalla en l'apartat "Litigis i arbitratges" de la Nota 33.

Nota 21. Import net de la xifra de negocis

El detall d'aquest epígraf en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat de l'exercici 2014 i 2013 és el següent:

	2014	2013 ¹
Vendes de gas i accés a xarxes de distribució	14.709	14.265
Vendes d'electricitat i accés a xarxes de distribució	8.671	8.519
Lloguer d'instal·lacions, manteniment i serveis de gestió	1.266	1.407
Altres vendes	96	131
Total	24.742	24.322

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Nota 22. Proveïments

El detall d'aquest epígraf en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat de l'exercici 2014 i 2013 és el següent:

	2014	2013 ¹
Compres d'energia	14.912	14.576
Servei accés a xarxes de distribució	2.033	1.809
Altres compres i variació d'existències	423	507
Total	17.368	16.892

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Nota 23. Altres ingressos d'explotació

El detall d'aquest epígraf en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat de l'exercici 2014 i 2013 és el següent:

	2014	2013 ¹
Altres ingressos de gestió	252	198
Subvencions d'explotació	3	3
Total	255	201

¹ Saldos reexpressados a 31 de diciembre de 2013 por la aplicación de la NIIF 11 (Nota 3.3).

S'inclouen en l'epígraf "Altres ingressos de gestió" els ingressos corresponents als serveis de construcció o millora de les infraestructures de les concessions afectes a la CINIIF 12 per import de 136 milions d'euros (110 milions d'euros en l'exercici 2013).

Nota 24. Despeses de personal

El detall d'aquest epígraf en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat de l'exercici 2014 i 2013 és el següent:

	2014	2013 ¹
Sous i salaris	694	657
Despeses Seguretat Social	126	122
Plans d'aportació definida	36	39
Plans de prestació definida	5	5
Treballs realitzats per l'immobilitzat del grup	(86)	(81)
Altres	57	85
Total	832	827

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

El nombre mitjà d'empleats de Gas Natural Fenosa durant l'exercici 2014 ha estat 14.766 i en 2013, 14.663.

D'acord amb el que estableix la Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, publicada en el BOE de 23 de març de 2007, el nombre d'empleats de Gas Natural Fenosa a l'acabament dels exercicis 2014 i 2013, distribuït per categories, gèneres i àrees geogràfiques és el següent:

	2014		2013	
	Homes	Dones	Homes	Dones
Directius	1.128	350	908	302
Caps intermedis	3.081	751	2.191	522
Tècnics especialitzats	3.673	1.964	2.256	1.336
Llocs operatius	8.192	2.822	4.958	1.942
Total	16.074	5.887	10.313	4.102

	2014	2013
Espanya	7.446	7.575
Resta d'Europa	1.196	1.212
Amèrica Llatina	12.382	4.676
Resta	937	952
Total	21.961	14.415

Com a conseqüència de l'aplicació l'1 de gener de 2014 de la NIIF 11 "Acords conjunts" (Nota 3.3), en el càlcul del nombre mitjà d'empleats tant del present període com en el comparatiu de l'any anterior, no s'ha tingut en compte el nombre mitjà d'empleats de les societats que es consoliden seguint el mètode de la participació i que ascendeixen a 554 persones (510 persones a 31 de desembre de 2013). Tampoc s'ha tingut en compte el nombre d'empleats al final de l'exercici d'aquestes societats que a 31 de desembre de 2014 ascendiria a 1.051 persones (567 persones a 31 de desembre de 2013).

Nota 25. Altres despeses d'explotació

El detall d'aquest epígraf en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat de l'exercici 2014 i 2013 és el següent:

	2014	2013 ¹
Tributs	481	510
Operació i manteniment	340	382
Publicitat i altres serveis comercials	337	394
Deteriorament per insolvències (Nota 10)	302	226
Serveis professionals i assegurances	177	152
Serveis de construcció o millora (CINIIF 12) (Nota 23)	136	110
Subministraments	96	90
Prestació de serveis a clients	66	65
Arrendaments	54	54
Despeses emissions CO ₂ (Nota 14)	41	52
Altres	261	186
Total	2.291	2.221

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

En l'apartat "Altres" es van incloure en l'exercici 2013 menys despeses per import de 42 milions d'euros, com a conseqüència de la Interlocutòria del Tribunal Suprem del 13 de novembre de 2013 que va reconèixer a les empreses que van finançar el bo social el dret a que els fossin reintegrades les quantitats abonades anteriors a 2012 (Nota 2.4). El Reial Decret-Llei 9/2013 de juliol de 2013 va establir que el cost del bo social seria assumit per les matrius dels grups integrats de producció, distribució i comercialització (Nota 2.4) i després de l'aprovació dels percentatges de repartiment de les quantitats a finançar, va entrar en vigor aquesta obligació en 2014, que comporta un impacte en l'apartat de 25 milions d'euros en l'exercici 2014.

Nota 26. Altres resultats

En l'exercici 2014 correspon bàsicament a la plusvàlua abans d'impostos de 252 milions d'euros obtinguda en l'alienació de la societat Gas Natural Fenosa Telecomunicaciones, SA i la cessió dels préstecs concedits a aquesta societat, a la signatura de capital d'inversió Cinven per un import de 510 milions d'euros.

En l'exercici 2013 va correspondre bàsicament a la plusvàlua de 8 milions d'euros obtinguda en l'alienació de les societats de distribució elèctrica de Nicaragua per un import de 43 milions d'euros a TSK Melfosur Internacional.

Nota 27. Resultat financer net

El detall d'aquest epígraf en el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat de l'exercici 2014 i 2013 és el següent:

	2014	2013 ¹
Dividends	12	12
Interessos	66	114
Altres	59	85
Total ingressos financers	137	211
Cost del deute financer	(773)	(866)
Despeses per interessos de pensions	(35)	(41)
Altres despeses financeres	(114)	(115)
Total despeses financeres	(922)	(1.022)
Variacions de valor raonable en instruments financers derivats (Nota 16)	(2)	8
Diferències de canvi netes	(14)	–
Resultat financer net	(801)	(803)

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Nota 28. Efectiu generat en les operacions d'exploració

La composició de l'efectiu generat en les operacions d'exploració de 2014 i 2013 és el següent:

	2014	2013 ¹
Resultat abans d'impostos	1.915	2.157
Ajustos del resultat	2.523	2.347
Amortització i pèrdues per deteriorament d'immobilitzat (Nota 5 i 6)	1.619	1.612
Altres ajustos del resultat net	904	735
Resultat financer (Nota 27)	801	803
Resultat entitats valorades mètode participació (Nota 7)	474	62
Traspàs ingressos a distribuir a resultats (Nota 13)	(45)	(40)
Altres resultats (Nota 26)	(258)	(11)
Variació neta Provisions	(68)	(79)
Canvis en el capital corrent (excloent els efectes de canvis en el perímetre i diferències de conversió)	(229)	(104)
Existències	(189)	16
Deutors comercials i altres comptes a cobrar	(102)	(512)
Creditors comercials i altres comptes a pagar	62	392
Altres fluxos d'efectiu de les activitats d'exploració	(1.401)	(1.095)
Pagament d'interessos	(784)	(768)
Cobraments d'interessos	43	95
Cobraments de dividends	55	34
Pagaments per impostos sobre beneficis	(715)	(456)
Fluxos d'efectiu de les activitats d'exploració	2.808	3.305

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Nota 29. Combinacions de negocis

Exercici 2014

En data 11 d'octubre de 2014 Gas Natural Fenosa va comunicar l'inici d'una oferta pública d'adquisició d'accions (OPA), per fins al 100% de les accions emeses i en circulació de Compañía General de Electricidad, SA (CGE), en el preu de 4.700 pesos xilens per acció. En data 14 de novembre de 2014 Gas Natural Fenosa va comunicar el resultat positiu de l'OPA i l'adquisició, fins a aquesta data, del 96,50% del capital de CGE, incrementat posteriorment en un 0,22% al mateix preu. Com a conseqüència de la culminació d'aquest procés, amb data 20 de novembre de 2014 Gas Natural Fenosa va prendre el control efectiu del Consell d'Administració de CGE, si bé a efectes comptables s'ha utilitzat el 30 de novembre de 2014, per considerar la diferència entre ambdues dates poc significatives.

El cost total de la combinació de negocis és de 2.519 milions d'euros, corresponent a l'adquisició del 96,72% del capital social de Compañía General de Electricidad, SA. El fons de comerç s'ha calculat per diferència entre el cost d'adquisició i la participació en el valor raonable dels actius identificables i passius existents a la data de la transacció i ha ascendit a 413 milions d'euros.

El detall dels actius nets adquirits al 30 de novembre de 2014 i el fons de comerç és el següent:

Cost d'adquisició	2.519	
Valor raonable dels actius nets	2.106	
Fons de comerç (Nota 5)	413	
	Valor raonable	Valor en llibres
Fons de comerç	–	367
Altres immobilitzats intangibles (Nota 5)	2.280	373
Immobilitzat material (Nota 6)	4.033	4.033
Inversions comptabilitzades pel mètode de la participació (Nota 7)	75	75
Actius financers no corrents	47	47
Actiu per impost diferit (Nota 20)	135	135
Altres actius corrents	801	801
Efectiu i altres actius líquids equivalents	91	91
Total actius	7.462	5.922
Participacions no dominants (Nota 12)	1.314	738
Passius financers no corrents (Nota 15)	1.887	1.784
Provisions no corrents (Nota 14)	89	89
Altres passius no corrents	5	5
Passius per impostos diferits (Nota 20)	1.216	725
Passius financers corrents (Nota 15)	229	229
Altres passius corrents	545	559
Total passius	5.285	4.129
Actius nets adquirits	2.177	1.793
Participacions no dominants (Nota 12)	(71)	–
Valor raonable dels actius nets adquirits	2.106	–
Preu de compra	2.519	–
Efectiu i altres actius líquids equivalents a la filial adquirida	91	–
Cost d'adquisició net	2.428	–

L'import del resultat net consolidat del període aportat des de la data d'adquisició ha ascendit a 6 milions d'euros. Si l'adquisició hagués tingut lloc l'1 de gener de 2014, l'Import net de la xifra de negocis consolidada, l'ebitda i el Resultat consolidat atribuïble a accionistes de la societat dominant del període hauria incrementat en 3.131 milions d'euros, 506 milions d'euros i 62 milions d'euros, respectivament.

En el procés d'assignació del preu de compra, s'han identificat els actius susceptibles de ser revalorats a partir del balanç consolidat de CGE a 30 de novembre de 2014. Amb data 29 de gener de 2015 KPMG Auditores Consultores Ltda ha emès l'Informe denominat "Assignació del preu pagat en l'adquisició de Compañía General de Electricidad, SA", relacionat amb aquesta combinació de negocis. La valoració dels actius nets de CGE s'ha realitzat, bàsicament, d'acord amb la metodologia següent:

- Els negocis s'han valorat seguint l'enfocament d'ingressos, i en particular mitjançant el mètode del descompte de fluxos d'efectiu, basats en dades d'entrada de Nivell 3, ja que es tracta de dades que no són observables en el mercat.
- Els principals paràmetres emprats en la valoració han estat els següents:

	Taxa de descompte abans d'impostos (%)	Taxa de creixement (%)
Distribució i transmissió d'electricitat	11,2	3,0
Distribució de gas natural i GLP	12,2	3,0

- Les hipòtesis més sensibles incorporades a les projeccions i que es basen en les previsions sectorials i en l'anàlisi de la informació històrica de CGE són l'evolució de les tarifes, el cost de l'energia i del proveïment de gas, els costos d'operació i manteniment i les inversions. En termes generals les projeccions dels negocis adquirits són raonablement estimables sobre la base del marc regulador definit.

L'Informe indicat no conté cap limitació a l'abast respecte de les conclusions assolides.

Com a conseqüència del procés d'assignació del preu de compra, i en relació amb el valor en llibres de Compañía General de Electricidad, SA (CGE) a la data de la compra, les principals revaloritzacions dels actius i passius identificats a valor raonable són els següents

- Immobilitzat intangible corresponent a les concessions de distribució i transmissió d'electricitat i de distribució de gas a Xile per import de 1.679 milions d'euros, import addicional al que figura per aquest concepte en el valor en llibres per un import de 334 milions d'euros. Aquestes concessions tenen vida útil indefinida ja que les concessions per a establir, operar i explotar les instal·lacions de servei públic de transmissió i distribució a Xile no estan subjectes a caducitat (Nota 5).
- Immobilitzat intangible corresponent als contractes de proveïment de gas i altres drets contractuals per un import de 228 milions d'euros, que es depreciaran sistemàticament al llarg de la seva vida útil (Nota 5).
- Passius financers corresponents al diferencial entre l'estimació del valor de mercat que tindria el deute financer i el seu valor en llibres per un import de 103 milions d'euros.
- Passius per impostos diferits corresponents a les revaloracions realitzades, que no tenen efecte fiscal, per un import de 491 milions d'euros, l'efecte net de participacions no dominants del qual s'ha registrat amb contrapartida a l'epígraf "Fons de comerç".

No s'ha identificat cap revaloració de l'immobilitzat material en relació amb el seu valor en llibres, atès que el grup CGE valora l'immobilitzat material al valor raonable mitjançant la realització de taxacions periòdiques del valor nou de reemplaçament. Els ajustos per revaloració inclosos en el valor en llibres ascendeixen a un import de 1.499 milions d'euros.

En relació amb la valoració de les participacions no dominants, aquesta s'ha realitzat segons la participació proporcional dels instruments de propietat actuals en els imports reconeguts dels actius nets identificats de l'adquirida.

A la data de l'adquisició no s'han identificat passius contingents per la qual cosa no s'han reconegut provisions addicionals a les que figuren en el valor en llibres. D'altra banda, CGE tenia registrades provisions d'insolvència necessàries per a cobrir el risc de morositat dels saldos de deutors comercials en funció de l'antiguitat del deute, de manera que no s'ha reconegut cap provisió d'insolvències addicional.

El fons de comerç resultant d'aquesta combinació de negocis, que es considera provisional d'acord amb el que indica la Nota 3.4.1, és atribuïble a l'alta rendibilitat del negoci adquirit (principal companyia en distribució, transmissió d'electricitat i de gas natural a Xile, amb àmplia presència en el sector de gas líquid del petroli) i als beneficis i sinergies que es preveu que sorgeixin com a conseqüència de la integració en la plataforma de distribució de gas i electricitat de Gas Natural Fenosa, líder a tota l'Amèrica Llatina.

Exercici 2013

Durant l'exercici 2013 no es van produir combinacions de negocis significatives.

Nota 30. Acords de concessió de serveis

Gas Natural Fenosa gestiona diverses concessions que contenen disposicions per a la construcció, l'operació i el manteniment d'instal·lacions, així com obligacions de connexió i de subministrament d'energia durant el període de concessió, d'acord amb la normativa d'aplicació (Nota 2). Tot seguit es detalla el període de concessió i el període restant fins al venciment de les concessions que no tenen caràcter indefinit:

Empresa	Activitat	País	Període de Concessió	Període restant inicial
Gas Natural BAN, SA	Distribució de gas	Argentina	35 (prorrogables 10)	13
Energía San Juan SA	Distribució d'electricitat	Argentina	60	42
Companhia Distribuidora de Gás do Rio de Janeiro, SA, Ceg Rio, SA i Gas Natural Sao Paulo Sul, SA	Distribució de gas	Brasil	30 (prorrogables 20/30)	13-16
Gas Natural, SA ESP, Gas Natural del Oriente SA ESP, Gas Natural Cundiboyacense SA ESP i Gas Natural del Cesar SA ESP	Distribució de gas	Colòmbia	15-50 (prorrogables 20)	33
Unión Fenosa Generadora La Joya, SA i Unión Fenosa Generadora Torito, SA	Generació d'electricitat	Costa Rica	20	8-16
Gas Natural Fenosa Generación SLU, SA i Gas Natural Fenosa Renovables, SL	Generació hidràulica d'electricitat	Espanya	14-65	8-49
Gas Natural Distribuzione SpA, Cetraro Distribuzione Gas, SRL, Favellato Reti Gas, SRL i Cilento Reti Gas, SRL	Distribució de gas	Itàlia	11-30	24
Gas Natural México SA de CV i Comercializadora Metrogas SA de CV	Distribució de gas	Mèxic	30 (prorrogables 15)	13-24
Europe Maghreb Pipeline, Ltd	Transport de gas	Marroc	25 (prorrogables)	7
Red Unión Fenosa, SA	Distribució d'electricitat	Moldàvia	25 (prorrogables)	11
Empresa Distribuidora de Electricidad Metro Oeste, SA i Empresa Distribuidora de Electricidad Chiriqui, SA	Distribució d'electricitat	Panamà	15	14
Gas Natural Perú, SA	Distribució de gas	Perú	20 anys prorrogables	20

Com s'indica en la Nota 3.4.3.b, Gas Natural Fenosa aplica la CINIIF 12 "Acords de concessió de serveis", aplicant el model d'actiu intangible bàsicament a les activitats de distribució de gas a l'Argentina, el Brasil i Itàlia i a l'activitat de distribució d'electricitat a l'Argentina, i el model d'actiu financer a l'activitat de generació elèctrica a Costa Rica.

Les concessions de les centrals hidràuliques a Espanya (Nota 3.4.4.b) es troben fora de l'abast de la CINIIF 12, entre altres raons com a conseqüència que els preus de venda d'energia es fixen en el mercat. La resta de concessions de l'àmbit internacional es troben fora de l'abast de la CINIIF 12 com a conseqüència que el concedent no controla la participació residual significativa en la infraestructura quan acabi la vigència de l'acord i simultàniament determina el preu del servei. En aquestes concessions es continuen registrant els actius en l'epígraf "Immobilitzat material".

Amb data 14 d'agost de 2013, l'Autoritat Nacional dels Serveis Públics (ASEP) panamenya va renovar l'adjudicació a Gas Natural Fenosa per a operar les seves dues distribuïdores elèctriques durant els propers 15 anys.

A finals de 2014 Companhia Distribuidora de Gas do Rio de Janeiro, SA (CEG) i l'Estat de Rio de Janeiro han acordat una modificació en el contracte de concessió mitjançant el qual s'atorga a CEG el dret a distribuir gas natural per mitjà de gas natural comprimit en diversos municipis de l'esmentat Estat.

Nota 31. Informació de les operacions amb parts vinculades

Als efectes d'informació d'aquest apartat es consideren parts vinculades les següents:

- Els accionistes significatius de Gas Natural Fenosa, entenent-se per tals els que posseeixin directament o indirectament participacions iguals o superiors al 5%, així com els accionistes que, sense ser significatius, hagin exercit la facultat de proposar la designació d'algun membre del Consell d'Administració.

Atenent a aquesta definició, els accionistes significatius de Gas Natural Fenosa són Criteria CaixaHolding, SAU, i en conseqüència el grup "la Caixa" i el grup Repsol.

- Els administradors i personal directiu de la societat i la seva família propera. El terme "administrador" significa un membre del Consell d'Administració i el terme "personal directiu" significa un membre del Comitè de Direcció i el director d'Auditoria Interna. Les operacions realitzades amb administradors i directius es detallen en la Nota 32.
- Les operacions realitzades entre societats del grup formen part del tràfic habitual i s'han tancat en condicions de mercat. En empreses del grup s'inclou l'import corresponent al percentatge de participació de Gas Natural Fenosa sobre els saldos i les transaccions amb societats que es consoliden pel mètode de la participació.

Els imports agregats d'operacions amb accionistes significatius en milers d'euros són els següents:

Despeses i Ingressos (milers d'euros)	2014			2013		
	Accionistes significatius		Societats del grup	Accionistes significatius		Societats del grup
	Grup "la Caixa"	Grup Repsol		Grup "la Caixa"	Grup Repsol	
Despeses financeres	2.094	–	422	6.916	–	123
Arrendaments	–	–	2	–	–	426
Recepció de serveis	14.013	1.808	25.708	12.266	91.702	24.663
Compra de béns (1)	–	375.262	417.166	–	1.090.558	536.716
Altres despeses (2)	23.151	–	–	24.717	–	–
Total despeses	39.258	377.070	443.298	43.899	1.182.260	561.928
Ingressos financers	17.298	265	1.749	27.697	–	1.351
Arrendaments	–	–	–	–	371	–
Prestació de serveis	764	383	22.758	804	54.524	36.531
Venda de béns (finalitzats o en curs)	–	1.118.714	174.176	–	1.108.363	279.357
Altres ingressos	–	–	1.759	–	–	1.700
Total ingressos	18.062	1.119.362	200.442	28.501	1.163.258	318.939

Altres transaccions (milers d'euros)	2014			2013		
	Accionistes significatius		Societats del grup	Accionistes significatius		Societats del grup
	Grup "la Caixa"	Grup Repsol		Grup "la Caixa"	Grup Repsol	
Compra d'actius materials, intangibles i altres actius (3)	–	–	–	10.500	1.299	–
Acords de finançament: crèdits i aportacions de capital (prestador) (4)	1.687.842	7.828	46.851	1.577.755	6.620	68.624
Venda d'actius materials, intangibles o altres actius (5)	753.838	–	–	705.852	–	–
Acords de finançament préstecs i aportacions de capital (prestatari) (6)	200.000	–	–	6.186	–	–
Garanties i avals rebuts	156.250	–	–	137.500	–	–
Dividends i altres beneficis distribuïts	309.445	269.295	–	311.037	268.474	–
Altres operacions (7)	765.982	–	–	843.020	–	–

Deutors i creditors comercials (en milers d'euros)	2014			2013		
	Accionistes significatius		Societats del grup	Accionistes significatius		Societats del grup
	Grup "la Caixa"	Grup Repsol		Grup "la Caixa"	Grup Repsol	
Deutors comercials i altres comptes a cobrar	–	126.300	23.442	–	109.800	27.271
Creditors comercials i altres comptes a pagar	–	22.400	40.739	–	54.000	25.769

Amb data 1 de gener de 2014 Gas Natural Fenosa ha aplicat la NIIF 11 "Acords conjunts", sense impacte en la informació de les operacions amb accionistes significatius que se segueixen informant segons la naturalesa de la transacció.

- 1) S'inclouen compres i vendes realitzades d'acord amb els contractes de proveïments de gas signats amb el grup Repsol. Al mes de juliol de 2013 Gas Natural Fenosa va signar dos acords per a la venda de gas natural a Repsol. El primer per 2 bcm a l'any per al període 2015-2018 i el segon per a la venda d'1 bcm a l'any per 20 anys que s'estima s'iniciï en 2017. Al mes de desembre de 2013 Gas Natural Fenosa va autoritzar al grup Shell la cessió d'un contracte de subministrament de gas a cicles combinats que mantenia amb el grup Repsol.
- 2) Inclou aportacions a plans de pensions.
- 3) En 2013 es va adquirir el 10% de Gas Navarra, SA a la societat del grup "la Caixa" Hiscan Patrimonio II, SLU el 21 de juny de 2013 i el 50% de Repsol-Gas Natural LNG, SL a Repsol, SA el 30 de desembre de 2013.
- 4) Inclou tresoreria i altres actius líquids equivalents.
- 5) Inclou bàsicament les cessions de comptes (operacions de factoring sense recurs) amb el grup "la Caixa" realitzades durant cadascun dels exercicis.
- 6) A 31 de desembre de 2014 les línies de crèdit contractades amb el grup "la Caixa" ascendien a 562.421 milers d'euros (562.421 milers d'euros a 31 de desembre de 2013), de les quals no s'havia disposat cap import. Addicionalment, el grup "la Caixa" manté participacions en altres préstecs per 200.000 milers d'euros. A 31 de desembre de 2013 mantenia participacions en altres préstecs per 6.186 milers d'euros.
- 7) A 31 de desembre de 2014 s'inclouen en l'apartat "Altres operacions" amb el grup "la Caixa" 577.717 milers d'euros corresponents a cobertures de tipus de canvi (620.833 milers d'euros a 31 de desembre de 2013) i 188.265 milers d'euros corresponents a cobertures de tipus d'interès (222.187 milers d'euros a 31 de desembre de 2013).

Nota 32. Informació sobre membres del Consell d'Administració i Personal directiu

Retribucions als membres del Consell d'Administració

D'acord amb el que disposen els Estatuts Socials, la societat podrà destinar en cada exercici a retribuir, per tots els conceptes, als membres del Consell d'Administració una quantitat equivalent al 4% del benefici líquid, que només podrà ser detret després d'estar cobertes les atencions de la reserva legal i aquelles altres que fossin obligatòries i, d'haver-se reconegut als accionistes, almenys, un dividend del 4% del seu valor nominal.

L'import meritat pels membres del Consell d'Administració de Gas Natural SDG, SA, per la seva pertinença al Consell d'Administració, Comissió Executiva (CE), Comissió d'Auditoria i Control (CAiC) i Comissió de Nomenaments i Retribucions (CNiR), ha ascendit a 4.085 milers d'euros (4.085 milers d'euros en l'exercici 2013), segons el següent detall expressat en euros:

	Càrrec	Consell	CE	CAiC	CNiR	Total
Sr. Salvador Gabarró Serra	President	550.000	550.000	–	–	1.100.000
Sr. Antonio Brufau Niubó	Vicepresident	126.500	57.500	–	12.650	196.650
Sr. Rafael Villaseca Marco	Cons. delegat	126.500	126.500	–	–	253.000
Sr. Ramón Adell Ramón	Vocal	126.500	–	12.650	–	139.150
Sr. Enrique Alcántara–García Irazoqui	Vocal	126.500	126.500	–	–	253.000
Sr. Xabier Añoberos Trías de Bes	Vocal	126.500	–	–	–	126.500
Sr. Demetrio Carceller Arce	Vocal	126.500	126.500	–	–	253.000
Sr. Santiago Cobo Cobo	Vocal	126.500	–	–	12.650	139.150
Sr. Nemesio Fernández–Cuesta Luca de Tena	Vocal	126.500	69.000	–	–	195.500
Sr. Felipe González Márquez	Vocal	126.500	–	–	–	126.500
Sr. Emiliano López Achurra	Vocal	126.500	126.500	–	–	253.000
Sr. Carlos Losada Marrodán	Vocal	126.500	126.500	12.650	–	265.650
Sr. Juan María Nin Génova	Vocal	126.500	126.500	–	–	253.000
Sr. Heribert Padrol Munté	Vocal	126.500	–	–	–	126.500
Sr. Juan Rosell Lastortras	Vocal	126.500	–	–	–	126.500
Sr. Luis Suárez de Lezo Mantilla	Vocal	126.500	–	12.650	–	139.150
Sr. Miguel Valls Maseda	Vocal	126.500	–	–	12.650	139.150
		2.574.000	1.435.500	37.950	37.950	4.085.400

En l'exercici 2014 no s'han percebut imports per altres conceptes (5 milers d'euros en l'exercici 2013).

En l'exercici 2014 el conseller delegat ha percebut per la seva pertinença al Consell d'Administració de la societat participada CGE un import de 10 milers d'euros. En l'exercici 2013 no es van percebre imports addicionals corresponents al Consell d'altres societats participades.

Els imports meritats pel conseller delegat per les funcions executives en concepte de retribució fixa, retribució variable anual, retribució variable plurianual i altres conceptes han ascendit respectivament a 1.063 milers d'euros, 1.141 milers d'euros, 902 milers d'euros i 5 milers d'euros en l'exercici 2014 (1.043 milers d'euros, 1.109 milers d'euros, 838 milers d'euros i 6 milers d'euros en l'exercici 2013). Els imports de la retribució variable (tant anual com plurianual) de 2013 reflecteixen els imports definitius aprovats per la Comissió de Nomenaments i Retribucions després del tancament de 2013.

Les aportacions a plans de pensions i assegurances col·lectives, juntament amb les primes satisfetes per assegurances de vida, han ascendit a 308 milers d'euros en l'exercici 2014 (314 milers d'euros en l'exercici 2013). L'import dels fons acumulats per aquestes aportacions és de 2.636 milers d'euros a 31 de desembre de 2014 (2.335 milers d'euros a 31 de desembre de 2013).

Els membres del Consell d'Administració de la societat no han percebut remuneració en concepte de participació en beneficis o primes, ni indemnitzacions, ni tenen concedits crèdits ni bestretes. Tampoc no han rebut accions ni opcions sobre accions durant l'exercici, ni han exercit opcions ni tenen opcions pendents d'exercitar.

El contracte del conseller delegat conté una clàusula que estableix una indemnització que triplica la compensació anual prevista per a determinats supòsits d'extinció de la relació i una indemnització equivalent a una anualitat de retribució pel pacte de no competència postcontractual per un període d'un any.

Operacions amb administradors

Els administradors tenen el deure d'evitar situacions de conflicte d'interès tal com estableix el Reglament del Consell d'Administració de Gas Natural SDG, SA i els articles 228 i 229 de la Llei de Societats de Capital. Addicionalment, aquests articles estableixen que les situacions de conflicte d'interès en què incorrin els administradors seran objecte d'informació en els comptes anuals.

Els administradors de Gas Natural SDG, SA no han comunicat cap situació de conflicte d'interès que hagi de ser informada.

En les operacions amb parts vinculades (accionistes significatius) que s'han sotmès a l'aprovació del Consell, previ informe favorable de la Comissió de Nomenaments i Retribucions (CNIr), s'han abstingut de votar, en cada cas, aquell o aquells administradors que representen la part vinculada implicada.

Els administradors no han portat a terme, durant els exercicis 2014 i 2013, operacions vinculades alienes al tràfic ordinari o que no s'hagin realitzat en condicions normals de mercat amb la societat o amb les societats del grup.

Retribucions al Personal directiu

Als efectes exclusius de la informació continguda en aquest apartat es considera "personal directiu" els membres del Comitè de Direcció, exclòs el conseller delegat la retribució del qual ha estat inclosa en l'apartat anterior, i el director d'Auditoria Interna.

Els imports meritats pel personal directiu en concepte de retribució fixa, retribució variable anual, retribució variable plurianual i altres conceptes han ascendit respectivament a 4.459 milers d'euros, 2.776 milers d'euros, 2.083 milers d'euros i 121 milers d'euros en l'exercici 2014 (4.348 milers d'euros, 2.495 milers d'euros, 1.893 milers d'euros i 119 milers d'euros en l'exercici 2013).

En l'import de retribució fixa de l'exercici 2014 s'inclouen 120 milers d'euros percebuts en accions de la societat (132 milers d'euros en l'exercici 2013), d'acord al Pla d'adquisició d'accions esmentat en la Nota 3.4.15 d).

Les aportacions a plans de pensions i assegurances col·lectives, juntament amb les primes satisfetes per assegurances de vida, han ascendit a 2.176 milers d'euros en l'exercici 2013 (5.352 milers d'euros en l'exercici 2013). L'import dels fons acumulats per aquestes aportacions és de 22.818 milers d'euros a 31 de desembre de 2014 (20.608 milers d'euros a 31 de desembre de 2013).

El personal directiu no ha percebut remuneració en concepte de participació en beneficis o primes, ni té concedits crèdits. Les bestretes concedides al personal directiu a 31 de desembre de 2014 ascendeixen a 100 milers d'euros (100 milers d'euros a 31 de desembre de 2013). No s'han percebut indemnitzacions ni en 2014 ni 2013.

Els contractes subscrits amb el personal directiu contenen una clàusula que estableix una indemnització mínima de dues anualitats de retribució en determinats casos d'extinció de la relació i una indemnització equivalent a una anualitat de retribució fixa per no-competència postcontractual per un període de dos anys.

Nota 33. Compromisos i passius contingents

Garanties

A 31 de desembre de 2014 Gas Natural Fenosa tenia prestats avals davant de tercers derivats de les seves activitats per import de 1.574 milions d'euros (1.434 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).

D'altra banda, també tenia concedits avals financers per un total de 369 milions d'euros (517 milions d'euros a 31 de desembre de 2013), dels quals 241 milions d'euros correspondrien a la garantia del compliment de les obligacions de préstecs rebuts per societats participades (270 milions d'euros a 31 de desembre de 2013).

Gas Natural Fenosa estima que els passius no previstos a 31 de desembre de 2014, si n'hi ha, que poguessin originar pels avals prestats, no serien significatius.

Compromisos contractuals

Les següents taules presenten els compromisos contractuals de compra i de venda a 31 de desembre de 2014:

Compra	A 31 de desembre de 2014						
	Total	2015	2016	2017	2018	2019	i següents
Arrendaments operatius (1)	953	93	32	46	50	50	682
Compres d'energia (2)	110.214	8.845	8.908	9.201	9.356	8.909	64.995
Compres de combustible nuclear	48	23	25	–	–	–	–
Transport d'energia (3)	2.634	328	201	229	223	598	1.055
Inversió (4)	786	27	382	377	–	–	–
Total obligacions contractuals	114.635	9.316	9.548	9.853	9.629	9.557	66.732

Venda	A 31 de desembre de 2014						
	Total	2015	2016	2017	2018	2019	i següents
Prestació serveis per cessió capacitat (5)	3.941	198	268	241	224	239	2.771
Vendes d'energia (6)	26.351	5.552	2.658	3.033	2.864	1.476	10.769
Total obligacions contractuals	30.292	5.750	2.926	3.274	3.088	1.715	13.540

1) Reflecteix bàsicament els pagaments previstos d'arrendament operatiu dels quatre vaixells per al transport de gas natural liquat, que finalitzen en 2015 i els costos operatius associats als contractes de noliejament de vaixells en règim d'arrendament financer indicats en la Nota 17, així com els associats als quatre vaixells en construcció, que es registraran en règim d'arrendament financer, l'entrada dels quals està prevista en els exercicis 2016 i 2017. També s'hi inclou el lloguer de l'edifici "Torre del Gas" propietat de Torre Marenostum, SL, pel qual Gas Natural Fenosa té un contracte d'arrendament operatiu sense opció de compra per un període de deu anys a partir de març de 2006, prorrogable a valor de mercat per períodes successius de tres anys, amb caràcter potestatiu per Gas Natural Fenosa i amb caràcter obligatori per a Torre Marenostum, SL.

2) Reflecteix bàsicament els compromisos a llarg termini per a comprar gas natural sota els contractes de subministrament de gas amb clàusules *take or pay* negociats i mantinguts per a "ús propi" (Nota 3.4.73). Normalment aquests contractes tenen un termini de 20 a 25 anys, una quantitat mínima de gas a comprar i mecanismes de revisió de preus indexats a preus internacionals de gas natural i preus de gas natural als països de destinació. Els compromisos segons aquests contractes s'han calculat d'acord amb els preus de gas natural a 31 de desembre de 2014.

També inclou els compromisos a llarg termini per a comprar energia elèctrica, calculats d'acord amb els preus a 31 de desembre de 2014.

3) Reflecteix els compromisos a llarg termini (de 20 a 25 anys) de transport de gas i electricitat calculats en base als preus a 31 de desembre de 2014.

4) Reflecteix bàsicament els compromisos d'inversió pel desenvolupament de la xarxa de distribució i altres infraestructures de gas, el desenvolupament de la xarxa de distribució d'electricitat i la construcció de quatre vaixells metaners durant el període 2016-2017 (Nota 6).

5) Reflecteix els compromisos de prestació de serveis pels contractes de cessió de capacitat de generació elèctrica a Mèxic (Nota 3.4.19). Els compromisos segons aquests contractes s'han calculat d'acord amb els preus a 31 de desembre de 2014.

6) Reflecteix bàsicament els compromisos a llarg termini per a vendre gas natural sota els contractes de vendes de gas amb clàusules *take or pay* negociats i mantinguts per a "ús propi" (Nota 3.4.73). S'han calculat segons els preus de gas natural a 31 de desembre de 2014.

Litigis i arbitratges

Durant l'exercici 2014 s'han resolt els litigis o arbitratges següents:

- Finalització del procediment arbitral per a la determinació del preu del gas subministrat per la Companyia Qatar Liquefied Gas Company Limited, com a conseqüència d'haver arribat a un acord amb aquest subministrador.
- Resolució a favor de la societat del grup Gas Natural BAN, SA de les reclamacions fiscals realitzades per les autoritats fiscals argentines en relació amb el tractament fiscal dels guanys de capital en el període comprès entre 1993 i 2001, derivades de la transferència de xarxes de distribució per part de tercers. Al setembre de 2014, la Cort Suprema de Justícia de la Nació va ratificar la sentència dictada el 2007 per la Cambra Nacional d'Apel·lacions per al període 1993-1997 pel qual ordenava deixar sense efecte la Resolució Determinativa d'Ofici per la qual l'Administració Federal d'Ingressos Públics (AFIP) va reclamar l'impost suposadament degut, a més de confirmar la no-aplicació de multes

A la data de formulació d'aquests Comptes Anuals Consolidats els principals litigis o arbitratges en què Gas Natural Fenosa és part són els següents:

Reclamacions fiscals a Espanya

Com a conseqüència de diferents processos d'inspecció, pel que fa als exercicis fiscals de 2003 a 2008, la Inspecció ha qüestionat la procedència de la deducció per activitats d'exportació aplicada per Gas Natural Fenosa, després d'haver-se signat les actes en disconformitat i estant actualment recorregudes davant el Tribunal Econòmic Administratiu i l'Audiència Nacional. L'import total d'aquestes actes a 31 de desembre de 2014, incloent interessos, ascendeix a 91 milions d'euros, import íntegrament provisionat.

Reclamacions fiscals al Brasil

Al setembre de 2005 l'Administració Tributària de Rio de Janeiro va deixar sense efecte el reconeixement que havia admès prèviament l'abril de 2003 per a la compensació dels crèdits per les contribucions sobre vendes PIS i COFINS pagades per la societat del grup Companhia Distribuidora de Gás do Rio de Janeiro-CEG. La instància administrativa va confirmar aquesta resolució el març de 2007, motiu pel qual la societat va interposar el recurs davant la jurisdicció contenciosa administrativa (Justícia Federal do Rio de Janeiro), que actualment està en tràmit. Posteriorment, es va notificar el 26 de gener de 2009 una acció civil pública contra CEG pels mateixos fets. Gas Natural Fenosa considera, juntament amb els assessors legals de la companyia, que les actuacions esmentades no tenen fonament, motiu pel qual no es considera probable la pèrdua d'aquestes accions judicials. L'import total d'aquesta quota tributària qüestionada, actualitzat a 31 de desembre de 2014, ascendeix a 386 milions de reals brasilers (120 milions d'euros).

Reclamació contra Edemet-Edechi (Panamà)

A l'abril de 2012 es va notificar la sentència absolutòria de segona instància per la qual es deixa sense efecte una altra de primera instància per la qual es condemnava les societats del grup Empresa Distribuidora de Electricidad Metro Oeste SA i a Empresa Distribuidora de Electricidad Chiriquí SA a indemnitzar el demandant en l'import que determinin els perits i amb un màxim de 84 milions de dòlars (61 milions d'euros). Tant el demandant com les demandades (Edemet i Edechi) han recorregut aquesta sentència. Els danys pretesos es derivarien d'un concurs per a comprar energia en bloc que va convocar l'Autoritat dels Serveis Públics i que va ser adjudicat al demandant que finalment no va ser capaç de complir el contracte per no presentar les garanties exigides en el plec.

Gas Natural Fenosa considera que les provisions registrades en aquests Comptes Anuals Consolidats cobreixen adequadament els riscos descrits en aquesta Nota, per la qual cosa no s'espera que d'aquests es desprenguin passius addicionals als registrats.

Altra informació

Al maig de 2014 el Tribunal de Palerm ha establert, com a mesura preventiva, l'administració judicial de les societats participades Gas Natural Itàlia Spa, Gas Natural Distribuzione Itàlia Spa i Gas Natural Vendita Spa, en el marc d'una investigació impulsada per la Fiscalia de Palerm. Aquesta actuació no ha afectat la situació de control d'aquestes participades per part de Gas Natural Fenosa, atès que l'esmentada administració judicial té caràcter temporal i està encaminada a evitar infiltracions del crim organitzat a través de contractistes sense pretendre afectar les decisions sobre les activitats rellevants dels negocis.

Al juny de 2014 Gas Natural Fenosa ha subscrit amb la companyia Cheniere un nou acord de subministrament de gas natural líquid de 2 bcm anuals a partir de 2019, durant 20 anys, prorrogables a 10 anys més. D'altra banda, al maig de 2014 Gas Natural Fenosa ha subscrit amb la companyia xilena Minera Escondida, operada per BHP Biliton, un contracte de venda de gas natural líquid a llarg termini de 0,5 bcm anuals a partir de l'any 2016.

Al juny de 2014 Gas Natural Fenosa i la companyia Cemig han signat un acord per a la potenciació del desenvolupament de la xarxa de distribució de gas natural al Brasil. En virtut d'aquest acord condicionat al compliment de determinades clàusules suspensives, les dues companyies desenvoluparan els esforços necessaris per a poder constituir un holding de distribució de gas al Brasil i emprendre possibles noves inversions. La societat holding tindrà un acord d'accionistes, estarà participada majoritàriament per Gas Natural Fenosa i no afectarà la situació de control de les participades a Rio de Janeiro i Sao Paulo per part de Gas Natural Fenosa.

Nota 34. Honoraris auditors de comptes

Els honoraris meritats en milers d'euros per les societats diferents que utilitzen la marca PwC són:

	Milers d'euros	
	2014	2013 ¹
Serveis d'auditoria i relacionats amb l'auditoria	4.367	4.225
Altres serveis	332	12
Total honoraris	4.699	4.237

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Addicionalment, altres empreses auditores han prestat a diferents societats del grup els serveis següents:

	Milers d'euros	
	2014	2013 ¹
Serveis d'auditoria i relacionats amb l'auditoria	302	64
Altres serveis	106	5
Total honoraris	408	69

¹ Saldos reexpressats a 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3).

Com a conseqüència de l'aplicació l'1 de gener de 2014 de la NIIF 11 "Acords conjunts" (Nota 3.3), en el càlcul dels honoraris d'auditors de comptes tant del present període com en el comparatiu de l'any anterior, no s'han tingut en compte els honoraris de les societats que es consoliden seguint el mètode de la participació i que ascendeixen a 159 milers d'euros (153 milers d'euros a 31 de desembre de 2013).

Nota 35. Medi Ambient

Actuacions ambientals

Les principals línies d'actuació de Gas Natural Fenosa, al llarg de 2014, es van emmarcar dins els principis ambientals de la Política de Responsabilitat Corporativa, i estan orientades a garantir el compliment de la legislació, a reduir l'impacte ambiental, a mitigar el canvi climàtic, a preservar la biodiversitat de l'entorn, a prevenir la contaminació i a impulsar la millora contínua.

Per a materialitzar aquestes línies, la gestió ambiental es basa en el model ISO 14001, el bon funcionament del qual és verificat periòdicament i proporciona els elements necessaris per a assegurar la millor gestió ambiental. D'aquesta manera el 100% de l'ebitda generat en 2014 per activitats ambientalment significatives es troba certificat conforme a aquesta norma. Durant l'exercici 2014 a aquest model de gestió es van acollir la totalitat de les activitats industrials desenvolupades al Brasil i es va avançar de manera significativa en la implantació de la gestió ambiental de l'activitat desenvolupada a l'Argentina.

El posicionament de Gas Natural Fenosa davant el canvi climàtic es basa a contribuir a la seva mitigació a través d'energies baixes en carboni i renovables, la promoció de l'estalvi i l'eficiència energètica, l'aplicació de noves tecnologies i la captura del carboni, i en aquestes línies es desenvolupen els diferents projectes del grup. Durant l'exercici 2014 cal destacar per la seva rellevància el llançament de la iniciativa COmpensa2. Pel que fa als reconeixements de la gestió del carboni, Gas Natural Fenosa va liderar per tercer any consecutiu, la classificació mundial dins del grup de les *utilities* segons els informes *The A list i Iberia 125 Climate Change Report elaborats per Carbon Disclosure Project* (CDP).

Pel que fa a valors d'emissió, en l'exercici 2014 no s'han produït canvis significatius en matèria d'emissions directes de CO₂ respecte a l'exercici 2013, atès que l'operació dels grups de carbó i gas ha estat condicionada per la producció renovable i una demanda moderada. Al novembre de 2014 Gas Natural Fenosa va entrar a formar part del Grupo Español para el Crecimiento Verde promogut pel Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient que, sota el model del *Green Growth Group* europeu, té com a objectius augmentar la participació de les empreses, compartir informació, identificar les oportunitats i donar suport a la presència espanyola en fòrums internacionals.

En l'exercici 2014 Gas Natural Fenosa ha dut a terme múltiples actuacions en favor de la conservació de la biodiversitat, algunes de les quals en resposta als requisits establerts per les autoritats ambientals i altres de caràcter voluntari. Així, el juliol de 2014 va subscriure un acord amb la Fundació Global Nature per a la materialització del compromís amb la conservació de la biodiversitat, un dels eixos principals en la gestió ambiental dels negocis i activitats a tot el món.

Conscient del paper fonamental que juga l'aigua en el procés productiu i en l'entorn, Gas Natural Fenosa va iniciar en 2014 la definició de l'estratègia en matèria d'aigua amb l'objectiu de millorar la gestió del recurs hídric a les instal·lacions. Aquesta estratègia pretén dotar a Gas Natural Fenosa d'una visió global i objectiva de la gestió actual d'aquest recurs i definir un marc d'actuació per a tot el grup i la seva implantació es durà a terme durant els propers anys.

Totes aquestes actuacions ambientals realitzades en l'exercici 2014 han assolit un total de 98 milions d'euros (80 milions d'euros en l'exercici 2013), dels quals 33 milions d'euros corresponen a inversions ambientals i 65 milions d'euros a despeses incorregudes en la gestió ambiental. Pel que fa a inversions cal destacar les actuacions orientades a reduir les emissions de gasos a l'atmosfera, tant en les xarxes de distribució de gas com en les instal·lacions de generació elèctrica, així com a la millora dels sistemes de tractament i depuració de l'aigua i de conservació de l'estat ecològic del medi receptor.

Les possibles contingències, indemnitzacions i altres riscos, de caràcter mediambiental en els quals pogués incórrer la Gas Natural Fenosa estan adequadament cobertes amb les pòlisses d'assegurança de responsabilitat civil que té subscrites.

Emissions

El 2014 les emissions totals de CO₂ consolidades de les centrals de carbó i cicle combinat de Gas Natural Fenosa afectades per la normativa que regula el règim del comerç d'emissions de gasos d'efecte hivernacle han estat d'11,1 milions de tones de CO₂ (11,5 milions de tones de CO₂ en 2013).

Gas Natural Fenosa realitza una gestió integral de la seva cartera de cobertura de drets d'emissió de CO₂, adquirint els drets i crèdits d'emissió necessaris a través de la seva participació activa tant en el mercat secundari com en projectes primaris i fons de carboni, en els quals té una inversió compromesa d'aproximadament 3 milions d'euros.

Així mateix, Gas Natural Fenosa ha registrat a les Nacions Unides deu projectes de mecanismes de desenvolupament net. A més, el grup ha creat la iniciativa COmpensa2, amb la qual cada any es compensa de manera voluntària les emissions associades als edificis, viatges d'empresa, flota de vehicles i esdeveniments.

Nota 36. Fets posteriors al tancament

Amb data 13 de gener de 2015 Gas Natural Fenosa, a través del seu programa Euro Medium Term Notes (EMTN), va realitzar una emissió de bons en l'euromercat per un import de 500 milions d'euros i venciment el gener de 2025, amb un cupó anual del 1,375%.

Anex I. Societats de Gas Natural Fenosa

1. Societats dependents

Societat	País	Activitat	Mètode de consolidació ¹	% Participació Total	
				% Participació Control ²	% Participació Patrimonial
Gas Natural BAN, S.A.	Argentina	Distribució de gas	I.G.	70,0	70,0
Ceg Río, S.A.	Brasil	Distribució de gas	I.G.	59,6	59,6
Companhia Distribuidora de Gás do Rio de Janeiro, S.A.	Brasil	Distribució de gas	I.G.	54,2	54,2
Gas Natural Sao Paulo Sul, S.A.	Brasil	Distribució de gas	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Cundiboyacense, S.A. ESP	Colòmbia	Distribució de gas	I.G.	77,5	45,7
Gas Natural del Cesar, S.A. ESP	Colòmbia	Distribució de gas	I.G.	62,2	21,7
Gas Natural del Oriente, S.A. ESP	Colòmbia	Distribució de gas	I.G.	54,5	32,2
Gas Natural, S.A. ESP	Colòmbia	Distribució de gas	I.G.	59,1	59,1
Gas Galicia SDG, S.A.	Espanya	Distribució de gas	I.G.	61,6	61,6
Gas Natural Andalucía, S.A.	Espanya	Distribució de gas	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Castilla La-Mancha, S.A.	Espanya	Distribució de gas	I.G.	95,0	95,0
Gas Natural Castilla y León, S.A.	Espanya	Distribució de gas	I.G.	90,1	90,1
Gas Natural Cegas, S.A.	Espanya	Distribució de gas	I.G.	99,7	99,7
Gas Natural Distribución SDG, S.A.	Espanya	Distribució de gas	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Madrid SDG, S.A.	Espanya	Distribució de gas	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Rioja, S.A.	Espanya	Distribució de gas	I.G.	87,5	87,5
Gas Natural Transporte SDG, S.L.	Espanya	Distribució de gas	I.G.	100,0	100,0
Gas Navarra, S.A.	Espanya	Distribució de gas	I.G.	100,0	100,0
Albidona Distribuzione Gas, SR	Itàlia	Distribució de gas	I.G.	100,0	100,0
Favellato Reti, S.R.L.	Itàlia	Distribució de gas	I.G.	100,0	100,0

Societat	País	Activitat	Mètode de consolidació ¹	% Participació Total	
				% Participació Control ²	% Participació Patrimonial
Gas Natural Distribuzione Italia, S.P.A.	Itàlia	Distribució de gas	I.G.	100,0	100,0
Comercializadora Metrogas, S.A. de CV	Mèxic	Distribució de gas	I.G.	100,0	85,0
Gas Natural México, S.A. de CV (3)	Mèxic	Distribució de gas	I.G.	85,0	85,0
Gas Natural Fenosa Perú, S.A.	Perú	Distribució de gas	I.G.	100,0	100,0
Electrificadora del Caribe S.A, E.S.P.	Colòmbia	Distribució d'electricitat	I.G.	85,4	85,4
Unión Fenosa Distribución, S.A.	Espanya	Distribució d'electricitat	I.G.	100,0	100,0
Red Unión Fenosa, S.A.	Moldàvia	Distribució d'electricitat	I.G.	100,0	100,0
Empresa de Distribución Electrica Chiriquí, S.A.	Panamà	Distribució d'electricitat	I.G.	51,0	51,0
Empresa de Distribución Electrica Metro Oeste, S.A.	Panamà	Distribució d'electricitat	I.G.	51,0	51,0
Gas Natural Almacénamientos Andalucía, S.A.	Espanya	Infraestructures de gas	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Exploración, S.L.	Espanya	Infraestructures de gas	I.G.	100,0	100,0
Petroleum Oil & Gas España, S.A.	Espanya	Infraestructures de gas	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Rigassificazione Italia, S.P.A.	Itàlia	Infraestructures de gas	I.G.	100,0	100,0
Metragaz, S.A.	Marroc	Infraestructures de gas	I.G.	76,7	76,7
Europe Maghreb Pipeline, Ltd.	Regne Unit	Infraestructures de gas	I.G.	77,2	77,2
Natural Energy, S.A.	Argentina	Proveïment i comercialització de gas	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Serviços, S.A.	Brasil	Proveïment i comercialització de gas	I.G.	100,0	100,0
Serviconfort Colombia, S.A.S.	Colòmbia	Proveïment i comercialització de gas	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Aprovechamientos SDG, S.A.	Espanya	Proveïment i comercialització de gas	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Fenosa LNG, S.L.	Espanya	Proveïment i comercialització de gas	I.G.	100,0	100,0

Societat	País	Activitat	Mètode de consolidació ¹	% Participació Total	
				% Participació Control ²	% Participació Patrimonial
Sagane, S.A.	Espanya	Proveïment i comercialització de gas	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Europe, S.A.S.	França	Proveïment i comercialització de gas	I.G.	100,0	100,0
Cetraro Distribuzione Gas, S.R.L.	Itàlia	Proveïment i comercialització de gas	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Vendita Italia, S.P.A.	Itàlia	Proveïment i comercialització de gas	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Puerto Rico, Inc	Puerto Rico	Proveïment i comercialització de gas	I.G.	100,0	100,0
Energía Empresarial de la Costa, S.A., E.S.P.	Colòmbia	Comercialització electricitat	I.G.	100,0	85,4
Energía Social de la Costa S.A. E.S.P.	Colòmbia	Comercialització electricitat	I.G.	100,0	85,4
Gas Natural Comercializadora, S.A.	Espanya	Comercialització de gas i electricitat	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural S.U.R. SDG, S.A.	Espanya	Comercialització de gas i electricitat	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Servicios SDG, S.A.	Espanya	Comercialització de gas i electricitat	I.G.	100,0	100,0
Berrybank Development Pty, Ltd	Austràlia	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	96,1
Crookwell Development Pty, Ltd	Austràlia	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	96,1
Ryan Corner Development Pty, Ltd	Austràlia	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	96,08
Hidroeléctrica Rio San Juan S.A.S. ESP	Colòmbia	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	100,0
Almar Ccs, S.A.	Costa Rica	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	100,0
P.H. La Perla, S.A.	Costa Rica	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	100,0
Unión Fenosa Generadora La Joya, S.A.	Costa Rica	Generació d'electricitat	I.G.	65,0	65,0
Unión Fenosa Generadora Torito, S.A.	Costa Rica	Generació d'electricitat	I.G.	65,0	65,0
Boreas Eólica 2, S.A.	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	89,6	89,6
Corporación Eólica de Zaragoza, S.L	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	68,0	68,0

Societat	País	Activitat	Mètode de consolidació ¹	% Participació Total	
				% Participació Control ²	% Participació Patrimonial
Energías Ambientales de Somozas, S.A.	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	97,0	97,0
Energías Especiales Alcoholeras, S.A.	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	82,3	82,3
Energías Especiales de Extremadura, S.L.	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	99,0	99,0
Explotaciones Eólicas Sierra de Utrera, S.L.	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	75,0	75,0
Fenosa Wind, S.L.	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	100,0
Fenosa, S.L.U.	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Fenosa Generación Nuclear, S.L.U.	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Fenosa Generación, S.L.U.	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Fenosa Renovables Ruralia, S.L.U.	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	51,0	51,0
Gas Natural Fenosa Renovables, S.L.U.	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Wind 4, S.L.U.	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Wind 6, S.L.	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	60,0	60,0
Global Power Generation, S.A.U.	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	100,0
JCG Cogeneración Daimiel, S.L.	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	97,6	97,6
Sociedad de Tratamiento Hornillos, S.L., en liquidació	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	94,4	94,4
Sociedad de Tratamiento La Andaya, S.L., en liquidació	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	60,0	60,0
Societat Eòlica de l'Enderrocada, S.A.	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	80,0	80,0
Tratamiento Cinca Medio, S.L. en liquidació	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	80,0	80,0
Tratamiento Integral de Almazán, S.L., en liquidació	Espanya	Generació d'electricitat	I.G.	90,0	90,0
Iberáfrica Power Ltd.	Kenya	Generación de electricidad	I.G.	100,0	89,6

Societat	País	Activitat	Mètode de consolidació ¹	% Participació Total	
				% Participació Control ²	% Participació Patrimonial
Fuerza y Energía Bii Hioxo, S.A. de C.V.	Mèxic	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	100,0
Fuerza y Energía de Hermosillo, S.A. de C.V.	Mèxic	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	100,0
Fuerza y Energía de Naco Nogales, S.A. de C.V.	Mèxic	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	100,0
Fuerza y Energía de Norte Durango, S.A de C.V	Mèxic	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	100,0
Fuerza y Energía de Tuxpan, S.A. de C.V.	Mèxic	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	100,0
Energía y Servicios de Panamá, S.A.	Panamà	Generació d'electricitat	I.G.	51,0	51,0
Generadora Palamara La Vega, S.A.	Rep. Dominicana	Generació d'electricitat	I.G.	100,0	100,0
Lignitos de Meirama, S.A.	Espanya	Mineria	I.G.	100,0	100,0
Kangra Coal (Proprietary), Ltd.	Sud-Àfrica	Mineria	I.G.	70,0	70,0
Welgedacht Exploration Company, Ltd	Sud-Àfrica	Mineria	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Informática, S.A.	Espanya	Serveis informàtics	I.G.	100,0	100,0
United Saudi Spanish Power and Gas Services, LLC	Aràbia Saudita	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Fenosa Engineering Brasil , S.A.	Brasil	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Fenosa Engineering, S.A.S.	Colòmbia	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Fenosa Ingeniería y Desarrollo de Gen., S.A.S.	Colòmbia	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Fenosa Engineering, S.A.	Costa Rica	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Operación y Mantenimiento Energy Costa Rica, S.A.	Costa Rica	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Soluziona Technical Services, Llc.	Egipte	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Fenosa Engineering, S.L.U.	Espanya	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Fenosa Ingeniería y Desarrollo de Gen., S.L.U.	Espanya	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0

Societat	País	Activitat	Mètode de consolidació ¹	% Participació Total	
				% Participació Control ²	% Participació Patrimonial
Operación y Mantenimiento Energy, S.A.U.	Espanya	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Fenosa Engineering Guatemala, S.A.	Guatemala	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Spanish Israeli Operation and Maintenance Company, Ltd.	Israel	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Fenosa Ingeniería México, S.A. de C.V.	Mèxic	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Fenosa Ingeniería y Desarrollo de Gen. México, S.A. de C.V.	Mèxic	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Operación y Mantenimiento La Caridad, S.A. de C.V.	Mèxic	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Operación y Mantenimiento Energy Mexico, S.A. de C.V.	Mèxic	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Unión Fenosa Operación México S.A. de C.V.	Mèxic	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Fenosa Engineering Panamá, S.A.	Panamà	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Fenosa Technology INC	Puerto Rico	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Operations & Maintenance Energy Uganda Ltd	Uganda	Serveis Enginyeria	I.G.	100,0	100,0
Natural Re, S.A.	Luxemburg	Assegurances	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Capital Markets, S.A.	Espanya	Serveis financers	I.G.	100,0	100,0
Unión Fenosa Financiación, S.A.	Espanya	Serveis financers	I.G.	100,0	100,0
Unión Fenosa Preferentes, S.A.	Espanya	Serveis financers	I.G.	100,0	100,0
Unión Fenosa Financial Services USA, Llc.	Estats Units	Serveis financers	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Fenosa Finance B.V.	Països Baixos	Serveis financers	I.G.	100,0	100,0
Clover Financial and Treasury Services, Ltd.	Irlanda	Serveis financers	I.G.	100,0	100,0
Natural Servicios, S.A.	Argentina	Serveis	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural do Brasil, S.A.	Brasil	Serveis	I.G.	100,0	100,0

Societat	País	Activitat	Mètode de consolidació ¹	% Participació Total	
				% Participació Control ²	% Participació Patrimonial
Gas Natural Servicios Económicos, S.A.S.	Colòmbia	Serveis	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Servicios Integrales, S.A.S.	Colòmbia	Serveis	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Servicios, S.A.S.	Colòmbia	Serveis	I.G.	100,0	59,0
Arte Contemporáneo y Energía, A.I.E.	Espanya	Serveis	I.G.	100,0	100,0
Compañía Española de Industrias Electroquímicas, S.A.	Espanya	Serveis	I.G.	98,5	98,5
General de Edificios y Solares, S.L.	Espanya	Serveis	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Italia S.P.A.	Itàlia	Serveis	I.G.	100,0	100,0
Administración y Servicios ECAP, S.A. de C.V.	Mèxic	Serveis	I.G.	100,0	100,0
Administradora de Servicios de Energía México, S.A. de CV	Mèxic	Serveis	I.G.	100,0	85,0
Energía y Confort Administración de Personal, S.A. de C.V.	Mèxic	Serveis	I.G.	100,0	85,3
Gas Natural Servicios, S.A. de C.V.	Mèxic	Serveis	I.G.	100,0	85,0
Sistemas de Administración y Servicios, S.A. de C.V. ³	Mèxic	Serveis	I.G.	85,0	85,0
Gas Natural Fenosa Servicios Panamá, S.A.	Panamà	Serveis	I.G.	100,0	100,0
Inversiones Hermill, S.A.	Rep. Dominicana	Serveis	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural SDG Argentina, S.A.	Argentina	Societat de cartera	I.G.	100,0	100,0
Invergás, S.A.	Argentina	Societat de cartera	I.G.	100,0	100,0
Union Fenosa Wind Australia Pty, Ltd.	Austràlia	Societat de cartera	I.G.	96,1	96,1
Gas Natural Fenosa Chile, SpA	Xile	Societat de cartera	I.G.	100,0	100,0
Holding Negocios Regulados Gas Natural, S.A.	Espanya	Societat de cartera	I.G.	100,0	100,0
La Propagadora del Gas Latam, S.L.	Espanya	Societat de cartera	I.G.	100,0	100,0

Societat	País	Activitat	Mètode de consolidació ¹	% Participació Total	
				% Participació Control ²	% Participació Patrimonial
Gas Natural Fenosa Electricidad Colombia, S.L.	Espanya	Societat de cartera	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Internacional SDG, S.A.	Espanya	Societat de cartera	I.G.	100,0	100,0
La Energía, S.A.	Espanya	Societat de cartera	I.G.	100,0	100,0
La Propagadora del Gas, S.A.	Espanya	Societat de cartera	I.G.	100,0	100,0
Unión Fenosa Internacional, S.A.	Espanya	Societat de cartera	I.G.	100,0	100,0
Unión Fenosa Minería, S.A.	Espanya	Societat de cartera	I.G.	100,0	100,0
Gas Natural Fenosa Minería, B.V.	Països Baixos	Societat de cartera	I.G.	100,0	100,0
GPG México Wind, B.V.	Països Baixos	Societat de cartera	I.G.	100,0	100,0
GPG México, B.V.	Països Baixos	Societat de cartera	I.G.	100,0	100,0
Buenergía Gas & Power, Ltd.	Illes Caiman	Societat de cartera	I.G.	95,0	95,0
First Independent Power, Ltd.	Kenya	Societat de cartera	I.G.	89,6	89,6
Unión Fenosa México, S.A. de C.V.	Mèxic	Societat de cartera	I.G.	100,0	100,0
Distribuidora Eléctrica de Caribe, S.A.	Panamà	Societat de cartera	I.G.	100,0	100,0
Generación Eléctrica del Caribe, S.A.	Panamà	Societat de cartera	I.G.	100,0	100,0
Unión Fenosa South Africa Coal (Proprietary), Ltd	Sud-àfrica	Societat de cartera	I.G.	100,0	100,0
Grup CGE:					
Compañía General de Electricidad, S.A.	Xile	Societat de cartera	I.G.	96,7	96,7
Gas Sur S.A.	Xile	Distribució de gas	I.G.	100,0	54,8
Innergy Holdings S.A.	Xile	Distribució de gas	I.G.	60,0	32,9
Innergy Soluciones Energéticas S.A.	Xile	Distribució de gas	I.G.	100,0	32,9

Societat	País	Activitat	Mètode de consolidació¹	% Participació Total	
				% Participació Control²	% Participació Patrimonial
Grup CGE (continuació):					
Innergy Transportes S.A.	Xile	Distribució de gas	I.G.	100,0	32,9
Metrogas S.A.	Xile	Distribució de gas	I.G.	51,8	28,4
Agua Negra S.A.	Argentina	Distribució d'electricitat	I.G.	100,0	96,7
Energía San Juan S.A.	Argentina	Distribució d'electricitat	I.G.	100,0	96,7
International Financial Investments S.A.	Argentina	Distribució d'electricitat	I.G.	97,3	94,1
Los Andes Huarpes S.A.	Argentina	Distribució d'electricitat	I.G.	98,0	92,2
CGE Argentina S.A.	Xile	Distribució d'electricitat	I.G.	100,0	96,7
CGE Distribución S.A.	Xile	Distribució d'electricitat	I.G.	99,3	96,1
CGE Magallanes S.A.	Xile	Distribució d'electricitat	I.G.	99,9	96,6
Compañía Nacional de Fuerza Eléctrica S.A.	Xile	Distribució d'electricitat	I.G.	99,6	96,4
Emel Atacama S.A.	Xile	Distribució d'electricitat	I.G.	98,2	94,7
Emel Norte S.A.	Xile	Distribució d'electricitat	I.G.	98,2	95,0
Emelat Inversiones S.A.	Xile	Distribució d'electricitat	I.G.	98,4	93,5
Empresa de Transmisión Eléctrica Transemel S.A.	Xile	Distribució d'electricitat	I.G.	100,0	95,0
Empresa Eléctrica Atacama S.A.	Xile	Distribució d'electricitat	I.G.	98,4	93,1
Empresa Eléctrica de Antogasta S.A.	Xile	Distribució d'electricitat	I.G.	92,6	87,9
Empresa Eléctrica de Arica S.A.	Xile	Distribució d'electricitat	I.G.	94,1	89,4
Empresa Eléctrica de Iquique S.A.	Xile	Distribució d'electricitat	I.G.	88,6	84,1
Empresa Eléctrica de Magallanes S.A.	Xile	Distribució d'electricitat	I.G.	55,2	53,4

Societat	País	Activitat	Mètode de consolidació¹	% Participació Total	
				% Participació Control²	% Participació Patrimonial
Grup CGE (continuació):					
Transnet S.A.	Xile	Distribució d'electricitat	I.G.	99,6	96,3
Gasoducto del Pacífico (Argentina) S.A.	Argentina	Infraestructures de gas	I.G.	56,7	31,1
Gasoducto del Pacífico S.A.	Xile	Infraestructures de gas	I.G.	60,0	32,9
Gasoducto del Pacífico (Cayman) Ltd.	Illes Caiman	Infraestructures de gas	I.G.	56,7	31,1
Autogasco S.A.	Xile	Gas Liquat del Petroli	I.G.	100,0	54,8
Automotive Gas Systems S.A.	Xile	Gas Liquat del Petroli	I.G.	100,0	54,8
Gasco GLP S.A.	Xile	Gas Liquat del Petroli	I.G.	100,0	54,8
Gasco S.A.	Xile	Gas Liquat del Petroli	I.G.	56,6	54,8
Gasmar S.A.	Xile	Gas Liquat del Petroli	I.G.	51,0	27,9
Inversiones GLP S.A.S. E.S.P.	Colòmbia	Gas Liquat del Petroli	I.G.	70,0	38,3
JGB Inversiones S.A.S. E.S.P.	Colòmbia	Gas Liquat del Petroli	I.G.	100,0	38,3
Transportes e Inversiones Magallanes S.A.	Xile	Gas Liquat del Petroli	I.G.	85,0	46,6
Unigas Colombia S.A. E.S.P.	Colòmbia	Gas Liquat del Petroli	I.G.	70,0	26,8
Centrogas S.A.	Xile	Serveis	I.G.	100,0	28,4
Comercial & Logística General S.A.	Xile	Serveis	I.G.	100,0	96,7
Empresa Chilena de Gas Natural S.A.	Xile	Serveis	I.G.	100,0	28,4
Energy Sur S.A.	Xile	Serveis	I.G.	55,0	53,2
Enerplus S.A.	Xile	Serveis	I.G.	100,0	96,7
Financiamiento Doméstico S.A.	Xile	Serveis	I.G.	100,0	28,4

Societat	País	Activitat	Mètode de consolidació¹	% Participació Total	
				% Participació Control²	% Participació Patrimonial
Grup CGE (continuació):					
Hormigones del Norte S.A.	Xile	Serveis	I.G.	100,0	96,7
Inversiones San Sebastian S.A.	Xile	Serveis	I.G.	100,0	53,4
Inversiones y Gestión S.A.	Xile	Serveis	I.G.	100,0	96,7
Novanet S.A.	Xile	Serveis	I.G.	100,0	96,7
Sociedad de Computación Binaria S.A.	Xile	Serveis	I.G.	100,0	96,7
Tecnet S.A.	Xile	Serveis	I.G.	100,0	96,7
Transformadores Tusan S.A.	Xile	Serveis	I.G.	100,0	96,7
TV Red S.A.	Xile	Serveis	I.G.	90,0	48,0
Gasco Argentina S.A.	Argentina	Societat de cartera	I.G.	100,0	54,8
Gasco International S.A.	Xile	Societat de cartera	I.G.	100,0	54,8
Inversiones Atlántico S.A.	Xile	Societat de cartera	I.G.	100,0	54,8
Infersiones Invergas S.A.	Xile	Societat de cartera	I.G.	100,0	54,8
Gasco Grand Cayman Ltd.	Illes Caiman	Societat de cartera	I.G.	100,0	54,8

¹ Mètode de consolidació: IG Integració Global, IP Integració Proporcional i MP Mètode de la Participació.

² Percentatge corresponent de la societat matriu sobre la filial.

³ El percentatge de participació és el corresponent a les accions de titularitat legal i el corresponent al compromís de recompra d'accions pels percentatges indicats en la Nota 17, que també s'assignen a la societat dominant.

2. Societats de negocis conjunts

Societat	País	Activitat	Mètode de consolidació¹	% Participació Total	
				% Participació Control²	% Participació Patrimonial
Grup Unión Fenosa Gas:					
Unión Fenosa Gas, S.A.	Espanya	Proveïment i comercialització de gas	M.P.	50,0	50,0
Gas Directo, S.A.	Espanya	Distribució de gas	M.P.	60,0	30,0
Spanish Egyptian Gas Company S.A.E.	Egipte	Infraestructures de gas	M.P.	80,0	40,0
Segas Services, S.A.E.	Egipte	Infraestructures de gas	M.P.	100,0	40,7
Regasificadora del Noroeste, S.A.	Espanya	Infraestructures de gas	M.P.	21,0	11,6
Planta de Regasificación de Sagunto, S.A.	Espanya	Infraestructures de gas	M.P.	50,0	21,3
Nueva Electricidad del Gas, S.A.U.	Espanya	Infraestructures de gas	M.P.	100,0	50,0
Unión Fenosa Gas Exploración y Producción, S.A.	Espanya	Infraestructures de gas	M.P.	100,0	50,0
Palawan Sulu Sea Gas, Inc.	Filipines	Infraestructures de gas	M.P.	100,0	50,0
Qalhat LNG S.A.O.C.	Oman	Infraestructures de gas	M.P.	7,4	3,7
Unión Fenosa Gas Comercializadora, S.A.	Espanya	Proveïment i comercialització de gas	M.P.	100,0	50,0
3G Holdings Limited	Regne Unit	Serveis	M.P.	20,0	10,0
Gasifica, S.A.	Espanya	Societat de cartera	M.P.	100,0	55,0
Infraestructuras de Gas, S.A.	Espanya	Societat de cartera	M.P.	85,0	42,5
Unión Fenosa Gas Infraestructures B.V.	Països Baixos	Societat de cartera	M.P.	100,0	50,0
Gas Natural Vehicular del Norte Asociación en Participación	Mèxic	Distribució de gas	M.P.	51,3	43,6
Barras Eléctricas Galaico Asturianas, S.A.	Espanya	Distribució d'electricitat	M.P.	44,9	44,9
Eléctrica Conquense, S.A.	Espanya	Distribució d'electricitat	M.P.	46,4	46,4
Eléctrica Conquense de Distribución, S.A.	Espanya	Distribució d'electricitat	M.P.	100,0	46,4

Societat	País	Activitat	Mètode de consolidació ¹	% Participació Total	
				% Participació Control ²	% Participació Patrimonial
CH4 Energía S.A. de C.V.	Mèxic	Proveïment i comercialització de gas	M.P.	50,0	42,5
Alas Capital & Gas Natural S.A.	Espanya	Generació d'electricitat	M.P.	40,0	40,0
Castrios, S.A.	Espanya	Generació d'electricitat	M.P.	33,3	33,3
Cogeneración del Noroeste, S.L.	Espanya	Generació d'electricitat	M.P.	40,0	40,0
Desarrollo de Energías Renovables de la Rioja, S.A.	Espanya	Generació d'electricitat	M.P.	36,3	36,3
Desarrollo de Energías Renovables de Navarra, S.A.	Espanya	Generació d'electricitat	M.P.	50,0	50,0
Energías Eólicas de Fuerteventura, S.L.	Espanya	Generació d'electricitat	M.P.	50,0	50,0
Molinos de la Rioja, S.A.	Espanya	Generació d'electricitat	M.P.	33,3	33,3
Molinos del Cidacos, S.A.	Espanya	Generació d'electricitat	M.P.	50,0	50,0
Montouto 2000, S.A.	Espanya	Generació d'electricitat	M.P.	49,0	49,0
Nueva Generadora del Sur, S.A.	Espanya	Generació d'electricitat	M.P.	50,0	50,0
Parque Eólico Sierra del Merengue, S.L.	Espanya	Generació d'electricitat	M.P.	50,0	50,0
Toledo PV, A.E.I.E	Espanya	Generació d'electricitat	M.P.	33,3	33,3
EcoEléctrica Holding, Ltd.	Illes Caiman	Societat de cartera	M.P.	50,0	47,5
EcoEléctrica, L.P.	Puerto Rico	Generació d'electricitat	M.P.	100,0	47,5
EcoEléctrica Limited	Illes Caiman	Societat de cartera	M.P.	100,0	47,5
Ghesa Ingeniería y Tecnología, S.A.	Espanya	Serveis Enginyeria	M.P.	41,2	41,2

Societat	País	Activitat	Mètode de consolidació ¹	% Participació Total	
				% Participació Control ²	% Participació Patrimonial
Grup CGE:					
Gascart S.A.	Argentina	Distribució de gas	M.P.	50,0	27,4
Gasnor S.A.	Argentina	Distribució de gas	M.P.	97,4	27,4
Gasmarket S.A.	Argentina	Distribució de gas	M.P.	50,0	27,4
Norelec S.A.	Argentina	Distribució d'electricitat	M.P.	50,0	48,4
Compañía Eléctrica de Inversiones S.A.	Argentina	Distribució d'electricitat	M.P.	90,0	48,4
Empresa de Distribución Eléctrica de Tucumán S.A.	Argentina	Distribució d'electricitat	M.P.	80,5	48,4
Empresa Jujeña de Energía S.A.	Argentina	Distribució d'electricitat	M.P.	90,0	43,5
Empresa Jujeña de Sistemas Energéticos Dispersos S.A.	Argentina	Distribució d'electricitat	M.P.	90,0	43,5
Gasoductos GasAndes, S.A. (Argentina)	Argentina	Infraestructures de gas	M.P.	47,0	13,3
Andes Operaciones y Servicios S.A.	Xile	Infraestructures de gas	M.P.	50,0	14,2
Gas Natural Producción, S.A.	Xile	Infraestructures de gas	M.P.	36,2	19,8
Gasoductos GasAndes, S.A. (Chile)	Xile	Infraestructures de gas	M.P.	47,0	13,3
GNL Chile S.A.	Xile	Infraestructures de gas	M.P.	33,3	9,5
GNL Quintero S.A.	Xile	Infraestructures de gas	M.P.	20,0	5,7
Hualpén Gas S.A.	Xile	Gas Ligua del Petroli	M.P.	50,0	14,0
Inmobiliaria Parque Nuevo S.A.	Xile	Serveis	M.P.	50,0	48,4

¹ Mètode de consolidació: IG Integració Global, IP Integració Proporcional i MP Mètode de la Participació.

² Percentatge corresponent de la Societat matriu sobre la filial

3. Entitats d'operacions conjuntes

Societat	País	Activitat	Mètode de consolidació ¹	% Participació Total	
				% Participació Control ²	% Participació Patrimonial
Cilento Reti Gas, S.R.L.	Itàlia	Distribució de gas	I.P.	60,0	60,0
Bezana/Beguenzo	Espanya	Infraestructures de gas	I.P.	50,0	50,0
Boquerón	Espanya	Infraestructures de gas	I.P.	4,5	4,5
Casablanca	Espanya	Infraestructures de gas	I.P.	9,5	9,5
Chipirón	Espanya	Infraestructures de gas	I.P.	2,0	2,0
Gas Natural West Àfrica, S.L.	Espanya	Infraestructures de gas	I.P.	40,0	40,0
Montanazo	Espanya	Infraestructures de gas	I.P.	17,7	17,7
Palencia 3 Investigación Desarrollo y Exploración, S.L.	Espanya	Infraestructures de gas	I.P.	39,0	39,0
Rodaballo	Espanya	Infraestructures de gas	I.P.	4,0	4,0
Tánger Larache	Marroc	Infraestructures de gas	I.P.	40,0	40,0
Centrales Nucleares Almaraz-Trillo, A.I.E	Espanya	Generació d'electricitat	I.P.	19,3	19,3
Comunidad de bienes Central Nuclear de Almaraz (Grupo I y II)	Espanya	Generació d'electricitat	I.P.	11,3	11,3
Comunidad de bienes Central Nuclear de Trillo (Grupo I)	Espanya	Generació d'electricitat	I.P.	34,5	34,5
Comunidad de bienes Central Térmica de Aceca	Espanya	Generació d'electricitat	I.P.	50,0	50,0
Comunidad de bienes Central Térmica de Anllares	Espanya	Generació d'electricitat	I.P.	66,7	66,7
Eólica Tramuntana 21, S.L.	Espanya	Generació d'electricitat	I.P.	60,0	60,0
Eólica Tramuntana 22, S.L.	Espanya	Generació d'electricitat	I.P.	60,0	60,0
Eólica Tramuntana 23, S.L.	Espanya	Generació d'electricitat	I.P.	60,0	60,0
Eólica Tramuntana 71, S.L.	Espanya	Generació d'electricitat	I.P.	60,0	60,0
Eólica Tramuntana 72, S.L.	Espanya	Generació d'electricitat	I.P.	60,0	60,0

3. Entitats d'operacions conjuntes (continuació)

Societat	País	Activitat	Mètode de consolidació ¹	% Participació Total	
				% Participació Control ²	% Participació Patrimonial
Eólica Tramuntana 73, S.L.	Espanya	Generació d'electricitat	I.P.	60,0	60,0
Eólica Tramuntana, S.L.	Espanya	Generació d'electricitat	I.P.	60,0	60,0
UTE ESE Clece-Gas Natural	Espanya	Serveis	I.P.	50,0	50,0

¹ Mètode de consolidació: IG Integració Global, IP Integració Proporcional i MP Mètode de la Participació.

4. Societats associades

Societat	País	Activitat	Mètode de consolidació ¹	% Participació Total	
				% Participació Control ²	% Participació Patrimonial
Enervent, S.A.	Espanya	Generació d'electricitat	M.P.	26,0	26,0
Sistemas Energéticos La Muela, S.A.	Espanya	Generació d'electricitat	M.P.	20,0	20,0
Sistemas Energéticos Mas Garullo, S.A.	Espanya	Generació d'electricitat	M.P.	18,0	18,0
Sociedade Galega do Medio Ambiente, S.A.	Espanya	Generació d'electricitat	M.P.	49,0	49,0
Bluemobility System, S.L.	Espanya	Serveis	M.P.	20,0	20,0
Kromschroeder, S.A.	Espanya	Serveis	M.P.	44,5	44,5
Oficina de cambios de suministrador, S.A.	Espanya	Serveis	M.P.	20,0	20,0
Torre Marenostrum, S.L.	Espanya	Serveis	M.P.	45,0	45,0
CER's Commercial Corp	Panamà	Serveis	M.P.	25,0	25,0
Grup CGE:					
Energas S.A. E.S.P.	Colòmbia	Gas Liquat del Petroli	M.P.	28,2	10,8
Montagas S.A. E.S.P.	Colòmbia	Gas Liquat del Petroli	M.P.	33,3	12,8
Campanario Generación S.A.	Xile	Serveis	M.P.	20,0	11,0

¹ Mètode de consolidació: IG Integració Global, IP Integració Proporcional i MP Mètode de la Participació.

² Percentatge corresponent de la Societat matriu sobre la filial.

Anex II. Variacions en el perímetre de consolidació

Les principals variacions en el perímetre de consolidació produïdes en l'exercici 2014 van ser les següents:

Denominació de l'entitat	Categoria de l'operació	Data efectiva de l'operació	Drets de vot adquirits/donats de baixa (%)	Drets de vot després de l'operació (%)	Mètode d'integració després de l'operació
Kromschroeder, S.A.	Reducció capital	21 de gener	2,0	44,5	Participació
Generación Eléctrica del Caribe, S.A.	Constitució	31 de gener	100,0	100,0	Global
Barras Eléctricas Generación, S.L.	Alienació	14 d'abril	44,9	–	–
Unión Fenosa Internacional B.V.	Liquidació	8 de maig	100,0	–	–
Energía del Río San Juan Corp.	Liquidació	12 de maig	100,0	–	–
Spanish Israeli operation and maintenance Company, Ltd.	Constitució	25 de maig	100,0	100,0	Global
Gas Natural Fenosa Ingeniería y Desarrollo de Generación, S.L.U.	Constitució	3 de juny	100,0	100,0	Global
Alliance, S.A.	Alienació	30 de juny	49,9	–	–
Capital Telecom Honduras, S.A.	Alienació	30 de juny	100,0	–	–
Gas Natural Fenosa Telecomunicaciones Colombia, S.A.	Alienació	30 de juny	88,2	–	–
Gas Natural Fenosa Telecomunicaciones Costa Rica, S.A.	Alienació	30 de juny	66,7	–	–
Gas Natural Fenosa Telecomunicaciones El Salvador, S.A. de C.V.	Alienació	30 de juny	100,0	–	–
Gas Natural Fenosa Telecomunicaciones Guatemala, S.A.	Alienació	30 de juny	100,0	–	–
Gas Natural Fenosa Telecomunicaciones Nicaragua, S.A.	Alienació	30 de juny	100,0	–	–
Gas Natural Fenosa Telecomunicaciones Panamá, S.A.	Alienació	30 de juny	90,2	–	–
Gas Natural Fenosa Telecomunicaciones, S.A.	Alienació	30 de juny	100,0	–	–
P.H. La Perla, S.A.	Constitució	4 de juliol	100,0	100,0	Global
Gas Natural Fenosa Ingeniería y Desarrollo de Generación, SAS	Constitució	31 de juliol	100,0	100,0	Global
Caribe Capital B.V.	Liquidació	30 de setembre	100,0	–	–
Operación y Mantenimiento Energy Madagascar, S.A.R.L.U.	Liquidació	30 de setembre	100,0	–	–

Denominació de l'entitat	Categoria de l'operació	Data efectiva de l'operació	Drets de vot adquirits/donats de baixa (%)	Drets de vot després de l'operació (%)	Mètode d'integració després de l'operació
Socoinve, C.A	Liquidació	7 d'octubre	100,0	–	–
GN Fenosa Chile, SpA	Constitució	10 d'octubre	100,0	100,0	Global
Gas Natural Fenosa Servicios Panamá S.A.	Constitució	13 d'octubre	100,0	100,0	Global
Union Fenosa Wind Australia Pty, Ltd.	Adquisició	28 d'octubre	0,5	96,1	Global
Berrybank development Pty, Ltd	Adquisició	28 d'octubre	0,5	96,1	Global
Crookwell development Pty, Ltd	Adquisició	28 d'octubre	0,5	96,1	Global
Ryan Corner development Pty, Ltd	Adquisició	28 d'octubre	0,5	96,1	Global
Iberáfrica Power Ltd.	Adquisició	11 de juliol	17,9	89,6	Global
Hispanogalaica de Extracciones, S.L.	Liquidació	14 de novembre	100,0	–	–
Compañía General de Electricidad, S.A.–CGE	Adquisició	14 de novembre	96,7	96,7	Global

Les principals variacions en el perímetre de consolidació produïdes en l'exercici 2013 van ser les següents:

Denominació de l'entitat	Categoria de l'operació	Data efectiva de l'operació	Drets de vot adquirits/donats de baixa (%)	Drets de vot després de l'operació (%)	Mètode d'integració després de l'operació
Distribuidora de Electricidad del Norte, S.A.	Alienació	11 de febrer	83,7	–	–
Distribuidora de Electricidad del Sur, S.A.	Alienació	11 de febrer	83,7	–	–
Operación & Mantenimiento La Caridad, S.A. de C.V.	Constitució	4 de març	100,0	100,0	Global
Gas Natural Servicios Económicos, S.A.S.	Constitució	20 de març	100,0	100,0	Global
Holding Negocios Regulados Gas Natural, S.A.	Constitució	17 d'abril	100,0	100,0	Global
Gas Natural Madrid SDG, S.A.	Constitució	17 d'abril	100,0	100,0	Global
Berrybank development Pty, Ltd	Adquisició	30 d'abril	0,6	95,4	Global
Crookwell development Pty, Ltd	Adquisició	30 d'abril	0,6	95,4	Global
Ryan Corner development Pty, Ltd	Adquisició	30 d'abril	0,6	95,4	Global
Union Fenosa Wind Australia Pty, Ltd.	Adquisició	30 d'abril	0,6	95,4	Global
CER's Commercial Corp	Adquisició	12 de juny	25,0	25,0	Participació
Energía del Rio San Juan Corp	Adquisició	12 de juny	100,0	100,0	Global
Hidroeléctrica Rio San Juan, S.A.S. ESP	Adquisició	12 de juny	100,0	100,0	Global
Gas Navarra, S.A.	Adquisició	21 de juny	10,0	100,0	Global
Unión Fenosa Comercial, S.L.	Liquidació	1 de juny	100,0	–	–
Eufer–Energía Especiais de Portugal Unipessoal, Lda	Alienació	1 de juliol	100,0	–	–
Zemer Energía, S.A., de C.V.	Alienació	5 de juliol	50,0	–	–
Gas Natural Comercial SDG, S.L.	Liquidació	18 de juliol	100,0	–	–
Gas Natural Fenosa Perú, S.A	Constitució	7 d'agost	100,0	100,0	Global
Union Fenosa Wind Australia Pty, Ltd.	Adquisició	12 de novembre	0,2	95,6	Global

Denominació de l'entitat	Categoria de l'operació	Data efectiva de l'operació	Drets de vot adquirits/donats de baixa (%)	Drets de vot després de l'operació (%)	Mètode d'integració després de l'operació
Berrybank development Pty, Ltd	Adquisició	12 de novembre	0,2	95,6	Global
Crookwell development Pty, Ltd	Adquisició	12 de novembre	0,2	95,6	Global
Ryan Corner development Pty, Ltd	Adquisició	12 de novembre	0,2	95,6	Global
Molinos del Linares, S.A.	Liquidació	13 de novembre	25,0	-	-
Energía Termosolar de los Monegros, S.L.U.	Liquidació	29 de novembre	100,0	-	-
Gas Natural Fenosa Engineering Brasil, S.A.	Constitució	2 de desembre	100,0	100,0	Global
UTE La Energía Gas Natural Electricidad	Liquidació	4 de desembre	100,0	-	-
Lantarón Energía, S.L.	Liquidació	5 de desembre	100,0	-	-
Biogás Doña Juana, S.A. ESP	Alienació	19 de desembre	49,8	-	-
Generación Panamá, S.A.	Liquidació	27 de desembre	100,0	-	-
Repsol-Gas Natural LNG, S.L.	Adquisició	30 de desembre	50,0	100,0	Global

Anex III. Societats del grup fiscal Gas Natural

Les societats pertanyents al grup fiscal Gas Natural són les següents:

Gas Natural SDG, S.A.	Gas Natural Internacional SDG, S.A.
Boreas Eólica 2, S.A.	Gas Natural Madrid SDG, S.A.
Compañía Española de Industrias Electroquímicas, S.A.	Gas Natural Rioja, S.A.
Energías Ambientales de Somozas, S.A.	Gas Natural S.U.R. SDG, S.A.
Energías Especiales Alcohólicas, S.A.	Gas Natural Servicios SDG, S.A.
Energías Especiales de Extremadura, S.L.	Gas Natural Transporte SDG, S.L.
Energía Termosolar de los Monegros, S.L.	Gas Natural Wind 4, S.L.U.
Europe Mahgreb Pipeline Limited	Gas Navarra, S.A.
Explotaciones Eólicas Sierra de Utrera, S.L.	General de Edificios y Solares, S.L.
Fenosa Wind, S.L.	Global Power Generation, S.A.U.
Fenosa, S.L.U.	Hispanogalaica de Extracciones, S.L.
Gas Natural Almacenamientos Andalucía, S.A.	Holding Negocios Regulados Gas Natural, S.A.
Gas Natural Andalucía, S.A.	JGC Cogeneración Daimiel, S.L.
Gas Natural Aprovisionamientos SDG, S.A.	La Energía, S.A.
Gas Natural Capital Markets, S.A.	La Propagadora del Gas, S.A.
Gas Natural Castilla-La Mancha, S.A.	La Propagadora del Gas Latam, S.L.U.
Gas Natural Castilla y León, S.A.	Lignitos de Meirama, S.A.
Gas Natural Cegas, S.A.	Operación y Mantenimiento Energy, S.A.
Gas Natural Comercializadora, S.A.	Petroleum, Oil&Gas España, S.A.
Gas Natural Distribución SDG, S.A.	Sagane, S.A.
Gas Natural Exploración, S.L.	Sociedad de Tratamiento Hornillos, S.L.

Anex III. Societats del grup fiscal Gas Natural (continuació)

Gas Natural Fenosa Electricidad Colombia, S.L.	Societat Eòlica de l'Enderrocada, S.A.
Gas Natural Fenosa Engineering, S.L.U.	Tratamiento Cinca Medio, S.L.
Gas Natural Fenosa Generación, S.L.U.	Tratamiento de Almazán, S.L.
Gas Natural Fenosa Generación Nuclear, S.L.	Unión Fenosa Distribución, S.A.
Gas Natural Fenosa Renovables, S.L.U.	Unión Fenosa Financiación, S.A.
Gas Natural Fenosa Ingeniería y Desarrollo de Generación, S.L.U.	Unión Fenosa Internacional, S.A.
Gas Natural Fenosa LNG, S.L.	Unión Fenosa Minería, S.A.
Gas Natural Informática, S.A.	Unión Fenosa Preferentes, S.A.U.

Informe de Gestió Consolidat

Situació de l'entitat 248

Evolució i resultat dels negocis 250

Sostenibilitat 283

Principals riscos i incerteses 288

Evolució previsible del grup 292

Activitats de R+D+i 295

Informe Anual de Govern Corporatiu 296

Accions pròpies 297

Fets posteriors 297

Xaquín Chaves.
Río Amarelo.
1995.
195 x 161 cm.
Tècnica mixta sobre loneta.
Museu d'Art Contemporani
(MAC) Gas Natural Fenosa.

Informe de Gestió Consolidat

1. Situació de l'entitat

1.1. 1.1. Model de negoci

Gas Natural Fenosa té un model de negoci caracteritzat per fer una gestió responsable i sostenible de tots els recursos de què se serveix. El compromís amb la sostenibilitat i amb la creació de valor al llarg del temps, es concreta en la política de responsabilitat corporativa, aprovada pel Consell d'Administració, present en tot el procés de negoci de la companyia que assumeix set compromisos de responsabilitat corporativa amb els seus grups d'interès i que guien la seva forma d'actuar: compromís amb els resultats, orientació al client, protecció del medi ambient, interès per les persones, seguretat i salut, compromís amb la societat i integritat.

Gas Natural Fenosa és una companyia d'energia integrada que subministra gas i electricitat a més de 23 milions de clients. L'objectiu principal és proveir d'energia la societat per maximitzar-ne el desenvolupament i el benestar, de manera que la innovació, l'eficiència energètica i la sostenibilitat es converteixen en pilars fonamentals del model de negoci. És líder en el sector energètic i pionera en la integració del gas i l'electricitat. El seu negoci se centra en el cicle de vida complet del gas i en la generació, distribució i comercialització d'electricitat. A més, desenvolupa altres línies de negoci, com els serveis energètics, que afavoreixen la diversificació de les activitats i els ingressos, i s'anticipen a les noves tendències del mercat, atenent les necessitats específiques dels clients i oferint un servei integral no centrat únicament en la venda d'energia.

El model de negoci de Gas Natural Fenosa es desenvolupa a través d'un ampli nombre d'empreses bàsicament a Espanya, resta d'Europa, Amèrica Llatina i Àfrica i es recolza en cinc grans negocis:

Distribució de gas (Espanya, resta d'Europa i Amèrica Llatina)

Gas Natural Fenosa manté una posició de lideratge en els mercats on opera, cosa que li permet aprofitar les oportunitats de creixement orgànic, tant per la captació de nous clients en municipis amb gas, com per l'expansió de xarxes a zones no gasificades. És líder a Espanya i té una sòlida presència a Itàlia. És líder a l'Amèrica Llatina on és present a Mèxic, Colòmbia, Brasil i Argentina.

Distribució d'electricitat (Espanya, resta d'Europa i Amèrica Llatina)

Gas Natural Fenosa és un dels operadors més eficients en termes de costos d'operació i manteniment del negoci de distribució elèctrica. Gas Natural Fenosa és el tercer operador al mercat espanyol i és líder a Moldàvia. A l'Amèrica Llatina és present a Panamà i Colòmbia on és considerat un dels principals operadors de la regió.

Gas (infraestructures, proveïment i comercialització i Unió Fenosa Gas)

Gas Natural Fenosa posseeix una infraestructura de gas única i integrada que dota el negoci de gran estabilitat, proporciona flexibilitat a les operacions i permet transportar el gas cap a les millors oportunitats de negoci.

Per a Gas Natural Fenosa els proveïdors són actors fonamentals en l'òptim funcionament de la cadena de valor, per això estableix contractes a llarg termini, assumeix el compromís amb la societat en què opera i minimitza el seu impacte mediambiental, i amb això en garanteix el subministrament.

Gas Natural Fenosa respon amb els seus serveis de valor afegit a les exigències de rapidesa, garantia, qualitat i eficiència energètica que requereixen els clients.

Electricitat (Espanya i Internacional)

Gas Natural Fenosa té un ampli coneixement en totes les tecnologies de generació i té una infraestructura capaç d'ajustar-se a les necessitats de cada model energètic i a la realitat de cada país. El proveïment d'un gas competitiu i flexible permet a la companyia obtenir millors marges davant dels seus competidors en la gestió dels seus cicles combinats.

La posició de lideratge en la comercialització combinada de gas natural i electricitat presenta avantatges importants com ara menys cost de servei, un servei integrat al client i menys costos d'adquisició, sense oblidar la consecució de més vinculació amb els clients.

En el negoci internacional Gas Natural Fenosa, a través de Global Power Generation, és present a Mèxic, Puerto Rico, República Dominicana, Costa Rica, Panamà, Kenya i Austràlia.

Compañía General de Electricidad (GCE)

Gas Natural Fenosa, a través del grup xilè CGE adquirit al novembre de 2014, és l'operador líder de les activitats de distribució i transmissió elèctrica i de distribució de gas natural i gas natural líquid del petroli (GLP) a Xile.

En conseqüència, la presència al llarg de tota la cadena de valor del gas dota Gas Natural Fenosa d'un avantatge competitiu de manera que la companyia es converteix en líder en el sector. La capacitat de gestió i experiència en electricitat, amb la seva posició única d'integració del mercat de gas i electricitat, converteix la companyia en referent en aquest sector. La presència internacional garanteix una posició privilegiada per a capturar el creixement de noves regions en el procés de desenvolupament econòmic, i la converteix en un dels principals operadors del món.

En l'Annex I dels Comptes Anuals Consolidats es relacionen les empreses participades per Gas Natural Fenosa.

1.2. Govern Corporatiu

Gas Natural Fenosa desenvolupa i manté actualitzades de manera continuada les seves normes de govern corporatiu, amb l'objectiu d'implantar les recomanacions i millors pràctiques de bon govern. Aquest conjunt normatiu està format per:

- Estatuts Socials.
- Reglament de la Junta General d'Accionistes.
- Reglament del Consell d'Administració i les Comissions d'aquest.
- Codi Intern de Conducta en matèria relativa als Mercats de Valors.
- Codi Ètic.
- Política de Responsabilitat Corporativa.

Gas Natural Fenosa ha continuat potenciant el seu compromís amb la transparència i les bones pràctiques en el desenvolupament de les quals participen la Junta General d' Accionistes, el Consell d'Administració i les comissions corresponents: Comissió Executiva, Comissió de Nomenaments i Retribucions i Comissió d'Auditoria i Control. També el Comitè de Direcció té un paper rellevant.

Una descripció més detallada d'aquestes es pot consultar en l'Informe Anual de Govern Corporatiu 2014 annex a aquest Informe de gestió.

El Consell d'Administració és l'òrgan de representació de l'entitat i, al marge de les decisions reservades a la Junta General, és el màxim òrgan de decisió de Gas Natural Fenosa. En particular són de la seva competència:

- Determinar les orientacions estratègiques i els objectius econòmics.
- Supervisar i verificar que els membres del primer nivell de direcció compleixen amb l'estratègia i els objectius.
- Assegurar la viabilitat futura de la societat i la seva competitivitat.
- Aprovar els codis de conducta.

La Comissió Executiva és l'Òrgan delegat del Consell d'Administració encarregat del seguiment continu de la gestió de la companyia.

La Comissió de Nomenaments i Retribucions proposa els criteris de retribució dels consellers i la política general de remuneracions de la Direcció. D'altra banda, revisa l'estructura i la composició del Consell, supervisa el procés d'incorporació de nous membres i estableix les directrius per al nomenament de directius.

La Comissió d'Auditoria i Control supervisa els sistemes i l'eficàcia del control intern i dels sistemes de gestió de riscos de la societat; l'elaboració de la informació financera i els serveis d'auditoria interna.

El Comitè de Direcció duu a terme la coordinació de les àrees de negoci i corporatives. Entre les seves principals funcions estan les d'estudiar i proposar els Objectius, el Pla Estratègic i el Pressupost Anual, així com avaluar als màxims Òrgans de Govern les propostes de les actuacions que puguin afectar la consecució del Pla Estratègic de la companyia. Així mateix, tots els membres del Comitè de Direcció participen en la confecció del Mapa de Riscos Corporatiu, a través de reunions de treball en les quals aporten la seva visió sobre les principals incerteses i efectes eventuais en els negocis.

2. Evolució i resultat dels negocis

Tal com s'indica en la Nota 3.2 de la memòria dels Comptes Anuals Consolidats, amb data d'1 de gener de 2014 Gas Natural Fenosa ha aplicat la NIIF 11 "Acords conjunts" com a conseqüència de la qual els negocis conjunts (aquells en els quals els participants no tenen drets sobre els seus actius i obligacions pels seus passius, sinó que ostenten drets únicament sobre els actius nets de les participades) passen a consolidar-se pel mètode de la participació en lloc de pel mètode d'integració proporcional. Per això, totes les magnituds, saldos i ràtios corresponents a l'exercici acabat el 31 de desembre de 2013, que es presenten en aquest informe de gestió a efectes comparatius, han estat reexpressades.

2.1. Principals fites de l'exercici 2014

El benefici net de l'exercici 2014 incrementa un 1,2% respecte al de l'any anterior i se situa en 1.462 milions d'euros. Aquest resultat inclou les plusvàlues de la venda de Gas Natural Fenosa Telecomunicacions, SA i les seves participades per 252 milions d'euros i deterioraments d'immobilitzat i inversions pel mètode de participació per 532 milions d'euros, així com el corresponent efecte fiscal que té. D'altra banda, inclou l'impacte positiu de la reducció del tipus de gravamen general de l'impost sobre societats que estableix la Llei 27/2014, de 27 de novembre, per 325 milions d'euros. Ajustant aquests efectes, el benefici net ajustat disminuiria en un 2,8% a causa dels impactes del Reial Decret-Llei 9/2013 i del Reial Decret-Llei 8/2014 i de l'impacte de la depreciació de les monedes, fonamentalment llatinoamericanes, en la translació comptable d'aquestes a euros en el procés de consolidació.

L'ebitda consolidat de l'any arriba als 4.853 milions d'euros amb un augment del 0,1% respecte al de 2013, tot i la significativa contenció de la despesa, en un entorn macroeconòmic, energètic i regulador molt exigent, pels impactes del Reial Decret-Llei 9/2013 i del Reial Decret-Llei 8/2014 a Espanya i la depreciació de les monedes en la translació comptable d'aquestes a euros.

Els impactes diferencials respecte a l'any anterior de les mesures reguladores del Reial Decret-Llei 9/2013 que afecta les activitats de distribució i generació d'electricitat a Espanya, que va entrar en vigor el 14 de juliol de 2013 i per tant no va tenir impacte en el primer semestre de 2013, així com del Reial Decret-Llei 8/2014 que afecta les activitats regulades del gas amb efectes des del dia 5 de juliol de 2014 ascendeixen a 141 milions d'euros a l'ebitda.

L'impacte en l'ebitda de la depreciació de les monedes en la translació d'aquestes a euros és 70 milions d'euros superior al de l'any anterior i ha estat causat, fonamentalment, per la depreciació del real brasiler i del pes colombià.

Amb data d'1 d'octubre de 2014 Gas Natural Fenosa crea la societat Global Power Generation per tal d'impulsar el seu negoci de generació fora d'Europa en línia amb els objectius del Pla Estratègic, a través del desenvolupament de projectes de generació, especialment a l'Amèrica Llatina i Àsia.

Gas Natural Fenosa tanca amb èxit la compra de la societat xilena Compañía General de Electricidad, SA (CGE) a través del llançament d'una Oferta Pública d'Adquisició (OPA) i adquireix el 96,72% del capital per un import de 2.519 milions d'euros. CGE s'incorpora al perímetre de consolidació de Gas Natural Fenosa el 30 de novembre de 2014 i aporta 36 milions d'euros a l'ebitda consolidat de l'exercici.

Al desembre de 2014 Gas Natural Fenosa procedeix a la cessió del dret de cobrament del dèficit del sistema elèctric corresponent a l'exercici 2013 per import d'una mica més de 457 milions d'euros.

Després de l'adquisició de CGE, el 31 de desembre de 2014, la ràtio d'endeutament se situa en el 48,5% i la ràtio Deute financer net/ebitda en 3,5 vegades.

2.2. Principals magnituds

Principals magnituds econòmiques

	2014	2013*	%
Import net de la xifra de negocis	24.742	24.322	1,7
Ebitda ^{1y2}	4.853	4.849	0,1
Beneficis d'explotació	3.190	3.022	5,6
Resultat atribuïble a accionistes de la soc. dominant	1.462	1.445	1,2
Fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació	2.808	3.305	(15,0)
Inversions	4.389	1.597	174,8
Patrimoni net	18.020	14.967	20,4
Patrimoni net atribuït	14.141	13.444	5,2
Deute financer net (el 31/12)	16.942	14.252	18,9

*Saldos reexpressats el 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3 dels Comptes Anuals Consolidats).

¹Ebitda=Benefici d'explotació+Amortitzacions+Provisions operatives-Altres Resultats.

²L'ebitda proforma estimat de 2014, considerant que la presa de control de CGE s'hagués realitzat amb efectes d'1 de gener de 2014 ascendiria a 5.359 milions d'euros.

Principals ràtios financeres

	2014	2013*
Endeutament ¹ (%)	48,5	48,8
Ebitda/Resultat financer	6,1x	6,0x
Deute financer net/Ebitda ²	3,5x	2,9x
Ràtio de liquiditat ³	1,3x	1,2x
Ràtio de solvència ⁴	1,1x	1,1x
Rendibilitat sobre el patrimoni net ⁵ (%)	10,3	10,7
Retorn dels actius ⁶ (%)	2,9	3,3

* Ràtios reexpressades el 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3 dels Comptes Anuals Consolidats).

¹ Deute financer net/(Deute financer net+Patrimoni net).

² La ràtio proforma estimada de 2014, considerant que la presa de control de CGE s'hagués realitzat amb efectes d'1 de gener de 2014 ascendiria a 3,2x.

³ Actius corrents/Passius corrents.

⁴ (Patrimoni net+Passius no corrents)/Actius no corrents.

⁵ ROE: Resultat atribuïble/Patrimoni net atribuït.

⁶ ROA: Resultat atribuïble/Total actius.

Principals ràtios borsàries i remuneració a l'accionista

	2014	2013*
Nombre mitjà d'accions (en milers)	1.000.689	1.000.689
Cotització el 31/12 (euros)	20,81	18,69
Capitalització borsària (milions d'euros)	20.824	18.708
Benefici per acció (euros)	1,46	1,44
Patrimoni net atribuïble per acció (euros)	14,13	13,43
Relació cotització-benefici (PER)	14,2x	12,9x
EV/Ebitda ^{1 y 2}	7,8x	6,8x
Pay out (%)	62,1	62,1
Dividend total ³ (milions d'euros)	909	898
Dividend per acció	0,91	0,90

* Ràtios reexpressades el 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3 dels Comptes Anuals Consolidats).

¹ EV: Valor Empresa calculat com a capitalització borsària+Deute financer net.

² La ràtio proforma estimada de 2014, considerant que la presa de control de CGE s'hagués realitzat amb efectes d'1 de gener de 2014 ascendiria a 7,0x.

³ Considerant l'import total equivalent destinat a dividends. El 2014, inclou dividend complementari per 512 milions d'euros pendent d'aprovació per la Junta General d'Accionistes.

Principals magnituds físiques

	2014	2013 ¹	%
Distribució gas			
Vendes-ATR ²			
Europa	175.223	194.975	(10,1)
Amèrica Llatina	249.067	227.377	9,5
Punts de subministrament de distribució de gas, en milers (a 31/12)			
Europa	5.683	5.627	1,0
Amèrica Llatina	6.593	6.321	4,3
Distribució electricitat			
Vendes-ATR ²			
Europa	34.262	34.804	(1,6)
Amèrica Llatina	17.150	16.443	4,3
Punts de subministrament de distribució d'electricitat, en milers (a 31/12)			
Europa	4.529	4.514	0,3
Amèrica Llatina	3.032	2.925	3,7
TIEPI ³ (minuts)	48	47	2,1

¹ Magnituds reexpressades el 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3 dels Comptes Anuals Consolidats).

² Accés Tercers a la Xarxa (energia distribuïda).

³ Temps d'Interrupció Equivalent de la Potència Instal·lada a Espanya.

Principals magnituds físiques (continuació)

	2014	2013 ¹	%
Gas			
Subministrament de gas (GWh)	318.677	308.010	3,5
Espanya	198.117	210.506	(5,9)
Resta	120.560	97.504	23,6
Transport de gas-EMPL (GWh)	120.558	122.804	(1,8)
Electricitat			
Energia elèctrica produïda (GWh)	48.282	51.080	(5,5)
Espanya	30.542	32.897	(7,2)
Hidràulica	4.275	4.434	(3,6)
Nuclear	4.425	4.287	3,2
Carbó	5.622	5.430	3,5
Cicles combinats	14.143	16.394	(13,7)
Renovables	2.077	2.352	(11,7)
Global Power Generation	17.740	18.183	(2,4)
Hidràulica	233	320	(27,2)
Cicles combinats	15.898	16.193	(1,8)
Fuel-gas	1.356	1.670	(18,8)
Eòlica	253	–	–
Capacitat de generació elèctrica (MW)	14.785	14.517	1,8
Espanya	12.122	12.088	0,3
Hidràulica	1.948	1.914	1,8
Nuclear	604	604	–
Carbó	2.065	2.065	–
Cicles combinats	6.603	6.603	–
Renovables	902	902	–
Global Power Generation	2.663	2.429	9,6
Hidràulica	73	73	–
Cicles combinats	2.035	2.035	–
Fuel-gas	321	321	–
Eòlica	234	–	–
Comercialització d'electricitat (GWh)	34.718	32.942	5,4
CGE			
Punts de subministrament de distribució de gas, en milers (a 31/12)	593	–	–
Punts de subministrament de distribució d'electricitat, en milers (a 31/12)	2.854	–	–
Quota mercat GLP Xile (%)	26,6	–	–

¹ Magnituds reexpressades el 31 de desembre de 2013 per l'aplicació de la NIIF 11 (Nota 3.3 dels Comptes Anuals Consolidats).

2.3. Anàlisi de resultats consolidats

Import net de la xifra de negocis

	2014	%s/total	2013	%s/total	% 2014/2013
Distribució de gas	4.739	19,2	4.601	19,0	3,0
Espanya	1.200	4,9	1.283	5,3	(6,5)
Itàlia	88	0,4	94	0,4	(6,4)
Amèrica Llatina	3.451	13,9	3.224	13,3	7,0
Distribució d'electricitat	3.253	13,1	3.189	13,1	2,0
Espanya	824	3,3	826	3,4	(0,2)
Moldàvia	235	0,9	242	1,0	(2,9)
Amèrica Llatina	2.194	8,9	2.121	8,7	3,4
Gas	12.121	49,0	12.114	49,8	0,1
Infraestructures	314	1,3	313	1,3	0,3
Proveïment i Comercialització	11.807	47,7	11.801	48,5	0,1
Electricitat	6.768	27,4	6.769	27,8	0,0
Espanya	5.822	23,5	5.841	24,0	(0,3)
Global Power Generation	946	3,9	928	3,8	1,9
CGE	272	1,1	–	–	–
Altres activitats	628	2,5	609	2,5	3,1
Ajustos de consolidació	(3.039)	(12,3)	(2.960)	(12,2)	2,7
Total	24.742	100,0	24.322	100,0	1,7

L'import net de la xifra de negocis fins al 31 de desembre de 2014 ascendeix a 24.742 milions d'euros i registra un augment del 1,7% respecte al de l'any anterior, en gran mesura a causa de la incorporació al perímetre de consolidació des del 30 de novembre de 2014 de Compañía General de Electricidad que ha compensat l'efecte negatiu del tipus de canvi de la devaluació de les monedes locals llatinoamericanes i la disminució dels ingressos deguda a les mesures reguladores tant en distribució i generació d'electricitat com en distribució de gas a Espanya.

Ebitda

	2014	%s/total	2013	%s/total	% 2014/2013
Distribució de gas	1.542	31,8	1.671	34,4	(7,7)
Espanya	871	17,9	917	18,9	(5,0)
Itàlia	66	1,4	69	1,4	(4,3)
Amèrica Llatina	605	12,5	685	14,1	(11,7)
Distribució d'electricitat	970	20,0	950	19,6	2,1
Espanya	585	12,0	575	11,9	1,7
Moldàvia	37	0,8	35	0,7	5,7
Amèrica Llatina	348	7,2	340	7,0	2,4
Gas	1.190	24,5	1.145	23,6	3,9
Infraestructures	288	5,9	258	5,3	11,6
Proveïment i Comercialització	902	18,6	887	18,3	1,7
Electricitat	1.003	20,7	982	20,3	2,1
Espanya	782	16,1	762	15,8	2,6
Global Power Generation	221	4,6	220	4,5	0,5
CGE	36	0,7	–	–	–
Altres activitats	112	2,3	101	2,1	10,9
Total	4.853	100,0	4.849	100,0	0,1

L'ebitda consolidat de l'exercici 2014 arriba als 4.853 milions d'euros, amb un augment del 0,1% respecte al de l'any anterior tot i la contenció significativa de la despesa, en un entorn macroeconòmic, energètic i regulador molt exigent, pels impactes del Reial Decret-llei 9/2013 en l'activitat elèctrica a Espanya i del Reial Decret-llei 8/2014 en l'activitat de distribució de gas i la depreciació de les monedes en la translació comptable d'aquestes a euros.

Els impactes diferencials respecte a l'any anterior de les mesures reguladores del Reial Decret-llei 9/2013 que afecta les activitats de distribució i generació d'electricitat a Espanya, que va entrar en vigor el 14 de juliol de 2013 i per tant no va tenir impacte en el primer semestre de 2013, així com del Reial Decret-llei 8/2014 que afecta les activitats regulades del gas amb efectes des del dia 5 de juliol de 2014 ascendeixen a 141 milions d'euros a l'ebitda.

Així mateix, la depreciació de les monedes en la translació d'aquestes a euros ha tingut un impacte en l'ebitda de l'any 2014 de 70 milions d'euros superior al de 2013 i ha estat causat, fonamentalment, per la depreciació del real brasiler i del pes colombià.

Les activitats regulades de gas i electricitat a Europa suposen un 32,1% en el seu conjunt, mentre que Amèrica Llatina representa el 24,8% del total consolidat.

L'ebitda de les activitats internacionals de Gas Natural Fenosa augmenta en un 3,7% i representa un 44,7% del total consolidat, davant el 43,2% de l'any anterior. Per contra, l'ebitda provinent de les operacions a Espanya baixa un 2,7% i disminueix el seu pes relatiu en el total consolidat fins al 55,3%.

Resultat d'explotació

	2014	%s/total	2013	%s/total	% 2014/2013
Distribució de gas	1.096	34,4	1.221	40,4	(10,2)
Espanya	572	18,0	621	20,5	(7,9)
Itàlia	39	1,2	44	1,5	(11,4)
Amèrica Llatina	485	15,2	556	18,4	(12,8)
Distribució d'electricitat	527	16,5	568	18,8	(7,2)
Espanya	370	11,6	357	11,8	3,6
Moldàvia	31	1,0	29	1,0	6,9
Amèrica Llatina	126	3,9	182	6,0	(30,8)
Gas	995	31,2	963	31,9	3,3
Infraestructures	198	6,2	160	5,3	23,8
Proveïment i Comercialització	797	25,0	803	26,6	(0,7)
Electricitat	315	9,9	281	9,3	12,1
Espanya	198	6,2	159	5,3	24,5
Global Power Generation	117	3,7	122	4,0	(4,1)
CGE	20	0,6	–	–	–
Altres activitats	237	7,4	(11)	(0,4)	–
Total	3.190	100,0	3.022	100,0	5,6

Les dotacions a amortitzacions i pèrdues per deteriorament fins al 31 desembre 2014 ascendeixen a 1.619 milions d'euros i registren un augment del 0,4%. Les dotacions a provisions per morositat se situen en 302 milions d'euros davant 226 milions d'euros l'any 2013.

Els resultats procedents de l'alienació d'actius de 258 milions d'euros en el present exercici davant 11 milions d'euros l'any anterior situen el benefici operatiu en 3.190 milions d'euros, un 5,6% superior al de l'any anterior.

Resultat financer

El resultat financer de 2014 és de 801 milions d'euros (803 milions d'euros el 2013) inferior a l'exercici anterior a causa de l'efecte d'un menor saldo de deute brut, encara que a un cost lleugerament superior, així com un menor volum de tresoreria remunerada a tipus inferiors.

Resultat d'entitats pel mètode de la participació

A partir de l'1 de gener de 2014 per aplicació obligatòria de la NIIF 11 "Acords conjunts" es realitza el canvi de mètode de consolidació aplicable bàsicament a Unión Fenosa Gas, Ecoeléctrica (central de cicle combinat situada a Puerto Rico), Nueva Generadora del Sur (central de cicle combinat situada a Espanya), diverses societats de distribució elèctrica i diverses societats conjuntes que exploten instal·lacions de generació elèctrica renovable i cogeneració a Espanya.

L'any 2014 el resultat és de -474 milions d'euros davant -62 milions d'euros l'any anterior. La variació més rellevant correspon a la dotació d'un deteriorament de la participació a Unión Fenosa Gas per import de 485 milions d'euros (70 milions d'euros el 2013) i de la participació a Nueva Generadora del Sur, SA per import de 25 milions d'euros.

Unión Fenosa Gas és una participada de control conjunt, consolidada per integració proporcional fins a l'exercici 2013 i, en aplicació de la NIIF 11, integrada pel mètode de la participació en 2014.

En l'exercici 2013 s'inclouïa un deteriorament de 70 milions d'euros corresponent a la pèrdua per deteriorament del valor total assignat a la combinació de negocis d'Unión Fenosa als drets de processament de gas que manté Gas Natural Fenosa a través d'Unión Fenosa Gas en la planta de líquefacció de Damietta (Egipte), com a conseqüència de l'aturada temporal de l'activitat d'aquesta planta per la suspensió de lliuraments per part del subministrador de gas natural Egyptian Natural Gas Holding. Unión Fenosa Gas va iniciar en l'exercici 2013 accions legals en defensa dels seus drets contractuals, i es va arribar a subscriure un acord transitori amb el subministrador per al restabliment del subministrament.

De l'anàlisi de deteriorament realitzada en l'exercici 2013, que considerava la represa dels lliuraments de gas en els nous terminis acordats amb el subministrador, no derivava cap deteriorament addicional d'Unión Fenosa Gas.

Com a conseqüència que en l'exercici 2014 s'ha produït un incompliment substancial d'aquests acords per part del subministrador egipci, s'ha posat de manifest la necessitat d'actualitzar l'anàlisi de deteriorament per a la globalitat de la inversió en la participada i té com a resultat la necessitat de dotar un deteriorament de la participació a Unión Fenosa Gas per import de 485 milions d'euros.

Nueva Generadora del Sur, SA és una societat de generació elèctrica que opera la central de cicle combinat del camp de Gibraltar. Com a conseqüència d'una sentència del Tribunal superior de Justícia d'Andalusia que ha ordenat el desmantellament de la línia d'evacuació d'energia s'ha produït una aturada temporal de l'activitat d'aquesta central, de manera que s'han iniciat les actuacions encaminades a l'obtenció d'un traçat alternatiu, i s'ha posat de manifest la necessitat d'actualitzar el test de deteriorament per a la globalitat de la inversió en la participada. El resultat de l'anàlisi de deteriorament realitzada en l'exercici 2014 ha posat de manifest la necessitat de dotar un deteriorament de la participació a Nueva Generadora del Sur, SA per import de 25 milions d'euros.

A la central de cicle combinat d'Ecoelétrica a Puerto Rico, la producció va ser un 2,5% superior a la de l'any anterior com a conseqüència del despatx més gran per part de l'autoritat elèctrica d'aquest país.

El gas subministrat a Espanya per Unión Fenosa Gas l'any 2014 ha assolit un volum de 38.705 GWh davant dels 48.455 GWh registrats l'any anterior. Addicionalment s'ha gestionat una energia de 23.992 GWh a través d'operacions de venda internacional en diferents mercats internacionals, fet que comporta un increment del 17% respecte al de l'any anterior. Aquestes magnituds estan al 100%.

Impost sobre beneficis

Gas Natural SDG, SA és la societat dominant del grup Consolidat fiscal 59/93, en el qual s'integren totes aquelles societats residents a Espanya, participades, directament o indirectament, en almenys un 75% per la societat dominant i que compleixin determinats requisits, cosa que implica la determinació de forma conjunta del resultat fiscal del grup i les deduccions i bonificacions a la quota.

La resta de societats de Gas Natural Fenosa tributen de manera individualitzada d'acord amb els seus règims respectius, llevat del cas de diverses societats dependents a Itàlia que tributen en un grup consolidat fiscal propi.

El tipus impositiu efectiu comptable ha ascendit en l'exercici 2014 al 13,4% (23,1% en l'exercici 2013).

En l'exercici 2014, la diferència entre el tipus impositiu efectiu comptable i el nominal correspon bàsicament a:

- l'aplicació de la deducció per reinversió de beneficis extraordinaris per la plusvàlua de l'alienació de Gas Natural Fenosa Telecomunicaciones, SA.
- la revaluació dels impostos diferits per la reforma tributària a Espanya.

El 27 de novembre de 2014 es va aprovar la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'Impost sobre Societats, en la qual s'estableix una disminució del tipus de general de gravamen del 30% al 28% per a l'exercici 2015 i al 25% a partir de l'exercici 2016. Com a conseqüència d'aquesta reducció del tipus de gravamen general s'ha procedit a revaluar els actius i passius per impostos diferits en funció del seu període estimat de reversió, i ha donat com a resultat una despesa menor en l'epígraf de "Despesa per Impost sobre beneficis" del compte de resultats consolidat per un import de 325 milions d'euros.

L'impacte més significatiu té com a origen la revaluació dels impostos diferits de passiu per la valoració de la combinació de negocis d'Unión Fenosa. Aquests impostos diferits es van generar per la part de la revaloració d'actius sense efecte fiscal i es reverteixen segons s'amortitzen els actius al tipus nominal.

En conseqüència, aquesta revaluació d'impostos diferits d'acord amb els nous tipus de gravamen correspon a un impacte comptable en el compte de resultats sense impacte en els fluxos d'efectiu per impostos sobre beneficis.

En l'exercici 2013, la diferència entre el tipus impositiu efectiu comptable i el nominal correspon bàsicament a l'efecte de l'actualització de balanços d'acord amb la Llei 16/2012, de 27 de desembre.

Participacions no dominants

Les principals partides que formen aquest capítol corresponen fonamentalment als resultats de les participacions no dominants en EMPL, en CGE, a les societats de distribució de gas al Brasil, Colòmbia i Mèxic i a les societats de distribució d'electricitat a Panamà i Colòmbia.

El resultat atribuït a les participacions no dominants en l'exercici 2014 puja a 196 milions d'euros, xifra 17 milions d'euros inferior a la de l'any anterior. Aquest import inclou 5 milions d'euros corresponents als interessos meritats des de l'emissió de les obligacions perpètuas subordinades.

2.4. Anàlisi del balanç consolidat

Inversions

El desglossament de les inversions per naturalesa és el següent:

	2014	2013	%
Inversions materials i intangibles	1.799	1.455	23,6
Inversions financeres	2.590	142	–
Total inversions	4.389	1.597	174,8

Les inversions materials i intangibles de l'any 2014 van arribar als 1.799 milions d'euros, amb un increment del 23,6% respecte a les de l'any anterior. Aquest creixement es deu fonamentalment a la incorporació del vaixell metaner Ribera del Duero en març de 2014 de 170.000 m³ de capacitat, sota règim d'arrendament financer, per 177 milions d'euros.

Les inversions financeres en 2014 corresponen, fonamentalment, a l'adquisició del 96,72% del capital de Compañía General de Electricidad, SA (CGE) per 2.519 milions d'euros, a més de les inversions realitzades a Costa Rica d'acord amb el model de concessions de serveis establerts a la CINIIF 12 a la construcció de la central hidràulica de Torito de 50 MW de potència per 58 milions d'euros.

Les inversions financeres de 2013 corresponen, fonamentalment, a l'adquisició d'una participació del 14,9% en Medgaz per 101 milions d'euros (juntament amb la part proporcional del préstec de l'accionista) i a les inversions realitzades a Costa Rica d'acord amb el model de concessions de serveis establerts a la CINIIF 12 per 37 milions d'euros.

El detall per activitats de les inversions materials i immaterials és el següent:

	2014	2013	%
Distribució de gas	708	488	45,1
Espanya	335	279	20,1
Itàlia	25	28	(10,7)
Amèrica Llatina	348	181	92,3
Distribució d'electricitat	356	357	(0,3)
Espanya	218	215	1,4
Moldàvia	15	14	–
Amèrica Llatina	123	128	(3,9)
Gas	228	40	470,0
Infraestructures	192	13	–
Proveïment i Comercialització	36	27	33,3
Electricitat	308	420	(26,7)
Espanya	142	175	(18,9)
Global Power Generation	166	245	(32,2)
CGE	39	–	–
Altres activitats	160	150	6,7
Total	1.799	1.455	23,6

El principal focus inversor se situa en l'activitat de distribució de gas que augmenta en un 45,1% i representa el 39,4% del total consolidat. Quant a la distribució d'electricitat es mantenen a nivells similars a l'any i hi destaca el creixement del 1,4% a Espanya. L'activitat de gas arriba al 12,7% de la xifra total a causa de la incorporació d'un nou vaixell metaner a la flota de Gas Natural Fenosa.

En l'àmbit geogràfic, les inversions a Espanya augmenten un 25,6% i les inversions a l'exterior s'incrementen un 20,9%. Aquest increment es deu, en bona mesura, al registre en l'últim trimestre de 2014 de part dels compromisos per al període 2014-2016 en la distribució de gas al Brasil.

Patrimoni net

El 31 de desembre de 2014, el patrimoni net de Gas Natural Fenosa arriba als 18.020 milions d'euros. D'aquest patrimoni és atribuïble a Gas Natural Fenosa la xifra de 14.141 milions d'euros i representa un creixement del 20,4% respecte al 31 de desembre de 2013.

Així mateix, el 31 de desembre de 2014, el nombre total d'accions ordinàries és de 1.000.689.341 accions, representades mitjançant anotacions en compte amb un valor nominal d'1 euro per acció. Totes les accions emeses estan totalment desemborsades i amb els mateixos drets polítics i econòmics.

El 31 de desembre de 2014, d'acord amb la informació pública disponible o la comunicació realitzada a la mateixa societat, les participacions més rellevants en el capital social de Gas Natural SDG, SA són les següents:

	% participació
Grup "la Caixa"	34,4
Grup Repsol	30,0
Sonatrach	4,0

El 18 novembre 2014 Gas Natural Finance, BV va tancar una emissió d'obligacions perpètuas subordinades amb garantia de Gas Natural SDG, SA per un import de 1.000 milions d'euros. El tipus d'emissió s'ha fixat en el 99,49% del seu valor nominal, cosa que suposa una emissió neta de 993 milions d'euros. Les obligacions meriten un interès definit com un tipus d'interès de referència més un marge. El tipus d'interès de referència serà el tipus swap a 8 anys (equivalent en el moment inicial al 0,77%) revisable cada 8 anys.

Gas Natural Fenosa, després d'analitzar les condicions d'aquesta emissió, d'acord amb la NIC 32, ha procedit a comptabilitzar l'efectiu rebut amb abonament a l'epígraf "Participacions no dominants" inclòs dins del patrimoni net del Balanç de situació consolidat el 31 de desembre de 2014, per considerar que l'emissió no compleix les condicions establertes perquè es consideri com a passiu financer, atès que Gas Natural Fenosa Finance, BV no manté el compromís contractual de lliurament d'efectiu o un altre actiu financer, ni una obligació d'intercanvi d'actius o passius financers, estant les circumstàncies que l'obliguen a això enterament a discreció de Gas Natural Fenosa Finance, BV.

Per a informació addicional, referiu-vos a la Nota 12 de la Memòria Consolidada.

Exercici 2014

La proposta de distribució de resultats de l'exercici 2014, que el Consell d'Administració ha d'eleva a la Junta General Ordinària d'Accionistes perquè s'aprovi, implica destinar 909 milions d'euros a dividends. Aquesta proposta implica un *pay-out* del 62,1% i una rendibilitat per dividends superior al 4,4% prenent com a referència la cotització de 31 de desembre de 2014 de 20,81 euros per acció.

El passat 8 gener 2015 ja es va distribuir un dividend a compte amb càrrec als resultats de l'exercici 2014 de 0,397 euros per acció en efectiu. Així mateix, d'acord amb la proposta, el pagament del dividend complementari de 0,511 euros per acció serà realitzat també en efectiu.

Exercici 2013

La proposta de distribució de resultats de l'exercici 2013, que el Consell d'Administració ha d'eleva a la Junta General Ordinària d'Accionistes perquè s'aprovi, implica destinar 898 milions d'euros a dividends. Aquesta proposta implica un *pay-out* del 62,1% i una rendibilitat per dividends superior al 4,8% prenent com a referència la cotització de 31 de desembre de 2013 de 18,695 euros per acció.

El Consell d'Administració de Gas Natural SDG, SA va acordar, en la reunió del 29 de novembre de 2013, distribuir un dividend a compte amb càrrec als resultats de l'exercici 2013 de 0,393 euros per acció, per un import total de 393 milions d'euros, a pagar a partir del dia 8 de gener de 2014.

Deute financer net

Evolució del deute financer net (milions d'euros)

	2014	2013	%
Deute financer net	16.942	14.252	18,9

El 31 de desembre de 2014, el deute financer net arriba als 16.942 milions d'euros i situa la ràtio d'endeutament en el 48,5%.

Les ràtios de Deute net/Ebitda i Ebitda/Cost deute financer net se situen el 31 de desembre de 2014 en 3,5x (3,2x si s'incorpora l'ebitda de CGE del període de gener a novembre 2014) i en 6,6x, respectivament.

Venciment del deute net (milions d'euros)

	2015	2016	2017	2018	Post 2019
Venciments del deute net	799	765	2.917	2.913	9.548

La taula anterior mostra el calendari de venciments del deute net de Gas Natural Fenosa el 31 de desembre de 2014.

Quant a la distribució de venciments del deute financer net, el 95,3% té venciment igual o posterior a l'any 2016. La vida mitjana del deute net se situa entorn de 5 anys.

Considerant l'impacte de les cobertures financeres contractades, el 78,0% del deute financer net està a tipus d'interès fix i el 22,0% restant a tipus variable. El 4,7% del deute financer net té venciment a curt termini i el 95,3% restant a llarg termini.

Adicionalment, els instruments financers disponibles en el mercat de capitals el 31 de desembre de 2014 se situen en 5.312 milions d'euros i inclouen el programa Euro Medium Terms Notes (EMTN) per un import de 3.245 milions d'euros, el programa d'Euro Commercial Paper (ECP) per 446 milions d'euros, i els programes de Certificats Borsaris a la Borsa Mexicana de Valors i de Valors Comercials a Panamà, el Programa de Bons Ordinaris a Colòmbia i els programes d'emissió a Xile, que conjuntament comporten 1.621 milions d'euros.

El mes de març de 2014 es va col·locar una emissió de bons en el mercat de capitals a deu anys per un import de 500 milions d'euros amb un cupó anual del 2,875%.

L'import agregat emès sota el programa EMTN el 31 de desembre de 2014 ascendeix a 10.755 milions d'euros.

Durant l'exercici 2014 s'ha continuat amb la formalització de noves línies de finançament bancàries, cosa que ha permès mantenir les disponibilitats financeres en aquest mercat.

El 9 de juliol de 2013 Gas Natural Fenosa va signar un préstec per import total de 475 milions d'euros amb el Banc Europeu d'Inversions (BEI), destinat a finançar part del pla d'inversions del negoci de transport i distribució d'Unión Fenosa Distribución, entre els exercicis 2012 i 2015. El préstec es distribueix en dos trams, el primer per import de 250 milions d'euros amb garantia d'Unión Fenosa Distribución, a 8 anys, el qual va ser disposat el passat mes de juliol, i un segon tram per import de 225 milions d'euros disposat en el mes de setembre de 2014. Adicionalment, al desembre es va signar una línia de finançament per a projectes d'eficiència energètica amb el BEI per import de 75 milions d'euros, dels quals s'han disposat 22 milions d'euros, i queda disponible el saldo restant.

Els préstecs del BEI posen de manifest la solidesa del projecte de Gas Natural Fenosa, que compleix amb els estàndards de viabilitat, qualitat i medi ambient que exigeix el Banc Europeu d'Inversions.

El desglossament per monedes del deute financer net el 31 de desembre de 2014 i el seu pes relatiu sobre el total és el següent:

(milions d'euros)	31/12/2014	%
EUR	12.680	74,9
CLP	2.292	13,5
US\$	804	4,8
COP	629	3,7
MXN	278	1,6
BRL	259	1,5
Total deute financer net	16.942	100,0

En la Nota 3.4.2 de la Memòria consolidada es detallen els tipus de canvi respecte de l'euro de les divises principals de les societats de Gas Natural Fenosa.

La qualificació creditícia del deute de Gas Natural Fenosa a curt i llarg termini és la següent:

Agència	Llarg termini	Curt termini
Fitch	BBB+	F2
Moody's	Baa2	P-2
Standard & Poor's	BBB	A-2

Liquiditat i recursos de capital

Malgrat les dificultats macroeconòmiques i financeres de l'entorn, Gas Natural Fenosa manté una posició financera sòlida i de liquiditat. El 31 de desembre del 2014 les disponibilitats de liquiditat són les següents:

Font de liquiditat	Disponibilitat 2014
Línies de crèdit compromeses	6.932
Línies de crèdit no compromeses	394
Préstecs no disposats	53
Efectiu i altres mitjans líquids equivalents	3.572
Total	10.951

Adicionalment, es disposa de capacitat per a emetre deute no utilitzat per import de 5.312 milions d'euros detallat anteriorment.

El 31 de desembre de 2014 l'efectiu i altres actius líquids equivalents, juntament amb el finançament bancari disponible, totalitzen una liquiditat de 10.951 milions d'euros, fet que implica la cobertura de venciments superior als 24 mesos.

El detall del fons de maniobra el 31 de desembre és el següent:

(millions d'euros)	2014	2013
Actius corrents operatius ¹	6.482	5.787
Passius corrents operatius ²	(5.012)	(4.438)
	1.470	1.349

¹ Inclou Existències, Clients per vendes i prestacions de serveis i Altres deutors.

² Inclou Proveïdors, Altres creditors i Altres passius corrents sense considerar el dividend a pagar.

El termini mitjà de pagament a proveïdors de Gas Natural Fenosa és de 27 dies.

Anàlisi d'obligacions contractuals i operacions fora de balanç

El detall d'obligacions contractuals, operacions fora de balanç i passius contingents de Gas Natural Fenosa s'inclou en la Nota 33 de la memòria dels Comptes anuals consolidats.

2.5. Anàlisi de resultats per segments

Distribució de gas

2.5.1 Distribució gas Espanya

El negoci a Espanya inclou l'activitat retribuïda a càrrec del sistema de distribució de gas, els ATX (serveis d'accés de tercers a la xarxa) i el transport secundari, així com les activitats no retribuïdes amb càrrec a aquest sistema de distribució (lloguer de comptadors, escomeses a clients, etc.).

Resultats

	2014	2013	%
Import net de la xifra de negocis	1.200	1.283	(6,5)
Proveïments	(20)	(26)	(23,1)
Despeses de personal, net	(71)	(75)	(5,3)
Altres despeses/ingressos	(238)	(265)	(10,2)
Ebitda	871	917	(5,0)
Dotació a l'amortització i pèrdues per deteriorament	(292)	(288)	1,4
Dotació a provisions	(7)	(8)	(12,5)
Resultat d'exploració	572	621	(7,9)

L'import net de la xifra de negocis de l'activitat de distribució de gas assoleix els 1.200 milions d'euros, 83 milions d'euros menys que l'exercici anterior, a causa principalment de la remodelació del model retributiu i per la disminució de la demanda de gas.

L'ebitda se situa en els 871 milions d'euros, inferior en un 5,0% al de l'any 2013, afectat pels ajustos a la retribució de les activitats regulades del gas establerts pel Reial Decret-Llei 8/2014, en vigor des del 5 de juliol de 2014.

Entorn de mercat

El gas vehiculat en el mercat espanyol el 2014 va ascendir a 290.991 GWh (321.901 GWh el 2013) mentre que el GNL uniclient vehiculat va ascendir a 8.950 GWh (9.954 GWh el 2013), cosa que comporta una demanda total de gas de 299.941 GWh (331.855 GWh en 2013).

Les vendes de l'activitat regulada de gas de Gas Natural Fenosa a Espanya en el seu conjunt descendeixen un 10,1% (-19.373 GWh).

La demanda de gas subjecta a remuneració de distribució menor a 60 bars ha disminuït un 9,2% (-13.319 GWh) per una climatologia més calorosa, ja que va ser l'any més càlid dels últims quinze anys, amb un diferencial de 251 graus-dia (suma de valors de les diferències diàries acumulades entre la temperatura mitjana i 15°C), així com per la disminució de demanda en el mercat industrial de la cogeneració afectada per les noves mesures reguladores.

Principals magnituds

Les principals magnituds en l'activitat de distribució de gas a Espanya han estat les següents:

	2014	2013	%
Vendes-ATX (GWh)	171.816	191.189	(10,1)
Xarxa de distribució (km)	48.931	47.678	2,6
Increment de punts de subministrament, en milers	54	47	14,9
Punts de subministrament, en milers (a 31/12)	5.226	5.172	1,0

Gas Natural Fenosa continua amb l'expansió de la seva xarxa de distribució i del nombre de punts de subministrament malgrat la baixa activitat en el mercat de nova edificació.

La xarxa de distribució s'incrementa en l'any 2014 en 1.253 km, de manera que es permet la gasificació de 48 municipis nous, i s'aconsegueixen un total de 1.147 municipis amb accés al gas natural i un total de 5.226 punts de subministrament.

El passat 5 juliol 2014 va ser publicat en el Butlletí Oficial de l'Estat el Reial Decret-Ilei 8/2014, de 4 de juliol, d'aprovació de mesures urgents per al creixement, la competitivitat i l'eficiència, que inclou, entre altres disposicions, una sèrie d'ajustos a la retribució de les activitats regulades del gas amb efectes des del dia 5 de juliol de 2014. Es tracta d'una revisió reguladora del sector del gas natural que té com a objectiu actualitzar diferents paràmetres i solucionar l'incipient dèficit de tarifa del sector.

Aquests ajustos inclouen una modificació de la retribució de les activitats de distribució i transport de gas que, en el cas de Gas Natural Fenosa, ha comportat una reducció de la retribució d'aproximadament 48 milions d'euros en l'exercici 2014.

Els ajustos anunciats recullen també l'establiment d'un marc regulador estable, amb un horitzó temporal fins a l'any 2020, i que incorpora un mecanisme de retribució de la distribució de gas que permetrà un augment compassat de la retribució i dels ingressos del sistema i, per tant, mantindrà l'incentiu al creixement de la xarxa de distribució i a la captació de nous clients.

2.5.2 Distribució gas Itàlia

El negoci a Itàlia inclou a més les vendes de gas a tarifa.

	2014	2013	%
Import net de la xifra de negocis	88	94	(6,4)
Proveïments	–	(3)	–
Despeses de personal, net	(11)	(11)	–
Altres despeses/ingressos	(11)	(11)	–
Ebitda	66	69	(4,3)
Dotació a l'amortització i pèrdues per deteriorament	(27)	(25)	8,0
Dotació a provisions	–	–	–
Resultat d'exploatació	39	44	(11,4)

L'ebitda arriba als 66 milions d'euros, un 4,3% inferior respecte de l'any anterior.

La reducció es deu fonamentalment a la menor remuneració pel nou model regulador de retribució, compensada en part pel millor comportament de les despeses netes. El nou model regulador considera la reducció que s'ha produït en la taxa d'impostos al país (-4%) cosa que suposa una millora associada al resultat net.

Principals magnituds

	2014	2013	%
Vendes-ATX (GWh)	3.407	3.786	(10,0)
Xarxa de distribució (km)	7.100	6.958	2,0
Punts de subministrament, en milers (a 31/12)	457	455	0,4

L'activitat de distribució de gas assoleix els 3.407 GWh, amb una disminució del 10,0% respecte a l'any 2013 a causa d'una climatologia més calorosa.

La xarxa de distribució el 31 de desembre de 2014 és de 7.100 km, amb un increment de 142 km en els últims dotze mesos.

Gas Natural Fenosa a Itàlia arriba a la xifra de 456.734 punts de subministrament en el negoci de distribució de gas, la qual cosa implica un creixement del 0,4% respecte al 31 de desembre de 2013.

2.5.3 Distribució gas Amèrica Llatina

Correspon a l'activitat de distribució de gas a Argentina, Brasil, Colòmbia, Mèxic i el Perú.

El 25 de juliol de 2013 Gas Natural Fenosa es va adjudicar el concurs convocat per l'Estat peruà per a estendre el servei de gas natural a 4 ciutats del sud-oest del país. Amb l'entrada al Perú, la companyia consolida i amplia la seva presència a l'Amèrica Llatina.

D'acord amb la licitació adjudicada, Gas Natural Fenosa ha de fer arribar el subministrament energètic a una nova àrea que encara no està connectada a la xarxa de gasoductes i preveu fer arribar el gas natural a més de 60.000 llars. A la zona adjudicada es troben quatre grans nuclis urbans, entre els quals destaca la ciutat d'Arequipa, actualment segona ciutat més gran en població, a més de Moquegua, Tacna i Ilo.

El termini de concessió de l'adjudicació és de 20 anys, prorrogables, per a desenvolupar la gasificació del sud-oest del país, que inclou el sistema de transport i distribució local de gas a les 4 ciutats.

Resultats

	2014	2013	%
Import net de la xifra de negocis	3.451	3.224	7,0
Proveïments	(2.513)	(2.202)	14,1
Despeses de personal, net	(86)	(96)	(10,4)
Altres despeses/ingressos	(247)	(241)	2,5
Ebitda	605	685	(11,7)
Dotació a l'amortització i pèrdues per deteriorament	(104)	(109)	(4,6)
Dotació a provisions	(16)	(20)	(20,0)
Resultat d'exploació	485	556	(12,8)

L'import net de la xifra de negocis és de 3.451 milions d'euros i registra un increment del 7,0%, amb un volum de vendes un 9,6% superior al de l'exercici anterior.

L'ebitda arriba als 605 milions d'euros, amb un descens de l'11,7% respecte al de l'any anterior, en gran mesura a causa de l'efecte negatiu en el tipus de canvi com a conseqüència de la devaluació de la moneda local al Brasil (-8,4%), l'Argentina (-35,4%), Colòmbia (-5,8%) i Mèxic (-3,8%). Si no es considera l'efecte provocat pel tipus de canvi, l'ebitda disminuiria un 4,5%.

L'aportació del Brasil representa un 49,6% de l'ebitda amb un volum de vendes un 18,8% superior respecte al de l'any anterior a causa principalment de les vendes de gas destinades al mercat de generació.

Colòmbia aporta un 28,6% de l'ebitda, i s'hi destaca un increment del 30,9% en el volum de vendes, atribuïble principalment al creixement del mercat industrial.

L'ebitda de Mèxic representa un 20,5% del conjunt del negoci, de manera que s'hi registra un creixement del 5,1% respecte a l'any anterior, i s'incrementa-se el marge d'energia un 9,5%, a causa dels grans marges en els mercats domèstic/comercial i industrial.

Principals magnituds

A continuació es mostren les magnituds físiques principals del negoci de distribució de gas a l'Amèrica Llatina:

	2013	2013	%
Vendes activitat de gas (GWh)	249.067	227.377	9,5
Vendes de gas a tarifa	158.695	144.323	10,0
ATX	90.372	83.054	8,8
Xarxa de distribució (km)	70.890	69.053	2,7
Increment de punts de subministrament, en milers	272	231	17,7
Punts de subministrament, en milers (a 31/12)	6.593	6.321	4,3

Las principales magnitudes físicas per países el 2014 son las següents:

	Argentina	Brasil	Colòmbia	Mèxic	Total
Vendes activitat de gas (GWh)	71.951	105.682	24.522	46.912	249.067
Increment vs. 2013 (%)	(1,7)	18,8	30,9	0,9	9,5
Xarxa de distribució	24.387	6.781	20.699	19.023	70.890
Increment vs. 31/12/2013 (km)	355	305	406	771	1.837
Punts de subministrament, en milers (a 31/12)	1.586	938	2.635	1.434	6.593
Increment vs. 31/12/2013, en milers	30	39	117	86	272

En l'exercici 2014 la xifra de punts de subministrament de distribució de gas arriba als 6.593.000 clients. Es mantenen les elevades taxes de creixement respecte a l'any anterior amb un increment de 272.000 punts de subministrament, principalment a Colòmbia amb un augment de 117.021.

Les vendes de l'activitat de gas a l'Amèrica Llatina, que agrupa les vendes de gas i els serveis d'accés de tercers a la xarxa (ATX), ascendeixen a 249.067 GWh amb un increment del 9,5% respecte a les vendes registrades l'any 2013.

La xarxa de distribució de gas s'incrementa en 1.837 km en els últims 12 mesos, fins arribar als 70.890 km a finals de desembre de 2014, cosa que representa un creixement del 2,7%. A aquest important creixement ha contribuït notablement l'expansió de la xarxa a Mèxic que s'ha augmentat 771 km.

Els aspectes més rellevants en relació amb l'activitat en l'àrea durant l'any 2014 han estat:

- A l'Argentina es produeix un increment del marge d'energia en tots els mercats respecte a l'any anterior, producte principalment de l'aplicació dels nous quadres tarifaris autoritzats pel regulador (ENARGAS) a partir de l'1 d'abril de 2014. Aquesta acció comporta un senyal per a restituir l'equilibri econòmic en el sector, no obstant això, els increments tarifaris previstos en els diferents components (gas, transport i distribució) se centren prioritàriament en el component gas, que és un *pass-through*, sense cobrir suficientment l'increment fixat per a la distribució de les necessitats del negoci i l'increment d'inflació. Continua l'esforç en contenció de despeses davant un escenari econòmico-financer complex i amb una alta inflació que arriba a nivells entorn del 40%.
- L'evolució del negoci al Brasil confirma un camí molt satisfactori en el quart trimestre de l'any, amb un creixement en les posades en servei domèstic/comercial del 13,9%. Les vendes per al mercat de generació i ATX van superar en un 29,3% les de 2013, en mantenir la situació d'escassetat de pluges i els baixos nivells dels embassaments. Les reserves d'aigua se situen el desembre de 2014 en el 19,4%, 46,9 p.p. per sota de la mitjana històrica (66,2% mitjana de 8 anys) a la regió sud-est-centre oest, que té el 70% de les reserves d'aigua del país. L'1 de gener de 2014 va entrar en vigor l'aplicació de les noves tarifes associades a la 3a Revisió Quinquennal de Tarifes per CEG i CEG Rio, en la qual es va fixar una taxa de retorn reconeguda (WACC) del 9,76%. Addicionalment, s'ha aconseguit el redisseny tarifari amb un impacte favorable en el resultat de la companyia.
- Continuen les converses entre Gas Natural Fenosa i la brasilera CEMIG, posteriors a la signatura de l'acord en el segon trimestre de 2014, per a la potenciació del desenvolupament de la xarxa de distribució de gas natural al Brasil.
- A Colòmbia les vendes de gas i ATX creixen de manera significativa respecte a l'any anterior un 30,9% a causa principalment del major volum industrial (+72,9%) derivat de la signatura d'un nou contracte de comercialització amb grans clients industrials i a la major base de clients. L'increment net de clients domèstic/comercial experimenta una pujada de l'1,1%, i se situa en 117.021 clients, volum que s'espera mantenir en els propers anys malgrat l'alt grau de saturació existent. En l'àmbit dels negocis no regulats ressalta el creixement del 51,5% en la venda d'aparells respecte a l'exercici anterior, i es destaca la comercialització de calefactores amb un augment del 70,8% i els escalfadors d'aigua amb un increment al seu torn del 26,2%.
- A Mèxic, l'activitat del pla d'acceleració del creixement focalitzada principalment a les zones de Districte Federal i els Bajíos continua amb un creixement sostingut. L'increment net de clients arriba a una significativa evolució del 62,8% en el conjunt de l'any amb un 20,8% d'increment en les posades en servei respecte a l'any anterior a causa principalment del creixement de la saturació a la zona de Bajíos i a la contenció de baixes. En relació amb les vendes de gas, destaca l'augment del 10,0% en el segment domèstic/comercial pel major consum unitari domèstic i la major base de clients, l'increment del 9,1% en el sector industrial pel major consum de les grans empreses industrials de les zones de Bajío Norte i Monterrey compensat per la disminució per la vendes d'ATR del 3,7%.

Seguint amb el procés d'expansió a Mèxic, en l'últim trimestre del 2014 la Comissió Reguladora d'Energia (CRE) de Mèxic va adjudicar a Gas Natural Fenosa el servei de gas natural en dues noves zona de distribució: Nord-oest (que abasta poblacions dels estats de Sonora i Sinaloa) i Sinaloa. El mercat potencial conjunt d'ambdues licitacions s'estima en gairebé un milió d'habitatges en el llarg termini. Es preveu iniciar el subministrament a partir del tercer trimestre de 2016.

La zona de Nord-oest inclou els municipis de Cajeme i Navojoa, a Sonora; i Ahome, Choix, El Fuerte, Guasave i Salvador Alvarado, a Sinaloa. Tots ells es troben situats al cor d'una de les regions agrícoles més riques del país.

La zona de Sinaloa s'estén als municipis de Culiacán, Elota, Novalato i Mazatlán, que concentra una alta activitat turística.

- En relació amb l'activitat al Perú, es continua avançant d'acord amb el que es defineix en el pla de negoci que va servir de base per a l'adjudicació del concurs, tenint com a objectiu començar a prestar servei en la segona meitat de 2015.

Distribució d'electricitat

2.5.4 Distribució electricitat Espanya

El negoci a Espanya inclou l'activitat regulada de distribució d'electricitat i les actuacions de serveis de xarxa amb els clients, principalment els drets de connexió i enganxament, mesurament dels consums i altres actuacions associades a l'accés de tercers a la xarxa de distribució de l'àmbit de Gas Natural Fenosa.

Resultats

	2014	2013	%
Import net de la xifra de negocis	824	826	(0,2)
Proveïments	(2)	–	–
Despeses de personal, net	(93)	(100)	(7,0)
Altres despeses/ingressos	(144)	(151)	(4,6)
Ebitda	585	575	1,7
Dotació a l'amortització i pèrdues per deteriorament	(215)	(212)	1,4
Dotació a provisions	–	(6)	–
Resultat d'exploració	370	357	3,6

L'Ordre IET/107/2014, d'1 de febrer, estableix la retribució per l'activitat de transport, distribució i gestió comercial per a la distribuïdora d'electricitat de Gas Natural Fenosa, juntament amb la resta d'agents. Aquesta retribució recull les modificacions establertes per la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del Sector Elèctric, i es reconeixen les inversions realitzades en l'any 2012.

L'ebitda l'any 2014 arriba als 585 milions d'euros amb un augment de l'1,7% respecte al tancament de 2013. L'import net de la xifra de negoci disminueix un 0,2% pels efectes derivats de la nova regulació. L'evolució esmentada de la xifra de negoci es veu compensada pel millor comportament de les despeses, tant operatives com de personal.

Principals magnituds

	2014	2013	%
Vendes activitat d'electricitat (GWh): ATX	31.641	32.263	(1,9)
Punts de subministrament, en milers (a 31/12)	3.673	3.668	0,1
TIEPI (minuts)	48	47	2,1
Índex de pèrdues de xarxa (%)	8,7	8,6	1,2

L'energia subministrada disminueix un 1,9%, per sobre de la caiguda de la demanda de distribució nacional que es va situar el desembre de 2014 en 240.217 GWh (243.126 GWh en 2013) cosa que suposa una disminució de l'1,2% segons balanç de Red Eléctrica de España (REE).

El nombre de punts de subministrament se situa per sobre de l'any anterior, i recupera així la senda de creixement.

La qualitat de subministrament, en Temps d'Interrupció Equivalent de la Potència Instal·lada (TIEPI), lleugerament per sobre del 2013 tot i els temporals de gener i febrer de 2014.

2.5.5 Distribució electricitat Moldàvia

El negoci a Moldàvia consisteix en la distribució regulada d'electricitat i comercialització a tarifa d'aquesta en l'àmbit de la capital i en zones del centre i sud del país. L'àmbit de la distribució de Gas Natural Fenosa a Moldàvia representa el 70% del total del país.

Resultats

	2014	2013	%
Import net de la xifra de negocis	235	242	(2,9)
Proveïments	(182)	(188)	(3,2)
Despeses de personal, net	(6)	(7)	(14,3)
Altres despeses/ingressos	(10)	(12)	(16,7)
Ebitda	37	35	5,7
Dotació a l'amortització i pèrdues per deteriorament	(6)	(6)	–
Dotació a provisions	–	–	–
Resultat d'exploració	31	29	6,9

L'import net de la xifra de negocis recull, com a *pass through*, el comportament registrat en l'apartat de proveïments i, addicionalment, el reconeixement del pla inversor realitzat i les actuacions d'operació i manteniment d'acord amb el marc regulador vigent al país.

L'increment de l'ebitda es deu a millora en els indicadors de pèrdues, millores d'eficiència i contenció de despeses. Sense considerar l'efecte del tipus de canvi, el creixement de l'ebitda és del 14,7%.

Principals magnituds

	2014	2013	%
Vendes activitat d'electricitat (GWh)-vendes a tarifa	2.621	2.541	3,1
Punts de subministrament, en milers (a 31/12)	856	846	1,2
Índex de pèrdues de xarxa (%)	9,4	10,7	(12,1)

El pla de millora de la gestió que Gas Natural Fenosa continua desenvolupant a Moldàvia en relació amb els processos associats al control d'energia que circula per les xarxes de distribució, els processos operatius associats al cicle de la gestió comercial i l'optimització de les actuacions d'operació i manteniment de les instal·lacions, està permetent complir els objectius planificats i la millora permanent dels indicadors operatius bàsics:

- L'energia subministrada presenta un increment del 3,1% per l'energia recuperada a causa de les campanyes de reducció de pèrdues.
- Els punts de subministrament arriben als 856.489, cosa que suposa un creixement de l'1,2% respecte al tancament de l'any 2013, com a conseqüència principalment del creixement del sector immobiliari.

2.5.6 Distribució electricitat Amèrica Llatina

Correspon a l'activitat regulada de distribució d'electricitat a Colòmbia i Panamà.

Des de l'1 de febrer de 2013 deixa d'incorporar-se al perímetre de consolidació el negoci de distribució d'electricitat a Nicaragua per haver-se dut a terme la seva alienació.

Gas Natural Fenosa continuarà operant les seues dues distribuïdores elèctriques (Edemet i Edechi) a Panamà durant els propers 15 anys. El passat 14 d'agost de 2013 l'Autoritat Nacional dels Serveis Públics (ASEP) panamenya va adjudicar el 51% de les accions d'Edemet i Edechi a Gas Natural Fenosa, que va presentar l'única oferta per ambdues companyies. L'estat panameny conserva el 48% i els accionistes minoritaris la resta.

Resultats

	2014	2013	%
Import net de la xifra de negocis	2.194	2.121	3,4
Proveïments	(1.622)	(1.559)	4,0
Despeses de personal, net	(52)	(57)	(8,8)
Altres despeses/ingressos	(172)	(165)	4,2
Ebitda	348	340	2,4
Dotació a l'amortització i pèrdues per deteriorament	(62)	(65)	(4,6)
Dotació a provisions	(160)	(93)	72,0
Resultat d'explotació	126	182	(30,8)

L'ebitda de l'activitat de distribució d'electricitat a l'Amèrica Llatina arriba als 348 milions d'euros, amb un augment del 2,4% respecte l'any anterior.

Si no es considera l'efecte provocat pel tipus de canvi així com la desinversió a Nicaragua l'ebitda augmentaria un 7,4%.

El negoci de distribució de Colòmbia aporta 242 milions d'euros d'ebitda, cosa que comporta un increment del 6,6% sense considerar l'efecte del tipus de canvi. Fonamentalment, aquest augment respon a l'efecte del creixement de la demanda i la reducció de les pèrdues d'energia.

Així mateix, l'ebitda de l'any 2014 comprèn l'import corresponent a les distribuïdores de Panamà per 106 milions d'euros.

Per reduir les pèrdues d'energia s'ha procedit, entre altres actuacions, a incrementar la facturació posada al cobrament corresponent a clients de les zones afectades amb l'increment consegüent de les provisions relacionades.

Principals magnituds

	2014	2013	%
Vendes activitat d'electricitat (GWh)	17.150	16.443	4,3
Tarifa	16.102	15.406	4,5
ATR	1.048	1.037	1,1
Punts de subministrament, en milers (a 31/12)	3.032	2.925	3,7

Les vendes de l'activitat d'electricitat van arribar als 17.150 GWh, amb un increment del 4,3% tot i que el primer trimestre de 2013 recull les vendes de les distribuïdores de Nicaragua per 239 GWh (1 mes). Sense considerar les operacions a Nicaragua en aquest període, les vendes experimenten un increment del 5,8%, generat pel creixement de la demanda tant a Colòmbia com a Panamà.

Seguint l'evolució positiva de la demanda, es produeix en ambdós països un augment de la xifra de clients, i s'hi registra un creixement conjunt del 3,7%.

Las principales magnituds físiques per països el 2014 son les següents:

	Colòmbia	Panamà	Total
Vendes activitat d'electricitat	12.655	4.495	17.150
Increment vs. 2013 (%)	6,1	5,1	4,3
Punts de subministrament, en milers	2.480	552	3.032
Increment vs. 31/12/2013, en milers	84	23	107
Índex de pèrdues de xarxa (%)	16,7	10,2	14,9

L'evolució dels indicadors operatius bàsics del negoci evidencia els bons resultats de la gestió del negoci i el desenvolupament d'acord amb el previst dels plans de reducció de pèrdues.

L'indicador de pèrdues de Colòmbia es manté per sota dels nivells registrats el 2013, mentre que el de Panamà roman pràcticament en línia.

Gas

2.5.7 Infraestructures

Aquest negoci inclou l'operació del gasoducte del Magrib-Europa, la gestió del transport marítim, el desenvolupament dels projectes integrats de gas natural líquid (GNL) i l'exploració, desenvolupament, producció i emmagatzematge d'hidrocarburs.

Resultats

	2014	2013	%
Import net de la xifra de negocis	314	313	0,3
Proveïments	(8)	(32)	(75,0)
Despeses de personal, net	(4)	(4)	–
Altres despeses/ingressos	(14)	(19)	(26,3)
Ebitda	288	258	11,6
Dotació a l'amortització i pèrdues per deteriorament	(90)	(98)	(8,2)
Dotació a provisions	–	–	–
Resultat d'explotació	198	160	23,8

L'import net de la xifra de negocis de l'activitat d'infraestructures en 2014 arriba als 314 milions d'euros, amb un augment del 0,3%.

L'ebitda de 2014 s'eleva fins als 288 milions d'euros, un 11,6% superior al de l'any anterior a causa principalment de la major utilització de la flota pròpia i de l'increment de la tarifa de transport internacional del gasoducte Magrib-Europa l'any 2014.

Principals magnituds

Les principals magnituds en l'activitat de transport internacional de gas són les següents:

	2014	2013	%
Transport de gas-EMPL (GWh)	120.558	122.804	(1,8)
Portugal-Marroc	34.671	38.023	(8,8)
Espanya-Marroc (Gas Natural Fenosa)	85.887	84.781	1,3

L'activitat de transport de gas desenvolupada al Marroc a través de les societats EMPL i Metragaz ha representat un volum total de 120.558 GWh, un 1,8% inferior a l'any anterior, a causa fonamentalment d'un menor volum de gas vehiculat en el quart trimestre respecte al mateix període de l'any anterior. D'aquesta xifra, 85.887 GWh han estat transportats per Gas Natural Fenosa a través de la societat Sagane i 34.671 GWh per a Portugal i Marroc.

Gas Natural Fenosa va adquirir el 2013 un 14,9% de participació a Medgaz, SA. Medgaz és la companyia que ostenta la propietat i que opera el gasoducte submarí Algèria-Europa, que connecta Beni Saf amb la costa d'Almeria, amb una capacitat de 8 bcm/any. La capacitat corresponent està associada a un contracte de subministrament nou de 0,8 bcm/any. Les quantitats transportades pel gasoducte de Medgaz per a Gas Natural Fenosa el 2014 ascendeixen a 8.750 GWh.

La tramitació dels cinc projectes que conformen les actuacions d'exploració, producció i emmagatzematge que Gas Natural Fenosa té previst realitzar durant els propers anys en l'àrea de la Vall del Guadalquivir (àrees de Marismas, Aznalcázar i Romeral) no ha conclòs. El gener de 2013, la Secretaria d'Estat de Medi Ambient va atorgar les Declaracions d'Impacte Ambiental (DIA) per als projectes de Saladillo, Marismas Oriental i Aznalcázar que s'uneixen a la DIA obtinguda prèviament pel projecte Marismas Occidental. Posteriorment, la Junta d'Andalusia ha suspès la tramitació de l'Autorització Ambiental Unificada dels projectes Marismas Oriental i Aznalcázar, ha expressat els seus dubtes sobre el fet que s'hagin avaluat les afeccions sinèrgiques dels projectes entre si i ha sol·licitat al Ministeri de Medi Ambient que completi aquesta avaluació abans d'emetre aquests permisos mediambientals pendents. Gas Natural Fenosa ha recorregut aquesta decisió i ha interposat un contenciós-administratiu. D'altra banda, la Comissió Europea va tancar el juliol de 2014 el projecte pilot que s'hi havia obert, cosa que reflecteix que la tramitació s'ha realitzat de conformitat amb la Normativa Europea. Recentment la Comissió Europea ha aclarit a la Junta d'Andalusia que la distribució de competències aplicable a aquests projectes és matèria exclusivament nacional. Des d'abril de 2012, l'àrea de Marismas Occidental funciona parcialment com a emmagatzematge subterrani; el 2014 s'ha injectat-extret 960 GWh.

2.5.8 Proveïment i Comercialització

Aquest negoci agrupa les activitats de proveïment i comercialització de gas majorista tant en el mercat liberalitzat espanyol com fora d'Espanya, l'activitat de comercialització de gas i la comercialització d'altres productes i serveis relacionats amb la comercialització minorista en el mercat liberalitzat a Espanya i a Itàlia i la comercialització de gas de tarifa d'últim recurs a Espanya.

Resultats

	2014	2013	%
Import net de la xifra de negocis	11.807	11.801	0,1
Proveïments	(10.617)	(10.671)	(0,5)
Despeses de personal, net	(62)	(55)	12,7
Altres despeses/ingressos	(226)	(188)	20,2
Ebitda	902	887	1,7
Dotació a l'amortització i pèrdues per deteriorament	(22)	(19)	15,8
Dotació a provisions	(83)	(65)	27,7
Resultat d'explotació	797	803	(0,7)

L'import net de la xifra de negocis arriba als 11.807 milions d'euros, xifra similar a la registrada el 2013. L'ebitda registra uns resultats de 902 milions d'euros, amb un augment de l'1,7% fonamentalment a causa de l'augment de vendes en el mercat exterior.

Entorn de mercat

La demanda de gas del mercat espanyol assoleix els 299.941 GWh el 2014 (331.855 GWh el 2013) dels quals 48.261 GWh corresponen al mercat residencial (55.659 GWh el 2013), 200.110 GWh al mercat industrial i proveïment a tercers (219.635 GWh el 2013) i 51.570 GWh al mercat elèctric (56.560 GWh el 2013).

L'evolució dels principals índexs de preus en els mercats del gas ha estat la següent (valors mitjans acumulats):

	2014	2013	%
Brent (USD/bbl)	99,1	108,7	(8,8)
Henry Hub (USD/MMBtu)	4,3	3,7	16,2
NBP (USD/MMBtu)	8,2	10,7	(23,4)
TTF (€/MWh)	21,8	26,6	(18,0)

Principals magnituds

Les principals magnituds en l'activitat de proveïment i comercialització són les següents:

	2014	2013	%
Subministrament de gas (GWh)	318.677	308.010	3,5
Espanya	198.117	210.506	(5,9)
Comercialització Gas Natural Fenosa	140.836	148.078	(4,9)
Residencial	25.852	30.786	(16,0)
Industrial	98.074	97.956	0,1
Electricitat	16.910	19.336	(12,5)
Proveïment a tercers	57.281	62.428	(8,2)
Internacional	120.560	97.504	23,6
Europa majorista	43.334	30.672	41,3
Europa minorista	2.773	2.992	(7,3)
Resta exterior	74.453	63.840	16,6
Contractes manteniment, en milers (a 31/12)	2.567	2.246	14,3
Contractes per client (a 31/12)	1,52	1,48	2,7
Quota de mercat comercialització Espanya	47,0%	44,6%	5,4

La comercialització majorista de Gas Natural Fenosa arriba als 290.052 GWh i augmenta un 5,8%, fonamentalment per la comercialització de gas natural a l'exterior.

En un escenari de debilitat de la demanda, la comercialització majorista de Gas Natural Fenosa en el mercat gasista espanyol a clients finals s'ha recuperat per segon trimestre consecutiu, i arriba als 114.984 GWh el 2014, el 2,0% inferior a l'any 2013, a causa, fonamentalment, del menor consum de cicles combinats. Menys proveïment a tercers (-8,2%) resulta finalment en una disminució de la comercialització a Espanya del 4,1%.

D'altra banda, la comercialització majorista de gas internacional segueix la tendència marcada en els trimestres anteriors i arriba als 117.787 GWh l'any 2014 amb un augment del 24,6% respecte a 2013.

A Portugal, Gas Natural Fenosa a través de la seva filial Gas Natural Comercializadora ha assolit una quota en el mercat de gas del 17%, segons dades publicades per l'Ens Regulador de Portugal (ERSE), fet que el manté com el segon operador del país. Al mercat industrial, on se centren les seves activitats, la quota estimada és superior al 20%. Amb això consolida el seu lideratge a la península ibèrica en portes de la creació del mercat únic ibèric (MIBGAS).

Així mateix es consolida com el primer operador estranger a Portugal i disposa d'una cartera de contractes industrials de 7 TWh/any.

A l'octubre de 2014, Gas Natural Fenosa a través de la seva filial Gas Natural Comercializadora, ha participat en la subhasta de gas per a subministrament d'últim recurs (TUR), i és adjudicatària de 550 GWh/a, equivalent al 35% de la quantitat subastada.

Gas Natural Europe (filial francesa de comercialització a Europa), té a França una cartera contractada de 25,8 TWh/any amb clients de diversos àmbits, que van des d'empreses del sector industrial (químiques, papereres, etc.) fins a autoritats locals i del sector públic.

Igualment, la filial francesa consolida la seva posició a Bèlgica i Luxemburg amb una cartera contractada de 7,4 TWh/any. A Holanda es consolida la posició amb 6,0 TWh/any de cartera. A Alemanya, on es va començar l'activitat a finals de l'any 2012 ja s'ha contractat una cartera de 1,9 TWh/any.

Gas Natural Fenosa segueix estudiant també entrar a curt termini en altres mercats centreeuropeus basant els seus serveis en una relació d'assessorament energètic personalitzat i en l'avantatge de comptar amb un subministrament energètic diversificat i segur.

Gas Natural Vendita ha aconseguit en el mercat majorista d'Itàlia una cartera contractada de 5,1 TWh/any al tancament de 2014.

En relació amb el mercat exterior continua la diversificació de mercats amb vendes de gas a Amèrica i Àsia. Es consolida així la nostra presència en els principals mercats de gas natural líquid (GNL) internacionals amb una posició a mig termini a països en creixement o països líders en aquest mercat. Aquesta presència es veu complementada amb contractes a llarg termini que començaran el subministrament en els pròxims mesos.

En l'àrea de proveïments, al juny de 2014 Gas Natural Fenosa va signar amb la companyia nord-americana Cheniere un nou contracte de proveïment de GNL, segons el qual la societat nord-americana li subministrarà 2 bcm anuals amb llibertat de destí mundial, procedents de la planta de líquefacció Corpus Christi, projectada a Texas.

L'acord subscrit té una durada inicial de 20 anys, prorrogables a 10 més, i preveu que el primer lliurament de gas es realitzi en 2019, un cop conclosa la construcció i la posada en operació del segon tren de la planta de líquefacció. La culminació d'aquest acord està condicionada al fet que el projecte de construcció de la planta rebí autorització reguladora i es garanteixin els recursos necessaris per al seu finançament.

En el mercat minorista, Gas Natural Fenosa orienta els seus esforços a atendre les necessitats energètiques dels clients proporcionant productes i serveis de qualitat, gràcies a aquest exercici s'ha assolit la xifra de 12,1 milions de contractes actius de gas, electricitat i serveis de manteniment, dels quals 523.000 són a Itàlia.

Gas Natural Fenosa, pionera en la integració del subministrament conjunt d'ambdues energies (gas i electricitat) ha superat els 1,4 milions de llars, així mateix gran part d'aquestes (82%) també han contractat el servei de manteniment, ja que ofereix unes prestacions excel·lents, de resposta ràpida i efectiva.

Amb la ferma voluntat de seguir creixent en el mercat minorista s'han comercialitzat productes i serveis en tot l'àmbit geogràfic nacional i s'ha arribat a assolir una activació en el mercat de 1.820.000 contractes nous el 2014.

En el mercat de la petita i mitjana empresa es continua potenciant l'assessorament personalitzat a clients mitjançant propostes d'optimització de potència contractada i reducció del consum d'energia reactiva. La cartera de serveis de manteniment de gas i electricitat per a pimes segueix creixent i ha superat els 8.000 contractes a tancament de 2014. Així mateix, continua l'activitat d'expansió a Portugal, i se superen així al tancament del 2014 els 37.000 contractes.

Gas Natural Fenosa continua apostant per la innovació per a complir les expectatives dels clients amb la màxima eficiència, incorporant noves funcionalitats en tots els canals digitals, com ara la contractació i l'atenció online, on s'assoleixen 6 milions de consultes anuals.

L'ampli i diversificat portfoli de serveis per a client residencial i pime ha fet créixer la cartera fins als 2,6 milions de contractes actius, que mitjançant una plataforma pròpia d'operacions amb 149 empreses associades i connectades mitjançant un sistema de mobilitat *online*, permet maximitzar la qualitat del servei i la satisfacció dels clients. Gràcies a aquest exercici la cartera de contractes d'energia i serveis en el segment minorista ha crescut un 4% en termes homogenis respecte al 31 de desembre de 2013.

Al tancament de l'any 2014 Gas Natural Fenosa disposa d'un total de 43 estacions de càrrega de gas natural, tant comprimit com líquat. Un total de 21 estacions són d'accés públic, 10 són d'accés privat i les 12 restants són privades amb accessos públics.

Electricitat

2.5.9 Electricitat Espanya

El negoci d'Electricitat a Espanya inclou les activitats de generació d'electricitat d'Espanya, la comercialització majorista i minorista d'electricitat en el mercat liberalitzat espanyol i el subministrament d'electricitat a preu voluntari petit consumidor (PVPC).

Resultats

	2014	2013	%
Import net de la xifra de negocis	5.822	5.841	(0,3)
Proveïments	(4.229)	(4.181)	1,1
Despeses de personal, net	(145)	(156)	(7,1)
Altres despeses/ingressos	(666)	(742)	(10,2)
Ebitda	782	762	2,6
Dotació a l'amortització i pèrdues per deteriorament	(553)	(566)	(2,3)
Dotació a provisions	(31)	(37)	(16,2)
Resultat d'explotació	198	159	24,5

L'import net de la xifra de negocis de l'activitat d'electricitat a Espanya arriba als 5.822 milions d'euros, amb un lleuger descens del 0,3% respecte de l'any anterior i l'ebitda s'eleva a 782 milions d'euros amb un augment del 2,6% respecte del 2013.

Entorn de mercat

En l'entorn nacional, la demanda elèctrica peninsular va arribar als 243.430 GWh (246.373 GWh en 2013), per la qual cosa disminueix un 1,2% davant la de l'any passat. En termes de demanda neta, corregida per l'efecte laboralitat i temperatura, la demanda ha disminuït un 0,2%.

El saldo físic d'intercanvis internacionals es manté exportador amb 3,4 TWh exportats durant l'any, un 49,0% menys que les exportacions acumulades en l'any passat.

El consum de bombament va arribar l'any 2014 als 5,3 TWh i és un 9,8% inferior al de l'any anterior.

La generació neta nacional ha disminuït un 2,6% respecte a la de l'any anterior. En valors acumulats, la generació renovable ha disminuït l'1,1% en l'any, comparada amb una caiguda de la no renovable del 3,7%.

En termes de cobertura, la generació eòlica ha assolit en valor acumulats el 20,8%, 1,3 punts inferior a la de l'any passat.

La resta de generació renovable en termes acumulats 2014 ha augmentat un 4,4%, amb especial rellevància tant de la solar tèrmica, que ha augmentat un 12,9%, com de la hidràulica convencional, amb un augment del 5,5%.

La generació hidràulica convencional ha presentat un increment acumulat en l'any del 5,5%. L'energia hidroelèctrica produïble registrada en 2014, qualifica l'any com a humit, amb una probabilitat de ser superada (PSS) respecte de la produïble mitjana històrica del 25%, és a dir, estadísticament només 25 de cada 100 anys presentarien característiques més humides que l'any actual.

La generació renovable en el seu conjunt ha cobert el 44,0% de la demanda, 3,9 punts més que l'any passat.

La generació no renovable ha presentat una disminució del 3,7% en l'any, amb disminucions en totes les tecnologies, excepte nuclear i el carbó.

La generació nuclear ha augmentat un 1,0% en termes anuals.

El buit tèrmic ha incrementat un 1,3% respecte a l'acumulat l'any passat, amb una cobertura del 25,7%, 0,6 punts superior a la registrada el 2013.

La generació amb carbó ha presentat un augment del 10,6%, amb una cobertura del 16,9% davant del 15,1% de l'any passat, afectat sens dubte per la finalització del Reial Decret de Garantia de Subministrament.

La generació amb cicles combinats ha disminuït el 12,7% respecte a l'any anterior. En termes de cobertura de la demanda, la xifra ha estat del 8,8%, 1,2 punts menys que el 2013.

La resta de tèrmica no renovable, cogeneració bàsicament, ha disminuït un 20,1% la seva producció respecte a l'any anterior.

El preu mitjà ponderat del mercat diari se situa en 42,0 €/MWh, 2,3 €/MWh per sota del valor acumulat l'any passat.

L'evolució dels principals índexs de preus en els mercats elèctrics i relacionats (addicionals als índexs esmentats en l'apartat 2.5.8) ha estat la següent (valors mitjans acumulats):

	2014	2013	%
Preu mitjà ponderat del mercat diari (€/MWh)	42,0	44,3	(5,2)
Carbó API 2 CIF (USD/t)	75,4	81,7	(7,7)
CO ₂ EUA (€/ton)	6,0	4,5	33,3

Principals magnituds

Les principals magnituds en l'activitat d'electricitat de Gas Natural Fenosa a Espanya són les següents:

	2014	2013	%
Capacitat de generació elèctrica (MW)	12.122	12.088	0,3
Hidràulica	1.948	1.914	1,8
Nuclear	604	604	–
Carbó	2.065	2.065	–
Cicles combinats	6.603	6.603	–
Renovables	902	902	–
Eòlica	738	738	–
Minihidràulica	107	107	–
Cogeneració i altres	57	57	–
Energia elèctrica produïda (GWh)	30.542	32.897	(7,2)
Hidràulica	4.275	4.434	(3,6)
Nuclear	4.425	4.287	3,2
Carbó	5.622	5.430	3,5
Cicles combinats	14.143	16.394	(13,7)
Renovables	2.077	2.352	(11,7)
Eòlica	1.556	1.642	(5,3)
Minihidràulica	434	362	19,9
Cogeneració i altres	87	348	(75,0)
Factor de disponibilitat generació no renovable (%)	94,0	94,6	(0,6)
Vendes d'electricitat (GWh)	34.718	32.941	5,4
Mercat liberalitzat	28.617	25.948	10,3
PVPC/Regulat	6.101	6.993	(12,8)
Quota de mercat de generació no renovable	18,7%	20,4%	(8,3)
Quota de mercat de generació renovable	2,1%	2,1%	–
Quota de mercat de comercialització	14,5%	13,5%	7,4

La producció elèctrica peninsular de Gas Natural Fenosa disminueix un 7,2% respecte a l'any anterior, bàsicament per la menor generació tradicional.

La generació eòlica, resta d'hidràulica i cogeneració presenta una disminució de l'11,7% en el conjunt de l'any.

La producció hidràulica és un 3,6% inferior a la de 2013. La millora de les aportacions en el quart trimestre de l'any permeten que l'any que va començar com a humit continuï qualificant-se com a mitjà, amb un PSS (probabilitat que el produïble registrat sigui superat, d'acord amb la sèrie històrica del produïble mitjà) del 55% a tancament d'any. El nivell de reserves d'energia a les conques de Gas Natural Fenosa se situa en el 35,8% d'ompliment, enfront del 38,2% de finals de l'any passat.

La producció nuclear ha presentat un augment del 3,2% en valors acumulats, afectada pel desplaçament de les parades programades.

En el quart trimestre s'ha aplicat el Reial Decret de Garantia de Subministrament de manera que la producció amb carbó de l'exercici queda en 5.622 GWh, un 3,5% superior a la de l'any 2013.

La generació d'electricitat amb cicles combinats en termes acumulats ha estat de 14.143 GWh, un 13,7% inferior a la de 2013.

La quota de mercat en generació tradicional acumulada el 31 de desembre 2014 de Gas Natural Fenosa és del 18,7%, inferior al 20,4% de 2013.

En comercialització d'electricitat les vendes de 2014 han arribat a la xifra de 34.718 GWh, incloent la comercialització en mercat liberalitzat i la comercialització d'últim recurs, i augmenten un 5,4%. Les xifres de la cartera de comercialització elèctrica estan d'acord amb el posicionament de maximització de marges, l'optimització de quota i el grau de cobertura que Gas Natural Fenosa desitja tenir enfront de les variacions de preu del mercat elèctric.

Les emissions acumulades consolidades de CO₂ de les centrals tèrmiques de carbó i cicle combinat de Gas Natural Fenosa, afectades per la normativa que regula el règim de comerç d'emissions de gasos d'efecte hivernacle, han estat d'11,1 milions de tones de CO₂ davant dels 11,5 milions de tones de CO₂ l'any 2013.

Gas Natural Fenosa realitza una gestió integral de la seva cartera de cobertura de drets d'emissió de CO₂ per al període post Kyoto (2013-2020), i adquireix els drets i crèdits d'emissió necessaris a través de la seva participació activa tant en el mercat secundari com en projectes primaris i fons de carboni.

Gas Natural Fenosa Renovables

Gas Natural Fenosa Renovables, el 31 de desembre de 2014 tenia una potència total instal·lada en operació de 902 MW consolidables, dels quals 738 MW corresponen a tecnologia eòlica, 107 MW a minihidràulica i 57 MW a cogeneració.

La producció en 2014 ha estat un 11,7% inferior a la de l'any anterior (2.077 GWh vs 2.352 GWh). Aquesta disminució, es deu fonamentalment, a la menor producció de la tecnologia de cogeneració (cogeneració i purins). En la tecnologia eòlica es produeix una disminució de la producció del 5,2%, a causa d'una menor eolicitat respecte a l'any anterior. Pel que fa a la producció amb tecnologia minihidràulica s'ha assolit una producció de 434 GWh (+ 19,9%).

Amb data 16 de juny de 2014 es va publicar la definitiva Ordre Ministerial IET/1045/2014 de paràmetres retributius del nou marc regulador aplicable a instal·lacions de producció d'energia elèctrica a partir de fonts d'energies renovables, cogeneració i residus, i encara que s'han modificat els valors dels paràmetres previstos en els esborranys publicats amb anterioritat, no implica una variació significativa en els resultats esperats de Gas Natural Fenosa Renovables a partir dels esborranys previs.

Així mateix, el passat 1 d'agost es va publicar l'Ordre IET/1459/2014, per la qual s'aproven els paràmetres retributius i s'estableix el mecanisme d'assignació del règim retributiu específic per a noves instal·lacions eòliques i fotovoltaïques en els sistemes elèctrics dels territoris no peninsulars i que estableixen el marc retributiu a què optaran els projectes eòlics en tramitació de Gas Natural Fenosa Renovables a Canàries.

Durant el quart trimestre de 2014 es van finalitzar les obres principals associades a la construcció del parc eòlic Cordal de Montouto de 14 MW a Galícia l'entrada en operació comercial del qual va ser el mes de gener de 2015.

2.5.10 Global Power Generation

Amb data 1 d'octubre de 2014 Gas Natural Fenosa crea la societat Global Power Generation per tal d'impulsar el seu negoci de generació internacional. La nova societat incorpora els actius i negocis de generació elèctrica de Gas Natural Fenosa fora d'Europa i la seva creació està alineada amb els objectius establerts en l'actual Pla Estratègic de la companyia, que preveu el creixement en el mercat internacional a través del desenvolupament de projectes de generació, especialment a l'Amèrica Llatina i Àsia.

Aquest negoci integra tots els actius i les participacions de generació internacional del Grup a Mèxic, Puerto Rico, República Dominicana, Panamà, Costa Rica, Kenya i Austràlia (projectes eòlics), així com els actius que s'exploten per a tercers a través d'O&M Energy.

Resultats

	2014	2013	%
Import net de la xifra de negocis	946	928	1,9
Proveïments	(619)	(616)	0,5
Despeses de personal, net	(31)	(22)	40,9
Altres despeses/ingressos	(75)	(70)	7,1
Ebitda	221	220	0,5
Dotació a l'amortització i pèrdues per deteriorament	(104)	(98)	6,1
Dotació a provisions	–	–	–
Resultat d'explotació	117	122	(4,1)

L'ebitda de Global Power Generation en 2014 arriba als 221 milions d'euros, amb un increment del 0,5% davant el de l'any anterior.

A Mèxic, l'ebitda augmenta un 6,6% a causa fonamentalment de l'ingrés més gran de capacitat associat a un calendari de manteniment diferent respecte a l'any anterior així com, per l'operació, des d'octubre de 2014, del Parc Eòlic de Bii Hioxo que aporta un ebitda de 10 milions d'euros.

L'ebitda de la República Dominicana presenta una variació negativa del 12,0% (un 11,6% sense considerar l'efecte del tipus de canvi) com a conseqüència de l'extraordinari nivell de producció del primer semestre de l'any anterior, motivat per la sortida del sistema d'unitats de generació més eficients i menys generació hidràulica.

L'ebitda de Panamà disminueix un 28,3% (un 30,5% sense considerar l'efecte del tipus de canvi) a causa de l'escassetat de precipitacions a les zones on estan ubicades les centrals hidràuliques. Això ha ocasionat més cost d'energia per compres al mercat i més cost de combustible per la major producció amb unitats tèrmiques per a cobrir els compromisos contractuals de potència.

L'ebitda de Costa Rica augmenta un 103,6% (un 97,0% sense considerar l'efecte del tipus de canvi) a causa del marge de les obres relacionades amb la interconnexió entre Torito i Torito II que s'han realitzat per JASEC, empresa d'energia provincial de Cartago, la qual té previst desenvolupar una altra central hidràulica aigües avall de Torito i que és la propietària d'aquest projecte.

A Kenya l'ebitda disminueix un 13,8%. El descens es deu fonamentalment a la fluctuació dels preus del combustible, a la menor venda d'energia (perquè les plantes s'utilitzen menys), així com a un increment de despeses per replanificació de tasques de manteniment.

Pel que fa a la central hidroelèctrica de Torito (Costa Rica) de 50 MW de potència està finalitzant el període de construcció, s'han iniciat les proves de posada en marxa i està prevista la seva entrada en operació comercial en el primer quadrimestre de l'any 2015.

Principals magnituds

Les principals magnituds en l'activitat són les següents:

	2014	2013	%
Capacitat de generació elèctrica (MW)	2.663	2.429	9,6
Mèxic (CC)	2.035	2.035	–
Mèxic (eòlic)	234	–	–
Costa Rica (hidràulica)	51	51	–
Panamà (hidràulica)	22	22	–
Panamà (fuel)	11	11	–
República Dominicana (fuel)	198	198	–
Kenya (fuel)	112	112	–
Potència en construcció	50	284	
Energia elèctrica produïda (GWh)	17.740	18.183	(2,4)
Mèxic	15.898	16.193	(1,8)
Mèxic (eòlic)	253	–	–
Costa Rica (hidràulica)	159	239	(33,5)
Panamà (hidràulica)	74	81	(8,6)
Panamà (fuel)	28	17	64,7
República Dominicana (fuel)	920	1.096	(16,1)
Kenya (fuel)	408	557	(26,8)
Factor de disponibilitat (%)			
Mèxic (CC)	95,9	95,7	0,2
Costa Rica (hidràulica)	91,0	98,2	(7,3)
Panamà (hidràulica i fuel)	92,3	92,5	(0,2)
República dominicana (fuel)	90,2	90,3	(0,1)
Kenya (fuel)	88,1	86,1	(2,3)

La producció a Mèxic és inferior a la registrada l'any anterior com a resultat de l'allargament del manteniment major de la central d'Hermosillo realitzat en 2014 així com pel menor despatx a la central de Tuxpan. Això s'ha compensat per la major venda d'energia excedent així com per l'inici de l'operació comercial del parc eòlic de Bii Hioxo, des de l'1 d'octubre de 2014.

La producció hidràulica a Costa Rica s'ha vist afectada per l'escàs règim de pluges de l'any, el baix despatx així com per la parada programada realitzada al setembre de 2014 a la central de Cachi, de la qual s'obté l'aigua, i que també afecta la disponibilitat de l'any 2014.

La major producció a Panamà es deu a la major generació de les centrals tèrmiques, despatxades per requeriment de la demanda per a compensar la menor generació hidràulica del país, derivada de l'escàs nivell de precipitacions. La major operació tèrmica ha incidit en una menor disponibilitat a causa de més treballs de manteniment realitzats en aquestes centrals.

La generació a República Dominicana va disminuir un 16,1% com a resultat del nivell extraordinari de la producció registrat en 2013 per la sortida de recursos més eficients del sistema així com per la menor generació hidràulica al país, que han variat les condicions d'oferta i demanda del país, afectant la nostra posició en la llista de mèrit.

La producció amb fuel a Kenya ha disminuït un 26,8% respecte a l'any anterior, i ha arribat als 408 GWh. Aquest descens es deu al menor despatx de la planta 1 al país, com a conseqüència de l'entrada en operació comercial d'instal·lacions amb tecnologia més eficient.

CGE

2.5.11 CGE

Gas Natural Fenosa i els accionistes majoritaris de la societat xilena Compañía General de Electricidad, SA (CGE) format per Grupo Familia Marín, Grupo Almería i Grupo Familia Pérez Cruz, que representaven aproximadament el 54,19% del capital social, van subscriure l'octubre de 2014 un contracte de promesa de compravenda en virtut del qual Gas Natural Fenosa es comprometia a llançar una Oferta Pública d'Adquisició (OPA) sobre la totalitat del capital social de CGE i els venedors a vendre irrevocablement les seves accions en el marc d'aquesta l'oferta.

L'oferta, pel 100% de les accions de CGE, es va realitzar a un preu en efectiu de 4.700 pesos xilens per acció i va concloure amb èxit el 14 de novembre de 2014.

Així Gas Natural Fenosa Xile, filial al 100% de Gas Natural Fenosa, és el nou accionista majoritari de la major distribuïdora d'electricitat i gas a Xile amb una participació del 96,72%.

Aquesta adquisició és la major operació de compra internacional realitzada per Gas Natural Fenosa i també la major compra d'una utility a l'Amèrica Llatina.

Per a Gas Natural Fenosa aquesta operació implica una fita estratègica clau que reforça la seva posició en distribució de gas i electricitat a l'Amèrica Llatina i li permet entrar al mercat energètic de Xile des d'una posició de lideratge, a través de l'empresa de distribució d'electricitat i gas principal del país, que té més de 2,8 milions de clients i que distribueix electricitat al 40% del mercat xilè, incloent part de la capital, Santiago de Xile.

Des del punt de vista financer, l'operació no altera la solidesa financera de la companyia i accelera el compliment dels objectius compromesos en el Pla Estratègic 2013-2015, i aporta actius i negocis de gran qualitat.

El passat 20 de novembre de 2014, el primer consell d'administració de la societat després del tancament de l'Oferta Pública d'Adquisició d'accions formulada, va nomenar per unanimitat president de la companyia el conseller delegat de Gas Natural Fenosa, Rafael Villaseca. Així mateix, en la mateixa sessió del consell es van acordar altres nomenaments d'alts directius de Gas Natural Fenosa com a consellers de la companyia xilena.

Resultats

	2014	2013	%
Import net de la xifra de negocis	272	–	–
Proveïments	(197)	–	–
Despeses de personal, net	(21)	–	–
Altres despeses/ingressos	(18)	–	–
Ebitda	36	–	–
Dotació a l'amortització i pèrdues per deteriorament	(16)	–	–
Dotació a provisions	–	–	–
Resultat d'explotació	20	–	–

Després de l'adquisició de la companyia, s'incorpora al perímetre de consolidació de Gas Natural Fenosa pel mètode d'integració global en data 30 de novembre de 2014, la contribució a l'ebitda consolidat del qual és de 36 milions d'euros.

Principals magnituds

Les principals magnituds en l'activitat són les següents:

	2014	2013	%
Punts de subministrament de distribució de gas, en milers (a 31/12)	593	–	–
Xarxa de distribució de gas (km)	8.192	–	–
Punts de subministrament de distribució d'electricitat, en milers (a 31/12)	2.854	–	–
Xile	2.644	–	–
Argentina	210	–	–
Xarxa de transport d'electricitat (km)	3.495	–	–
Quota mercat GLP Xile (%)	26,6%	–	–

3. Sostenibilitat

3.1 Medi ambient

Principals magnituds

	2014	2013	%
Capacitat instal·lada lliure d'emissions (%)	20,7	19,5	6,2
Producció neta lliure d'emissions (%)	14,0	13,2	6,1
Emissions directes de GEI1 (Mt CO ₂ eq)	19,8	20,8	(4,8)
Emissions de CO ₂ /generació d'electricitat (t CO ₂ /GWh)	406	399	1,8
Emissions de metà en distribució de gas (t CO ₂ eq/km xarxa)	9,9	9,9	–
Activitat amb certificació ambiental (% sobre l'ebitda amb certificació ambiental) ²	100,0	99,4	0,6

¹ Gasos d'efecte hivernacle. Emissions directes corresponents a l'abast 1 d'acord amb "The Greenhouse Gas Protocol. A Corporate accounting and reporting standard".

² El % d'ebitda amb certificació ambiental sobre el total ebitda grup és aproximadament un 80%.

D'acord amb els principis ambientals de Gas Natural Fenosa, les seves línies d'actuació estan orientades a garantir el compliment de la legislació, a reduir l'impacte ambiental, a mitigar el canvi climàtic, a preservar la biodiversitat de l'entorn, a prevenir la contaminació i a impulsar la millora contínua.

En matèria de canvi climàtic aquest any s'ha continuat avançant en els diferents projectes (empremta, cadena de subministrament, riscos i oportunitats) si bé cal destacar per la seva rellevància el llançament de la iniciativa COMpenSA2. Pel que fa als reconeixements de la gestió del carboni, Gas Natural Fenosa va liderar per tercer any consecutiu, la classificació mundial dins del grup de les companyies de les *utilities* segons els informes The A list i Iberia 125 Climate Change Report elaborats per CDP. Pel que fa a valors d'emissió, no s'han produït canvis significatius en matèria d'emissions directes de CO₂ respecte a 2013, ja que de la mateixa manera que ja va passar, l'operació dels grups de carbó i gas ha estat condicionada per la producció renovable i una demanda moderada. El mes de novembre de 2014 Gas Natural Fenosa va entrar a formar part del Grupo Español para el Crecimiento Verde promogut pel Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient. El Grupo español para el Crecimiento Verde, sota el model del Green Growth Group europeu, té com a objectius augmentar la participació de les empreses, compartir informació, identificar les oportunitats i donar suport a la presència espanyola en fòrums internacionals.

En 2014 Gas Natural Fenosa ha dut a terme actuacions múltiples i variades en favor de la conservació de la biodiversitat, algunes de les quals en resposta als requisits establerts per les autoritats ambientals i altres de caràcter voluntari. Així, en juliol de 2014 va subscriure un acord amb la Fundació Global Nature per a la materialització del nostre compromís amb la conservació de la biodiversitat, un dels eixos principals en la gestió ambiental dels negocis i activitats a tot el món.

Conscient del paper fonamental que juga l'aigua en el procés productiu, i en el nostre compromís contant amb l'entorn i amb la gestió eficient dels recursos naturals, Gas Natural Fenosa va iniciar en 2014 la definició d'una estratègia en matèria d'aigua amb l'objecte de donar cabuda a les diferents polítiques i mesures encaminades al major coneixement i a la millora en la gestió del recurs hídric a les nostres instal·lacions. L'Estratègia de l'Aigua pretén dotar Gas Natural Fenosa d'una visió global i objectiva de la gestió actual d'aquest recurs i definir un marc d'actuació per a tot el grup. Durant els propers anys es durà a terme la implantació d'aquesta.

Una altra informació rellevant pel que fa a les principals actuacions en matèria mediambiental, sostenibilitat, emissions, així com les inversions mediambientals principals, s'inclou en la Nota 35 de la Memòria.

3.2 Personal

Indicadors de naturalesa social	2014	2013	% Var.
Nombre d'empleats el 31/12	21.961	14.415	52,3
Índex de rotació voluntària (%)	3,3	2,3	43,5
Índex d'integració (persones amb discapacitat) ¹	2,3	2,1	9,5
Hores de formació per empleats	57,4	55,7	3,1
Taxa d'absentisme	1,86	1,70	9,4
Dies perduts	3.035	4.184	(27,5)
Nombre d'accidents amb baixa	118	152	(22,4)

¹ Espanya.

Desenvolupament humà i social

Gas Natural Fenosa ofereix als seus empleats una ocupació estable i de qualitat (el 96% dels llocs de treball són de caràcter indefinit) i una carrera professional sòlida, estructurada i atractiva.

Gas Natural Fenosa disposa d'un model global de selecció externa homogeni per a totes les geografies on opera. D'aquesta manera es garanteix una única estratègia com ocupador, amb els mateixos criteris de selecció i l'aplicació de les millors pràctiques en la identificació, captació i retenció del talent professional necessari per al desenvolupament dels negocis.

Conscients que la satisfacció dels empleats depèn, en gran mesura, de l'existència d'oportunitats de desenvolupament professional, Gas Natural Fenosa continua oferint a tots els empleats la possibilitat de participar en el Programa de Mobilitat Interna. A través d'aquest programa, les persones poden optar a qualsevol posició vacant a totes les geografies, independentment de la localització de l'empleat, de manera que aquest és un dels principals pilars de la dinamització del desenvolupament professional dels empleats de la companyia.

El comportament ètic, la promoció i el respecte de la igualtat, la prevenció i la seguretat en el treball, són part fonamental del compromís assumit per Gas Natural Fenosa amb els seus empleats.

Aquests principis es reflecteixen en la gestió diària de la companyia a través del Codi Ètic, del I Conveni Col·lectiu, el Pla d'Igualtat o el Protocol de Prevenció de l'Assetjament Laboral, Sexual i per Raó de Sexe.

Gas Natural Fenosa aposta per la diversitat i la inclusió. Un clar exemple en són els Programes Capacitas i Aflora, tots dos impulsats amb l'objectiu de normalitzar la integració laboral de professionals amb discapacitat. Des que vam començar a implementar els dos projectes, un total de 105 persones amb necessitats especials han gaudit d'ajudes dirigides a la inserció laboral. Com a reconeixement a la nostra política d'inclusió, Gas Natural Fenosa va obtenir el Segell Bequal Plus per ser una de les companyies energètiques pioneres en el seu compromís amb la discapacitat.

Gas Natural Fenosa promou la conciliació de la vida professional i personal gràcies a l'important conjunt de mesures de flexibilització laboral, serveis i beneficis adaptats a les necessitats dels empleats. D'aquesta manera, els nostres professionals poden configurar les seves diferents opcions vitals en congruència amb els seus plans de desenvolupament i els interessos de l'empresa.

Formació i gestió del talent

La Gestió del Talent de Gas Natural Fenosa aposta pel desenvolupament individual i l'evolució en la carrera professional, que contribueix a definir de manera controlada i consistent l'aprenentatge dels nostres professionals per a assegurar que el seu desenvolupament estigui alineat amb els objectius de la companyia.

La unitat de Gestió del Talent i Universitat Corporativa és l'encarregada de desenvolupar els professionals de Gas Natural Fenosa, de tots els nivells organitzatius, i de gestionar el coneixement en tot l'àmbit de la companyia. La preparació de les persones és un dels factors d'èxit de l'empresa ja que són elles les que arriben als objectius de negoci i impulsen les estratègies corporatives.

La Universitat Corporativa forma part de diverses xarxes internacionals de formació empresarial, com la European Foundation for Management Development (EFMD) o el Global Council of Corporate Universities (CCU), organitzacions en què es comparteixen les millors pràctiques, i es manté una xarxa d'aliances amb institucions acadèmiques tant a Espanya com a la resta del món. A més, té un Consell Assessor format per universitats, escoles de negoci i agents externs com les Universitats Politècniques de Barcelona i Madrid, l'Institut Tecnològic de Monterrey, IESE, ESADE, Boston Consulting Group que, juntament amb les unitats internes de Gas Natural Fenosa, assegura la connexió permanent entre l'estratègia de la companyia i els programes que es duen a terme.

La Universitat Corporativa va renovar la seva acreditació Corporate Learning Improvement Process (CLIP). Aquesta certificació atorgada per la European Foundation for Management Development, reconeix la qualitat dels processos d'aprenentatge i desenvolupament de persones de les organitzacions d'educació empresarial. A més, comporta la possibilitat de donar a conèixer i contrastar el model formatiu i de gestió de Gas Natural Fenosa amb un equip d'avaluadors experts amb amplis coneixements d'altres empreses multinacionals.

En aquesta ocasió, els avaluadors de CLIP van destacar la implicació de les àrees de negoci en el model d'itineraris formatius de la Universitat Corporativa i la implantació d'un sistema d'aprenentatge i desenvolupament, basat en un model centralitzat i un equip interconnectat amb els *business partner* de Recursos Humans.

Gas Natural Fenosa s'ha proposat aconseguir una millora significativa en els nivells de seguretat i salut, per la qual cosa està impulsant un canvi cultural qualitatiu en tot l'àmbit d'actuació de la companyia. Des de la Universitat Corporativa, es va elaborar un programa formatiu estructurat en perfils i funcions, perquè cada professional disposi de les habilitats, les eines i els coneixements més adequats per a la seva ocupació. El programa combina formació presencial, virtual i visites a operacions de camp (obres, instal·lacions, etc.).

Retribució

La política retributiva de Gas Natural Fenosa es regeix per l'equitat en l'àmbit intern i per la competitivitat des del punt de vista del mercat. D'altra banda, la retribució de l'empleat depèn de la seva inclusió en el conveni col·lectiu.

- El nivell retributiu dels empleats inclosos en el conveni col·lectiu s'estableix en funció del grup i subgrup professional al qual pertanyen.
- Per a aquells no inclosos, les retribucions es defineixen individualment, segons la política retributiva aprovada per la Comissió de Nomenaments i Retribucions del Consell d'Administració de la companyia.

La retribució variable, enquadrada dins de la política retributiva de Gas Natural Fenosa, té com a finalitat potenciar el compromís dels empleats i motivar el millor acompliment de les seves funcions, alineant-los amb els interessos a llarg termini de la companyia i els seus accionistes.

La retribució variable anual valora l'aportació a la consecució d'objectius individuals en funció del lloc de treball, relacionats amb variables econòmico-financeres d'eficiència i creixement. També té en compte qüestions de qualitat i seguretat, que estan directament vinculades a l'assoliment dels objectius proposats en el Pla de Direcció per Objectius.

La Direcció per Objectius així com la Retribució Variable Comercial, són les metodologies desplegades a Gas Natural Fenosa per a incentivar la implicació dels empleats en l'assoliment dels objectius de la companyia i en la participació directa en els resultats. Ambdues s'instrumenten a través de dos tipus de Retribució Variable Anual, en funció del col·lectiu al qual s'orienta:

- **Gestió:** basada en la direcció per objectius i valoració de l'acompliment. S'aplica a les persones que pertanyen al col·lectiu de directius i exclosos de conveni.
- **Comercial:** en funció del compliment d'objectius comercials. S'adreça a aquelles persones que tinguin una funció comercial dins del grup.

El paquet retributiu dels empleats de Gas Natural Fenosa es complementa amb un sistema de previsió social, en el qual està inclòs el Pla de Pensions, principal vehicle de finançament dels compromisos postocupació.

Així mateix, Gas Natural Fenosa ofereix una sèrie de beneficis socials que complementen el paquet retributiu dels empleats. El Sistema de Retribució Flexible, consolidat ja en la companyia després del seu llançament en 2012 per a personal directiu i tècnics exclosos de l'àmbit de regulació del Conveni Col·lectiu a Espanya, permet als beneficiaris dissenyar voluntàriament la composició del seu paquet retributiu.

En l'exercici 2014, la campanya realitzada del Sistema de Retribució Flexible ha superat un 25% les peticions realitzades l'any 2013. Aquest percentatge és indicatiu de l'èxit d'aquest sistema de retribució dins de la companyia.

Estructura del personal

El desglossament del personal el 31 de desembre per categories, gèneres i àrees geogràfiques s'inclou en la Nota 24 de la Memòria Consolidada.

3.3 Fiscalitat

Polítiques fiscals i gestió del risc fiscal

Gas Natural Fenosa té el compromís d'actuar amb responsabilitat fiscal en la gestió dels seus negocis i complir les seves obligacions fiscals en tots els territoris en què opera, mantenint relacions adequades amb les Administracions Tributàries corresponents.

Per això, des de l'exercici 2010, Gas Natural Fenosa està adherida al "Codi de Bones Pràctiques Tributàries" elaborat pel Fòrum de Grans Empreses juntament amb l'administració tributària espanyola. Aquesta iniciativa, impulsada pel Govern d'Espanya, té l'objectiu de promoure la transparència, la bona fe i la cooperació amb l'Agència Estatal de l'Administració Tributària en la pràctica fiscal empresarial i la seguretat jurídica en l'aplicació i la interpretació de les normes tributàries.

En aquest sentit, la companyia s'ha compromès expressament a: (a) evitar estructures de caràcter opac amb finalitats tributàries, (b) col·laborar amb les Administracions Tributàries (c) informar regularment al Consell d'Administració sobre les polítiques fiscals aplicades; i (d) aplicar els criteris fiscals d'acord amb la doctrina administrativa i la jurisprudència.

Per a garantir que les pràctiques tributàries de Gas Natural Fenosa estan basades en aquests principis, el grup té un Procediment General de Bones Pràctiques Tributàries.

D'altra banda, Gas Natural Fenosa té un mapa de riscos en el qual s'identifiquen específicament els riscos fiscals i les controvèrsies sobre la interpretació o l'aplicació del marc jurídic fiscal. La informació sobre les principals actuacions amb transcendència fiscal i la posició de l'entitat per a cada una d'aquestes es detalla en l'apartat de "Litigis i arbitratges" de la Nota 33 dels Comptes anuals consolidats.

En el cas d'operacions rellevants o singulars s'informa al Consell d'Administració de quines són les conseqüències fiscals d'aquestes quan constitueixen un factor rellevant. La creació o adquisició de participacions en entitats domiciliades en països o territoris que tinguin la consideració de paradisos fiscals ha de ser informada al Consell d'Administració, a través de la Comissió d'Auditoria i Control.

Segons la normativa espanyola que determina els països que tenen la consideració de paradisos fiscals (Reial Decret 1080/1991, de 5 de juliol i Reial Decret 116/2003, de 31 de gener), Gas Natural Fenosa manté 5 participacions en societats constituïdes en aquests territoris:

- Les participacions del 95,0% en Buenergía Gas & Power, Ltd, del 47,5% en Ecoeléctrica Holding, Ltd i del 47,5% en Ecoeléctrica Limited, totes domiciliades a les Illes Caiman. Es tracta de societats tenidores directament i indirectament d'una única participació industrial que desenvolupa l'activitat de generació elèctrica per cycle combinat de gas a Puerto Rico (Ecoeléctrica, LP), les rendes de la qual tributen en aquest país i no aporten cap avantatge fiscal per a Gas Natural Fenosa.
- Les participacions del 31,1% en Gasoducto del Pacífico (Cayman), Ltd i del 54,8% en Gasco Grand Cayman, Ltd, ambdues domiciliades a les Illes Caiman. Es tracta de societats sense activitat incorporades al grup com a conseqüència de l'adquisició del grup CGE i que no aporten cap avantatge fiscal per a Gas Natural Fenosa.

Les operacions intragrup realitzades amb aquestes entitats corresponen a dividendes rebuts per import de 17.581 milers d'euros tal com es detalla en l'Informe Anual de Govern Corporatiu.

Contribució fiscal

Gas Natural Fenosa és conscient de la seva responsabilitat en el desenvolupament econòmic de les societats en què realitza la seva activitat. Els impostos que paga representen una part significativa de la contribució econòmica que realitza als països en els quals opera. Per això, Gas Natural Fenosa presta una atenció prioritària al compliment de la seva obligació de pagar els impostos que, d'acord amb les normes aplicables, resultin deguts en cada territori.

El pagament de tributs de Gas Natural Fenosa té una importància econòmica considerable i implica un elevat esforç de compliment per les obligacions formals i col·laboració amb l'Administració tributària.

La contribució fiscal total de Gas Natural Fenosa va ascendir en l'exercici 2014 a 3.741 milions d'euros (3.550 milions d'euros en l'exercici 2013). En la taula següent es mostra el total dels tributs pagats per Gas Natural Fenosa segmentat entre aquells que comporten una despesa efectiva per al grup (anomenats tributs propis), i aquells que retenen o repercuteixen al contribuent final (anomenats tributs de tercers):

	2014			2013		
	Propis	Tercers	Total	Propis	Tercers	Total
Espanya	940	1.819	2.759	896	1.850	2.746
Amèrica Llatina	480	183	663	296	260	556
Resta	106	213	319	93	155	248
Total	1.526	2.215	3.741	1.285	2.265	3.550

D'altra banda, el desglossament dels tributs efectivament pagats en l'exercici 2014 per categories és el següent (en milions d'euros):

País	Tributs propis					Tributs tercers				
	Impost sobre beneficis ¹	Tributs energètics	Tributs locals	Altres ²	Total	IVA	Impostos sobre hidrocarburs	Altres ³	Total	Total
Espanya	402	257	145	136	940	1.257	356	206	1.819	2.759
Argentina	7	6	1	23	37	9	1	15	25	62
Brasil	86	–	13	53	152	67	–	3	70	222
Colòmbia	84	–	24	72	180	9	–	26	35	215
Xile ⁴	5	–	–	–	5	4	–	2	6	11
Mèxic	51	–	–	3	54	30	–	9	39	93
Panamà	32	–	1	6	39	–	–	3	3	42
Resta Amèrica Llatina	12	–	1	–	13	2	–	3	5	18
Itàlia	26	–	–	5	31	37	28	5	70	101
Resta	10	1	–	64	75	120	17	6	143	218
Total	715	264	185	362	1.526	1.535	402	278	2.215	3.741

¹ Correspon a l'Impost sobre beneficis efectivament pagat en l'exercici. No inclou quantitats meritades. La informació sobre la conciliació entre l'“Impost sobre beneficis” registrat i el que resultaria d'aplicar el tipus nominal de l'Impost vigent en el país de la societat dominant (Espanya) sobre el “Resultat abans d'impostos” es detalla en la Nota 20. Situació Fiscal dels Comptes Anuals Consolidats.

² Inclou bàsicament la seguretat social per la quota empresarial i altres tributs propis específics de cada país.

³ Inclou bàsicament retencions a empleats i seguretat social per la quota de l'empleat.

⁴ Correspon al període de desembre de 2014 com a conseqüència de la combinació de negocis realitzada el 30 de novembre de 2014.

4. Principals riscos i incerteses

4.1. Riscos operatius

4.1.1. Risc regulador

Gas Natural Fenosa i les seves societats filials estan obligades a complir amb la normativa legal aplicable als sectors de gas natural i d'electricitat. En especial, els negocis de distribució gasista i elèctric responen a activitats regulades en la major part dels països on Gas Natural Fenosa realitza aquesta activitat.

La normativa legal aplicable als sectors de gas natural i d'electricitat als països on opera Gas Natural Fenosa es troba típicament subjecta a revisió periòdica per part de les autoritats competents. La introducció de les modificacions referides podria incidir en l'esquema de retribució actual de les activitats regulades, i afecta de manera adversa el negoci, els beneficis, les subvencions i la situació financera de Gas Natural Fenosa.

En cas que els organismes públics o privats a qui pogués correspondre interpretessin o apliquessin aquesta normativa de manera diferent al criteri de Gas Natural Fenosa, podria qüestionar-se o o es podria recórrer a aquest compliment i, si resultés provat qualsevol incompliment, podria afectar d'una manera material adversa el negoci, les perspectives, els beneficis, les subvencions i la situació financera de Gas Natural Fenosa.

La gestió del risc regulador es basa en la comunicació fluïda que Gas Natural Fenosa manté amb els organismes reguladors. Addicionalment, en l'acompliment de les activitats regulades, Gas Natural Fenosa ajusta els seus costos i les inversions a les taxes de rendibilitat reconegudes per a cada negoci.

4.1.2. Riscos de volums de gas i electricitat

La major part de les compres de gas natural i gas natural líquid (GNL) es realitzen a través de contractes a llarg termini, que inclouen clàusules d'acord amb les quals Gas Natural Fenosa té l'obligació de comprar anualment determinats volums de gas (conegudes com clàusules "*take-or-pay*"). D'acord amb aquests contractes, tot i que Gas Natural Fenosa no necessiti adquirir el volum de gas compromès per a un moment determinat, estarà obligat contractualment a pagar la quantitat mínima compromesa de conformitat amb les clàusules "*take-or-pay*".

Els contractes esmentats contenen uns volums de gas que es corresponen amb les necessitats estimades de Gas Natural Fenosa. No obstant això, les necessitats reals poden ser inferiors a les previstes en el moment de subscripció dels contractes. En cas de produir-se variacions significatives en aquestes estimacions, Gas Natural Fenosa està obligat a adquirir un volum de gas més gran del que efectivament necessita o, si no, a pagar per la quantitat de gas mínima compromesa, amb independència de que no adquireixi l'excés sobre les seves necessitats, cosa que podria afectar d'una manera adversa i significativa els costos operatius de Gas Natural Fenosa.

En l'àmbit elèctric, el resultat de Gas Natural Fenosa està exposat a la contracció dels volums de generació d'electricitat, condicionada per l'evolució de la demanda elèctrica. Addicionalment, donat l'important paper de la tecnologia de Cicle Combinat en el parc de generació de Gas Natural Fenosa, el volum generat es pot veure minorat pel creixent pes relatiu de la generació amb energies renovables.

La contracció de volums generats implicaria més incertesa respecte al compliment del posicionament generació/comercialització objectiu.

Gas Natural Fenosa gestiona de manera integrada els seus contractes i actius globalment a fi d'optimitzar els balanços energètics, de manera que permet corregir qualsevol desviació de la manera més rendible possible.

4.1.3. Risc operacional

a) Riscos assegurables

Les activitats de Gas Natural Fenosa estan exposades a diversos riscos operatius, tals com avaries a la xarxa de distribució, a les instal·lacions de generació d'electricitat i als vaixells metaners, explosions, emissions contaminants, abocaments tòxics, incendis, condicions meteorològiques adverses, incompliments contractuals, sabotatges o accidents a la xarxa de distribució de gas o actius de generació d'electricitat, així com altres desperfectes i supòsits de força major que podrien tenir com a resultat danys personals i/o materials, deterioraments de les instal·lacions o propietats de Gas Natural Fenosa o la destrucció d'aquestes. Esdeveniments com aquests, o altres de naturalesa similar, són impredecibles i poden causar interrupcions en el subministrament de gas i la generació d'electricitat. En aquest tipus de situacions, tot i que existeixen les cobertures pertinents a través de la contractació d'assegurances de riscos, com ara assegurances davant potencials pèrdues de benefici i danys materials, la situació financera i els resultats de Gas Natural Fenosa es poden veure afectats en la mesura que les pèrdues que es poguessin produir no estiguessin assegurades, la cobertura fos insuficient, o es generessin pèrdues econòmiques com a conseqüència de limitacions de cobertura o evolució a l'alça de les franquícies, així com per potencials encariments de les primes satisfetes al mercat assegurador.

Així mateix, cal esmentar que Gas Natural Fenosa podria ser objecte de reclamacions de responsabilitat civil per danys personals i/o altres causats en el desenvolupament ordinari de les seves activitats. La interposició d'aquestes reclamacions podria comportar el pagament d'indemnitzacions d'acord amb la legislació aplicable en aquells països on Gas Natural Fenosa opera, cosa que podria donar lloc, en la mesura que les pòlisses d'assegurances de responsabilitat civil contractades no cobreixin l'import d'aquestes indemnitzacions, a un efecte material advers en el negoci, les perspectives, la situació financera i els resultats d'aquests.

Gas Natural Fenosa elabora plans de millora contínua que permetin reduir la freqüència i severitat d'incidències potencials. Entre d'altres, s'han desenvolupat unitats específiques de supervisió d'actius enfocades a intensificar el manteniment preventiu i predictiu. Addicionalment, la política de cobertura mitjançant assegurances es basa en l'optimització del Cost Total del Risc.

b) Imatge i reputació

Gas Natural Fenosa està exposada a l'opinió i la percepció projectada sobre diferents grups d'interès. Aquesta percepció es pot veure deteriorada per esdeveniments produïts per la companyia i per tercers sobre els quals es tingui poc o cap control, de manera que es produeix un efecte contagi de la reputació sobirana o sectorial sobre la companyia. En cas que es produís aquest deteriorament, a mig termini podria implicar un perjudici econòmic derivat de més exigències per part dels reguladors, més costos de finançament o més esforços comercials en la captació de clients.

Gas Natural Fenosa realitza una tasca activa en la identificació i el seguiment de potencials esdeveniments reputacionals i grups d'interès afectats. Addicionalment, la transparència forma part de la seva política de comunicació.

c) Medi Ambient

Les activitats de Gas Natural Fenosa estan sotmeses al compliment d'una normativa extensa en matèria de protecció mediambiental.

Gas Natural Fenosa i les seves societats filials estan sotmeses al compliment estricte de normativa extensa en matèria de protecció mediambiental que exigeix, entre altres aspectes, l'elaboració d'estudis d'avaluació d'impacte mediambiental, l'obtenció de les autoritzacions, llicències i permisos pertinents, així com el compliment de determinats requisits. Entre d'altres:

- Que les autoritzacions i llicències ambientals podrien no ser atorgades o ser revocades per l'incompliment de les condicions que s'hi imposessin;
- Que el marc regulador o la interpretació d'aquest per les autoritats podria patir modificacions o canvis, cosa que podria provocar un augment dels costos o terminis per tal de complir amb el nou marc regulador.

Per mitigar aquest risc, Gas Natural Fenosa ha adoptat un sistema de gestió integral ambiental i disposa de plans d'emergència en instal·lacions amb risc d'accident amb impacte en el medi ambient. Addicionalment, es contracten pòlisses d'assegurança específiques per a la cobertura d'aquesta tipologia de riscos.

d) Canvi climàtic

La demanda d'electricitat i de gas natural està lligada al clima. Una part important del consum de gas durant els mesos d'hivern depèn de la producció d'electricitat i de l'ús que se'n fa com a calefacció, mentre que durant els mesos d'estiu, el consum depèn de la producció d'electricitat destinada a les instal·lacions d'aire condicionat, fonamentalment. Els ingressos i resultats de Gas Natural Fenosa derivats de les activitats de distribució i comercialització de gas natural podrien veure's afectats de manera adversa en el cas que es produïssin tardors temperades o hiverns menys freds. Igualment, la demanda d'electricitat podria baixar si es produeixen estius menys calorosos a causa de menys demanda d'aire condicionat. Així mateix, el nivell d'ocupació de les plantes de generació hidroelèctrica depèn del nivell de precipitacions del lloc on es trobin aquestes instal·lacions, i es pot veure afectat en èpoques de sequera.

Les polítiques i mesures establertes en l'àmbit europeu per tal de combatre el canvi climàtic podrien afectar el resultat de Gas Natural Fenosa, en cas d'alterar la competitivitat del *mix* de generació de la companyia.

Gas Natural Fenosa participa en diferents grups de treball en l'àmbit europeu que li permeten adaptar anticipadament la seva estratègia als nous desenvolupaments normatius. Addicionalment, participa en projectes de desenvolupament net orientats a reduir les emissions de CO₂.

e) Exposició geopolítica

Gas Natural Fenosa té interessos en països amb diferents entorns polítics, econòmics i socials, i hi destaquen dues àrees geogràfiques principals:

- Amèrica Llatina

Una part important del resultat operatiu de Gas Natural Fenosa és generat per les seves filials llatinoamericanes. Les operacions a l'Amèrica Llatina estan exposades a diferents riscos inherents a la inversió a la regió. Entre els factors de risc lligats a la inversió i al negoci a l'Amèrica Llatina, cal esmentar els següents:

- Important influència en l'economia per part dels governs locals;
- Significativa fluctuació en la taxa de creixement econòmic;
- Alts nivells d'inflació;
- Devaluació, depreciació o sobrevaloració de les divises locals;
- Controls o restriccions relatius a la repatriació de guanys;
- Entorn canviant dels tipus d'interès;
- Canvis en les polítiques financeres, econòmiques i fiscals;
- Canvis inesperats en els marcs reguladors;
- Tensions socials i
- Inestabilitat política i macroeconòmica.

- Orient Pròxim i Magrib

Gas Natural Fenosa té actius propis i importants contractes de subministrament de gas procedent de diferents països del Magrib i Orient Pròxim, en particular Egipte. La inestabilitat política a la zona pot derivar en danys físics sobre actius d'empreses participades per Gas Natural Fenosa i en l'obstrucció de les operacions d'aquestes o altres empreses que impliquin una interrupció del subministrament de gas del grup.

Gas Natural Fenosa té una cartera diversificada tant a països en què desenvolupa negocis de distribució d'energia (Amèrica Llatina, Europa) com a països dels quals procedeix el proveïment de gas (Amèrica Llatina, Àfrica, Orient Mitjà, Europa). Aquesta diversificació permet minimitzar el risc tant d'expropiació com d'interrupció de subministrament davant l'efecte contagi d'inestabilitat política entre països propers. Addicionalment, hi ha pòlisses d'assegurança específiques contractades davant els riscos esmentats.

4.2. Riscos financers

Els riscos de caràcter financer (tipus d'interès, tipus de canvi, preu de les matèries primeres (*commodities*), risc de crèdit, risc de liquiditat) es desenvolupen en la Nota 16 de la Memòria Consolidada.

4.3. Principals oportunitats

Les principals oportunitats que té Gas Natural Fenosa són:

- *Mix* de generació: el parc de generació de Gas Natural Fenosa, dominat per centrals de cicle combinat, té la flexibilitat necessària per a adaptar-se a diferents situacions de mercat, de manera que resulta un actiu valuós en l'aprofitament d'oportunitats relacionades amb la volatilitat dels preus i volums demandats en els mercats de gas i electricitat.
- Evolució dels mercats de CO₂: els diferents mecanismes proposats per la Comissió Europea orientats a incrementar el cost dels drets d'emissió tenen per objecte desincentivar l'ús de tecnologies més contaminants per a contrarestar així l'efecte del canvi climàtic. En aquesta situació, el parc de Gas Natural Fenosa seria més competitiu davant del carbó, de manera que poden aflorar addicionalment oportunitats en el mercat d'emissions.
- Portfolio de proveïment de GN/GNL: la gestió de gasoductes, la participació en plantes i la flota de vaixells metaners permet cobrir les necessitats dels diferents negocis del grup de manera flexible i diversificada, i optimitza per als diferents escenaris energètics. Concretament, la flota de vaixells metaners converteix Gas Natural Fenosa en un dels majors operadors de GNL al món i referent a la conca Atlàntica i Mediterrània.
- Equilibrada posició estructural en negocis i àrees geogràfiques, molts d'aquests amb fluxos estables, independents del preu de les *commodities*, que permeten optimitzar la captura dels creixements esperats de la demanda energètica a partir de 2015 i maximitzar les oportunitats de nous negocis en nous mercats.

5. Evolució previsible del grup

5.1. Prioritats estratègiques

Per tal d'assolir els objectius establerts, Gas Natural Fenosa defineix línies estratègiques a mitjà termini que s'actualitzen de manera periòdica, adaptant-se a la conjuntura actual i futura i tenint en compte les especificitats de les diferents línies de negoci que componen la companyia.

Al novembre 2013, Gas Natural Fenosa va presentar l'actualització del Pla Estratègic 2013-2017 en el qual s'estableixen les prioritats estratègiques del grup per al període 2013-2015 així com les bases del creixement post 2015. Aquestes prioritats estratègiques són:

- Execució del Pla d'Eficiència.
- Gestionar cada línia de negoci d'acord amb les condicions de mercat.
- Gestionar la cartera de negoci segons el seu encaix estratègic.

a) Execució del Pla d'Eficiència

L'objectiu principal del "Pla d'Eficiència" és reforçar l'eficiència en tots els àmbits de la gestió operativa i la gestió d'actius. Aquest objectiu permetrà estalviar 300 milions d'euros el 2015, mitjançant la implantació de 90 projectes que afecten les àrees d'operació i manteniment, comercialització i corporativa.

b) Gestionar cada línia de negoci d'acord amb les condicions de mercat

Tenint en compte l'entorn de mercat, Gas Natural Fenosa ha analitzat les prioritats estratègiques de cadascuna de les línies de negoci, actualitzant així els objectius de creixement de l'ebitda i la política d'inversions que ha de seguir la companyia fins a l'any 2015.

S'han establert les actuacions clau següents per línia de negoci:

Distribució gas Europa:

- Capturar potencial creixement orgànic.
- Continuar gestionant els aspectes reguladors.

Distribució electricitat Europa:

- Reduir l'impacte regulador amb el pla d'eficiència.
- Gestionar el pla d'inversió d'acord amb la rendibilitat.

Gas:

- Augmentar la quota del negoci internacional.
- Aprofitar la plataforma de GNL per a capturar oportunitats de creixement.
- Continuar capturant oportunitats de dual fuel, serveis energètics i eficiència energètica.
- Gestionar l'eficiència del procés comercial.

Electricitat:

- Reduir l'impacte regulador amb el pla d'eficiència.
- Gestionar cobertura de la generació i comercialització elèctrica.

Amèrica Llatina:

- Explotar el potencial de creixement orgànic.
- Gestionar les pròximes revisions reguladores.
- Desenvolupar noves oportunitats en distribució de gas i generació.
- Desenvolupar serveis i eficiència energètica.

c) Gestió de la cartera de negoci segons l'encaix estratègic que tingui.

En els últims anys, Gas Natural Fenosa ha realitzat un important esforç en matèria de desinversions. S'han desinvertit més de 5.000 milions d'euros en els últims 5 anys des de l'adquisició d'Unión Fenosa. La situació actual de palanquejament genera un estat de confort per a Gas Natural Fenosa i no serà necessari cap tipus de desinversió per motius financers. No obstant això, es preveu seguir analitzant l'encaix estratègic de la cartera de negoci de la companyia fins a 2015.

Quant a l'encaix estratègic de l'adquisició de CGE:

- Representa l'entrada en un nou mercat clau a l'Amèrica Llatina amb accés immediat a una posició líder de mercat.
- La transacció augmenta la diversificació geogràfica de Gas Natural Fenosa i contribueix a un perfil de negoci/risc més equilibrat.
- Reforça el lideratge de Gas Natural Fenosa en la distribució de gas a les principals ciutats de l'Amèrica Llatina.
- Avança en la consolidació d'una plataforma de distribució elèctrica a l'Amèrica Llatina.
- Accelera la integració del negoci global de GNL de Gas Natural Fenosa en el mercat xilè, subministrant al client final a preus internacionals.
- Facilita la participació en projectes de generació internacional a Xile en el curt termini.

5.2. Prioritats financeres

El Pla Estratègic estableix una política financera compatible amb els objectius de creixement i dividend:

- Línies estratègiques definides en el context de disciplina financera.
- Flexibilitat per a augmentar inversions per a un creixement futur si és necessari.
- Compromís de dividend en efectiu.

Gas Natural Fenosa defineix nous objectius per a l'any 2015 (dades en milions d'euros), que es mantenen després de l'adquisició de CGE:

	Objectius 2015 amb CGE
Ebitda 2015	> 5.000
Benefici Net	~ 1.500
Dividend (<i>Pay-out</i>)	~ 62%
Inversions 2013-2015	~5.100
Deute Net	~12.500
Deute Net/Ebitda 2015	2,5x–3,0x

5.3. Perspectives del grup

Segons l'actualització del Pla Estratègic, a partir de 2015, Gas Natural Fenosa preveia entrar en nous mercats, centrant el seu focus d'inversió i l'estratègia de creixement en l'àmbit internacional:

- Proveïment, transport i emmagatzematge de gas.
- Generació d'electricitat.
- Distribució de gas.

L'adquisició de CGE implica un avanç en el compliment de les aspiracions 2017 de Gas Natural Fenosa:

- Una contribució addicional als resultats que sosté els plans de disciplina financera.
- Consolidació de la presència de Gas Natural Fenosa a l'Amèrica Llatina.
- Un desenvolupament equilibrat de dues de les tres palanques de creixement del grup (xarxes de distribució i gas natural líquid (GNL)).
- Establiment d'una plataforma atractiva per a créixer en la tercera palanca (generació d'electricitat).

Després de l'adquisició de CGE, Gas Natural Fenosa ha d'elaborar el 2015 un nou Pla Estratègic que ha d'establir les línies estratègiques i els objectius del grup per als propers anys.

Addicionalment, alineats amb aquesta estratègia, Gas Natural Fenosa té diversos projectes en marxa que a partir de 2015 s'aniran desenvolupant, cosa que proporcionarà un creixement de volum addicional i flexible a partir d'aquest any.

Entre els principals projectes en curs a mitjà termini cal destacar-ne els següents:

- Contracte amb Cheniere, que proporcionarà un creixement de volum addicional i flexible de gas a partir de 2016.
- Volums addicionals de GNL per a 2019 amb Shah Deniz II (Azerbaidjan) i Yamal (Rússia).
- "Projecte Torito" (Costa Rica) de generació hidràulica, cosa que consolidarà la companyia com el primer generador privat de Costa Rica a partir de 2015.
- Licitació el 2013 per a la distribució de gas natural en 4 ciutats al sud-oest del Perú, a través de la qual es vendrà i distribuirà gas a més de 60.000 llars.

6. Activitats de R+D+i

La innovació és un dels motors del desenvolupament de Gas Natural Fenosa, per la qual cosa destina una part important dels seus recursos i dels seus esforços a les activitats de R+D+i, tractant de buscar una optimització dels recursos, de desenvolupar noves tecnologies i de mantenir-se al corrent dels avanços tecnològics en els sectors en què opera.

La inversió realitzada en activitats d'innovació tecnològica és la següent:

	2014	2013	2012	% Var
Inversió total (milions d'euros)	13,7	12,5	11,3	9,6

Gas Natural Fenosa centra les seves activitats d'innovació en les línies tecnològiques definides pel Pla de Tecnologia, algunes de les quals es resumeixen a continuació:

- **Transmissió i distribució de l'electricitat:** les principals activitats durant el 2014 han continuat centrant-se en el desenvolupament de les xarxes intel·ligents i l'emmagatzematge d'energia. En el cas de xarxes intel·ligents, s'ha continuat treballant en el desenvolupament de projectes de tecnologies noves per mitjà de l'automatització de l'operació i manteniment de les infraestructures elèctriques. A més s'ha llançat el projecte OSIRIS amb el qual es vol optimitzar les funcionalitats aportades per les xarxes intel·ligents, aprendre sobre les incidències en les comunicacions dels equips de Telegestió i millora de la qualitat de subministrament elèctric davant avaries.
- **Emmagatzematge d'energia:** aquest concepte està destinat a ser un element clau en el sistema elèctric del futur, ja que permetrà millorar la qualitat de l'energia, assegurar l'estabilitat i la fiabilitat del subministrament i permetre una integració major i més fàcil en la xarxa de l'electricitat d'origen renovable. Per això, s'està treballant en la recerca de solucions tecnològiques que ajudin a que la xarxa de distribució sigui més eficient. Una de les actuacions que s'estan desenvolupant, és el Projecte de demostració Bateria Li-ion, per a ús de bateries d'Ió Liti transportables com a suport a la xarxa de Distribució.
- **Energies renovables:** l'activitat se centra en el desenvolupament d'activitats de millora de les instal·lacions. Entre els projectes més rellevants destaquen els estudis sobre la tecnologia existent en el camp de les microturbines. El gas renovable és una altra de les línies prioritàries d'actuació amb projectes dirigits a produir biometà a partir de biomassa perquè s'injecti a la xarxa de gas natural o per a ús com a combustible per al sector del transport.
- **Eficiència i serveis energètics:** es continua treballant en diversos pilots de sistemes de gestió energètica en els sectors residencial i pimes amb l'objectiu d'ampliar els serveis comercials que ajudin als nostres clients a controlar i reduir el seu consum energètic. En aquest àmbit, cal esmentar el projecte europeu DC4Cities, l'objecte del qual és optimitzar la gestió energètica de Centres de Dades (DCs), minimitzant-ne els consums i millorant-ne l'alimentació mitjançant energies renovables.
- **Tecnologies avançades de generació:** s'està treballant en projectes dirigits a millorar l'explotació dels actius existents i a reduir l'impacte ambiental d'aquests, com ara el projecte Menos H₂O, centrat en l'estudi d'alternatives per a la reducció, reutilització i reciclatge d'aigua a les centrals de cycle combinat.
- **Solucions avançades de xarxa de gas:** s'han desenvolupat diferents projectes en l'àmbit de la telemesura integrada de gas i electricitat.
- **Mobilitat sostenible:** principalment projectes per al transport marítim i terrestre. S'ha continuat amb els projectes GARneT (Gas an Alternative for Road Transport) i LNG Bluecorridors per demostrar els avantatges de l'ús de gas natural líquid (GNL) com a combustible net per als vehicles pesants de llarg recorregut a la carretera i s'està desenvolupant el projecte Abel Matutes per a la instal·lació del primer motor a gas natural al ferri de passatgers del mateix nom.

7. Informe Anual de Govern Corporatiu

S'inclou com a Annex a aquest Informe de Gestió, i formant-ne part integrant, l'Informe Anual de Govern Corporatiu de l'exercici 2014, tal com requereix l'article 526 de la Llei de Societats de Capital.

8. Accions pròpies

La Junta General d'Accionistes, en la reunió del 20 d'abril de 2010, va acordar autoritzar expressament al Consell d'Administració, amb facultat de delegació, perquè en un termini no superior als cinc anys pugui adquirir a títol onerós, fins a un màxim del 10% del capital social o la xifra màxima que resulti d'aplicació d'acord amb la normativa vigent en el moment d'adquisició, accions de la societat que estiguin totalment desemborsades, sense que mai el valor nominal total de l'autocartera pogués superar el 10% del capital subscrit, o qualsevol altre que legalment s'estableixi.

En virtut de l'autorització esmentada, durant l'exercici 2014 es van adquirir 1.128.504 accions pròpies per import de 23 milions d'euros (3.447.535 accions pròpies per import de 52 milions d'euros durant l'exercici 2013) de les quals 174.998 accions pròpies per import de 3 milions d'euros (163.279 accions pròpies per import de 3 milions d'euros el 31 de desembre de 2013) es van lliurar als empleats del grup com a part de la seva retribució de l'exercici 2014 derivada del Pla d'Adquisició d'Accions 2012-2013-2014 (Nota 3.4.14.d) i la resta van ser totalment alienades per import de 20 milions d'euros (50 milions d'euros el 31 de desembre de 2013). En tancar l'exercici 2014, i en tancar l'exercici 2013, Gas Natural Fenosa no tenia accions pròpies en autocartera.

9. Fets posteriors

Els fets posteriors al tancament de l'exercici es descriuen en la Nota 36 de la Memòria Consolidada.

A. Estructura de la propietat

A.1 Completi el quadre següent sobre el capital social de la societat:

Data de la darrera modificació	Capital social (€)	Nombre d'accions	Nombre de drets de vot
22/06/2012	1.000.689.341,00	1.000.689.341	1.000.689.341

Indiqui si existeixen classes d'accions diferents amb drets associats diferents:

No

Classe	Nombre d'accions	Nominal unitari	Nombre unitari de drets de vot	Drets diferents

A.2 Detalli els titulars directes i indirectes de participacions significatives de la seva entitat a la data de tancament de l'exercici, exclosos els consellers:

Nom o denominació social de l'accionista	Nombre de drets de vot directes	Drets de vot indirectes		% sobre el total de drets de vot
		Titular directe de la participació	Nombre de drets de vot	
Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona "la Caixa"	–	Caixabank, SA	208	0,00
Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona "la Caixa"	–	Criteria CaixaHolding, SAU	344.609.780	34,44
Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona "la Caixa"	–	VidaCaixa, SA de Seguros y Reaseguros	1.438	0,00
Repsol, SA	300.216.871	–	–	30,00
Société Nationale pour la Recherche, la Production, le Transport, la Transformation et la Commercialisation des Hydrocarbures	40.092.780	–	–	4,01

Indiqui els moviments en l'estructura accionarial més significatius esdevinguts durant l'exercici:

Nom o denominació social de l'accionista	Data de l'operació	Descripció de l'operació
Repsol, SA	22/05/2014	S'ha superat el 30% del capital social.

A.3 Completi els quadres següents sobre els membres del consell d'administració de la societat que posseeixin drets de vot de les accions de la societat:

Nom o denominació social del conseller	Nombre de drets de vot directes	Drets de vot indirectes		% sobre el total de drets de vot
		Titular directe de la participació	Nombre de drets de vot	
Sr. Salvador Gabarró Serra	3.262			0,00
Sr. Antonio Brufau Niubó	81.139			0,01
Sr. Rafael Villaseca Marco	13.055			0,00
Sr. Carlos Losada Marrodán	2.019	Sra. Mercedes Cavestany de Dalmases	7.800	0,00
Sr. Demetrio Carceller Arce	2.826	Inversiones Las Parras de Castellote, SL	15.000	0,00
Sr. Emiliano López Achurra	1.098			0,00
Sr. Enrique Alcántara-García Irazoqui	8.339			0,00
Sr. Felipe González Márquez	2.000			0,00
Sr. Heribert Padrol Munté	0			0,00
Sr. Juan María Nin Génova	156			0,00
Sr. Juan Rosell Lastortras	–	Sr. Juan Rosell Codinachs	2.000	0,00
Sr. Luis Suárez de Lezo Mantilla	18.156			0,00
Sr. Miguel Valls Maseda	7.000			0,00
Sr. Nemesio Fernández-Cuesta Luca de Tena	1			0,00
Sr. Ramón Adell Ramón	5.000			0,00
Sr. Santiago Cobo Cobo	684			0,00
Sr. Xabier Añoveros Trías de Bes	350			0,00
% total de drets de vot en poder del consell d'administració				0,01

Completi els quadres següents sobre els membres del consell d'administració de la societat que posseeixin drets sobre accions de la societat:

Nom o denominació social del conseller	Nombre de drets directes	Drets indirectes		Nombre d'accions equivalents	% sobre el total de drets de vot
		Titular directe	Nombre de drets de vot		

A.4 Indiqui, si escau, les relacions d’indole familiar, comercial, contractual o societària que hi hagi entre els titulars de participacions significatives, en la mesura que siguin conegudes per la societat, llevat que siguin escassament rellevants o derivin del gir o tràfic comercial ordinari:

Nom o denominació social relacionats	Tipus de relació	Breu descripció
Repsol, SA	COM CON SOC	Les relacions comercials, contractuals o societàries existents entre “la Caixa” i Repsol, SA es detallen en la informació elaborada per aquests grups. Així mateix, veure pacte parasocial de l’apartat A.6.
Fundació Bancària Caixa d’Estalvis i Pensions de Barcelona “la Caixa”	COM CON SOC	Les relacions comercials, contractuals o societàries existents entre “la Caixa” i Repsol, SA es detallen en la informació elaborada per aquests grups. Així mateix, veure pacte parasocial de l’apartat A.6.

A.5 Indiqui, si escau, les relacions d’indole comercial, contractual o societària que hi hagi entre els titulars de participacions significatives, i la societat i/o el seu grup, llevat que siguin escassament rellevants o derivin del gir o tràfic comercial ordinari:

Nom o denominació social relacionades	Tipus de relació	Breu descripció
Société Nationale pour la Recherche, la Production, le Transport, la Transformation et la Commercialisation des Hydrocarbures	Comercial	Les relacions existents deriven del tràfic comercial ordinari.

A.6 Indiqui si han estat comunicats a la societat pactes parasocials que l’afectin segons el que s’estableix en els articles 530 i 531 de la Llei de Societats de Capital. En aquest cas, descrigui'ls breument i relacioni els accionistes vinculats pel pacte:

Si

Intervinents del pacte parasocial	% de capital social afectat	Breu descripció del pacte
Repsol, SA	64,44	Acord d'11 de gener de 2000, novació de 16 de maig de 2002 i addendes de 16 de desembre de 2002 i 20 de juny de 2003.
Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona "la Caixa"		(i) Repsol i "la Caixa" han de preservar en tot moment els principis de transparència, independència i professionalitat en la gestió de Gas Natural Fenosa mitjançant el manteniment del control conjunt sobre aquesta companyia. (ii) El Consell ha d'estar constituït per disset (17) membres, cinc (5) nomenats a proposta de Repsol, cinc (5) més nomenats a proposta de "la Caixa", un (1) conseller en representació de Caixa Catalunya i sis (6) consellers independents proposats de manera conjunta per "la Caixa" i Repsol. Repsol i "la Caixa" votarien, a més, a favor dels nomenaments proposats per l'altre. (iii) D'entre els consellers proposats per cada una de les parts, "la Caixa" ha de proposar qui hagi d'ostentar la condició de president del Consell i Repsol el conseller delegat. Els consellers de Repsol i "la Caixa" votarien a favor dels nomenaments proposats per cada un per a aquests càrrecs. (iv) La Comissió Executiva ha d'estar composta per vuit (8) membres, dels quals tres (3) han d'elegir-se d'entre els consellers proposats per Repsol, incloent-hi el conseller delegat, tres (3) d'entre els proposats per "la Caixa", incloent-hi el president, i els altres dos (2) d'entre els consellers independents. (v) D'acord amb els principis assenyalats en l'apartat (i) anterior, les parts, de bona fe i atenent exclusivament a l'interès de Gas Natural Fenosa, han de consensuar, prèviament a la seva submissió al Consell d'Administració el Pla estratègic de Gas Natural Fenosa, que ha d'incloure totes les decisions que afecten les línies fonamentals de l'estratègia de la societat: l'estructura organitzativa, el pressupost anual, les operacions de concentració i l'alienació i l'adquisició d'actius que siguin substancials en les línies de desenvolupament estratègic de Gas Natural Fenosa. Fets rellevants: núm. 20320 de data 12/01/2000, núm. 35389 de data 22/05/2002 i núm. 42788-42785-42790 i 42784 de data 20/06/2003.

Indiqui si la societat coneix l'existència d'accions concertades entre els seus accionistes. En aquest, descrigui'ls breument:

Sí

Intervinents acció concertada	% de capital social afectat	Breu descripció del concert
Repsol, SA		Acord d'11 de gener de 2000, novació de 16 de maig de 2002 i addendes de 16 de desembre de 2002 i 20 de juny de 2003. En virtut dels pactes referits en el punt anterior, "la Caixa" i Repsol, que per separat són titulars cada un d'una participació de control de conformitat amb la normativa d'ofertes públiques d'adquisició, ostenten una posició de control conjunt sobre Gas Natural Fenosa a efectes reguladors i de competència, de manera que disposen conjuntament d'una participació en la societat superior al 50% i després d'haver designat entre elles més de la meitat dels membres de l'òrgan d'administració. D'acord amb la normativa actualment en vigor, aquests pactes donen lloc a una acció concertada entre "la Caixa" i Repsol a Gas Natural Fenosa. Fets rellevants: núm. 20320 de data 12/01/2000, núm. 35389 de data 22/05/2002 i núm. 42788-42785-42790 i 42784 de data 20/06/2003.
Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona "la Caixa"		

En el cas que durant l'exercici s'hagi produït alguna modificació o ruptura d'aquests pactes, acords o accions concertades, indiqui-ho expressament:

A.7 Indiqui si hi ha alguna persona física o jurídica que exerceixi o pugui exercir el control sobre la societat d'acord amb l'article 4 de la Llei del Mercat de Valors. En aquest cas, identifiqui-la:

Sí

Nom o denominació social

Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona "la Caixa"

Repsol, SA

Observacions

El control pot ser exercit per l'acció concertada que s'indica en l'apartat A.6.

A.8 Completi els quadres següents sobre l'autocartera de la societat:

A data de tancament de l'exercici:

Nombre d'accions directes	Nombre d'accions indirectes*	% total sobre capital social
0	0	0,000

* A través de:

Nom o denominació socials del titular directe de la participació	Nombre d'accions directes
Total	0

Detalli les variacions significatives, d'acord amb el que disposa el Reial Decret 1362/2007, realitzades durant l'exercici:

Data de comunicació	Total d'accions directes adquirides	Total d'accions indirectes adquirides	% total sobre capital social
	0	0	0,000

A.9 Detalli les condicions i el termini del mandat vigent de la junta d'accionistes al consell d'administració per a emetre, recomprar o transmetre accions pròpies.

La Junta General d'Accionistes de 20 d'abril de 2010, en el vuitè punt de l'Ordre del Dia, va autoritzar el Consell d'Administració per a acordar en un termini no superior a 5 anys l'adquisició a títol onerós de les accions de la societat. En les condicions següents:

Vuitè.- Autorització al Consell d'Administració per a l'adquisició derivativa d'accions pròpies, directament o a través de societats del grup de Gas Natural SDG, SA, en els termes que acordi la Junta General i amb els límits legalment establerts, de manera que deixen sense efecte l'autorització acordada per la Junta General Ordinària de 26 de juny de 2009.

Vuitè 1.- Deixar sense efecte l'autorització atorgada al Consell d'Administració per la Junta General celebrada el 26 de juny de 2009, per a adquirir a títol onerós accions de la societat.

Vuitè 2.- Autoritzar el Consell d'Administració perquè en un termini no superior als cinc anys pugui adquirir a títol onerós, en una o diverses vegades, fins a un màxim del 10% del capital subscrit o la xifra màxima que resulti d'aplicació d'acord amb la normativa vigent en el moment d'adquisició, accions de la societat que estiguin totalment desemborsades, sense que el valor nominal de les accions adquirides mai no superi, directament o indirectament, afegint-lo al de les que ja posseeixi la societat o les seves filials, el 10% del capital subscrit o qualsevol altre percentatge que legalment s'estableixi. El preu mínim i màxim d'adquisició serà el de cotització en el Mercat Continu de les Borses de Valors espanyoles amb una oscil·lació en més o en menys d'un 5%. En el cas que les accions no cotitzessin, el preu màxim i mínim d'adquisició s'assenyala entre una vegada i mitja i dues vegades el valor comptable de les accions, d'acord amb el darrer Balanç consolidat auditat. El Consell d'Administració queda facultat per delegar aquesta autorització a la persona o persones que cregui convenient. La present autorització s'entén que és extensiva a l'adquisició d'accions de la societat per part de societats dominades.

Així mateix, la Junta General de 20 d'abril de 2012, en el punt desè de l'Ordre del Dia, va adoptar l'acord següent:

Desè.- Autorització al Consell d'Administració, amb facultat de substitució a la Comissió Executiva, d'acord amb el que disposa l'article 297.1 b) de la Llei de Societats de Capital, per tal que, dins el termini màxim de cinc (5) anys, si ho estima convenient, pugui augmentar el capital social, fins a la quantitat màxima corresponent a la meitat del capital social en la data de l'autorització, amb previsió de subscripció incompleta, emetent accions ordinàries, privilegiades o rescatables, amb vot o sense vot, amb prima o sense prima, en una o diverses vegades i en l'oportunitat i quantia que consideri adequades, incloent-hi la facultat de suprimir, si escau, el dret de subscripció preferent, donant nova redacció als articles que correspongui dels Estatuts Socials i deixant sense efecte l'autorització acordada per la Junta General Ordinària de 20 d'abril de 2010.

Desè

- 1) Tenint en compte la xifra actual del capital social, autoritzar el Consell d'Administració, amb facultat de substitució en la Comissió Executiva, per a augmentar el capital social en QUATRE-CENTS NORANTA-CINC MILIONS VUIT-CENTS TRENTA-SIS MIL SEIXANTA-NOU EUROS (495.836.069.-€.) dins el termini de cinc (5) anys, a partir d'aquesta data mitjançant desemborsament dinerari, en una o diverses vegades, en l'oportunitat i la quantia que aquest decideixi, emetent accions ordinàries, privilegiades o rescatables, amb vot o sense vot, amb prima o sense prima, sense necessitat de nova autorització de la Junta General, així com per a modificar els articles dels Estatuts Socials que calgui per l'augment o augments de capital que realitzin en virtut de l'autorització indicada, amb previsió de subscripció incompleta, tot això de conformitat amb el que estableix l'article 297.1 b) de la Llei de Societats de capital i deixant sense efecte l'autorització acordada per la Junta General de 20 d'abril de 2010.
- 2) S'atribueix expressament al Consell d'Administració, amb facultat de substitució en la Comissió Executiva, la facultat d'excloure, en tot o en part, el dret de subscripció preferent en relació amb totes o qualsevol de les emissions que acordés segons aquesta autorització.
- 3) Com a conseqüència de l'acord precedent, modificar l'Article Transitori dels Estatuts Socials, que quedarà redactat de la manera següent:

“Article transitori.- Delegació al Consell d'Administració.

El Consell d'Administració de la societat, amb facultat de substitució en la Comissió Executiva, i durant un termini màxim de cinc (5) anys a partir d'aquesta data, està facultat per a augmentar el capital social en la quantitat QUATRE-CENTS NORANTA-CINC MILIONS VUIT-CENTS TRENTA-SIS MIL SEIXANTA-NOU EUROS (495.836.069,-€) mitjançant desemborsament dinerari, en una o diverses vegades, en l'oportunitat i la quantia que aquest decideixi, emetent accions ordinàries, privilegiades o rescatables, amb vot o sense vot, amb prima o sense prima, sense necessitat de nova autorització de la Junta General, amb la possibilitat d'acordar, si escau, l'exclusió, total o parcial, del dret de subscripció preferent, així com per a modificar els articles dels Estatuts Socials que sigui necessari per l'augment o augments de capital que faci en virtut de l'autorització esmentada, amb previsió de subscripció incompleta, tot això de conformitat amb el que estableix l'article 297.1.b) de la Llei de Societats de Capital.”

A.10 Indiqui si existeix qualsevol restricció a la transmissibilitat de valors i/o qualsevol restricció al dret de vot. En particular, es comunicarà l'existència de qualsevol tipus de restriccions que puguin dificultar la presa de control de la societat mitjançant l'adquisició de les seves accions en el mercat.

Sí

Descripció de les restriccions

Com a societat que integra en el seu grup determinats actius i activitats regulades i quasi regulades, l'adquisició d'accions de Gas Natural SDG, SA pot estar subjecta al que disposa la Disposició Addicional Novena de la Llei 3/2013, de 4 de juny, de creació de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència.

Pel seu caràcter d'operador principal en els mercats de gas i electricitat, la tinença de les seves accions està subjecta a les restriccions que estableix l'article 34 del Decret-lei 6/2000 de Mesures Urgents d'intensificació de la competència en els mercats de béns i serveis.

A.11 Indiqui si la junta general ha acordat adoptar mesures de neutralització davant d'una oferta pública d'adquisició en virtut del que disposa la Llei 6/2007.

No

En aquest cas, expliqui les mesures aprovades i els termes en què es produirà la ineficiència de les restriccions:

A.12 Indiqui si la societat ha emès valors que no es negocien en un mercat regular comunitari.

No

En aquest cas, indiqui les diferents classes d'accions i, per a cada classe d'accions, els drets i les obligacions que hi confereixi.

B. Junta General

B.1 Indiqui i, si escau, detalli, si hi ha diferències amb el règim de mínims previst en la Llei de Societats de Capital (LSC) respecte al quòrum de constitució de la junta general.

No

	% de quòrum diferent del que estableix l'art. 193 LSC per a supòsits generals	% de quòrum diferent del que estableix l'art. 194 LSC per als supòsits especials de l'art. 194 LSC
Quòrum exigít en 1a convocatòria		
Quòrum exigít en 2a convocatòria		

Descripció de les diferències

B.2 Indiqui i, si escau, detalli si hi ha diferències amb el règim previst en la Llei de Societats de Capital (LSC) per a l'adopció d'acords socials:

No

Descrigui en què es diferencia del règim previst en la LSC.

	Majoria reforçada diferent de l'establerta en l'article 201.2 LSC per als supòsits del 194.1 LSC	Altres supòsits de majoria reforçada
% establert per l'entitat per a l'adopció d'acords		

Descrigui les diferències

B.3 Indiqui les normes aplicables a la modificació dels estatuts de la societat. En particular, s'han de comunicar les majories previstes per a la modificació dels estatuts, així com, si és el cas, les normes previstes per a la tutela dels drets dels socis en la modificació dels estatuts.

La modificació dels Estatuts Socials es regula en els articles 24, 32 i 68 dels Estatuts Socials i 2 del Reglament de la Junta General d'Accionistes.

Junta General.

- Els accionistes constituïts en Junta General, degudament convocada, han de decidir per majoria en els assumptes propis de la competència de la Junta.
- Tots els socis, fins i tot els dissidents i els que no hagin participat en la reunió, queden sotmesos als acords de la Junta General. (art. 24 Estatuts Socials).

Acords especials i majories. Constitució.

- Perquè la Junta General ordinària o extraordinària pugui acordar vàlidament l'emissió d'obligacions, l'augment o la reducció del capital, la supressió o la limitació del dret de subscripció preferent de noves accions o obligacions convertibles, així com la transformació, la fusió, l'escissió o la cessió global d'actiu i passiu, el trasllat del domicili a l'estranger, i, en general, qualsevol modificació dels Estatuts Socials, és necessària, en primera convocatòria, la concurrència d'accionistes presents o representats que posseeixin, almenys, el cinquanta per cent (50%) del capital subscrit amb dret a vot. En segona convocatòria, serà suficient la concurrència del vint-i-cinc per cent (25%) del capital esmentat. (art. 32 Estatuts Socials).

Modificació dels Estatuts.

- La modificació dels Estatuts ha de ser acordada per la Junta General i exigeix la concurrència dels requisits següents:
  - 1) Que el Consell d'Administració o, si escau, els accionistes autors de la proposta formulin un informe escrit, amb la justificació d'aquesta.
  - 2) Que s'expressin en la convocatòria, amb la claredat que s'escaigui, els extrems la modificació dels quals s'hi proposa, així com el dret que correspon a tots els accionistes d'examinar, en el domicili social, el text íntegre de la modificació proposada i l'informe sobre aquesta i el de demanar el lliurament o l'enviament gratuït d'aquests documents.
  - 3) Que l'acord sigui adoptat per la Junta General, de conformitat amb el que es disposa en aquests Estatuts.
  - 4) En tot cas, l'acord s'ha de fer constar en escriptura pública, que s'ha d'inscriure en el Registre Mercantil i s'ha de publicar en el Butlletí Oficial d'aquest. (art. 68 Estatuts Socials).

B.4 Indiqui les dades d'assistència en les juntes generals celebrades en l'exercici al qual es refereix aquest informe i els de l'exercici anterior:

Data junta general	% de presència física	Dades d'assistència			
		% en representació	% vot a distància		% Total
			Vot electrònic	Altres	
11/04/2014	68,65	12,67	0		81,32
16/04/2013	68,86	10,48	0		79,34

B.5 Indiqui si existeix alguna restricció estatutària que estableixi un nombre mínim d'accions necessàries per a assistir a la junta general:

Sí

Nombre d'accions necessàries per a assistir a la junta general

100

B.6 Indiqui si s'ha acordat que determinades decisions que comportin una modificació estructural de la societat ("filialització", compravenda d'actius operatius essencials, operacions equivalents a la liquidació de la societat...) han de ser sotmeses a l'aprovació de la junta general d'accionistes, encara que no ho exigeixin expressament les Lleis Mercantils.

No

B.7 Indiqui l'adreça i manera d'accés a la pàgina web de la societat a la informació sobre govern corporatiu i altra informació sobre les juntes generals que s'hagi de posar a disposició dels accionistes a través de la pàgina web de la societat.

Respecte a l'apartat de Govern Corporatiu, l'itinerari és el següent:
www.gasnaturalfenosa.com – Accionistes i Inversors – Govern Corporatiu.

Respecte a l'apartat de Junta General, l'itinerari és el següent:
www.gasnaturalfenosa.com – Accionistes i Inversors – Junta General.

C. Estructura de l'Administració de la societat

C.1 Consell d'administració.

C.1.1 Nombre màxim i mínim de consellers previstos en els estatuts socials:

Nombre màxim de consellers	20
Nombre mínim de consellers	10

C.1.2 Completi el quadre següent amb els membres del consell:

Nom o denominació social del conseller	Representant	Càrrec en el consell	Data primer nomenament	Data darrer nomenament	Procediment d'elecció
Sr. Salvador Gabarró Serra	–	President	23/06/2003	16/04/2013	Acord en Junta General d'Accionistes
Sr. Antonio Brufau Niubó	–	Vicepresident	16/06/1989	11/04/2014	Acord en Junta General d'Accionistes
Sr. Rafael Villaseca Marco	–	Conseller delegat	28/01/2005	20/04/2012	Acord en Junta General d'Accionistes
Sr. Carlos Losada Marrodán	–	Conseller	16/12/2002	20/04/2012	Acord en Junta General d'Accionistes
Sr. Demetrio Carceller Arce	–	Conseller	29/06/2007	20/04/2012	Acord en Junta General d'Accionistes
Sr. Emiliano López Achurra	–	Conseller	23/06/2003	16/04/2013	Acord en Junta General d'Accionistes
Sr. Enrique Alcántara-García Irazoqui	–	Conseller	27/06/1991	11/04/2014	Acord en Junta General d'Accionistes
Sr. Felipe González Márquez	–	Conseller	17/12/2010	14/04/2011	Acord en Junta General d'Accionistes
Sr. Heribert Padrol Munté	–	Conseller	20/04/2012	20/04/2012	Acord en Junta General d'Accionistes
Sr. Juan María Nin Génova	–	Conseller	25/01/2008	20/04/2012	Acord en Junta General d'Accionistes
Sr. Juan Rosell Lastortras	–	Conseller	26/06/2009	16/04/2013	Acord en Junta General d'Accionistes
Sr. Luis Suárez de Lezo Mantilla	–	Conseller	26/02/2010	11/04/2014	Acord en Junta General d'Accionistes
Sr. Miguel Valls Maseda	–	Conseller	28/01/2005	20/04/2012	Acord en Junta General d'Accionistes
Sr. Nemesio Fernández-Cuesta Luca de Tena	–	Conseller	28/01/2011	14/04/2011	Acord en Junta General d'Accionistes
Sr. Ramón Adell Ramón	–	Conseller	18/06/2010	14/04/2011	Acord en Junta General d'Accionistes
Sr. Santiago Cobo Cobo	–	Conseller	16/12/2002	20/04/2012	Acord en Junta General d'Accionistes
Sr. Xavier Añoveros Trías de Bes	–	Conseller	20/04/2012	20/04/2012	Acord en Junta General d'Accionistes
Nombre total de consellers					17

Indiqui els cessaments que s'hagin produït en el consell d'administració durant el període subjecte a informació:

Nom o denominació social del conseller	Condició del conseller en el moment del cessament	Data de baixa

C.1.3 Completi els quadres següents sobre els membres del consell i la seva diferent condició:

Consellers executius

Nom o denominació del conseller	Comissió que ha informat del seu nomenament	Càrrec en l'organigrama de la societat
Sr. Rafael Villaseca Marco	Comissió de Nomenaments i Retribucions	Conseller delegat
Nombre total de consellers executius		1
% sobre el total del consell		5,88

Consellers externs dominicals

Nom o denominació del conseller	Comissió que ha informat del seu nomenament	Nom o denominació de l'accionista significatiu a qui representa o que ha proposat el seu nomenament
Sr. Salvador Gabarró Serra	Comissió de Nomenaments i Retribucions	Criteria CaixaHolding, SAU
Sr. Antonio Brufau Niubó	Comissió de Nomenaments i Retribucions	Repsol, SA
Sr. Demetrio Carceller Arce	Comissió de Nomenaments i Retribucions	Repsol, SA
Sr. Enrique Alcántara-García Irazoqui	Comissió de Nomenaments i Retribucions	Criteria CaixaHolding, SAU
Sr. Heribert Padrol Munté	Comissió de Nomenaments i Retribucions	Criteria CaixaHolding, SAU
Sr. Juan María Nín Génova	Comissió de Nomenaments i Retribucions	Criteria CaixaHolding, SAU
Sr. Juan Rosell Lastortras	Comissió de Nomenaments i Retribucions	Criteria CaixaHolding, SAU
Sr. Luis Suárez de Lezo Mantilla	Comissió de Nomenaments i Retribucions	Repsol, SA
Sr. Nemesio Fernández-Cuesta Luca de Tena	Comissió de Nomenaments i Retribucions	Repsol, SA
Nombre total de consellers dominicals		9
% sobre el total del consell		52,94

Consellers externs independents

Nom o denominació del conseller	Perfil	
Sr. Carlos Losada Marrodán	Professor d'ESADE. Acadèmic. Llicenciat en Dret i Doctor en Direcció i Administració d'Empreses.	
Sr. Emiliano López Achurra	Advocat. Diplomant en Estudis Internacionals (IEP). Diplomant en Dret Comunitari (Col·legi d'Europa).	
Sr. Felipe González Márquez	Advocat. President del Govern d'Espanya 1982-1996.	
Sr. Miguel Valls Maseda	Llicenciat en Ciències Econòmiques, Màster per EADA i Diplomant en Direcció d'Empreses per IESE.	
Sr. Ramón Adell Ramón	Catedràtic d'Economia Financera i Comptabilitat de la Universitat de Barcelona.	
Sr. Santiago Cobo Cobo	Empresari. Diplomant en Alta Direcció d'Empreses.	
Sr. Xabier Añoveros Trías de Bes	Advocat. Doctor en Dret.	
Nombre total de consellers independents		7
% total del consell		41,18

Indiqui si algun conseller qualificat com a independent percep de la societat, o del mateix grup, qualsevol quantitat o benefici per un concepte diferent de la remuneració de conseller, o manté o ha mantingut, durant l'últim exercici, una relació de negocis amb la societat o amb qualsevol societat del seu grup, ja sigui en nom propi o com a accionista significatiu, conseller o alt directiu d'una entitat que mantingui o hagués mantingut aquesta relació.

En aquest cas, s'inclourà una declaració motivada del consell sobre les raons per les quals considera que aquest conseller pot exercir les seves funcions en qualitat de conseller independent.

**Nom o denominació
del conseller**

Descripció de la relació

Declaració motivada

Altres consellers externs

Nom o denominació del conseller

Comissió que ha informat o ha proposat el seu nomenament

Nombre total d'altres consellers externs

% total del consell

Detalli els motius pels quals no es puguin considerar dominicals o independents i els vincles d'aquests, ja sigui amb la societat o els seus directius, o amb els seus accionistes:

**Nom o denominació
social del conseller**

Motius

**Societat, directiu o accionista
amb el qual manté el vincle**

Indiqui les variacions que, si escau, s'hagin produït durant el període en la tipologia de cada conseller:

**Nom o denominació
social del conseller**

Data del canvi

Condicció anterior

Condicció actual

Salvador Gabarró Serra

24/12/14

Executiu

Dominical

C.1.4 Completi el quadre següent amb la informació relativa al nombre de conselleres durant els últims 4 exercicis, així com el caràcter d'aquestes conselleres:

	Nombre de conselleres				% sobre el total de consellers de cada tipologia			
	Exercici t	Exercici t-1	Exercici t-2	Exercici t-3	Exercici t	Exercici t-1	Exercici t-2	Exercici t-3
Executiva								
Dominical								
Independent								
Altres externes								
Total								

C.1.5 Expliqui les mesures que, si escau, s'hagin adoptat per a procurar incloure en el consell d'administració un nombre de dones que permeti assolir una presència equilibrada de dones i homes.

Explicació de les mesures

La Comissió de Nomenaments i Retribucions vetlla perquè en la cobertura de noves vacants s'utilitzin processos de selecció que no comportin filtres implícits que obstaculitzin la selecció de conselleres, incloent-hi, en les mateixes condicions entre els potencials candidats, dones que reuneixin el perfil buscat. Aquesta obligació es recull en l'article 31.2 del Reglament del Consell d'Administració.

C.1.6 Expliqui les mesures que, si escau, hagi convingut la comissió de nomenaments perquè els procediments de selecció no pateixin biaixos implícits que obstaculitzin la selecció de conselleres, i la companyia busqui deliberadament i inclogui entre els candidats potencials dones que reuneixin el perfil professional buscat:

Explicació de les mesures

La Comissió de Nomenaments i Retribucions té encomanada la missió de revisar les aptituds necessàries en els candidats que hagin de cobrir cada vacant, el compliment dels requisits exigits per a cada categoria de consellers i el procés d'incorporació dels nous membres, i ha d'elevat al Consell els informes oportuns quan calgui. En la cobertura de noves vacants és vetlla perquè s'emprin processos de selecció que no pateixin biaixos implícits que obstaculitzin la selecció de conselleres, incloent-hi, en les mateixes condicions entre els candidats potencials, dones que reuneixin el perfil buscat. Aquesta obligació es recull en l'article 31.2 del Reglament del Consell d'Administració.

Quan, malgrat les mesures que, si escau, s'hagin adoptat, sigui escàs o nul el nombre de conselleres, expliqui els motius que ho justifiquin:

Explicació dels motius

Examinades les diferents característiques professionals en la selecció de possibles candidats i candidates només s'ha atès a consideracions objectives per a la selecció.

C.1.7 Expliqui la manera de representació en el consell dels accionistes amb participacions significatives.

Dels tres accionistes significatius que té la companyia actualment, només dos estan representats en el Consell mitjançant persones físiques.

Tant la Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona "la Caixa", com Repsol, SA estan representats, respectivament, cada un, pels consellers externs dominicals referenciats en l'apartat C.1.3.

En virtut dels pactes parasocials vigents, Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona "la Caixa" ha de proposar qui hagi de tenir la condició de president del Consell i Repsol, SA la de conseller delegat.

Els consellers de Repsol, SA i Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona "la Caixa" han de votar a favor dels membres proposats per cadascun per als càrrecs esmentats. (Vid. apartats A.6 i C.1.3.).

C.1.8 Expliqui, si escau, les raons per les quals s'han nomenat consellers dominicals a instància d'accionistes la participació accionarial dels quals és inferior al 5% del capital:

Nom o denominació social de l'accionista:	Justificació

Indiqui si no s'han atès peticions formals de presència en el consell procedents d'accionistes la participació accionarial dels quals és igual o superior a la d'altres a la instància dels quals s'haguessin designat consellers dominicals. Si s'escau, expliqui les raons per les quals no s'hagin atès:

No

Nom o denominació social de l'accionista	Explicació

C.1.9 Indiqui si algun conseller ha cessat en el seu càrrec abans de l'acabament del seu mandat, si aquest ha explicat les seves raons al consell, i a través de quin mitjà, i, en cas que ho hagi fet per escrit a tot el consell, expliqui a continuació almenys els motius que ha donat:

Nom del conseller	Motiu del cessament

C.1.10 Indiqui, en el cas que hi hagin, les facultats que tenen delegades el o els conseller/s delegat/s:

Nom o denominació social del conseller	Breu descripció

Sr. Rafael Villaseca Marco

Té delegades àmplies facultats de representació i administració d'acord amb les característiques i necessitats del càrrec de conseller delegat.

C.1.11 Identifiqui, si escau, els membres del consell que assumeixen càrrecs d'administradors o directius en altres societats que formin part del grup de la societat cotitzada:

Nom o denominació social del conseller	Denominació social de l'entitat del grup	Càrrec
Sr. Rafael Villaseca Marco	Compañía General de Electricidad, SA	President

C.1.12 Detalli, si escau, els consellers de la seva societat que siguin membres del consell d'administració d'altres entitats cotitzades en mercats oficials de valors diferents del seu grup, que hagin estat comunicades a la societat:

Nom o denominació social del conseller	Denominació social de l'entitat cotitzada	Càrrec
Sr. Salvador Gabarró Serra	Caixabank, SA	Conseller
Sr. Antonio Brufau Niubó	Repsol, SA	President
Sr. Demetrio Carceller Arce	SA Damm	President
Sr. Demetrio Carceller Arce	Ebro Foods, SA	Vicepresident
Sr. Demetrio Carceller Arce	Sacyr, SA	Vicepresident
Sr. Juan María Nín Génova	Repsol, SA	Conseller
Sr. Juan Rosell Lastortras	Caixabank, SA	Conseller
Sr. Luis Suárez de Lezo Mantilla	Repsol, SA	Secretari conseller

C.1.13 Indiqui i, si escau, expliqui si la societat ha establert regles sobre el nombre de consells dels quals poden formar part els seus consellers:

No

Explicació de les regles

C.1.14 Assenyali les polítiques i les estratègies generals de la societat que el consell en ple s'ha reservat aprovar:

La política d'inversions i finançament	Sí
La definició de l'estructura del grup de societats	Sí
La política de govern corporatiu	Sí
La política de responsabilitat social corporativa	Sí
El pla estratègic o de negoci, així com els objectius de gestió i pressupost anuals	Sí
La política de retribucions i avaluació de l'acompliment dels alts directius	Sí
La política de control i gestió de riscos, així com el seguiment periòdic dels sistemes interns d'informació i control	Sí
La política de dividends, així com la d'autocartera i, en especial, els seus límits	Sí

C.1.15 Indiqui la remuneració global del consell d'administració:

Remuneració del consell d'administració (milers d'euros)	7.206
Import de la remuneració global que correspon als drets acumulats pels consellers en matèria de pensions (milers d'euros)	2.636
Remuneració global del consell d'administració (milers d'euros)	9.842

C.1.16 Identifiqui els membres de l'alta direcció que no siguin al seu torn consellers executius, i indiqui la remuneració total meritada a favor seu durant l'exercici:

Nom o denominació social	Càrrec/s
Sr. Manuel Fernández Álvarez	Director general de Negocis Majoristes d'Energia
Sr. José María Egea Krauel	Director general de Planificació Energètica
Sr. José Javier Fernández Martínez	Director general de Global Power Generation
Sr. Antonio Peris Mingot	Director general de Negocis Regulats
Sr. Daniel López Jordà	Director general de Negocis Minoristes d'Energia
Sr. Sergio Aranda Moreno	Director general d'Amèrica Llatina
Sr. Antonio Basolas Tena	Director general d'Estratègia i Desenvolupament
Sr. Antonio Gallart Gabàs	Director general de Recursos
Sr. Jordi Garcia Tabernero	Director general de Comunicació i Gabinet de Presidència
Sr. Carlos Javier Álvarez Fernández	Director general Econòmic-Financer
Sr. Manuel García Cobaleda	Director general de Serveis Jurídics i Secretaria del Consell
Sr. Carlos Ayuso Salinas	Director d'Auditoria Interna, Compliance i Control Intern
Remuneració total alta direcció (en milers d'euros)	9.439

C.1.17 Indiqueu, si escau, la identitat dels membres del consell que siguin, al seu torn, membres del consell d'administració de societats d'accionistes significatius i/o en entitats del seu grup:

Nom o denominació social del conseller	Denominació social de l'accionista significatiu	Càrrec
Sr. Salvador Gabarró Serra	Criteria CaixaHolding, SAU	Vicepresident tercer
Sr. Salvador Gabarró Serra	Caixabank, SA	Conseller
Sr. Antonio Brufau Niubó	Repsol, SA	President
Sr. Juan María Nín Génova	Repsol, SA	Conseller
Sr. Luis Suárez de Lezo Mantilla	Repsol, SA	Secretari conseller
Sr. Juan Rosell Lastortras	Caixabank, SA	Conseller
Sr. Nemesio Fernández-Cuesta Luca de Tena	Repsol Sinopec Brasil, SA	President
Sr. Miguel Valls Maseda	Vidacaixa Grupo, SAU	Conseller

Detalli, si escau, les relacions rellevants diferents de les contemplades en l'epígraf anterior, dels membres del consell d'administració que els vinculin amb els accionistes significatius i/o en entitats del seu grup:

Nom o denominació social del conseller vinculat	Nom o denominació social de l'accionista significatiu vinculat	Descripció relació
Sr. Nemesio Fernández-Cuesta Luca de Tena	Repsol, SA	Director general Comercial, Química i Gas & Power i membre del Comitè de Direcció de Repsol, SA

C.1.18 Indiqui si s'ha produït, durant l'exercici, alguna modificació en el reglament del consell:

No

Descripció de modificacions

C.1.19 Indiqui els procediments de selecció, nomenament, reelecció, avaluació i remoció dels consellers. Detalli els òrgans competents, els tràmits que cal seguir i els criteris que s'han d'empresar en cada un dels procediments.

Els procediments de nomenament, reelecció, avaluació i remoció dels consellers estan regulats en els articles 41 i 42 dels Estatuts Socials i en els articles de l'11 al 14, 16 i 31 del Reglament del Consell d'Administració.

1. Nomenament:

És competència de la Junta General el nomenament dels consellers i la determinació del seu nombre, dins els límits fixats per l'article 41 dels Estatuts Socials.

Si durant el termini per al qual van ser nomenats els consellers es produïssin vacants, el Consell podrà designar pel sistema de cooptació, entre els accionistes, les persones que hagin d'ocupar-les fins que es reuneixi la següent Junta General d'accionistes.

No es requereix la qualitat d'accionista per a ser nomenat conseller, excepte en el cas de nomenament per cooptació al qual s'ha fet referència abans.

No poden ser designats administradors els que es trobin en qualsevol dels supòsits de prohibició o incompatibilitat establerts per la Llei.

El nomenament ha de recaure en persones que, a més de complir els requisits legals i estatutaris que el càrrec exigeix, gaudeixin de reconegut prestigi i posseeixin els coneixements i l'experiència professionals adequats per a l'exercici de les seves funcions.

El nomenament i la reelecció de consellers està subjecte a un procediment formal i transparent, amb informe previ de la Comissió de Nomenaments i Retribucions.

Totes les propostes de nomenament de consellers que sotmeti el Consell d'Administració a la Junta General i les decisions de nomenament per cooptació que adopti, han de ser prèviament informades per la Comissió de Nomenaments i Retribucions. Quan el Consell s'aparti de les recomanacions de la comissió esmentada, ha de motivar les raons del seu procedir i deixar constància en acta de les seves raons. Els consellers afectats per propostes de nomenament, reelecció o cessament s'han d'abstenir d'assistir i intervenir en les deliberacions i votacions del Consell o de les comissions que tractin d'aquestes.

D'acord amb el Reglament del Consell, no poden ser proposats o designats com a consellers externs independents aquells que:

- a) Hagin estat empleats o consellers executius de societats de Gas Natural Fenosa, llevat que hagin transcorregut 3 o 5 anys, respectivament, des del cessament en aquesta relació.
- b) Percebin de la societat, o de Gas Natural Fenosa, qualsevol quantitat o benefici per un concepte diferent de la remuneració de conseller, llevat que no sigui significativa.

No s'han de tenir en compte, a efectes d'allò disposat en aquest apartat, els dividendes ni els complements de pensions que rebi el conseller per raó de la seva anterior relació professional o laboral, sempre que tals complements tinguin caràcter incondicional i, en conseqüència, la societat que els satisfaci no pugui de manera discrecional, sense que hi hagi incompliment d'obligacions, suspendre, modificar o revocar-ne la meritació.

- c) Siguin, o hagin estat durant els últims 3 anys, soci de l'auditor extern o responsable de l'informe d'auditoria, ja es tracti de l'auditoria durant aquest període de la societat o de qualsevol altra societat de Gas Natural Fenosa.

d) Siguin consellers executius o alts directius d'una altra societat diferent en la qual algun conseller executiu o alt directiu de Gas Natural SDG, SA sigui conseller extern.

e) Mantinguin, o hagin mantingut durant l'últim any, una relació de negocis important amb la societat o amb qualsevol societat de Gas Natural Fenosa, ja sigui en nom propi o com a accionista significatiu, conseller o alt directiu d'una entitat que mantingui o hagués mantingut aquesta relació.

Es consideren relacions de negocis les de proveïdor de béns o serveis, inclosos els financers, la d'assessor o consultor.

f) Siguin accionistes significatius, consellers executius o alts directius d'una entitat que rebi, o hagi rebut durant els últims 3 anys, donacions significatives d'alguna de les societats de Gas Natural Fenosa.

No es consideren inclosos en aquesta lletra aquells que siguin mers patrons d'una fundació que rebi donacions.

g) Siguin cònjuges, persones lligades per anàloga relació d'afectivitat, o parents fins a segon grau, d'un conseller executiu o alt directiu de la societat.

h) No hagin estat proposats, ja sigui pel seu nomenament o renovació, per la Comissió de Nomenaments i Retribucions.

i) Es trobin, respecte a algun accionista significatiu o representat en el Consell, en algun dels supòsits assenyalats en les lletres a), e), f) o g) d'aquest apartat. En el cas de la relació de parentiu assenyalada en la lletra g), la limitació s'aplica no només respecte a l'accionista, sinó també respecte als seus consellers dominicals en la societat participada.

Els consellers dominicals que perdin aquesta condició com a conseqüència de la venda de la seva participació per l'accionista al qual representaven només poden ser reelegits com a consellers independents quan l'accionista al qual representessin fins aquell moment hagi venut la totalitat de les seves accions a la societat.

Un conseller que posseeixi una participació accionarial en la societat pot tenir la condició d'independent, sempre que satisfaci totes les condicions establertes en aquest article i, a més, la seva participació no sigui significativa.

2. Reelevació:

La durada del càrrec de conseller és de tres (3) anys, tot i que els consellers cessants poden ser reelegits una o diverses vegades. En cap cas els consellers independents poden romandre en el seu càrrec com a tals per un període superior a dotze anys.

3. Avaluació:

D'acord amb l'article 4.5 del Reglament del Consell, anualment s'avalua la qualitat i el funcionament del mateix Consell, així com el de les comissions d'aquest, previ informe d'aquestes.

4. Cessament o remoció:

Els consellers han de cessar en el seu càrrec pel transcurs del període per al qual van ser nomenats, excepte reelecció i quan ho decideixi la Junta General en ús de les atribucions que ostenta. Així mateix, han de cessar en els altres supòsits en què sigui procedent d'acord amb la Llei, els Estatuts i el Reglament del Consell d'Administració.

Segons l'article 15.4 del Reglament del Consell d'Administració, quan un conseller independent cessi en el càrrec amb antelació a l'acabament del mandat per al qual va ser escollit, ha d'explicar les raons en carta dirigida als consellers restants. El cessament serà comunicat com a informació rellevant.

C.1.20 Indiqui si el consell d'administració ha procedit durant l'exercici a realitzar una avaluació de la seva activitat:

Sí

Si és el cas, expliqui en quina mesura l'autoavaluació ha donat lloc a canvis importants en l'organització interna i sobre els procediments aplicables a les activitats que s'hi fan:

Descripció de modificacions

L'autoavaluació no ha donat lloc a canvis importants en l'organització interna i sobre els procediments aplicables a les seves activitats. El Consell conclou en el seu informe que durant l'exercici de 2014 ha funcionat amb la normalitat esperada, exercint plenament i sense interferències les seves competències amb respecte total tant de la legalitat vigent com de les normes d'organització i funcionament del Reglament del Consell.

C.1.21 Indiqui els supòsits en què estan obligats a dimitir els consellers.

A més dels supòsits d'incompatibilitat o prohibició legalment establerts, l'article 15 del Reglament del Consell estableix:

... 2. Els consellers han de posar el seu càrrec a disposició del Consell d'Administració i formalitzar, si aquest ho considera convenient, la dimissió corresponent en els casos següents:

- a) Quan els consellers interns cessin en els llocs executius aliens al Consell als quals estigués associat el seu nomenament com a conseller.
- b) Quan es vegin sotmesos en algun dels supòsits d'incompatibilitat o prohibició previstos a les lleis, Estatuts Socials o en aquest Reglament.
- c) Quan infringeixin greument les seves obligacions com a consellers, posant en risc els interessos de la societat.
- d) Quan desaparegui la causa per la qual van ser nomenats com a consellers independents, executius o dominicals.

3. Un cop produït el cessament en l'execució del seu càrrec, no podrà prestar serveis en una entitat competidora durant el termini de dos anys, llevat que el Consell d'Administració el dispensi d'aquesta obligació o en disminueixi la durada.

C.1.22 Indiqui si la funció de primer executiu de la societat recau en el càrrec de president del consell. Si escau, indiqui les mesures que s'han pres per a limitar els riscos d'acumulació de poders en una única persona:

No

Mesures per a limitar riscos

Indiqui i, si escau, expliqui si s'han establert regles que facul·ten un dels consellers independents per a demanar la convocatòria del consell o la inclusió de nous punts en l'ordre del dia, per a coordinar i fer-se ressò de les preocupacions dels consellers externs i per a dirigir l'avaluació pel consell d'administració.

No

Explicació de les regles

C.1.23 S'exigeixen majories reforçades, diferents de les legals, en algun tipus de decisió?

No

Si escau, descrigui'n les diferències.

Descripció de les diferències

C.1.24 Expliqui si hi ha requisits específics, diferents dels relatius als consellers, per a ser nomenat president del consell d'administració.

No

Descripció dels requisits

C.1.25 Indiqui si el president té vot de qualitat:

No

Matèries en les quals existeix vot de qualitat

C.1.26 Indiqui si els estatuts o el reglament del consell estableixen algun límit a l'edat dels consellers:

No

Edat límit president	Edat límit conseller delegat	Edat límit conseller

C.1.27 Indiqui si els estatuts o el reglament del consell estableixen un mandat limitat per als consellers independents, diferent al que s'estableix en la normativa:

No

Nombre màxim d'exercicis de mandat

C.1.28 Indiqui si els estatuts o el reglament del consell d'administració estableixen normes específiques per a la delegació del vot en el consell d'administració, la manera de fer-ho i, en particular, el nombre màxim de delegacions que pot tenir un conseller, així com si s'ha establert obligatorietat de delegar en un conseller de la mateixa tipologia. Si escau, detalli aquestes normes breument.

Segons el que estableix l'article 47 dels Estatuts Socials: "... Els consellers que no puguin assistir poden delegar la seva representació en un altre conseller, sense que hi hagi límit al nombre de representacions que pugui ostentar cada conseller. La representació s'ha de conferir per qualsevol mitjà escrit, i és vàlida també per telegrama, tèlex o telefax."

D'altra banda, l'article 10.3 del Reglament del Consell indica: "Cada conseller pot conferir la seva representació a un altre conseller, sense que estigui limitat el nombre de representacions que cada un pot ostentar per a l'assistència al Consell. La representació dels consellers absents es pot conferir per qualsevol mitjà documental escrit, i és vàlid també el telegrama, correu electrònic, tèlex o telefax dirigit a la Presidència o a la Secretaria del Consell amb la suficient antelació."

C.1.29 Indiqui el nombre de reunions que ha mantingut el consell d'Administració durant l'exercici. Així mateix, assenyali, si escau, les vegades que s'ha reunit el consell sense l'assistència del president. En el còmput es consideren assistències les representacions realitzades amb instruccions específiques.

Nombre de reunions del consell	12
Nombre de reunions del consell sense l'assistència del president	0

Indiqui el nombre de reunions que han mantingut en l'exercici les diferents comissions del consell:

Nombre de reunions de la Comissió Executiva o Delegada	3
Nombre de reunions del Comitè d'Auditoria	7
Nombre de reunions de la Comissió de Nomenaments i Retribucions	6
Nombre de reunions de la Comissió de Nomenaments	–
Nombre de reunions de la Comissió de Retribucions	–
Nombre de reunions de la comissió	–

C.1.30 Indiqui el nombre de reunions que ha mantingut el consell d'Administració durant l'exercici amb l'assistència de tots els membres. En el còmput es consideren assistències les representacions realitzades amb instruccions específiques:

Assistències dels consellers	6
% de assistències sobre el total de vots durant l'exercici	96,08

C.1.31 Indiqui si estan prèviament certificats els comptes anuals individuals i consolidats que es presenten al consell per a la seva aprovació:

Sí

Identifiqui, si escau, la persona o les persones que han certificat els comptes anuals individuals i consolidats de la societat, per a la seva formulació pel consell:

Nom o denominació social	Càrrec/s
Sr. Carlos Javier Álvarez Fernández	Director general Econòmic-Financer

C.1.32 Expliqui, si els hi hagués, els mecanismes establerts pel consell d'Administració per a evitar que els comptes individuals i consolidats que s'hi han formulat es presentin a la junta general amb excepcions en l'informe d'auditoria.

D'acord amb l'article 7 del Reglament del Consell: "1.-Un cop en el seu poder els Informes emesos per la Direcció General Econòmico-Financera i per la Comissió d'Auditoria i Control, i després dels aclariments pertinents, el Consell d'Administració ha de formular en termes clars i precisos, que facilitin la comprensió adequada del contingut d'aquests, els Comptes Anuals i l'Informe de Gestió, tant individuals com consolidats. El Consell d'Administració vetllarà perquè aquests mostrin la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de la societat, d'acord amb el que preveu la Llei.

2. Excepte si es manifesta el contrari del que expressament es faci constar en Acta, s'entendrà que abans de subscriure la formulació dels Comptes Anuals exigida per la Llei, el Consell d'Administració i cada un dels vocals ha disposat de la informació necessària per a la realització d'aquest acte de manera que es poden fer constar si escau les excepcions que estimi pertinents.
3. El Consell d'Administració ha de procurar formular els comptes de manera que no hi hagi lloc a excepcions per part de l'auditor de comptes de la societat. No obstant això, quan el Consell d'Administració consideri que ha de mantenir el seu criteri, explicarà públicament el contingut i l'abast de la discrepància."

L'article 32 del Reglament del Consell regula les competències i funcions del Comitè d'Auditoria i Control i, entre altres, li assigna les relacionades amb el procés de desenvolupament de l'Auditoria de Comptes.

C.1.33 El secretari del consell té la condició de conseller?

No

C.1.34 Expliqui els procediments de nomenament i cessament del secretari del consell, indicant si el nomenament i cessament han estat informats per la Comissió de Nomenaments i aprovats pel ple del consell.

Procediment de nomenament i cessament

L'article 26 del Reglament del Consell d'Administració estableix, en aquest sentit, el següent:

"El secretari del Consell d'Administració és nomenat i cessat per aquest últim, previ informe de la Comissió de Nomenaments i Retribucions, i no necessita ser conseller. A aquest li correspon l'exercici de les funcions que en aquesta condició li atribueixen la legislació Mercantil i el present Reglament".

La Comissió de Nomenaments informa del nomenament?	Sí
La Comissió de Nomenaments informa del cessament?	Sí
El consell en ple aprova el nomenament?	Sí
El consell en ple aprova el cessament?	Sí

Té el secretari del consell encomanada la funció de vetllar, de manera especial, pel seguiment de les recomanacions de bon govern?

Sí

Observacions

L'article 26 del Reglament del Consell d'Administració en el seu punt tercer estableix el següent:

"El secretari ha de tenir cura en tot cas de la legalitat formal i material de les actuacions del Consell i ha de garantir que els procediments i les regles de govern siguin respectats i regularment revisats."

C.1.35 Indiqui, si els hi hagués, els mecanismes establerts per la societat per a preservar la independència dels auditors externs, dels analistes financers, dels bancs d'inversió i de les agències de qualificació.

Segons l'article 32.2 del Reglament del Consell, correspon a la Comissió d'Auditoria i Control mantenir les "relacions amb els auditors externs per a rebre informació sobre les qüestions que puguin posar en risc la independència d'aquests i qualsevol altra relacionada amb el procés de desenvolupament de l'auditoria de comptes, així com altres comunicacions previstes en la legislació d'auditoria de comptes i en les normes tècniques d'auditoria."

També, el Consell d'Administració està obligat pel seu propi Reglament (art. 6.4) a mantenir una relació directa amb els membres del primer nivell de direcció de la societat i amb els auditors. El caràcter objectiu, professional i continu d'aquesta relació respecta al màxim la independència dels auditors.

Els principis que fonamenten la relació de la companyia amb analistes financers i bancs d'inversió estan basats en la transparència, la simultaneïtat i la no discriminació, a més de l'existència d'interlocutors específics i diferents per a cada col·lectiu.

Així mateix, la companyia presta especial atenció a no comprometre ni interferir en la independència dels analistes financers sobre els serveis prestats pels bancs d'inversió, d'acord amb els codis interns de conducta establerts per ells mateixos i orientats a la separació dels seus serveis d'anàlisi i d'assessorament.

C.1.36 Indiqui si durant l'exercici la societat ha canviat d'auditor extern. En aquest cas, identifiqui l'auditor entrant i sortint:

No

Auditor sortint

Auditor entrant

En el cas que hi haguessin existit desacords amb l'auditor sortint, expliqui el contingut d'aquests:

No

Explicació dels desacords

C.1.37 Indiqui si la firma d'auditoria realitza altres treballs per a la societat i/o el seu grup diferents dels de l'auditoria i en aquest cas declari l'import dels honoraris rebuts per aquests treballs i el percentatge que implica sobre els honoraris facturats a la societat i/o el seu grup:

Sí

	Societat	Grup	Total
Import d'altres treballs diferents dels d'auditoria (milers d'euros)	326	6	332
Import treballs diferents dels d'auditoria/Import total facturat per la firma d'auditoria (en %)	22,20	0,20	7,10

C.1.38 Indiqui si l'informe d'auditoria dels comptes anuals de l'exercici anterior presenta reserves o excepcions. Si escau, indiqui les raons donades pel president del comitè d'auditoria per a explicar el contingut i l'abast d'aquestes reserves o excepcions.

No

Explicació de les raons

C.1.39 Indiqui el nombre d'anys que fa que, de manera ininterrompuda, la firma actual d'auditoria realitza l'auditoria dels comptes anuals de la societat i/o del seu grup. Així mateix, indiqui el percentatge que representa el nombre d'anys auditats per la firma d'auditoria actual sobre el nombre total d'anys en què els comptes anuals han estat auditats:

	Societat	Grup
Nombre d'exercicis ininterromputs	24	24
Nombre d'exercicis auditats per la firma actual d'auditoria/ Nombre d'exercicis que la societat ha estat auditada (en %)	100,0	100,0

C.1.40 Indiqui i, si escau, detalli, si existeix un procediment perquè els consellers puguin tenir assessorament extern:

Sí

Detall del procediment

D'acord amb la normativa interna, els consellers tenen la facultat de proposar al Consell, mitjançant el secretari i la comunicació dirigida al president, la contractació amb càrrec a la societat dels assessors externs (assessors legals, comptables, tècnics, financers, comercials o de qualsevol altre tipus) que considerin necessaris per als interessos de la societat amb la finalitat de ser auxiliats en l'exercici de les seves funcions quan es tracti de problemes concrets de relleu determinat i complexitat lligats a l'exercici del seu càrrec. (art. 21.2 del Reglament del Consell i primer paràgraf del 21.3).

El Consell d'Administració pot vetar l'aprovació de la proposta per la seva innecessarietat, per la quantia o bé per considerar que aquest assessorament pot ser prestat per experts i tècnics de la mateixa societat. (art. 21.3 del Reglament del Consell).

C.1.41 Indiqui i, si escau, detalli si existeix un procediment perquè els consellers puguin tenir la informació necessària per a preparar les reunions dels òrgans d'administració amb temps suficient:

Sí

Detall del procediment

Segons l'article 9.2. del Reglament del Consell:

"2. La convocatòria de les sessions ordinàries ha d'estar realitzada pel president, o pel secretari o vicesecretari per ordre del president, i s'ha d'efectuar per qualsevol dels mitjans estatutàriament previstos, de manera que s'assimili a la carta la tramesa de la documentació per correu electrònic, sempre que el conseller receptor hagi donat la seva adreça en aquest correu. La convocatòria ha d'incloure el lloc de celebració i l'ordre del dia i, s'ha de cursar, llevat de casos excepcionals, amb una antelació mínima de 48 hores a la celebració de la reunió. Amb caràcter previ a cada reunió, els consellers han de disposar de la informació i documentació considerades convenientes o rellevants sobre els temes a tractar en el Consell. A més, als consellers se'ls ha de lliurar l'acta de la sessió anterior, hagi estat aprovada o no. ...

És vàlida la constitució del Consell, sense prèvia convocatòria, si es troben presents o representats tots els consellers i accepten per unanimitat la celebració del Consell."

No obstant això, segons l'article 2.3 del Reglament del Consell d'Administració, quan l'acord a adoptar sigui la modificació del Reglament del Consell d'Administració, "el president del Consell d'Administració, la Comissió d'Auditoria i Control o un nombre d'almenys quatre consellers poden proposar al Consell aquestes modificacions, quan concorrin circumstàncies que ho facin, segons ell, convenient o necessari, acompanyant en aquest cas una memòria justificativa de les causes i l'abast de la modificació que s'hi proposa. El Consell ha de ser convocat mitjançant notificació individual remesa a cada un dels membres amb una antelació superior als quinze dies de la data de la reunió."

D'altra banda, l'article 21.1 i 3 del citat Reglament, en relació amb el dret d'informació dels consellers estableix:

"1. Els consellers han de tenir accés, a través del president, i, si escau, del secretari, a tots els serveis de la societat i podran aconseguir, amb les més àmplies facultats, la informació i assessorament que necessitin sobre qualsevol aspecte de la societat. El dret d'informació s'estén a les societats filials i es canalitza a través del president o del secretari del Consell d'Administració o de les comissions corresponents del Consell, de manera que li facilita directament la informació, li ofereix els interlocutors apropiats o arbitra les mesures que siguin necessàries per a l'examen sol·licitat.

(...)

3. Tant la petició d'accés com la proposta a què es refereixen els números 1 i 2 d'aquest article, han de ser comunicades al president de la societat a través del secretari del Consell."

És pràctica habitual remetre als consellers, juntament amb la convocatòria de la reunió, tota aquella informació que pugui resultar útil per a un coneixement més exacte dels assumptes a tractar en la sessió del Consell. En la nostra opinió la informació traslladada es considera completa i suficient per a conformar l'opinió i criteri dels consellers.

Així mateix, durant la reunió i, amb posterioritat a aquesta, es proporciona als consellers tota la informació o aclariments que considerin pertinents en relació amb els punts inclosos en l'Ordre del Dia, o que, sense estar inclosos, es van tractar en la sessió.

C.1.42 Indiqui i, si escau, detalli si la societat ha establert regles que obliguin els consellers a informar i, si escau, dimitir en aquells supòsits que puguin perjudicar el crèdit i la reputació de la societat:

Sí

Expliqui les regles

L'article 15.2 del Reglament del Consell d'Administració estableix, en aquest sentit, el següent:

"Els consellers han de posar el seu càrrec a disposició del Consell d'Administració i formalitzar, si aquest ho considera convenient, la dimissió corresponent en els casos següents:

- a) Quan els consellers interns cessin en els llocs executius aliens al Consell als quals estigués associat el seu nomenament com a conseller.
- b) Quan es vegin sotmesos a algun dels supòsits d'incompatibilitat o prohibició previstos en les lleis, els Estatuts Socials o en aquest Reglament.
- c) Quan infringeixin greument les seves obligacions com a consellers, de manera que posen en risc els interessos de la societat.
- d) Quan desaparegui la causa per la qual van ser nomenats com a consellers independents, executius o dominicals."

D'altra banda, l'article 16.7 del Reglament indica que:

"El conseller ha d'informar a la societat sobre qualsevol tipus de reclamació judicial, administrativa o sobre fets de qualsevol tipus en què es trobi implicat que, per la seva importància, poguessin incidir greument en la reputació de la societat. El Consell ha d'examinar la qüestió i adoptar les mesures que siguin aconsellables en interès de la societat amb la urgència requerida."

C.1.43 Indiqui si algun membre del Consell d'Administració ha informat a la societat que ha resultat processat o s'hi ha dictat contra ell interlocutòria d'obertura de judici oral, per algun dels delictes assenyalats en l'article 213 de la Llei de Societats de Capital:

Sí

Nom del conseller	Causa Penal	Observacions
Demetrio Carceller Arce	214/2009	

Indiqui si el Consell d'Administració ha analitzat el cas. Si la resposta és afirmativa, expliqui de manera raonada la decisió presa sobre si és procedent o no que el conseller continuï en el seu càrrec o, si escau, exposi les actuacions realitzades pel consell d'administració fins a la data d'aquest informe o que tingui previst realitzar.

Sí

Decisió presa/actuació realitzada	Explicació raonada
El Consell d'Administració ha examinat els fets que s'imputen al Sr. Carceller arran d'una comunicació enviada per aquest conseller i ha estimat que no procedeix adoptar cap mesura.	El Consell ha tingut en compte la deguda presumpció d'innocència predicable de tot imputat i que la naturalesa dels fets que se li imputen se circumscriu a un àmbit familiar.

C.1.44 Detalli els acords significatius que hagi celebrat la societat i que entrin en vigor, siguin modificats o conclouin, en cas de canvi de control de la societat arran d'una oferta pública d'adquisició, i els efectes que tinguin.

L'Acord d'Actuació Industrial entre Repsol, SA i Gas Natural SDG, SA, comunicat com a fet rellevant a través de la Comissió Nacional del Mercat de Valors el 29 abril 2005, contemplava el 31 desembre 2014 com a causa de terminació el canvi en l'estructura de control de qualsevol de les parts.

Una part important de les societats participades amb socis aliens al grup contenen clàusules de canvi de control que permeten que l'altre soci opti per adquirir les participacions en cas de canvi de control de la societat tenidora de Gas Natural Fenosa.

D'altra banda, la major part del deute viu que inclou una clàusula de canvi de control, ja sigui per adquisició de més del 50% de les accions amb vot o per obtenir el dret a nomenar la majoria de membres del Consell de Gas Natural SDG, SA, tot i que la major part d'aquestes clàusules estan subjectes a condicions addicionals com ara la reducció important de la qualificació creditícia (*rating*) provocada pel canvi de control, perjudici material per al creditor, canvi material advers en la solvència o en la capacitat de complir un contracte. Aquestes clàusules comporten el reemborsament del deute en un termini més llarg al que es concedeix en els supòsits de resolució anticipada; en algunes es contempla l'atorgament de garanties com a alternativa al reemborsament.

En concret, els bons emesos, en volum aproximat de 12.000 milions d'euros, com és habitual en l'euromercat, serien susceptibles de venciment anticipat sempre que aquest canvi de control provoqués una caiguda de tres graons o tres "*full notches*" en almenys dues de les tres qualificacions que tingués i totes les qualificacions caiguessin per sota d' "*investment grade*" i sempre que l'Agència Qualificadora expressés que la reducció de la qualificació creditícia està motivada pel canvi de control.

Així mateix, hi ha préstecs per un import d'aprox. 3.000 milions d'euros que podrien ser objecte de reemborsament anticipat en cas de canvi de control; una part d'aquest import es refereix al refinançament que es va prendre per a l'adquisició d'Unión Fenosa. Compten amb terminis especials de reemborsament del deute més extensos als dels supòsits de resolució anticipada.

La major part de les clàusules de canvi de control estan lligades al fet que es provoquin perjudicis per als creditors o reduccions importants de *rating*. Majoritàriament, s'exclou el canvi de control si qualsevol dels accionistes actuals manté participacions rellevants en la companyia conjuntament amb un tercer. Algun contracte contempla l'atorgament de garanties com a alternativa al reemborsament.

C.1.45 Identifiqui, de manera agregada, i indiqui, de manera detallada, els acords entre la societat i els càrrecs d'administració i direcció d'aquesta o empleats que disposin indemnitzacions, clàusules de garantia o blindatge, quan aquests dimiteixin o siguin acomiadats de manera improcedent o si la relació contractual arriba a la seva fi amb motiu d'una oferta pública d'adquisició o un altre tipus d'operacions.

Nombre de beneficiaris 25**Comitè de Direcció
i altres directius****Descripció de l'acord**

El contracte del conseller delegat estableix una indemnització per import de tres anualitats de retribució total per a determinats supòsits d'extinció de la relació contractual: per decisió de la companyia, excepte incompliment molt greu i culpable de les seves obligacions professionals que ocasioni un perjudici greu als interessos de l'entitat o per decisió del conseller delegat, sempre que l'extinció de la relació mercantil vingui motivada per una sèrie de circumstàncies taxades i convingudes contractualment (incompliment empresarial greu, buidament o reducció substancial de funcions, modificació substancial de les condicions del contracte o canvi rellevant en l'accionariat de l'entitat).

Adicionalment i en concepte de pacte no-competència postcontractual s'estableix una indemnització equivalent a una anualitat de retribució total. El pacte de no competència postcontractual té una durada d'un any.

Els contractes subscrits amb els membres del Comitè de Direcció i el director d'Auditoria Interna, Compliance i Control Intern contenen una clàusula que estableix una indemnització mínima de dues anualitats de retribució en determinats casos d'extinció de la relació, excepte en casos d'incompliment molt greu i culpable de les seves obligacions professionals amb perjudici greu per a la companyia, i una indemnització equivalent a una anualitat de retribució fixa per no-competència postcontractual per un període de dos anys.

Adicionalment hi ha acords d'indemnització amb altres catorze directius, els imports dels quals donen dret a aquests a percebre una indemnització mínima d'una anualitat en determinats casos d'extinció de la relació, excepte en casos d'incompliment molt greu i culpable de les seves obligacions professionals amb perjudici greu per a la companyia. Així mateix, s'estableix una indemnització equivalent a una anualitat de retribució fixa per no-competència postcontractual per un període de dos anys.

	Consell d'Administració	Junta General
Òrgan que autoritza les clàusules	No	No
S'informa a la Junta General sobre les clàusules?		Sí

C.2 Comissions del consell d'administració.**C.2.1** Detallí totes les comissions del consell d'administració, els membres i la proporció de consellers dominicals i independents que les integren:

Comissió Executiva o Delegada

Nom	Càrrec	Tipologia
Sr. Salvador Gabarró Serra	President	Dominical
Sr. Nemesio Fernández-Cuesta Luca de Tena	Vocal	Dominical
Sr. Carlos Losada Marrodán	Vocal	Independent
Sr. Demetrio Carceller Arce	Vocal	Dominical
Sr. Emiliano López Achurra	Vocal	Independent
Sr. Enrique Alcántara-García Irazoqui	Vocal	Dominical
Sr. Juan María Nín Génova	Vocal	Dominical
Sr. Rafael Villaseca Marco	Vocal	Executiu

% de consellers executius	12
% de consellers dominicals	62
% de consellers independents	25
% d'altres externs	–

Comitè d'Auditoria

Nom	Càrrec	Tipologia
Sr. Ramón Adell Ramón	President	Independent
Sr. Carlos Losada Marrodán	Vocal	Independent
Sr. Luis Suárez de Lezo Mantilla	Vocal	Dominical

% de consellers executius	–
% de consellers dominicals	33
% de consellers independents	67
% d'altres externs	–

Comissió de Nomenaments i Retribucions

Nom	Càrrec	Tipologia
Sr. Miguel Valls Maseda	President	Independent
Sr. Antonio Brufau Niubó	Vocal	Dominical
Sr. Santiago Cobo Cobo	Vocal	Independent

% de consellers executius	–
% de consellers dominicals	33
% de consellers independents	67
% d'altres externs	–

Comissió de Nomenaments

Nom	Càrrec	Tipologia
% de consellers executius		
% de consellers dominicals		
% de consellers independents		
% d'altres externs		

Comissió de Retribucions

Nom	Càrrec	Tipologia
% de consellers executius		
% de consellers dominicals		
% de consellers independents		
% d'altres externs		

Comissió de _____

Nom	Càrrec	Tipologia
% de consellers executius		
% de consellers dominicals		
% de consellers independents		
% d'altres externs		

C.2.2 Completi el quadre següent amb la informació relativa al nombre de conselleres que integren les comissions del consell d'administració durant els últims quatre exercicis:

	Nombre de conselleres			
	Exercici t Nombre %	Exercici t-1 Nombre %	Exercici t-2 Nombre %	Exercici t-3 Nombre %
Comissió Executiva	–	–	–	–
Comitè d'Auditoria	–	–	–	–
Comissió de Nomenaments i Retribucions	–	–	–	–
Comissió de Nomenaments				
Comissió de Retribucions				
Comissió de _____				

C.2.3 Assenyali si corresponen al comitè d'auditoria les funcions següents:

Supervisar el procés d'elaboració i la integritat de la informació financera relativa a la societat i, si escau, al grup, revisant el compliment dels requisits normatius, la delimitació adequada del perímetre de consolidació i l'aplicació correcta dels criteris comptables	Sí
Revisar periòdicament els sistemes de control intern i gestió de riscos, perquè els principals riscos s'identifiquin, es gestionin i es donin a conèixer adequadament	Sí
Vetllar per la independència i l'eficàcia de la funció d'auditoria interna; proposar la selecció, el nomenament, la reelecció i el cessament del responsable del servei d'auditoria interna; proposar el pressupost d'aquest servei; rebre informació periòdica sobre les seves activitats; i verificar que l'alta direcció té en compte les conclusions i recomanacions dels seus informes	Sí
Establir i supervisar un mecanisme que permeti als empleats comunicar, de manera confidencial i, si es considera adequat, anònima, les irregularitats de potencial transcendència, especialment financeres i comptables, que adverteixin en el si de l'empresa	Sí
Eleva al consell les propostes de selecció, nomenament, reelecció i substitució de l'auditor extern, així com les condicions de contractació	Sí
Rebre regularment de l'auditor extern informació sobre el pla d'auditoria i els resultats de l'execució d'aquest, i verificar que l'alta direcció té en compte les seves recomanacions	Sí
Assegurar la independència de l'auditor extern	Sí

C.2.4 Realitzi una descripció de les regles d'organització i funcionament, així com les responsabilitats que tenen atribuïdes cada una de les comissions del consell.

Comissió Executiva

(articles 50 i 51 dels Estatuts Socials i article 30 del Reglament del Consell)

1.1. Facultats:

El Consell d'Administració pot designar del seu si una Comissió Executiva o més i nomenar un conseller delegat o diversos i delegar-los, amb caràcter temporal o permanent, totes les funcions o part d'aquestes, excepte aquelles que, legalment, o per acord de la Junta General, fossin de l'exclusiva competència d'aquesta o indelegables del Consell.

Mitjançant acord del Consell d'Administració de 20 de febrer de 1992 es van delegar les facultats següents a la Comissió Executiva:

- Organitzar, dirigir, i inspeccionar tots els serveis i instal·lacions de la companyia.
- Nomenar, suspendre i separar els empleats i operaris de la companyia i fixar els sous, així com la garantia que hagin de donar als empleats que s'acordi que hagin de prestar-la.
- Assenyalar les remuneracions que s'hagin de satisfer per serveis extraordinaris.
- Verificar arqueigs dels fons de la societat.
- Rebre, dirigir i contestar requeriments i intimar i instar l'aixecament d'actes de tota mena.
- Lliurar, endossar, acceptar, cobrar i descomptar lletres de canvi i altres documents de gir, formular comptes de ressaca i requerir protestos per manca d'acceptació o pagament.
- Seguir, obrir i cancel·lar en el Banco de España, en qualsevol localitat, o en qualsevol altre banc, caixa d'estalvis o establiment, comptes corrents i de crèdit signant a l'efecte talons, xecs, ordres, pòlisses i altres documents; demanar i conformar o rebutjar extractes i saldos de comptes.
- Efectuar pagaments i cobraments per qualsevol títol i quantitat fins i tot fer efectius lliuraments de l'estat o de les comunitats autònomes, província o municipi, signar rebuts i cartes de pagament.
- Retirar de les oficines de comunicacions cartes, certificats, despatxos, paquets, girs i valors declarats i de les companyies ferroviàries, navilieres i de transport en general, duanes i agències, gèneres i efectes remesos, fer protestes i reclamacions, deixos de compte i abandonament de mercaderies.
- Obrir, contestar i signar la correspondència i portar els llibres de comerç d'acord amb la Llei.
- Contractar assegurances de tota mena, signant les pòlisses i documents corresponents i cobrant en el seu cas les indemnitzacions pertinents.
- Representar la societat en quitacions i esperes, suspensions de pagaments, concursos, fallides dels seus deutors, assistir a les juntes, nomenar síndics i administradors, acceptar o rebutjar les proposicions del deutor i portar tots els tràmits fins al terme del procediment.
- Comprar, vendre, arrendar, retreure, permutar purament o condicionalment, amb preu confessat, ajornat o pagat al comptat, tota classe de béns mobles i immobles, drets reals i personals, fer declaracions d'edificació i plantació, delimitacions, fitacions, agrupacions i segregacions i atorgar contractes de tota mena.
- Constituir, acceptar, modificar, adquirir, alienar, posposar i cancel·lar, totalment o parcialment, abans o després del seu venciment, s'hagi o no complert l'obligació assegurada, hipoteques, penyores, prohibicions, condicions i tota mena de limitacions o garanties, així com servituds i altres drets reals.

- Constituir, fusionar, transformar, dissoldre i liquidar tota mena de societats, associacions, agrupacions d'interès econòmic, agrupacions europees d'interès econòmic i unions temporals d'empreses, assistir o intervenir en tota classe de juntes, aportar a les companyies mercantils tota classe de béns, rebent en pagament les participacions i quotes, drets o accions que procedeixin i, en cas de dissolució, l'haver que correspongui.
- Prendre part en concursos i subhastes, fer propostes i acceptar adjudicacions.
- Comprar, vendre, bescanviar i pignorar valors i cobrar-ne els interessos, dividends i amortitzacions.
- Modificar, transferir, cancel·lar, retirar i constituir dipòsits d'efectiu o valors, provisionals o definitius.
- Concertar i disposar de crèdits bancaris amb garantia personal o amb pignoració de valors, amb bancs, caixes d'estalvis i establiments de crèdit, fins i tot el Banco de España, signant les pòlisses i els documents corresponents.
- Instar actes notariais de tota mena, promoure i seguir expedients de domini i alliberament de càrregues; demanar assentaments en registres de la propietat i mercantils.
- Comparèixer davant centres i organismes de l'estat, de les comunitats autònomes, província o municipi, jutges, tribunals, magistratures, fiscalies, sindicats, delegacions, comitès, juntes, jurats i comissions i, en general, davant qualsevol persona física o jurídica, pública o privada, i instar-hi, seguir i acabar com a actor, demandat o en qualsevol altre concepte, tota classe d'expedients, judicis i procediments, civils, penals, administratius, contenciós-administratius, governatius, laborals i fiscals, de tots els graus, jurisdiccions i instàncies, elevat peticions i exercint accions i excepcions en qualssevol procediments, tràmits i recursos, fins i tot el de cassació i revisió i altres extraordinaris; prestar, quan es requereixi, la ratificació personal, absoldre posicions i confessió en judici, sota jurament decisor i indecisor.
- Nomenar apoderats i assignar les facultats pertinents, tant amb caràcter general com per a un acte o ocasió determinats, així com revocar els poders concedits en tot moment.

De la mateixa manera, el vigent article 5 del Reglament del Consell indica que els acords contemplats en els punts cinquè a vuitè, desè al tretzè i setzè del mateix article 5 poden ser adoptats, indistintament, pel Consell d'Administració o la Comissió Executiva. Vid. article 5 del Reglament del Consell.

Així mateix, l'article 30.4 del Reglament del Consell indica que és competència específica de la Comissió Executiva el seguiment continu de la gestió del primer nivell de direcció de la companyia, així com qualsevol altra funció que li correspongui d'acord amb els Estatuts o al present Reglament o la que li assigni el Consell d'Administració.

1.2. Organització i funcionament:

- La Comissió Executiva estarà composta pel president del Consell d'Administració i per un màxim d'altres set consellers, pertanyents als grups que preveu l'article 3 del Reglament, en la mateixa proporció existent en el Consell d'Administració. La designació dels membres de la Comissió Executiva requereix el vot favorable d'almenys els dos terços dels membres del Consell amb nomenament vigent.
- Ha d'actuar com a president de la Comissió Executiva el president del Consell d'Administració i ha d'exercir-ne la secretaria el secretari del Consell, que pot ser assistit pel vicesecretari.
- La Comissió Executiva s'entén vàlidament constituïda quan concorrin a la reunió, presents o representats, la meitat més un dels components.
- Els membres de la Comissió Executiva han de cessar quan ho facin en la seva condició de conseller o quan així ho acordi el Consell. Les vacants que es produeixin han de ser cobertes al més aviat possible pel Consell d'Administració.

- La Comissió Executiva, convocada pel president, s'ha de reunir, quan ho consideri necessari el president o prèvia sol·licitud d'1/3 dels seus membres. El secretari ha d'aixecar acta dels acords adoptats en la sessió, dels quals s'ha de donar compte en el següent ple del Consell d'Administració.
- En aquells casos en què, segons el parer del president o de la majoria dels membres de la Comissió Executiva, la importància de l'assumpte així ho aconsellés, els acords adoptats per la comissió s'han de sotmetre a ratificació del ple del Consell.

El mateix s'ha d'aplicar en relació amb aquells assumptes que el Consell hagués remès a la Comissió Executiva perquè s'estudien, reservant-se la decisió última sobre aquests.

En qualsevol altre cas, els acords adoptats per la Comissió Executiva són vàlids i vinculants, sense necessitat de ratificació posterior pel ple del Consell.

- S'han d'aplicar a la Comissió Executiva, en la mesura que puguin ser-ho, les disposicions del Reglament relatives al funcionament del Consell d'Administració.

Comissió de Nomenaments i Retribucions (article 31 del Reglament del Consell)

Funcions:

La comissió té funcions d'estudi i de proposta al Consell sobre les matèries següents:

- Proposar els criteris de retribució dels consellers de la societat, així com vetllar per la transparència de les retribucions.
- Proposar la política general de remuneració dels directius de Gas Natural Fenosa.
- Proposar les directius relatives al nomenament, selecció, carrera, promoció i acomiadament dels membres integrants del primer nivell de direcció, a fi d'assegurar que el grup disposa, en tot moment, del personal d'alta qualificació adequat per a la gestió de les seves activitats.
- Revisar l'estructura i la composició del Consell d'Administració, els criteris que hagin d'informar la renovació estatutària dels consellers, les aptituds necessàries dels candidats que hagin de cobrir cada vacant, el compliment dels requisits exigits per a cada categoria de consellers i el procés d'incorporació de nous membres, i elevar al Consell els informes oportuns quan procedeixi. En la cobertura de noves vacants s'ha de vetllar per tal que es facin servir processos de selecció que no impliquin cap filtre implícit que obstaculitzi la selecció de conselleres, incloent-hi, en les mateixes condicions, entre els potencials candidats, dones que reuneixin el perfil professional buscat.
- Emetre informe sobre les transaccions que impliquin o puguin implicar conflictes d'interessos i particularment les transaccions amb parts vinculades que se sotmetin al Consell.
- Emetre informe sobre els nomenaments i cessaments dels membres del primer nivell de direcció.

Organització i funcionament:

La Comissió de Nomenaments i Retribucions ha d'estar constituïda per un mínim de tres i un màxim de cinc consellers, designats pel Consell d'Administració d'entre els consellers externs, tenint presents els coneixements i aptituds d'aquests. Els seus membres han de cessar quan ho facin en la seva condició de consellers, quan així ho acordi el Consell d'Administració o pel transcurs del termini de tres anys a partir del seu nomenament, i poden ser reelegits.

D'entre els membres de la comissió, el Consell d'Administració ha d'elegir el president d'aquesta, que no té vot de qualitat. La secretaria de la comissió ha de correspondre a la secretaria del Consell d'Administració.

La Comissió s'ha de reunir tantes vegades com sigui necessari per a emetre els informes de la seva competència o ho consideri necessari el president o prèvia sol·licitud de dos dels membres i, almenys, quatre vegades a l'any. Ha de ser convocada pel president, amb una antelació mínima de dos dies a la data assenyalada per a la reunió, llevat de causa especial justificada. La convocatòria ha d'incloure l'Ordre del Dia juntament amb la documentació rellevant per al millor desenvolupament de la sessió. Les reunions tindran lloc normalment en el domicili social.

Comissió d'Auditoria i Control

(articles 51 Bis dels Estatuts Socials i 32 del Reglament del Consell)

Funcions:

Article 51 Bis dels Estatuts Socials:

- "1. Informar a la Junta General d'Accionistes sobre les qüestions que hi plantegin els accionistes en matèries de la seva competència.
2. Proposar al Consell d'Administració, per a la submissió a la Junta General d'Accionistes, el nomenament dels auditors de Comptes Externs a què es refereix l'article 264 de la Llei de Societats de Capital.
3. Supervisar l'eficàcia de control intern de la societat, els serveis d'Auditoria interna, si escau, i els sistemes de gestió de riscos, així com debatre amb els auditors de comptes o societats d'auditoria les debilitats significatives del sistema de control intern detectades en el desenvolupament de l'auditoria.
4. Supervisar el procés d'elaboració i presentació de la informació financera regulada.
5. Establir les relacions oportunes amb els auditors de comptes o societats d'auditoria per rebre informació sobre aquelles qüestions que puguin posar en risc la independència d'aquests, perquè el Comitè les examini, i qualsevol altra relacionada amb el procés de desenvolupament de l'auditoria de comptes, així com aquelles altres comunicacions previstes en la legislació d'auditoria de comptes i en les normes d'auditoria. En tot cas, han de rebre anualment dels auditors de comptes o de societats d'auditoria la confirmació escrita de la seva independència davant de l'entitat o entitats vinculades a la societat directament o indirectament, així com la informació dels serveis addicionals de qualsevol classe prestats a aquestes entitats pels esmentats auditors o societats, o per les persones o entitats vinculats a aquests d'acord amb el que disposa la Llei 19/1988, de 12 de juliol, d'Auditoria de Comptes.
6. Emetre anualment, amb caràcter previ a l'emissió de l'informe d'auditoria de comptes, un informe en què s'ha d'expressar una opinió sobre la independència dels auditors de comptes o societat auditora. Aquest informe s'ha de pronunciar, en tot cas, sobre la prestació dels serveis addicionals a què fa referència el punt anterior.
7. Qualsevol altra funció que li encomani el Consell d'Administració amb caràcter general o particular.

El Comitè s'ha de reunir amb la periodicitat que es determini i cada cop que el convoqui el president o ho sol·licitin dos dels membres, i s'adopten les decisions o recomanacions per majoria de vots.

Quant al funcionament del Comitè d'Auditoria s'han d'aplicar directament les regles que estableixi el Reglament del Consell d'Administració. A falta de previsió a l'efecte, s'han d'aplicar, en la mesura que ho permeti la seva naturalesa, les regles de funcionament del Consell d'Administració.

Organització i funcionament:

La Comissió d'Auditoria i Control ha d'estar constituïda per un mínim de tres i un màxim de cinc consellers, designats pel Consell d'Administració d'entre els consellers externs, tenint en compte els coneixements i l'experiència en matèria de comptabilitat, auditoria i gestió de riscos. Els seus membres han de cessar quan ho facin en la seva condició de consellers, quan així ho acordi el Consell d'Administració o pel transcurs del termini de tres anys a partir del seu nomenament, i poden ser reelegits.

Almenys un dels membres de la comissió ha de tenir la categoria d'independent.

El Consell d'Administració ha de triar el president de la Comissió, qui no té vot de qualitat i que ha de ser substituït segons allò previst en els Estatuts Socials (art. 51 bis) i en la Llei, i que podrà ser reelegit un cop transcorregut el termini d'un any des del seu cessament. La secretaria de la comissió ha de correspondre a la Secretaria del Consell d'Administració.

La comissió, convocada pel seu president, s'ha de reunir, quan sigui necessari per a emetre els informes que li competeixen, quan ho consideri convenient el president o quan ho sol·licitin dos dels membres i, almenys, quatre vegades a l'any. La convocatòria ha d'incloure l'Ordre del Dia juntament amb la documentació rellevant per al millor desenvolupament de la sessió i ha de fer-se amb una antelació mínima de dos dies, excepte si hi ha causa especial justificada, per qualsevol mitjà escrit. Les reunions tenen lloc normalment en el domicili social. La comissió pot convidar a les reunions qualsevol directiu o empleat que consideri convenient."

Article 32 del Reglament del Consell:

2. La comissió té competència sobre les matèries següents:

- Informar la Junta General d'Accionistes sobre les qüestions que hi plantegin els accionistes en matèries de la seva competència.
- Proposta al Consell d'Administració per a la submissió a la Junta General d'Accionistes del nomenament dels auditors de comptes externs a què es refereix l'article 264 de la Llei de Societats de Capital.
- Supervisió dels serveis d'auditoria interna, de manera que vetllin per la seva independència i proposin el nomenament, la reelecció i el cessament del seu responsable. A aquest efecte, el responsable de la funció d'auditoria interna li ha de presentar anualment el seu pla de treball, l'ha d'informar de les incidències rellevants que es produeixin en el seu desenvolupament i l'ha de sotmetre al final d'exercici un informe sobre les seves activitats.
- Coneixement i supervisió del procés d'elaboració i presentació de la informació financera regulada, de manera que vetlla per l'aplicació correcta dels principis comptables i per la inclusió de totes les societats que s'hagin d'incloure en el perímetre de consolidació.
- Coneixement i supervisió dels sistemes i de l'eficàcia del control intern i dels sistemes de gestió de riscos de la societat, de manera que vetlla perquè aquests identifiquin els diferents tipus de risc que afronta la societat i les mesures previstes per a mitigar i per abordar-los en cas que es materialitzin en un dany efectiu. Debatre amb els auditors de comptes les debilitats significatives del sistema de control intern detectades en el desenvolupament de l'auditoria.
- Elevar al Consell les propostes de selecció, nomenament, reelecció i substitució d'auditor extern, així com les condicions de la contractació d'aquest.
- Relacions amb els auditors externs per a rebre informació sobre aquelles qüestions que puguin posar en risc la seva independència i qualsevol altra relacionada amb el procés de desenvolupament de l'auditoria de comptes, així com aquelles altres comunicacions previstes en la legislació d'auditoria de comptes i en les normes d'auditoria.

- Seguiment del desenvolupament de l'auditoria anual.
- Servir de canal de comunicació entre el Consell d'Administració i els auditors i avaluar els resultats de cada auditoria. En tot cas, ha de rebre anualment dels auditors de comptes de la societat la confirmació escrita de la seva independència davant de l'entitat o entitats vinculades a aquesta directament o indirectament, així com la informació dels serveis addicionals de qualsevol classe prestats a aquestes entitats pels auditors esmentats, o per les persones o entitats vinculades a aquests d'acord amb el que disposa la Llei d'Auditoria de Comptes.
- Emetre anualment, amb caràcter previ a l'emissió de l'informe d'auditoria de comptes, un informe on s'expressarà una opinió sobre la independència dels auditors de comptes. Aquest informe s'ha de pronunciar, en tot cas, sobre la prestació dels serveis addicionals a què fa referència el punt anterior.
- Revisió de la informació sobre activitats i resultats de la companyia que s'elaborin periòdicament en compliment de les normes vigents en matèria borsària, de manera que s'assegurin que es formulen seguint els mateixos criteris comptables que els comptes anuals i vetllin per la transparència i l'exactitud de la informació.
- Adoptar les mesures que consideri convenientes en l'activitat d'auditoria, sistema de control financer interior i compliment de les normes legals en matèria d'informació als mercats i transparència i exactitud d'aquesta.
- Examinar el compliment del Reglament Intern de Conducta en els Mercats de Valors vigent en cada moment, del present Reglament i, en general, de les regles de govern de la societat i fer les propostes necessàries perquè millori.
- Informar durant els tres primers mesos de l'any, i sempre que ho demani el Consell d'Administració sobre el compliment d'aquest Reglament.
- Establir i supervisar un mecanisme que permeti als empleats comunicar, de manera confidencial i, si es considera adequat, anònima, les irregularitats de potencial transcendència, especialment financeres i comptables, que adverteixin en el si de l'empresa.

C.2.5 Indiqui, si escau, l'existència de regulació de les comissions del consell, el lloc on estan disponibles perquè es consultin, i les modificacions que s'hagin realitzat durant l'exercici. Al seu torn, s'indicarà si de manera voluntària s'ha elaborat algun informe anual sobre les activitats de cada comissió.

Les comissions del Consell d'Administració de Gas Natural SDG, SA són la Comissió Executiva, la Comissió de Nomenaments i Retribucions i la Comissió d'Auditoria i Control. Aquestes dues últimes tenen competències de proposta i estudi.

Les comissions referides estan regulades en els Estatuts Socials de la companyia i en el Reglament d'organització i funcionament del Consell d'Administració de Gas Natural SDG, SA i les seves Comissions. Ambdós documents es poden consultar en el Registre Mercantil de Barcelona i en la web de la companyia (www.gasnaturalfenosa.com).

Durant 2014 no s'han modificat ni els Estatuts Socials ni el Reglament d'organització i funcionament del Consell d'Administració de Gas Natural SDG, SA i les seves Comissions.

En compliment de l'article 5 del Reglament del Consell, les comissions del Consell han elaborat un informe anual que s'ha sotmès al Consell d'Administració sobre la qualitat i l'eficiència del seu funcionament durant l'exercici de 2014.

C.2.6 Indiqui si la composició de la Comissió Delegada o Executiva reflecteix la participació en el consell dels diferents consellers en funció de la seva condició:

Sí

En cas negatiu, expliqui la composició de la seva Comissió Delegada o Executiva

---

D. Operacions vinculades i operacions intragrup

D.1 Identifiqui l'òrgan competent i expliqui, si escau, el procediment per a l'aprovació d'operacions amb parts vinculades i intragrup.

Òrgan competent per a aprovar les operacions vinculades

El Consell d'Administració

Procediment per a l'aprovació d'operacions vinculades

D'acord amb l'article 16, *in fine* del Reglament del Consell: "...tota transacció directa o indirecta entre la societat i un accionista significatiu s'ha de sotmetre a l'aprovació del Consell d'Administració, previ dictamen de la Comissió de Nomenaments i Retribucions del Consell, que ha de valorar-la des del punt de vista de la igualtat de tracte i de les condicions de mercat. Els consellers dominicals afectats s'han d'abstenir d'intervenir en les deliberacions i votacions del Consell. Si es tracta d'operacions ordinàries, es pot atorgar una autorització genèrica de la línia d'operacions i de les condicions d'execució d'aquesta."

L'article 31 del Reglament del Consell contempla, entre les funcions encomanades a la Comissió de Nomenaments i Retribucions, la d'informar al Consell sobre les transaccions que impliquin o puguin implicar conflictes d'interessos i particularment les transaccions amb parts vinculades que se sotmetin al Consell.

Per últim, l'article 6.5 del Reglament, imposa al Consell d'Administració l'obligació d'incloure en la Memòria Anual i en l'Informe Anual de Govern Corporatiu informació sobre les transaccions realitzades amb accionistes significatius a fi que els altres accionistes puguin conèixer-ne l'abast i la importància.

Expliqui si s'ha delegat l'aprovació d'operacions amb parts vinculades, indicant, si és el cas, l'òrgan o les persones en qui s'ha delegat.

El Consell d'Administració de 30 de setembre de 2011, previ informe favorable de la Comissió de Nomenaments i Retribucions, va acordar atorgar una autorització genèrica a les operacions vinculades de compra de xarxa de polietilè de Repsol Butano, SA que es realitzin en condicions normals de mercat. Aquesta autorització és executada pel director general de Negocis Minoristes.

El Consell d'Administració de 25 de maig de 2012, previ informe favorable de la Comissió de Nomenaments i Retribucions, va atorgar una autorització genèrica per a les operacions ordinàries que es realitzin en condicions de mercat amb Caixabank, SA o amb qualsevol entitat pertanyent al Grup "la Caixa" relatives a: obertura de comptes corrents bancaris, inversions financeres temporals generades pels excedents de tresoreria de les operacions corrents, gestió de rebuts al cobrament, pagaments diversos relacionats amb l'operativa habitual (nòmines, impostos, Seguretat Social, proveïdors i altres de naturalesa similar), emissió de targetes VISA i equivalents, compra i venda de divises al comptat o a termini amb antelació al pagament i cobrament de factures en moneda estrangera aprovades, confirmació de cartes de crèdit documentari, contractació de derivats de tipus d'interès, així com contractes ISDA i CMOF, així com qualsevol altre de naturalesa similar, que emparin totes o algunes de les operacions anteriors). Aquesta autorització és executada pel director general Econòmico-Financer.

D.2 Detalli aquelles operacions significatives per la seva quantia o rellevants per la seva matèria realitzades entre la societat o entitats del seu grup, i els accionistes significatius de la societat:

Nom o denominació social de l'accionista significatiu	Nom o denominació social de la societat o entitat del seu grup	Naturalesa de la relació	Tipus de l'operació	Import (milers d'euros)
Criteria CaixaHolding, SAU	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Interessos carregats	2.040
Criteria CaixaHolding, SAU	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Interessos meritats però no pagats	54
Criteria CaixaHolding, SAU	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Aportacions a plans de pensions i assegurances de vida	23.151
Criteria CaixaHolding, SAU	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Recepció de serveis	14.013
Criteria CaixaHolding, SAU	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Interessos abonats	17.276
Criteria CaixaHolding, SAU	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Interessos meritats però no cobrats	22
Criteria CaixaHolding, SAU	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Prestació de serveis	764
Criteria CaixaHolding, SAU	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Acords de finançament: altres	1.687.842
Criteria CaixaHolding, SAU	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Vendes d'immobilitzat financer	753.838
Criteria CaixaHolding, SAU	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Acords de finançament: préstecs	200.000
Criteria CaixaHolding, SAU	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Garanties i avals	156.250
Criteria CaixaHolding, SAU	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Contractes de gestió	765.982
Criteria CaixaHolding, SAU	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Dividends i altres beneficis distribuïts	309.445
Repsol, SA	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Recepció de serveis	1.808
Repsol, SA	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Compra de béns finalitzats o no	375.262
Repsol, SA	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Interessos abonats	265
Repsol, SA	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Prestació de serveis	383
Repsol, SA	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Venda de béns finalitzats o no	1.118.714
Repsol, SA	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Acords de finançament: altres	7.828
Repsol, SA	Gas Natural SDG, SA	Comercial	Dividends i altres beneficis distribuïts	269.295

D.3 Detalli les operacions significatives per la quantia o rellevants per la seva matèria establertes entre la societat o entitats del seu grup, i els administradors o directius de la societat:

Nom o denominació social dels administradors o directius	Nom o denominació social de la part vinculada	Víncle	Naturalesa de l'operació	Import (milers d'euros)

D.4 Informi de les operacions significatives realitzades per la societat amb altres entitats pertanyents al mateix grup, sempre que no s'eliminin en el procés d'elaboració d'estats financers consolidats i no formin part del tràfic habitual de la societat quant a l'objecte i condicions d'aquesta.

En tot cas, s'informarà de qualsevol operació intragrup realitzada amb entitats establertes en països o territoris que tinguin la consideració de paradís fiscal:

Denominació social de l'entitat del seu grup	Breu descripció de l'operació	Import (milers d'euros)
Buenergía Gas & Power, Ltd	Dividends percebuts d'EcoEléctrica Holding, Ltd	17.581
EcoEléctrica Holding, Ltd	Dividends percebuts d'Ecoelétrica, LP i Ecoelétrica Limited i abonats a Buenergía Gas & Power, Ltd	17.581
EcoEléctrica Limited	Dividends percebuts d'Ecoelétrica, LP i abonats a Ecoelétrica Holding, Ltd	176

D.5 Indiqui l'import de les operacions realitzades amb altres parts vinculades.

0 (en milers d'euros)

D.6 Detalli els mecanismes establerts per a detectar, determinar i resoldre els possibles conflictes d'interessos entre la societat i/o el seu grup, i els seus consellers, directius o accionistes significatius.

1. Consellers:

Els conflictes d'interès estan regulats en l'article 16 del Reglament del Consell d'Administració que conté, al respecte, les estipulacions següents:

- El conseller s'ha d'abstenir d'intervenir en les deliberacions i de votar en els assumptes en què es trobi directament o indirectament interessat i es plantegi un conflicte d'interès.
- Es considera que també hi ha interès del conseller quan l'assumpte afecti un membre de la seva família, o una societat, entitat, o els seus grups respectius, no pertanyents a Gas Natural Fenosa, en la qual exerceixi càrrecs o funcions de representació, direcció o assessorament, o tingui una participació significativa en el seu capital o hagi estat proposat per aquelles com a conseller dominical en Gas Natural Fenosa.

- Els consellers han de revelar al Consell les situacions personals, les dels seus familiars més propers i fins i tot de les societats controlades per ells relatives a participacions, càrrecs i activitats, pactes de sindicació i, en general, qualsevol fet, situació o vincle que pugui resultar rellevant per a la seva lleial actuació com a administrador de la societat. Així mateix, els consellers dominicals han d'informar el Consell de qualsevol situació de conflicte d'interès entre la societat i l'accionista que va proposar el seu nomenament, o que pogués comprometre el seu deure de lleialtat.
- El conseller no pot realitzar directament o indirectament transaccions professionals o comercials amb la companyia o societats del seu grup, llevat que informi anticipadament de la situació de conflicte d'interessos, i el Consell, previ informe de la Comissió de Nomenaments i Retribucions, aprovi la transacció. Si es tracta d'operacions ordinàries, n'hi ha prou amb l'autorització genèrica de la línia d'operacions i de les seves condicions d'execució. En tot cas, les situacions de conflicte d'interessos en què es trobin els administradors de la societat són objecte d'informació en l'Informe Anual de Govern Corporatiu.
- En la seva condició de representant lleial de la societat ha d'informar aquesta darrera de les accions de la mateixa, de les quals sigui titular, directament o a través de societats en les quals tingui una participació significativa, seguint el procediment i altres tràmits que s'estableixin sobre inversió en accions de Gas Natural SDG, SA i societats participades.
- Les votacions sobre les propostes de nomenament, reelecció o cessament de consellers han de ser secretes i, així com en les seves deliberacions, s'hi han d'abstenir d'intervenir els consellers afectats.
- El conseller ha de notificar a la societat els canvis significatius en la seva situació professional i els que afectin el caràcter o la condició en virtut del qual hagués estat designat com a conseller.
- El conseller ha d'informar la societat sobre qualsevol tipus de reclamació judicial, administrativa o sobre fets de qualsevol tipus en què es trobi implicat que, per la seva importància, puguin incidir greument en la reputació de la societat. El Consell ha d'examinar la qüestió i adoptar les mesures que siguin aconsellables en interès de la societat amb la urgència requerida.
- El Consell d'Administració ha de procurar evitar en tot moment que els consellers dominicals facin ús de la seva posició per a obtenir avantatges patrimonials sense contrapartida adequada, en benefici de l'accionista que els va proposar per al càrrec.

2. Consellers i directius:

D'altra banda, el Codi Intern de Conducta en matèries relatives als Mercats de Valors de Gas Natural SDG, SA disposa, en l'apartat 6, la informació que els consellers i directius de l'entitat han de facilitar en matèria de conflictes d'interessos:

“6.1. Les persones incloses en l'àmbit subjectiu d'aquest Codi intern de Conducta, estan obligades a comunicar al secretari del Consell d'Administració de Gas Natural SDG, SA els possibles conflictes d'interès que puguin sorgir amb les relacions societàries en què tingui interès o amb la titularitat del seu patrimoni personal o familiar o amb qualsevol altra causa que interfereixi en l'exercici de les activitats que són objecte d'aquesta norma.

En cas de dubtes sobre l'existència o no d'un conflicte d'interessos, les persones obligades han de consultar-ho al secretari del Consell d'Administració de Gas Natural SDG, SA, qui ha de resoldre per escrit. El secretari pot elevar l'assumpte a la Comissió de Nomenaments i Retribucions, quan per la seva transcendència especial ho consideri convenient.

Les persones afectades per possibles conflictes d'interessos han de mantenir actualitzada la informació, donant compte de qualsevol modificació o cessament de les situacions prèviament comunicades.

6.2. Les persones afectades s'han d'abstenir de participar en l'adopció de qualsevol decisió que pogués quedar afectada pel conflicte d'interessos amb la societat...”

3. Accionistes significatius:

En relació amb aquest apartat, l'article 16, *in fine*, del Reglament del Consell estableix:

"A aquest efecte, tota transacció directa o indirecta entre la societat i un accionista significatiu s'ha de sotmetre a l'aprovació del Consell d'Administració, previ dictamen de la Comissió de Nomenaments i Retribucions del Consell, que ha de valorar-la des del punt de vista de la igualtat de tracte i de les condicions de mercat. Els consellers dominicals afectats s'han d'abstenir d'intervenir en les deliberacions i votacions del Consell. Si es tracta d'operacions ordinàries, es pot atorgar una autorització genèrica de la línia d'operacions i de les seves condicions d'execució."

L'article 31 del Reglament del Consell contempla entre les funcions encomanades a la Comissió de Nomenaments i Retribucions la d'informar al Consell sobre les transaccions que impliquin o puguin implicar conflictes d'interessos i particularment les transaccions amb parts vinculades que se sotmetin al Consell.

Finalment, l'article 6.5 del referit Reglament, imposa al Consell d'Administració l'obligació d'incloure en la Memòria Anual i en l'Informe Anual de Govern Corporatiu, informació sobre les transaccions realitzades amb accionistes significatius (volum global de les operacions i naturalesa de les més rellevants), perquè els altres accionistes puguin conèixer l'abast i la importància que té.

D.7 Cotitza més d'una societat del grup a Espanya?

No

Identifiqui les societats filials que cotitzen a Espanya:

Societats filials cotitzades

Indiqui si han definit públicament amb precisió les respectives àrees d'activitat i relacions eventuais de negoci entre aquestes, així com les de la societat dependent cotitzada amb la resta d'empreses del grup;

No

Defineixi les relacions eventuais de negoci entre la societat matriu i la societat filial cotitzada, i entre aquesta i les altres empreses del grup

---

Identifiqui els mecanismes previstos per a resoldre els conflictes d'interessos eventuais entre la filial cotitzada i les altres empreses del grup:

Mecanismes per a resoldre els conflictes d'interès eventuais

E. Sistemes de control i gestió de riscos

E.1 Expliqui l'abast del Sistema de Gestió de Riscos de la societat.

El Sistema de Gestió de Riscos funciona de manera integral, contínua, consolidant aquesta gestió per àrea o unitat de negoci o activitat, filials, zones geogràfiques i àrees de suport (com ara recursos humans, màrqueting o control de gestió) en l'àmbit corporatiu.

E.2 Identifiqui els òrgans de la societat responsables de l'elaboració i execució del Sistema de Gestió de Riscos.

Comissió d'Auditoria i Control.

Comitè de Riscos.

Direcció General Econòmico-Financera.

Direcció d'Auditoria Interna, Compliance i Control Intern.

Direcció de Riscos.

E.3 Assenyali els riscos principals que poden afectar la consecució dels objectius de negoci.

Preu de *commodities*.

Volum de gas.

Preu de l'electricitat.

Volum d'electricitat.

Regulador.

Estratègic.

Crèdit.

Tipus de canvi.

Tipus d'interès.

Liquiditat.

Imatge i reputació.

Frau.

Processos.

Accidents.

Medi ambient.

Canvi climàtic.

E.4 Identifiqui si l'entitat té un nivell de tolerància al risc.

La companyia té nivells de tolerància al risc establerts en l'àmbit corporatiu per a les tipologies de risc principals.

El procés d'avaluació de riscos neix en la identificació dels mateixos, generalment per part dels negocis que suporten l'exposició. Aquesta identificació es produeix en el moment d'originar-se l'exposició. Tanmateix, anualment es realitza una revisió en profunditat per part de la Direcció de Riscos per a garantir la correcta identificació de totes les exposicions, tant actuals com potencials.

És responsabilitat de la Direcció de Riscos realitzar l'avaluació dels riscos identificats, atenent a:

- a) Posició en risc: definició i característiques.
- b) Variables d'impacte.
- c) Severitat qualitativa i quantitativa en cas de materialització del risc.
- d) Probabilitat d'ocurrència.
- e) Controls i mecanismes de mitigació empleats i efectivitat d'aquests.

Finalment, proposa un nivell de tolerància per a les tipologies identificades, que ha de ser aprovat pel Comitè de Riscos.

E.5 Indiqui quins riscos s'han materialitzat durant l'exercici.

El principal risc materialitzat en l'exercici ha estat d'índole reguladora, derivat tant de la nova regulació de la producció d'energia elèctrica a partir de fonts d'energia renovables publicada en el mes de juny (RD 413/2014) com de les mesures adoptades per a garantir la sostenibilitat econòmica del sector de gas natural, publicades en el mes de juliol (RDL 8/2014, Títol III).

Totes les circumstàncies que han incidit en la materialització d'aquest risc responen a casuístiques exògenes, inherents a les activitats desenvolupades per Gas Natural Fenosa.

Els riscos restants han evolucionat sense impactes significatius en els comptes anuals consolidats: els sistemes de control intern han funcionat de manera adequada. En aquest sentit, cal destacar l'estabilitat dels resultats tot i l'evolució del Brent i del dòlar EUA durant l'any, especialment en el segon semestre.

E.6 Expliqui els plans de resposta i supervisió per als principals riscos de l'entitat.

Els riscos susceptibles d'afectar l'acompliment de Gas Natural Fenosa es recullen en el Mapa de Riscos de la companyia. Aquest mapa és el principal mitjà de comunicació a la Comissió d'Auditoria i Control en les seves funcions de supervisió dels riscos de l'entitat.

En un àmbit més operatiu, la Direcció de Riscos i altres àrees específiques (Regulació, Medi Ambient, Generació) realitzen mesuraments periòdics de l'evolució dels riscos principals, assenyalant les indicacions oportunes en cas d'observar nivells d'exposició o tendències en la seva evolució que poguessin excedir la tolerància establerta.

F. Sistemes interns de control i gestió de riscos en relació amb el procés d'emissió de la informació financera (SCIIF)

Descrigui els mecanismes que componen els sistemes de control i gestió de riscos en relació amb el procés d'emissió d'informació financera (SCIIF) de la seva entitat.

F.1 Entorn de control de l'entitat

Informe, assenyalant-ne les principals característiques d'almenys:

F1.1 Quins òrgans i/o funcions són els responsables de: (i) l'existència i el manteniment d'un SCIIF adequat i efectiu; (ii) la seva implantació; i (iii) la seva supervisió.

Gas Natural Fenosa ha definit el seu Sistema de Control Intern de la Informació Financera (d'ara endavant SCIIF) en la "Norma General del Sistema de Control Intern de la Informació Financera (SCIIF) de Gas Natural Fenosa".

Com a part del SCIIF, Gas Natural Fenosa ha definit, en la Norma General esmentada, el model de responsabilitats d'aquest. Aquest model s'articula entorn dels cinc àmbits de responsabilitat següents:

- **Consell d'Administració:** és responsable de l'existència d'un SCIIF adequat i eficaç, la supervisió del qual té delegada en la Comissió d'Auditoria i Control.

El Reglament del Consell d'Administració, en l'article 5 apartat 19, estableix que l'aprovació de la política de control i gestió de riscos i seguiment periòdic dels indicadors i sistemes interns de control és una de les facultats l'exercici de les quals es reserva expressament el Consell.

- **Comissió d'Auditoria i Control:** aquesta Comissió té, entre altres, la responsabilitat en la supervisió del SCIIF. El Reglament del Consell d'Administració, en l'article 32 apartat 2, indica que la Comissió té, entre altres, les competències següents:
  - Coneixement i supervisió del procés d'elaboració i presentació de la informació financera regulada, vetlla per l'aplicació correcta dels principis comptables i per la inclusió de totes les societats que s'hagin d'incloure en el perímetre de consolidació.
  - Coneixement i supervisió dels sistemes i de l'eficàcia del control intern i dels sistemes de gestió de riscos de la societat, de manera que vetlla perquè aquests identifiquin els diferents tipus de risc que afronta la societat i les mesures previstes per a mitigar-los i per a abordar-los en cas que es materialitzin en un dany efectiu. Debate amb els auditors de comptes les debilitats significatives del sistema de control intern detectades en el desenvolupament de l'auditoria.
  - Revisió de la informació sobre activitats i resultats de la companyia que s'elaborin periòdicament en compliment de les normes vigents en matèria borsària, de manera que s'assegurin que es formulen seguint els mateixos criteris comptables que els comptes anuals i vetllin per la transparència i l'exactitud de la informació.
- **Adoptar les mesures que consideri convenients en l'activitat d'auditoria, sistema de control financer interior i compliment de les normes legals en matèria d'informació als mercats i transparència i exactitud d'aquesta.**

Per al desenvolupament de part d'aquestes funcions, la Comissió d'Auditoria i Control compta amb la Unitat d'Auditoria Interna, Compliance i Control Intern.

- Direcció General Econòmico-Financera: és responsable del disseny, la implantació i el funcionament del SCIF. Per al desenvolupament d'aquesta funció, disposa de la Unitat de Control Intern Financer.
- Unitat d'Auditoria Interna, Compliance i Control Intern. En general, és responsable de donar suport a la Comissió d'Auditoria i Control en la revisió contínua i la millora de l'eficàcia del Sistema de Control Intern en tots els àmbits de Gas Natural Fenosa, de manera que aporta un enfocament sistemàtic i rigorós per al seguiment i la millora dels processos i per a l'avaluació dels riscos i controls operacionals associats a aquests, inclosos els corresponents al SCIF i al Model de Prevenció Penal.
- Unitats de negoci i unitats corporatives implicades en el procés d'elaboració d'informació financera. Són responsables d'executar els processos i mantenir l'operativa diària i garanteixen que es realitzen les activitats de control implantades.

F.1.2 Si hi ha, especialment pel que fa al procés d'elaboració de la informació financera, els elements següents:

- **Departaments i/o mecanismes encarregats:** (i) del disseny i la revisió de l'estructura organitzativa; (ii) de definir clarament les línies de responsabilitat i autoritat, amb una distribució adequada de tasques i funcions; i (iii) que hi hagi procediments suficients per a la difusió correcta a l'entitat.

El disseny i la revisió de l'estructura organitzativa del primer nivell de direcció, així com la definició de les línies de responsabilitat són realitzats pel Consell d'Administració, per mitjà del conseller delegat i de la Comissió de Nomenaments i Retribucions.

Per garantir la gestió adequada de la informació econòmico-financera del grup, la Direcció General Econòmico-Financera ha desenvolupat, com a part del SCIF, una instrucció tècnica que consisteix en un mapa d'interrelacions (fluxos d'informació) del procés d'elaboració d'informació financera, en què documenta les comunicacions entre la Direcció General Econòmico-Financera, els diferents responsables dels processos i els responsables que són origen o destinació de la informació financera, i que s'anomena "Mapa d'interrelacions de la informació financera de Gas Natural Fenosa".

En aquest sentit, són sis els eixos que Gas Natural Fenosa ha tingut en compte per a l'elaboració del mapa d'interrelacions dels processos d'elaboració de la informació financera:

- i) La informació necessària per a elaborar la informació financera;
- ii) Els responsables que siguin origen o destinació de la informació financera i
- iii) La distribució de tasques entre les diferents unitats organitzatives
- iv) L'abast d'aquesta distribució a totes les empreses del grup
- v) La periodicitat de la transmissió de la informació.
- vi) Els sistemes d'informació que intervenen en el procés d'elaboració i emissió de la informació financera;

D'aquesta manera, mitjançant el mapa d'interrelacions de Gas Natural Fenosa, queden definits clarament els processos que impacten en l'elaboració de la informació financera, tant els processos operatius amb impacte rellevant sobre la informació financera, com els processos lligats a l'àrea administrativa i comptable, i els responsables implicats en aquesta.

- **Codi de conducta, òrgan d'aprovació, grau de difusió i instrucció, principis i valors inclosos (indicant si hi ha mencions específiques al registre d'operacions i elaboració d'informació financera), òrgan encarregat d'analitzar incompliments i de proposar accions correctores i sancions.**

Dins dels compromisos de l'alta direcció de Gas Natural Fenosa, es troba orientar els seus esforços a que les operacions es desenvolupin en un entorn de pràctiques professionals ètiques, no només amb la implantació de mecanismes encaminats a prevenir i detectar frau comesos per empleats o pràctiques inapropiades que puguin comportar sancions, multes o danyar la imatge de Gas Natural Fenosa, sinó també reforçant la importància dels valors ètics i d'integritat entre els seus professionals.

En aquest sentit, Gas Natural Fenosa té un Codi de Conducta (d'ara endavant, Codi Ètic), el qual va ser aprovat pel Consell d'Administració en sessió celebrada el 31 de març de 2005, que és d'obligat compliment per a tots els empleats de Gas Natural SDG, SA i de totes les empreses participades en les quals Gas Natural Fenosa té el control de la gestió. Les actualitzacions i modificacions del Codi Ètic són realitzades pel Consell d'Administració de Gas Natural SDG, SA.

Des que es va aprovar, s'ha modificat en quatre ocasions, l'última de les quals va tenir lloc el 27 de juny de 2014, a fi d'actualitzar-lo i incorporar-hi els nous compromisos adquirits per Gas Natural Fenosa en relació amb l'entrada en vigor de la reforma del Codi Penal (Llei Orgànica 5/2010), la implantació d'un Model de Prevenció Penal en el grup, l'emissió de la Política Anticorrupció de Gas Natural Fenosa i per adaptar-lo a les millors pràctiques de Responsabilitat Corporativa.

El Codi Ètic recull els principis ètics generals per al conjunt de Gas Natural Fenosa, que es concreten en els valors a seguir en la pràctica en tota l'organització i en el qual s'inclou: (i) objecte (ii) àmbit d'aplicació (implicació a tots els membres de Gas Natural Fenosa); (iii) criteris rectors de la conducta a Gas Natural Fenosa (declaració de l'estil de govern del grup); (iv) pautes de conducta (declaració dels valors clau de Gas Natural Fenosa); (v) acceptació i compliment del Codi; (vi) Comissió del Codi Ètic i (vii) vigència.

El Codi Ètic considera com a criteris generals rectors de la conducta a Gas Natural Fenosa la integritat i la responsabilitat en l'exercici professional. Específicament, estableix una sèrie de pautes de conducta poc o molt relacionades amb la fiabilitat de la informació financera i el compliment de la normativa aplicable, en concret:

- Respecte a la legalitat, als drets humans i als valors ètics. (Apartat 4.1)

"Gas Natural Fenosa assumeix el compromís d'actuar en tot moment d'acord amb la legislació vigent, amb el Sistema Normatiu intern establert amb les pràctiques ètiques internacionalment acceptades, amb total respecte envers els drets humans i les llibertats públiques (...)"

- Tractament de la informació i del coneixement (Apartat 4.11):

"Tots els empleats que introdueixin qualsevol tipus d'informació en els sistemes informàtics del grup, han de vetllar perquè aquesta sigui rigorosa i fiable.

En particular, totes les transaccions econòmiques del grup han de ser reflectides amb claredat i precisió en els registres corresponents, a través dels comptes comptables corresponents, així com totes les operacions realitzades i tots els ingressos i despeses incorregudes.

Els empleats de Gas Natural Fenosa s'han d'abstenir de qualsevol pràctica que contravingui el compromís de reflectir amb claredat i precisió totes les transaccions econòmiques en els comptes del grup."

Gas Natural Fenosa té, a més, establerta una Política Anticorrupció, la qual va ser aprovada pel Comitè de Direcció en sessió celebrada el 3 de març de 2014, i que és d'obligat compliment per a tots els empleats de totes les empreses que conformen Gas Natural Fenosa amb participació majoritària i en aquelles en què es té responsabilitat en la seva operació i/o gestió. La Política s'entén com una extensió del capítol 4.7. "Corrupció i Suborn" del Codi Ètic del grup i té per objecte establir els principis que han de guiar la conducta de tots els empleats i administradors de les empreses de Gas Natural Fenosa pel que fa a la prevenció, la detecció, la investigació i el remei de qualsevol pràctica corrupta en el si de l'organització.

Adicionalment, Gas Natural Fenosa disposa d'un Codi Intern de Conducta en matèries relatives als Mercats de Valors, que també és aprovat pel Consell d'Administració de la companyia.

El juliol de 2005, es va constituir la Comissió del Codi Ètic de Gas Natural Fenosa amb la missió principal de promoure'n la difusió i l'aplicació en tot el grup i facilitar un canal de comunicació a tots els empleats per recollir consultes i notificacions d'incompliments del Codi i la Política Anticorrupció.

Per tal que la Comissió del Codi Ètic pugui executar les seves funcions de manera objectiva i independent, la Comissió està presidida per la Unitat d'Auditoria Interna Compliance i Control Intern i està formada per representants de diferents Unitats implicades en el seguiment del compliment del Codi Ètic i la Política Anticorrupció.

La Comissió reporta regularment a l'alta direcció i trimestralment a la Comissió d'Auditoria i Control. La seva naturalesa és d'informe i recomanació, proposa accions correctores a les unitats encarregades de donar solució als problemes que planteja l'aplicació pràctica del Codi Ètic i la Política Anticorrupció i actua, al seu torn, d'enllaç entre aquestes i els empleats. El règim sancionador, en els casos que sigui necessari, és establert per la unitat de Recursos Humans. Així mateix, la Comissió del Codi Ètic pot proposar, i així ho ha fet en diverses ocasions, actualitzacions dels continguts del Codi. Aquestes actualitzacions són, en primera instància, aprovades per la Comissió d'Auditoria i Control i, posteriorment, ratificades pel Consell d'Administració.

A més, s'han establert Comissions Locals del Codi Ètic que s'encarreguen de promoure la difusió i aplicació del Codi en alguns dels països en què Gas Natural Fenosa es troba present, en concret, Argentina, Brasil, Mèxic, Colòmbia, Panamà, Itàlia i Moldàvia.

Per a afavorir no només l'exercici d'aquesta responsabilitat sinó també el coneixement i la difusió del Codi Ètic, aquest es troba disponible en nou idiomes:

- Des de l'exterior: web corporativa de Gas Natural Fenosa.
- Internament, en la plataforma del grup Naturalnet.

Adicionalment, s'han desenvolupat cursos de formació *on line* a través de la Universitat Corporativa de Gas Natural Fenosa, que són obligatoris per a tots els empleats de Gas Natural Fenosa.

Gas Natural Fenosa, a través de la Comissió del Codi Ètic, porta a terme de manera periòdica campanyes de Declaració de Compliment del Codi Ètic i la Política Anticorrupció, per tal de donar a conèixer les pautes de conducta que s'esperen de tots els empleats, difondre els mecanismes existents per a fer consultes i notificacions, així com formalitzar periòdicament el compromís per part de tots els empleats del grup amb l'ètica i la integritat.

Gas Natural Fenosa, per fomentar el coneixement del Codi Ètic entre els seus proveïdors i empreses col·laboradores, recull en les Condicions Generals Globals de Contractació una clàusula en la qual promou, entre els proveïdors, pràctiques d'acord amb les pautes de conducta incloses en el Codi Ètic de Gas Natural Fenosa, i se'ls informa on poden trobar el Codi Ètic del grup, així com informació del canal de consultes i notificacions d'aspectes relacionats amb el Codi Ètic.

- **Canal de denúncies que permeti la comunicació al comitè d'auditoria d'irregularitats de naturalesa financera i comptable, en addició a incompliments eventuais del codi de conducta i activitats irregulars en l'organització, de manera que s'informi, si escau, si aquest és de naturalesa confidencial.**

L'ètica professional en Gas Natural Fenosa se centra en la integritat i la responsabilitat professional, entenent la integritat com a l'actuació ètica, honrada i de bona fe, i la responsabilitat professional, com a l'actuació proactiva, eficient i enfocada a l'excel·lència, la qualitat i la voluntat de servei.

Tal com s'estableix en l'article 32.2 del Reglament del Consell i les seves comissions, la Comissió d'Auditoria i Control té com a competències "establir i supervisar un mecanisme que permeti als empleats comunicar de manera confidencial i, si es considera apropiat, anònima, les irregularitats de potencial transcendència, especialment financeres i comptables, que adverteixen en el si de l'empresa".

Així mateix, el Consell d'Administració, en la reunió de data 31 de març de 2006, va establir que aquelles notificacions rebudes a través del procediment de notificació d'incompliments del Codi Ètic de Gas Natural Fenosa, relacionades amb frau, auditoria o errors en la comptabilitat i control intern, siguin transmeses directament a la Comissió d'Auditoria i Control.

Com s'ha comentat en l'apartat anterior i com a mecanisme per a obtenir més control intern sobre el compliment dels principis inclosos en el Codi Ètic, en juliol de 2005 es va constituir la Comissió del Codi Ètic de Gas Natural Fenosa, una de les principals funcions de la qual és facilitar i supervisar un canal de comunicació a tots els empleats per a recollir consultes i notificacions d'incompliments del Codi, i facilitar així la resolució de conflictes relacionats amb l'aplicació del Codi Ètic i de la Política Anticorrupció i la de realitzar informes als Òrgans de Govern de Gas Natural Fenosa sobre la difusió i compliment del Codi Ètic i la Política Anticorrupció, així com de les activitats de la mateixa Comissió.

Aquest canal de comunicació correspon a un canal obert (correu electrònic, fax, correu postal i correu intern) entre la Comissió del Codi Ètic i tots els empleats de Gas Natural Fenosa per a tractar matèries relacionades amb el codi. Aquest canal permet a tots els empleats del grup, proveïdors i empreses col·laboradores recollir o proporcionar informació sobre qualsevol qüestió relacionada amb el Codi Ètic i la Política Anticorrupció. També poden posar-se en contacte amb la Comissió del Codi Ètic per a comunicar de bona fe i confidencialment conductes contràries al Codi. Tot això, aliè a la jerarquia de l'operativa habitual dels empleats.

Totes les comunicacions entre la Comissió del Codi Ètic i els empleats de Gas Natural Fenosa són absolutament confidencials, de manera que es respecten les limitacions establertes en la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal. En aquest sentit, el president de la Comissió (director d'Auditoria Interna, Compliance i Control Intern) és l'únic membre, en primera instància, autoritzat per a conèixer el conjunt de la informació de totes les consultes i notificacions rebudes del grup a través del procediment de consulta i notificació. Així mateix, les notificacions relacionades amb frau, auditoria o errors en els processos comptables o de control intern es transmeten directament a la Comissió d'Auditoria i Control.

Aquestes consultes i notificacions són tractades i resoltes per la Comissió del Codi Ètic.

En l'informe de Responsabilitat Corporativa 2014 de Gas Natural Fenosa es dona més informació de detall sobre el Codi Ètic, la Política Anticorrupció, les activitats de la Comissió del Codi Ètic i la utilització del canal de comunicació.

- **Programes de formació i actualització periòdica per al personal involucrat en la preparació i revisió de la informació financera, així com en l'avaluació del SCIF, que cobreixin, com a mínim, normes comptables, auditoria, control intern i gestió de riscos.**

La necessitat de comptar amb una qualificació suficient i, sobretot, actualitzada, dels professionals involucrats en la preparació i revisió de la informació financera, així com en l'avaluació del SCIF, fa que sigui imprescindible desenvolupar un pla de formació adequat, de manera que les persones responsables de cada àrea puguin comptar amb els coneixements necessaris per a poder dur a terme les diferents funcions incloses en el procés de preparació i revisió de la informació financera.

Per a això, Gas Natural Fenosa té una Universitat Corporativa que és responsable de la gestió del coneixement i el desenvolupament de persones a tot l'àmbit de la companyia. La Universitat Corporativa té la certificació ISO 9001-2008 renovada en 2014 i amb l'acreditació CLIP des de 2003 i renovada per última vegada l'any 2013 per a un període de cinc anys. Aquesta certificació reconeix la qualitat dels processos d'aprenentatge i desenvolupament de persones a les organitzacions d'educació empresarial.

Els objectius de la Universitat Corporativa són, entre altres, assegurar la gestió del coneixement en una organització multinacional i multicultural; posicionar l'organització com a referent en formació en el sector energètic; garantir que els empleats adquireixin els coneixements tècnics i les habilitats necessàries per a assolir els objectius estratègics marcats i transmetre i compartir l'experiència i les millors pràctiques existents en la companyia.

Des de 2013 s'ha anat implantant en la companyia un nou model, basat en itineraris d'aprenentatge, que ha comportat una evolució important en el model de capacitat, ja que alinea al màxim l'activitat formativa amb els objectius de negoci. Els itineraris, que aborden grans funcions o rols de l'organització, estan composts per tres blocs: coneixements de context, que formen part de tots els itineraris i proporcionen coneixements fonamentals de l'entorn on actua la companyia; coneixements funcionals, assignats pels negocis a un lloc o perfil; i habilitats, associades a les vint-i-quatre competències contemplades en el Model de Lideratge de Gas Natural Fenosa.

El Model de Lideratge s'ha anat desplegant des de 2012 pels diferents nivells de l'organització. En 2014, el grup sobre el qual es va incidir va ser el de prefectures, format pels caps de departament, caps de servei, d'unitat i d'equip. A aquests s'ha dirigit específicament el Programa Savia, un programa formatiu que té per objectiu enfortir el paper actual de les prefectures, que han de ser els agents del canvi en la implantació global dels nous processos associats als reptes estratègics. Cent tretze persones de les diferents unitats de l'àrea Econòmico-Financera (Administració i Fiscal, Control de Gestió, Finances, Relacions amb Inversors i Riscos) van dedicar més de 4.000 hores a formar-se en excel·lència operativa, contingut fonamental del Programa Savia.

Un altre dels programes rellevants per a Gas Natural Fenosa és Compromís amb la Seguretat i Salut, que impulsa un canvi cultural qualitatiu per a obtenir una millora significativa en aquest àmbit. En 2014, 562 persones de l'àrea Econòmico-Financera van participar en diferents activitats formatives organitzades per la Universitat Corporativa dins d'aquest programa, i van sumar més de 3.700 hores dedicades a la capacitat en seguretat.

Els coneixements específics per a l'àrea Econòmico-Financera cobreixen diversos objectius, entre els quals hi ha homogeneïtzar els processos econòmics i financers desenvolupats en qualsevol àmbit de l'organització; l'actualització dels criteris comptables, fiscals, financers, de gestió de riscos, de control de gestió, de normativa internacional i dels coneixements tècnics de l'àrea fiscal, així com proporcionar coneixements suficients sobre valoració d'empreses, derivats financers i anàlisi d'estats financers.

En total, l'any 2014 més de 200 professionals de l'àrea Econòmico-Financera van dedicar entorn de 1.400 hores a la seva capacitat en continguts específics, entre els quals destaquen, entre altres matèries, la formació relativa a control de gestió, estratègia i innovació, a l'anàlisi del risc de crèdit, finances per a no financers, l'anàlisi de la reforma fiscal, la declaració de la renda i els tributs locals.

F.2 Avaluació de riscos de la informació financera

Informe, almenys, de:

F.2.1 Quines són les característiques principals del procés d'identificació de riscos, incloent-hi els d'error o frau, respecte de:

- **Si el procés existeix i està documentat.**

L'enfocament seguit per Gas Natural Fenosa per a dur a terme el procés d'identificació i anàlisi dels riscos de la informació financera està recollit en tres matrius interrelacionades:

- La matriu de definició d'abast de la informació financera.
- La matriu de riscos associats a la informació financera.
- La matriu d'activitats de control de la informació financera.

- **Si el procés cobreix la totalitat d'objectius de la informació financera (existència i ocurrència; integritat; valoració; presentació, desglossament i comparabilitat, i drets i obligacions), si s'actualitza i amb quina freqüència.**

La matriu de definició d'abast de la informació financera té per objecte identificar els comptes i els desglossaments que tenen un risc significatiu associat, l'impacte potencial del qual en la informació financera és material i requereix, per tant, especial atenció. En aquest sentit, en el procés d'identificació dels comptes i desglossaments significatius, s'han considerat una sèrie de variables quantitatives (saldo i variació del compte) i qualitatives (complexitat de les transaccions; canvis i complexitat en la normativa; necessitat d'utilitzar estimacions o projeccions; aplicació de judicis i importància qualitativa de la informació). La metodologia per a l'elaboració de la matriu d'abast s'ha descrit en una instrucció tècnica denominada "Matriu de definició d'abast de la informació financera de Gas Natural Fenosa".

Per a cada un dels comptes/desglossaments significatius s'han definit els processos i subprocessos crítics associats als comptes/desglossaments significatius recollits en la matriu de definició d'abast i s'han identificat els riscos que poguessin generar errors en la informació financera, cobrint els objectius de control d'existència i ocurrència; integritat; valoració; presentació, desglossament i comparabilitat, i drets i obligacions, en la "Matriu de riscos de la informació financera de Gas Natural Fenosa".

Així mateix, en la Matriu de riscos s'han identificat els riscos associats a l'assoliment dels objectius de la informació financera, tenint en compte en aquesta identificació els efectes d'altres tipologies de riscos (per exemple: operatius, tecnològics, financers, reputacionals, etc.) que formen part del Mapa de Riscos Corporatiu de Gas Natural Fenosa.

Finalment, les activitats de control, tant generals com de processos, que consisteixen en les polítiques i els procediments incorporats a totes les etapes del procés de la informació financera i que en garanteixen la fiabilitat, es recullen en la "Matriu d'activitats de control de la informació financera de Gas Natural Fenosa".

Tant la matriu de definició d'abast, com la matriu de riscos, com la matriu d'activitats de control s'actualitzen anualment.

- **L'existència d'un procés d'identificació del perímetre de consolidació, tenint en compte, entre altres aspectes, la possible existència d'estructures societàries complexes, entitats instrumentals o de propòsit especial.**

Gas Natural Fenosa, conscient de la importància de disposar d'una eina que asseguri el control adequat de la gestió del SCIIF, va implantar l'any 2013 l'aplicació SAP GRC Process Control, per a la gestió integral de la documentació, avaluació i supervisió del control intern en els processos de Gas Natural Fenosa. Aquesta implantació, realitzada en el marc del programa de millora d'eficiència de Gas Natural Fenosa, s'ha dut a terme, inicialment, en totes les societats espanyoles amb participació majoritària i en les quals es té responsabilitat en la seva operació i/o gestió. L'any 2014 s'ha realitzat la implantació de l'eina SAP GRC Process Control a Colòmbia i al Centre de Serveis Compartits Econòmic-Financer d'Amèrica Llatina, i està prevista la implantació progressiva a la resta de països on Gas Natural Fenosa és present. En la implantació de SAP GRC Process Control, tant nacionalment com en aquest any 2014 internacionalment, s'ha comptat amb el suport dels usuaris responsables dels controls claus del SCIIF i de la Unitat d'Auditoria Interna, Compliance i Control Intern.

A excepció de la matriu de definició d'abast, en SAP GRC Process Control està integrat el model SCIIF de Gas Natural Fenosa. En aquesta eina estan identificats els Controls Generals de l'Entorn i els Generals de l'Ordinador, els processos crítics, els seus riscos associats, així com les activitats de control que els mitiguen, recollits en les matrius de riscos i controls anteriorment indicades. Així mateix, queden identificades i integrades en l'estructura de processos les unitats responsables de l'execució de les activitats de control.

Entre els beneficis que aporta la implantació de SAP GRC Process Control es troben els següents:

- Centralitza tota la documentació i gestió del SCIIF de Gas Natural Fenosa de manera homogènia.
- Integra el control intern de la informació financera en els processos de negoci i corporatius, de manera que permet a cada unitat organitzativa responsable realitzar, periòdicament, l'avaluació dels seus controls, aportant les evidències necessàries i, anualment, executar el procés de certificació interna del SCIIF.
- Utilitza *workflows* i formularis per a la gestió de les activitats de control, la documentació de les evidències de l'execució d'aquestes i per als plans d'acció.

- Permet l'accés documental a les evidències dels controls sobre els processos i a la visualització del resultat de l'avaluació de manera àgil i immediata.
- Constitueix una eina de suport per al procés de supervisió del SCIIF per part d'Auditoria Interna.
- Facilita l'obtenció i el suport de la informació requerida per al *reporting* sobre el SCIIF, tant extern com intern.

Després de la posada en explotació de SAP GRC Process Control a l'abril de 2013, en l'exercici 2014 s'han realitzat les peticions d'avaluació dels controls d'acord amb els calendaris establerts, i s'han sol·licitat les evidències de la realització dels controls a les unitats involucrades en el SCIIF, d'acord amb la periodicitat fixada en cada cas. Aquesta avaluació permet, si escau, identificar i informar de debilitats i dels plans d'acció necessaris.

Com a part dels processos crítics identificats, es troba el procés d'identificació del perímetre de consolidació de Gas Natural Fenosa i s'ha descrit en una instrucció tècnica anomenada "Cicle de Tancament Consolidat de Gas Natural Fenosa".

- **Si el procés té en compte els efectes d'altres tipologies de riscos (operatius, tecnològics, financers, legals, reputacionals, mediambientals, etc.) en la mesura que aquests afecten els estats financers.**

Dins el procés d'identificació de riscos definit per Gas Natural Fenosa en el seu SCIIF, s'ha considerat la problemàtica relacionada amb el frau com un element molt rellevant. En aquest sentit, la política de control del risc del frau de Gas Natural Fenosa se centra en tres pilars bàsics:

- Prevenció del frau.
- Detecció del frau.
- Recerca i gestió de les situacions de frau.

S'han definit controls antifrau preventius que es classifiquen en dues categories. D'una banda, els anomenats controls actius, considerats barreres per a restringir o impedir l'accés als actius valuosos a aquells que puguin intentar cometre un frau. D'altra banda, els controls passius pretenen aturar la realització del frau a través de mesures dissuasives.

- **Quin òrgan de govern de l'entitat supervisa el procés.**

La supervisió de l'eficàcia del SCIIF és responsabilitat de la Comissió d'Auditoria i Control. Per al desenvolupament d'aquesta funció, la Comissió d'Auditoria i Control compta amb la Unitat d'Auditoria interna, Compliance i Control Intern i la d'Auditoria externa (veure apartat F.5).

F.3 Activitats de control

Informi, assenyalant-ne les principals característiques, si disposa almenys de:

F.3.1 Procediments de revisió i autorització de la informació financera i la descripció del SCIIF, a publicar en els mercats de valors, indicant-ne els responsables, així com de documentació descriptiva dels fluxos d'activitats i controls (incloent-hi els relatius a risc de frau) dels diferents tipus de transaccions que puguin afectar de manera material els estats financers, incloent-hi el procediment de tancament comptable i la revisió específica dels judicis, estimacions, valoracions i projeccions rellevants.

Gas Natural Fenosa realitza revisions periòdiques de la informació financera elaborada, així com de la descripció del SCIIF, d'acord amb diferents nivells de responsabilitat que garanteixen la qualitat de la mateixa.

Com a primer nivell de revisió, els responsables del tancament comptable de cada societat de Gas Natural Fenosa revisen la informació financera elaborada per garantir-ne la fiabilitat.

Així mateix, la informació financera de Gas Natural Fenosa és revisada periòdicament pel responsable de la Direcció General Econòmico-Financera, i s'hi identifiquen possibles desviacions. En aquest sentit, la Direcció General Econòmico-Financera reporta a la Comissió d'Auditoria i Control la informació financera regulada, vetlla per la transparència i l'exactitud de la informació i fa esment als sistemes

interns de control i als criteris comptables aplicats. Així mateix, informa sobre els procediments comptables principals, judicis, estimacions, valoracions i processos utilitzats en l'elaboració de la informació econòmico-financera i els estats financers, sobre els principals riscos i contingències i la seva cobertura mitjançant provisions, i sobre les Polítiques i Sistemes de Gestió i Control de Riscos a Gas Natural Fenosa.

En darrera instància, el director general Econòmico-Financer certifica la raonabilitat dels comptes anuals individuals i consolidats que es presenten al Consell d'Administració perquè els aprovi.

D'altra banda, tal com es recull en la "Norma General del Sistema de Control Intern de la Informació Financera (SCIIF) de Gas Natural Fenosa", les activitats de control definides pel grup en el seu SCIIF compleixen amb l'objectiu fonamental d'assegurar que la informació financera de Gas Natural Fenosa representi la imatge fidel del grup.

Les activitats de control definides en el SCIIF inclouen controls generals i controls en els processos crítics.

Els controls generals són mecanismes que, si bé no permeten obtenir un grau de control suficient en els processos del grup, permeten la consecució d'una sèrie d'objectius clau per a la consecució d'un SCIIF eficaç, és a dir, són aquells que descriuen les polítiques i directrius dissenyades per protegir el SCIIF de Gas Natural Fenosa en el seu conjunt.

D'altra banda, tots els processos crítics identificats han estat documentats mitjançant la matriu d'activitats de control, així com per les corresponents instruccions tècniques descriptives dels processos. En l'eina de gestió del SCIIF, SAP GRC Process Control, es troben identificats aquests processos crítics, els riscos associats i les activitats de control que els mitiguen, així com la documentació descriptiva d'aquests processos. En aquest sentit, Gas Natural Fenosa ha identificat tots els processos necessaris per a l'elaboració de la informació financera, en què s'han utilitzat judicis, estimacions, valoracions i projeccions rellevants, i tots es consideren com a crítics. De manera periòdica, s'informa a la Comissió d'Auditoria i Control de les principals hipòtesis emprades per a estimar la informació financera que depèn de judicis, valoracions i projeccions rellevants.

En la documentació incorporada a SAP GRC dels processos crítics i activitats de control s'ha inclòs la informació següent:

- Descripció del procés.
- Diagrama de flux d'informació del procés.
- Mapa de sistemes que interactuen en el procés.
- Descripció dels riscos d'informació financera associats als diferents processos i objectius de control.
- Definició d'activitats de control per a la mitigació dels riscos identificats i els atributs d'aquests.
- Descripció dels responsables dels processos i de les activitats de control.

Així mateix, en la definició de les activitats de control s'han identificat les classificacions d'activitats de control següents, segons els cinc criteris següents:

- Abast: en funció de l'abast de les activitats de control, aquestes es poden dividir en:
  - Activitats de control generals.
  - Activitats de control de processos.
- Implementació: les activitats de control s'han classificat en implementades i no implementades.

- Nivell d'automatització: en funció del nivell d'automatització de les activitats de control, aquestes es poden dividir en automàtiques i manuals.
- Naturalesa de l'activitat: en funció de la naturalesa de les activitats de control, aquestes es poden dividir en preventives o detectives.
- Freqüència: en funció de la recurrència que tingui l'activitat en el temps, per exemple: anual, setmanal, mensual, diària, etc.

Finalment, en el SCIIF de Gas Natural Fenosa s'ha definit el model de certificació interna anual dels controls identificats en els processos crítics que han de realitzar les unitats de negoci i corporatives implicades en el procés d'elaboració de la informació financera. El llançament i seguiment d'aquest procés de certificació és responsabilitat de la Unitat de Control Intern Financer. Per a dur a terme aquest procés de certificació interna, les unitats involucrades utilitzen les funcionalitats integrades en l'eina SAP GRC Process Control per a la gestió del SCIIF de Gas Natural Fenosa (veure apartat F.2.1).

Per la seva banda, la unitat d'Auditoria, Compliance i Control Intern s'encarrega de revisar i avaluar les conclusions sobre el compliment i l'efectivitat que resulta del procés anual de certificacions internes de les unitats responsables dels controls, d'identificació de les debilitats i dels plans d'acció.

F.3.2. Polítiques i procediments de control intern sobre els sistemes d'informació (entre d'altres, sobre seguretat d'accés, control de canvis, operació d'aquests, continuïtat operativa i segregació de funcions) que suporten els processos rellevants de l'entitat en relació amb l'elaboració i publicació de la informació financera.

Per als processos crítics associats a l'elaboració i publicació de la informació financera de Gas Natural Fenosa que han estat definits en el SCIIF del grup, s'han identificat les activitats de control que operen en els sistemes d'informació, tant per als utilitzats de manera directa en la seva preparació d'informació financera, com per als que resulten rellevants en el procés o control de les transaccions que s'hi reflecteixen.

Generalment, dins del mapa de sistemes d'informació de Gas Natural Fenosa, s'han definit i implantat una sèrie de polítiques per a garantir els aspectes següents:

- La seguretat d'accés a les dades i a les aplicacions.
- El control sobre els canvis en les aplicacions.
- L'operació correcta de les aplicacions.
- La disponibilitat de les dades i la continuïtat de les aplicacions.
- Una adequada segregació de funcions.

a) Seguretat d'accés:

S'han definit una sèrie de mesures a diferents nivells per a garantir la confidencialitat i evitar l'accés no autoritzat a les dades i a les aplicacions. La gestió i autenticació de la majoria dels usuaris interns es realitza de manera centralitzada en els Directoris de OIM (Oracle Identity Manager), que n'asseguren la confidencialitat.

La companyia té dos CPD principals (Madrid i Barcelona) que permeten facilitar la disponibilitat dels sistemes d'informació en cas de contingència. Únicament el personal autoritzat pot accedir a aquestes sales, de manera que queden tots els accessos registrats i, posteriorment, es revisen per a analitzar si hi ha anomalies.

Les comunicacions amb aquests sistemes inclouen sistemes com Firewall, IDS i antivirus per a reforçar internament el control davant amenaces.

Així mateix, s'està treballant en l'elaboració i actualització dels BRS (Business Recovery Systems) dels sistemes d'informació principals.

Finalment, pel que fa a l'aplicació, el sistema operatiu i la base de dades, s'utilitza el parell usuari-contrasenya com a control preventiu. Quan a la dada, s'han definit perfils que hi limiten l'accés, però no s'ha desenvolupat una matriu de segregació de funcions que assegurí que les funcions són incompatibles.

b) Control de canvis:

S'ha desenvolupat i implantat una metodologia de gestió del canvi segons les millors pràctiques, la qual estableix les cauteles i validacions necessàries per a limitar el risc en aquest procés.

Entre els aspectes principals que es recullen s'inclouen els següents:

- Aprovació per part del Comitè Tècnic, Comitè de Canvis i Negoci.
- Realització de proves en els entorns diferents, previ pas a producció.
- Entorns específics per a les tasques de desenvolupament i proves.
- Procediments de marxa enrere.
- Segregació de funcions en la major part dels entorns entre els equips de desenvolupament i de producció.
- Seguiment i control en qualsevol fase de desenvolupament.
- Manuals d'usuari i cursos de formació.
- Manteniment periòdic de la documentació relativa als canvis.

c) Operació:

Per a garantir que les operacions es realitzen de manera correcta es porta a terme un monitoratge a quatre nivells:

- Totes les *interfaces* entre sistemes són monitoritzades per a assegurar-ne la correcta execució.
- A nivell perimetral es disposa d'indicadors diferents de disponibilitat per a evitar talls en les comunicacions.
- Validacions automàtiques sobre les dades introduïdes de manera que siguin concordes als esperats segons la naturalesa, rang, etc. que tinguin.
- De les infraestructures que suporten les aplicacions.

Addicionalment, hi ha un servei intern de *Help Desk* al qual els usuaris finals poden dirigir-se i disposen d'una eina de gestió per a reportar qualsevol tipus d'incidència.

d) Disponibilitat i continuïtat:

La major part dels sistemes compten amb alta disponibilitat local, i tenen els seus servidors redundats ubicats en el mateix CPD. L'alta disponibilitat dels sistemes d'informació permet assegurar-ne la disponibilitat en cas d'incidències.

Adicionalment, s'està realitzant de manera periòdica una còpia de seguretat de les dades, que es manté en un lloc segur temporalment d'acord amb els requeriments legals establerts per a cada un dels sistemes. Les dades es copien i s'emmagatzemen en ubicacions diferents, cosa que evita la pèrdua d'informació. Per a restaurar aquestes dades, hi ha un procediment específic, si bé no es duen a terme proves de manera periòdica.

e) Segregació de funcions:

L'accés als Sistemes d'Informació està definit a partir d'una sèrie de rols i perfils que defineixen les funcionalitats a les quals un usuari ha de tenir accés. S'utilitzen aquests perfils per a limitar l'accés dels usuaris als Sistemes d'Informació.

f) Compliment regulador: LOPD

Gas Natural Fenosa es troba adequada i compleix amb la Llei Orgànica de Protecció de Dades amb la finalitat de garantir i protegir les dades de caràcter personal dels seus empleats i clients d'acord amb el que estableix la Llei Orgànica 15/1999 del 13 de desembre.

El responsable del fitxer vetlla pel compliment de la llei a Gas Natural Fenosa:

- Procedint a la inscripció davant l'AEPD de tots els fitxers que tracten dades de caràcter personal.
- Assegurant que les dades són adequades i veraces i es tracten de manera proporcional a la finalitat per la qual es van recollir.
- Garantint el compliment dels deures de secret i seguretat.
- Informant als titulars en la recollida d'aquests i obtenint el consentiment per al tractament d'aquests.
- Garantint l'exercici dels drets ARCO.
- Assegurant que es compleixi la llei, en les seves relacions amb tercers que li prestin serveis amb accés a dades personals, de manera que s'estableixi, mitjançant contracte, que l'encarregat tractarà les dades d'acord amb les instruccions del responsable del fitxer, que no les aplicarà o utilitzarà amb finalitat diferent a què figuri en el contracte, ni les comunicarà, ni tan sols perquè es conservin, a altres persones (s'apliquen les mateixes mesures de seguretat que el responsable del fitxer).
- Complint amb la legislació sectorial que aplica a Gas Natural Fenosa.

D'acord amb l'article 9 de la LOPD, en el qual es condiciona les mesures de seguretat a la tecnologia, Gas Natural Fenosa adopta les mesures d'índole tècnica que garanteixen la seguretat de les dades de caràcter personal i n'eviten l'alteració, la pèrdua, el tractament o l'accés no autoritzat per a garantir la confidencialitat, integritat i disponibilitat de les dades.

Segons l'article 96 de la LOPD, Gas Natural Fenosa realitza auditories biennals dels seus sistemes d'Informació amb l'objecte de complir amb el que se cita en el Reglament així com en tots els procediments i instruccions en matèria de protecció de dades.

F3.3 Polítiques i procediments de control intern destinats a supervisar la gestió de les activitats subcontractades a tercers, així com d'aquells aspectes d'avaluació, càlcul o valoració encomanats a experts independents, que puguin afectar de manera material els estats financers.

Gas Natural Fenosa ha desenvolupat una sèrie de polítiques i procediments destinats a supervisar la gestió de les activitats subcontractades a tercers, totes aprovades pels nivells establerts en el grup, entre els quals destaquen l'existència d'una "Norma General de Contractació Externa", una "Norma General de Qualitat de Proveïdors" i els procediments que les desenvolupen, i el "Procediment de *Due Diligence* de Contrapart".

En aquest context, Gas Natural Fenosa estableix en la "Norma General de Contractació Externa" els principis generals d'aplicació necessària a tota adjudicació i contractació d'obres, béns i serveis duts a terme pel grup, de manera que es garanteix un model homogeni, eficient i de qualitat per a la gestió del procés de Compres a Gas Natural Fenosa.

Aquesta Norma també estableix, amb caràcter general, les responsabilitats de les diferents Unitats en el procés de contractació, entre les quals s'inclou l'àrea de Compres com a responsable de promoure el manteniment de relacions a llarg termini i de confiança amb els proveïdors establint mecanismes objectius i imparcials d'avaluació i selecció i vetllant per complir sempre amb els principis que estableix el Codi Ètic de conducta de Gas Natural Fenosa, la Política de Drets Humans i la Política de Seguretat i Salut. Així mateix, estableix l'obligatorietat de l'avaluació inicial de tots els proveïdors potencials abans de la seva participació en un procés de compres, on s'avaluen entre altres aspectes legals, financers, solvència, qualitat, seguretat, medi ambient i responsabilitat corporativa, així com l'avaluació periòdica d'aquests. En determinats processos se'n requereix l'homologació per assegurar la qualitat dels béns i serveis que s'adquireixen, en col·laboració amb les unitats de negoci.

Amb aquest objectiu, Gas Natural Fenosa ha desenvolupat, en la "Norma General de Qualitat de Proveïdors" i en el procediment que la desenvolupa, els principis bàsics que regeixen el procés d'avaluació i homologació dels proveïdors del grup, entre els quals destaquen l'establiment de procediments i controls que garanteixin el compliment dels requisits exigits en les especificacions per part dels proveïdors potencials i adjudicatariis i, a més, es requereix addicionalment l'homologació d'aquells proveïdors de determinats serveis o subministraments de materials inclosos en les necessitats d'homologació definides per criteris de criticitat o import.

Així mateix, es porta a terme el mesurament de l'execució mitjançant enquestes de satisfacció del servei sobre aquells proveïdors considerats significatius pel seu import o transcendència, i, en els casos necessaris, s'estableixen les mesures correctores oportunes en qualsevol etapa del procés.

En aquest context, l'àrea de Compres, d'acord amb els criteris de Gas Natural Fenosa, defineix o acorda els indicadors de control del procés d'avaluació i homologació prèvia a la contractació dels proveïdors i dels productes, així com el seguiment del manteniment dels requisits de contractació, per a garantir els nivells de qualitat dels productes i serveis adquirits. Per als proveïdors que desenvolupen activitats o subministren productes que necessiten homologació, se n'han definit tres tipologies principals (A, B o C). Per a la primera categoria (A), el proveïdor ha de complir amb els requisits exigits per Gas Natural Fenosa per a l'activitat que s'ha de realitzar i posseir, per a elles, Certificat de Registre d'Empresa ISO 9001 vigent i emès per un organisme certificador acreditat. En la categoria B, el proveïdor compleix els requisits exigits per Gas Natural Fenosa per a l'activitat que s'ha realitzar, però no disposa d'un sistema de gestió de qualitat certificat. L'exigència d'una categoria d'homologació o una altra es determina en funció de la importància quantitativa o qualitativa en relació amb el servei prestat.

La tercera de les categories (C) és provisional i són supòsits de proveïdors amb no-conformitats en el procés d'homologació, però que han presentat un Pla d'Accions Correctives acceptat per Gas Natural Fenosa. En el termini atorgat, mai superior a un any, i un cop confirmada l'elaboració i la implantació d'aquest Pla, els proveïdors han d'obtenir la categoria requerida.

Les àrees principals que afecten processos crítics de la informació financera que Gas Natural Fenosa té subcontractades a tercers són les següents:

- Determinats processos de l'àrea de Sistemes.
- Processos de lectura i mesurament.
- Determinats processos de servei al client.
- Operador logístic.
- Procés de nòmines i gestió de personal.
- Gestió d'obres i manteniment del negoci de distribució.
- Determinats serveis a clients del negoci minorista.

Així mateix, les Unitats de Negoci realitzen la supervisió i el control de qualitat dels seus proveïdors per a determinar si ofereixen els nivells de qualitat requerida en l'execució dels treballs. En cas contrari, envien les propostes de retirada de l'homologació/acreditació a subministradors/productes/persones com a conseqüència de deficiències en l'execució dels serveis o productes.

Gas Natural Fenosa utilitza experts en treballs que serveixen de suport a valoracions, judicis o càlculs comptables, únicament quan aquests estan inscrits en els Col·legis Professionals corresponents, o acreditació equivalent, manifesten la seva independència i són empreses de prestigi reconegut en el mercat.

Així mateix, Gas Natural Fenosa té definit el "Procediment de *Due Diligence* de Contrapart" que persegueix, en general, la cobertura dels principals riscos legals i reputacionals que intervenen en les relacions de negoci amb tercers i, en particular, la cobertura dels delictes associats al risc de corrupció.

La Unitat d'Auditoria Interna, Compliance i Control Intern de Gas Natural Fenosa audita els processos i l'aplicació correcta de la normativa de Compres i Qualitat de Proveïdors i *Due Diligence* de Contrapart i, en el cas de detectar incompliments, es realitzen les accions correctives corresponents.

F.4 Informació i comunicació

Informi, assenyalant-ne les característiques principals, si disposa almenys de:

F.4.1 Una funció específica encarregada de definir, mantenir actualitzades les polítiques comptables (àrea o departament de polítiques comptables) i resoldre dubtes o conflictes derivats de la seva interpretació, de manera que es mantingui una comunicació fluïda amb els responsables de les operacions en l'organització, així com un manual de polítiques comptables actualitzat i comunicat a les unitats a través de les quals opera l'entitat.

La Direcció General Econòmico-Financera a través de la Unitat de Planificació Comptable i Control Intern té, entre altres funcions, la responsabilitat de mantenir actualitzades les polítiques comptables aplicables al grup. En aquest sentit és responsable de l'actualització del "Pla Comptable de Gas Natural Fenosa" que inclou els Criteris comptables i el Pla de comptes del grup, així com de l'anàlisi dels canvis comptables que poguessin tenir un impacte en la informació financera de Gas Natural Fenosa.

L'actualització del "Pla Comptable de Gas Natural Fenosa" es realitza amb periodicitat anual, l'última actualització del qual és de desembre de 2014. En les actualitzacions es revisen els criteris comptables d'acord amb els canvis de la normativa NIIF-UE aplicable i l'estructura comptable del grup, s'assegura la traçabilitat entre els plans de comptes individuals de les filials del grup i el Pla de comptes de Gas Natural Fenosa, que serveix com a base per a elaborar els diferents *reportings* de la informació financera que s'ha de subministrar a organismes externs i de la informació de Control de Gestió.

Un cop el Pla Comptable es troba actualitzat, es difon a tot el personal de l'organització a través de la intranet de Gas Natural Fenosa. Addicionalment, i després que es publiqui en la intranet el pla comptable actualitzat, s'envia una alerta *on line* als usuaris que accedeixen a la intranet, i així es comunica aquesta actualització a tot el personal.

D'altra banda, la unitat de Planificació Comptable i Control Intern s'encarrega d'analitzar els canvis normatius en NIIF-UE que poguessin tenir impacte significatiu en els estats financers i informar els responsables de Gas Natural Fenosa afectats per aquests canvis normatius. També s'encarrega de resoldre dubtes sobre el tractament comptable de determinades transaccions que puguin plantejar els responsables de la informació financera de Gas Natural Fenosa.

F.4.2 Mecanismes de captura i preparació de la informació financera amb formats homogenis, d'aplicació i utilització per totes les unitats de l'entitat o del grup, que suporten els estats financers principals i les notes, així com la informació que es detalli sobre el SCIIF.

El model integral de gestió econòmica i financera de Gas Natural Fenosa garanteix la uniformitat dels processos administratius i comptables per mitjà de la centralització de la comptabilitat i l'administració econòmica en Centres de Serveis Compartits Econòmico-Financers (CSCs) i la utilització de SAP com a sistema de suport en la major part de les societats que formen part del grup. La resta de societats que no utilitzen SAP estan obligades a seguir els criteris fixats pel grup per a assegurar la uniformitat d'aquests processos.

Aquest model es caracteritza, fonamentalment, per:

- Ser únic per a tots els països i negocis;
- Incorporar els requisits legals, fiscals, mercantils i reguladors de cada país;
- Incorporar els requeriments de control intern;
- Ser base per a l'obtenció de la informació que se subministra a l'Alta Direcció i organismes oficials;
- Recolzar-se en un model organitzatiu determinat i en uns processos i sistemes informàtics econòmics i financers únics per a tots els països i negocis;

Els estats financers NIIF-UE de cada país s'obtenen directament a través de l'assignació compte local-compte grup i el registre dels ajustos NIIF-UE en la mateixa aplicació SAP.

Com a part del SCIIF del grup s'ha definit el mapa d'interrelacions del procés d'elaboració de la informació financera de Gas Natural Fenosa. En aquest mapa, es detallen, entre altres coses, els sistemes d'informació que intervenen en el procés d'elaboració i emissió de la informació financera, tant des d'un punt de vista del tancament comptable individual, com del tancament comptable consolidat.

En aquest sentit, en el procés d'elaboració de la informació financera i els seus desglossaments de Gas Natural Fenosa, s'utilitza l'aplicació SAP BPC, que és una eina de SAP per a la gestió del procés de consolidació.

La càrrega de la informació en aquest sistema es realitza de manera automàtica i directa, un cop tancat el mes.

Aquestes dues eines ajuden en la gestió del procés de consolidació i Control de Gestió en tasques com ara:

- Estandardització de la informació.
- Validació de la informació.

L'elaboració de la informació econòmica, tant de la informació financera com de la informació de gestió, es realitza de manera centralitzada al Centre Integrat de *Reporting* que assegura la integració, l'homogeneïtat, la coherència i la racionalització del *reporting* de Gas Natural Fenosa.

Així mateix, Gas Natural Fenosa té plans de comptes locals per a complir els requisits comptables, fiscals, mercantils i reguladors establerts per les legislacions diferents dels països en què es troba present. Aquests plans de comptes locals conflueixen en un pla de comptes de grup, unificat i homogeni a efectes de consolidació i report de la informació financera.

F.5 Supervisió del funcionament del sistema

Informi, assenyalant-ne les principals característiques, almenys de:

F.5.1 Les activitats de supervisió del SCIIF realitzades pel comitè d'auditoria, així com si l'entitat té una funció d'auditoria interna que tingui entre les competències la de suport al comitè en la seva tasca de supervisió del sistema de control intern, incloent-hi el SCIIF. Així mateix, s'ha d'informar de l'abast de l'avaluació del SCIIF realitzada en l'exercici i del procediment pel qual l'encarregat d'executar l'avaluació comunica els seus resultats, si l'entitat té un pla d'acció que detalli les mesures correctores eventuais, i si se n'ha considerat l'impacte en la informació financera.

Les funcions de la Comissió d'Auditoria i Control estan establertes en l'article 32 apartat 2 del Reglament del Consell d'Administració i les seves comissions, i les competències d'aquesta són les següents:

- Coneixement i supervisió del procés d'elaboració de la informació financera regulada, de manera que vetlla per l'aplicació correcta dels principis comptables i per la inclusió de totes les societats que s'hagin d'incloure en el perímetre de consolidació.
- Coneixement i supervisió dels sistemes i de l'eficàcia del control intern i del sistema de gestió de riscos de la societat, de manera que vetlla perquè aquests identifiquin els diferents tipus de risc que afronta la societat i les mesures previstes per a mitigar-los i per a abordar-los en cas que es materialitzin en un dany efectiu. Debate amb els auditors de comptes les debilitats significatives del sistema de control intern detectades en el desenvolupament de l'auditoria.
- Revisió de la informació sobre activitats i resultats de la companyia que s'elaborin periòdicament en compliment de les normes vigents en matèria borsària, de manera que s'assegurin que es formulen seguint els mateixos criteris comptables que els comptes anuals i vetllin per la transparència i l'exactitud de la informació.
- Informar la Junta General d'Accionistes sobre les qüestions que hi plantegin els accionistes en matèries de la seva competència.
- Proposta al Consell d'Administració per a la submissió a la Junta General d'Accionistes del nomenament dels auditors de comptes externs a què es refereix l'article 264 de la Llei de Societats de Capital.
- Elevar al Consell les propostes de selecció, nomenament, reelecció i substitució d'auditor extern, així com les condicions de la seva contractació.
- Relacions amb els auditors externs per a rebre informació sobre aquelles qüestions que puguin posar en risc la independència d'aquests i qualssevol altres relacionades amb el procés de desenvolupament de l'auditoria de comptes, així com aquelles altres comunicacions previstes en la legislació d'auditoria de comptes i en les normes tècniques d'auditoria.
- Emetre anualment, amb caràcter previ a l'emissió de l'informe d'auditoria de comptes, un informe on s'expressi una opinió sobre la independència dels auditors de comptes.

- Supervisió dels serveis de l'àrea d'Auditoria Interna, de manera que vetllen per la seva independència i proposen el nomenament, la reelecció i el cessament del seu responsable. A aquest efecte, el responsable de la funció d'auditoria interna li presentarà anualment el seu pla de treball, l'informarà de les incidències rellevants que es produeixen en el seu desenvolupament i el sotmetrà a final d'exercici un informe sobre les seves activitats.
- Seguiment del desenvolupament de l'auditoria anual.
- Servir de canal de comunicació entre el Consell d'Administració i els auditors i avaluar els resultats de cada auditoria. En tot cas, ha de rebre anualment dels auditors de comptes de la societat la confirmació escrita de la seva independència davant de l'entitat o entitats vinculades a aquesta directament o indirectament, així com la informació dels serveis addicionals de qualsevol classe prestats a aquestes entitats pels auditors esmentats, o per les persones o entitats vinculades a aquests d'acord amb el que disposa la Llei d'Auditoria de Comptes.
- Adoptar les mesures que consideri convenients en l'activitat d'auditoria, sistema de control financer interior i compliment de les normes legals en matèria d'informació als mercats i transparència i exactitud d'aquesta.

La Comissió d'Auditoria i Control té, per poder complir amb les seves competències, la informació i documentació facilitada per les Unitats d'Auditoria Interna, Compliance i Control Intern, i Econòmico-Financer.

La funció d'Auditoria Interna, Compliance i Control Intern s'ha establert a Gas Natural Fenosa com una activitat de valoració independent i objectiva, per aquest motiu, l'àrea d'Auditoria Interna, Compliance i Control Intern reporta al seu torn a la Comissió d'Auditoria i Control i al president i conseller delegat de Gas Natural SDG, SA.

La seva missió és garantir la revisió contínua i la millora del sistema de control intern del grup, així com d'assegurar el compliment de la normativa externa i interna i dels Models de Control establerts amb l'objecte de salvaguardar l'eficàcia i eficiència de les operacions, i de mitigar els riscos principals en cada un dels àmbits del grup, especialment els riscos operacionals, de corrupció, frau i legals. Així mateix, es responsabilitza de la gestió del Model de Prevenció Penal i del Model del Codi Ètic de Gas Natural Fenosa i de l'informe de l'activitat d'auditoria interna a la Comissió d'Auditoria i Control.

El Pla Estratègic d'Auditoria de Processos i els Plans d'Auditoria Interna Anuals s'elaboren considerant principalment el Pla Estratègic del grup, les àrees de risc incloses en el Mapa de Riscos Corporatiu de Gas Natural Fenosa, la matriu d'abast del SCIF, la valoració dels riscos operacionals de cada un dels Processos (Mapes de Riscos Operacionals), els resultats de les auditories d'anys anteriors i les propostes de la Comissió d'Auditoria i Control i del Primer Nivell de Direcció.

L'àrea d'Auditoria Interna, Compliance i Control Intern ha establert una metodologia de valoració dels riscos operacionals basada en el Marc Conceptual de l'Informe COSO i prenent com a punt de partida la tipologia dels riscos definits en el Mapa de Riscos Corporatiu de Gas Natural Fenosa.

D'acord amb la metodologia esmentada, els riscos operacionals associats als processos són prioritzats valorant-ne la incidència, la importància relativa i el grau de control. En funció dels resultats obtinguts en l'avaluació esmentada, es dissenya un pla d'acció orientat a implantar les mesures correctives que permetin mitigar els riscos residuals identificats amb un impacte potencial superior al risc tolerable o acceptat establert.

Al seu torn, la funció d'auditoria interna es desenvolupa d'acord amb les Normes Internacionals per a la Pràctica d'Auditoria Interna, i té auditors interns que són o estan en procés d'obtenció del Certified Internal Auditor (CIA), que avala l'excel·lència en la prestació de serveis d'auditoria interna.

En el desenvolupament de la seva activitat l'Auditoria Interna verifica de manera recurrent el compliment de totes aquelles polítiques, normes i controls dels processos (inclosos els que estableix el SCIF i el Model de Prevenció de Penal) per tal de supervisar el seu funcionament adequat i prevenir i identificar successos de frau, corrupció o suborn. Per a això, tots els programes de treball de revisió de cada procés de Gas Natural Fenosa contemplen un apartat específic destinat a verificar el disseny i funcionament correctes de les polítiques, normes i controls esmentats. D'acord amb el Pla Estratègic d'Auditoria de processos, està previst que el Sistema de Control Intern de Gas Natural Fenosa se supervisi per part d'Auditoria Interna de manera completa durant un període de cinc anys.

Com a suport a la seva funció, Auditoria Interna té implantada una eina corporativa en entorn SAP, on es gestionen i documenten els projectes d'Auditoria Interna d'acord a la metodologia definida.

En concret, i en referència al Sistema de Control Intern de la Informació Financera (SCIIF), Auditoria Interna es responsabilitza de:

- Validar el disseny correcte del SCIIF, d'acord amb els principis bàsics del model aprovat per la Comissió d'Auditoria i Control.
- Supervisar l'eficàcia i adequació de les polítiques i procediments de control implantats (de manera completa en un període de cinc anys).
- Revisar i avaluar les conclusions sobre el compliment i l'efectivitat del SCIIF que resulta de les certificacions internes de les unitats de negoci i corporatives responsables dels controls (de manera completa en un període de cinc anys).
- Avaluar i comunicar els resultats obtinguts en el procés de supervisió general del SCIIF i dels controls sobre els processos del SCIIF.

Pel que fa al Model de Prevenció Penal, l'àrea d'Auditoria Interna, Compliance i Control Intern es responsabilitza de la seva supervisió anual a fi d'assegurar de manera raonable l'eficàcia i eficiència del Model a l'hora de prevenir, identificar o mitigar l'ocurrència dels delictes tipificats en la legislació.

Els principals processos revisats per l'Auditoria Interna durant 2014 van ser els relacionats amb:

- Processos de negoci:

- Distribució gas: lectura i determinació de consums, manteniment d'infraestructures gasistes, gestió de magatzems distribució gas, construcció de xarxes, i facturació i cobrament ATX.
- Distribució electricitat: manteniment de xarxa, gestió de magatzems, distribució electricitat, facturació i cobrament ATX i lectura i determinació de consums.
- Generació: operació i manteniment actius generació, gestió de magatzems i compra de combustibles.
- Comercialització minorista: gestió de clients energia i productes.
- Comercialització majorista: gestió i seguiment clients industrials, gestió i seguiment comptes globals, i gestió i optimització logística de gas.
- Aprovisionaments i transport: gestió gas spot, gestió tècnica de vaixells, i logística de transport.
- Exploració i producció: exploració/producció i gestió de magatzems subterranis.
- Gestió de l'energia: estimació de la demanda i compra d'electricitat.

- Processos de suport:

- Servei al client: facturació minorista, cobrament, gestió d'impagats minorista i gestió d'irregularitats i frau.
- Gestió dels Sistemes d'Informació: gestió de l'explotació dels SSII i atenció a usuaris de SSII.
- Gestió dels recursos econòmics financers: gestió econòmico-administrativa de les operacions i programació de la gestió de recursos a curt termini.
- Altres (9%):
  - Seguiment d'accions correctives.
  - Relacions externes i estratègia de responsabilitat corporativa.

- Gestió dels recursos humans.
- Gestió de tecnologia i enginyeria.
- Gestió dels recursos físics.
- Revisió del sistema normatiu del grup.
- Actualització mapa de riscos operacional 2014.
- Revisió Processos Compliance i *Due Diligence* de Contrapart.
- Model del Sistema de Control Intern de la Informació Financera (SCIIF).
- Model de Prevenció Penal.
- Revisió valoració i consecució sinergies.

El 53% dels processos revisats corresponen a l'àmbit d'Espanya i el 47% restant a l'àmbit internacional.

Els controls dels processos anteriors relacionats amb la Informació Financera van ser revisats d'acord amb la metodologia de treball descrita anteriorment.

F.5.2 Si té un procediment de discussió mitjançant el qual l'auditor de comptes (d'acord amb el que estableixen les NTA), la funció d'auditoria interna i altres experts poden comunicar a l'alta direcció i al comitè d'auditoria o administradors de l'entitat les debilitats significatives de control intern identificades durant els processos de revisió dels comptes anuals o aquells altres que els hagin estat encomanats. Així mateix, ha d'informar si disposa d'un pla d'acció que tracti de corregir o mitigar les debilitats observades.

Tal com s'estableix en l'article 6.4 del Reglament del Consell i les seves comissions:

"El Consell d'Administració ha de mantenir una relació directa amb els membres del primer nivell de direcció de la societat i amb els auditors d'aquesta. El caràcter objectiu, professional i continu d'aquesta relació respectarà al màxim la independència dels auditors"

Així mateix, l'article 9 d'aquest Reglament estableix que:

"El Consell s'ha de reunir almenys una vegada cada dos mesos i, a iniciativa del president, totes les vegades que aquest ho estimi oportú per al bon funcionament de la companyia. En les sessions ordinàries del Consell, es tracten les qüestions generals relacionades amb la marxa del grup, els resultats econòmics, el Balanç, la situació de Tresoreria i la seva comparació amb els pressupostos aprovats, els assumptes esmentats en l'Article 5, si així procedeix, i, en tot cas, els punts inclosos en l'ordre del dia confeccionat d'acord amb el que estableix aquest Reglament. En aquestes reunions periòdiques, el Consell també ha de rebre informació puntual sobre els èxits i els problemes operacionals més significatius, així com de les situacions previsible que puguin ser crítiques per als assumptes socials i de les accions que la Direcció proposi per a afrontar-les, si és el cas (...)"

En aquest sentit, els membres del Consell d'Administració, per a obtenir la informació necessària per a l'exercici de les seves funcions, compten amb la Comissió Executiva, la competència específica de la qual és el seguiment continu de la gestió de primer nivell de direcció del grup, així com amb la Comissió d'Auditoria i Control, entre les funcions de la qual hi ha el coneixement i la supervisió del procés d'elaboració de la informació financera regulada, així com l'eficàcia del sistema de control intern.

La Comissió Executiva té com a competència el seguiment continu de la gestió del primer nivell de direcció de la companyia, així com qualsevol altra funció que li correspongui d'acord amb els Estatuts o amb el Reglament del Consell i les seves comissions, o la que li assigni el Consell d'Administració.

D'acord amb els Estatuts Socials de la companyia i el Reglament del Consell d'Administració i les seves comissions, la Comissió d'Auditoria i Control ha d'estar constituïda per un mínim de tres i un màxim de cinc consellers, designats pel Consell d'Administració d'entre els consellers externs, tenint en compte els coneixements i l'experiència en matèria de comptabilitat, auditoria i gestió de riscos. Els membres han de cessar quan ho facin en la seva condició de consellers, quan així ho acordi el Consell d'Administració o pel transcurs del termini de tres anys a partir del seu nomenament, i poden ser reelegits. Almenys un dels membres de la Comissió ha de tenir la categoria de conseller independent. El 31 de desembre de 2013, la Comissió estava constituïda per tres consellers, un de dominical i dos d'independents, un dels quals és, al seu torn, el president.

El Consell d'Administració ha de triar el president de la Comissió, qui no tindrà vot de qualitat i que ha de ser substituït segons allò previst en els Estatuts Socials (art. 51 bis) i en la Llei, i que pot ser reelegit un cop transcorregut el termini d'un any des del seu cessament. La Secretaria de la Comissió ha de correspondre a la Secretaria del Consell d'Administració.

La Comissió, convocada pel seu president, es reuneix, quan és necessari, per a emetre els informes que li competeixen o quan ho estimi convenient el president o ho sol·licitin dos dels membres i, almenys, quatre vegades a l'any. La Comissió pot convidar a les reunions qualsevol directiu o empleat que consideri convenient.

L'àmbit d'actuació de la Comissió d'Auditoria i Control s'estén a:

- Gas Natural SDG, SA.
- Societats participades majoritàriament per Gas Natural SDG, SA.
- Altres entitats i societats participades, en les quals, de qualsevol manera, correspongui a Gas Natural SDG, SA el control efectiu o la responsabilitat en la seva gestió o operació.

La Unitat d'Auditoria Interna, Compliance i Control Intern reporta a la Comissió d'Auditoria i Control, de manera recurrent, les accions preses per a assegurar que Gas Natural Fenosa compleix amb totes aquelles polítiques, normes i controls dels processos establerts pel primer nivell de Direcció del grup. Així mateix, també presenten el següent:

- El Pla d'Auditoria Interna Anual perquè l'aproveï la Comissió.
- El grau d'execució d'aquest, així com les principals conclusions i recomanacions incloses en els Informes d'Auditoria Interna.
- L'avaluació de l'eficàcia del Sistema de Control i avaluació de riscos operacionals i de Control Intern de Gas Natural Fenosa (inclosos els corresponents al SCIIF i al Model de Prevenció Penal), que inclou els Plans d'Acció corresponents per a millorar el nivell de control intern.
- El grau d'implementació per part de les unitats auditades de les mesures correctores que apareixen en els Informes d'Auditoria, especialment les proposades per la Comissió d'Auditoria i Control.

Així mateix, la Direcció General Econòmico-Financera reporta a la Comissió d'Auditoria i Control la informació comptable o financera regulada, vetlla per la transparència i l'exactitud de la informació i fa esment als sistemes interns de control i als criteris comptables aplicats. Així mateix, informa sobre els principals procediments comptables i processos utilitzats en l'elaboració de la informació econòmico-financera i els estats financers, sobre els principals riscos i contingències i la seva cobertura mitjançant provisions, i sobre les Polítiques i Sistemes de Gestió i Control de Riscos en Gas Natural Fenosa, així com dels aspectes rellevants associats a la confecció i la definició i conclusions del Mapa de Riscos Corporatiu de Gas Natural Fenosa.

Finalment, l'auditor extern comunica a la Comissió d'Auditoria i Control les debilitats de control intern detectades durant el desenvolupament de l'auditoria. Addicionalment, els auditors externs informen de les principals conclusions a què han arribat en la revisió del control intern, sobre l'avaluació de riscos i sobre els plans d'acció.

F.6 Una altra informació rellevant

Tal com es descriu en l'apartat F.3.1 anterior, com a part del model d'avaluació del Sistema de Control Intern de la Informació Financera de Gas Natural Fenosa, s'ha definit la realització d'un procés de certificació interna anual mitjançant el qual, i a través de SAP GRP Process Control, les Unitats de negoci i corporatives implicades en el procés d'elaboració de la informació financera garanteixen que, dins dels seus processos, s'apliquen els controls identificats i que aquests són vàlids i suficients. A més, informen la Unitat de Control Intern Financer de les debilitats i/o mancances que detectin, així com dels canvis que es produeixin en els seus processos per tal de valorar si aquests comporten la necessitat de desenvolupar nous controls o la modificació dels existents.

Durant l'exercici 2014, Gas Natural Fenosa ha dut a terme el procés de certificació interna anual, i com a resultat de la qual s'han identificat canvis en un nombre limitat de processos, destacant que els canvis no han comportat la modificació de les activitats de control prèviament identificades, motiu pel qual es consideren coberts els riscos associats a l'elaboració i report de la informació financera en els processos crítics afectats. Les magnituds principals d'aquest procés han estat les següents:

	Espanya	Internacional	Total
Unitats de negocis o corporatives	136	149	285
Processos identificats	54	129	183
Controls certificats	881	2.068	2.949

Així mateix, s'han identificat plans d'acció per debilitats en l'evidència de controls, que ascendeixen a 83, dels quals 16 són a Espanya. Durant l'exercici 2014 s'ha resolt un 36% dels plans d'acció identificats en 2013, i han sorgit nous plans durant 2014. En qualsevol cas, els subprocessos afectats per aquests plans d'acció no afecten de manera significativa la qualitat de la informació financera.

F.7 Informe de l'auditor extern

Informe de:

F.7.1 Si la informació del SCIIF remesa als mercats ha estat sotmesa a revisió per l'auditor extern, cas en el qual, l'entitat hauria d'incloure l'informe corresponent com a annex. En cas contrari, hauria d'informar dels seus motius.

Gas Natural Fenosa ha considerat pertinent sol·licitar a l'auditor extern l'emissió d'un informe referit a la informació relativa al Sistema de Control Intern de la Informació Financera (SCIIF).

G. Grau de seguiment de les Recomanacions de Govern Corporatiu

Indiqui el grau de seguiment de la societat respecte de les recomanacions del Codi Unificat de bon govern.

En el cas que alguna recomanació no se segueixi o se segueixi parcialment, s'ha d'incloure una explicació detallada dels seus motius de manera que els accionistes, els inversors i el mercat en general, tinguin informació suficient per a valorar la conducta de la societat. No seran acceptables explicacions de caràcter general.

1. Que els Estatuts de les societats cotitzades no limitin el nombre màxim de vots que pugui emetre un mateix accionista, ni continguin altres restriccions que dificultin la presa de control de la societat mitjançant l'adquisició de les seves accions al mercat.

Veure epígrafs: A.10, B.1, B.2, C.1.23 i C.1.24

Compleix

2. Que, quan cotitzin la societat matriu i una societat dependent, ambdues defineixin públicament amb precisió:

a) Les respectives àrees d'activitat i relacions de negoci eventuais entre elles, així com les de la societat dependent cotitzada amb la resta d'empreses del grup;

b) Els mecanismes previstos per a resoldre els conflictes d'interès eventuais que s'hi puguin presentar.

Veure epígrafs: D.4 i D.7

No aplicable

3. Que, encara que no ho exigeixin de manera expressa les Lleis mercantils, se sotmetin a l'aprovació de la junta general d'accionistes les operacions que comportin una modificació estructural de la societat i, en particular, les següents:

a) La transformació de societats cotitzades en companyies *holding*, mitjançant "filialització" o incorporació a entitats dependents d'activitats essencials desenvolupades, fins ara, per la mateixa societat, fins i tot encara que aquesta mantingui el ple domini sobre aquelles;

b) L'adquisició o alienació d'actius operatius essencials, quan comportin una modificació efectiva de l'objecte social;

c) Les operacions amb efecte equivalent al de la liquidació de la societat.

Veure epígrafs: B.6

Compleix

4. Que les propostes detallades dels acords que s'han d'adoptar en la junta general, inclosa la informació a la qual es refereix la recomanació 27, es facin públiques en el moment de la publicació de l'anunci de la convocatòria de la junta.

Compleix

5. Que en la junta general es votin separadament aquells assumptes que siguin substancialment independents, per tal que els accionistes puguin exercir de manera separada les seves preferències de vot. I que aquesta regla s'apliqui, en particular:

a) Al nomenament o ratificació de consellers, que s'han de votar de manera individual;

b) En el cas de modificacions d'Estatuts, a cada article o grup d'articles que siguin substancialment independents.

Compleix

6. Que les societats permetin fraccionar el vot per tal que els intermediaris financers que apareguin legitimats com a accionistes, però que actuïn per compte de clients diferents, puguin emetre els seus vots d'acord amb les instruccions d'aquests.

Compleix

7. Que el consell exerceixi les seves funcions amb unitat de propòsit i independència de criteri, dispensi el mateix tracte a tots els accionistes i es guiï per l'interès de la companyia, entès com a objectiu màxim, de manera sostinguda, el valor econòmic de l'empresa.

I que vetlli també perquè en les seves relacions amb els grups d'interès (*stakeholders*) l'empresa respecti les lleis i reglaments; compleixi de bona fe les seves obligacions i contractes; respecti els usos i bones pràctiques dels sectors i territoris on exerceixi la seva activitat; i observi aquells principis addicionals de responsabilitat social que hagués acceptat voluntàriament.

Compleix

8. Que el consell assumeixi, com a nucli de la seva missió, aprovar l'estratègia de la companyia i l'organització necessària per a la seva posada en pràctica, així com supervisar i controlar que la Direcció compleixi els objectius marcats i respecti l'objecte i interès social de la companyia. I que, per aquest motiu, el consell en ple es reservi la competència d'aprovar:

a) Les polítiques i estratègies generals de la societat, i en particular:

- i) El Pla estratègic o de negoci, així com els objectius de gestió i pressupost anuals;
- ii) La política d'inversions i finançament;
- iii) La definició de l'estructura del grup de societats;
- iv) La política de govern corporatiu;
- v) La política de responsabilitat social corporativa;
- vi) La política de retribucions i avaluació de l'exercici dels alts directius;
- vii) La política de control i gestió de riscos, així com el seguiment periòdic dels sistemes interns d'informació i control.
- viii) La política de dividends, així com la d'autocartera i, en especial, els seus límits.

Veure epígrafs: C.1.14, C.1.16 i E.2

b) Les decisions següents:

- i) A proposta del primer executiu de la companyia, el nomenament i eventual cessament dels alts directius, així com les seves clàusules d'indemnització.
- ii) La retribució dels consellers, així com, en el cas dels executius, la retribució addicional per les seves funcions executives i altres condicions que els seus contractes hagin de respectar.
- iii) La informació financera que, per la seva condició de cotitzada, la societat hagi de fer pública periòdicament.

- iv) Les inversions o operacions de tot tipus que, per la seva elevada quantia o especials característiques, tinguin caràcter estratègic, excepte quan la seva aprovació correspongui a la junta general;
  - v) La creació o adquisició de participacions en entitats de propòsit especial o domiciliades en països o territoris que tinguin la consideració de paradisos fiscals, així com qualssevol altres transaccions o operacions de naturalesa anàloga que, per la seva complexitat, poguessin menystenir la transparència del grup.
- c) Les operacions que la societat realitzi amb consellers, amb accionistes significatius o representats en el consell, o amb persones que hi estiguin vinculades (“operacions vinculades”).

Aquesta autorització del consell no s’entendrà, no obstant això, necessària en aquelles operacions vinculades que compleixin simultàniament les tres condicions següents:

1. Que es realitzin en virtut de contractes les condicions dels quals estiguin estandarditzades i s’apliquin massivament a molts clients;
2. Que es realitzin a preus o tarifes establerts amb caràcter general per qui actuï com a subministrador del bé o servei de què es tracti;
3. Que la seva quantia no superi l’1% dels ingressos anuals de la societat.

Es recomana que el consell aprovi les operacions vinculades previ informe favorable del comitè d’auditoria o, si escau, d’aquell altre al qual s’hagués encomanat aquesta funció; i que els consellers afectats a qui afectin, a més de no exercir ni delegar el seu dret de vot, no estiguin presents a la sala de reunions mentre el consell delibera i vota sobre aquesta.

Es recomana que les competències que aquí s’atribueixen al consell ho siguin amb caràcter indelegable, excepte les esmentades en les lletres b) i c), que poden ser adoptades per raons d’urgència per la comissió delegada, amb posterior ratificació per part del consell en ple.

Veure epígrafs: D.1 i D.6

Compleix parcialment

El grau de compliment és molt elevat, pels motius que s’exposen tot seguit:

D’acord amb l’article 4 del Reglament del Consell d’Administració:

“1. Correspon al Consell d’Administració la realització de tots aquells actes que resultin necessaris per al compliment de l’objecte social previst en els Estatuts. El criteri que ha de presidir en tot moment l’actuació del Consell d’Administració és la maximització, de manera sostinguda, del valor de l’empresa. És de la seva competència, en particular:

- Determinar les orientacions estratègiques i els objectius econòmics de la societat i acordar, a proposta dels membres que integren el primer nivell de direcció, les mesures oportunes perquè s’assoleixin.
- Supervisar i verificar que els membres que integren el primer nivell de direcció compleixin l’estratègia i els objectius marcats i respectin l’objecte i interès social.
- Assegurar la viabilitat futura de la societat i la seva competitivitat així com l’existència d’una direcció i lideratge adequats, de manera que quedí el desenvolupament de l’activitat empresarial expressament sotmès al seu control.
- Aprovar els codis de conducta de la societat així com desenvolupar les facultats previstes en l’article 5 d’aquest Reglament.

En l'exercici de les seves funcions, el Consell d'Administració, ha d'establir tots els sistemes de supervisió que calgui per a garantir el control de les decisions dels seus membres, la seva conformitat amb l'interès social i el fet de vetllar pels interessos dels accionistes minoritaris.

2. Al Consell d'Administració li correspon la realització de tots els actes de gestió, representació i control que siguin necessaris o convenients per a la consecució de l'objecte i de l'objectiu social previstos en els Estatuts. Del compliment d'aquesta obligació ha de respondre davant la Junta General. La delegació de facultats a favor d'un o més membres del Consell no priva aquest últim de la competència orgànica reconeguda per la Llei de Societats Anònimes i els Estatuts Socials.

3. El Consell d'Administració està facultat, dins dels límits legals i estatutaris o dels expressament establerts en aquest Reglament, per a:

- Procedir al nomenament d'un o més consellers, en cas de vacants, pel sistema de cooptació, fins que es reuneixi la primera Junta General.
- Acceptar, si escau, la dimissió de consellers.
- Designar i revocar el president, vicepresident, consellers delegats, secretari i vicesecretari del Consell d'Administració.
- Delegar funcions en qualsevol dels seus membres, en els termes establerts per la Llei i els Estatuts, i la seva revocació.
- Nomenar els consellers que hagin d'integrar les diferents comissions previstes en aquest Reglament, i procedir a la revocació dels seus mandats.
- Formular els Comptes Anuals i l'Informe de Gestió.
- Presentar els informes i les propostes d'acords que, segons allò que preveu la Llei i els Estatuts, ha d'elaborar el Consell d'Administració per al coneixement i l'aprovació, si escau, per part de la Junta General, incloent-hi l'Informe Anual de Govern Corporatiu.
- Establir els objectius econòmics de la societat i aprovar, a proposta del primer nivell de direcció, les estratègies, els plans i les polítiques destinades a l'assoliment d'aquells, de manera que quedi sotmès al seu control el compliment d'aquestes activitats.
- Aprovar les adquisicions i alienacions d'aquells actius de la societat o de les seves filials que, per qualsevol circumstància, resultin especialment significatius.
- Establir la seva pròpia organització i funcionament així com el del primer nivell de direcció de la societat i, en especial, modificar el present Reglament.
- Exercitar les facultats que la Junta General hagi concedit al Consell d'Administració, que només podrà delegar si ho preveu de manera expressa l'acord de la Junta General, així com la resta de facultats que aquest Reglament li atorga.

4. El Consell d'Administració és, així mateix, titular de la representació orgànica de la societat en els termes legalment i estatutàriament establerts. La delegació o atribució d'aquest poder de representació a favor d'un o diversos consellers comporta l'obligació d'aquests últims de notificar al Consell quants actes realitzin en execució d'aquest poder i que excedeixin de l'administració ordinària.

5. El Consell d'Administració ha d'avaluar periòdicament el seu propi funcionament, així com el funcionament de les seves comissions."

De la mateixa manera, l'article 5 d'aquest Reglament relatiu a les facultats l'exercici de les quals es reserva expressament al Consell d'Administració indica:

Article 5.- Facultats l'exercici de les quals es reserva expressament al Consell d'Administració.

No obstant les facultats representatives i d'execució que els Estatuts atorguen al president i als consellers delegats, així com els efectes que, enfront de tercers, tinguin els apoderaments o delegacions directament conferits per la societat, caldrà, amb respecte de l'autonomia legal dels òrgans de Govern de les societats del grup, una decisió prèvia del Consell d'Administració de Gas Natural SDG, SA, en els casos següents:

1. Presentació a la Junta General Ordinària dels Comptes Anuals i Informe de Gestió, tant els de Gas Natural SDG, SA, com els consolidats, així com de qualsevol altra proposta que hagi de procedir legalment dels Administradors de la societat.
2. Aprovació del Pla Estratègic del grup, dels Pressupostos Anuals, del Pla de Finançament Anual i de la política d'inversions i finançament.
3. Definició de l'estructura societària i de l'estructura de delegacions i apoderaments.
4. Aprovació de les polítiques de govern corporatiu i de responsabilitat social corporativa.
5. Constitució de noves societats o entitats o participació en les ja existents.
6. Aprovació d'operacions de fusió, absorció, escissió, concentració o dissolució, amb o sense liquidació, en què estigui interessada qualsevol de les societats de Gas Natural Fenosa.
7. Alienació de participacions en el capital de societats o d'altres actius fixos per part de qualsevol societat de Gas Natural Fenosa.
8. Aprovació dels projectes d'inversió que ha d'efectuar qualsevol societat de Gas Natural Fenosa.
9. Aprovació dels programes d'emissió i renovació de pagarés en sèrie, d'obligacions o d'altres títols similars per qualsevol societat de Gas Natural Fenosa.
10. Aprovació d'operacions financeres, que ha d'efectuar qualsevol societat de Gas Natural Fenosa, que no estiguin incloses en el Pla de Finançament Anual.
11. Concessió de fiançaments per part de societats pertanyents de Gas Natural Fenosa per a garantir obligacions d'entitats no pertanyents a aquest o que, pertanyent a aquest, tinguin socis externs.
12. Cessió de drets sobre el nom comercial i marques, així com sobre patents, tecnologia i qualsevol modalitat de propietat industrial que pertanyi a qualsevol societat de Gas Natural Fenosa.
13. Aprovació o ratificació del nomenament i cessament dels membres del primer nivell de direcció.
14. Aprovació del nomenament i cessament dels Patrons i càrrecs de la Fundació Gas Natural Fenosa i dels representants persones físiques de Gas Natural SDG, SA en los supòsits en què aquesta ocupi el càrrec d'administrador en una altra societat. Aprovació d'aportacions a activitats de mecenatge.
15. Constitució, inversió i supervisió de la gestió de plans de pensions del personal i qualsevol altre compromís amb aquest que impliqui responsabilitats financeres a llarg termini de la companyia.
16. Celebració d'acords de caràcter comercial, industrial o financer d'importància rellevant o estratègica per a Gas Natural Fenosa que suposin una modificació, canvi o revisió del Pla Estratègic o Pressupost Anual vigents.
17. Aprovació de qualsevol transacció rellevant de la societat amb un accionista significatiu, en els termes de l'article 19.
18. Aprovació de la informació financera que legalment correspongui.
19. Aprovació de la política de control i gestió de riscos i seguiment periòdic dels indicadors i sistemes interns de control.
20. Aprovació de la política en matèria de dividends i d'autocartera.

En relació amb els acords contemplats en els punts 5, 6, 7, 8, 10, 14 i 15, la prèvia aprovació del Consell d'Administració es refereix a aquells acords que, per la seva naturalesa o quantia, tinguin especial rellevància per a Gas Natural Fenosa. En tot cas s'entén que tenen aquesta rellevància les operacions la importància econòmica de les quals superi els 15 milions d'euros, excepte en el cas dels punts 11 i 12, en què la xifra se situa en 5 milions d'euros, i del punt 14, el llindar de rellevància del qual s'estableix en 200.000 euros.

Els acords contemplats en els punts cinquè a vuitè, desè al tretzè i setzè poden ser adoptats, indistintament, pel Consell d'Administració o per la Comissió Executiva.

El president, el/s conseller/s delegat/s o el secretari, han d'executar els acords que adopti el Consell d'Administració de conformitat amb aquest article, han de notificar l'autorització o aprovació en els termes que procedeixin i han de cursar les instruccions d'actuació que requereixi allò acordat."

S'indica que es compleix parcialment quan alguna de les decisions que es recomana que en el cas de ser adoptades per la Comissió Executiva siguin posteriorment ratificades pel ple del Consell (per exemple Inversions o operacions de tota mena que, per la seva elevada quantia o característiques especials, tinguin caràcter estratègic) han estat, un cop adoptades per la Comissió Executiva, informades al Consell sense necessitat de la seva ratificació posterior, perquè la Comissió Executiva, per raons d'urgència, eficàcia i operativitat, té plena competència per a la seva adopció.

9. Que el consell tingui la dimensió precisa per a assolir un funcionament eficaç i participatiu, cosa que fa aconsellable que la seva dimensió no sigui inferior a cinc ni superior a quinze membres.

Veure epígraf: C.1.2

Expliqui

Actualment, el Consell d'Administració de Gas Natural SDG, SA, dins del mínim de 10 membres i màxim de 20 membres que estableix l'article 41 dels Estatuts Socials, en virtut de l'acord adoptat en la Junta General d'Accionistes celebrada el 23 de juny de 2003, està format per 17 membres. Aquest nombre excedeix en 2 la Recomanació 9 del Codi Unificat de Bon Govern, si bé entén la companyia que la dimensió actual del Consell és adequada i justa per a la gestió i supervisió correcta de la societat, sense que aquest nombre impedeixi, limiti o restringeixi, de cap manera, un funcionament eficaç i participatiu d'aquest Òrgan de Govern.

10. Que els consellers externs dominicals i independents constitueixin una àmplia majoria del consell i que el nombre de consellers executius sigui el mínim necessari, tenint en compte la complexitat del grup societari i el percentatge de participació dels consellers executius en el capital de la societat.

Veure epígrafs: A.3 i C.1.3

Compleix

11. Que dins dels consellers externs, la relació entre el nombre de consellers dominicals i el d'independents mostri la proporció existent entre el capital de la societat representat pels consellers dominicals i la resta del capital.

Aquest criteri de proporcionalitat estricte es pot atenuar, de manera que el pes dels dominicals sigui més gran que el que correspondria al percentatge total de capital que representen:

1ª. En societats de capitalització elevada en les quals siguin escasses o nul·les les participacions accionaries que tinguin legalment la consideració de significatives, però hi hagi accionistes, amb paquets accionaris de valor absolut elevat.

2ª. Quan es tracti de societats en les quals hi hagi una pluralitat d'accionistes representats en el consell, i que no tinguin vincles entre ells.

Veure epígrafs: A.2, A.3 i C.1.3

Compleix

12. Que el nombre de consellers independents representi com a mínim un terç del total de consellers.

Veure epígraf: C.1.3

Compleix

13. Que el caràcter de cada conseller s'expliqui pel consell davant la junta general d'Accionistes que hagi d'efectuar o ratificar-ne el nomenament, i es confirmi o, si escau, es revisi anualment en l'Informe Anual de Govern Corporatiu, prèvia verificació per part de la comissió de nomenaments. I que en aquest Informe també s'expliquin les raons per les quals s'hagin nomenat consellers dominicals a instància d'accionistes la participació accionarial dels quals sigui inferior al 5% del capital; i s'exposin les raons per les quals no s'haguessin atès, si escau, peticions formals de presència en el consell procedents d'accionistes la participació accionarial dels quals sigui igual o superior a la d'altres, a la instància dels quals s'haurien designat consellers dominicals.

Veure epígrafs: C.1.3 i C.1.8

Compleix

14. Que quan sigui escàs o nul el nombre de conselleres, la comissió de nomenaments vetlli perquè en proveir-se noves vacants:

- a) Els procediments de selecció no comportin cap filtre implícit que obstaculitzi la selecció de conselleres;
- b) La companyia busqui deliberadament, i inclogui entre els candidats potencials dones que reuneixin el perfil professional buscat.

Veure epígrafs: C.1.2, C.1.4, C.1.5, C.1.6, C.2.2 i C.2.4.

Compleix parcialment

L'article 31 del Reglament d'Organització i funcionament del Consell d'Administració i les seves comissions estableix que la Comissió de Nomenaments i retribucions ha de revisar les aptituds necessàries en els candidats que hagin de cobrir cada vacant, el compliment dels requisits exigits per a cada categoria de consellers i el procés d'incorporació de nous membres, i eleven al Consell els informes oportuns quan procedeixi. En la cobertura de noves vacants s'ha de vetllar per tal que es facin servir processos de selecció que no impliquin cap filtre implícit que obstaculitzi la selecció de conselleres, incloent-hi en les mateixes condicions, entre els candidats potencials, dones que reuneixin el perfil professional buscat.

Actualment, no hi ha conselleres en el Consell, tot i que en el passat Gas Natural SDG, SA n'hi ha tingut. La companyia en cap cas ha limitat, vetat o restringit el possible nomenament d'un conseller per raó del seu sexe, circumstància que per si mateixa mai no ha estat tinguda en compte.

15. Que el president, com a responsable del funcionament eficaç del consell, s'asseguri que els consellers rebin amb caràcter previ informació suficient; estimuli el debat i la participació activa dels consellers durant les sessions del consell, salvaguardant la seva llibertat de presa de posició i expressió d'opinió; i organitzi i coordini amb els presidents de les comissions rellevants l'avaluació periòdica del consell, així com, si escau, la del conseller delegat o primer executiu.

Veure epígrafs: C.1.19 i C.1.41

Compleix

16. Que, quan el president del consell sigui també el primer executiu de la societat, es faculti un dels consellers independents per demanar la convocatòria del consell o la inclusió de punts nous en l'ordre del dia; per a coordinar i fer-se ressò de les preocupacions dels consellers externs; i per a dirigir l'avaluació pel consell del seu president.

Veure epígraf: C.1.22

No aplicable

17. Que el secretari del consell vetlli de manera especial perquè les actuacions del consell:

- a) S'ajustin a la lletra i a l'esperit de les Lleis i els seus reglaments, inclosos els que aproven els organismes reguladors;
- b) Siguin conformes amb els Estatuts de la societat i amb els Reglaments de la junta, del consell i altres que tingui la companyia;
- c) Tinguin presents les recomanacions sobre el bon govern contingudes en aquest Codi Unificat que la companyia hagués acceptat.

I que, per salvaguardar la independència, imparcialitat i professionalitat del secretari, el seu nomenament i cessament siguin informats per la comissió de nomenaments i aprovats pel ple del consell; i que aquest procediment de nomenament i cessament consti en el reglament del consell.

Veure epígraf: C.1.34

Compleix

18. Que el consell es reuneixi amb la freqüència necessària per a exercir amb eficàcia les seves funcions, seguint el programa de dates i assumptes que estableixi al començament de l'exercici, de manera que cada conseller pugui proposar altres punts de l'ordre del dia inicialment no previstos.

Veure epígraf: C.1.29

Compleix

19. Que les no-assistències dels consellers es redueixin a casos indispensables i es quantifiquin en l'Informe Anual de Govern Corporatiu. I que si la representació fos imprescindible, es confereixi amb instruccions.

Veure epígrafs: C.1.28, C.1.29 i C.1.30

Compleix

20. Que quan els consellers o el secretari manifestin preocupacions sobre alguna proposta o, en el cas dels consellers, sobre la marxa de la companyia i aquestes preocupacions no quedin resoltes en el consell, a petició de qui les hagués manifestat s'hi deixi constància en l'acta.

Compleix

21. Que el consell en ple avaluï un cop a l'any:

- a) La qualitat i l'eficiència del funcionament del consell;
- b) Partint de l'informe que li elevi la comissió de nomenaments, l'acompliment de les seves funcions pel president del consell i pel primer executiu de la companyia;
- c) El funcionament de les comissions, partint de l'informe que aquestes li elevin.

Veure epígrafs: C.1.19 i C.1.20

Compleix

22. Que tots els consellers puguin fer efectiu el dret a procurar la informació addicional que creguin necessària sobre assumptes competència del consell. I que, llevat que els estatuts o el reglament del consell estableixin una altra cosa, dirigeixin el seu requeriment al president o al secretari del consell.

Veure epígraf: C.1.41

Compleix

23. Que tots els consellers tinguin dret a obtenir de la societat l'assessorament necessari per al compliment de les seves funcions. I que la societat arbitri les vies adequades per a l'exercici d'aquest dret, que en circumstàncies especials pot incloure l'assessorament extern amb càrrec a l'empresa.

Veure epígraf: C.1.40

Compleix

24. Que les societats estableixin un programa d'orientació que proporcioni als nous consellers un coneixement ràpid i suficient de l'empresa, així com de les seves regles de govern corporatiu. I que ofereixin així mateix als consellers programes d'actualització de coneixements quan les circumstàncies ho aconsellin.

Compleix

25. Que les societats exigeixin que els consellers dediquin a la seva funció el temps i l'esforç necessaris per a exercir-la amb eficiència i, en conseqüència:

- a) Que els consellers informin la comissió de nomenaments de la resta de les seves obligacions professionals, per si poguessin interferir amb la dedicació exigida;
- b) Que les societats estableixin regles sobre el nombre de consells dels quals puguin formar part els seus consellers.

Veure epígrafs: C.1.12, C.1.13 i C.1.17

Compleix parcialment

A causa de l'alt nivell de participació i assistència a les sessions dels òrgans de Govern per part dels membres del Consell, la societat no ha establert fins a la data regles sobre el nombre de Consells dels quals puguin formar part aquests consellers, si bé i de manera expressa s'estableix en l'article 18 del Reglament del Consell l'obligació de no-competència.

Així, l'article 18 del Reglament del Consell diu:

“El conseller no pot exercir, per ell o per persona interposada, càrrecs de tot ordre a les empreses o societats competidores de Gas Natural SDG SA o de qualsevol empresa del seu grup, ni tampoc prestar a favor d'aquestes serveis de representació o d'assessorament. S'entén que una societat és competidora de Gas Natural SDG SA, quan, directament o indirectament, o a través de les societats del seu grup, es dediqui a qualsevol de les activitats incloses en l'objecte social d'aquesta.

El Consell d'Administració, previ informe de la Comissió de Nomenaments i de Retribucions, pot dispensar el compliment d'aquesta obligació, quan hi hagi causes justificades i amb això no s'afecti de manera negativa els interessos socials.”

26. Que la proposta de nomenament o reelecció de consellers que elevi el consell a la junta general d'accionistes, així com el seu nomenament provisional per cooptació, s'aprovin pel consell:

a) A proposta de la comissió de nomenaments, en el cas de consellers independents.

b) Previ informe de la comissió de nomenaments, en el cas de la resta de consellers.

Veure epígraf: C.1.3

Compleix

27. Que les societats facin pública a través del seu lloc web, i mantinguin actualitzada, la informació següent sobre els seus consellers:

a) Perfil professional i biogràfic;

b) Altres consells d'administració als quals pertanyi, es tracti o no de societats cotitzades;

c) Indicació de la categoria de conseller a la qual pertanyi segons correspongui, assenyalant, en el cas de consellers dominicals, l'accionista al qual representin o amb el qual tinguin vincles.

d) Data del seu primer nomenament com a conseller de la societat, així com dels posteriors, i;

e) Accions de la companyia, i opcions sobre aquestes, de les quals en sigui titular.

Compleix

28. Que els consellers dominicals presentin la dimissió quan l'accionista a qui representin vengui íntegrament la seva participació accionarial. I que també ho facin, en el nombre que correspongui, quan aquest accionista rebaixi la seva participació accionarial fins a un nivell que exigeixi la reducció del nombre dels seus consellers dominicals.

Veure epígrafs: A.2, A.3 i C.1.2

Compleix

29. Que el consell d'administració no proposi el cessament de cap conseller independent abans del compliment del període estatutari pel qual hagués estat nomenat, excepte quan concorri justa causa, apreciada pel consell previ informe de la comissió de nomenaments. En particular, s'entén que existeix justa causa quan el conseller no hagi complert els deures inherents al seu càrrec o hagi incorregut en algunes de les circumstàncies que li facin perdre la condició d'independent, d'acord amb el que estableix l'Ordre ECC/461/2013.

També es pot proposar el cessament de consellers independents com a resultat d'Ofertes Públiques d'Adquisició, fusions o altres operacions societàries similars que suposin un canvi en l'estructura de capital de la societat, quan aquests canvis en l'estructura del consell vinguin propiciats pel criteri de proporcionalitat assenyalat en la Recomanació 11.

Veure epígrafs: C.1.2, C.1.9, C.1.19 i C.1.27

Compleix

30. Que les societats estableixin regles que obliguin els consellers a informar i, si escau, dimitir en aquells supòsits que puguin perjudicar el crèdit i la reputació de la societat i, en particular, els obliguin a informar al consell de les causes penals en les quals apareguin com a imputats, així com de les seves vicissituds processals posteriors.

Que si un conseller resultés processat o es dictés contra ell interlocutòria d'obertura de judici oral per algun dels delictes assenyalats en l'article 213 de la Llei de Societats de Capital, el consell examini el cas tan aviat com li sigui possible i, a la vista de les seves circumstàncies concretes, decideixi si cal o no que el conseller romanguí en el càrrec. I que el consell ho expliqui, tot plegat i de manera raonada, en l'Informe Anual de Govern Corporatiu.

Veure epígrafs: C.1.42 i C.1.43

Compleix

31. Que tots els consellers expressin clarament la seva oposició quan considerin que alguna proposta de decisió sotmesa al consell pugui ésser contrària a l'interès social. I que també ho facin de manera especial els independents i altres consellers als quals no afecti el potencial conflicte d'interès, quan es tracti de decisions que puguin perjudicar els accionistes no representats en el consell.

I que quan el consell adopti decisions significatives o reiterades sobre les quals el conseller hagués formulat reserves serioses, aquest n'extregui les conclusions que procedeixin i, si optés per dimitir, n'expliqui les raons en la carta referida a la recomanació següent.

Aquesta Recomanació arriba també al secretari del consell, encara que no tingui la condició de conseller.

Compleix

32. Que quan, ja sigui per dimissió o per un altre motiu, un conseller cessi en els seu càrrec abans del termini del seu mandat, n'expliqui les raons en una carta que ha d'enviar a tots els membres del consell. I que, sense perjudici que aquest cessament es comuniqui com a fet rellevant, el motiu del cessament s'expliqui en l'Informe Anual de Govern Corporatiu.

Veure epígraf: C.1.9

No aplicable

33. Que se circumscriguin als consellers executius les remuneracions mitjançant lliurament d'accions de la societat o de societats del grup, opcions sobre accions o instruments indexats al valor de l'acció, retribucions variables lligades al rendiment de la societat o sistemes de previsió.

Aquesta recomanació no afectarà el lliurament d'accions, quan es condicioni al fet que els consellers les mantinguin fins que cessin com a consellers.

Compleix

34. Que la remuneració dels consellers externs sigui la necessària per a retribuir la dedicació, la qualificació i la responsabilitat que el càrrec exigeixi; però no tan elevada com per a comprometre'n la independència.

Compleix

35. Que les remuneracions relacionades amb els resultats de la societat tinguin en compte les excepcions eventuais que constin en l'informe de l'auditor extern i minorin aquests resultats.

No aplicable

36. Que en cas de retribucions variables, les polítiques retributives incorporin límits i les cauteles tècniques necessàries per a assegurar que aquestes retribucions guarden relació amb l'exercici professional dels seus beneficiaris i no deriven simplement de l'evolució general dels mercats o del sector d'activitat de la companyia o d'altres circumstàncies similars.

Compleix

37. Que quan hi hagi comissió delegada o executiva (d'ara endavant, "comissió delegada"), l'estructura de participació de les diferents categories de consellers sigui similar a la del mateix consell, i que el secretari sigui el del consell.

Veure epígrafs: C.2.1 i C.2.6

Compleix

38. Que el consell tingui sempre coneixement dels assumpte tractats i de les decisions preses per la comissió delegada i que tots els membres del consell rebin còpia de les actes de les sessions de la comissió delegada.

Expliqui

El president del Consell, a la vegada president de la Comissió Executiva de la companyia, informa els membres del Consell d'Administració d'aquells assumptes tractats en la Comissió que no tenen la condició de recurrents, ordinaris o habituals. Així mateix, quan la Comissió Executiva, en ple exercici de les seves competències, entén que ha d'informar el Consell d'Administració de determinat assumpte sotmès a la seva consideració, per la seva importància estratègica, quantitativa o qualitativa, l'ha d'elevat per a la presa de raó corresponent.

39. Que el consell d'administració constitueixi en el seu si, a més del comitè d'auditoria exigida per la Llei del Mercat de Valors, una comissió, o dues comissions separades, de nomenaments i retribucions.

Que les regles de composició i funcionament del comitè d'auditoria i de la comissió o comissions de nomenaments i retribucions figurin en el reglament del consell, i hi incloguin les següents:

- a) Que el consell designi els membres d'aquestes comissions, tenint presents els coneixements, les aptituds i l'experiència dels consellers i les comeses de cada comissió; deliberi sobre les seves propostes i informes; i davant seu hagin de retre compte, en el primer ple del consell posterior a les seves reunions, de la seva activitat i respondre del treball realitzat;
- b) Que aquestes comissions estiguin compostes exclusivament per consellers externs, amb un mínim de tres. Això anterior s'entén sense perjudici de l'assistència de consellers executius o alts directius, quan així ho acordin de manera expressa els membres de la comissió.
- c) Que els seus presidents siguin consellers independents.
- d) Que puguin demanar assessorament extern, quan ho considerin necessari per a l'exercici de les seves funcions.
- e) Que de les seves reunions s'aixequi acta, de la qual es s'ha d'enviar còpia a tots els membres del consell.

Veure epígrafs: C.2.1 i C.2.4

Compleix parcialment

Els presidents i membres de les diferents comissions formen part del Consell d'Administració i aquestes, alhora i en exercici de les seves competències, formulen les diferents propostes i informes que, després, li són sotmeses, motiu pel qual i a fi d'evitar la remissió de documentació duplicada, no s'envien les actes de les comissions.

40. Que la supervisió del compliment dels codis interns de conducta i de les regles de govern corporatiu s'atribueixi a la comissió d'auditoria, a la comissió de nomenaments, o, si existissin de manera separada, a les de compliment o de govern corporatiu.

Veure epígrafs: C.2.3 i C.2.4

Compleix

41. Que els membres del comitè d'auditoria, i de manera especial el president d'aquest, es designin tenint en compte els seus coneixements i l'experiència en matèria de comptabilitat, auditoria o gestió de riscos.

Compleix

42. Que les societats cotitzades disposin d'una funció d'auditoria interna que, sota la supervisió del comitè d'auditoria, vetlli pel bon funcionament dels sistemes d'informació i control intern.

Veure epígraf: C.2.3

Compleix

43. Que el responsable de la funció d'auditoria interna presenti al comitè d'auditoria el seu pla anual de treball; l'informi directament de les incidències que es presentin en el desenvolupament; i li sotmeti al final de cada exercici un informe d'activitats.

Compleix

44. Que la política de control i gestió de riscos identifiqui com a mínim:

a) Els diferents tipus de risc (operatius, tecnològics, financers, legals, reputacionals...) als quals s'enfronta la societat, incloent-hi entre els financers o econòmics, els passius contingents i altres riscos fora de balanç;

b) La fixació del nivell de risc que la societat consideri acceptable;

c) Les mesures previstes per a mitigar l'impacte dels riscos identificats, en cas que s'arribessin a materialitzar;

d) Els sistemes d'informació i control intern que es fan servir per a controlar i gestionar els riscos esmentats, inclosos els passius contingents o riscos fora de balanç.

Veure epígraf: E

Compleix

45. Que correspongui al comitè d'auditoria:

1. En relació amb els sistemes d'informació i control intern:

- a) Que els riscos principals identificats com a conseqüència de la supervisió de l'eficàcia del control intern de la societat i l'auditoria interna, si escau, es gestionin i es donin a conèixer adequadament.
- b) Vetllar per la independència i eficàcia de la funció d'auditoria interna; proposar la selecció, el nomenament, la reelecció i el cessament del responsable del servei d'auditoria interna; proposar el pressupost d'aquest servei; rebre informació periòdica sobre les seves activitats, i verificar que l'alta direcció té en compte les conclusions i recomanacions dels seus informes.
- c) Establir i supervisar un mecanisme que permeti als treballadors comunicar, de manera confidencial i, si es considera adequat, anònima les irregularitats de potencial transcendència, especialment financeres i comptables, que adverteixin en el si de l'empresa.

2. En relació amb l'auditor extern:

- a) Rebre regularment de l'auditor extern informació sobre el pla d'auditoria i els resultats de la seva execució, i verificar que l'alta direcció tingui en compte les seves recomanacions.
- b) Assegurar la independència de l'auditor extern i, en aquest sentit:
  - i) Que la societat comuniqui com a fet rellevant a la CNMV el canvi d'auditor i l'acompanyi d'una declaració sobre una existència eventual de desacords amb l'auditor sortint i, si haguessin existit, del seu contingut.
  - ii) Que en cas de renúncia de l'auditor extern examini les circumstàncies que l'haguessin motivat.

Veure epígrafs: C.1.36, C.2.3, C.2.4 i E.2

Compleix

46. Que el comitè d'auditoria pugui convocar qualsevol treballador o directiu de la societat, i fins i tot disposar que compareguin sense presència de cap altre directiu.

Compleix

47. Que el comitè d'auditoria informi el consell, amb caràcter previ a que aquest adopti les decisions corresponents sobre els assumptes següents assenyalats en la Recomanació 8:

- a) La informació financera que, per la seva condició de cotitzada, la societat hagi de fer pública periòdicament. El comitè s'hauria d'assegurar que els comptes intermedis es formulen amb els mateixos criteris comptables que els anuals i, per aquest motiu, considerar la procedència d'una revisió limitada de l'auditor extern.
- b) La creació o adquisició de participacions en entitats de propòsit especial o domiciliades a països o territoris que tinguin la consideració de paradisos fiscals, així com qualssevol altres transaccions o operacions de naturalesa anàloga que, per la seva complexitat, poguessin menystenir la transparència del grup.
- c) Les operacions vinculades, excepte que aquesta funció d'informe previ hagi estat atribuïda a una altra comissió de les de supervisió i control.

Veure epígrafs: C.2.3 i C.2.4

Compleix

48. Que el consell d'administració procuri presentar els comptes a la junta general sense reserves ni excepcions en l'informe d'auditoria i que, en els supòsits excepcionals en què hi hagin, tant el president del comitè d'auditoria com els auditors expliquin amb claredat als accionistes el contingut i l'abast d'aquestes reserves o excepcions.

Veure epígraf: C.1.38

Compleix

49. Que la major part dels membres de la comissió de nomenaments –o de nomenaments i retribucions, si fossin una sola– siguin consellers independents.

Veure epígraf: C.2.1

Compleix

50. Que corresponguin a la comissió de nomenaments, a més de les funcions indicades en les Recomanacions precedents, les següents:

- a) Avaluar les competències, els coneixements i l'experiència necessàries en el consell, definir, en conseqüència, les funcions i les aptituds necessàries dels candidats que hagin de cobrir cada vacant, i avaluar el temps i la dedicació necessaris perquè puguin exercir bé la seva comesa.
- b) Examinar o organitzar, de la manera que s'entengui bé, la successió del president i del primer executiu i, si escau, fer propostes al consell, perquè aquesta successió es produeixi de manera ordenada i ben planificada.
- c) Informar els nomenaments i cessaments d'alts directius que el primer executiu proposi al consell.
- d) Informar el consell sobre les qüestions de diversitat de gènere assenyalades en la Recomanació 14 d'aquest Codi.

Veure epígraf: C.2.4

Compleix parcialment

L'única qüestió a tenir en compte en aquest epígraf seria la relativa a la diversitat de gènere per a la qual la Comissió de Nomenaments i Retribucions té encomanada la missió de revisar les aptituds necessàries dels candidats que hagin de cobrir cada vacant, el compliment dels requisits exigits per a cada categoria de consellers i el procés d'incorporació de nous membres, i s'elevin al Consell els oportuns informes quan calgui. En la cobertura de vacants noves és vetlla perquè s'emprin processos de selecció que no comportin filtres implícits que obstaculitzin la selecció de conselleres, incloent-hi en les mateixes condicions, entre els candidats potencials, dones que reuneixin el perfil professional buscat. Aquesta obligació es recull en l'article 31.2 del Reglament del Consell d'Administració.

51. Que la comissió de nomenaments consulti al president i al primer executiu de la societat, especialment quan es tracti de matèries relatives als consellers executius.

I que qualsevol conseller pugui sol·licitar de la comissió de nomenaments que prengui en consideració, per si els considerés idonis, candidats potencials per a cobrir vacants de conseller.

Compleix

52. Que correspongui a la comissió de retribucions, a més de les funcions indicades a les Recomanacions precedents, les següents:

a) Proposar al consell d'administració:

- i) La política de retribució dels consellers i alts directius;
- ii) La retribució individual dels consellers executius i la resta de condicions dels seus contractes.
- iii) Les condicions bàsiques dels contractes dels alts directius.

b) Vetllar per l'observança de la política retributiva establerta per la societat.

Veure epígraf: C.2.4

Compleix

53. Que la comissió de retribucions consulti al president i al primer executiu de la societat, especialment quan es tracti de matèries relatives als consellers executius i alts directius.

Compleix

H. Altres informacions d'interès

1. Si hi ha algun aspecte rellevant en matèria de govern corporatiu en la societat o en les entitats del grup que no s'hagi recollit en la resta d'apartats d'aquest informe, però que sigui necessari incloure per a recollir informació més completa i raonada sobre l'estructura i les pràctiques de govern a l'entitat o el seu grup, detalleu-lo breument.
2. Dins d'aquest apartat també es pot incloure qualsevol altra informació, aclariment o matís, relacionat amb els apartats anteriors de l'informe, en tant que siguin rellevants i no reiteratius.

En concret, s'hi ha d'indicar si la societat està sotmesa a legislació diferent a l'espanyola en matèria de govern corporatiu i, si escau, inclogui aquella informació que estigui obligada a subministrar i que sigui diferent d'allò que s'exigeix en aquest informe.

3. La societat també pot indicar si s'ha adherit voluntàriament a altres codis de principis ètics o de bones pràctiques, internacionals, sectorials o d'un altre àmbit. En aquest cas, s'ha d'identificar el codi en qüestió i la data d'adhesió.

El Consell d'Administració, en la sessió de 17 de setembre de 2010, va acordar l'adhesió de Gas Natural Fenosa al Codi de Bones Pràctiques Tributàries. D'acord amb el que preveu el Codi indicat, es manifesta expressament que Gas Natural Fenosa ha complert efectivament amb el contingut d'aquest i, en particular, que en la reunió celebrada el dia 30 de gener de 2015, el Consell d'Administració de Gas Natural Fenosa ha estat informat sobre les polítiques fiscals seguides pel grup durant l'exercici de 2014.

Nota a l'Apartat A.2

El 22 maig 2014 Repsol, SA va adquirir les accions de Gas Natural SDG, SA que ostentava indirectament a través de Repsol Petróleo, SA i de Repsol Exploración, SA.

Nota explicativa al punt D.4

Totes les operacions realitzades per la societat o societats del grup amb altres entitats pertanyents al mateix grup formen part del tràfic habitual de la societat pel que fa a l'objecte i condicions d'aquesta. El detall de les transaccions no eliminades en el procés d'elaboració d'estats financers consolidats apareix en la nota 31 dels comptes anuals consolidats.

Atenent la normativa espanyola que determina els països que tenen la consideració de paradisos fiscals (Reial Decret 1080/1991, de 5 de juliol, i Reial Decret 116/2003, de 31 de gener), Gas Natural Fenosa només manté 3 participacions en societats constituïdes en aquests territoris, en concret les participacions del 95% en Buenergía Gas & Power, Ltd, del 47,5% en EcoEléctrica Holding, Ltd, i del 47,5% a Ecoeléctrica Limited, totes domiciliades a les Illes Caiman. Es tracta de societats tenidores directament i indirectament d'una única participació industrial que desenvolupa l'activitat de generació elèctrica per cicle combinat de gas a Puerto Rico (Ecoeléctrica, LP), les rendes de la qual tributen en aquest país i que no aporten cap avantatge fiscal per a Gas Natural Fenosa.

Aquest informe anual de govern corporatiu ha estat aprovat pel consell d'Administració de la societat, en la sessió de 30 de gener de 2015.

Indiqui si hi ha hagut consellers que hagin votat en contra o s'hagin abstingut en relació amb l'aprovació d'aquest Informe.

No

Dades Consolidats 2010-2014

Estadístiques d'explotació 384

Estadístiques financeres 386

Estadístiques borsàries 387

Alberto Pina.
Escalera romana.
2003
147 x 197 cm
Oli sobre llenç.
Museu d'Art Contemporani
(MAC) Gas Natural Fenosa.

Estadístiques d'exploració

	2014	2013 ¹	2012	2011	2010
Distribució de gas (GWh)	424.290	422.352	409.775	395.840	411.556
Espanya (Vendes-ATX) ²	171.816	191.189	195.769	201.231	207.174
Amèrica Llatina (Vendes-ATX) ²	249.067	227.377	210.359	191.031	200.995
Itàlia (Vendes-ATX) ²	3.407	3.786	3.647	3.578	3.387
Subministrament de gas (GWh)	318.677	308.010	328.058	308.635	305.704
Espanya	198.117	210.506	238.450	236.903	250.885
Comercialització minorista Itàlia	2.773	2.992	2.844		
Internacional	117.787	94.512	86.764	71.732	54.819
Transport de gas/EMPL (GWh)	120.558	122.804	116.347	111.855	109.792
Xarxa de distribució de gas (km)	126.921	123.689	120.760	116.438	115.272
Espanya	48.931	47.678	46.541	43.871	44.931
Amèrica Llatina	70.890	69.053	67.334	65.831	64.492
Itàlia	7.100	6.958	6.885	6.736	5.849
Inc. Punts de subministrament de distribució de gas (milers)	328	284	292	316	335
Espanya	54	47	75	81	84
Amèrica Llatina	272	231	208	217	243
Itàlia	2	6	9	18	8
Punts de subministrament de gas (milers) a 31/12	12.276	11.948	11.663	11.372	11.361
Espanya	5.226	5.172	5.124	5.050	5.274
Amèrica Llatina	6.593	6.321	6.090	5.882	5.665
Itàlia	457	455	449	440	422
Contractes per client a Espanya a 31/12	1,5	1,5	1,4	1,4	1,3
Empleats a 31/12³	22.652	15.062	17.270	17.769	18.778
Energia elèctrica produïda (GWh)	48.282	51.080	56.248	56.616	58.389
Espanya	30.542	32.897	37.144	38.081	38.338
Internacional	17.740	18.183	19.104	18.535	20.051
Distribució d'electricitat (GWh)	51.412	51.247	54.362	54.067	54.833
Europa	34.262	34.804	36.288	36.361	36.831
Internacional	17.150	16.443	18.074	17.706	18.002
Punts de subministrament de distribució d'electricitat (milers) a 31/12	7.561	7.439	8.309	8.133	9.436
Europa	4.529	4.514	4.608	4.568	4.535
Internacional	3.032	2.925	3.701	3.565	4.901

¹ Reexpressat aplicant NIIF 11.

² Accés tercers a la xarxa (energia distribuïda).

³ Incorpora 7.791 treballadors corresponents a CGE.

Estadístiques d'explotació (continuació)

	2014	2013 ¹	2012	2011	2010
Grup CGE⁴					
Distribució de gas					
Vendes activitat de gas (GWh)	43.668	–	–	–	–
Vendes de gas a tarifa	17.082	–	–	–	–
ATX	26.586	–	–	–	–
Xarxa de distribució (km)	8.192	–	–	–	–
Inc. punts de subministrament de gas (milers)	20	–	–	–	–
Punts de subministrament de gas (milers)	593	–	–	–	–
Distribució d'electricitat					
Vendes activitat d'electricitat (GWh)	15.565	–	–	–	–
Vendes d'electricitat a tarifa	14.738	–	–	–	–
ATX	827	–	–	–	–
Punts de subministrament d'electricitat (milers)	2.854	–	–	–	–
Transmissió					
Energia transportada (GWh)	15.902	–	–	–	–
Xarxa de transport (km)	3.495	–	–	–	–
GLP					
Vendes activitat de GLP (GWh)	12.831	–	–	–	–
Vendes a clients finals	5.611	–	–	–	–
Venda a altres operadors	7.220	–	–	–	–

⁴ S'incorpora al perímetre de consolidació Gas Natural Fenosa pel mètode d'integració global, amb data de 30 de novembre de 2014. No obstant, a efectes informatius, s'inclouen les magnituds corresponents a la totalitat de l'exercici 2014.

Estadístiques financeres

Magnituds del Balanç (en milions d'euros)

Actiu	2014	2013 ¹	2012 ¹	2011	2010
Immobilitzat material i intangible brut	42.838	34.969	34.877	37.147	36.194
Fons de comerç de consolidació	4.959	4.495	4.568	5.876	6.002
Provisions i amortitzacions	(12.747)	(11.133)	(9.992)	(9.199)	(7.767)
Immobilitzat material i intangible net	35.050	28.331	29.453	33.824	34.429
Immobilitzat financer	3.323	3.811	3.475	1.123	799
Patrimoni net atribuït a la societat dominant	14.141	13.444	13.261	12.792	11.384
Participacions no dominants	3.879	1.523	1.579	1.649	1.590
Ingressos diferits	832	919	868	803	657
Passius financers no corrents	17.740	15.091	17.530	17.539	18.176
Passius financers corrents	2.804	3.351	2.291	2.853	2.130

¹ Amb data 1 de gener de 2014 Gas Natural Fenosa ha aplicat la NIIF 11 "Acords conjunts", reexpressant els Balanços de Situació Consolidats a 1 de gener de 2013 i 31 de desembre de 2013 a efectes comparatius.

Magnituds del Compte de Pèrdues i Guanys (en milions d'euros)

	2014	2013 ¹	2012	2011	2010
Import net de la xifra de negocis	24.742	24.322	24.904	21.076	19.630
Altres ingressos d'explotació i imputació de subvencions	558	252	284	298	289
Ingressos de l'explotació	25.300	24.574	25.188	21.374	19.919
Resultat brut de l'explotació	4.853	4.849	5.080	4.645	4.477
Resultat net de l'explotació	3.190	3.022	3.067	2.947	2.893
Despeses i ingressos financers, variacions de valor raonable en instruments financers i diferències de canvi netes	(801)	(803)	(874)	(934)	(1.059)
Resultat per alienacions d'instruments financers	0	0	0	2	44
Resultat financer	(801)	(803)	(874)	(932)	(1.015)
Resultat abans d'impostos	1.915	2.157	2.203	2.022	1.883
Resultat consolidat de l'exercici	1.658	1.658	1.657	1.526	1.415
Resultat consolidat de l'exercici atribuïble a la societat dominant	1.462	1.445	1.441	1.325	1.201

¹ Amb data 1 de gener de 2014 Gas Natural Fenosa ha aplicat la NIIF 11 "Acords conjunts", reexpressant el Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat a 31 de desembre de 2013 a efectes comparatius.

Magnituds de l'Estat de Fluxos d'Efectiu (en milions d'euros)

	2014	2013 ¹	2012	2011	2010
Fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació	2.808	3.305	3.437	2.137	2.746
Pagaments per inversions en immobilitzat material i actius intangibles	1.353	1.381	1.441	1.456	1.545
Pagaments per resta d'inversions	2.855	1.067	697	1.294	788
Cobraments per desinversions	1.076	1.280	933	2.521	2.216
Pagaments per dividends	1.125	1.057	566	445	858
Cobraments/(pagaments) per instruments de passiu financer	(322)	(2.352)	(1.020)	(166)	(1.272)

¹ Amb data 1 de gener de 2014 Gas Natural Fenosa ha aplicat la NIIF 11 "Acords conjunts", reexpressant l'Estat de Fluxos d'Efectiu Consolidat a 31 de desembre de 2013 a efectes comparatius.

Estadístiques borsàries

	2014	2013	2012	2011	2010
Nombre d'accions negociades (milions)	713	795	576	844	1.064
Efectiu negociat (milions d'euros)	15.044	12.161	6.726	10.827	13.258
Última cotització (euros)	20,81	18,69	13,58	13,27	11,49
Última cotització ajustada (euros) ¹	20,81	18,69	13,58	13,14	11,00
Màxim (euros)	24,44	18,80	13,97	15,00	15,67
Màxim ajustat (euros) ¹	24,44	18,80	13,97	14,86	15,00
Mínim (euros)	17,83	13,22	8,36	10,20	10,07
Mínim ajustat (euros) ¹	17,83	13,22	8,36	9,77	9,64
Valor comptable per acció (euros)	18,01	14,96 ⁴	14,93 ²	15,15 ²	14,08
Ebitda per acció (euros)	4,85	4,85 ⁴	5,10 ²	4,87 ²	4,86
Benefici net per acció (euros)	1,46	1,44	1,45 ²	1,39 ²	1,30
Relació capitalització-valor comptable	1,2	1,2	0,9	0,9	0,8
Relació valor empresa-ebitda	7,8	6,8 ⁴	5,8	6,6	6,6
Relació capitalització-benefici	14,2	12,9	9,4	9,9	8,8
Relació dividend-capitalització borsària (%)	4,4	4,8	6,6	6,3	7,0
Relació dividend-benefici (%)	62,1	62,1	62,1	62,1 ³	61,8 ³
Capital social (nombre d'accions a 31/12)	1.000.689.341	1.000.689.341	1.000.689.341	991.672.139	921.756.951
Nombre mitjà d'accions	1.000.689.341	1.000.689.341	996.402.474	953.425.915	921.756.951
Capitalització borsària (milions d'euros)	20.824	18.708	13.589	13.155	10.591
Dividend (milions d'euros)	909	898	895	823 ³	742 ³

¹ Considerant l'ajust derivat de l'ampliació de capital amb drets de subscripció preferent realitzada el juny de 2011 i el juny de 2012.

² Considerant el nombre mitjà d'accions de l'exercici.

³ Considerant l'import total equivalent destinat a dividends.

⁴ Reexpressat aplicant NIIF 11.

© de les reproduccions: els seus autors;
Fernando Babío, Adrián Carra,
Xaquín Chaves, José María de Labra,
David Lista Ranha, Alberto Pina,
Gerardo Rueda, Javier Tercero y
Esteban Vicente.

© Manolo Quejido, Manuel Ángeles Ortiz,
VEGAP, Madrid, 2015.

Domicili social:

Plaça del Gas, 1
08003 Barcelona
Tel.: 902 199 199

Seu de Madrid:

Avenida de San Luis, 77
28033 Madrid
Tel.: 902 199 199

Edició:

Direcció General de Comunicació
i Gabinet de Presidència
www.gasnaturalfenosa.com

Disseny gràfic:

Addicta Diseño Corporativo
www.addicta.es

Accessibilitat pdf:

Addicta Diseño Corporativo

www.gasnaturalfenosa.com